

Հարգելի՛ ընթերցող.

ԵՊՀ հրատարակչությունը, չհետապնդելով որևէ եկամուտ, ԵՊՀ հայագիտական հետազոտությունների ինստիտուտի համացանցային կայքերում ներկայացնում է իր հայագիտական հրատարակությունները: Գիրքը այլ համացանցային կայքերում տեղադրելու համար պետք է ստանալ հրատարակչության համապատասխան թույլտվությունը և նշել անհրաժեշտ տվյալները:

W. A. Illbruck
E. J. J. J. J.

Շեքսպիրը դարձել է մի չափ ազգե-
րի զարգացման աստիճանը որոշելու
համար: Եթե մի ժողովուրդ նրան չի
թարգմանում, կնշանակի տգետ է, եթե
չի հասկանում, կնշանակի տհաս է,
եթե մի լեզու նրա վրա չի գալիս,
կնշանակի տկար է:

Հովհաննես Քումանյան

BAKHTIAR HOVAKIMYAN

**SHAKESPEARE IN THE
ARMENIAN THEATRE**

**YEREVAN
YEREVAN UNIVERSITY PRESS
2012**

**ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԱՏԵՆԱՇԱՐ
ԳԱԼՈՒՍԻ ԿԻՒԼՊԵՆԿԵԱՆ ՀԻՄՆԱՐԿՈՒԹԵԱՆ**

ԲԱՆՏԻԱՐ ՀՈՎԱԿԻՄՅԱՆ

**ՇԵՔՍՊԻՐԸ
ՀԱՅ ԹԱՏՐՈՆՈՒՄ**

**ԵՐԵՎԱՆ
ԵՊՀ ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆ
2012**

ՀԴՏ 792(479.25)

ԳՄԴ 85.33(22)

Հ 843

FUNDAÇÃO CALOUSTE GULBENKIAN

Հովակիմյան Բ. Մ.

**Հ 843 Շեքսպիրը Հայ թատրոնում / Բ. Մ. Հովակիմյան: - Եր.: ԵՊՀ
Հրատ., 2012.- 540 էջ + 32 էջ ներդիր:**

Հանրագիտակ-տարեգրության մեջ ամփոփված են Շեքսպիրի երկերի Հրատարակությունների, թարգմանիչների և նրանց թարգմանությունների, չեքսպիրյան թեմաներով գրականության, Օթելլոյի և Համլետի դերակատարների առաջին ելույթների, չեքսպիրյան թեմաներով միջոցառումների ու փառատոների մասին մատենագիտական ցանկեր և 25 պիեսի բեմադրությունների տարեգրությունը:

Գիրքը կարող է օգտակար լինել Հայ թատրոնի պատմությանը, թատերական կապերով, Շեքսպիրը Հայ թատրոնում թեմայով զբաղվողներին ու հետաքրքրվողներին:

ՀԴՏ 792(479.25)

ԳՄԴ 85.33(22)

ISBN 978-5-8084-1644-4

© Հովակիմյան Բ. Մ., 2012

© ԵՊՀ Հրատ., 2012

ՇԵՔՍՊԻՐԸ ՀԱՅ ԹԱՏՐՈՆՈՒՄ

Մեր թվարկության հինգերորդ դարի սկզբից Հայ գրական կյանքի վերելքի հետ, զուգահեռաբար, սկզբնավորվել ու ստեղծագործական մեծ ճանապարհ է անցել նաև թարգմանական գրականությունը: Այդ երկու բնագավառներն էլ մտել են մեր ազգային տոների մեջ և նշվում են որպես թարգմանչաց տոն: Ազգային և թարգմանական գրական այս շարժումը ծնունդ ու անուն է տվել նաև միջազգային գրական ու թատերական կապերին, որոնք նույնպես դարերի պատմություն ունեն:

Տարբեր ազգերի գործիչների հետ շփման միջոցով են Հայերն անդրադարձել նաև անգլիական գրականությանը, թատրոնին, որոնք միավորվել են մեկ անվան մեջ՝ Վիլյամ Շեքսպիր (1564-1616): Ոչ միայն անգլիական, այլև Համալսարանային մեծության ճանաչված Շեքսպիրի գրական ժառանգությանը Հայերը ծանոթ են եղել դեռևս 17-րդ դարից: Թեև այս տվյալը փաստացի կերպով դեռ վերջնական լուծում չի ստացել, բայց հարցը հավաստի է:

1916-ի ապրիլին, երբ աշխարհի առաջավոր մտավորականությունը, այդ թվում և Հայերը, նշում էին դրամատուրգների արքա Շեքսպիրի մահվան 300-ամյակը, Լոնդոնում, տեղի Հայ գրողների ընկերության քարտուղար Արամ Բաֆֆին, իր զեկուցման մեջ նշել է, որ 17-րդ դարում տպագրված «Ծաղիկ գիտություն» գրքում հիշատակվել է Շեքսպիրի անունը: Այդպիսի Հայտարարության համար նա, անշուշտ, հիմք է ունեցել: Բաֆֆին այդ գիրքը տեսել է կամ բրիտանական որևէ թանգարանում կամ էլ մեկնումեկի անձնական գրադարանում:

Շեքսպիրին, նրա թողած գրական-դրամատիկական ժառանգությունը հաստատ ծանոթ առաջին մտավորականը 18-19-րդ դարերի հայ ազգային-քաղաքական գործիչ Հովսեփ Էմինն է (1726-1809): 1750-ական թթ. ապրելով Լոնդոնում, ծանոթացել է թե՛ անցյալի և թե՛ ժամանակակից գրական-թատերական գործիչների հետ: 1792-ին, Լոնդոնում, նա հրատարակել է «Իմ կյանքը և արկածները» անգլերեն հուշագրությունը¹, որտեղ հիշատակելով «Օթելլո» և «Վենետիկի վաճառականը» պիեսները, համեմատություններ է կատարել իր և Շեքսպիրի հերոսների միևնույն վիճակում գտնվելու մասին: Նա անձնական ծանոթություն է ունեցել իր ժամանակի շեքսպիրյան մեծ դերասան Գարրիկի հետ, ինչը վկայում է Էմինի և Լոնդոնի թատերական գործիչների միջև եղած փոխադարձ կապերի մասին: Այդ կապերն անցողիկ բնույթ չեն կրել: Գրքի էջերից կյանք են մտել: Նրա մասին գրախոսական է գրվել Մադրասում լույս տեսնող հայերեն առաջին պարբերական՝ «Ազգարարում» (1794): Ավելին՝ բացվել է գրքի բաժանորդագրություն, որով այն ձեռք են բերել տեղի անգլիացիները և հնդկահայերը:

Էմինի գրքից բացի, Հնդկաստան են հասել նաև Շեքսպիրի և ուրիշ հեղինակների (այդ թվում և Փրանսիացիների) բազմաթիվ գործեր, որոնք իրենց արձագանքն են գտել հնդկահայ մամուլում: Շեքսպիրյան գրականության մասսայականացման գործում կարևոր դեր է խաղացել Կալկաթայում լույս տեսնող «Շտեմարան» հանդեսը, որի, ինչպես նրա խմբագիր Մարտիրոս Մկրտչյանը, այնպես էլ աշխատակիցները 1822-1823 թթ. իրենց հոդվածներում, այս կամ այն ճշմարտությունը հաստատելու համար քաղվածաբար մեջբերումներ են կատարել Շեքսպիրի «Երկու վերոնացիք», «Ամառնային գիշերվա երազ», «Չափի դեմ չափ», «Մեծ աղմուկ ոչնչից», «12-րդ գիշեր», «Օթելլո», «Համլետ» պիեսներից: Դրանք եղել են «Անմահացյալ Շեքսպիրից» կատարած հայերեն թարգմանության առաջին նմուշները:

¹ Life and Adventures of Joseph Emin an Armenian, London, 1792.

Հովսեփ Էմինի գիրքը ուղղակի ազդեցություն է ունեցել նաև նրա մահից հետո ծնված թոռան՝ աղջկա որդի Մկրտիչ Էմինի վրա, որը հետագայում դարձել է նշանավոր հայագետ ու մանկավարժ (1815-1890): 1823-ին Նոր Զուղայից Կալկաթա ուսման գնացած պատանի Մկրտիչն ապրել է թանգում տառի մոտ, սովորել մարդասիրական ընկերության ճեմարանում, տիրապետել անգլերենին: Հոգատար տառի նախաձեռնություններ, 14-ը դեռ չլրացած Մկրտիչը, 1829-ին շուրջ կեստարյա ճամփորդությունից հետո հասել է Մոսկվա, ընդունվել Լազարյան ճեմարան, հետո ավարտել համալսարանը, զբաղվել գրականությունում ու մանկավարժությունում:

Եվ ի՞նչն է հետաքրքրական: Էմին կրտսերի ճամփորդական պայուսակում եղել է երկու գիրք՝ Միլտոնի «Դրախտ կորուսյալի» հայերեն թարգմանությունը և 1823-ին Լոնդոնում հրատարակված՝ Շեքսպիրի պիեսների ժողովածուն¹, որից նա թարգմանություններ է կատարել դասընկերների և ուսանողների համար²:

1830-ական թվականներից գրական ուսումնասիրություններում և մամուլում սկսել են երևան գալ Շեքսպիրի և նրա գրական ժառանգության մասին առանձին գնահատականներ: Առաջինն արտահայտվել է Մոսկվայի Լազարյան ճեմարանի չրջանավարտ և համալսարանի բանասիրական բաժնի ուսանող, 20-ամյա Սարգիս Տիգրանյանը (1812-1875): 1832-ին գրած և 1834-ին ճեմարանի հրատարակությամբ լույս ընծայած՝ Փրանսիացի դրամատուրգ Ռասինի «Գոթոդիա» ողբերգության գրաբար թարգմանությունը նա կցել է «Ինչ ինչ զեղբերգութենե» վերնագրով առաջաբան, ուր ներկայացրել է համաշխարհային դրամատուրգիայի պատմությունը՝ անտիկ աշխարհից մինչև 1820-ական թթ.: Տիգրանյանն այդտեղ անդրադարձել է նաև Շեքսպիրին, նրան անվանելով՝ «չնորհաչուքն», նրա «Համլետ», «Հուլիոս Կեսար», «Անտոնիոս և Կլեոպատրոս», «Օթելլո», «Հոլբարդոս Երրորդ» ողբերգությունները համարել խոր բանաստեղծական թատրոնական և ավելացրել՝

¹ The dramatic Works. With glossary Chiswick.

² Հայ գրականության միջազգային կապերը, հ. 2, եր., 1987, էջ 287-300:

«բազումք ի քերթվածոց նորա խաղարկեցան առաջի թագուհւոյն Եղիսաբեթի»¹:

Իր գնահատութիւնների մեջ Տիգրանյանն օգտվել է անգլիացի հեղինակների գործերից և արել իր հետևութիւնները, առանց ազատվելու կլասիցիստական դրամատուրգիայի ազդեցութիւնից:

Արևմտահայ գրական մտքի պատմութեան մեջ առաջինը, որն անդրադարձել է Եքսպիրին, եղել է Վենետիկի Մխիթարյան միաբանութեան ներկայացուցիչ Մատթեոս վարդապետ Մաղաք-թեոփիլյանցը: 1839-ին նա Վենետիկում հրատարակել է «Կենսագրութիւն երևելի արանց» հանրագիտարանաբնույթ աշխատութիւնը, որի երկրորդ հատորում, խոսելով Եքսպիրի մասին, նրան համարել է «մեծահամբավ քերթող անգլիացի»:

Ինչպես Մաղաք-թեոփիլյանցը, այնպես էլ Վիեննայի «Եվրոպա» հանդեսի անատորագիր հոդվածագիրը, որպես կլասիցիզմի ուղղութեան պաշտպաններ, թեև չեն բարձրացրել Եքսպիրին, բայց և այնպես, չեն ժխտել նրա մեծութիւնը:

Եքսպիրի մասին ինքնուրույն և թարգմանական տեսական հոդվածներից հետո, սկսվել են նրա պիեսների թարգմանական փորձերը: Այս հարցում նախապատմութիւնը տրվում է Զմյուռնիայի թատերական գործիչներին: Թարգմանիչ և «Արփի Արարատյան» թերթի թատերախոս Արամ Տետեյանը 1851-ին լինելով Լոնդոնում, տարբեր թատրոններում մի շարք ներկայացումներ տեսնելուց հետո, հիացել է Եքսպիրի պիեսներով:

Տետեյանի թարգմանութեամբ, Զմյուռնիայի թերթերում, մասնակի կամ ամբողջովին, նրա թարգմանութեամբ տպագրվել են «Կատակերգութիւն սխալանաց» (1853), «Վենետիկի վաճառականը» (1862, ամբողջութեամբ), «Համլետ» (1862) պիեսները: Առանձին գրքով՝ 1866-ին լույս է տեսել «Հոռոմեոս և Ճյուլեթզոլա» ողբերգութիւնը՝ անգլիական աղբյուրներից քաղած հոդվածների և այլ նյութերի թարգմանութեամբ հանդերձ: Եքսպիրի նկատմամբ իր սերը Տետեյանն այսպես է բացատրել՝ «Երբ առաջին անգամ Եքսպիր կարդացի սքանչանալով Հափշտակվեցա»:

¹ Գոթոդիա եղբերգութիւն, թարգմանյաց ի գաղղիական Սարգիս Տիգրանյան նախիջևանցի, ի Մոսկով, 1834, էջ 57:

Եթե Տետեյանը և նրա գործը շարունակող մյուս գործիչները Եքսպիրին թարգմանել են բնագրից, ապա Վենետիկի Մխիթարյան միաբանութեան հայրերն այդ աշխատանքն սկսել են Փրանսիացի Ժան Ֆրանսուա Դյուսիսի փոխադրութիւնների թարգմանութիւնից: Թեև մեր թատրոնի պատմութեան մեջ այդ հարցն անչվում է «Մակբեթի» փոխադրութեան թարգմանութեանը, որը կատարել է հայր Սամուել Կայսերյանը (1838–1908), որով էլ այն առաջին անգամ ներկայացվել է 1864-ի հունվարի 29-ին, Սուրբ Ղազարում, Մուրատ-Ռաֆայելյան վարժարանի ճաշասրահում, կրճատված, առանց կին դերակատարի (Լեդի Մակբեթը փոխարինվել է Մակբեթի տղայով), բայց, մեզ թվում է, որ Մխիթարյաններն առաջին անգամ այդ քայլին են դիմել դեռևս 1853-ին՝ բեմադրելով «Հուլիոս Կեսարը», թերևս նույն Դյուսիսի փոխադրութեան թարգմանութեամբ: (Հոռոմեոս կատարվող տեսարաններում հանդես են եկել Հուլիոս Կեսարը, Անտոնիոսը, Բրուտոսը, Տուլլիոսը, Կասսիոսը, Մերակուլոսի անդամներ և ուրիշներ):

Ճիշտ է, այս բեմադրութիւններում Եքսպիրի հերոսները խոսել են ոչ թե հեղինակի տեքստով, այլ Դյուսիսի փոխադրութեան լեզվով, բայց և այնպես հիմքը հանդիսացել է Եքսպիրի ստեղծագործութիւնը:

Վենետիկի Մուրատ-Ռաֆայելյան վարժարանի դպրոցական թատրոնում Եքսպիր բեմադրելն իր դրական ազդեցութիւնն է ունեցել նրա աշակերտների ոչ միայն մտավոր զարգացման, այլև հետագա գործունեութեան վրա: Վարժարանի մի շարք սաներ դարձել են գրող-դրամատուրգներ, իսկ Սրապիոն Հեքիմյանը (1832–1892), իր գրած առաջին պիեսով՝ «Արտաչես և Սաթենիկ» (1848–16 տարեկանում), որոշ գործողութիւններ ժառանգել է «Ռոմեո և Զուլիետից»:

Եքսպիրի դրամատուրգիայի ազդեցութիւնն ակնհայտ է նաև քսան տարին դեռ չլրացած Պետրոս Դուրյանի (1851–1872) «Թատրոն և թշվառներ» պիեսում (1871), ուր, ի տարբերութիւն հեղինակի գրած պատմական ողբերգութիւնների, նյութը վերցրել է ժամանակակից առօրյա կյանքից և ուրիշներին էլ խորհուրդ է տվել զբաղվել արդիական կյանքի պատկերմամբ: «Թատրոն և թշվառներ» պիեսում Դուրյանի գաղա-

փարախոսությունն արտահայտվել է հատկապես ներկայացման Գ. արարվածի Գ. պատկերի Ա. տեսիլում (բեմի ներկայացման ընդմիջման ժամանակ) Ա. և Բ. հանդիսատեսների մտքերի փոխանակության մեջ:

Թատրոնի կարևորության, հեղինակության, նշանակության և այլ հարցերի մասին խոսելիս, Բ. հանդիսատեսն ասում է Ա. հանդիսատեսին՝

— Անհնար է, որ մարդ Շեքսպիրի, Շիլլերի, Հյուկոյի և Տյուժայի թատերգությունքը կարդացած ժամանակը չսքանչանա, կը պաշտեմ ես այդ հանճարները¹: Սրանք, իհարկե, Գուրյանի խոսքերն են, որ իրենց արտահայտությունն են ստացել նրա հերոսի բերանով:

Ժամանակի առումով, Շեքսպիրից ներչնչված երրորդ դրամատուրգը, երևանցի Աբգար Գուլամիրյանն է (1840—1916): Իր գրած «Սենեքերիմ թագավոր Հայոց Վասպուրականի» (տպվ. 1878) ողբերգության առաջաբանում Գուլամիրյանը գրել է. «Կարևոր եմք համարում հայտնել, որ ողբերգությանս Հինգերորդ արարվածի Ջ, է, Ը, Թ և ԺԳ տեսարանների մենախոսությունները մենք հարմարեցրել ենք Շեքսպիրի Ռիբարդոս Երրորդի վերջին արարվածին»²:

Ազդեցությունն ազդեցություն, բայց Գուլամիրյանի պիեսի համար հիմք ծառայած Մանուել Արտամետյանի «Գաղթականություն ի Վասպուրականե Սենեքերիմա Արքային Արծրունվո» (տպվ. Վան, 1860) ողբերգության վերափոխումն ու հավելումներ մտցնելը, Շեքսպիրի պիեսից վերցրած մտքերն իր հերոսին վերագրելը միայն պատմական մոտեցման արժեք ունեն: Այդ պիեսը բեմադրվել է Ախալցխայում և Թեհրանում:

Շեքսպիրի գործերի գաղափարական ազդեցությունն ակնբեր է Գ. Սունդուկյանի «Պեպո» և «Քանդած օջախ» պիեսներում: 1898-ին պատասխանելով Յուրի Վեսելովսկու այն հարցին՝ թե ո՞ր հեղինակներից է ազդվել Սունդուկյանը, եվրոպական և ռուս մի քանի հեղինակների թվում հայ դրամատուրգը հիշատակել է Շեքսպիրին, որի գործերը նա կարդացել է

¹ Պետրոս Գուրյան, Երկերի ժողովածու, հ. 2, եր., 1972, էջ 444:

² Աբգար Գուլամիրյանց, Սենեքերիմ թագավոր Հայոց Վասպուրականի, եր., 1878, էջ Ժ:

Ֆրանսերեն: Այդ ազդեցությունը նկատելի է Համլետ—Պեպո և Թիմոն Աթենացի—Օսեփ կերպարների հոգեբանության ու գործունեության մեջ՝ բողոք անարդարության դեմ և սնանկանալուց հետո մերձավորների կողմից լքվելու ցավի զգացում:

Շեքսպիրից թարգմանություններ կատարելու, նրա մասին ինքնուրույն կամ թարգմանական հոդվածներ տպագրելուց հետո նրան մերձենալու հաջորդ քայլը եղել է առկա թարգմանություններից որոշ գործեր բեմ հանելը, որով, փաստորեն սկսվել է մեծ դրամատուրգի ստեղծագործությունների բեմական պատմությունը հայ թատրոնում:

Նախքան առաջադրված հարցին անցնելը, հիշեցնենք, որ 1863 թվականի հունվարից, Գևորգ Չճկյանը երկրաչափ ճարտարագետի մասնագիտությունը մի կողմ զնելով, իր ամբողջ կյանքը նվիրել է թատրոնին՝ եղել է դերասան, բեմադրիչ, դրամատուրգ, թարգմանիչ, թատրոնի պատմաբան: Նրա շնորհիվ են հայ թատրոն մուտք գործել Շեքսպիրը, Օստրովսկին և այլ հեղինակներ:

Չճկյանը թատրոն է մտել տեսականորեն պատրաստված: Նա լավ ծանոթ է եղել ռուս մեծ քննադատ Վ. Գ. Բելինսկու թատերագիտական ժառանգությանը: Իսկ որտեղ Բելինսկի՝ այնտեղ Շեքսպիր: Ահա, այսպիսի զինվածությամբ, նույն 1863-ի գարնանը Չճկյանը ձեռնարկել է «Թիմոն Աթենացիի»՝ Բելինսկու բնորոշմամբ՝ «անարյուն ողբերգության» թարգմանությունը: Աշխատանքի մասին կարծիք իմանալու համար, նա իր մոտ է հրավիրել բեմընկեր-դերասաններ Միհրդատ Ամրիկյանին և Արտաշես Սուքիասյանին: Նա իր թարգմանությունը կարդացել է այն եղանակով, ինչպես որ պետք է խոսեին դերասանները (հակառակ ընդունված երգեցիկ խոսակցական եղանակին): Ընկերները չեն հավանել նրա թարգմանությունը, որի պատճառով Չճկյանը պատռել է ձեռագիրը:

Այսուամենայնիվ, Չճկյանը ձեռք չի քաշել Շեքսպիրից: Հայ թատրոնի խաղացանկը նոր և արժանի դրամատուրգիայով հարուստացնելու նպատակով, 1864-ին, նա ֆրանսերենից թարգմանել է «Վենետիկի վաճառականը», որի առաջին գործողության երրորդ տեսիլը, որտեղ հանդես են գալիս Շայլոկը, Անտոնիոն և Բասանիոն, բեմադրել է 1865-ի մայիսի 7-ին, Թիֆլիսի Քաղաքային (Թամամչյանի) թատրոնում:

Չմշկյանի թարգմանած ու բեմադրած այս հատվածով Եբրսապիրն առաջին անգամ մուտք է գործել արևելահայ թատրոն: Առաջին անգամ Եբրսապիրի հերոսների խոսքերը հնչել են հայերեն: Այդպես, հատվածաբար, իսկ այնուհետև ամբողջությամբ, շուրջ քսան տարի Չմշկյանը բեմադրել է «Վենետիկի վաճառականը», որին հաջորդել է «Օթեյլոյի» նրա թարգմանությունը բեմադրությունը 1867-ի փետրվարի 10-ին, դարձյալ առանձին տեսարաններով, մինչև որ 1884-ին խաղացվել է ամբողջությամբ: Այսպիսով, Գևորգ Չմշկյանը «Վենետիկի վաճառականի» և «Օթեյլոյի» առաջին թարգմանիչն է, բեմադրողը, Եայլոկի ու Օթեյլոյի առաջին դերակատարը:

«Վենետիկի վաճառականի» չմշկյանական առաջին բեմադրությունից երկու տարի անց, 1867-ի մարտի 25-ին Կ. Պոլսի Նաումի թատրոնում, Ասիական ընկերության դերասանական խումբը Հակոբ Վարդուկյանի բեմադրությամբ առաջին անգամ բեմ է հանել «Մակբեթը», ինքն էլ կատարել գլխավոր հերոսի դերը: Հետաքրքրականն այստեղ այն է, որ «Մակբեթը» խաղացվել է 16-ամյա Ռաչատուր Ուղուրեկյանի թարգմանությամբ:

Պոլսահայ թատրոնում «Ռոմեո և Զուլիետ» (1869) և «Օթեյլո» (1871) ողբերգությունները բեմադրացանկ մտցնելու հայտարարություններ են տպագրվել մամուլում, բայց արձագանք չեն ստացել: Մինչև 1888-1889 թթ. Պետրոս Աղամյանի ելույթները Պոլսում («Օթեյլո») և Չմյուռնիայում («Համլետ») և դրանից հետո՝ մինչև 1908-ը Պոլսում այլևս Եբրսապիր չի խաղացվել: Ինչպես Աղամյանն է գրել Վարդգես Սուրենյանցին, «Համլետն» ու «Արքա Լիրն» արգելված են եղել գրաքննության կողմից¹: Այս երևույթը ձգվել է շուրջ երկու տասնամյակ: Թեոդիկի «Ամենուն տարեցույցը» (1907 թ.) գրքում Համլետի դերը պատրաստելու մասին Սիրանույշի տպագրած («Զեռնարկա Եբրսապիրի մի գործին») հոդվածում նույնպես բացակայում է Համլետ անունը:

Վերադառնալով անցյալին վերհիշենք, որ 1870-ին Գամառ Քաթիպայի (Ռափայել Պատկանյան) «Հիմի էլ լոենք» բանաստեղծությունը բեմից արտասանելու համար մամուլում

գրվել է՝ «Ո՞նք ո՞ւս բանաստեղծի մը»¹: Այսպիսի վիճակում ի՞նչ կարելի էր անել:

Հայ թատրոնում Եբրսապիրն իսկական զարթոնք է ապրել 1880 թվականից և մինչև օրս մնում է նրա խաղացանկի հիմնական ու մնայուն հեղինակներից մեկը: Հիրավի, 1880-ական թվականները Հայ թատերական գործիչների և, ընդհանրապես, թատերական կյանքի աշխույժ գործունեություն ծավալելու տարիներն էին, երբ մեկը մյուսի ետևից ասպարեզ իջան նոր թարգմանություններ՝ ո՛րը բնագրից, ո՛րը գերմաներենից, ո՛րը ֆրանսերենից, ո՛րը ռուսերենից թարգմանված:

Եբրսապիրի նկատմամբ ցուցաբերված այդ հետաքրքրությունը Հայ մտավոր կյանքի հասունացման ու վերելքի չրջան էր, ինչպես արևելահայ, այնպես էլ արևմտահայ հատվածների համար, թարգմանվում ու տպագրվում էին նորանոր գործեր, իրարից անկախ, հաճախ թարգմանվում էին նույն գործերը, բեմական կյանք մտնում տարբեր քաղաքներում: Տարեցտարի ընդարձակվում էին Եբրսապիր խաղացող թատերախմբերի գործունեության սահմանները, հարստացվում խաղացանկը, ի հայտ գալիս նոր դերակատարուհիներ, լայն ծավալ ստանում հյուրախաղային ճամփորդությունները, թատերական մթնոլորտը հեղեղվում էր Եբրսապիրի ողբերգությունների ու կատակերգությունների նորանոր բեմադրություններով:

Այդ առաջընթացն սկսվել էր Թիֆլիսի Հայոց դրամատիկական նորաստեղծ կոմիտեի (ընկերության) ակտիվ գործունեությամբ, որը գլխավորում էր իշխան Նապոլեոն Ամատունին, իսկ քարտուղարն էր Գևորգ Չմշկյանը: Թատերախմբի կազմն ուժեղացնելու, ավելի լուրջ պիեսներ բեմ հանելու նրանց մտահոգությունը թելադրել է առաջնակարգ դերասաններ Հրավիրել Կ. Պոլսից: Այդ նպատակով, 1879-ին Չմշկյանը մեկնել է Կ. Պոլիս, պայմանագրեր կնքել Պետրոս Աղամյանի, Աստղիկ և Սիրանույշ քույրերի հետ և միասին ուղևորվել դեպի Թիֆլիս:

Թատերական կոմիտեն ունեցել է խաղացանկը թարգմանական պիեսներով ապահովելու իր հանձնախումբը՝ ի դեմս դրամատուրգ Գաբրիել Սունդուկյանի, թարգմանիչներ Սենե-

¹ Պետրոս Աղամյան, Նամակներ, Եր., 1959, էջ 212:

¹ Մանգումերի էֆքյար, № 1490:

քերիմ Արծրունու և Արգար Հովհաննիսյանի: Ընկերության բոլոր օղակներն աշխատել են սիրով ու նվիրվածությամբ, որի արդյունքում թատերախմբի խաղացանկ են մտել Գոգոլի «Ռեվիզորը», Գրիբոյեդովի «Նելլից պատուհասը», Օստրովսկու «Եկամտավոր պաշտոնը», Լերմոնտովի «Դիմակահանդեսը», Մուրացանի «Ռուզանը», կրկնվել են «Պեպոն» և այլ պիեսներ:

Շեքսպիրյան պիեսների բեմադրություններն սկսվել են 1880-ից: Սեպտեմբերի 25-ին բեմադրվել է «Վամակոր կնոջ սանձահարումը» (Թարգմ. Ամիրան Մանդինյան), նոյեմբերի 20-ին՝ «Համլետը» (Թարգմ. Ս. Արծրունի), 1881-ի դեկտեմբերի 31-ին՝ «Վենետիկի վաճառականը» (Թարգմ. Գևորգ Բարխուդարյան), 1886-ի փետրվարի 17-ին՝ «Օթելլոն» (Թարգմ. Ստեփանոս Սուլխանյան), նույն տարվա նոյեմբերի 6-ին՝ «Արքա Լիրը» (Թարգմ. Ս. Արծրունի, վերջինս Թարգմանել էր նաև «Մակբեթը», բայց ոչ բեմադրվել է, ոչ էլ Թարգմանությունն է պահպանվել):

Այս պիեսների զգալի մասի հաջողությունը կապված է Համլետի, Օթելլոյի և Արքա Լիրի դերակատար Պետրոս Աղամյանի անվան հետ: Դերի ուսումնասիրությունից զատ, նա աշխատել է իր դերատեքստը դարձնել ավելի բեմական, առավել արտահայտիչ, խոսքերը՝ սահուն արտասանվող:

Աղամյանը շեքսպիրյան այս դերերին ավելացրել է նաև Կ. Գուցկովի Ուրիել Ակոստայի և Պ. Զիակոմետտի Կորրադոյի դերերը և 1882–1888 թթ. չրջել Անդրկովկասի մի շարք և Ռուսաստանի բազմաթիվ քաղաքներում: Մոսկվայում և Պետերբուրգում խաղացել է հայ թատերասերների հետ, իսկ մնացած վայրերում՝ ռուսական խմբերում, իր դերերը կատարել հայերեն և ֆրանսերեն:

Աղամյանի շեքսպիրյան դերակատարումները շատ բարձր են գնահատվել հատկապես Ռուսաստանի մայրաքաղաք Պետերբուրգի թատերական քննադատության կողմից: 1884-ի հունվարի 28-ին, Կոնոնովի դահլիճում, հայ ուսանողների և մտավորականների մասնակցությամբ, Աղամյանն առաջին անգամ հանդես է եկել իր գլխավոր՝ Համլետի դերում: Հանդիսատես քիչ է եղել, բայց ներկա են եղել Ալեքսանդրինյան

Թատրոնի առաջնակարգ դեմքերը՝ Մ. Գ. Սավինյան (որը մինչև հայ դերասանի մահը եղել է նրա բարեկամը), Վ. Վ. Սամոյլովը, Ա. Պ. Լենսկին (վերջին երկուսը եղել են Համլետի դերակատարներ), թատերական քննադատ Վ. Վ. Չուլկոն, դրամատուրգ Ա. Ս. Սուվորինը, թատերական գործիչ Պալմը, մամուլի թղթակիցներ:

Աղամյանի ելույթը խանդավառությամբ է ընդունվել: Ներկայացումն ավարտվելուց հետո, Սամոյլովը մտնելով Աղամյանի սենյակը, նրան ասել է՝ «Անկեղծորեն ասում եմ ձեզ, որ նույնիսկ Սավինիի խաղը ինձ այնքան հաճույք չի պատճառել, որքան ձեր խաղը»: «Նովոյե վրեմյա» թերթում գրվել է՝ «Տեսնելով պ. Աղամյանին, մենք պետք է խոստովանենք նրա՝ անկասկած ընդունակ, մտածող, զարգացած դերասան լինելը... Համլետի դերը նա տարավ այնքան բավարար, որ կարող է հաճույք պատճառել Շեքսպիրի ստեղծագործությանը ծանոթ ամեն մի ինտելիգենտ հանդիսատեսի» (№ 2846):

Աղամյանի լեզուն չհասկանալու պատճառով զանազան դիտողություններ են եղել Համլետի մասին, բայց «Լինե՞լ, թե՞ չլինե՞լ» մենախոսության ժամանակ, բոլորը միակարծիք, բարձր գնահատական են տվել: Բանն այն է, որ Աղամյանը մըշտապես կատարելագործելով իր խաղը, կերպարից բխող նոր արտահայտչամիջոցներ է որոնել ու հարստացրել Համլետի վարվելակերպի ու գործողության միասնությունը: Նրա նորամուծություններից մեկը եղել է «Լինե՞լ, թե՞ չլինե՞լ» մենախոսության ժամանակ Համլետի ձեռքին դաշույն ունենալը: Վ. Չուլկոն այսպիսի բացատրություն է տվել այդ երևույթին. «դա շատ նոր է և հաջող. ընդգծում է Համլետի ինքնասպանության միտքը: Ամբողջ մենախոսությունը կատարում է գրեթե հանգիստ, շատ պարզ, երբեմն նստած, դաշույնի հետ խաղալով: Հոյակապ տպավորություն է թողնում»¹:

1880-ական թթ. թատերական զարթոնքը նպաստեց ոչ միայն շեքսպիրյան պիեսների նոր թարգմանությունների երեվան գալուն (թեև նրանց զգալի մասը բեմի երես չի տեսել), այլև թատերական առողջ քննադատությանը: Իրենց բանիմաց

¹ Новистя, № 30.

և անաչառ ոգով գրած թատերախոսականներով աչքի են ընկել Գրիգոր Արծրունին («Մեղու Հայաստանի» և «Մշակ»), Սպանդար Սպանդարյանը («Մեղու Հայաստանի» և «Նոր-Դար»), Ավետիք Արասխանյանը («Մուրճ»), Սիմոն Հախումյանը (Թիֆլիսի և Բաքվի ուսական ու հայկական մամուլում) և ուրիշներ, որոնց հետևեցին նորանոր ուժեր:

Այդ տարիներին է վերաբերում նաև Հայ շեքսպիրագիտության գիտական գրականության սկզբնավորումը ի դեմս Պետրոս Աղամյանի, որն ապացուցելու համար, որ եթե ինքը թատերագիտությամբ զբաղվի, ավելի լավ կգրի, քան հրապարակի վրա եղած թատերախոսները: Ի հաստատումն այդ մտքի, նա կարճ ժամկետում գրել և 1887-ի գարնանը Թիֆլիսում լույս է ընծայել իր «Շեքսպիր և յուր Համլետ ողբերգության աղբյուրն ու քննադատությունները» ուչագրավ աշխատությունը, որը, դեռևս ձեռագիր վիճակում, բարձր է գնահատվել «Մշակի» կողմից: Թերթում գրվել է. «Աղամյանի այս աշխատությունը մի թարմ նորություն է հայոց գրականության մեջ և իրավ, չունենք մենք մի քննադատ, որը այս աստիճան լուրջ կերպով ուսումնասիրեր մի որևէ հեղինակություն, հավաքեր բազմաթիվ մատենախոսների կարծիքները և հետազոտեր ու կշռեր նրանց և հետո իր սեփական դատողությունների հետ միացնելով ընծայեր հասարակությանը»¹:

Աղամյանի գիրքը լույս տեսնելուց հետո, նրա դեմ հողված է գրվել «Արձագանքում» և արժանի հակահարված ստացել Շիրվանզադեի կողմից: Աղամյանի ուսումնասիրությունը բարձր են գնահատել նաև Ղազարոս Աղայանը, Ղևոնդ Ալիշանը, Գարեգին Ենգիբարյանը և ուրիշներ: Աղամյանի սկսած գործը հետագայում շարունակեցին Սիրանույշը (Համլետի իր կատարման մասին) և Վահրամ Փափազյանը, որի «Իմ Օթելլոն», «Համլետը ինչպես տեսա» և «Արքա Լիրը» գիտական փայլուն ուսումնասիրություններ են:

1890-ական թթ. Հայ շեքսպիրյան թարգմանությունները և նրանցով կատարված բեմադրությունները նոր թռիչք ապրեցին: 1894-1898 թթ. Թիֆլիսում, մեկը մյուսի ետևից լույս տե-

սան մեծավաստակ, դասական թարգմանիչ Հովհաննես Մասեհյանի (1864-1931) «Համլետ իշխան Դանեմարքի», «Ինչպես կուզեք», «Ռոմեո և Ջուլիետ», «Արքա Լիր» բնագրից կատարված թարգմանությունները, որոնք իսկույն գրավեցին թատերական գործիչների ուշադրությունը:

Մասեհյանի թարգմանություններով բեմադրություն տալու նախաձեռնողը եղել է դերասան Հովհաննես Արեւյանը, որը Հայ շեքսպիրյան թատրոնի վաստակաշատ գործիչներից մեկն է: Շեքսպիրյան խաղացանկում նա կատարել է տասը դեր, որից՝ Օթելլոն - 40 տարի, Արքա Լիրը՝ 25: 1894-1899 թթ. նա երկու անգամ փորձել է «Համլետ» բեմադրել ու Համլետ խաղալ, չի հաջողվել: Բաքվում և Թիֆլիսում դերաբաշխումներ է արել, Մասեհյանի տեքստի վրա աշխատել - անօգուտ: Պիեսի բեմադրության թույլտվություն ստանալու համար նրան մերժել են, որովհետև թույլատրված պիեսների շարքում Մասեհյանի թարգմանությունը նշված չի եղել և խորհուրդ են տվել Պ. Վեյլինբերգի թարգմանությամբ խաղալ:

Ի դեպ է ասել, որ Արեւյանն առաջին Հայ դերասանն է, որ 1899-ին Եվրոպա կատարած ճամփորդության ժամանակ ուխտի է գնացել Շեքսպիրի ծննդավայրը՝ Ստրետֆորդ:

Համանման մի դեպք էլ պատահել է Սիրանույշի հետ: 1903-ին իր խմբով Թիֆլիսից Երևան եկած դերասանուհին ցանկացել է այստեղ ևս Համլետ խաղալ: Ոստիկանատանը Սիրանույշի ներկայացուցիչը նույն պատասխանն է ստացել, ինչ որ Արեւյանը: «Բարի» ոստիկանապետը խորհուրդ է տվել «Համլետը» խաղալ թույլատրված՝ Դ. Ավերկիևի թարգմանությամբ: Հնարամիտ դերասանները (Անդրանիկը թե՞ Իսահակ Ալիխանյանը) համաձայնել են, ազդագրի վրա թարգմանչի դիմաց գրել են Ավերկիևի ազգանունը, բայց խաղացել Մասեհյանի թարգմանությամբ:

Շեքսպիրի հետ մի պատահար էլ տեղի է ունեցել 1944-ին, Թեհրանում: Դերասան Միքայել Կոստանյանը մտադիր լինելով «Օթելլո» բեմադրել, գնացել է համապատասխան հաստատություն թույլտվություն ստանալու, մերժել են: Օրերից մի օր էլ կոմպոզիտոր Աշոտ Պատմազրյանն իր գործով գնացել է նույն

¹ Մշակ, 1887, № 44:

պաշտոնյայի մոտ և հանդիպել Մ. Կոստանյանին: Մտքերի փոխանակությունից հետո, Պատմագրյանը խոստացել է օգնել: Պաշտոնյան արդարանալով ասել է, որ ես չեմ կարողանում այդ մարդուն համոզել, որ Յագոն թող ասի թաշկինակը ես եմ գտել ու վերադարձնի Օթելլոյին, հաշտվեն: Պատմագրյանն ասել է՝ ախր Շեքսպիրն այդպես չի գրել: Պաշտոնյան ինքնավստահությամբ ասել է՝ դուք բերեք այդ Շեքսպիրին, ես նրան կհամոզեմ:

Ահա այսպիսի պայմաններում է զարգացել Հայ թատերական կյանքը: Եվ եթե այսօր Շեքսպիր ենք մեծարում, նախ և առաջ մենք պարտական ենք Հայ թատրոնի դերը բարձրացնող այն դերասաններին, ռեժիսորներին, թարգմանիչներին, որոնք ամբողջովին նվիրված են եղել իրենց կոչումին ու ծառայությանը:

Այսուամենայնիվ, Մասեհյանը հաղթանակել է: 1900-ից նա հաղթականորեն մտել է Հայ թատրոն, այնտեղից երբեք դուրս չգալու հաստատ համոզվածությամբ: Այդ թվականի փետրվարի 5-ին Բաքվում, առաջին անգամ Հայ թատրոնում, Գևորգ Պետրոսյանը բեմադրել է «Արքա Լիրը» ինքն էլ մարմնավորել գլխավոր հերոսի դերը: Միջանկյալ ասենք, որ Պետրոսյանն առաջին անգամ Արքա Լիր է խաղացել 1896-ին, Աստրախանում, ռուսական խմբի հետ, ռուսերեն: Նրա շեքսպիրյան խաղացանկն սկսվել է 1884-ից, երբ Ադամյանի պետերբուրգյան հյուրախաղերին եղել է նրա Լաերտը «Համլետում»: Այնուհետև խաղացել է Օթելլո, Կլավդիոս և այլ դերեր:

Ցնծությունը մեկ տարի հետո պետք է լիներ: Մեկ տարում երեք Համլետ, բոլորն էլ Թիֆլիսի Արտիստական ընկերության թատրոնում: Ապրիլի 6-ին՝ Համլետ – Կարապետ Գալֆայան, 22-ին՝ Համլետ – Նիկողայոս Հովհաննիսյան, նոյեմբերի 19-ին՝ Համլետ – Սիրանույշ:

Գալֆայանը շատ է խաղացել թե Համլետ և թե Օթելլո – Անդրկովկասում, Հյուսիսային Կովկասում, Բուլղարիայում, Եգիպտոսում և այլուր, ունեցել է զնահատողներ և քննադատողներ, նույնիսկ հալածվել, բայց համարվել է շեքսպիրյան թատրոնի դերասան:

Հովհաննիսյանն իր թե՛ թատերախմբերի ղեկավարների բնավորությունը չհամընկնելու պատճառով գրեթե միշտ սիրողների հետ է խաղացել – Համլետ, Օթելլո: Նրա գործունեության վառ շրջանը եղել է 1906-ին, Ալեքսանդրապոլում աշխատելիս, ղեկավարել է Հայ դրամատիկ նոր խումբը:

Սրանցից շեքսպիրյան բախտը ժպտացել է Սիրանույշին՝ Արևելքի ժողովուրդների պատմության մեջ Համլետի առաջին կին դերակատարին, որը 1901–1922 թթ. չուրջ քսան քաղաքում, ավելի քան 40 անգամ հանդես է եկել Համլետի դերում: 1907-ին Բաքվի Ա. Ն. Կրուչինինի հրավերով Սիրանույշը Հայերեն Համլետ է խաղացել ռուսական խմբի հետ, ինչպես իրենից առաջ Պ. Ադամյանը, իրենից հետո՝ Վ. Փափազյանը:

Սիրանույշը առաջին կին Համլետը լինելուց բացի, նաև Օֆելյայի առաջին դերակատարն է: Համլետի դերում կին դերակատարներից նրան հաջորդել են Արաքսի Օհանյանը (Կահիրե), Ժասմեն Գևորգյանը (Երևան):

1900–1910-ական թթ. անդրկովկասյան թատրոնի շեքսպիրյան պիեսների բեմադրություններում իրենց վառ անհատականությունն են դրսևորել Ամո Նարազյանը (Օթելլո, Համլետ, Արքա Լիր), Արմեն Արմենյանը և Միքայել Մանվելյանը (Ցագո, Շայլոկ), Օլգա Մայսուրյանը, Օլգա Գուլազյանը, Եկատերինա Դուրյան-Արմենյանը, Ժասմենը, Լյուսի Սևուճյանը, Արուս Ոսկանյանը (Դեզդեմոնա, Օֆելյա, Կորդելիա, Կատարինե և այլ դերեր), Սաթենիկ Ադամյանը, որը Արչավիր Շահխաթունու հետ սկզբնավորել են «Ռոմեո և Զուլիետի» բեմական պատմությունը և շատ ուրիշներ:

1908 թվականի օսմանյան սահմանադրությունից հետո որոշ աշխուժացում է սկսվել Թուրքիայում, նոր խմբեր են կազմակերպվել Կ. Պոլսում, Իզմիրում և այլ քաղաքներում: Թատերական այս եռուզեռի մեջ գլուխ է բարձրացրել Վենետիկի Մուրատ-Ռաֆայելյան վարժարանի սան Վահրամ Փափազյանը, մի դերասան, որն աշխարհում միակ մարդն է, որ հինգ լեզվով Շեքսպիր է խաղացել – Հայերեն, իտալերեն, թուրքերեն, ֆրանսերեն, ռուսերեն, թուրքերենով հանդես է եկել նաև

Բաքվի և Թիֆլիսի աղբբջանական թատրոններում, որոնք այն ժամանակներում (1920-1930-ական թթ.) կոչվում էին Թուրքաց թատրոն: Փափազյանը նաև միակ դերասանն է, որ թիվ ու հաշիվ չկա նրա այցելած-խաղացած քաղաքներին՝ Թուրքիա, Եգիպտոս, եվրոպական երկրներ, Փարիզից ամբողջ Ռուսաստանով մինչև Հեռավոր Արևելք և իր մշտական օրրան՝ Անդրկովկաս:

Փափազյանին է պատկանում նաև այն առաջնությունը, որ 4.000-ից ավելի անգամ Օթելլո է խաղացել՝ սևացնելով գլուխը, թևերը, պարանոցը, կուրծքը: Գիտական առումով էլ նա բացառիկներից բացառիկն է, որն ընտիր հայերենով շարադրել է Օթելլոյի, Համլետի, Արքա Լիրի - իր դերակատարումների պատմությունը անթիվ համեմատություններով, մեկնաբանություններով, խաղընկերների աշխատանքը բնութագրելով, իր մոտեցումները վերլուծելով: Հիրավի, նա մի հսկայական ուսումնական հաստատություն է, որի արժեքն ու գնահատականը, ցավոք, մենք դեռ չենք տվել:

Թեև երիտասարդություն տարիներին Փափազյանը վարպետության շատ դասեր է ստացել իտալական և ֆրանսիական թատերախմբերի հետ երկրե-երկիր շրջելով ու դերեր խաղալով, բայց նրա գերագույն դպրոցը եղել է ազգային թատրոնը, փայլել է հոգեբանական բարդ ու դժվարին դերերի կատարմամբ, բայց նրան խորթ չեն եղել ազգային դասական ու ժամանակակից դրամատուրգների գործերում հանդես գալը, կինոյում նկարահանվելը, հեռուստատեսությունում ելույթ ունենալը: Այո, Վահրամ Փափազյանը բացառիկ եզակի երևույթ է մեր մուրրակի ժողովուրդների պատմության մեջ:

1910-ական թվականներից մինչև իր կյանքի վերջը (1937) չեքսպիրյան դերերով մեր թատրոնի պատմության մեջ կարևոր տեղ է գրավել Հովհաննես Զարիֆյանը: Նա և դերասան Մանվել Մարությանը (1901-1986) կարող են մրցել միմյանց հետ, թե ով է ավելի շատ հանդես եկել հայկական շրջանակներում՝ Անդրկովկաս, Իրան, Թուրքիա, եվրոպական երկրներ, Եգիպտոս, Հարավային և Հյուսիսային Ամերիկաներ - ուր հայ կա, ում պետք է հոգով ու գիտակցությամբ հայ պահել:

Շեքսպիրյան թատրոնում Զարիֆյանը մարմնավորել է ջրասան դեր, բայց մշտական կատարումները եղել են Համլետն ու Օթելլոն: Մարությանի հիմնականը - եղել է Օթելլոն: Սրանց երրորդությունը լրացրել է Տրդատ Նշանյանը, որը պակաս դեր չի խաղացել եվրոպական երկրներից բացի, միջին արևելյան երկրներում ևս թատրոնի լուսատու կայծը վառ պահելու գործում: Շեքսպիրյան կերպարներից նա մարմնավորել է Համլետին, Օթելլոյին, Արքա Լիրին:

Իրանում, Սիրիա - Լիբանանում, Հնդկաստանում և այլուր, երկար տարիներ Օթելլո է մարմնավորել Միքայել Կոստանյանը: Ահա մի բացառիկ չեքսպիրյան ընտանիք, որտեղ հայր և մայր (Մարգո) Կոստանյանները խաղացել են Օթելլոյի և Դեզդեմոնայի, իսկ զավակները՝ Վուլոդյան և Սեդան - Ցագոյի և Էմիլյայի դերերը:

Հրաչքների երկիր է Շեքսպիրյան թատրոնի Հայաստանը:

Եղած թարգմանություններին ավելացել են նորերը: Հսկայական թոփչք է կատարել բանաստեղծ և թարգմանիչ Սաչիկ Դաշտենցը: Եարունակելով մասեհյանական թարգմանչական ավանդները, Դաշտենցը թարգմանել է չուրջ 20 պիես, որոնցից 10-ից ավելին բեմադրվել են Անդրկովկասի և Սփյուռքի թատրոններում:

Գրեթե բոլոր առաջատար թատրոններն ունեցել են իրենց չեքսպիրյան բեմադրությունները, անգամ ուսանողական թատրոնում: Քանի՞ թատրոն կգտնվի, որ մի բեմադրության մեջ երեք Համլետ խաղան նույն թատերաշրջանում - Վաղարշ Վաղարչյան, Գուրգեն Զանիբեկյան, Վահրամ Փափազյան: Սունդուկյանի անվան թատրոնի այս մեծահամբավ դերասանները խաղացել են նաև Օթելլո - Գ. Զանիբեկյան, Հրաչյա Ներսիսյան, Վ. Փափազյան: Արքա Լիր են խաղացել Վ. Փափազյանը և Հ. Ներսիսյանը, իրենց հմայքի տակ պահելով թե բեմի խաղընկերներին և թե դահլիճի հանդիսատեսներին:

Թատրոնի անվանի վարպետների հետ հանդիսատեսի ուշադրությունն են արժանացել Ավետ Ավետիսյանը (Ցագո), Դավիթ Մալյանը (Ցագո, Կլավդիոս), Ռուզաննա Վարդանյանը, Սյուզան Գարազաչը, Ամալյա Արազյանը, Մայրանուշ Գարո-

նիկյանը, Լյուսյա Հովհաննիսյանը, Մետաքսյա Սիմոնյանը, Մարգո Մուրադյանը և ուրիշները, որը՝ Դեզոդմոնա, որը՝ Օֆեյյա, որը՝ Կորդելիա և ուրիշ դերեր: Հիշարժան են Սոս Մարգսյանի Ցագոն, ՄՀեր Մկրտչյանի Մերկուտիոն և այլ դերակատարներ:

Սունդուկյանի անվան թատրոնը հետագա ճանաչում գտավ Ոորեն Աբրահամյանի Օթեյլոյով և Կորիդլանով: Վերջինիս բեմադրությունը 1981-ին արժանացավ ԽՍՀՄ պետական մրցանակի: Ամենից շատ, բնականաբար, որպես հին և մայր թատրոն, Սունդուկյանի անվան թատրոնն է չեքսպիրյան բեմադրություններ ունեցել: Պակաս չեն նաև Հ. Ղափլանյանի անվան դրամատիկական, Պարոնյանի անվան երաժշտական կոմեդիայի, Պատանի հանդիսատեսի թատրոնների բեմադրությունները: Մայրաքաղաքից դուրս՝ Գյումրիի և Վանաձորի, Ստեփանակերտի և հանրապետությունից դուրս՝ Թբիլիսիի, Բաքվի (1949-ից դադարած) թատրոնների բեմադրությունների արժանիքները մեր մշակութային կյանքի պատմության համար:

Սփյուռքահայ թատերական կյանքն էլ իր չեքսպիրյան տարեգրությունն ունի՝ Եգիպտոս (Օննիկ Վոլթեր, Արաքսի Օհանյան), Ֆրանսիա (Գառնիկ Բարիլուսյան, Ոորեն Փափազյան), Կ. Պոլիս (Գևորգ Գապարաճյան), Լիբանան (Պերճ Ֆազյան, Վարուժան Նտրչյան, Գրիգոր Սաթամյան): Իսկ եթե նկատի ունենանք հայերի մասնակցությունը համաշխարհային թատրոնի չեքսպիրյան բեմադրություններին, ապա ո՞ւր ասեք, որ հայ թատերական գործիչ չի աշխատել, չեքսպիրյան պիեսների բեմադրությունների մասնակից չի եղել: Շեքսպիրը միշտ և ամենուրեք հայերին մերձեցրել է օտար ժողովուրդների հետ, բարեկամացրել, ստեղծել թատերական գործիչների միասնական մի հզոր ընտանիք:

Հայ չեքսպիրյան թատրոնի բեղմնավոր գործունեության ծնունդ է նաև չեքսպիրագիտության զարգացումը Հայաստանում: Շեքսպիրագիտական միտքը հարստանալու շնորհիվ, Հայաստանի Գիտությունների ազգային ակադեմիայի Արվեստի ինստիտուտի տնօրեն Ռուբեն Զարյանի նախաձեռնու-

թյամբ, ինստիտուտին կից ստեղծվել է Հայկական չեքսպիրագիտության կենտրոն և չեքսպիրյան գրադարան: Կենտրոնի գիտաշխատողների և տարբեր վայրերի գիտնականների չեքսպիրյան թեմաներով գրած աշխատությունների առկայության պայմաններում 1966-ից սկսել են լույս տեսնել «Շեքսպիրական» (7 գիրք) տարեգրքեր, որոնցում լուսաբանվել են չեքսպիրյան թեմաներին առնչվող բազմապիսի հարցեր – թատրոն, երաժշտություն, կինո, կերպարվեստ, թարգմանչական արվեստ, հրապարակումներ, թարգմանություններ, նամակներ, տարեգրություն – մի խոսքով հայկական չեքսպիրագիտության հանրագիտարան: Իսկ գրադարանում 3 տասնյակից ավելի լեզուներով Շեքսպիրի գործերի հրատարակություններ, չեքսպիրագիտական գրականություն, ձեռագիր թարգմանություններ, գրական-թատերական գործիչների անձնական իրեր – փոքրիկ թանգարան:

Շեքսպիրագիտության լայն պրոպագանդումը նպաստեց այն բանին, որ Հայաստանի թատերական գործիչների միությունը շարունակելով 1944, 1981 և 1984 թթ. չեքսպիրյան ներկայացումների փառատոնը, այն դարձրեց ամենամյա փառատոն, որը 2008-ից կրում է Վահրամ Փափազյանի անունը: Այդ փառատոնների ընթացքում հայ հանդիսատեսը հնարավորություն է ունենում հաղորդակից դառնալ այլ երկրների ու ժողովուրդների չեքսպիրյան ըմբռնումներին, ձգտումներին, մշակույթին: Այդ ճանապարհով հայ բեմի գործիչներն էլ իրենց հերթին մասնակցում են արտասահմանյան երկրների չեքսպիրյան փառատոններին, ցուցադրում հայկական արվեստը և զոհ ու զնահատված սրտով տուն վերադառնում:

Մոտենում է Շեքսպիրի ծննդյան 450-ամյակը (2014) և մահվան 400-ամյակը (2016): Հայ թատերական գործիչներն այդ տոները դիմավորելու են ակնառու նվաճումներով: Այնպիսի մի փոքրաթիվ ժողովուրդ, ինչպիսին հայերն են, անցած 150 տարվա ընթացքում 85 թարգմանչի կողմից ամբողջովին կամ մասնակի թարգմանվել է 36 պիես, որոնցից 25-ը ունեն իրենց բեմական պատմությունը: Շեքսպիրից հրատարակվել է 10 ժողովածու, առանձին գրքերով՝ 53-ը, որոնցից «Օթեյլոն» ու

«Ռոմեո և Ջուլիետը» տպագրվել են 6 անգամ, «Արքա Լիրը» – 7, «Համլետը» – 9: Շեքսպիրյան թեմաներով լույս են տեսել 67 գիրք և յոթ հատոր «Շեքսպիրական» տարեգիրք: Հայերը շեքսպիրյան թատրոնին տվել են ավելի քան 92 Օթելլո, 78 Համլետ: Շեքսպիրի հերոսների խոսքերը հայերեն հնչել են աշխարհի 200-ից ավելի վայրերում: Պաշտպանվել են 3 դոկտորական, 14 թեկնածուական դիսերտացիաներ: Սրանք պերճախոս թվեր են, որոնց թիվունքում մեկ ու կես դարյա հարուստ պատմություն կա, որոնք պատիվ են բերում հայ շեքսպիրագիտության պատմությանը, հայ թատրոնին, նրա նվիրյալ մշակներին:

Բախտխար Հովակիմյան

ՀԱՄԱՌՈՏԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

անգլ. – անգլերեն
 արաբ. – արաբերեն
 արքեպ. – արքեպիսկոպոս
 բնագր. – բնագրից
 ԳԱԹ – Ջարենցի անվան
 գրականության և ար-
 վեստի թանգարան
 գերմ. – գերմաներեն
 գյ. – գյուղ
 գործ. – գործողություն
 Ե., Եր. – Երևան
 եպ., եպիսկ. – եպիսկոպոս
 թարգմ. – թարգմանություն
 թուրք. – թուրքերեն
 ժող. – ժողովրդական
 իտալ. – իտալերեն

խմբ. – խմբագրում
 Հ. – հատոր
 պարսկ. – պարսկերեն
 պրոֆ. – պրոֆեսոր
 ռուս. – ռուսերեն
 ստեղծ. խմբ. – ստեղծագոր-
 ծական խմբագրում
 վարդ. – վարդապետ
 տես., տեսար. – տեսարան
 ուսումնակ. – ուսումնական
 քաՆ. – քահանա
 Փրանս. – Փրանսերեն
 Եք. – Երևան
 Մ. – Մոսկվա
 Մ.-Ա. – Մոսկվա-Լենինգրադ
 չ. – հատոր

ՇԵՔՍՊԻՐԸ ՀԱՅԵՐԵՆ

ԵՐԿԵՐԻ ԺՈՂՈՎԱԾՈՒՆԵՐ

Ընտիր երկեր, երեք հատորով, Հովհաննես Մամիկոնյանի խմբագրությամբ ու առաջաբանով, Եր.:

Հ. 1, 1951, 596 էջ, Հովհաննես Մասեհյանի թարգմանությամբ:

Համլետ, Օթելլո, Մակբեթ, Արքա Լիր, Ռոմեո և Ջուլիետ (թարգմ. Ս. Դաշտենց), Վենետիկի վաճառականը:

Հ. 2, 1953, 576 էջ, Սաչիկ Դաշտենցի թարգմանությամբ:

Մխալների կոմեդիա, Անսանձ կնոջ սանձահարումը, Վերոնայի երկու ազնվականները, Սիրո ապարդյուն ճիգերը, Տասներկուերորդ գիշեր կամ ինչ որ կամենաք, Վինձորի զվարճասեր կանայք, Միջամառնային գիշերվա երազ (թարգմ. Վ. Սուրենյանց), Իզուր տեղը մեծ աղմուկ:

Հ. 3, 1955, 472 էջ, Սաչիկ Դաշտենցի թարգմանությամբ:

Ռիչարդ Երրորդ, Հուլիոս Կեսար, Անտոնիոս և Կլեոպատրա, Տիմոն Աթենացի, Ձմեռային Հեքիաթ (թարգմ. Ս. Ալաջաջյան):

Ընտիր երկեր, երկու հատորով, Եր.:

Հ. 1, 1964, 908 էջ:

Համլետ, Օթելլո, Մակբեթ (թարգմ. Հ. Մասեհյան), Լիր Արքա, Ռոմեո և Ջուլիետ (թարգմ. Ս. Դաշտենց), Վենետիկի վաճառականը (թարգմ. Հ. Մասեհյան):

Հ. 2, 1964, 960 էջ:

Ռիչարդ Երրորդ, Հուլիոս Կեսար, Տիմոն Աթենացի (թարգմ. Ս. Դաշտենց), Ձմեռային Հեքիաթ (թարգմ. Ս. Ալաջաջյան), Կորիոլան (թարգմ. Ս. Դաշտենց):

Կոմեդիաներ, Եր., 1946, 389 էջ:

Տասներկուերորդ գիշեր, Սխալների կոմեդիա, Վերոնա-
յի երկու ազնվականները (Թարգմ. Ս. Դաշտենց), Ոչնչից
մեծ աղմուկ (Թարգմ. Վ. Թերզիբաչյան):

Շերկեր, Բեյրութ, 1967 (Թարգմ. Հ. Մասեհյան):

Անտոնիոս և Կլեոպատրա (էջ 3-144), Բազում աղմուկ
վասն ոչնչի (էջ 1-104), Փոթորիկը (էջ 1-86):

Երկեր, Ուսանողի գրադարան մատենաչար, Եր., 1991, 768 էջ:

Համլետ, Օթելլո, Մակբեթ, Արքա Լիր (Թարգմ. Հ. Մա-
սեհյան), Տասներկուերորդ գիշեր, Սխալների կոմեդիա
(Թարգմ. Ս. Դաշտենց), Սոնետներ, պոեմներ, բանաս-
տեղծություններ (Թարգմ. Ս. Մկրտչյան):

Քրոնիկներ, երկու հատորով, Ուաշինգ Դաշտենցի և Հենրիկ Սե-
վանի թարգմանությամբ, Եր.:

Հ. 1, 1972, 536 էջ: Ս. Դաշտենցի թարգմանությամբ:

Ռիչարդ Երկրորդ, Հենրի Չորրորդ, մասն առաջին,
Հենրի Չորրորդ, մասն երկրորդ, Հենրի Հինգերորդ:

Հ. 2, 1973, 683 էջ: Հ. Սևանի թարգմանությամբ:

Հենրի Վեցերորդ, մասն առաջին, Հենրի Վեցերորդ,
մասն երկրորդ, Հենրի Վեցերորդ, մասն երրորդ, Ռիչարդ
Երրորդ (Թարգմ. Ս. Դաշտենց):

ԱՌԱՆՁԻՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Հոմերոս և Ճյուլեզդա (Մթիվրնսի, Մալոնի և Ջոնարնի օրի-
նականից թարգմ. Արամ Կ. Հ. Տետյան), Ջմյունիա,
1866, ԻԹ+112 էջ:

Օթելլո Վենետիկի մավր (ռուսերենից թարգմ. Ստեփանոս
Սուլխանյան), Տփլիս (Թիֆլիս), 1880, 168 էջ:

Աստղիկ և Ադոնիս (Վեներա և Ադոնիս, թարգմ. Արթաքի Համ-
բարգաթան), Կ. Պոլիս, 1886, 61 էջ:

Լիր թագավոր (գերմ. թարգմ. Ստեփանոս Մալխասյանց), Ս.
Պետերբուրգ, 1888, ԺԳ+186 էջ:

Ջուր տեղը մեծ աղմուկ (գերմ. թարգմ. Հովհաննես Լալայան),
Թիֆլիս, 1888, 111 էջ:

Համլետ (ֆրանսերեն և ռուսերեն մի քանի թարգմանության
համեմատությամբ, թարգմ. Սենեքերիմ Արծրունի), Թիֆ-
լիս, 1889, VII+125 էջ:

Մակբեթ (գերմ. թարգմ. Ստ. Մալխասյանց), Թիֆլիս, 1892,
ԺԸ+108 էջ:

Համլետ Իշխան Դանեմարքի (բնագր. թարգմ. Հովհաննես
Մասեհյան), Թիֆլիս, 1894, 222 էջ:

Ինչպես կուզեք (բնագր. թարգմ. Հ. Մասեհյան), Թիֆլիս, 1895,
159 էջ:

Ռոմեո և Ջուլիետ (բնագր. թարգմ. Հ. Մասեհյան), Թիֆլիս,
1896, 189 էջ:

Վենետիկի վաճառականը (բնագր. թարգմ. Հ. Մասեհյան),
Թիֆլիս, 1897, 133 էջ:

Արքա Լիր (բնագր. թարգմ. Հ. Մասեհյան), Թիֆլիս, 1898, 180
էջ:

Համլետ (բնագր. թարգմ. Գարեգին Բաբազյան), Վիեննա,
1899, ԺԶ-ԻԳ+183 էջ:

Օթելլո (բնագր. թարգմ. Գ. Բաբազյան), Կահիրե, 1904, է-Թ+
186 էջ:

Հուլիոս Կեսար (բնագր. թարգմ. Մաթիլդ Պաղտասարյան), Կ.
Պոլիս, 1910, 153 էջ:

Անտոնիոս և Կլեոպատրա (բնագր. թարգմ. Գառնիկ Տնտքըլ-
յան-Փառնակ), Փարիզ, 1911, 108 էջ:

Միջամառնային գիշերվա երազ, «Հուշարարի» մատենադա-
րան, № 14 (բնագր. թարգմ. Վարդգես Սուրենյանց),
Թիֆլիս, 1912, 63 էջ:

Ռոմեո և Ջուլիետ (բնագր. թարգմ. Մեսրոպ Նուպարյան), Իզ-
միր, 1912, ԺԳ+176 էջ:

Համլետ Իշխան Դանեմարքայի (առանց թարգմանչի անվան և
հրատարակության տարեթվի, <1920-1921 թթ.>), Կ. Պո-
լիս, տպարան Տեր-Սահակյանի, 135 էջ:

Համլետ Իշխան Դանեմարքայի (թարգմ. Հ. Մասեհյան, երկ-
րորդ վերամշակված հրատարակություն), Վիեննա, 1921,
XXXIII+161 էջ:

Վենետիկի վաճառականը (Թարգմ. Հ. Մասե՛յան, երկրորդ վերամշակված հրատարակություն), Վիեննա, 1922, V-XXXIX+111 էջ:

Օթելլո Վենետիկի մավրը (Թարգմ. Հ. Մասե՛յան), Վիեննա, 1922, V-XXII+151 էջ:

Օթելլո (Թարգմանիչը չի նշված), Կ. Պոլիս (Օ. Փելլոյանի տպագրություն), 1922, 154 էջ:

Մակրեթ (Թարգմ. Հ. Մասե՛յան), Վիեննա, 1923, V-XLVII+111 էջ:

Վենետիկի վաճառականը (Թարգմ. Հ. Մասե՛յան), Պետհրատի էժանագին գրադարան մատենաչար, ՊէԳ, Եր., 1933, 171 էջ:

Մակրեթ (Թարգմ. Հ. Մասե՛յան), ՊէԳ, Եր., 1934, 162 էջ:

Համլետ Իշխան Դանեմարքայի (Թարգմ. Հ. Մասե՛յան), ՊէԳ, Եր., 1936, 228 էջ:

Օթելլո Վենետիկի մավրը (Թարգմ. Հ. Մասե՛յան, բնագրի հետ համեմատությունյամբ խմբ. Վ. Թոթովենց), ՊէԳ, Եր., 1936, 216 էջ:

Արքա Լիր (Թարգմ. Հ. Մասե՛յան), Եր., 1938, 220 էջ:

Հուլիոս Կեսար (բնագր. Թարգմ. Ս. Դաշտենց, առաջաբանը՝ Վ. Թերզիբաչյանի), Եր., 1944, 108 էջ:

Տիմոն Աթենացի (բնագր. Թարգմ. Ս. Դաշտենց), Եր., 1950, 152 էջ:

Լիր Արքա (Թարգմ. Ս. Դաշտենց), Եր., 1961, 130 էջ:

Համլետ (Թարգմ. Հ. Մասե՛յան), Եր., 1961, 139 էջ:

Հուլիոս Կեսար (Թարգմ. Հ. Մասե՛յան), Վենետիկ, Ս. Ղազար, 1962, 123 էջ:

Ռոմեո և Ջուլիետ (Թարգմ. Հ. Մասե՛յան, երկրորդ վերամշակված հրատարակություն), Թեհրան, 1962, 160 էջ:

Կորիոլան (Թարգմ. Հ. Մասե՛յան), Վենետիկ, Ս. Ղազար, 1962, 165 էջ:

Համլետ (Թարգմ. Հ. Մասե՛յան), Եր., 1966, 264 էջ:

Ռիչարդ Նորրոգ (բնագր. Թարգմ. Գևորգ Դարժի [Հովհաննիսյան]), Թեհրան, 1966, 217 էջ (Թարգմանությունը նվի-

րել է «Շեքսպիրի հայ հանճարեղ թարգմանիչ Հովհաննես Մասե՛յանի անմահ հիշատակին»):

Լիր Արքա (Թարգմ. Ս. Դաշտենց), Եր., 1970, 239 էջ:

Մակրեթ (Թարգմ. Հ. Մասե՛յան), Եր., 1971, 174 էջ:

Ռոմեո և Ջուլիետ (Թարգմ. Ս. Դաշտենց), Եր., 1974, 240 էջ:

Օթելլո (Թարգմ. Հ. Մասե՛յան), Եր., 1980, 235 էջ:

Տիտոս Անդրոնիկոս (բնագր. Թարգմ. Հենրիկ Սևան), Եր., 1983, 160 էջ:

Երկերի լիակատար ժողովածու 39 զրբում:

Գիրք 1. **Պերիկլես** (բնագր. Թարգմ. Հ. Սևան), Եր., 1997, 140 էջ:

Գիրք 2. **Տիտոս Անդրոնիկոս** (Թարգմ. Հ. Սևան), Եր., 1997, 150 էջ:

Գիրք 3. **Սիմբելին** (Թարգմ. Հ. Սևան), Եր., 1997, 195 էջ:

Գիրք 4. **Փոթորիկը** (Թարգմ. Հ. Մասե՛յան), Եր., <1998>, 125 էջ:

Գիրք 5. **Ամեն ինչ լավ է, թե լավ վերջանա** (Թարգմ. Հ. Սևան), Եր., 2006, 200 էջ:

Լուկրեցիայի պատվազրկումը (բնագր. Թարգմ. Ս. Մկրտչյան), Եր., 2003, 71 էջ:

Արքա Լիր (Թարգմ. Հ. Մասե՛յան, ստեղծագ. խմբ. Ե. Չարենց), Եր., 2006, 220 էջ:

Արքա Լիր (Թարգմ. Հ. Մասե՛յան, ստեղծագ. խմբ. Ե. Չարենց), Եր., 2007, 137 էջ:

Համլետ (Թարգմ. Հ. Մասե՛յան), Եր., 2008, 143 էջ:

Ռոմեո և Ջուլիետ (Թարգմ. Ս. Դաշտենց), Եր., 2008, 115 էջ:

**ՄԱՄՈՒԼՈՒՄ ԵՎ ԳՐԳԵՐՈՒՄ ՏՊԱԳՐՎԱԾ
ՄԱՍՆԱԿԻ ԵՎ ԱՄՐՈՂՋԱԿԱՆ
ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ**

1822. — Կալկաթայի «Շտեմարան» հանդեսում, խմբագիր Մարտիրոս Մկրտչյանի և ուրիշների թարգմանությունյամբ փոքրիկ մեջբերումներ են կատարվել «Ամառնային գի-

- չերվա երազ», «Համլետ», «Վերոնայի երկու ազնվականները» պիեսներից:
1848. – Կալկաթայի «Ազգասեր» Հանդեսի (№ 130, էջ 46) խմբագիր Մեսրոպ Թաղիադյանը տպագրել է մի հատված «Հուլիոս Կեսարից» (3-րդ գործ., 2-րդ տես.), «Հրապարակախոսություն Բրուտոսի ի վերա մահվան Կեսարու» վերնագրով:
- 1853, Հունիս-Հուլիս. – Չմյուռնիայի «Արփի Արարատյան» թերթում, Արամ Տետեյանի թարգմանությունում, որպես հավելված, տպագրվել է մի հատված «Կատակերգություն սխալանաց» պիեսից:
- 1853, Հունիս. – Վենետիկի «Բազմավեպ» Հանդեսում, Խ. Գ.-ի (Նորեն Գալֆայան) թարգմանությամբ, տպագրվել են Անտոնիոսի և Բրուտոսի ճառերը «Հուլիոս Կեսարից» (№ 11, էջ 163–166, 3-րդ գործ., 2-րդ տես.):
1862. – Չմյուռնիայի «Հավերժահարս» Հանդեսում, Արամ Տետեյանի թարգմանությամբ, ամբողջը՝ մաս-մաս (№ 1–12) տպագրվել է «Վենետիկի վաճառականը»:
1862. – Չմյուռնիայի «Դիմակ» Հանդեսում, Արամ Տետեյանի թարգմանությամբ, տպագրվել են «Համլետի» Ա. արարվածի Ա, Բ, Գ, Դ, Ե տեսարանները և Բ. արարվածի Ա տեսարանը (չարունակությունը մնացել է անտիպ Հանդեսի փակման պատճառով):
- 1862, մարտ. – Չմյուռնիայի «Ծաղիկ» Հանդեսում (№ 25–26), Նուպար Գաղտալյանի թարգմանությամբ ու առաջաբանով տպագրվել է Ռոմեոյի և Ջուլիետի («Ռոմեո և Ջուլիետ») Հանդիպման տեսարանը (2-րդ գործ., 2-րդ տես.):
1877. – Վենետիկի «Բազմավեպում» Մխիթարյան ուխտի միաբան Արիստակես Ղասղանտիլի (Քասզանտիլյան) թարգմանությամբ, մաս-մաս (ամբողջությամբ) տպագրվել է «Մակբեթը»:
1877. – «Բազմավեպի» Լե հատորում (էջ 124–131), Ա. Ղասղանտիլի թարգմանությամբ տպագրվել է մի հատված «Հենրիկոս Ը արքա» ողբերգությունից (4-րդ գործ., 2-րդ տես.):
1879. – Թիֆլիսի «Փորձ» Հանդեսի առաջին և երկրորդ Համարներում, Գևորգ Բարխուդարյանի թարգմանությամբ (ամբողջովին, գերմաներենից) տպագրվել է «Վենետիկի վաճառականը»:
1886. – Կ. Պոլսի «Մասիսում» (№ 3819, էջ 875–880), Արթաքի Համբարգաթանի թարգմանությամբ տպագրվել է մի հատված «Ռոմեո և Ջուլիետից»:
- 1889, Հունիս. – Թիֆլիսի «Մուրճ» ամսագրում (№ 6), Ս. Արծրունու՝ «Համլետի» թարգմանության մասին գրախոսականում, Համեմատության կարգով, հատվածներ են տպագրվել Ավետիք Եզեկյանի թարգմանած «Համլետից»:
- 1891–1892. – Կ. Պոլսի «Ծաղիկ» Հանդեսի մի շարք Համարներում, Արթաքի Համբարգաթանի թարգմանությամբ տպագրվել է «Վենետիկի վաճառականը»:
1894. – «Բազմավեպում» (№ 9, էջ 427–429), Արիստակես Քասզանտիլյանի թարգմանությամբ տպագրվել է մի հատված «Համլետից»:
- 1898, Մոսկվա. – Մկրտիչ Էմինի երկասիրությունները Հայոց լեզվի, գրականության և պատմության մասին (1840–1850) գրքի ճարտասանությանը նվիրված մասում տպագրվել են մեջբերումներ բնագրով և Էմինի թարգմանություններով՝ «Ռոմեո և Ջուլիետ» (3-րդ գործ., 2-րդ տես.), «Հենրի Ջորջորդ թագավոր» (2-րդ մաս, 1-ին գործ., 1-ին տես.), «Հուլիոս Կեսար» (4-րդ գործ., 3-րդ տես.), «Անտոնիոս և Կլեոպատրա» (5-րդ գործ., 2-րդ տես.) պիեսներից:
- 1899, Հունիս-դեկտեմբեր. – Չմյուռնիայի «Արևելյան մամուլ» Հանդեսում (№ 12–23), Լ. Պալեոզյանի թարգմանությամբ տպագրվել է «Վենետիկի վաճառականը»:
- 1900, մայիս. – Կ. Պոլսի «Արևելք» թերթում (№ 4312–4316), Ենովքի թարգմանությամբ տպագրվել է մի հատված «Վենետիկի վաճառականից»:
- 1900, Հունիս. – Կ. Պոլսի «Արևելք» թերթում (№ 4353–4358), Ենովքի թարգմանությամբ տպագրվել է մի հատված «Ամառնային գիշերվան երազ մը» պիեսից:

1903. — Ալեքսանդրիայի «Պարտեզ» Հանդեսում (№ 7, էջ 100–103), Հովհաննես Սեթյանի թարգմանությունը տպագրվել է մի հատված «Կորիդանուսից»:
1903. — Ալեքսանդրիայի «Պարտեզ» Հանդեսում (№ 9, էջ 130–138), Հովհաննես Սեթյանի թարգմանությունը տպագրվել է մի հատված «Հենրիկոս Ջ» քրոնիկից:
1913. — Կահիրեի «Գալուստյան միություն» Հանդեսում տպագրվել է մի հատված (№ 1, էջ 7–8), «Հուլիոս Կեսարից»: Թարգմանիչ՝ աշակերտ է. Հ. Սեթյան:
1916. — Թիֆլիսի «Տարազ» Հանդեսում, տպագրվել են առանձին հատվածներ Ավետիք Եզեկյանի թարգմանած «Համլետից»:
1926. — Կահիրեի «Փունջ Հայ և օտար գրականություն» Հանդեսում (պրակ 37, էջ 184–187), խմբագրի՝ Լևոն Աճեմյանի թարգմանությունը տպագրվել է մի հատված «Արքա Լիրից»:
1936. — Երևանի «Սորհրդային արվեստ» երկչաբաթաթերթում, Վահան Թոթովենցի թարգմանությունը տպագրվել է «Ռիչարդ Երրորդի» առաջին գործողությունը:
1951. — Նյու Յորքի «Նոր գիր» Հանդեսում (ամառ, № 2, էջ 97), խմբագրի՝ Բենիամին Նուրիկյանի թարգմանությունը տպագրվել է մի հատված «Ռիչարդ Բ» պիեսից:
- 1966, Երևան. — «Շեքսպիրական» տարեգրքի առաջին գրքում (էջ 251–267), Գաբրիել քահ. Պատկանյանի թարգմանությունը տպագրվել են հատվածներ «Համլետ Արքայորդի Դանիմարքայի» պիեսից:
- 1967, Երևան. — «Շեքսպիրական» տարեգրքի երկրորդ գրքում (էջ 337–500), Վահան Թոթովենցի թարգմանությունը (ամբողջովին) տպագրվել է «Անտոնիոս և Կլեոպատրա» պիեսը:
- 1972–1973, Բեյրութ. — «Շիրակ» ամսագրի տարբեր համարներում, Վարուժան Պետիկյանի՝ բնագրից կատարած թարգմանությունը տպագրվել է «Քաղում աղմուկ վան ոչնչի» կատակերգությունը:
- 1975, Երևան. — «Շեքսպիրական» տարեգրքի Հինգերորդ գրքում (էջ 521–524), Գրիգոր Նալաթյանի թարգմանու-

թյամբ տպագրվել են պատառիկներ «Համլետ» և «Ռիչարդ Երրորդ» պիեսներից:

— «Շեքսպիրականի» նույն տարեգրքում, Մելքոն Կյուրճյանի թարգմանությունը տպագրվել են հատվածներ «Մակբեթից», էջ 557–565:

2004, Երևան. — «Նոր Դար» Հանդեսում, Հովհաննես Մասեհյանի թարգմանությունը, պակաս էջերով, տպագրվել է «Ամառնամեջ գիշերվա երազը»:

1840, Москва. — В журнале "Пантеон русского и всех европейских театров" (№ 3) была напечатана пьеса "Буря", в переводе Матвея Гамазова (Матевос Гамазян).

ՀԱՏՎԱԾՆԵՐ ԵՎ ԱՍՈՒՑՔՆԵՐ

Հանուն Հայրենիքի (Համադրությունը՝ Սուրեն Գոչարյանի, թարգմ. ուսերենից՝ Սաքո Սուքիասյանի: Հատվածներ Հուլիոս Կեսար, Ռիչարդ Երրորդ, Տրոիլ և Կրեսիդա, Համլետ, Ջոն Արքա, Հենրի Չորրորդ (առաջին մաս), Սիմբելին, Պերիկլես, Հենրի Հինգերորդ, Հենրի Վեցերորդ (առաջին և երրորդ մասեր), Երկու Վերոնացի, Էդվարդ Երրորդ, Տիտոս Անդրոնիկոս, Երկու նշանավոր տոհմակիցներ, Կորիդան, Վեներա և Ադոնիս, Լուկրեցիա — գործերից: Եր., 1942, 31 էջ:

Վիլյամ Շեքսպիր, Աֆորիզմներ (քաղեց նշան Մուրադյանը), Եր., 1964, 84 էջ:

Шекспир в искусстве (կազմող և առաջարանի Հեղինակ Յակով Նաչիկյան), Եր., 1977, 200 էջ:

Շեքսպիրը արվեստի մասին (Հատվածներ և ասույթներ, կազմող՝ Յակով Նաչիկյան), Եր., 1985, 199 էջ:

Իմաստախոս Շեքսպիրը (աֆորիզմներ, Հայերեն և անգլերեն, կազմող՝ Սոնա Սեֆերյան), Եր., 1986, 339 էջ:

Վիլյամ Շեքսպիր. Աֆորիզմներ, ասույթներ, իմաստուն մտքեր (կազմող՝ Վ. Սահակյան), Եր., 2004, 91 էջ:

Իմաստախոս Շեքսպիրը (կազմող՝ Ս. Սեֆերյան), Եր., 2010, 375 էջ:

ՍՈՆԵՏՆԵՐ

Սոնետներ (բնագր. թարգմ. Դավիթ Դավթյան, Հովհաննես Քելեջյան, «Շեքսպիրն իբրև բանաստեղծ» – առաջաբանը՝ Հովհաննես Մամիկոնյանի), Եր., 1961, 170 էջ:

Սոնետներ (թարգմ. Գևորգ Էմին), Եր., 1995, 79 էջ:

Սոնետներ (բնագրով և հայերեն թարգմանությամբ Շեն-Մահի <Թորգոմ արքեպ. Մանուկյան>), Երուսաղեմ, 1996, V-XX + 315 էջ:

Սոնետներ (թարգմ. Սամվել Մկրտչյան), Եր., 1994, 311 էջ:

Սոնետներ (թարգմ. Սամվել Մկրտչյան), Եր., 2009, 110 էջ:

Սոնետների թարգմանիչներ՝

Աղամյան Պետրոս	Մասեհյան Հովհաննես
Անդրեասյան Բյուրակն	Մելեքյան Ե.
Անտոնյան Հակոբ	Ջանան Մկրտիչ
Գրաչի Աշոտ	Սուրենյանց Վարդգես
Թեքեյան Վահան	Սևակ Պարույր
Թումանյան Հովհաննես	Տարոնցի Սողոմոն
Համբարգարթյան Արթուր	Տեր-Անդրեասյան Երվանդ
Հովհաննիսյան Հովհաննես	Չնտքյան Գառնիկ
Հուրյան Թաթուլ	

ՓՈՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Առանձին հրատարակություններ

Համլետ Դանիացի իշխան – «Համլետի» բովանդակության համառոտ, արձակ շարադրանքի թարգմանությունը ռուսերենից, (թարգմ. Սեյադ Ամիրյան), Բաքու, 1986, 2+48 էջ: Գիրքը նվիրվել է Պետրոս Աղամյանին:

Լիր թագավոր – (Ժողովրդական ընթերցանության համար փոխադրել է օր. Շուշանիկ Տեր-Նիկողոսյանը), Թիֆլիս, 1891, 38 էջ (երկու պատկեր):

Լիր Արքա – Վիկտոր Օստրոգորսկու ժողովածուից թարգմ. Տիրուհի Կոստանյան, Թիֆլիս, 1894, 42 էջ:

Վեպք ի դերից Շեկսպիրա – Չարլզ և Մերի Լեմերի (Լամբա) արձակ շարադրանքը Թ. Տեր-Ստեփաննոսյանի (Կալկաթա) թարգմանությամբ, Վենետիկ, Ս. Ղազար, 1903, 271 էջ:

Բովանդակությունը՝ Ռոմեո և Ջուլիետ, Վենետկացի վաճառականն, Օթելլո, Ջոննացուցնել կին ժանտաբնույթ, Համլետ, Դեր սխալանաց և շփոթի, Մակբեթ, Սիմբոլին, Տիմոն Աթենացի, Որպես և հաճո է քեզ, Արքայն Լիր, Փոթորիկն:

Ձմեռային հեքիաթ – Չարլզ և Մերի Լեմերի համառոտ շարադրությունը Հար(ություն) Նահապետյանի թարգմանությամբ, Թիֆլիս, 1904, 29 էջ:

Ձմեռային հեքիաթ – Ըստ Շեքսպիրի, վերակազմեց Ղազարոս Աղայանը, Թիֆլիս, 1910, 48 էջ:

Շեքսպիրյան պատմվածքներ, Վենետիկի վաճառականը – Չարլզ և Մերի Լեմերի արձակ շարադրանքը, թարգմանությունը Հովսեփ Տեր-Ստեփանյանի, Կ. Պոլիս, 1910, 31 էջ:

Շեքսպիրյան ավանդավեպեր – Չարլզ և Մերի Լեմերի արձակ շարադրանքը, թարգմանությունը՝ Մ. Վերածինի (Մինաս Գասպարյան), Բոստոն, 1922, 212 էջ:

Բովանդակությունը՝ Ռոմեո և Ջուլիետ, Փոթորիկը, Օթելլո, Կովասեր կնոջ ընտելացումը, Լիր Արքա, Ամառ գիշերվան երազ մը, Համլետ, Ձմեռվա պատմությունը, Վենետիկի վաճառականը, Աստվածահայտնությունը <Տասներկուերորդ գիշեր>:

Շեքսպիրյան ավանդավեպեր – Արքա Լիր, կազմեց՝ Գասպար Իփեկյանը, Բեյրութ, 1951, 56 էջ:

Շեքսպիրը մանուկների համար – Ջեննի Լանգի ազատ շարադրանքը, անգլերենից թարգմանությունը՝ Սուսաննա Մկրտչյանի, Երևան, 1970, 92 էջ:

Բովանդակությունը՝ Անսանձ կնոջ սանձահարումը, Փոթորիկ, Վենետիկի վաճառականը, Ինչպես կուզեք, Ձմեռային հեքիաթ, Սխալների կոմեդիան:

Մասնակի տպագրություններ մամուլում

Վենետիկի վաճառականը – “Подснежник” ամսագրի 1858-ի 4-րդ համարից արձակ բովանդակությունը թարգմանել է Մոսկվայի Լազարյան ճեմարանի աշակերտ Ե. Բ.-ն (Եղիա Բաստամյան):

Հյուսիսսահայլ (Մոսկվա), 1861, № 10, էջ 350–365:

Վենետիկի վաճառականը – Վերաշարադրությունը՝ Մ. Պ. (Մաթիլդ Պաղտասարյան ?):

Մամուլ (Կ. Պոլիս), 1882, նոյեմբեր-դեկտեմբեր, № 965–969:

Ռոմեո և Ջուլիետ – Չարլս Լեմի «Վեպք ի Շեքսպիրա» գրքից (անգլ.) բովանդակությունը թարգմանել է Ռ. Յ. Պ. (Ռեթեոս Պերպերյան):

Մաղիկ (Կ. Պոլիս), 1891, № 17–19:

Փոթորիկ – Արձակ թարգմանությունը Պոլ Շեքերճյանի:

Հնչակյան տարեգիրք (Պրովիդենս), 1931, էջ 158–171:

— — —

1860-ական թթ. վերջերին Ագուլիսի դպրոցի ուսուցիչ Մեսրոպ քահանա Փափազյանը (գրող Վրթանես Փափազյանի հայրը), հավանաբար Թիֆլիսում, տեսնելով «Վենետիկի վաճառականի» բեմադրությունը, նույնպիսի բովանդակությամբ գրել է «Շեյլոկ կամ Արդարադատ կին» վերնագրով պիեսը, որը 1880–1881 թթ. ինքն էլ բեմադրել է Թավրիզում:

1893 թ. Անդրկովկասի թատրոններում բեմադրության համար թույլատրված պիեսների թվում եղել է «Հարբեցող Սլե դարբինը լորդ է» մեկ գործողությամբ կատակերգությունը, որը եղել է Շեքսպիրի «Կամակոր կնոջ սանձահարուճը» պիեսի նախաբանը (թագմանություն ուսերենից):

1907 թվականին թույլատրված պիեսներից է եղել Շեքսպիրի «Ողբերգություն Եորկչիրում» մեկ գործողությամբ պիեսը (?), որը ուսերենից թարգմանել է Գ. Բաբուրյանը:

ՇԵՔՍՊԻՐՑԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Աղամյան Պետրոս. – Շեքսպիր և յուր Համլետ ողբերգության աղբյուրն ու քննադատությունները, Թիֆլիս, 1887, 3+Ը+2+113 էջ:

Ярышкин А. – П. И. Адамян в роли Гамлета (краткий очерк), Օդեսա, 1887, 15 էջ:

Տոնապետյան Պետրոս. – Քսան և Հնգամյա բեմական գործունեություն Պ. Հ. Աղամյանի, Կ. Պոլիս, 1888, Ը+79 էջ:

Վրույր Արամ. – Պետրոս Հ. Աղամյան, Թիֆլիս, 1891, 61 էջ:

Հացունի Վարդան վարդ. – Քերթվածք Հոչակավոր դերասան Պետրոս Հ. Աղամյանի և կենսագրության, Վենետիկ, 1896, ՀԹ+225 էջ:

Писаревский Б. В. – Петр Иеронимович Адамян (воспоминания), Одесса, 1896.

Тер-Габриелян Г. – Воспоминание о незабываемом артисте Петре Иеронимовиче Адамяне, Թիֆլիս, 1896.

Г-ан, А. (Генджян Акоп). – Памяти великого артиста Петра Иеронимовича Адамяна, Ростов на Дону, 1903.

Սուրխաթյան Հարություն. – Հոմերոս – Շեքսպիր (շեքսպիրյան պրոբլեմը և ստեղծագործության վերլուծությունը, էջ 397–565), Եր., 1935, 583 էջ:

Աբթերյան Հայկ. – Շեքսպիր (ումիններեն), Բուխարեստ, 1938, 400 էջ:

Մամիկոնյան Հովհաննես. – Արևմտյան Եվրոպայի վերածնության դարաշրջանի գրականության պատմություն, պրակ 2 (Վիլյամ Շեքսպիր, էջ 293–364), Եր., 1940, երկրորդ մշակված հրատարակություն, 1945, 372 էջ: Վ. Շեքսպիր – 299–364:

Ստեփանյան Գառնիկ. – Պետրոս Աղամյան, Եր., 1941, 150 էջ:

Ստեփանյան Գառնիկ. – Պետրոս Աղամյան, Եր., 1944, 98 էջ:

Շեքսպիրը Հայ բեմում. – Շեքսպիրի ծննդյան 380-ամյակին նվիրված վեցերորդ Համամիութենական հերթական գիտահետազոտական կոնֆերանսի և թատերական ֆեստիվալի օրացուցային պլանը (Հայերեն և ռուսերեն), Եր., 1944, 15 էջ:

Степанян Гарник. – Петрос Адамян, Եր., 1956, 47 էջ:

Թերզիրաչյան Վահրամ. – Շեքսպիրը Հայերեն, Եր., 1956, 135 էջ:

Շեքսպիրը Հայ բեմում. – Ալրոմ-ժողովածու, Հայերեն և ռուսերեն, պատկերազարդ, առաջաբանը՝ Վաղարշ Վաղարչյանի, «Շեքսպիրը Հայերեն» – Վ. Թերզիրաչյանի, «Շեքսպիրը Հայ բեմում» – Լ. Նալաթյանի (կազմեցին՝ Լևոն Նալաթյանը և Նաչիկ Սամվելյանը), Եր., 1956, 80 էջ:

Սամվելյան Լուիզա. – Շեքսպիրը Հայ բեմում, Եր., 1959, 36 էջ:

Զարյան Ռուբեն. – Աղամյանի արվեստը (Պ. Աղամյան գրքի 2-րդ մասը), Եր., 1960, 416 էջ:

Սամվելյան Լուիզա. – Աղամյանը և Շեքսպիրի կերպարները, Եր., 1961, 248 էջ:

Փլիկյան Հովհաննես. – Իմ Համլետը (անգլերեն), Բեյրութ, 1961:

Դարֆի (Հովհաննիսյան) Գևորգ. – Հովհաննես Մասեհյան (1864–1931), Թեհրան, 1963, 32 էջ:

Դարֆի Գևորգ. – Hovhannes Khan Massehian (1864–1931), Թեհրան, 1963, անգլերեն՝ 4 էջ, պարսկերեն՝ 12 էջ:

Зарян Рубен. – Шекспир Адамяна (անգլերեն ամփոփումով), Եր., 1964, 224 էջ:

Շեքսպիրը Հայ բեմում. – (Տասը պատկերազարդ ծալաթերթիկ՝ «Անսանձ կնոջ սանձահարումը», «Վենետիկի վաճառականը», «Մակբեթ», «Վինձորի զվարճասեր կանայք», «Օթելլո», «Համլետ», «12-րդ գիշեր», «Արքա Լիր», «Ռոմեո և Զուլիետ» պիեսների դերակատարների նկարներով, Եր., 1964:

Փափազյան Վահրամ. – Իմ Օթելլոն, Եր., 1964, 512 էջ:

Զարյան Ռուբեն. – Աղամյանի Շեքսպիրը, Եր., 1965, 304 էջ:

Հովհաննիսյան Հովհաննես. – Վիլյամ Շեքսպիր (դասախոսությունների ժողովածու, տեքստի պատրաստումը և ծանոթագրությունները՝ Նշան Մուրադյանի), Եր., 1965, 131 էջ:

Mamoulian Rouben. – Shakespeare's Hamlet A New Version (նախաբանը՝ 1–58 էջ, «Համլետի» նոր տարբերակը – 61–263), Նյու Յորք, 1965, 263 էջ:

Զարյան Ռուբեն. – Շեքսպիրը և Հայերը (1965-ի մայիսի 30-ին Լոնդոնում կարդացած դասախոսությունը), Եր., 1967, 73 էջ + 14 նկար:

Յազյան Պերճ. – Միրո պատմություն իշու մը գլխուն շուրջ («Միջամանային գիշերվան երազի» բեմադրության իրրև հառաջաբան), Բեյրութ, 1967, 22 էջ:

Փափազյան Վահրամ. – Համլետը ինչպես տեսա..., Եր., 1968, 434 էջ:

Թումանյան Հովհաննես. – Շեքսպիրի մասին (Հողվածների ժողովածու, տեքստի պատրաստումը և ծանոթագրությունները՝ Իրմա Սաֆրազբեկյանի), Եր., 1969, 101 էջ:

Զարյան Ռուբեն. – Shakespeare and the Armenians (անգլ. թարգմ. Հայկ Ոսկերչյան), Եր., 1969, 53 էջ և նկարներ:

Զարյան Ռուբեն. – Աղամյանի Շեքսպիրը, Եր., 1970:

Փափազյան Վահրամ. – Լիր Արքա, Եր., 1971, 332 էջ:

Զարյան Ռուբեն. – Վահրամ Փափազյան (Հուշեր), Եր., 1972, 158 էջ:

Եսայան Նաչատուր. – Փափազյանը մոտիկից (Հուշեր), Եր., 1972, 59 էջ:

Զարյան Ռուբեն. – Շեքսպիրը և Հայերը (ֆրանսերեն – Shakespeare et les Arménien, թարգմ. Հ. Հարությունյան, առաջաբանը՝ Վահե Գողելի), Ժնև, 1973, 73 էջ:

Զարյան Ռուբեն. – L' Amleto Di Petros Adamian (իտալերեն թարգմ. Արմեն Զարյան, առաջաբանը՝ Mario Verdene), Վենետիկ, Ս. Ղազար, 1973, 94 էջ:

Սողոմոնյան Սողոմոն. – Եվրոպական ռեալիզմի պատմությունից – Դանթե, Պետրարկա, Շեքսպիր (էջ 172–355), Մոսկոն, Եր., 1973, 448 էջ:

Մեղիքսեթյան Սարգիս. – Շեքսպիրը և մերոնք (Հողվածների ժողովածու), Եր., 1974, 221 էջ:

Սամվելյան Լուիզա. – Շեքսպիրը և Հայ գրական ու թատերական մշակույթը (նախախորհրդային շրջան), Եր., 1974, 660 էջ:

Յուզովսկի Յուզեֆ. – Դարն ու կերպարը (նաև Հայ թատրոնում, թարգմ. Լևոն Հախվերդյան), Եր., 1975, 204 էջ:

Զարյան Ռուբեն. – Շեքսպիրի Հետ (Հողվածների ժողովածու), Եր., 1976, 248 էջ:

Զարյան Ռուբեն. – էջեր Հայկական շեքսպիրապատումից (ուսումնասիրություններ), Հ. 1, Եր., 1979, 292 էջ:

Ստեփանյան Գառնիկ. – Վ. Փափազյանի Հետ (Հուշեր), Եր., 1979, 102 էջ:

Սամվելյան Լուիզա. – Շեքսպիրի ժառանգորդները (պատկերներ Անգլիայի արդի արվեստներից), Եր., 1979, 172 էջ:

Զարյան Ռուբեն. – էջեր Հայկական շեքսպիրապատումից (ուսումնասիրություններ), Հ. 2, Եր., 1981, 326 էջ:

Зарян Рубен. – Шекспир и армяне, (Թարգմ. Սյուզաննա Գուլակյան), Եր., 1981, 76 էջ:

Անդրեասյան Բյուրակն. – Շեքսպիրը Հայերեն (մատենագիտություն), Եր., 1981, 38 էջ:

Փափազյան Վահրամ, երկեր Հինգ Հատորով, Հ. երրորդ, Իմ «Օթեյլոն», Եր., 1982, 455 էջ:

Փափազյան Վահրամ, Հ. չորրորդ, Համլետը ինչպես տեսա, 1983, էջ 408:

Փափազյան Վահրամ, Հ. Հինգերորդ, Լիր Արքա (վերջում՝ «Կորիոլանը» կարդալուց Հետո և Շեքսպիրը ինքը՝ իր վերջին գործի մեջ «Փոթորիկ», էջ 353–383), 1983, 384 էջ:

Зарян Рубен. – Петрос Адамян, Եր., 1985, 262 էջ:

Մուրադյան Նշան. – Շեքսպիրի կյանքը (դպրոցական բարձր տարիքի Համար), Եր., 1986, 208 էջ:

Զարյան Ռուբեն. – Փափազյան (Հողվածների ժողովածու), Եր., 1988, 232 էջ:

Աբաջյան Գևորգ. – Արտիստը ինչպես տեսա (Հուշեր, բարձր տարիքի դպրոցականների Համար), Եր., 1988, 352 էջ:

Հովակիմյան Բախտիար. – Պետրոս Աղամյանի շեքսպիրյան նկարները, Եր., 1998, 36 էջ+ 4 նկար:

Հովակիմյան Բախտիար. – Պետրոս Աղամյանի «Շեքսպիր և յուր Համլեթ...» գրքի ստեղծման պատմությունը, Եր., 2002, 70 էջ:

Սեֆերյան Սոնա. – Շեքսպիրը Հայ իրականության մեջ (1850–1950), Եր., 2002, 382 էջ:

Գրիգորյան Վարսիկ. – Մեր Փափազը, մեր Շեքսպիրը, մեր կոիվը, Եր., 2002, 190 էջ:

Սեֆերյան Սոնա. – Շեքսպիրը և Հայ թարգմանական արվեստը, Եր., 2003:

Զաղայան Սոնա. – Մարդու ողբերգությունը Շեքսպիրի «Համլետում», Եր., 2004, 41 էջ:

Պաշատրյան Աննա. – «Ռոմեո և Զուլիետ» ողբերգության բառախաղերը և թարգմանությունը, Եր., 2011, 138 էջ:

Հովհաննիսյան Լյուդմիլա. – Թարգմանությունը որպես Շեքսպիրի Հայացման միջոց (1870–1880 թթ.), Եր., 2011, 139 էջ:

Զարչոյցյան Լալա. – Ճարտասանական միջոցները Շեքսպիրի կատակերգությունների լեզվում և դրանց Հայերեն թարգմանությունները, Եր., 2011, 141 էջ:

**ՇԵՐՍՊԻՐԻ ՀԱՅ ԹԱՐԳՄԱՆԻՋՆԵՐՆ
ՈՒ ՆՐԱՆՑ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ**

Հայերեն

- Արգարյան Սիմոն (XX դ.)
Տիտոս Անդրոնիկոս
Արեւյան Հովհաննես (1865–1936)
Կամակոր կնոջ սանձահարումը (թերի)
Օթելլո
Արեւյան Ներսես (1855–1933)
Համլետ (մասնակի)
Մակբեթ (մասնակի)
Ալաջաջյան Ստեփան (1924–2011)
Զմեռային հեքիաթ
Աճեմյան Լևոն (1888–1951)
Արքա Լիր (մասնակի)
Ավագյան Մկրտիչ (Դեմետր) (XIX դ.)
Մակբեթ
Ռոմեո և Զուլիետ
Արծրունի Սենեքերիմ (1847–1921)
Արքա Լիր
Համլետ
Մակբեթ
Արմենյան (Իփեկյան) Արմեն (1871–1965)
Հուլիոս Կեսար
Բարազյան Գարեգին (1833–1908)
Համլետ
Օթելլո
Բարայան Արամ Կ. (XX դ.)
Հուլիոս Կեսար

- Բարխուդարյան Գևորգ (1835–1913)
Վենետիկի վաճառականը
Բեդեյան Ա. (XIX–XX դդ.)
Ռիչարդ Երրորդ (մասնակի)
Գալեմճյան Տիգրան (1844–1920)
Արքա Լիր
Համլետ
Մակբեթ
Ռոմեո և Զուլիետ
Գալստյան Արամ (XX դ.)
Վենետիկի վաճառականը (մասնակի)
Գալֆայան Ուորեն եպիսկ. (1832–1892)
Հուլիոս Կեսար (մասնակի)
Դաշտենց (Տոնոյան) Ուաչիկ (1910–1974)
Ամառվան գիշերվա երազը
Անսանձի սանձահարումը
Անտոնիոս և Կլեոպատրա
Իզուր տեղը մեծ աղմուկ
Լիր Արքա
Կորիոլան
Հուլիոս Կեսար
Ջոն Արքա
Ռիչարդ Երկրորդ
Ռիչարդ Երրորդ
Ռոմեո և Զուլիետ
Սիրո ապարդյուն ճիգերը
Սխալների կոմեդիա
Վերոնայի երկու ազնվականները
Վինձորի զվարճասեր կանայք
Տասներկուերորդ գիշեր
Տիմոն Աթենացի
Քրոնիկներ Հենրի Չորրորդ,
մասն առաջին,
մասն երկրորդ,
Հենրի Հինգերորդ

Դարֆի (Հովհաննիսյան) Գևորգ (1907–1964)
 Ռիչարդ Երրորդ
 Եզեկյան Ավետիք (1849–1916)
 Համլետ
 Ենովք (XIX–XX դդ.)
 Ամառնային գիշերվան երազ մը (մասնակի)
 Վենետիկի վաճառականը (մասնակի)
 Զարիֆյան Յողիկ (1908–1988-ից հետո)
 Կովասեր կինը
 Էմին (Հովհաննիսյան) Մկրտիչ (1815–1890)
 Անտոնիոս և Կլեոպատրա փոքրիկ
 Հենրի Չորրորդ Թագավոր հատվածներ
 Հուլիոս Կեսար ուսանողության
 Ռոմեո և Ջուլիետ համար
 Թաչճյան Մկրտիչ (1885–1956)
 Օթելլո
 Թերզիբաչյան Վահրամ (1898–1964)
 Շատ աղմուկ ոչնչից
 Թոթովենց Վահան (1889–1938)
 Անտոնիոս և Կլեոպատրա
 Ռիչարդ Երրորդ
 Փոթորիկ
 Թորոսյան Լևոն (1935)
 Միջ-ամառնային գիշերվան երազ
 Իփեկյան Գասպար (1883–1952)
 Ֆալստաֆ (Վինձորի զվարճասեր կանայք)
 Լալայան Հովհաննես (1853–?)
 Զուր տեղը մեծ աղմուկ
 Ռարազյան Ամո (Համազասպ) (1880–1957)
 Ռիչարդ Երրորդ
 Կառվարենց (Արապաճյան) Գևորգ (1892–1946)
 Համլետ
 Կյուրճյան Մելքոն (1859–1915)
 Մակբեթ (մասնակի)
 Հախումյան Տիգրան (1894–1973)

Վինձորի զվարճասեր կանայք
 Հակոբյան Արտաշես (1840–1880-ական թթ.)
 Ջենոբ (Տիմոն Աթենացի)
 Համբարձարթան Արթաքի (XIX դ.)
 Աստղիկ և Ադոնիս (Վենետիկ և Ադոնիս)
 Վենետիկի վաճառականը
 Հուրյան (Պաշատրյան) Թաթուլ (1912–1942)
 Արքա Լիր
 Մալխասյան Ստեփան (1857–1947)
 Լիր Թագավոր
 Համլետ (մասնակի)
 Մակբեթ
 Մանդինյան Ամիրան (1848–1913)
 Անսանձի սանձահարությունը
 (Կամակոր կնոջ սանձահարումն)
 Մանդինյան Սեդրաք (1844–1916)
 Տրովիլ և Կրեսսիդե
 Մանուչարյան Մ. (XIX–XX դդ.)
 Կամակոր կնոջ սանձահարումը
 Մասեհյան Հովհաննես (1864–1931)
 Ամառնամեջ գիշերվա երազ
 Անտոնիոս և Կլեոպատրա
 Արքա Լիր
 Զուր տեղը մեծ աղմուկ
 (Շատ աղմուկ իզուր)
 Թիմոն Աթենացի
 Ինչպես կուզեք
 Կորիոլան
 Համլետ
 Հուլիոս Կեսար
 Մակբեթ
 Ռոմեո և Ջուլիետ
 Սիմբելին
 Վենետիկի վաճառականը
 Տրովիլոս և Կրեսսիդա

Փոթորիկը
 Օթեյո
 Մելքոն(յան) Մ. Ա. (1839–1910)
 Համլետ
 Հուլիոս Կեսար
 Մակրեթ
 Ռոմեո և Զուլիետ
 Վենետիկի վաճառականը
 Օթեյո
 Մկրտչյան Սամվել (1959)
 Լուկրեցիայի պատվազրկումը
 Մնացականյան Արչակ (XIX–XX դդ.)
 Արքա Լիր
 Նաոեյան Ա.(րսեն) (XIX–XX դդ.)
 Օթեյո
 Նչանյան Տրդատ (1892–1964)
 Արքա Լիր
 Նուպարյան Մեսրոպ (1842–1929)
 Ռոմեո և Զուլիետ
 Նուրիկյան Բենիամին (1894–1988)
 Ռիչարդ Երկրորդ (մասնակի)
 Չարենց (Սողոմոնյան) Եղիշե (1897–1937)
 Արքա Լիր (ստեղծագործական խմբագրում)
 Չմչկյան Գևորգ (1837–1915)
 Թիմոն Աթենացի
 Վենետիկի վաճառականը
 Օթեյո
 Չուպանյան Արչակ (1872–1954)
 Համլետ (մասնակի)
 Պաղտասարյան Մաթիլդ (XIX դ.)
 Հուլիոս Կեսար
 Պատկանյան Գարրիել քա՛հ. (1802–1899)
 Համլետ (մասնակի)
 Պալեոզյան Լոդոֆետ (XIX դ.)
 Վենետիկի վաճառականը

Պետիկյան Վարուժան (1927–1989)
 Բազում աղմուկ վասն ոչնչի
 Ջալալյան Կարապետ (XIX դ.)
 Դատարկ տեղը մեծ աղմուկ
 Սեղևճյան Ա. (?) (XIX–XX դդ.)
 Համլետ
 Սեթյան է. Հ. (XIX–XX դդ.)
 Հուլիոս Կեսար (մի հատված)
 Սեթյան Հովհաննես (1853–1930)
 Կորիոլանոս (մասնակի)
 Հենրիկոս Զ. (մասնակի)
 Սիմբեչյան էդուարդ (1904–1979)
 Ռոմեո և Զուլիետ
 Սրապյան Թորգոմ (1911–1976)
 Սխալների կատակերգություն
 Վենետիկի վաճառականը
 Սուլխանյան Ստեփանոս (1867–1917)
 Օթեյո
 Սուրենյանց Վարդգես (1866–1921)
 Արքա Լիր
 Հուլիոս Կեսար
 Միջամառնային գիշերվա երազ
 Ռիչարդ Երրորդ
 Վինդզորի ուրախ կանայք
 Օթեյո
 Սևան (Նաչատրյան) Հենրիկ (1925–2008)
 Ամեն ինչ լավ է, թե լավ վերջանա
 Հենրի Վեցերորդ, մասն առաջին,
 մասն երկրորդ, մասն երրորդ
 Պերիկլես
 Սիմբելին
 Տիտոս Անդրոնիկոս
 Տեսոյան Արամ (1822–1901)
 Կատակերգություն սխալանաց (մասնակի)
 Համլետ (մասնակի)

Ռոմեո և Ջուլիետ
 Վենետիկի վաճառականը
 Տեր-Գրիգորյան Ջալալ (1866–1940)
 Անսանձի սանձահարումը
 Տեր-Հովհաննիսյան Հակոբ (?–1904)
 Ռոմեո և Ջուլիետ
 Տեր-Ստեփանյան Հովսեփ (1867–1943)
 Վենետիկի վաճառականը
 Տեր-Վարդանյան Ալեքսանդր (1878–1962)
 Տիմոն Աթենացի
 Տոլապճյան Եղիա (XIX դ.)
 Վենետիկի վաճառականը
 Ուղուրեկյան Նաչատուր (1850–?)
 Մակրեթ
 Փափազյան Մ. Բ. (XIX–XX դդ.)
 Ջափի դեմ չափ
 Փափազյան Վահրամ (1888–1968)
 Արքա Լիր
 Մակրեթ
 Վենետիկի վաճառականը
 Օթելլո
 Փափազյան Վահրամ
 Համբիկյան Գրիգոր (1890–1963)
 Սվաճյան Վահրամ (1886–1953)
 Օթելլո
 Քալմին (Գալընյան) Հրաչ (1907–1968)
 Ռոմեո և Ջուլիետ
 Քանանյան Գևորգ (1836–1899)
 Օթելլո
 Քասզանտիլյան (Ղասղանտիլ) Արիստակես եպ. (1853–1942)
 Համլետ (մասնակի)
 Հենրիկոս Ը արքա (մասնակի)
 Մակրեթ
 Քափանակյան Ստեփան (1877–1944)
 Մակրեթ

Վինձորի ուրախ կանայք
 Ֆնտրյան Գառնիկ (1862–1937)
 Անտոնիոս և Կլեոպատրա
 Ռոմեո և Ջուլիետ

Օտար լեզուներով

Թուրքերեն

Ալյանաք(յան) Արշավիր (1887–?)
 Սրապյան Թորգոմ
 Օթելլո
 Գալեմճյան Տիգրան
 Համլետ
 Օթելլո
 Գալֆայան Նորեն եպիսկ.
 Օթելլո
 Սոլախյան Արտաշես (1885–1915)
 Գալճյան Գալուստ (XIX–XX դդ.)
 Համլետ
 Օթելլո

Գարսկերեն

Միքայելյան Սիմոն (XX դ.)
 Օթելլո
 Նուբարյան Համբարձում (1899–1963)
 Շաքեր (պարսիկ) (XIX–XX դդ.)
 Վենետիկի վաճառականը

Ռումիներեն

Շահիկյան Իոն (1897–1965)
 Փոթորիկ

Ռուսերեն

Ղամազյան Մաթևոս (1811–1893)

Փոթորիկ

Սուքիասյան Սաբո (1896–1965)

(Հատվածներ մի շարք պիեսներից)

Ֆրանսերեն

Բարազյան Ժիրայր (1952)

Զմեռային պատմություն

(Զմեռային հեքիաթ)

**ՇԵՔՍՊԻՐՑԱՆ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՆ
ԸՍՏ ՊԻԵՍՆԵՐԻ**

- Ամռան գիշերվա երազը – Դաշտենց Սաչիկ
- Ամառնային գիշերվան երազ մը – Ենովք
- Միջ-ամառնային գիշերվան երազ – Թորոսյան Լևոն
- Ամառնամեջ գիշերվա երազ – Մասեհյան Հովհաննես
- Միջամառնային գիշերվա երազ – Սուրենյանց Վարդգես
- Ամեն ինչ լավ է, թե լավ վերջանա – Սևան Հենրիկ
- Կամակոր կնոջ սանձահարումը – Արեյան Հովհաննես
- Անսանձի սանձահարումը – Դաշտենց Սաչիկ
- Կովասեր կինը – Ջարիֆյան Յողիկ
- Անսանձի սանձահարությունը – Մանդինյան Ամիրան
- Կամակոր կնոջ սանձահարումը – Մանուչարյան Մ.
- Անսանձի սանձահարումը – Տեր-Գրիգորյան Զալալ
- Ընտանեցած ջատուկը – ? (XX դ.)
- Անտոնիոս և Կլեոպատրա – Դաշտենց Սաչիկ
- Էմին Մկրտիչ
- Թոթովենց Վահան
- Մասեհյան Հովհաննես
- Ֆնտքյան Գառնիկ

**Աստղիկ և Ադոնիս
Արքա Լիր**

Լիր Արքա

Լիր Թագավոր

Իզուր տեղը մեծ աղմուկ
 Շատ աղմուկ ոչնչից
 Զուր տեղը մեծ աղմուկ
 Զուր տեղը մեծ աղմուկ
 (Շատ աղմուկ իզուր)
 Բազում աղմուկ
 վասն ոչնչի
 Դատարկ տեղը մեծ
 աղմուկ
 Ինչպես կուզեք
 Լուկրեցիայի պատվա-
 գրկումը
 Կորիտլան
 Համլետ

- Համբարդարթան Արթաքի
- Աճեմյան Լևոն
- Արծրունի Սենեքերիմ
- Գալեմճյան Տիգրան
- Դաշտենց Սաչիկ
- Հուրյան Թաթուլ
- Մալխասյան Ստեփան
- Մասեհյան Հովհաննես
- Մնացականյան Արչակ
- Նշանյան Տրդատ
- Չարենց Եղիշե
- Սուրենյանց Վարդգես
- Փափազյան Վահրամ
- Դաշտենց Սաչիկ
- Թերզիբաշյան Վահրամ
- Լալայան Հովհաննես
- Մասեհյան Հովհաննես
- Պետիկյան Վարուժան
- Զալալյան Կարապետ
- Մասեհյան Հովհաննես
- Մկրտչյան Սամվել
- Դաշտենց Սաչիկ
- Մասեհյան Հովհաննես
- Սեթյան Հովհաննես
- Արեյան Ներսես
- Արծրունի Սենեքերիմ
- Բարազյան Գարեգին
- Գալեմճյան Տիգրան
- Եզեկյան Ավետիք
- Կառվարենց Գևորգ
- Մալխասյան Ստեփան

(Թուրքերեն)

(Թուրքերեն)

Հենրի Չորրորդ
մասն առաջին
մասն երկրորդ

Հենրի Հինգերորդ

Հենրի Վեցերորդ
մասն առաջին
մասն երկրորդ
մասն երրորդ

Հենրիկոս Զ.

Հենրիկոս Ը արքա
Հուլիոս Կեսար

Չմեռային հեքիաթ

Չմեռային պատմություն
(Փրանսերեն)

Մակբեթ

- Մասեհյան Հովհաննես
- Մելքոն(յան) Մ. Ա.
- Չոպանյան Արչակ
- Սեդևճյան Ա. (?)
- Պատկանյան Գաբրիել
- Տետեյան Արամ
- Քասգանտիլյան Արիստակես
- Գալեմճյան Տիգրան
- Գալճյան Գալուստ
- Սոլախյան Արտաշես
- Դաշտենց Ռաչիկ

- Դաշտենց Ռաչիկ
- Էմին Մկրտիչ
- Սևան Հենրիկ

- Սեթյան Հովհաննես
- Քասգանտիլյան Արիստակես
- Արմենյան Արմեն
- Բաբայան Արամ Կ.
- Գալֆայան Սորեն
- Դաշտենց Ռաչիկ
- Էմին Մկրտիչ
- Մասեհյան Հովհաննես
- Մելքոն Մ. Ա.
- Պաղտասարյան Մաթիլդ
- Սեթյան Է. Հ.
- Սուրենյանց Վարդգես
- Ալաջաջյան Ստեփան
- Բաբազյան Ժիրայր

- Աբեյան Ներսես

- Ավագյան Մկրտիչ
- Արծրունի Սենեքերիմ
- Գալեմճյան Տիգրան
- Կյուրճյան Մելքոն
- Մալխասյան Ստեփան
- Մասեհյան Հովհաննես
- Մելքոն Մ. Ա.
- Ուղուրեկյան Ռաչատուր
- Փափազյան Վահրամ
- Քասգանտիլյան Արիստակես
- Քափանակյան Ստեփան
- Փափազյան Մ. Բ.
- Սևան Հենրիկ
- Դաշտենց Ռաչիկ
- Դաշտենց Ռաչիկ
- Նուրիկյան Բենիամին
- Բեդեյան Ա.
- Դաշտենց Ռաչիկ
- Դարֆի Գևորգ
- Թոթովենց Վահան
- Ռարազյան Ամո
- Սուրենյանց Վարդգես
- Ավագյան Մկրտիչ
- Գալեմճյան Տիգրան
- Դաշտենց Ռաչիկ
- Էմին Մկրտիչ
- Մասեհյան Հովհաննես
- Մելքոն Մ. Ա.
- Նուպարյան Մեսրոպ
- Սիմքեչյան Էդուարդ
- Տետեյան Արամ
- Տեր-Հովհաննիսյան Հակոբ
- Քալմին Հրաչ
- Ֆնտքյան Գառնիկ

Ջափի դեմ չափ
Պերիկլես
Ջոն Արքա
Ռիչարդ Երկրորդ

Ռիչարդ Երրորդ

Ռոմեո և Ջուլիետ

Միմբելին

Միրո ապարդյուն ճիգերը

Մխալների կոմեդիա

Մխալների կատակերգություն

Կատակերգություն

սխալանաց

Վենետիկի վաճառականը

(պարսկերեն)

Վերոնայի երկու ազնվականները

Վինձորի զվարճասեր կանայք

Ֆալստաֆ

Տասներկուերորդ գիշեր Տիմոն Աթենացի

- Մասեհյան Հովհաննես

- Սևան Հենրիկ

- Դաշտենց Սաչիկ

- Դաշտենց Սաչիկ

- Սրապյան Թորգոմ

- Տետեյան Արամ

- Բարխուդարյան Գևորգ

- Գալստյան Արամ

- Ենովք

- Համբարգարթան Արթաքի

- Մասեհյան Հովհաննես

- Մելքոն Մ. Ա.

- Նուբարյան Համբարձում

- Չմչկյան Գևորգ

- Պալեոզյան Լոդոֆեթ

- Սրապյան Թորգոմ

- Տետեյան Արամ

- Տեր-Ստեփանյան Հովսեփ

- Տոլապճյան Եղիա

- Փափազյան Վահրամ

- Դաշտենց Սաչիկ

- Դաշտենց Սաչիկ

- Իփեկյան Գասպար

- Հախումյան Տիգրան

- Սուրենյանց Վարդգես

- Քափանակյան Ստեփան

- Դաշտենց Սաչիկ

- Դաշտենց Սաչիկ

- Հակոբյան Արտաշես

- Մասեհյան Հովհաննես

- Չմչկյան Գևորգ

Տիտոս Անդրոնիկոս

Տրոիլոս և Կրեսիդա

Տրովիլ և Կրեսսիդե

Փոթորիկ

(ռուսերեն)

(ռումիներեն)

Օթելլո

(թուրքերեն)

(թուրքերեն)

(թուրքերեն)

(թուրքերեն)

(պարսկերեն)

- Տեր-Վարդանյան Ալեքսանդր

- Աբգարյան Միմոն

- Սևան Հենրիկ

- Մասեհյան Հովհաննես

- Մանդինյան Սեդրաք

- Թոթովենց Վահան

- Մասեհյան Հովհաննես

- Ղամազյան Մաթևոս

- Շահիկյան Իոն

- Աբելյան Հովհաննես

- Բաբազյան Գարեգին

- Թաշճյան Մկրտիչ

- Մասեհյան Հովհաննես

- Մելքոն(յան) Մ. Ա.

- Նաոեյան Ա.

- Չմչկյան Գևորգ

- Սուլխանյան Ստեփանոս

- Սուրենյանց Վարդգես

- Փափազյան Վահրամ

- Փափազյան Վահրամ

- Համբիկյան Գրիգոր

- Սվաճյան Վահրամ

- Քանանյան Գևորգ

- Ալյանաքյան Արշավիր

- Սրապյան Թորգոմ

- Գալեմճյան Տիգրան

- Գալֆայան Սորեն

- Գալճյան Գալուստ

- Սոլախյան Արտաշես

- Միքայելյան Միմոն

**ՇԵՔՍՊԻՐՑԱՆ ՊԻԵՄՆԵՐԻ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻԾ
ՊԱՀՊԱՆՎԱԾ ՁԵՌԱԳՐԵՐ**

**ՀՀ ԳԱԱ Արվեստի ինստիտուտի Ռուբեն Զարյանի
անվան չեքսպիրագիտական գրադարանում**

Ալաջաջյան Ստեփան

1. *Զմեռային Հեքիաթ* – ինքնագիր, Երևան, 1952:

Դաշտենց Պաշիկ

1. *Ամռան գիշերվա երազը* – ինքնագիր, Երևան, 1973–1974 թթ.

2. *Անտոնիոս և Կլեոպատրա* – ինքնագիր, Երևան, 1954:

3. *Թիմոն Աթենացի* – ինքնագիր, Երևան, 1948:

4. *Լիր Արքա* – ինքնագիր, Երևան, 1968:

5. *Հենրի IV, առաջին մաս* – ինքնագիր, Երևան, 1968:

6. *Հենրի IV, երկրորդ մաս* – ինքնագիր, Երևան:

7. *Հենրի V – մեքենագիր*, Երևան, 1970–1971 թթ.:

8. *Ռիչարդ II* – ինքնագիր, Երևան, 1965–1966 թթ.:

9. *Ռիչարդ III* – ինքնագիր, Երևան, 1953–1954 թթ.:

10. *Ռոմեո և Զուլիետ* – ինքնագիր, Երևան:

11. *Ջոն Արքա* – ինքնագիր, Երևան:

Դարֆի Գևորգ

1. *Ռիչարդ Երրորդ* – մեքենագիր, Մասչեդ Սուլեյման (Իրան): Թարգմանությունը նվիրված է «Շեքսպիրի Հայ Հանճարեղ Թարգմանիչ Հովհաննես Մասեհյանի մահվան Հիշատակին»:

Թոթովենց Վահան

1. *Անտոնիոս և Կլեոպատրա* – ինքնագիր, սկսել է 1936-ի մարտի 20-ին, ավարտել ապրիլի 20-ին, վերամշակել՝ մայիս-Հուլիսին:

2. *Ռիչարդ Գ.* – ինքնագիր, սկսել է 1936-ի Հունվարի 30-ին, ավարտել մարտի 10-ին:

Թորոսյան Լևոն

1. *Միջ-ամառնային գիշերվան երազ* – ինքնագիր, Բեյրութ, 1966:

Մասեհյան Հովհաննես

1. *Անտոնիոս և Կլեոպատրա* – ինքնագիր, Բեռլին, 1915, Հունվարի 31:

2. *Կորիոլան* – ինքնագիր, Թոկիո, 1931, մարտի 22:

3. *Հուլիոս Կեսար* – ինքնագիր:

4. *Շատ աղմուկ իզուր* – ինքնագիր, 1923, սեպտեմբերի 14:

5. *Ռոմեո և Զուլիետ* – ինքնագիր:

6. *Փոթորիկ* – ինքնագիր:

Ջարենց Եղիշե

1. *Արքա Լիր* – ինքնագիր: *Զեռագրի վրա մակագրված է՝ «Ձընդունել, ներկայացնել Պան Մասեհյանի Թարգմանությունը տպագրության Համար, 1937, նոյեմբերի 2»:*

Սուրենյանց Վարդգես

1. *Արքա Լիր (Թերի)* – ինքնագիր:

2. *Թագավոր Ռիչարդ Երրորդ (Թերի)* – ինքնագիր, Մյունխեն, 1883, նոյեմբերի 27:

3. *Հուլիոս Կեսար (Թերի)* – ինքնագիր:

4. *Վինդզորի ուրախ կանայք* – ինքնագիր:

Սևան Հենրիկ

1. *Հենրի VI, առաջին, երկրորդ, երրորդ մասերը* – մեքենագիր:

Փափազյան Վահրամ

1. *Մակբեթ* – ինքնագիր, Թիֆլիս, 1927:

**Ջարենցի անվան գրականության և արվեստի
Թանգարանում**

Գրական բաժնում

Մանդինյան Սեդրաք

1. *Տրովիլ և Կրեսսիդե* – ինքնագիր, Թիֆլիս:

Թատերական բաժնուհ

Արեւելյան Հովհաննես

1. Օթելլո – ինքնագիր, Թիֆլիս:

Բարազյան Գարեգին

1. Համլետ – ինքնագիր, Ջոյուռնիա, 1895:

Դաշտենց Պաշիկ

1. Անսանձ կնոջ սանձաճարուճը – մեքենագիր, Երևան, 1952:
2. Արքա Լիր – մեքենագիր, Երևան:
3. Ռոմեո և Ջուլիետ – ձեռագիր:
4. Սիալների կոմեդիա – մեքենագիր, Երևան, 1941:
5. Վերոնայի երկու ազնվականները – մեքենագիր, Երևան, 1945:
6. 12-րդ գիշեր – մեքենագիր, Երևան, 1942:

Եղեկյան Ավետիք

1. Համլետ – ինքնագիր, Թիֆլիս, 1884:

Թերզիբաչյան Վահրամ

1. Շատ աղմուկ ոչնչից – մեքենագիր, Երևան, 1939:

Հախումյան Տիգրան

1. Վինձորի զվարճասեր կանայք – ինքնագիր, Երևան, 1935:

Մանդինյան Ամիրան

1. Անսանձի սանձաճարուճյունը – ինքնագիր, Թիֆլիս, 1874:

Մասեհյան Հովհաննես

1. Արքա Լիր – մեքենագիր:
2. Ամառնամեջ գիշերվա երազ (Թերի) – ինքնագիր:

Մնացականյան Արշակ

1. Արքա Լիր – մեքենագիր, Բաքու, 1943:

Չմչկյան Գևորգ

1. Վենետիկի վաճառականը (Թարգմ. Փրանսերենից) – ինքնագիր, Թիֆլիս, 1864:

2. Օթելլո (Թարգմ. Փրանսերենից) – ինքնագիր, Թիֆլիս, 1867:

Տեր-Գրիգորյան Զալալ

1. Անսանձի սանձաճարուճը – մեքենագիր:

Տեր-Վարդանյան Ալեքսանդր

1. Տիմոն Աթենացի (Տիմոն Աթենացու կյանքը) – Թարգմ. բնագրից, ինքնագիր, 1900–1901, էջմիածնի Գևորգյան ճեմարան – Մարաղա (Իրան):

Փափազյան Վահրամ

1. Արքա Լիր (Թարգմ. գերմաներեն և իտալերեն թարգմանություններից) – մեքենագիր: Անվանաթերթի վրա գրել է՝ «Այս գործը նվիրում եմ իմ անմոռանալի ընկերոջ՝ Համբարձում Սաչանյանի հիշատակին»:

2. Օթելլո – մեքենագիր:

Քափանակյան Ստեփան

1. Մակբեթ – ինքնագիր, Թիֆլիս:
2. Վինձորի ուրախ կանայք – ինքնագիր, Թիֆլիս, 1923: («Ֆալստաֆ» – գրական համադրում) – ինքնագիր:

Հայաստանի պետական պատկերասրահում

Սուրենյանց Վարդգես

1. Միջամառնային գիշերվա երազ, ինքնագիր, 1898:

ՇԵՔՍՊԻՐՑԱՆ ԹԵՄԱՆԵՐՈՎ ԱՏԵՆԱՌՈՍՈՒԹՑՈՒՆՆԵՐ

1945, Երևան. – Թերզիբաչյան Վահրամ – «Շեքսպիրը Հայերեն», պաշտպանությունը տեղի է ունեցել գիտությունների ակադեմիայի Գրականության և Լեզվի ինստիտուտների միացյալ գիտխորհրդի նիստում. – բանասիրական գիտությունների թեկնածու:

1961, Հոկտեմբերի 13, Երևան. – Սամվելյան Լուիզա – «Շեքսպիրը Հայ թատրոնում», պաշտպանությունը տեղի է

ունեցել Արեղյանի անվան գրականությունից և Լեզվի ինստիտուտների գիտխորհրդում: Ընդդիմախոսներ՝ Վավիկ Վարդանյան, Բաբկեն Հարությունյան.— արվեստագիտության թեկնածու:

- 1962, Հունիսի 12, Մոսկվա. — **Ջարյան Ռուբեն** — «Պետրոս Աղամյան» (երկու հատորով՝ կյանքը և արվեստը), պաշտպանությունը տեղի է ունեցել Լուսաշարսկու անվան թատերական արվեստի ինստիտուտի գիտխորհրդում: Ընդդիմախոսներ՝ Գևորգ Գոյան, Սուրեն Երեմյան, Սալոմեա Արեշյան, Գ. Անտոնյան.— արվեստագիտության դոկտոր, հաստատվել է 1963-ի Հունվարի 12-ին:
- 1964, դեկտեմբերի 28, Երևան. — **Սահակյան Մ. Յու.** (Լիբանան). — «Շեքսպիրի Համլետը հայ բեմի վրա». պաշտպանությունը տեղի է ունեցել Արվեստի ինստիտուտում.— արվեստագիտության թեկնածու:
- 1968, մայիսի 8, Թբիլիսի. — **Սամվելյան Լուիզա** — «Շեքսպիրը և հայ գրական ու թատերական մշակույթը», պաշտպանությունը տեղի է ունեցել Պետական համալսարանի գիտխորհրդում: Ընդդիմախոսներ՝ Դմիտրի Զանելիձե, Առաքել Առաքելյան, Վարդան Աճեմյան.— արվեստագիտության դոկտոր, հաստատվել է 1970-ի մարտի 13-ին:
- 1971, Երևան. — **Վարդանյան Վարազդատ** — «Հովհաննես Մասեհյան» (կյանքը և գործունեությունը), պաշտպանությունը տեղի է ունեցել Պետական համալսարանի գիտխորհրդում.— բանասիրական գիտությունների թեկնածու:
- 1972, Երևան. — **Վարդանյան Էլեոնորա** — «Հովհաննես Մասեհյանի թարգմանչական արվեստի մասին» (ըստ «Համլետի» երկու թարգմանությունների նյութերի), պաշտպանությունը տեղի է ունեցել Պետական համալսարանի գիտխորհրդում: Գիտական ղեկավար՝ Ռուբեն Ջարյան, ընդդիմախոսներ՝ Սողոմոն Սողոմոնյան, Վաչե Պարտիզունի.— բանասիրական գիտությունների թեկնածու:
- 1975, Երևան. — **Անդրեասյան Բյուրակն** — «Շեքսպիրի «Սոնետների» հայերեն թարգմանությունները»: Աշխատանքը կատարվել է ՀԱԱ Արվեստի ինստիտուտում: Պաշտ-

պանությունը տեղի է ունեցել Արեղյանի անվան գրականության ինստիտուտում: Ընդդիմախոսներ՝ Սուրեն Աղաբաբյան, Արտեմ Հարությունյան, բանասիրական գիտությունների թեկնածու:

- 1977, մարտի 29. — **Մարգունի Ռուզան** — «Շեքսպիրի «Անտոնիոս և Կլեոպատրա» ողբերգությունը հայերեն թարգմանություններում» (Գառնիկ Ֆնտբլյան — 1909, Վահան Թոթովենց — 1936, Սաչիկ Դաշտենց — 1955), պաշտպանությունը տեղի է ունեցել Մ. Արեղյանի անվան գրականության ինստիտուտի գիտխորհրդում: Ընդդիմախոսներ՝ Սերգեյ Սարինյան, Արտեմ Հարությունյան.— բանասիրական գիտությունների թեկնածու:
- 1988, Հուլիսի 1, Երևան. — **Սեֆերյան Սոնա** — «Շեքսպիրը հայ գրականության մեջ XIX դարի երկրորդ կեսին». պաշտպանությունը տեղի է ունեցել Մ. Արեղյանի անվան գրականության ինստիտուտի գիտխորհրդում: Գիտական ղեկավար՝ Էդվարդ Զրբաչյան, ընդդիմախոսներ՝ Արա Գրիգորյան, Դմիտրի Նազարյան.— բանասիրական գիտությունների թեկնածու:
- 2000, Հունվարի 9, Երևան. — **Հովհաննիսյան Լյուդմիլա** — «Թարգմանությունը որպես Շեքսպիրի իմաստավորման և հայացման միջոց». պաշտպանությունը տեղի է ունեցել Մ. Արեղյանի անվան գրականության ինստիտուտի գիտխորհրդում: Ընդդիմախոսներ՝ Ալմաստ Զաքարյան, Դմիտրի Նազարյան.— բանասիրական գիտությունների թեկնածու:
- 2001, դեկտեմբերի 28, Երևան. — **Ջարջոլյան Լալա** — «Ճարտասանական միջոցները Շեքսպիրի կատակերգությունների լեզվում և դրանց հայերեն թարգմանությունը». պաշտպանությունը տեղի է ունեցել Պետական համալսարանում: Ընդդիմախոսներ՝ Արտաշես Պապոյան, Ալվարդ Զիվանյան.— բանասիրական գիտությունների թեկնածու:
- 2003, դեկտեմբերի 25, Երևան. — **Սեֆերյան Սոնա** — «Շեքսպիրը և հայ թարգմանական արվեստը». պաշտպանու-

- Թյունը տեղի է ունեցել Մ. Արեղյանի անվան գրական-նության ինստիտուտի գիտխորհրդում: Ընդդիմախոսներ՝ Սեդա Գասպարյան, Աելիտա Դոլուխանյան, Արտեմ Հարությունյան.— բանասիրական գիտությունների դոկտոր:
- 2003, դեկտեմբերի 26, Երևան. — Պաշտոնական Աննա — «Ռոմեո և Ջուլիետ» ողբերգության բառախաղերի թարգմանելու թյունը խնդիրը». պաշտպանությունը տեղի է ունեցել Պետական Համալսարանում: Ընդդիմախոսներ՝ Արտաշես Պապոյան, Ն. Հարությունյան.— բանասիրական գիտությունների թեկնածու:
- 2009, Հունվարի 27, Երևան. — Մինասյան Եվա — «Շեքսպիրի Հայերեն թարգմանությունները XX դարի 2-րդ կեսին». պաշտպանությունը տեղի է ունեցել պետական համալսարանում: Ընդդիմախոսներ՝ Դիանա Համբարձումյան, Սեդա Գաբրիելյան.— բանասիրական գիտությունների թեկնածու:
- 2012, մայիսի 24, Երևան. — Երնջակյան Արա — «Հորացրի կերպարը որպես Հին Հունական պարերգի (խորոսի) մետամորֆոզ». — պաշտպանությունը տեղի է ունեցել Արվեստի ինստիտուտում: Գիտական ղեկավար՝ Հենրիկ Հովհաննիսյան, ընդդիմախոսներ՝ Գրիգոր Օրդոյան, Ռուզան Մարգունի.— արվեստագիտության թեկնածու:
- 2012, Հունիսի 29, Երևան. — ՍՀոյան Ստեփան — «Նեղկատակի կերպարի ընդհանրական և անհատական առանձնահատկությունները Շեքսպիրի պիեսներում»: Գիտական ղեկավար՝ Սոնա Սեֆերյան, պաշտպանությունը տեղի է ունեցել Մ. Արեղյանի անվան գրականության ինստիտուտում: Ընդդիմախոսներ՝ Ալվարո Զիվանյան, Լյուդմիլա Հովհաննիսյան — բանասիրական գիտությունների թեկնածու:

ՇԵՔՍՊԻՐՑԱՆ ՀԵՐՈՍԵՐԻ ԱՆՈՒՆՆԵՐՈՎ

Հայկական անձանուաններ

Ամառնային գիշերվա երազ	Մարգարիտ
Օբերոն	Ռիչարդ
Ամեն ինչ լավ է,	Ռոմեո և Ջուլիետ
թե լավ վերջանա	Աբրահամ
Դիանա	Պարիս
Արքա Լիր	Ջուլիետ
էդգար	Ռոմեո
էդմոնդ	Սամսոն
Կամակոր կնոջ	Սիրո ապարդյուն ճիգերը
սանձահարումը	Ժակլինա
Կատարինե	Մարիա
Կորիոլան	Ռախսա
Ագրիպա	Ռոզալիա
Համլետ	Ֆերդինանդ
Լաերտ	Վերոնայի երկու
Համլետ	ազնվականները
Օֆելյա	Սիլվիա
Մակբեթ	Վալենտին
Մակբեթ	Տիտոս Անդրոնիկոս
Ջոն Արքա	Ահարոն
Արթուր	Լավինիա
Ջոն	Մարկոս
Ռոբերտ	Օթելլո
Ռիչարդ Երրորդ	Բիանկա
Ելիզավետա	Դեզդեմոնա
Էդվարդ	Էմիլյա
Հենրիխ	Կասիո
	Օթելլո

Հայկական ծածկանուններ

Այաքս (Տրոի և Կրեսիդա) – Ազգային կուլտուրայի ավտոնոմիայի մասին, Թիֆլիս, 1914 = Շահումյան Ստեփան:
Իորիկ (Համլետ) – Կովկասի առավոտ (Թիֆլիս) 1907 թ.:
Լաերտ (Համլետ) – Կոմունիստ (Բաքու) 1921 թ. = Դավթյան Պետրոս:
Հորացիո (Համլետ) – Սուրհանդակ (Թիֆլիս) 1909–1910 թթ.:
Յորիկ (Համլետ) – Տարազ (Թիֆլիս) 1894–1895 թթ. = Շիրվանզադե:
Շալոք (Վենետիկի վաճառականը) – Ջայն Հայրենյաց (Բոստոն) 1903: Վաղվան ձայն (Մանչեստր) 1898 թ. = Շաքրլյան Ալեքսանդր:
Պոլոնիոս (Համլետ) – Մշակ (Թիֆլիս) 1913 թ.:
Ջոն (Ջոն Արքա) – Հայրենիք (Թիֆլիս) 1908 թ. = Աղանյան Վարդգես:
Օրբերոն (Ամառնային գիշերվա երազ) – Արագած (Ալեքսանդրապոլ) 1912: Մշակ (Թիֆլիս) 1912, 1914 թ. = Սարգսյան Դանիել:
Լաերտ (Համլետ) – Бакинский рабочий (Բաքու) 1922–1924 թթ. = Դավթյան Պետրոս:

Շեքսպիրյան հասցեով Հայ բնակիչ

Գրական-հասարակական գործիչ Հայկաչեն Ուզունյանի հասցեն եղել է՝
Կիպրոս, Լաոնաքա, Օթեկոյի փողոց, թիվ 5:

ՕՐԵԼԼՈՑԻ ԵՎ ՀԱՄԼԵՏԻ ԴԵՐԱԿԱՏԱՐՆԵՐԻ ԱՌԱՋԻՆ ԵԼՈՒՑՔՆԵՐԸ

Օթեկո

Դերակատարը	Թիվը	ամիսը և օրը	վայրը	ծանոթ.
1. Ջմչկյան Գևորգ	1867	փետրվարի 10	Թիֆլիս	
2. Աղամյան Պետրոս	1885	նոյեմբերի 29	Բաքու	ռուս. խմբում
	1886	փետրվարի 27	Թիֆլիս	
3. Սաֆրազյան Ստեփան	1888	փետրվարի 4	Բաքու	
4. Դարսիկ Միխայիլ	1890	սեպտեմբեր	Եկատերինոսլավ	ռուս.
5. Պապայան Վահան	1891	նոյեմբերի 4	Կ. Պոլիս	
	1904	փետրվարի 1	Ռուսչուկ	Թուրք.
6. Պետրոսյան Գևորգ	1892	հունվարի 9	Թիֆլիս	
7. Պետրոսյան Քրիստափոր	1893	նոյեմբեր	Աստրախան	ռուս.
8. Մանվելյան Լևոն	1894	ապրիլի 23	Վաղարշապատ	
9. Աբելյան Հովհաննես	1896	հունվարի 25	Թիֆլիս	
10. Նարազյան Ամո	1898	հուլիսի 16	Ղարաասուրազար	
11. Գալֆայան Կարապետ	1899	մայիսի 1	Փարիզ	Ֆրանս.
	1901	հոկտեմբ. 6	Թիֆլիս	
12. Ֆասուլյանյան Թովմաս	1900		Կահիրե	
13. Պենյան Արչակ	1901	դեկտեմբ. 15	Վառնա	
14. Կյուլպենկյան Գրիգոր	1903	աշնանը	Փարիզ	Ֆրանս.
15. Գարագաչ Շավարշ	1905	հուլիս	Սոֆիա	
16. Փափազյան Վահրամ	1905	ամառը	Ազոլո	իտալ.
	1907	վերջերին	Բաքու	Ֆրանս.
	1908	օգոստոսի 12	Կ. Պոլիս	
	1909	օգոստ. 6	Կ. Պոլիս	Թուրք.
	1929	մարտի 3	Արխանգելսկ	ռուս.
17. Հակոբյան Գրիգոր	1907	մարտի 17	Ֆիլիպե	

18. Հովհաննիսյան Նիկողայոս	1907	մայիսի 26	Ախալցխա
19. Ծահեն Ենովք	1908	հուլիսի 19	Կ. Պոլիս
20. Միրաբջյան Միհրան	1909	մարտի 30	Վան
21. Սողալյան Արտաշես	1913		Վան
	1913	դեկտեմբեր	Վան
22. Զարիֆյան Հովհաննես	1915	հունվարի 1	Բաքու
23. Սարգիսյան Ղևոնդ	1917	ապրիլ	Նյու Յորք
24. Ծահեն Հմայակ	1918	մայիսի 12	Գրոզնի
25. Գասպարյան Հմայակ	1918	Հնոյնմբ. 28>	Բոստոն
26. Թորոսյան Սևդրակ	1919	ամառը	Դիլիջան
27. Անդրանիկ (Սողոմոնյան)	1919	հուլիսի 13	Ալեքսանդրապոլ
28. Հովհաննիսյան Ալեքսանդր	1919		Անգալի-Ղազվին
29. Նշանյան Տրդատ	1919	հոկտեմբ. 2	Կ. Պոլիս
30. Սանամյան Մաթևոս	1920	հուլիսի 24	Նոր Զուղա
31. Ծահլիսաթունի Արշավիր	1921	ապրիլի 24	Կ. Պոլիս
32. Բաղդասարյան Հովհաննես	1921	օգոստ. 21	Կրասնոդար
33. Թաչչյան Մկրտիչ	1921	դեկտեմբ. 29	Թավրիզ
34. Սարաֆյան Սարգիս	1922	մայիսի 28	Կ. Պոլիս
35. Ամերիկյան Յուլակ	1922	հուլիսի 5	Ստավրոպոլ
36. Զամայան Աթանես	1921-		Լոռու
	1922		Ծնող գյ. Բեյրութ
37. Ռաչիկյան Կարո	1923	մարտ	Կահիրե
38. Վոլթեր Օննիկ	1923	ապրիլի 1	Ստավրոպոլ
39. Վարդանյան Անուշավան	1923		Փարիզ
40. Բարիլուսյան Գառնիկ	1923-		
	1925		Կրասնովոդսկ
41. Ոսկանյան Հովսեփ	1924	մարտ	Կյունովճինա
42. Պետրեկճյան Հակոբ	1924	ապրիլի 10	Նոր Զուղա
43. Կոստանյան Միքայել	1924	հոկտեմբերի 24	Հայկա
44. Վարդ Պատրիկ	1925	հուլիսի 26	Հայկա
45. Արծվյան Բարսեղ	1925	օգոստոսի 15	Մարսել
46. Ուզունյան Հովսեփ	1926	մայիսի 22	Մարսել
47. Փափազյան Ռորեն	1926	օգոստոսի 14	Թեհրան
	1944	մարտի 14	Վլադիկավկազ
48. Սարգսյան Ադրիկ	1927	դեկտեմբեր	Հայաստանի
49. Հայկազյան Վիլյամ	1928	ամառը	

Թուրք.

50. Գազազյան Լևոն	1929		չըջաններում
51. Բժիկյան Բենիկ	1930	փետրվարի 6	Կյունովճինա
52. Երեցյան Եղվարդ	1930	աշնանը	Սանահին
53. Ճապյան Ս.	1930	նոյեմբերի 2	Կ. Պոլիս
54. Մարուժյան Մանվել	1930		Թրո
55. Զարդարյան Սիրուն	1932	ապրիլի 17	Մարսել
56. Նորիկյան Ռորեն	1933	օգոստոսի 6	Կոնստանցա
			Կահիրե «Միսս Նել-լի» մեջ 4-րդ գործ.
57. Զանիբեկյան Գուրգեն	1934	ապրիլի 7	Երևան
58. Արշակունի Արշակ	1934	ապրիլի 28	Ստեփանակերտ
59. Քաջվորյան Աշոտ	1934	սեպտեմբ. 24	Ախալցխա
60. Թրազդ Հարություն	1935	նոյեմբերի 17	Սենթ Անտուան
61. Հարությունյան Ռորեն	1940	փետրվ. 28	Բաքու
62. Ներսիսյան Հրաչյա	1940	հուլիսի 10	Երևան
63. Սարգսյան Լևոն	1941	հունվարի 15	Ստեփանավան
64. Վաչյան Արշավիր	1946	նոյեմբերի 7	Կիրովական
65. Լուսինյան Արտեմ	1947	հուլիսի 28	Ախալցխա
66. Հովհաննիսյան Սուրեն	1948	օգոստոսի 1	Ստեփանավան
67. Հարութ Լևոն	1948	օգոստոսի 6	Ստեփանավան
68. Փաշայան Արտավազդ	1951	փետրվարի 8	Լենինական
69. Էլոյան Ժան	1951	փետրվար	Լենինական
70. Հակոբյան Գուրգեն	1953		Բրյանսկ ռուս.
71. Թոմպուլյան Պերճ	1956	հունիսի 23	Հայկա
72. Դանիելյան Սեբեդյ	1959	մարտի 17	Երևան օպերա
73. Պալասանյան Էղվարդ	1959	օգոստոսի 28	Թեհրան պարսկ.
74. Աճեմյան Տիրան	1959		Բեյրութ «Բին»-ում
75. Սարգիսյան Թորոզմ	1961	նոյեմբերի 26	Բեյրութ
76. Բեգյան Վարդան	1964	մայիսի 13	Բաքու
77. Նորջյան Վարուժան	1966		Լոնդոն անգլերեն
78. Լևոնյան Տիգրան	1969		Երևան օպերա
79. Աբրահամյան Ռորեն	1969	նոյեմբերի 16	Երևան
80. Գապարաճյան Գևորգ	1971	ապրիլի 5	Կ. Պոլիս
81. Մովսիսյան Վիկտոր	1974	նոյեմբերի 30	Օպով ռուս.
82. Բաղայան Մ.	1980	նոյեմբերի 14	Հրազդան
83. Ֆազյան Պերճ	1984	փետրվարի 18	Մոնրեալ
84. Գալստյան Վիլեն	1984	նոյեմբերի 17	Երևան քալետ

պարսկ.

85. Ալեքսանյան Արտաշես	1988	Հուն.-փետր.	Մոսկվա	
86. Գիվանյան Հովհաննես	1993	Հոկտեմբ. 23	Երևան	բալետ
87. Գրիգորյան Ֆելիքս	1993		Երևան	բալետ
88. Պապիկյան Ռազմիկ	1995	Հոկտեմբ. 21	Երևան	օպերա
89. Հելվաճյան Հովհաննես	1996	(մենաթատր.)	Բեյրութ	արար.
90. Մատիաշվիլի Ռոման	1999	օգոստոսի 7	Թբիլիսի	
91. Հարությունյան Զավեն	2005		Երևան	բալետ
92. Մաճկապյան Կ.	2005		Երևան	բալետ

Համլետ

Դերակատարը	Թիվը	ամիսը և օրը	վայրը	ճանոթ.
1. Ազամյան Պետրոս	1880	նոյեմբերի 20	Թիֆլիս	
	1882	նոյեմբեր	Ռոստով	Փրանս.
2. Կողպետեցյան Եֆիմ	1883	ամառը	Նոր Նախ.	
3. Կոլմանյան Մկրտիչ	1884	աշնանը	Շուշիում և գավառում	
4. Աղայան Մաթևոս	1886	Հուլիսի 16	Արմավիր	
5. Դարսկի Միխայիլ	1891	մարտի 20	Պետերբուրգ	ռուս.
6. Գալֆայան Կարապետ	1897	ապրիլ	Փարիզ	Փրանս. մի տես.
	1901	ապրիլի 6	Թիֆլիս	
7. Հակոբյան Գրիգոր	1897	ամառը	Զմյուռնիա	
8. Պետրոսյան Գևորգ	1898	օգոստոսի 9	Շուշի	տեսար.
9. Մելիքյան Հովսեփ	1899	փետրվ. 4	Բաքու	տեսար.
10. Հովհաննիսյան Նիկողայոս	1901	ապրիլի 22	Թիֆլիս	
11. Սիրանուշ	1901	նոյեմբերի 19	Թիֆլիս	
12. Պապայան Վահան	1902	նոյեմբեր	Վառնա	Թուրք.
13. Փափազյան Վահրամ	1907	մարտի առա- ջին կես	Առնվիլ (Վենետիկ)	կրճատ
	1909	ապրիլ-մայիս	Զմյուռնիա	
	1912		Սոֆիա	Փրանս.
14. Միրզոյան Վարդան	1907	ապրիլի 23	Նոր Նախ.	«Բին»-ի մեջ
15. Հայկ-Արամ	1907	ապրիլի 28	Կահիրե	Թուրք.
16. Հովհաննիսյան Շահեն	1907		Կ. Պոլիս	
17. Շահխաթունի Արշավիր	1907	դեկտեմբ. 27	Ալեքսանդր- բապոլ	«Բին»-ի մեջ

18. Զարիֆյան Հովհաննես	1921	մայիսի 12	Կ. Պոլիս	
	1908	դեկտեմբ. 29	Թիֆլիս	«Բին»-ի մեջ
	1913	Հունվարի 3	Բաքու	
19. Սուլախյան Արտաշես	1909	նոյեմբերի 17	Վան	
	1913		Վան	Թուրք.
20. Սարազյան Ամո	1910	Հունվարի 31	Թիֆլիս	
21. Էմիրխանյան Սոսրով	1910		Կ. Պոլիս	
22. Սիմեթյան Եղիա	1912	մարտի 16	Պրովիդենս	
23. Շահեն Ենովք	1913		Թուրքիայի գավառներում	
	1916	օգոստոսի 28	Պետրովսկ	ռուս. տեսարան
24. Գրիգորյան Արշակ	1916			
25. Ոսկանյան Հովսեփ	1918	Հոկտեմբ. 6	Թիֆլիս	«Բին»-ի մեջ
26. Մատաթյան Աշոտ	1918		Հալեպ	
27. Փիլաֆյան Հ.	1920	Հունվարի 25	Նյու Յորք	
28. Պեննյան Ֆիլիպ	1920	ապրիլի 6	Նյու Յորք	անգլերեն, Երգ «Համ- լետ»-ից գերմաներեն
29. Ասլան Ռաուլ	1921	դեկտեմբեր	Բեռլին	
30. Ալիխանյան Իսահակ	1924	Հունվարի 30	Թիֆլիս	
31. Ներսիսյան Հրաչյա	1924	դեկտեմբ. 27	Երևան	
32. Սանդուրյան Մինաս	1920- 1925		Լիբանանի Ճեպլյի դք.	
33. Վարդ Պատրիկ	1925	դեկտեմբ. 26	Բեյրութ	
34. Փափազյան Ոսրեն	1926	նոյեմբերի 7	Մարսել	
35. Գարազաշ Շավարշ	1926		Կ. Պոլիս	
36. Կոստանյան Միքայել	1927		Փարիզ	
37. Սարգսյան Ադրիկ	1927	դեկտեմբեր	Վլադիկավկազ	
38. Կարապետյան Պերճ	1928	Հունվար	Բուխարեստ	«Բին»-ի մեջ
39. Թարագճյան Օննիկ	<1928>		Բուենոս Այրես	
40. Նաչիկյան Կարո	1929	Հունիս	Աթենք	
41. Մարության Մանվել	1930		Մարսել	
42. Աֆրիկյան Գեղամ	1931	Հունիս-Հուլիս	Լենինգրադի Գատչինա Հետ, Հայերեն	ռուս. խմբի արվարձան
43. Նշանյան Տրդատ	1932	մայիսի 20	Պրովիդենս	«Բին»-ի մեջ
	1933	դեկտեմբ. 10	Մարսել	
44. Թրագոշ Հարություն	1934- 1935		Մարսելի Սենթ Անտուան	

45. Գալուստյան Ռաչիկ	1935		Հալեպ	
46. Արծիվ Հայկ	1936	Հոկտեմբ. 10	Մանչեստր	
47. Քաջվորյան Աշոտ	1937	Հուլիս	Ալսալբալաք	
48. Վաղարշյան Վաղարշ	1942	փետրվարի 1	Երևան	
49. Զանիբեկյան Գուրգեն	1942	ապրիլի 8	Երևան	
50. (Էքմեքճյան Ավետիս)	1943	Հունվարի 3	Հալեպ	
51. Գասարճյան Լի	1943	դեկտեմբ. 19	Կահիրե	
52. Գապարաճյան Գևորգ	1947		Կ. Պոլիս	
53. Ներսիսյան Բաբեկ	1948	Հոկտեմբ. 23	Թբիլիսի	տեսարաններ
54. Օհանյան Արաքսի	1956	Հունվարի 20	Կահիրե	
55. Թոմպուլյան Պերճ	1956	մարտի 25	Հալեպ	
56. Պչաքճյան Սմբատ	1961	Հունվարի 8	Սուրբ Ռաչ Գալեպկանք	թուրք.
57. Սաթամյան Գրիգոր	1961	նոյեմբերի 26	Բեյրութ	տեսարաններ
58. Գնդունի Կայծակ	1964		Բեյրութ	
59. Օհանյան Ասատուր	1964	Հոկտեմբ. 31	Լոնդոն	տեսարաններ
60. Աբրահամյան Ռորեն	1966	նոյեմբերի 18	Մոսկվա	կինոֆիլմի կրկնօրինակում
61. Հակոբյան Մերի	1971	մայիս	Երևան	անգլերեն
62. Ռաուտյան Ռուզուֆ	1972	ապրիլի 26	Երևան	բալետ
63. Գասպարյան Հակոբ	1972		Երևան	բալետ
64. Պետրոսյան Սերգեյ	1972		Երևան	բալետ
65. Սաֆարյան Դավիթ	1972	Հունիսի 1	Երևան	ուսումնակ.
66. Ջրչյան Սարգիս	1972	Հունիսի 1	Երևան	ուսումնակ.
67. Աճեմյան Տորք	1976	Հոկտեմբ. 3	Տորոնտո	տեսարաններ
68. Գևորգյան Ժամեն	1977	Հոկտեմբ. 22	Երևան	մենաթատրոն
69. Մսրյան Վաղիմիր	1980	մարտի 29	Երևան	
70. Ավագյան Հայկ	1981	փետրվարի 3	Երևան	բալետ
71. Աբրահամյան Նորիկ	1981	մայիս	Հոկտեմբերյան	
72. Համբարձումյան Արմեն	1985	դեկտեմբ. 20	Երևան	
73. Մազմանյան Արամ	1986	<Հունվար>	Երևան	ուս.
74. Կարապետյան Արթուր	2000	մարտի 27	Երևան	
75. Ռաուտյան Հակոբ	2000	ապրիլ	Վաչինգտոն	բալետ
76. Պետրոսյան Վարդան	2006	սեպտեմբ. 16	Երևան	
77. Հարությունյան Հրաչյա	2006	դեկտեմբ. 1	Երևան	
78. Ռաչիկյան Հրանտ	2007	սեպտեմբ. 15	Երևան	օպերա

**ՇԵՔՍՊԻՐՑԱՆ ՀՈՐԵԼՑԱՆԱԿԱՆ ԲԵՄԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ,
ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐ, ԶԵԿՈՒՑՈՒՄՆԵՐ, ՓԱՌԱՏՈՆԵՐ***

- 1864, Հունվարի 29, Վենետիկ. – Շեքսպիրի ծննդյան 300-ամյակի առթիվ, Մխիթարյան միաբանության Մուրատ-Ռաֆայելյան վարժարանի դպրոցական թատրոնում բեմադրվել է «Մակբեթը» (Փրանսիացի դրամատուրգ Ժան Ֆրանսուա Դյուլիսի փոխադրության թարգմանություն), առանց կին դերակատարի: Թարգմանիչ՝ Հայր Սամուել Կայսերյան:
- 1884, ապրիլի 23, Թիֆլիս. – Շեքսպիրի ծննդյան 320-ամյակի առթիվ, Արծրունու թատրոնում, Հայ դերասանական խումբը Գևորգ Զոչկյանի թարգմանությունում ու բեմադրությունում ներկայացվել է «Օթելլոն» ամբողջությամբ:
- 1894, ապրիլի 23, Վաղարշապատ. – Շեքսպիրի ծննդյան 330-ամյակի առթիվ, ծխական դպրոցի դահլիճում, մանկավարժ Լևոն Մանվելյանի բեմադրությունում ներկայացվել է «Օթելլոն»:
- 1909, մայիսի 2, Թիֆլիս. – Շեքսպիրի ծննդյան 345-ամյակի առթիվ, Վրաց ազնվականների բանկի թատրոնում Արեյան-Արմենյան դերասանական խումբը ներկայացրել է «Օթելլոն»:
- 1910, ապրիլի 28, Երևան. – Շեքսպիրի ծննդյան 345-ամյակի առթիվ, Քաղաքային ակումբում Արեյան-Արմենյան դերասանական խումբը ներկայացրել է «Օթելլոն»:
- 1916, մայիսի 16, Թիֆլիս. – Շեքսպիրի մահվան 300-ամյակի առթիվ, Զուբալովի անվան ժողովրդական տան Հայկական դերասանական մասնաճյուղը Ամո Ռարազյանի բեմադրությամբ ներկայացրել է «Արքա Լիրը»:

* Նկատի են առնված նաև չեքսպիրյան թատրոնի Հոչակավոր դերասաններ Պետրոս Աղամյանին և Վահրամ Փափազյանին, ինչպես նաև մեծահամբավ թարգմանիչ Հովհաննես Մասեհյանին նվիրված միջոցառումները:

- 1916, մայիսի 22, Երևան. — Շեքսպիրի մահվան 300-ամյակի առթիվ, Քաղաքային ակումբում Հայ դերասանական ընկերության խումբը (Սիրանույշ, Արեւյան և ուրիշներ) ներկայացրել է տեսարաններ «Համլետից» և «Արքա Լիրից»:
- 1916, մայիսի 22, Բաքու. — Շեքսպիրի մահվան 300-ամյակի առթիվ, Մայիլյանների թատրոնում Հ. Ոսկանյանի դրամա-օպերետային խումբը ներկայացրել է «Օթելլոն» (Վ. Փափազյան):
- 1916, Հոկտեմբերի 10, Թիֆլիս. — Շեքսպիրի մահվան 300-ամյակի առթիվ, Արտիստական ընկերության թատրոնում, Հայ դերասանական խումբը ներկայացրել է «Օթելլոն» (Վ. Փափազյան):
- 1939, Հունվարի 26, Երևան. — Շեքսպիրի ծննդյան 375-ամյակի առթիվ, Սունդուկյանի անվան պետթատրոնում Գուրգեն Գաբրիելյանի բեմադրությամբ ներկայացվել է «Վինձորի զվարճասեր կանայք» կատակերգությունը:
- 1944, ապրիլի 23, Երևան. — Շեքսպիրի ծննդյան 380-ամյակի առթիվ, Պատանի Հանդիսատեսի թատրոնում, Տիգրան Շամիրխանյանի բեմադրությամբ ներկայացվել է «Միջամառնային գիշերվա երազը»:
- 1944, ապրիլի 28, Լենինական. — Շեքսպիրի ծննդյան 380-ամյակի առթիվ, Մուսվյանի (այժմ՝ Վ. Աճեմյանի) անվան թատրոնում, Վարդան Աճեմյանի բեմադրությամբ ներկայացվել է «Տասներկուերորդ գիշերը»:
- 1964, ապրիլի 19, Երևան. — Շեքսպիրի ծննդյան 400-ամյակի առթիվ, Սունդուկյանի անվան թատրոնում, Վարդան Աճեմյանի բեմադրությամբ ներկայացվել է «Ռոմեո և Զուլիետը»:
- 1964, մայիսի 7, Թբիլիսի. — Շեքսպիրի ծննդյան 400-ամյակի առթիվ, Շահումյանի անվան թատրոնում, Ֆերդինանդ Բժիկյանի բեմադրությամբ ներկայացվել է «Տասներկուերորդ գիշերը»:
- 1964, մայիսի 13, Բաքու. — Շեքսպիրի ծննդյան 400-ամյակի առթիվ, Նարիմանովի շրջանի Շահումյանի անվան Մշակույթի պալատի Հայկական ժողովրդական թատրոնում,

Ալեքսանդր Մարտիրոսյանի բեմադրությամբ ներկայացվել է «Օթելլոն»:

- 1981, նոյեմբերի 11, Երևան. — Շեքսպիրյան ներկայացումների Համամիութենական թատերական փառատոնի բացմանը, Սունդուկյանի անվան թատրոնում, Նորեն Աբրահամյանի բեմադրությամբ ներկայացվել է «Ձոն Արքան»:
- 1984, նոյեմբերի 10, Երևան. — Շեքսպիրյան ներկայացումների Համամիութենական թատերական փառատոնի բացմանը, Սունդուկյանի անվան թատրոնում, Երվանդ Ղազանչյանի բեմադրությամբ ներկայացվել է «Ամեն ինչ լավ է, եթե լավ վերջանա» պիեսը:

* * *

- 1888-ի վերջերին. — Ըստ պոլսահայ թատերական գործիչ Սրմբատ Քեսեճյանի վկայության, Պետրոս Աղամյանը Ռուսաստանից Կ. Պոլիս վերադառնալուց Հետո, Անգլիական Շեքսպիրյան ընկերության կողմից Լոնդոնում Համլետ խաղալու հրավեր է ստացել (առողջությունը վատթարանալու պատճառով չի կարողացել արձագանքել հրավերին):
- 1893, մայիսի 22. — Լայպցիգի Համալսարանի ուսանող, գանձակեցի Հովհաննես Սաչումյանը Ամերիկա մեկնելուց առաջ, Օքսֆորդից գնացել է Ստրետֆորդ, ուր ծնվել ու թաղվել է Շեքսպիրը: Նրա ցանկությունն է եղել «ուխտ գնալ Շեքսպիրի գերեզմանին»: Սաչումյանը առաջինն է նկարագրել Շեքսպիրի տուն-թանգարանը:
- 1899, մայիսի վերջերին. — Կովկասահայ դերասան Հովհաննես Արեւյանը, եվրոպական երկրները կատարած առաջին շրջագայության ժամանակ, Բեռլին-Փարիզ-Լոնդոնից Հետո, նա նույնպես ուխտ է գնացել Շեքսպիրի գերեզմանին, եղել է նրա տանը, ծանոթանալով Շեքսպիրի մասին գրականությանը, նամակ է գրել Թիֆլիսի «Մշակի» խմբագրությանը՝ Հայերեն թարգմանություններ ուղարկել Շեքսպիրյան մատենադարանի համար:

1903, Հունվարի 28, ցերեկը, Թիֆլիս. — Արտիստական ընկերության թատրոնում, Հայոց դրամատիկական ընկերությունը կազմակերպել է Պետրոս Ադամյանի Հիշատակի օր, որտեղ կատարվել է Հովհ. Հովհաննիսյանի գրած տեքստով կանտատը, երգչուհի Նազելի Ոսկանյանը կատարել է Օֆելյայի երգը Տոմայի «Համլետ» օպերայից: Վերջում ներկայացվել է կենդանի պատկեր՝ Գևորգ Բաշինջադյանի մտահղացումով, դերասան Մաթևոս Ադամյանը Ադամյանի տեքստով նստել է պատվանդանին, իսկ շրջապատում կանգնել են նույնպես Ադամյանի գրիմով Համլետի, Օթելլոյի, Արքա Լիրի և Կորրադոյի կերպարները ներկայացնող դերասանները:

1903, մարտի 23, Բաքու. — Թադիևի թատրոնում Հայ և ռուս դերասանների մասնակցությամբ նույնպես կազմակերպվել է Ադամյանի Հիշատակի օր՝ կատարվել է Ադամյանին նվիրված նոր կանտատ, երգիչ Արչակ Կոստանյանը կատարել է մեներգեր «Համլետ» օպերայից, Ազնիվ Հրաչյան և Սիրանուշը Հանդես են եկել արտասանությամբ, Ադամյանի գրիմով դերասանին շրջապատել են նրա բեմական կերպարները՝ Համլետը, Օթելլոն, Արքա Լիրը, իսկ վերջում մի սպիտակազգեստ կույս դափնեպսակ է պահել Ադամյանի գլխավերևում:

1905, Հունիս, Թիֆլիս. — Հայոց ազգագրական ընկերության նախաձեռնությամբ կազմակերպվել է «Ադամյանի թանգարան» ցուցահանդեսը, ուր ներկայացվել են Ադամյանի մտերիմ ընկեր Ալեքսանդր Ստեփանյանի մոտ պահված և նրա կողմից Ազգագրական ընկերությանը ի պահ տված՝ դերասանի բեմական զգեստները, լուսանկարներ, ծրագրեր, ազդագրեր, գրքեր: Դա եղել է առաջին թատերական ցուցահանդեսն Անդրկովկասում: (Այդ նյութերն այժմ պահվում են Ջարենցի անվան գրականության և արվեստի թանգարանում, Ադամյանի ֆոնդում):

Համանման մի ցուցահանդես էլ կազմակերպվել է Նոր Նախիջևանում:

1906, օգոստոս, Փարիզ. — Գեղարվեստների սրահում ցուցադրվել է քանդակագործ Անդրեաս Տեր-Մարուքյանի պատրաստած՝ Պետրոս Ադամյանի կիսանդրին:

1908. — Թիֆլիսի «Աղբյուր» և «Տարազ» Հանդեսների խմբագիր Տիգրան Նազարյանը լինելով գրականագետների, արվեստագետների և խաղաղության Լիսաբոնի Միջազգային միության կոմիտեի լիազոր անդամ Ռուսաստանում, ընտրվել է Շեքսպիրյան թատերական ընկերության անդամ:

1910, Հուլիսի 25-ից մինչև օգոստոսի 13-ը. — Տիգրան Նազարյանը հրավիրվել է Ստրետֆորդ՝ ներկա լինելու Շեքսպիրյան պիեսների բեմադրությունների փառատոնին:

1910. — Տիգրան Նազարյանը հրավեր է ստացել ներկա լինելու 1911-ին Ստրետֆորդում՝ Շեքսպիրի մեմորիալ թատրոնում անցկացվելիք Շեքսպիրյան փառատոնին:

1914, մայիս. — Լոնդոնաբնակ գրական-Հասարակական գործիչ Արչակ Սաֆրաստյանը Պոլսի «Ազատամարտ» թերթում տպագրել է «Այցելություն մը Շեքսպիրին ծննդավայրին» հոդվածը, որն ունի նաև «Թելադրություն մը Շեքսպիրի մահվան 300-ամյակի առթիվ 1916-ին» ենթավերնագիրը: Ստրետֆորդի քաղաքապետի Հետ նրա զրույցից պարզվել է, որ Շեքսպիրի տան այցելուների մատյանում բավական թվով Հայեր են եղել Պարսկաստանից և Ամերիկայից:

1916, ապրիլի 23, Թիֆլիս. — Ժողովարանում, Կովկասի Հայ գրողների ընկերության նախաձեռնությամբ տեղի է ունեցել երեկույթ՝ նվիրված Շեքսպիրի և Սերվանտեսի մահվան 300-ամյակին: Ելույթ է ունեցել ընկերության նախագահ Հովհաննես Թումանյանը:

1916, մայիսի 16. — Լոնդոնի «Queen's Hotel»-ի Փոքր դահլիճում տեղի է ունեցել Հայ գրողների ընկերության կազմակերպած միջոցառումը՝ նվիրված Շեքսպիրի մահվան 300-ամյակին: Բացման խոսքով Հանդես է եկել Լորդ Բրայսը, ելույթներ են ունեցել Շեքսպիրի թարգմանիչ

- Հովհաննես Մասեհյանը, Մանչեստրից հրավիրված արքեպիսկոպոս Ութուճյանը, միջոցառման նախաձեռնող և կազմակերպիչ, Հայ գրողների ընկերության քարտուղար Արամ Բաֆֆին: «Հայաստան առ Շեքսպիր» — իր գրած անգլերեն բանաստեղծությունը կարդացել է գրող-նկարիչ Ջապել Պոյաճյանը: Միջոցառման ծրագրի վրա տպագրվել են Պ. Աղամյանի, Հ. Մասեհյանի, Վ. Փափազյանի, Եկ. Դուրյան-Արմենյանի նկարները:
- 1921, Հունվար. — Պոլսահայ դերասաններ Մկրտիչ Զանանը, Լևոն Հարութը և Արշալույս Թերլեմեզյանը Փարիզից ուխտ են գնացել Ստրետֆորդ, ի հիշատակ այդ այցելության լուսանկարվել են տեղի Ս. Երրորդություն եկեղեցում՝ Շեքսպիրի գերեզմանի մոտ:
- 1922, մարտի 25. — Զմյուռնիայի Սիպել (նախկին՝ Սպորտինգ) թատրոնում, Արեւյան-Անդրանիկ Հայաստանի թատերախմբի դերասան Հովհաննես Արեւյանի բեմական գործունեության 40-ամյակը նշվել է «Արքա Լիրի» բեմադրությամբ:
- 1925, օգոստոսի 15, Հալեպ. — Մինեմա պալատում, կովկասահայ դերասան, Հայ դրամա-օպերետային խմբի ղեկավար Բարսեղ Արովյանի (Հարությունյան) բեմական գործունեության 25-ամյակը նշվել է «Օթելլոյի» բեմադրությամբ:
- 1933, փետրվարի 6, Թիֆլիս. — Օպերային թատրոնում, չեքոսլովակիական թատրոնի եզակի դերասան Վահրամ Փափազյանի բեմական գործունեության 30-ամյակը նշվել է «Համլետի» բեմադրությամբ:
- 1950—1980-ական թվականներին. — Հայ թատերական գործիչների այցելությունը Ստրետֆորդ այլևս ջրի ճանապարհ է դարձել Սփյուռքի և Հայաստանի թատերական գործիչների համար, որոնց թվում եղել են՝ Պերճ Թոմպուլյանը (Միջին Արևելք), Վարուժան Նուրչյանը և Գրիգոր Սաթամյանը (Բեյրութ), Արբի Հովհաննիսյանը (Թեհրան), Պերճ Ֆազլյանը (Կանադա), Ռուբեն Զարյանը, Սաչատուր Եսայանը (Երևան) և շատ ուրիշներ:

- 1959, մայիսի 18, Երևան. — Բժշկական ինստիտուտում, դերասան Արման Կոթիկյանը զեկուցում է կարդացել Վահրամ Փափազյանի մասին: Վերջինս հանդես է եկել մենախոսություններով:
- 1961, նոյեմբերի 26, Բեյրութ. — Գալուստ Կյուլպենկյան թատերասրահում, ՀԲԸՄ Հայ երիտասարդաց ընկերակցության Մշակութային կենտրոնական հանձնախումբը կազմակերպել է երեկո՝ նվիրված չեքոսլովակիական Հայ մեծ դերասան Պետրոս Աղամյանի մահվան 70-ամյակին: Բացման խոսք՝ Սամուել Իլանճյան, ելույթներ են ունեցել Աստղիկ Թաչճյանը, «Վահրամ Փափազյան» թատերախմբի բեմադրիչ Պերճ Ֆազլյանը: Ներկայացվել են տեսարաններ «Օթելլոյից» և «Համլետից»:
- 1964, ապրիլի 23, Ստրետֆորդ. — Շեքսպիրի ծննդյան 400-ամյակի առթիվ կամակերպված արարողությունը Նորհրդային Միությունից մասնակցել են՝ թատերագետ Գրիգոր Բոյաջիևը (Մոսկվա) և Սունդուկյանի անվան թատրոնի դերասան Դավիթ Մալյանը (Երևան): Նրանք այցելել են Շեքսպիրի տուն-թանգարանը, Շեքսպիրյան թատրոնը, Շեքսպիրի հրապարակը, ուր մեծ դրամատուրգի հուշարձանը չրջապատել են նրա հերոսների արձանները՝ Համլետ, Օթելլո, Արքա Լիր, Ֆալստաֆ և ուրիշներ: Դ. Մալյանը ցուցահանդեսի տնօրինությանն է նվիրել Հայկական թատերական ընկերության հրատարակած «Շեքսպիրը Հայ բեմում» ալբոմը:
- 1964, ապրիլի 23, Երևան. — Շեքսպիրի ծննդյան 400-ամյակի առթիվ Հայաստանի Գիտությունների ակադեմիայի Արվեստի ինստիտուտի տնօրեն Ռուբեն Զարյանի նախաձեռնությամբ բացվել է ինստիտուտի Շեքսպիրյան գրադարանը, որը ներկայումս կրում է նրա հիմնադրի անունը:
- 1964, Մոսկվա. — Շեքսպիրի ծննդյան 400-ամյակի առթիվ, Մեծ թատրոնի մենեջրիչ Պավել Լիսիցյանը հանդես է եկել Դ. Կարալևսկու «Շեքսպիրյան ստեղծանքներ» երգացանկով:

1964, նոյեմբերի 16, Երևան. — Դերասանի տանը, Հայկական թատերական ընկերության և Հայաստանի նկարիչների միության նախաձեռնությամբ բացվել է «Շեքսպիրը Հայաստանի նկարիչների ստեղծագործություններում» թեմայով ցուցահանդեսը, որին մասնակցել է 15 նկարիչ:

1964, դեկտեմբերի 26, Թեհրան. — Շեքսպիրի ծննդյան 400-ամյակի առթիվ, Արտ դրամատիկի ցուցասրահում կազմակերպվել է իրանահայ նկարիչ և թատերական գործիչ Հարություն Մինասյանի անհատական ցուցահանդեսը, ուր ցուցադրվել են 23 յուղաներկ մեծադիր կտավ՝ Առաջին կասկածը, Ոստիկանի ճիշտություն, Վերջին գիշերը, Օթելլո, Ցագո («Օթելլո»), Համլետն ու մայրը, Համլետը զանգի հետ, Լինե՞լ, թե՞ չլինել, Ցնորում (Օֆելյա, «Համլետ»), Քնաշրջիկը (Մակբեթ), Վուկներին քարայրում («Մակբեթ»), Ռոմեո և Ջուլիետ, Արքա Լիր, Անտոնիոս և Կլեոպատրա և այլ գործեր:

1965, Հունվարի 10, Երևան. — Հայֆիլհարմոնիայի Մեծ դահլիճում, Շեքսպիրի ծննդյան 400-ամյակի առթիվ, նրա ստեղծագործությունների հիման վրա գրված երգերի կատարմամբ հանդես է եկել Գոհար Գասպարյանը: Երգացանկում եղել են Կլեոպատրայի երգը (Հենդելի «Հուլիոս Կեսար»), Ջուլիետի վալսը (Գունոյի «Ռոմեո և Ջուլիետ»), Տիկին Ֆորդի երգը (Նիկոլայի «Վինձորի զվարճասեր կանայք»), Ջուլիետի երգը (Բելլինիի «Մոնտեկիներ և Կապուլետներ»), Օֆելյայի խելագարության տեսարանը (Տոմայի «Համլետ»), Լեդի Մակբեթի երգը (Վերդիի «Լեդի Մակբեթ»), Դեզդեմոնայի երգը ուռնու մասին (Վերդիի «Օթելլո»), Դեզդեմոնայի վոկալիզը (Ա. Նաչատրյանի «Օթելլո» կինոնկարի համար գրած երաժրշտությունից) և այլ գործեր:

Այս երգացանկով Գ. Գասպարյանը ելույթներ է ունեցել նաև Մոսկվայում, Լենինգրադում (Պետերբուրգ), Պետրոգրավոսկում: Նրան նվագակցել են՝ էլեոնորա Ոսկանյանը (դաշնամուր) և Լևոն Ալոյանը (սրինգ):

1965, Հունվարի 18, Երևան. — Դերասանի տանը տեղի է ունեցել Սունդուկյանի անվան թատրոնում «Ռոմեո և Ջուլիետ» պիեսի բեմադրության քննարկումը: Ջեկուցող՝ Լուիզա Սամվելյան: Ելույթ են ունեցել Լևոն Հախվերդյանը, Ոորեն Աբրահամյանը, Սաբիր Ռիզաևը, Վարդան Աճեմյանը, Սերգեյ Բարսեղյանը, Գևորգ Աբաջյանը, Ալեքսանդր Արաքսմանյանը:

1965, մայիսի 14, Երևան. — Հայաստանի գիտությունների ակադեմիայի Արվեստի ինստիտուտում կազմակերպվել է Հայկական շեքսպիրագիտության կենտրոն, ղեկավար՝ Ռուբեն Զարյան:

1965, նոյեմբերի 27, Երևան. — Շեքսպիրյան բանաստեղծությունների վրա գրված ողբերգությունների և Շեքսպիրի սյուժեներով գրված օպերաների մեներգներից կազմված համերգային բովանդակալից ծրագրի կատարման համար Որհնհրդային Միության ժողովրդական արտիստուհի Գոհար Գասպարյանին շնորհվել է Հայաստանի պետական մրցանակ:

— Շեքսպիրյան ստեղծագործությունների երգացանկի կատարման համար Գոհար Գասպարյանն Առաջին մրցանակ է չահել Անգլիայում:

1965, դեկտեմբերի 16, Երևան. — Արվեստի աշխատողների տանը, գիտությունների ակադեմիայի Արվեստի ինստիտուտի և Հայկական թատերական ընկերության գիտական նստաշրջանը նվիրված շեքսպիրյան դերասան (խաղացել է 10 դեր) Հովհաննես Աբեյանի ծննդյան 100-ամյակին: Բացման խոսք՝ Ռ. Զարյան, զեկուցողներ՝ Լ. Հախվերդյան, Ս. Մելիքսեթյան, Բ. Հարությունյան, Բ. Հովակիմյան:

1965, դեկտեմբերի 20, Կիրովական (այժմ՝ Վանաձոր). — Աբեյանի անվան թատրոնում նշվել է Հովհաննես Աբեյանի ծննդյան 100-ամյակը: Ջեկուցող՝ ռեժիսոր Սոկրատ Աբամաքչյան:

1969, Երևան. — Արտասահմանյան երկրների հետ բարեկամության և մշակութային կապերի հայկական ընկերության ցուցասրահում կազմակերպվել է նկարիչ Ալեքսանդր

Գրիգորյանի՝ Շեքսպիրի պիեսների հերոսների և տեսարանների (Համլետ, Օթելլո, Մակբեթ, Արքա Լիր, Ռոմեո և Ջուլիետ, Վենետիկի վաճառականը) գրքային նկարագարողումների ցուցահանդես:

Նման ցուցահանդես է բացվել նաև Երևանի նկարչի տանը, Մոսկվայում, Հունգարիայում:

- 1980, Լոնդոն. — Անգլիայում, հայկական շաբաթի շրջանակներում, «Ալպինե» թանգարանում բացվել է Արեքսանդր Գրիգորյանի՝ Հովհ.՝ Մասեհյանի թարգմանությունների համար կատարած 20 գործի ցուցադրություն, որը կրկընվել է նաև «Հայ մշակույթի տանը»:
- 1982, նոյեմբերի 9, Երևան. — Սունդուկյանի անվան թատրոնում, նշվել է հայ մեծ դերասանուհի՝ Օֆելյայի, Կատարինի առաջին դերակատար, Արևելքի ժողովուրդների թատերական կյանքում համլետի Առաջին կին դերակատար (21 տարի) Սիրանուշի ծննդյան 125-ամյակը, որ կազմակերպել են Հայաստանի Մշակույթի նախարարությունը և Արվեստի ինստիտուտը: Բացման խոսք՝ ՀԹԸ նախագահ Հրաչյա Ղափլանյան, ղեկուցող՝ Ռուբեն Զարյան, ցուցահանդես:
- 1985, դեկտեմբերի 20, Երևան. — Չարենցի անվան գրականության և արվեստի թանգարանում, նշվել է Հովհաննես Արեւյանի ծննդյան 120-ամյակը: Բացման խոսք՝ Ռ. Զարյան, ղեկուցող՝ Բախտիար Հովակիմյան, ելույթներ՝ Գեվորգ Աշուրյան, Գևորգ Ասլանյան, Լյուսյա Միրզոյան:
- 1987, մարտի 27, Երևան. — Չարենցի անվան գրականության և արվեստի թանգարանում, Թատրոնի միջազգային օրվա առթիվ, նշվել է թատերական մեծ գործիչ, արևելահայ թատրոնում Շեքսպիրի առաջին թարգմանիչ, դերակատար և բեմադրիչ (Շայլոկ, Օթելլո) Գևորգ Չաչկյանի ծննդյան 150-ամյակը: Բացման խոսք՝ Ռ. Զարյան, ղեկուցողներ՝ Բ. Հովակիմյան, Լարիսա Գյուլիջանյան: Ցուցահանդես:
- 1987, ապրիլի 14, Երևան. — Դերասանի տանը, Հայաստանի թատերական գործիչների միության և Հայ բեմի վետե-

րանների խորհրդի նախաձեռնությամբ նշվել է Գևորգ Չաչկյանի ծննդյան 150-ամյակը: Բացման խոսք՝ Հրաչյա Ղափլանյան, ղեկուցող՝ Ռ. Զարյան, ելույթներ՝ Սիլվա Փոթեյան, Բախտիար Հովակիմյան: Ծնորհակալության խոսք՝ Չաչկյանի թոռուհի, պետօպերայի մեներգչուհի Մարիա Չաչկյան:

- 1987, սեպտեմբերի 15, Երևան. — Դերասանի տանը, ՀԹԳՄ և Չարենցի անվան գրականության և արվեստի թանգարանի նախաձեռնությամբ կազմակերպվել է հուշ-երեկո՝ նվիրված Սիրանուշի ծննդյան 130-ամյակին: Բացման խոսք՝ Սիլվա Փոթեյան, ղեկուցող՝ Ռ. Զարյան, ելույթներ՝ Բ. Հովակիմյան, Արշալույս Դովլաթյան, Վաղինակ Զեյթադյան: Ցուցահանդես:
- 1988, ապրիլի 11, Ալավերդի. — Լեոնամետալուրգիական կոմբինատի մշակույթի պալատում, Ալավերդու քաղխորհրդի կուլտուրայի բաժնի և ՀԹԳ միության Կիրովականի բաժանմունքի նախաձեռնությամբ (բաժանմունքի քարտուղար Վլոդյա Գրիգորյան) կազմակերպվել է «Այս երեկո Փափազյանի հետ» միջոցառումը՝ նվիրված չեքսպիրյան չգերազանցված դերասան (5-6 լեզվով) Վահրամ Փափազյանի ծննդյան 100-ամյակին: Չեկուցող՝ Մելս Սանթրոյան, ելույթ՝ Բ. Հովակիմյան: Արեւյանի անվան թատրոնի դերասաններ Հակոբ Ազիզյանի, Նաիրա Քալաչյանի («Դիմակահանդես»), Ռազմիկ Սոսրոնի, Հասմիկ Ալեքսանյանի («Ռիչարդ Երկրորդ»), Գրետա Մեջլումյանի (ընթերցանություն «Հետադարձ Հայացք»-ից) մասնակցությամբ:
- Նույնը կրկնվել է ապրիլի 14-ին, նոյեմբերյանի Կուլտուրայի պալատում:
- 1991, Երևան. — Չարենցի անվան գրականության և արվեստի թանգարանում կազմակերպվել է միջոցառում և ցուցահանդես՝ նվիրված Պետրոս Աղամյանի մահվան 100-ամյակին: Կազմակերպիչ՝ թատերական բաժնի վարիչ Բ. Հովակիմյան:

- 1999, նոյեմբերի 30, Երևան. — Չարենցի անվան գրականության և արվեստի թանգարանում բացվել է Պետրոս Աղամյանի ծննդյան 150-ամյակին նվիրված ցուցահանդես: Բացման խոսք՝ Հենրիկ Բախչինյան, Ելույթներ՝ ՀԹԳՄ նախագահ Երվանդ Ղազանչյան, Բ. Հովակիմյան, Հենրիկ Հովհաննիսյան:
- 2004, Հունիսի 14, Երևան. — Դերասանի տանը, ՀԹԳՄ նախաձեռնությամբ նշվել է անվանի դերասան, չեքսպիրյան ամենաչափազանց դերերի (20) դերակատար Հովհաննես Չարիֆյանի ծննդյան 125-ամյակը: Բացման խոսք՝ Երվանդ Ղազանչյան, զեկուցող՝ Հայկազ Երանոսյան, Ելույթ՝ Բ. Հովակիմյան:

* * *

- 1887, ապրիլ, Թիֆլիս. — Պետրոս Աղամյանն իր «Շեքսպիր և յուր Համլետ ողբերգության աղբյուրն ու քննադատությունները» ուսումնասիրությունն ավարտելուց հետո, մտադիր է եղել այդ թեմայով դասախոսություն կարդալ, բայց ուսահպատակ չլինելով, արգելվել է:
- 1915, ապրիլի 19, Բաքու. — Մայիսյանների թատրոնում (այժմ՝ Ախունդովի անվ. օպերայի և բալետի թատրոն), չեքսպիրյան դերասան Կարապետ Գալֆայանը դասախոսություն է կարդացել Շեքսպիրի մասին և մենախոսություններ կատարել «Համլետից» և «Օթելլոյից»:
- 1916, ապրիլի 28, Թիֆլիս. — Ժողովարանում, Կովկասի Հայ գրողների ընկերության նախաձեռնությամբ նշվել է Շեքսպիրի և Սերվանտեսի մահվան 300-ամյակը: Բացման խոսքով Հանդես է եկել ընկերության նախագահ Հովհաննես Թումանյանը: Ելույթներ են ունեցել Ավետիս Ահարոնյանը, Շիրվանզադեն, Նիկոլ Աղբալյանը, Գասպար Իփեկյանը, Վահան Թոթովենցը:
- 1916, մայիսի 22, Երևան. — Քաղաքային ակումբում, Շեքսպիրի մահվան 300-ամյակի առթիվ միջոցառմանը, Շեքսպիրի մասին դասախոսություն է կարդացել մանկավարժ Մարտիրոս Հովհաննիսյանը:

- 1917, դեկտեմբեր, Փարիզ. — Շեքսպիրի թարգմանիչ Հովհաննես Մասեհյանը դասախոսություն է կարդացել մեծ դրամատուրգի մասին:
- 1921, դեկտեմբերի 4, Նյու Յորք. — Համլետի գրական-հոգեբանական վերլուծության թեմայով զեկուցում է կարդացել Մնար Մնարյանը (Նարինյան):
- 1925, Հոկտեմբեր, Երևան. — Ամերիկայից նոր վերադարձած դերասան Հովհաննես Աբելյանը Առաջին (այժմ՝ Սունդուկյանի անվ.) պետթատրոնի կոլեկտիվի համար զեկուցում է կարդացել «Համլետի» մասին:
- 1935, մարտի 4, Թեհրան. — Հայ ակումբում, Վահե Արծրունին դասախոսություն է կարդացել «Շեքսպիրի միտքը և արվեստը» թեմայով:
- 1943, ապրիլի 28, Մոսկվա. — Համառուսաստանյան թատերական ընկերության Համամիութենական Շեքսպիրագիտական կոնֆերանսում, Արշալույս Արշարունին զեկուցում է կարդացել «Վաղարշ Վաղարչյանը Համլետի դերում» թեմայով:
- 1946, փետրվարի 7, Կահիրե. — Հայ Գեղարվեստասիրաց միության սրահում, դերասան-երգիծաբան Սորեն Տետեյանը դասախոսություն է կարդացել «Դերասան Պետրոս Աղամյան» թեմայով:
- 1946, Հունիսի 26, Երևան. — Հայաստանի գիտությունների ակադեմիայի դահլիճում, Ռուբեն Ջարյանը դասախոսություն է կարդացել «Վահրամ Փափազյանի Օթելլոն» թեմայով:
- 1947, մարտի 12, Թբիլիսի. — Վրաստանի գրողների միության Հայկական բաժանմունքում, Ռուբեն Ջարյանը կարդացել է «Վահրամ Փափազյանի Օթելլոն» թեմայով զեկուցում:
- 1948, Հունիսի 25, Կահիրե. — Հայ Գեղարվեստասիրաց միության սրահում, Լևոն Գամյանը զեկուցում է կարդացել «Շեքսպիրի կյանքն ու գործը» թեմայով:
- 1956, փետրվարի 11, Երևան. — Գեղարվեստա-թատերական ինստիտուտում, Ռուբեն Ջարյանը Հանդես է եկել «Համլետը» Անգլիական Տիննետ թատրոնի կատարմամբ» թեմայով զեկուցումով:

- 1956, ապրիլի 23, Երևան. — Արվեստի աշխատողների տանը, Հայկական թատերական ընկերությունը կազմակերպել է երեկո՝ նվիրված Շեքսպիրի մահվան 340-ամյակին: Բացման խոսք է ասել ընկերության նախագահ Վաղարշ Վաղարյանը: «Շեքսպիրը հայերեն և հայ բեմում» թեմայով զեկուցում է կարդացել Վահրամ Թերզիբաչյանը: Վերջում ներկայացվել են տեսարաններ Կիրովականի (այժմ՝ Վանաձոր) Արեւյանի անվան թատրոնի «Զմեռային Հեքիաթ» պիեսի բեմադրությունից:
- 1958, Հուլիսի 5, Նոր Բայազետ (այժմ՝ Գավառ). — Թատրոնի կոլեկտիվի համար, Լուիզա Սամվելյանը դասախոսություն է կարդացել «Շեքսպիրը հայ թատրոնում» թեմայով:
- 1959, ապրիլի 23, Երևան. — Հայաստանի Գրողների միության տանը նշվել է Շեքսպիրի ծննդյան 395-ամյակը: Շեքսպիրի մասին զեկուցում է կարդացել գրականագետ Հովհաննես Մամիկոնյանը: Գեղարվեստական մասում կատարվել են տեսարաններ Սունդուկյանի անվան թատրոնի «Օթելլոյի» բեմադրությունից:
- 1960, ապրիլի 4, Արտաշատ. — Կուլտուրայի համալսարանի ունկնդիրների համար գրականագետ-թատերագետ Գառնիկ Ստեփանյանը դասախոսություն է կարդացել «Պետրոս Աղամյան» թեմայով:
- 1961, Հունիսի 2, Երևան. — Արվեստի աշխատողների տանը, Կուլտուրայի համալսարանի ունկնդիրների համար Լևոն Նալաթյանը դասախոսություն է կարդացել «Վահրամ Փափազյան» (Համլետ, Արքեմին) թեմայով:
- 1963, դեկտեմբերի 27, Թեհրան. — «Արարատի» սրահում տեղի է ունեցել հուշ-երեկո նվիրված Շեքսպիրի անմահ թարգմանիչ Հովհաննես Մասեհյանի մահվան 30-ամյակին: Բացման խոսք՝ Հարփիկ Թամրազյան, զեկուցողներ՝ Արահամ Ասատրյան, Գևորգ Դարֆի: Փակման խոսք՝ Արտակ արքեպ. Մանուկյան:
- Վերջում ներկայացվել է «Օթելլոյի» 3-րդ գործողությունը Մ. և Ռ. Մարությունների, էգիկ Ապանյանի, Հա-

րուժյուն Մինասյանի, Լորիկ Հովսեփյանի մասնակցությամբ:

- 1964, ապրիլի 10, Երևան. — Պետական համալսարանում տեղի է ունեցել Շեքսպիրի ծննդյան 400-ամյակին նվիրված ընդայնված նիստ: Բացման խոսք՝ Մկրտիչ Մկրյան, զեկուցող՝ Հովհաննես Մամիկոնյան: «Համլետից», «Մակբեթից», «Օթելլոյից» մենախոսություններ է կարդացել Վ. Փափազյանը:
- 1964, ապրիլի 15, Երևան. — Արվեստի աշխատողների տանը, Շեքսպիրի ծննդյան 400-ամյակի առթիվ, տեղի է ունեցել գիտական նստաչրջան, որ կազմակերպել են Հայկական թատերական ընկերությունը և Մշակույթի նախարարության Արվեստի ինստիտուտը: Բացման խոսք՝ Սարգիս Մելիքսեթյան, զեկուցողներ՝ Գառնիկ Ստեփանյան, Լևոն Նալաթյան, Լևոն Հախվերդյան, Ռուբեն Զարյան: «Համլետից» և «Օթելլոյից» մենախոսություններ է կարդացել Վ. Փափազյանը:
- 1964, ապրիլի 21, Երևան. — Գիտությունների ակադեմիայի փոքր դահլիճում, Շեքսպիրի ծննդյան 400-ամյակի առթիվ, տեղի է ունեցել Մ. Արեւյանի անվան գրականության ինստիտուտի ընդայնված նիստ: Բացման խոսք՝ Գուրգեն Հովնան, զեկուցող՝ Սողոմոն Սողոմոնյան:
- 1964, ապրիլի 22, Երևան. — Գեղարվեստ-թատերական ինստիտուտում, Շեքսպիրի ծննդյան 400-ամյակի առթիվ, տեղի է ունեցել գիտական նստաչրջան: Բացման խոսք՝ Վավիկ Վարդանյան, զեկուցողներ՝ Սուրեն Հարությունյան, Մեսրոպ Սահակյան: Ուսանողների կատարմամբ ներկայացվել են տեսարաններ «Հուլիոս Կեսարից»:
- 1964, ապրիլի 23, Երևան. — Կիլիկիայի Մշակույթի պալատում, Շեքսպիրի ծննդյան 400-ամյակի առթիվ, Սուրեն Հարությունյանը դասախոսություն է կարդացել «Շեքսպիրը և հայ կուլտուրան» թեմայով:
- 1964, ապրիլի 23, Երևան. — Պետական համալսարանում, Շեքսպիրի ծննդյան 400-ամյակի առթիվ, անց է կացվել երեկո՝ անգլերեն: Բացման խոսք՝ Հայկ Ոսկերչյան, զեկուցողներ՝ Ա. Ավագյան, Լ. Հովհաննիսյան:

- 1964, ապրիլի 25, Երևան. – Սպենդիարյանի անվան օպերայի և բալետի թատրոնում, Շեքսպիրի ծննդյան 400-ամյակի առթիվ, տեղի է ունեցել Կառավարական Հոբեյանական Հանձնաժողովի Հանդիսավոր նիստ: Բացման խոսք՝ Հրաչյա Հովհաննիսյան, զեկուցող՝ Հովհաննես Մամիկոնյան: Ելույթներ՝ Նաիրի Զարյան, Գուրգեն Զանիրեկյան, Ռուբեն Զարյան: Սունդուկյանցիները ներկայացրել են «Օթելլոյի» 3-րդ գործողությունը:
- 1964, ապրիլի 27, Երևան. – Արվեստի աշխատողների տանը, Շեքսպիրի ծննդյան 400-ամյակի առթիվ, Արտասահմանյան երկրների Հետ բարեկամական և կուլտուրական կապի Հայկական ընկերության Հոբեյանական երեկոն: Բացման խոսք՝ Վ. Վարդանյան, ելույթներ՝ Վ. Փափագյան, Ռ. Զարյան, Ս. Հարությունյան:
- 1964, ապրիլի 29, Երևան. – Բժշկական ինստիտուտում, Շեքսպիրի ծննդյան 400-ամյակի առթիվ, զեկուցումով Հանդես է եկել Ռ. Զարյանը: Վ. Փափագյանի և Գ. Մալյանի (Ցագո) կատարմամբ ներկայացվել են տեսարաններ «Օթելլոյից»:
- 1965, Հունվարի 11, Երևան. – Սպենդիարյանի անվան օպերայի և բալետի թատրոնում, թատերագետ Գրիգոր Բոյաջիկը (Մոսկվա) դասախոսություն է կարդացել «Շեքսպիրը օպերայում» թեմայով:
- 1965, Հունվարի 16, Երևան. – Սունդուկյանի անվան թատրոնում, Հայկական թատերական ընկերությունը կազմակերպել է Գ. Բոյաջիկի դասախոսությունը «Շեքսպիրյան Հոբեյանական օրերը» թեմայով: Ներկայացվել է «Ռոմեո և Զուլիետը»:
- 1965, մայիսի 30, Լոնդոն. – Կազմակերպվել են Հայաստանցի գիտնականների զեկուցումները՝ Ռ. Զարյան «Շեքսպիրը Հայ իրականության մեջ», Գևորգ Բրուսյան – «Շեքսպիրի Հումանիզմը» թեմաներով:
- 1966, մայիսի 4. – Երևանի գիտությունների ակադեմիայի փոքր դահլիճում, Շեքսպիրի մահվան 350-ամյակի կապակցու-

թյամբ, ԳԱ Արվեստի ինստիտուտի Շեքսպիրագիտության խումբը կազմակերպել է իր անդրանիկ գիտական նստաշրջանը:

1. Շեքսպիրագիտության խումբը և նրա նպատակները – բացման խոսք՝ ինստիտուտի տնօրեն, Ռուբեն Զարյան:

2. Մասեհյանի շեքսպիրյան թարգմանությունների լեզվական արվեստը – զեկուցող Վարազ Առաքելյան:

3. Զարբհանալյանը Շեքսպիրի մասին – զեկուցող Մուշեղ Նարյան:

4. Իմ աշխատանքը շեքսպիրյան թարգմանությունների վրա – զեկուցող Սաչիկ Դաշտենց:

Մրազրից դուրս՝ Շեքսպիրյան գրադարանի ստեղծումը – զեկուցող Ռ. Զարյան:

Նստաշրջանի ծրագիրը:

1967, ապրիլի 27, Երևան. – Գիտությունների ակադեմիայում տեղի է ունեցել երեկո՝ նվիրված Շեքսպիրին: Բացման խոսք՝ Արտաշես Կարինյան, զեկուցող՝ Ռ. Զարյան: Սունդուկյանցիները ներկայացրել են «Օթելլոյի» 3-րդ գործողությունը:

1967, մայիսի 11, Մոսկվա. – Շեքսպիրյան Համամիութենական կոնֆերանսում Ռ. Զարյանը կարդացել է «Շեքսպիրը Հայ բեմում» թեմայով զեկուցում:

1967, մայիս, Լենինական. – Պետթատրոնում կայացել է Արվեստի ինստիտուտի Շեքսպիրագիտության Հայկական կենտրոնի 3-րդ գիտական նստաշրջանը՝ նվիրված «Տասներկուերորդ գիշեր» կատակերգությունը, որ կազմակերպել են Հայկական թատերական ընկերությունը և Արվեստի ինստիտուտը: Բացման խոսք՝ Ռ. Զարյան, զեկուցող՝ Նշան Մուրադյան, ելույթներ՝ Արմեն Հովսեփյան, Լևոն Սալթյան, Լևոն Զոհրաբյան, Արծրունի Հարությունյան, Վարդան Թերզիբաչյան, Ծնավոն Թորոսյան: Վերջում՝ Սունդուկյանցիները ներկայացրել են մի տեսարան «Օթելլոյից»:

1969, Հոկտեմբերի 11, Կահիրե. — Հայ Գեղարվեստասիրաց միության «Թեքեյան» սրահում Ռ. Ջարյանը կարդացել է «Ադամյանի Շեքսպիրը» թեմայով զեկուցում:

Հայկական ընթերցարանում նրա թեման է եղել «Փափազյանը և Շեքսպիրը»:

1970, ապրիլի 11, Լենինական. — Պետթատրոնում Ռ. Ջարյանը կարդացել է «Շեքսպիր և Ադամյան» թեմայով դասախոսություն:

1972, դեկտեմբերի 5, Երևան. — Արվեստի ինստիտուտում, Գիտությունների ակադեմիայի Արվեստի ինստիտուտին կից Շեքսպիրագիտության Հայկական կենտրոնը կազմակերպել է գիտական նստաչրջան՝ նվիրված Շեքսպիրի Համբավվոր թարգմանիչ Հովհաննես Մասեհյանին:

1973, Հունիսի 18. — Երևանի Արվեստի աշխատողների տանը, ՀԳԱ Արվեստի ինստիտուտի Շեքսպիրագիտության Հայկական կենտրոնի գիտական նստաչրջանը:

Բացման խոսք — Ռ. Ջարյան:

1. Շեքսպիրի երկերի առաջին ժողովածուն (Հրատարակության 350-ամյակի առթիվ) — զեկուցող Նշան Մուրադյան:

2. Լիրը և «Նեղձ մերկ աղքատների» պատկերը — զեկուցող Ռ. Վայսան (Գերմանիա):

3. Շեքսպիրի «Անտոնիոս և Կլեոպատրայի» հերոսների լեզվական բնութագրման և Հայերեն թարգմանությունների որոշ հարցերի մասին — զեկուցող Ռուզան Մարգունի:

4. Դրամատուրգիական գործողության մեկնաբանությունը Փափազյան — Համլետի բեմական տարբերակում — զեկուցող Անելկա Գրիգորյան:

Գիտական նստաչրջանի ծրագիրը:

1981, ապրիլի 9, Երևան. — Մշակույթի նախարարության թատերական ինքնագործ խմբերի որակավորման չրջանավարտների մեկամսյա դասընթացներում Նշան Մուրադյանը դասախոսություն է կարդացել «Շեքսպիրյան ֆեստիվալները Հայաստանում» թեմայով:

1982, մայիսի 16, Երևան. — Մշակույթի նախարարության թատերական ինքնագործ խմբերի որակավորման չրջանավարտների մեկամսյա դասընթացներում Լուիզա Սամվելյանը դասախոսություն է կարդացել «Շեքսպիրը Հայ թատրոնում» թեմայով:

1983, նոյեմբերի 22, Երևան. — Արվեստի ինստիտուտում, Շեքսպիրագիտության Հայկական կենտրոնը կազմակերպել է Շեքսպիրյան նստաչրջան: Բացման խոսք՝ Ռ. Ջարյան, զեկուցողներ՝ Բյուրակն Անդրեասյան, Հակոբ Մուրիկյան, Արմեն Հովսեփյան, Աիդա Ֆրունջյան:

1984, ապրիլի 25, Երևան. — Դերասանի տանը, Արվեստի ինստիտուտին կից Շեքսպիրագիտության Հայկական կենտրոնը կազմակերպել է չեքսպիրյան գիտական նստաչրջան: Բացման խոսք՝ Ռ. Ջարյան, զեկուցողներ՝ Ռ. Մարգունի, Ա. Ֆրունջյան, Մազդա Արզաքանյան, Էլեոնորա Վարդանյան, Անելկա Գրիգորյան:

1990, մայիսի 18, Երևան. — Ջարենցի անվան գրականության և արվեստի թանգարանում, Թանգարանների միջազգային օրվա առթիվ, տեղի է ունեցել գիտական նստաչրջան՝ նվիրված Շեքսպիրի «Վենետիկի վաճառականի» առաջին բեմադրության 125-ամյակին, որով նա մուտք է գործել արևելահայ թատրոն: Բացման խոսք՝ Թանգարանի տնօրեն Աչոտ Օհանյան, զեկուցող՝ թատերական բաժնի վարիչ՝ Բախտիար Հովակիմյան: Ելույթներ՝ Հայկազ Երանոսյան, Գևորգ Ղարիբջանյան, Պիոն Հակոբյան: Ցուցահանդես:

— Նոյեմբերի 29, Երևան. — Նույն թեմայով զեկուցումը կրկնվել է ՀԹԸ Դերասանի տանը:

1991, մարտի 27, Երևան. — Մշակույթի նախարարության Ե. Ջարենցի անվան գրականության և արվեստի թանգարանում, Թատրոնի միջազգային օրվա միջոցառումը նվիրված է եղել Պետրոս Ադամյանի մահվան 100-ամյակին: Բացման խոսք՝ Աչոտ Օհանյան, զեկուցող՝ Բ. Հովակիմյան: Դերասանուհի Ժասմեն Գևորգյանը կատա-

րել է տեսարաններ «Համլետ» մոնտեներկայացումից: Ցուցահանդես:

1997, Հուլիսի 4, Մոսկվա. — Արվեստագիտության գիտահետազոտական ինստիտուտում, թատերագետ Լևոն Մուլթաֆյանը զեկուցում է կարդացել «Մարդու կոնցեպցիան Շեքսպիրի ստեղծագործություններում ըստ Վահրամ Փափազյանի և Հրաչյա Ներսիսյանի ընկալումների» (ռուսերեն) թեմայով:

— Հոկտեմբերի 17. — Լոնդոն, Բրիտանական գրադարանում, Լևոն Մուլթաֆյանը հանդես է եկել նույն թեմայով (անգլերեն) զեկուցումով:

1999, նոյեմբերի 23, Հալեպ. — «Պետրոս Աղամյան» թատերախմբի համար թատերագետ Հենրիկ Հովհաննիսյանը կարդացել է «Պետրոս Աղամյան» թեմայով դասախոսություն:

1999, դեկտեմբերի 10, Երևան. — Հայաստանի թատերական գործիչների միության դահլիճում տեղի է ունեցել գիտաժողով՝ նվիրված Պետրոս Աղամյանի ծննդյան 150-ամյակին, որ կազմակերպել են ՀՀ ԳԱԱ Արվեստի ինստիտուտը, ՀԹԳՄ-ն, Երևանի թատերական և կինոարվեստի պետական ինստիտուտը: Բացման խոսք՝ Սոս Սարգսյան, զեկուցողներ՝ Վիգեն Ղազարյան, Բախտիար Հովակիմյան, Անելկա Գրիգորյան, Ռուզան Մարգունի, Լուրա Մուրադյան, Հենրիկ Հովհաննիսյան:

* * *

1944, ապրիլի 22-30, Երևան. — Անց է կացվել Շեքսպիրի ծննդյան 380-ամյակին նվիրված վեցերորդ համամիութենական հերթական գիտահետազոտական կոնֆերանս և փառատոն, որը կազմակերպել են Համառուսաստանյան թատերական ընկերությունը. Հայաստանի ժողկոմխորհին կից Արվեստի գործերի վարչությունը, Հայաստանի թատերական ընկերությունը և Համառուսաստանյան մշակութային կապերի ընկերությունը:

Սունդուկյանի անվան թատրոնի ճեմասրահում բացվել է Թատերական թանգարանի պատրաստած (ղեկ. Սարգիս Մելիքսեթյան, ձևավորող-նկարիչ՝ Կարո Մինասյան) «Շեքսպիրը Հայ բեմի վրա» թեմայով ցուցահանդեսը:

Կոնֆերանսի նիստերը տեղի են ունեցել Սունդուկյանի անվան թատրոնում, ցերեկը՝ ժամը 12-ին, իսկ ներկայացումները՝ երեկոյան ժամը 8-ին:

Միջոցառմանը հրավիրվել են Մոսկվայի, Թբիլիսիի, Բաքվի մի շարք թատերական գործիչներ:

Ապրիլի 22, երեկոյան տեղի է ունեցել հանդիսավոր նիստ: Բացման խոսք՝ Արվեստի գործերի վարչությունից պետ Զավեն Վարդանյան: Ողջույններ՝

1. Արևմտյան դրամատուրգիայի և Շեքսպիրի թատրոնի կարինետի կողմից՝ պրոֆ. Մ. Մ. Մորոզով:

2. ԽՍՀՄ ժողովուրդների Ազգային թատրոնների կարինետի կողմից՝ արվեստագիտության թեկնածու Գևորգ Գոյան:

3. ԽՍՀՄ Գիտությունների ակադեմիայի Համաշխարհային գրականության ինստիտուտի կողմից՝ արվեստագիտության դոկտոր-պրոֆեսոր Ալեքսեյ Ջիվելեզով:

4. Հայաստանի թատերական ընկերության կողմից՝ ընկերության նախագահ, ժողովրդական արտիստ Գուրգեն Զանիրեկյան:

5. Հայաստանի գիտությունների ակադեմիայի կողմից՝ ակադեմիկոս, գրականագետ Արսեն Տերտերյան:

Վերջում՝ համերգ:

Ապրիլի 23, ցերեկը, զեկուցումներ՝

1. Շեքսպիրը Նորհրդային Միության մեջ — Մ. Մորոզով:

2. Վերածնության դարաշրջանի մարդու կերպարը — Ա. Ջիվելեզով:

Ապրիլի 23, երեկոյան՝ ներկայացում.

Սունդուկյանի անվան թատրոնում՝ «Համլետ», Համլետ — Վաղարշ Վաղարչյան:

Ապրիլի 24, ցերեկը, զեկուցումներ՝ «Շեքսպիրը Հայ բեմի վրա»:

1. Նախախորհրդային շրջան – արվեստի վաստակավոր գործիչ Լևոն Քալանթար:

2. Խորհրդային շրջան – բանասիրական գիտությունների թեկնածու Սուրեն Հարությունյան:

Ապրիլի 24, երեկոյան՝ ներկայացում.

Պատանի Հանդիսատեսի թատրոնում՝ «Ամառնային գիշերվա երազ»:

Ապրիլի 25, ցերեկը, զեկուցումներ՝

1. Շեքսպիրյան կերպարները Պետրոս Աղամյանի կատարմամբ – թատերագետ Սարգիս Մելիքսեթյան:

2. Շեքսպիրը Հայ թատերական և գրական քննադատների գնահատությամբ – պրոֆ. Հայկ Գյուլիքեևիչյան:

Ապրիլի 25, երեկոյան՝ ներկայացում.

Սունդուկյանի անվան թատրոնում՝ «Համլետ», Համլետ – Գուրգեն Զանիրեկյան:

Ապրիլի 26, ցերեկը, զեկուցումներ՝

1. Շեքսպիրի երկերի Հայերեն թարգմանությունները – գրականագետ Վահրամ Թերզիբաչյան:

2. Շեքսպիրյան պոետիկայի սկզբունքները երաժշտության մեջ – պրոֆ. Արշակ Աղամյան:

Ապրիլի 26, երեկոյան, ներկայացում՝

Սունդուկյանի անվան թատրոնում՝ «Օթելլո», Օթելլո – Գուրգեն Զանիրեկյան:

Ապրիլի 27, ցերեկը, ներկայացում՝

Ձաբարլու անվան ադրբեջանական կոլտոգ-սովտոգային պետական շրջիկ թատրոնում՝ «Օթելլո», Օթելլո – Ալի Զեյնալով:

Ապրիլի 27, երեկոյան, ներկայացում՝

Սունդուկյանի անվան թատրոնում՝ «Օթելլո», Օթելլո – Հրաչյա Ներսիսյան:

Ապրիլի 28, ցերեկը, զեկուցումներ Լենինականում (Գյումրի):

1. Շեքսպիրը Խորհրդային Միության մեջ – պրոֆ. Մ. Մորոզով:

2. Վերածնության դարաշրջանի մարդու կերպարը – պրոֆ. Ա. Զիվելեգով:

Ապրիլի 28, երեկոյան, ներկայացում՝

Լենինականի Մոսկվայի (այժմ՝ Վ. Աճեմյանի) անվան թատրոնում՝ «Տասներկուերորդ գիշեր»:

Ապրիլի 29, երեկոյան, ներկայացում՝

Սպենդիարյանի անվան օպերայի և բալետի թատրոնում՝ «Օթելլո», Օթելլո – Վ. Սավելև-Դամուրին:

Ապրիլի 30, երեկոյան, եզրափակիչ նիստ:

Կոնֆերանսի արդյունքները և փառատոնում ցուցադրված ներկայացումների քննարկումներին մասնակցել են՝

1. Վաղարշ Վաղարչյանը – ժող. արտիստ:

2. Գուրգեն Զանիրեկյանը – ժող. արտիստ:

3. Արմեն Գուլակյանը – ժող. արտիստ, ռեժիսոր:

4. Հայկանուշ Դանիրեկյանը – ԽՍՀՄ ժող. արտիստուհի, երգչուհի:

5. Յուզեֆ Յուզովսկին (Մոսկվա) – թատերագետ:

6. Ալեքսեյ Զիվելեգովը (Մոսկվա) – թատերագետ:

7. Միխայիլ Մորոզովը (Մոսկվա) – թատերագետ:

Հայ և ռուս թատերական գործիչներից բացի, մամուլում հանդես են եկել Ա. Փաղավան (Թբիլիսի, «Շեքսպիրը վրաց բեմի վրա»), Միքայի Ռաֆիլին (Բաքու, «Շեքսպիրը և ադրբեջանական թատրոնը» և ուրիշներ:

Կոնֆերանսի և փառատոնի օրացուցային պլան, 1944:

1964, Հոկտեմբերի 25. – Շեքսպիրի ծննդյան 400-ամյակի առթիվ, Լոնդոնում կազմակերպված Հայկական Հանձնախումբը կատարել է այցելություն մեծ գրողի ծննդավայր՝ Ստրեստոֆորդ օն էվրն: 42 Հոգուց բաղկացած խումբը մեկնել է մեծ ավտոբուսով, որի ճակատին անգլերեն գրված է եղել՝ «Հայկական Հարգանք Շեքսպիրին»:

Այցելու խումբը եղել է Շեքսպիրի բնակարան-թանգարանում, Շեքսպիրյան Արքայական թատրոնում, Սուրբ Երրորդություն եկեղեցում, ուր մկրտվել և թաղվել է գրողը. էվրն գետի մոտ՝ Շեքսպիրին նվիրված Հուշարձանների հրապարակում:

Հանձնախմբի կողմից Շեքսպիրի բնակարանի այցելուների մատյանում գրանցում է կատարել օր. Լ. Վարդուկյանը:

Հոկտեմբերի 31. — Լոնդոնի «Հայ տանը» կազմակերպված ցուցահանդեսի պաշտոնական բացումը կատարել է Փարիզից հրավիրված բժիշկ-գրող Շավարշ Նարդունին: Ցուցադրությունների մեջ եղել են Հայաստանից և Սփյուռքից ստացված լուսանկարներ շեքսպիրյան բեմադրություններից, թարգմանություններ, գրականություն, մամուլ, ինչպես նաև ուսանող Վարանդ Ալեքսանդրյանի նկարած Շեքսպիրի դիմանկարը:

Շեքսպիրի մեծարանքի երեկոն տեղի է ունեցել Քոմբնվելթ ինստիտուտի մեծ սրահում: Բացման խոսք է ասել Հ. Այվազյանը: Շեքսպիրը և Հայ գրականությունը թեմայով դասախոսություն է կարդացել (Հայերեն) Ծ. Նարդունին, ապա ներկայացվել է «Համլետի» երրորդ արարի չորրորդ տեսարանը՝ Համլետ — Ասատուր Օհանյան, Գերտրուդ — Սեդա Զիլինկիրյան: Նրանցից հետո բանախոսել է Վահրամ Մավյանը անգլերեն: Ներկայացվել է «Օթելլոյի» հինգերորդ արարի երկրորդ տեսարանը՝ Օթելլո — Ասատուր Օհանյան, Դեզդեմոնա — Սառա Քուչյան: Բեմադրական աչխատանքը կատարել է «Հայ տան» թատերական խմբի ղեկավար Ասատուր Օհանյանը: Ցուցահանդեսը տևել է երկու շաբաթ: Փակման խոսք են ասել Օ' Ռեզան և Պսակ սրբազանը:

Արեգակ, № 9: Զարթոնք, դեկտեմբերի 23:

1981, նոյեմբերի 11-28. — Շեքսպիրյան ներկայացումների փառատոն, որ կազմակերպել են Հաստատանի Մշակույթի

նախարարությունը և Հայաստանի թատերական ընկերությունը:

Նոյեմբերի 12-16. — Արվեստի աչխատողների տանը, Շեքսպիրյան ներկայացումների փառատոնի շրջանակներում տեղի է ունեցել շեքսպիրագիտության խնդիրներին նվիրված կոնֆերանս (ցերեկը), որ կազմակերպել են Հայաստանի Մշակույթի նախարարությունը, թատերական ընկերությունը, ԳԱ Արվեստի ինստիտուտի Շեքսպիրագիտության Հայկական կենտրոնը:

Նոյեմբերի 11. — Փառատոնի բացումը Սունդուկյանի անվան թատրոնում, «Զոն Արքա»:

Նոյեմբերի 12. — Կոնֆերանսի բացումը. բացման խոսք — Ռ. Զարյան:

Զեկուցումներ՝

1. Շեքսպիրը և լուսավորությունը — Յու. Կազարլինսկի:

2. Շեքսպիրը և XX դ. անգլիական գրականությունը — Ն. Դյակոնովա:

3. Նորից Համլետի առեղծվածի մասին — Ն. Մուրադյան:

4. Հետպատերազմյան Հայ շեքսպիրիանայի մի քանի հարցեր — Լ. Սամվելյան:

5. Դոստոևսկին և Շեքսպիրը — Կ. Սուրենյան:

6. Կերպարներ ստեղծելու Շեքսպիրի սկզբունքները — Հ. Մուլիկյան:

7. Շեքսպիրի հերոսները Հ. էմինի Հուշագրության մեջ — է. Վարդանյան:

Նոյեմբերի 12-13. — Ռիգայի Ա. Ուպիտի անվան ակադեմիական թատրոնի «Հուլիոս Կեսար» ներկայացումը:

Նոյեմբերի 13. — Կոնֆերանսի նիստի նախագահ — Ն. Կիսասաչվիլի:

1. Շեքսպիրը որպես թարգմանական պրոբլեմ — Յուրի Լևին:

2. Շեքսպիրի սոնետների թարգմանության սկզբունքները — Գ. էմին:

3. Կելտական անդրադարձումները Շեքսպիրի դրամատուրգիայում – Ալեքսանդր Վաչչենկո:

4. Մաուր և Շեքսպիր: Սպիտակ ոտանավորի խնդիրը – Ա. Հովսեփյան:

5. Շեքսպիրի բառի բնույթը – Ռ. Մարգունի:

6. Մետաֆորներն ու այլաբանությունները Շեքսպիրի դրամաներում – Վալենտինա Կոմարովա:

7. Բառախաղը որպես ոճաստեղծ տարր «Բազում աղմուկ վասն ոչնչի» կատակերգությունում – Ա. Ֆրունջյան:

Նոյեմբերի 14. – Նիստի նախագահ – Յու. Լևին:

1. Հորացիոսի «Հուլարձանի» թեման Շեքսպիրի պոեզիայում – Մ. Սարանցևա:

2. Դրամատիկական հեզնանքը Շեքսպիրի ստեղծագործության մեջ – Է. Կուսսայտե:

3. Շեքսպիրի սոնետները հայ մտքի գնահատությունում – Բ. Անդրեասյան:

4. Շեքսպիրյան կերպարները սփյուռքահայ նկարիչների ստեղծագործություններում – Մ. Ղազարյան:

5. Շեքսպիրը անգլիական ռոմանտիկական քննադատության մեջ – Գ. Յակովլև:

6. Բելոռուսական շեքսպիրականից – Տ. Կորոբչենկո:

Նոյեմբերի 14–15. – Պյառնուի Լ. Կոյդուլայի անվան էստոնական դրամատիկական թատրոնի «Չափի դեմ չափ» ներկայացումը:

Նոյեմբերի 16. – Նիստի նախագահ – Դավիդաս Յուդեյավիչյուս:

1. Շեքսպիրի նոր մեկնաբանությունը Ռուսթավելու անվան թատրոնում (Ռիչարդ Երրորդ) – Ն. Կիսասաշվիլի:

2. Շեքսպիրյան թատրոնի պոետիկան – Ա. Գրիգորյան:

3. «Օթեյլո» կինոֆիլմի երաժշտությունը – Ն. Միկոյան:

4. Մ. Չեխովը բեմադրում է «Տասներկուերորդ գիշերը» (Կաունաս, 1933) – Դ. Յուդեյավիչյուս:

5. «Ռիչարդ Երրորդ»-ը 70-ական թվականների սովետական բեմում – Ս. Մելնիկովա:

Նոյեմբերի 16–17. – Լատվիական Հանրապետության Կլայպեդայի դրամատիկական թատրոնի «Երկու վերոնացիներ» ներկայացումը:

Նոյեմբերի 18–19. – Լենինգրադի Լենսովետի անվան ակադեմիական թատրոնի «Կամակոր կնոջ սանձահարումը» ներկայացումը:

Նոյեմբերի 20. – Սուևոլուկյանի անվան թատրոնի «Կորիդան» ներկայացումը:

Նոյեմբերի 21–22. – Թբիլիսիի Ռուսթավելու անվան վրացական ակադեմիական թատրոնի «Ռիչարդ Երրորդ» ներկայացումը:

Նոյեմբերի 23–24. – Բաքվի Մ. Ազիզբեկովի անվան ադրբեջանական պետական ակադեմիական թատրոնի «Մակբեթ» ներկայացումը:

Նոյեմբերի 25–26. – Մոսկվայի Ե. Վախթանգովի անվան ակադեմիական թատրոնի «Անտոնիոս և Կլեոպատրա» ներկայացումը:

Հանրապետության մյուս թատրոններում

Նոյեմբերի 15. – Սպենդիարյանի անվան օպերայի և բալետի ակադեմիական թատրոն, «Ռոմեո և Ջուլիետ»:

Նոյեմբերի 17. – Երևանի դրամատիկական թատրոն, «Համլետ»:

Նոյեմբերի 19. – Լենինականի Ա. Մոսկովյանի անվան դրամատիկական թատրոն, «Տիտոս Անդրոնիկոս»:

Նոյեմբերի 22. – Երևանի Կ. Ստանիսլավսկու անվան ռուսական դրամատիկական թատրոն, «Մակբեթ»:

Նոյեմբերի 24. – Երևանի պատանի հանդիսատեսի թատրոն, «Բազում աղմուկ վասն ոչնչի»:

Նոյեմբերի 26. – Երևանի դրամատիկական թատրոն, «Ռիչարդ Երրորդ»:

Նոյեմբերի 27. – Երևանի դրամատիկական թատրոն, «Սպիտակ և կարմիր վարդերի պատերազմը» (տեսաբաններ «Հենրիխ VI» քրոնիկից):

Նոյեմբերի 28. — Փառատոնի փակումը Սունդուկյանի անվան թատրոնում:

Փառատոնի և կոնֆերանսի ծրագրերը:

1984, նոյեմբերի 10—23. — Շեքսպիրյան ներկայացումների փառատոն, որ կազմակերպել են Հայաստանի Մշակույթի նախարարությունը և Հայաստանի Թատերական ընկերությունը:

Նոյեմբերի 19—20. — Շեքսպիրյան ներկայացումների փառատոնի շրջանակներում, Դերասանի տանը տեղի է ունեցել շեքսպիրագիտության խնդիրներին նվիրված կոնֆերանս, որ կազմակերպել են Հայաստանի Մշակույթի նախարարությունը, Թատերական ընկերությունը, ԳԱ Արվեստի ինստիտուտի Շեքսպիրագիտության Հայկական կենտրոնը:

Սունդուկյանի անվան ակադեմիական թատրոնում

Նոյեմբերի 10. — Սունդուկյանի անվան թատրոնի ներկայացումը — «Ամեն ինչ լավ է, թե լավ վերջանա»:

Նոյեմբերի 11 և 13. — Մոսկվայի ԽՍՀՄ Փոքր թատրոնի ներկայացումը. — «Արքա Լիր»:

Նոյեմբերի 14—15. — Թբիլիսիի Կ. Մարջանիչվիլու անվան ակադեմիական թատրոնի ներկայացումը — «Օթելլո»:

Նոյեմբերի 16—18. — Լենինգրադի Ա. Պուշկինի անվան դրամայի ակադեմիական թատրոնի ներկայացումը — «Բազում աղմուկ վասն ոչնչի»:

Նոյեմբերի 17. — Սպենդիարյանի անվան օպերայի և բալետի ակադեմիական թատրոնի բալետային ներկայացումները մեկական գործողությամբ. երաժշտական ղեկավար և դիրիժոր Հակոբ Ոսկանյան:

1. Դ. Շոստակովիչի «Համլետ»:
2. Բերլիոզի «Ռոմեո և Ջուլիետ»:
3. Պյոտեխի «Օթելլո կամ Մավրի Դավանա»:

Նոյեմբերի 19. — Կոնֆերանսի նիստը, բացման խոսք — Ռ. Զարյան:

1. Կոմիկականի ընկալման խնդիրը պատմական ժամանակի մեջ — Ռ. Մարգունի:

2. Գեղարվեստական պատկերի դինամիկան «Մակբեթ» ողբերգության մեջ — Հ. Մուլիկյան:

3. Շեքսպիրը և արսուրդի թատրոնը — Է. Վարդանյան:

4. Շեքսպիրի 135-րդ սոնետի թարգմանության շուրջ — Ա. Հովսեփյան:

5. Շեքսպիրը ադրբեջաներեն թարգմանություններում — Ու. Բաղալբեյլի:

Նոյեմբերի 19. — Ադրբեջանի Շաքիի դրամատիկական թատրոնի ներկայացումը — «Ռոմեո և Ջուլիետ»:

Նոյեմբերի 20. — Կոնֆերանսի զեկուցումների շարունակությունը:

1. Եվրոպայի սոցիալիստական երկրների թատերաբեմերում շեքսպիրյան բեմադրությունների փորձից — Ն. Բաշինջադյան:

2. ԽՍՀՄ ժողովրդական արտիստուհի Ալեքսանդրա Կլիմովայի շեքսպիրյան դերակատարումները — Տ. Բորիսովա:

3. Լեզվական պատկերների դրամատիկական բնույթը շեքսպիրյան կոմեդիայում — Ա. Ֆրունջյան:

4. Տեքստ — արտիստ — ինտերպրետացիա — Ա. Գրիգորյան:

5. Բնության թեման Շեքսպիրի երկերում — Մ. Սաբանցևա:

Նոյեմբերի 20—21. — Խարկովի Ա. Պուշկինի անվան ակադեմիական թատրոնի ներկայացումը — «Տասներկուերորդ գիշեր»:

Նոյեմբերի 22—23. — Լիեպայայի (Լատվիա) պետական դրամատիկական թատրոնի ներկայացումը — «Համլետ»:

Նոյեմբերի 24—25. — Մոսկվայի Վախթանգովի անվան ակադեմիական թատրոնի ներկայացումը — «Ռիչարդ երրորդ»:

Ստանիալավու անվան ռուսական թատրոնում

Նոյեմբերի 18–19. – **Թրիլսիի վրացական դրամատիկական թատրոնի ներկայացումը – «Հոռոմեացիներ»:**

Նոյեմբերի 20. – **Շաքիի (Ադրբեջան) դրամատիկական թատրոնի ներկայացումը – «Ռոմեո և Ջուլիետ»:**

Նոյեմբերի 21–22. – **Աբխազիայի Ս. Չանբայի անվան պետական դրամատիկական թատրոնի ներկայացումը – «Արքա Լիր»:**

Նոյեմբերի 12. – **Երևանի դրամատիկական թատրոնում – «Մպիտակ և կարմիր վարդերի պատերազմը»:**

Նոյեմբերի 23. – **Կիրովականի (այժմ՝ Վանաձոր) Աբելյանի անվան թատրոնում, «Ռիչարդ Երկրորդ»:**

Փառատոնի ծրագիրը:

2000, Հունիս. – **«Կիև Տրավնիրի» (Ուկրաինա) միջազգային թատերական փառատոնին, Երևանի Պատանի Հանդիսատեսի թատրոնը ներկայացրել է «Մկան թակարդ կամ փորձում ենք Համլետ»:**

2000, Հուլիս. – **Նույնը ներկայացվել է Կերչում «Բոսպորյան խաղեր» թատերական փառատոններին:**

Թատերական Երևան, 2003, № 5:

2003, Հոկտեմբերի 2–9. – **Երևանում անց է կացվել Հայ Փեստ միջազգային թատերական փառատոն, որի ընթացքում Շեքսպիրի գործերից ներկայացվել են.**

Երևանի Հ. Թումանյանի անվան Տիկնիկային թատրոնում – «Մխալների կոմեդիան», բեմադրությունը Ռուբեն Բաբայանի:

Հոկտեմբերի 9-ին (փակմանը). – Երևանի Կամերային թատրոնում, Հայաստանի դերասանների միությունը ներկայացրել է «Համլետ» մենաներկայացումը՝ բեմա-

դրությունը և ձևավորումը Եվգենյա Պողպոնոգովայի, Համլետ – Մուրադ Զանիբեկյան:

Թատերական Երևան, 2003, № 6:

2004, սեպտեմբերի 8. – **Գղանակում (Լեհաստան) Շեքսպիրյան միջազգային թատերական փառատոնում ներկայացվել է Երևանի Պատանի Հանդիսատեսի թատրոնի «Մկան թակարդ կամ փորձում ենք Համլետ», բեմադրությունը Հակոբ Ղազանչյանի: Համլետ – Արթուր Կարապետյան:**

Ներկայացման ազգագիրը (ՊՀԹ):

2005, սեպտեմբերի 12–17. – **Երևանում անց է կացվել Շեքսպիրյան մենաներկայացումների «Արմանո» երրորդ թատերական միջազգային փառատոնը:**

Սեպտեմբերի 12. – Բացումը կատարվել է Պատանի Հանդիսատեսի թատրոնում. ներկայացվել է Կարինե Ուղիկյանի «Տրակտատ թաշկինակի մասին» պիեսը, բեմադրությունը՝ Հակոբ Ղազանչյանի:

Օթեյլո – Հովհաննես Բաբայանյան, Ցագո – Արթուր Կարապետյան, Դեզդեմոնա – Մարիամ Ղազանչյան:

Սեպտեմբերի 13. – «Մոսկվա» կինոթատրոնում, Հանդիպում Թրիլսիի Ռուսթավելու անվան ակադեմիական թատրոնի գեղարվեստական ղեկավար, չեքսպիրյան պիեսների բեմադրող Ռոբերտ Ստուրուայի հետ:

1. «Շայլոկ» – Գարեթ Արմստրոնգ, բեմադրությունը՝ Ֆրանկ Բարրիի, Մեծ Բրիտանիա (ՊՀԹ, Մեծ բեմ):

2. «Իմ արքայությունը» (Թագավորությունը) – Դեննի Ռոսսել, Շվեյցարիա (ՊՀԹ, Փոքր բեմ):

3. «Լիր Արքայի հիշողությունները» (ծրագրերը) – Կարեն Զանիբեկյան, բեմադրությունը՝ Հրաչյա Ղազարյանի (ՊՀԹ, Մեծ բեմ):

Սեպտեմբերի 14.

1. «Ընդմիջումից հետո» – Տրդատ Մակարյան, բեմադրությունը՝ Գեորգի Նոջյանի (ՊՀԹ):

2. «Մադրասու Ֆորտինբրասի չքամբի համար» – Առնոլդ Շվեյցով, ԱՄՆ (Մեծ բեմ):

3. «Շեքս չոու» — Բչիչտոֆ Գորզոն, բեմադրությունը՝ Մոնիկա Շեպկայի, Լեհաստան (Փոքր բեմ):

Սեպտեմբերի 15.

1. «Համլետի դերակատարը» — էզաթոլլահ Մեհրավարան, բեմադրությունը՝ Անդրանիկ Նեչումյանի, Իրան (Մեծ բեմ):

2. «Շայլոկ» — Արամ Հովհաննիսյան, բեմադրությունը՝ Արմեն Մկրտչյանի (Փոքր բեմ):

3. «Աչխարհի գերին» — Մխիթար Մելքոնյան, բեմադրությունը՝ Գառնիկ Սեյրանյանի (Մեծ բեմ):

Սեպտեմբերի 16.

1. «Լիր Արքա» — Աննա Մելե, բեմադրությունը՝ Օվկա-կուլի Նոջակուլիի, Թուրքմենստան (Մեծ բեմ):

2. «Մոսկովյան Համլետ» — Կոնստանտին Ժելզին, բեմադրությունը՝ Մարկ Ռոզկովսկու, Ռուսաստան (Փոքր բեմ):

3. «Վերջի սկիզբը» — Գուժ Մանուկյան, բեմադրությունը՝ Արտաշես Հովհաննիսյանի: Պիեսը գրել է Սամվել Նալաթյանը ըստ Շեքսպիրի «Թիմոն Աթենացի» ողբերգության (Թարգմ. Ս. Դաշտենց): Այս բեմադրությունը «Թիմոն Աթենացու» երկրորդ բեմադրությունն է Հայ թատրոնում: Առաջինը նույնպես տեղի է ունեցել Երևանում 1874–1875 թթ.:

Սեպտեմբերի 17.

1. «Զուլիետ» — Անուշ Փանոսյան, բեմադրությունը՝ Գեորգի Նոջոյանի, «Ասյաթ-Նովա» Համալիրի «Կողիզեյ» ակումբում, որից հետո ամփոփվել է «Շեքսպիրյան ներկայացումների» փառատոնը:

Քատերական Երևան, № 6: Փառատոնի ծրագիրը:

2006, սեպտեմբերի 12–18. — Երևանում անց է կացվել Շեքսպիրյան մենաներկայացումների «Արմանոս» չորրորդ (Շեքսպիրյան՝ երկրորդ) թատերական միջազգային փառատոն:

Սեպտեմբերի 12. — Փառատոնի բացումը Երևանի Արարատ Վալլի Գանթրի Գլարում:

«Համլետ» — Մոյտինա Յուրցեր, Սլովինիա:

Սեպտեմբերի 13.

1. «Համլետ» — Զազա Պապուաշվիլի, բեմադրությունը՝ Ռոբերտ Ստուրուայի, Վրաստան (ՊՀԹ):

2. «... և օրինավոր բանտ» (Համլետ): Հիրավի Շեքսպիրյան միջազգային փառատոն, ուր յուրաքանչյուր դերակատար Հանդես է եկել իր մայրենի լեզվով. բեմադրությունը՝ Հակոբ Ղազանչյանի, նկարիչ՝ Լիլիթ Ստեփանյան (Ստանիսլավսկու անվ. ռուսական թատրոն):

Համլետ — Վարդան Գետրոսյան, Կլավդիոս — Յուրի Բեյլակ (Ռուսաստան), Գերտրուդ — Բեատե էհլերս (Գերմանիա), Պոլոնիուս — Դավիդ Դարչիա (Վրաստան), Համլետի հոր ուրվականը — Աբել Սոլարես (Գվատեմալա), Ռոզենկրանց — Առնոլդ Շվեցով (ԱՄՆ), Օֆելյա — Մարիամ Ղազանչյան, Բեմական թագուհի — Մոյտինա Յուրցեր (Սլովենիա), Բեմական թագավոր (Ա. դերասան) — էզաթոլլահ Մեհրավարան (Իրան), Բեմական թագուհի (մնջախաղաց) — Հիրոյո Կիտաո (Ճապոնիա), Բեմական թագավոր (մնջախաղաց) — Աննա Մելե (Թուրքմենստան):

3. «Իմ Jew կամ Շայլոկ» — Հովհաննես Հովհաննիսյան (ՊՀԹ):

Սեպտեմբերի 14.

1. «Մակբեթ և Ռուինթան» — էզաթոլլահ Մեհրավարան, Իրան (ՊՀԹ):

2. «... և օրինավոր բանտ» (Համլետ) — (Ստանիսլավսկու անվան թատրոն):

3. «Շեքսպիրի լուռ կյանքը» — «Եթե Շեքսպիրը լիներ մնջախաղաց» կամ «Շեքսպիրի լուռ կյանքը» կամ «Ինչպես կուզեք», բեմադրության հեղինակ և կատարող՝ Լևոն Իվանյան (ՊՀԹ):

Սեպտեմբերի 15.

1. «Ցորիկ» — Վիեսլավ Կոմասա, բեմադրությունը՝ Անջեյ Ժուլավսկու, Լեհաստան (ՊՀԹ):

2. «... և օրինավոր բանտ» (Համլետ) – (Ստանիսլավսկու անվ. թատրոն):

3. «Օֆելյայի վերջին երգը» – Նարինե Պետրոսյան, բեմադրությունը Դանիել Առազաստի (ՊՀԹ):

Սեպտեմբերի 16.

1. «Լիր» – Աննա Մելե, բեմադրությունը՝ Օվյակուլի Նոջակուլի, Թուրքմենստան (ՊՀԹ):

2. «... և օրինավոր բանտ» (Համլետ) – (Ստանիսլավսկու անվ. թատրոն):

3. «Երկուդած լուսթյուն» (Սիրանուշի մասին) – Հասմիկ Տեր-Կարապետյան, բեմադրությունը՝ Գառնիկ Սեյրանյանի (ՊՀԹ):

Սեպտեմբերի 17.

1. «Ներկայացում ներկայացումից հետո» (անդրադարձ Շեքսպիրի պիեսների ներկայացումներին) – Ալեքսանդրաս Ռուբինովաս, բեմադրությունը՝ Ստանիսլավսկու Ռուբինովասի, Լիտվա (ՊՀԹ):

2. «... և օրինավոր բանտ» (Համլետ) – (Ստանիսլավսկու անվ. թատրոն):

3. «Լիր» (Հուսալքված և իրականությունից հիասթափված Լիրի փախուստը) – Արմեն Սանթրոսյան, բեմադրությունը՝ Հակոբ Ղազանչյանի (ՊՀԹ):

Սեպտեմբերի 18.

4. «Տղայիս կտակը» (Շեքսպիրի Հոր մենախոսությունը) – բեմադրությունը և կատարումը Փիթր Սաթնի, Անգլիա (ՊՀԹ):

Փառատոնի ավարտը: Փառատոնի տնօրեն Հակոբ Ղազանչյանի և փառատոնի գեղարվեստական ղեկավար Անջել Ժուրովսկու (Լեհաստան) եզրափակիչ խոսքը:

Փառատոնի ծրագիրը:

2007, սեպտեմբերի 12–18. – Երևանի Պատանի Հանդիսատեսի թատրոնում, մենաներկայացումների («Արմմոնո») Շեքսպիրյան միջազգային թատերական փառատոնի անցկացումը:

Սեպտեմբերի 12. – Փառատոնի Հանդիսավոր բացումը:

1. Թբիլիսիի Ռուսթավելու անվան պետական թատրոնի՝ Կարինե Նոդիկյանի «Տրակտատ թաշկինակի մասին» (Շեքսպիրի «Օթելլոյի» հեռավոր նմանությունը) ներկայացումը. բեմադրությունը Երևանի Պատանի Հանդիսատեսի թատրոնի գեղարվեստական ղեկավար Հակոբ Ղազանչյանի, նկարիչ՝ Լիլիթ Ստեփանյան, երաժշտական ձևավորումը՝ Արթուր Կարապետյանի, պարադիր՝ Կոտե Փուրցեղաձե. վրացերեն թարգմանությունը Գիվի Շահնազարի:

Օթելլո, Յագո, Դեզդեմոնա – Դավիդ Դարչիա, Մալխաս Բվրիվիչվիլի, Նինո Կասրաձե (ՊՀԹ, Մեծ բեմ):

2. «... իսկ Պոլոնիո՞ւսը» – բեմադրությունը և կատարումը Իչխան Ղարիբյանի (բեմական խաչմերուկի բեմ):

Սեպտեմբերի 13.

1. «Զայլամը ասֆալտի վրա» – Կարինե Զանջուղազյան, բեմադրությունը՝ Դավիթ Հակոբյանի (Երևանի Կամերային երաժշտական պետական թատրոնում):

2. «Սիրո և մենություն միջև» (Շեքսպիրի կնոջ՝ Աննա Հաթավեյի կյանքը) – Ժենյա Ներսիսյան (բեմադրող և կատարող) (Մեծ բեմ):

3. «Օֆելյա» (ըստ Ա. Վոլոդինի ստեղծագործության) – Մարիամ Ղազանչյան, բեմադրությունը Հակոբ Ղազանչյանի և Գագիկ Կարապետյանի (Մեծ բեմ):

Սեպտեմբերի 14.

1. «Ձալստաֆ կամ ողջ աշխարհը» – Բչիշտոֆ Գորդոն, բեմադրությունը Ստանիսլավ Միեդձիևսկու, Լեհաստան (Մեծ բեմ):

2. «Ռիչարդը Ռիչարդից հետո» – Լիդիա Դանիլչուկ, բեմադրությունը՝ Իրինա Վոլիցկայի, Ուկրաինա (բեմական խաչմերուկի բեմ):

3. «... Լինել...» (Սիրանուշի Համլետի մասին) – Լարիսա Կադիրովա, Ուկրաինա, բեմադրությունը՝ Հակոբ Ղազանչյանի (Մեծ բեմ):

Սեպտեմբերի 15.

1. «Համլետ» (մոնոսպերա, լիբրետտոն և երաժշտությունը կոմպոզիտոր Սոֆա Ազնաուրյանի) – Հրանտ Պաշխեպան, բեմադրությունը՝ Լևոն Իվանյանի (օպերային ստուդիայի բեմում):

2. «Չեղրայի երազները» – Գարրիել Շելլ, բեմադրությունը Կոնստանց Ուլմերի, Գերմանիա (Մեծ բեմ):

3. «Մակբեթ» – Երևանի Ղափլանյանի անվան Դրամատիկական թատրոնի ներկայացումը: Մակբեթ – Արթուր Ուիթման, բեմադրությունը՝ Արմեն Նանդիկյանի: Սեպտեմբերի 16.

1. «Հ(Օ)մլետ» (մենաթատերգություն ըստ Շեքսպիրի և Ջերոյի) – բեմադրությունը և կատարումը Դավիթ Հովսեփյանի, պիեսի հեղինակ և ներկայացման գեղարվեստական ղեկավար՝ Ալեքսանդր Հովսեփյան (Մեծ բեմ):

2. «Վերջին ազդեցությունը» (ըստ «Մակբեթի» – պիեսի մշակումը և բեմադրությունը Վիգեն Ստեփանյանի) – Ալլա Սահակյան («Համազգայինի» թատրոն):

3. «Դեզդեմոնա» – Իոլանտա Յուսկևիչ, բեմադրությունը՝ Անատոլի Ֆրուզինի, Ավստրալիա (բեմական խաչմերուկի բեմում):

4. «Համլետ» – Մոյսիս Յուրցեր, բեմադրությունը՝ Սաշո և Մոյսիս Յուրցերների, Սլովենիա (Մեծ բեմ): Սեպտեմբերի 17.

1. «Լեոյի Մակբեթի անիծված ճակատագիրը» – Արինե Սուքիասյան, բեմադրությունը՝ էդաթոլլահ Մեհրաբադյանի, Իրան (բեմական խաչմերուկի բեմ):

2. «Լեոյի Մակբեթ» – Ջուլիետ Ստեփանյան, բեմադրությունը՝ Արթուր Սահակյանի («Գոյ» թատրոնում):

3. «Ռիչարդ Երրորդ – մոնոդրամա» – բեմադրությունը և կատարումը՝ էրվին Գաազի, Ռուսաստան (Մեծ բեմ):

Սեպտեմբերի 18.

1. «Համլետ» – Հայկ Զորիկյան, բեմադրությունը՝ Հայկ և էդվարդ Զորիկյանների (Մեծ բեմ):

Փառատոնի Հանդիսավոր ավարտը:

Փառատոնի ծրագրեր:

2008, սեպտեմբերի 7–18. – Երևանյան Շեքսպիրյան Միջազգային թատերական փառատոն:

Սեպտեմբերի 7.

Փառատոնի Հանդիսավոր բացումը, Թբիլիսիի Շ. Ռուսթավելու անվան պետական դրամատիկական թատրոնի գեղարվեստական ղեկավար Ռոբերտ Ստուրուայի ծընընդյան 70-ամյակին նվիրված ստեղծագործական երեկո (Սպենդիարյանի անվ. օպերայի և բալետի թատրոն):

Սեպտեմբերի 8.

1. Ալեքսեյ Բարտոչևիչի դասախոսությունները – «Ազնիվ ուրվական» (Հայաստանի թատերական գործիչների միություն – ՀԹԳՄ):

2. «Համլետ» – Թբիլիսիի Ռուսթավելու անվան թատրոնի (Վրաստան) ներկայացումը. բեմադրությունը՝ Ռոբերտ Ստուրուայի (Սունդուկյանի անվ. թատրոն):

Սեպտեմբերի 9.

1. Ալեքսեյ Բարտոչևիչի դասախոսությունը – «Լինե՞լ, թե՞ չլինե՞լ» (ՀԹԳՄ):

2. «Համլետ» – Արամ Հովհաննիսյան, բեմադրությունը՝ Հրաչյա Ղազարյանի (ՀԹԳՄ):

Սեպտեմբերի 10.

1. Ալեքսեյ Բարտոչևիչի դասախոսությունը – «Մնացյալը լուրջություն է» (ՀԹԳՄ):

2. «Լեոյի Մակբեթ» – Արմինե Մացակյան, բեմադրությունը՝ Թեմուր Աճինյանի (ՀԹԳՄ):

Սեպտեմբերի 11.

1. «Լեոյի Կապույետտի» – Կրիստինիա Կլետնիսես (Լատվիա), բեմադրությունը՝ Իրինա Կլիչևսկայայի, Ուկրաինա (ՀԹԳՄ):

2. «Throughout» – ըստ Շեքսպիրի «Լիր Արքայի» – Գյուլի թատրոն, բեմադրությունը՝ Բենաս Սառկայի, Լիտվա (ՀԹԳՄ):

Սեպտեմբերի 12.

1. «Ուրվական փնտրող կանայք» – «Տեատր դեզ Ամի», բեմադրությունը Լաթեֆա Ահրարբի, Մարոկկո (ՀԹԳՄ):

2. «Տասներկուերորդ գիշեր» – Երևանի Հ. Պարոնյանի անվան երաժշտական կոմեդիայի պետթատրոնի ներկայացումը նույն թատրոնում. բեմադրությունը Երվանդ Ղազանչյանի:

Սեպտեմբերի 13.

1. «Ռիչարդը Ռիչարդից հետո» – «Թատրոն զամբյուղի մեջ» – դերակատար՝ Լիդիա Դանիլչուկ, բեմադրությունը՝ Իրինա Վոլիցկա-Ջուրկոյի, Ուկրաինա (ՀԹԳՄ):

2. «Մակբեթ» – Երևանի Հ. Ղափլանյանի անվան դրամատիկական թատրոնի ներկայացումը նույն թատրոնում: Մակբեթ – Արթուր Ութմազյան, բեմադրությունը՝ Արմեն Ոսանդիկյանի:

Սեպտեմբերի 14.

1. «Hamletmachine» – «P. A. T.», բեմադրությունը՝ Սլավկա Դոբներովայի, Սլովակիա (ՀԹԳՄ):

2. «Երկու ազնվական Վերոնայից» – Երևանի Պատանի Հանդիսատեսի թատրոնի ներկայացումը նույն թատրոնում, բեմադրությունը՝ Նեվենա Միտչևայի (Բուլղարիա):

Սեպտեմբերի 15.

1. Անջեյ Ժուրովսկու (Լեհաստան) «Բեմում Եքզրսպիլի հետ միայնակ» – դասախոսությունն ու համանուն գրքի շնորհանդեսը (ՀԹԳՄ):

2. «Համլետ» – «Բազիսազան» թատերախումբ, բեմադրությունը՝ Հասան Ազիմի (Հորացիո), Իրան:

Թագավոր Կլավդիոս – Բարակ Վալի, Լորդ Պոլոնիոս – Սաեիդ Նուրոլահի, Մորարակ (Համլետ) – Ահմադ Մեհրարբի, Լաերտ – Հոսեին Լաթիֆի, Օֆելյա – Աֆսանե Զաքերի, Թագուհի Գերտրուդ – Հոմա Մորարամի, Ուրվական – Ալի Սադեդի Ոսահ (ՊՀԹ):

3. «Համլետ 24.00» – բեմադրությունը և կատարումը՝ Պիտր Կոնդրատի, Լեհաստան (բացօթյա ներկայացում «9-րդ ալիք» սրճարանի տարածքում):

Սեպտեմբերի 16.

1. «Համլետ» – «Բազիսազան» թատերախումբ, Իրան (ՊՀԹ):

Սեպտեմբերի 17.

1. «Համլետ» – «Բազիսազան» թատերախումբ, Իրան (ՊՀԹ):

2. «Համլետ» – Մոսկվայի Ա. Ջելսովի անվան Գեղարվեստական թատրոնի ներկայացումը, բեմադրությունը՝ Յուրի Բուտուսովի (Սունդուկյանի անվ. թատրոնում):

Սեպտեմբերի 19.

«Համլետ» – Մոսկվայի Ա. Ջելսովի անվան Գեղարվեստական թատրոնի ներկայացումը (Սունդուկյանի անվ. թատրոնում):

Փառատոնի Հանդիսավոր փակումը:

Փառատոնի ծրագիրը:

2009, ապրիլի 8–17. – Մենաներկայացումների Արմենո միջազգային թատերական փառատոն Երևանում և Կապանում (չեքսպիրյան թեմաներով, Կապանի թատրոնում):

Ապրիլի 16.

1. «Շայլոկ» – Հովհաննես Հովհաննիսյան:

2. «Լիր» – Արմեն Սանթրոսյան:

Փառատոնի ծրագիրը:

2009, սեպտեմբերի 7–20. – Վահրամ Փափազյանի անվան Եքզրսպիլի միջազգային թատերական փառատոն:

Սեպտեմբերի 7. – Փառատոնի Հանդիսավոր բացումը Երևանի քաղաքապետարանում:

Սեպտեմբերի 8. – «Շայլոկ» – Մոսկվայի «Et Cetera» թատրոն, Ռուսաստան: Բեմադրությունը՝ Ռոբերտ Ստուրուայի (Վրաստան): Սունդուկյանի անվան թատրոնում:

Սեպտեմբերի 9. — «Զուլիետ» (ըստ «Ռոմեո և Զուլիետ» ողբերգության) — «Բեմական խաչմերուկ» մշակութային կենտրոն: Բեմադրությունը՝ Կարապետ Բալյանի (ՊՀԹ):

Սեպտեմբերի 10, 12. — «Ուրյու թագավորը» — Մոսկվայի «Et Cetera» թատրոն: Բեմադրությունը՝ Ալեքսանդր Կալյայինի: Ստանիսլավսկու անվ. ռուսական թատրոնում:

Սեպտեմբերի 12. — «Համլետ» — Երևանի Ղափլանյանի անվան դրամատիկական թատրոն, նույն թատրոնում: Բեմադրությունը՝ Արթուր Սահակյանի:

Սեպտեմբերի 13. — «Ամառնային գիշերվա երազ» — Թբիլիսիի Կ. Մարջանիշվիլու անվան վրացական թատրոն: Բեմադրությունը՝ Լևան Յուլաձեի Պարոնյանի անվ. թատրոնում:

Սեպտեմբերի 14. — «Ռոմեո և Զուլիետ» — Թեհրանի «Բազիսազան» թատերախումբ: Բեմադրությունը՝ Հասան Ազիմի (ՊՀԹ):

Սեպտեմբերի 15. — «Կույրը» («Օթելլոյի» Ցագոն) — Հայաստանի թատերական գործիչների միություն: Բեմադրությունը՝ Սարգիս Հարությունյանի (ՊՀԹ):

Սեպտեմբերի 16. — «Մի ֆունտ միս» (ըստ «Վենետիկի վաճառականի») — Վանաձորի քաղաքապետարանի «Բոհեմ» թատրոն: Բեմադրությունը՝ Ալլա Ավետիսյանի (ՊՀԹ):

Սեպտեմբերի 17. — «Համլետ» — Հայաստանի թատերական գործիչների միություն: Բեմադրությունը՝ Հրաչյա Ղազարյանի: Հայաստանի թատերական գործիչների միությունում:

Սեպտեմբերի 18. — «Երազին սպասելիս» (ըստ «Ամառնային գիշերվա երազի») — Իրինա Բրուքի թատերախումբը, Ֆրանսիա): Փառատոնի փակումը Հ. Պարոնյանի անվան թատրոնում:

Սեպտեմբերի 9-17-ը. — Շեքսպիրյան հանրահայտ ներկայացումների տեսագրությունների ցուցադրություններ

չեքսպիրագետ Անջեյ Ժուրովսկու (Լեհաստան) մեկնաբանություններով:

«Համլետ» (Կրակով — Լեհաստան, Թել Ավիվ — Իսրայել, Բեռլին — Գերմանիա), «Տիտոս Անդրոնիկոս» (Կոստյուպա — Ռումինիա), «Արքա Լիր» (Լեյպցիգ — Գերմանիա), «Ամառնային գիշերվա երազ» (Զուլիետ — Հարավային Կորեա), «Զմեռային հեքիաթ» (Նիդհատա — Ճապոնիա): Հայաստանի թատերական գործիչների միությունում:

2010, օգոստոս, Գդանսկ (Լեհաստան). — Շեքսպիրյան ներկայացումների 14-րդ միջազգային փառատոնում, Երևանի Պարոնյանի անվան երաժշտական կոմպոզիցիայի թատրոնը ներկայացրել է «Տասներկուերորդ գիշերը», բեմադրությունը Երվանդ Ղազանչյանի:

2010, սեպտեմբերի 15-24. — Վ. Փափազյանի անվան Շեքսպիրյան միջազգային թատերական փառատոն նվիրված ակադեմիկոս Ռուբեն Զարյանի ծննդյան 100-ամյակին:

Սեպտեմբերի 15, 22. — «Լեզենդ Մակբեթի մասին» — Երևանի Սունդուկյանի անվան թատրոն: Բեմադրությունը, նկարչական և երաժշտական ձևավորումները՝ Վահան Բաղայանի, զգեստների նկարիչ՝ Մերի Սարգսյան:

Սունդուկյանի անվան թատրոն:

Սեպտեմբերի 16. — «Զուլիետ» — Հայաստանի թատերական գործիչների միություն: Բեմադրությունը՝ Սուրեն Սաֆարյանի: Թատերական գործիչների միություն:

Սեպտեմբերի 17, 18. — «Warum, Warum» — Յուրիլիսի դրամատիկական թատրոն (Շվեյցարիա): Բեմադրությունը՝ Փիթեր Բրուքի: (Շեքսպիրի, Մեյերխոլդի, Քրայզի, Արտոդի, Զիմիի տեքստերից հատվածների մեկնաբանություն, դերասանուհի Միրիամ Գուլդմիդտի կատարմամբ): Պատանի հանդիսատեսի թատրոն (ՊՀԹ):

Սեպտեմբերի 19. — «Հուլիոս Կեսար» — Երևանի Ղափլանյանի անվան դրամատիկական թատրոն: Բեմադրությունը՝ Արմեն Խանդիկյանի: Դրամատիկական թատրոն:

Սեպտեմբերի 20. – «**90-րդ սոնետ**» – Երևանի մնջախաղի պետական թատրոն: Մտահղացման, բեմականացման և իմպրովիզ խաղարկման Հեղինակ և կատարողներ՝ Յուրի Կոստանյան և Նարինե Գրիգորյան, նկարչական ձևավորումը՝ Լիլիթ Ստեփանյանի, կատարող նկարիչ՝ Վարդան Շեխյան, երաժշտական ձևավորումը Տիգրան Սիրվանյանի (ՊՀԹ):

«**Պաղո՞ւմ ենք Շեքսպիր**» – Հայ Երջիկ թատրոն (Երևան): Բեմադրությունը՝ Կարապետ Բայանի: Երևանի Կիրովի անվան Մանկական այգում:

Սեպտեմբերի 22. – «**Լենզ**» – Ինստաբիլի Վազանտի թատրոն (Իտալիա): Բեմադրությունը՝ Աննա Դորա Դորնոյի, երաժշտությունը՝ Անդրեա Վանզոյի: (Տեքստը կազմվել է Շեքսպիրի, Ջ. Ռ. Մ. Լենզի և Գ. Բյուչների գործերից): Թատերական գործիչների միություն:

Սեպտեմբերի 23. – «**Լիր Արքա**» – Վանաձորի Արեւյանի անվան թատրոն (Թարգմ. Հ. Մասեհյան), թատրոնի գրական տարբերակ: Բեմադրությունը և բեմանկարչության մտահղացումը՝ Վահե Շահվերդյանի: Վանաձորի Արեւյանի անվան թատրոն:

Սեպտեմբերի 24. – «**Մխալների կոմեդիա**» – Երևանի Թումանյանի անվան տիկնիկային թատրոն (Թարգմ. Ս. Դաշտենց): Բեմադրությունը՝ Ռուբեն Բաբայանի, նկարչական ձևավորումը՝ Անժելա Գալստյանի, երաժշտությունը՝ Արմեն Վարդանյանի: Թումանյանի անվան տիկնիկային թատրոնում:

«**Գրոսպերո**» – Լվովի «Վոսկրեսենիե» թատրոն (Ուկրաինա): Բեմադրությունը՝ Յարոսլավ Ֆեդորիչինի: (Նյութը վերցված է Շեքսպիրի «Փոթորիկ», «Ռոմեո և Ջուլիետ», «Ամառնային գիշերվա երազ», «Համլետ» գործերից: Երևանի Անգլիական այգում, բացօթյա ներկայացում:

2010, դեկտեմբերի 7, Թեհրան – «Արարատ» մարզավանի «Շահբաղյան» սրահում, ՀՄԱԿ-ի Արվեստից միության նախաձեռնությամբ, Երևանի Սունդուկյանի անվան

Թատրոնի դերասան Արամ Հովհաննիսյանը Հանդես է եկել «Համլետ» մենաներկայացումով: (Այդ նույն դերակատարությունը նա մրցանակներ է շահել Լեհաստանի (2008) և Լիտվայի (2010) միջազգային փառատոներում):

Ավր, № 257:

2011, Հոկտեմբերի 14–29 – Վ. Փափազյանի անվան Շեքսպիրյան միջազգային թատերական փառատոն:

Հոկտեմբերի 14. – Փառատոնի Հանդիսավոր բացումը: Մոսկվայի Ա. Չխովի անվան Միջազգային թատերական փառատոն, Թատերական միությունների միջազգային կոնֆեդերացիա:

Հոկտեմբերի 14, 15. – «**12-րդ գիշեր**» – Լոնդոնի «Չիկ բայ Ջաուլ» թատրոն: Բեմադրությունը՝ Դեբյան Դոննելանի, նկարչական ձևավորումը՝ Նիք Օրմերոդի: Սունդուկյանի անվան թատրոնում:

Հոկտեմբերի 16. – «**Լիր Արքա**» – Վանաձորի Արեւյանի անվան թատրոն, նույն թատրոնում:

Հոկտեմբերի 18. – «**Անսանձ կնոջ սանձահարումը**» – Մաքսիմ Մունզուկի անվան «Դերսու Ուզալա» բարեգործական Հիմնադրամ: Նախագիծը՝ Գալինա Մունզուկի և Վսեվոլոդ Չուբենկոյի (սիրային կոմեդիա շեքսպիրյան մոտիվներով) (ՊՀԹ):

Հոկտեմբերի 20. – «**Համլետ**» – Թուրքմենստանի Մեկ դերասանի թատրոն, Աննա Մելե: Բեմադրությունը՝ Օվլակուլի Սոջակուլիի (ՊՀԹ):

Հոկտեմբերի 21. – «**Հուլիոս Կեսար**» – Երևանի Ղափանյանի անվան դրամատիկական թատրոն, նույն թատրոնում:

Հոկտեմբերի 22. – «**Մակբեթ**» – Իրանի Անդիշեհ թատերախումբ: Բեմադրությունը՝ Հուսեյն Ֆարուխի (ՊՀԹ):

Հոկտեմբերի 23. – «**Ռոմեո և Ջուլիետ**» – Երևանի «էդգար էլբակյան» թատրոն: Բեմադրությունը և նկարչական ձևավորումը՝ Լիլի էլբակյանի, երաժշտությունը՝ Աննա էլբակյանի: Ոսմանիկների թատրոնում:

Հոկտեմբերի 24. — «Ռոմեո և Ջուլիետ» — Իրանի Անդիշահ թատերախումբ: Բեմադրությունը՝ Հուսեյն Ֆարուխի (ՊՀԹ):

Հոկտեմբերի 25. — «Լեդի Մակբեթ» — Հայաստանի թատերական գործիչների միություն: Բեմադրությունը՝ Հրաչյա Ղազարյանի, դերակատար՝ Նորա Բաղայան: Թատերական գործիչների միության թատրոնում:

Հոկտեմբերի 26. — «Համլետ, օօմ. X» — Թբիլիսիի Ռուսթավելու անվան թատրոն: Բեմադրությունը՝ Լևան Խվիչայի (ՊՀԹ):

Հոկտեմբերի 27. — «Մակբեթ» — Թբիլիսիի Վ. Աբաշիձեի անվան երաժշտության և դրամայի թատրոն: Բեմադրությունը՝ Դավիդ Դոխաչվիլու (ՊՀԹ):

Հոկտեմբերի 29. — Փառատոնի Հանդիսավոր փակումը: «Ռոմեո և Ջուլիետ» բալետը — Սպենդիարյանի անվան օպերայի և բալետի թատրոնում: Պարադիր՝ Ռուզուֆ Նառատյան:

ՇԵՔՍՊԻՐՑԱՆ ՊԻԵՍՆԵՐԻ ՀԱՅԵՐԵՆ ԱՌԱՋԻՆ ԲԵՄԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՎԱՅՐԵՐՆ ԱՇԽԱՐՀՈՒՄ

1. Աբաղան (Իրան)	1935 դեկտեմբերի 19
2. Աբասթուման (Վրաստան)	1948 Հուլիսի 15
3. Ադիս-Աբեբա (Եթովպիա)	1932 Հուլիսի 10
4. Աթինք (Հունաստան)	1929 Հունիս
5. Ալաստան (Վրաստան)	1948 օգոստոսի 1
6. Ալավերդի (Հայաստան)	1934 օգոստոսի 25
7. Ալեքսանդրապոլ (Հայաստան)	1895 մայիսի 30
8. Ալեքսանդրիա (Եգիպտոս)	1904 մայիս
9. Ալֆորվիլ (Ֆրանսիա)	1950 Հունիսի 1
10. Ալսայցլսա (Վրաստան)	1881 օգոստոսի 1
11. Ախալքալաք (Վրաստան)	1937 Հուլիս
12. Ախտա (Հայաստան)	1948 Հուլիս
13. Ահվազ (Իրան)	1936 մարտի 12
14. Աղամզալու (Հայաստան)	1934 դեկտեմբերի 30
15. Աղբաշ (Հայաստան)	1934 դեկտեմբերի 29
16. Աղվարեթ (Վրաստան)	1948 օգոստոսի 16
17. Այգեստան (Հայաստան)	1934 Հունիսի 22
18. Այնթապ (Արևմտյան Հայաստան)	1914
19. Անաստասավան (Հայաստան)	1951 Հոկտեմբերի 10
20. Անդիթան (Ուզբեկստան)	1913 մայիս
21. Աշխաբադ (Թուրքմենստան)	1907 մարտ
22. Աշտարակ (Հայաստան)	1935 փետրվարի 20
23. Ապարան (Հայաստան)	1942 Հուլիսի 27
24. Աստրախան (Ռուսաստան)	1902 մայիսի 12
25. Ատաբազար (Թուրքիա)	1909 փետրվարի 2
26. Արարատ (Հայաստան)	1966
27. Արմավիր (Ռուսաստան)	1886 Հուլիսի 16
28. Արտաշատ (Հայաստան)	1948 Հունիսի 23
29. Բաթում (Վրաստան)	1887 Հունիսի 15
30. Բաղդադ (Իրաք)	1933
31. Բաղրամյան (Հայաստան)	1958 Հունիսի 23
32. Բառնաուլ (Ռուսաստան)	1987 օգոստոսի 7

- 33. Բասրա (Իրաք) 1957
- 34. Բաքու (Ադրբեջան) 1885 նոյեմբերի 29
- 35. Բեզձազլու (Հայաստան) 1934 Հուլիսի 2
- 36. Բելի Կյուչ (Վրաստան) 1947 Հուլիսի 20
- 37. Բեյրութ (Լիբանան) 1923 մարտ
- 38. Բեռլին (Գերմանիա) 1921 դեկտեմբեր
- 39. Բերդ (Հայաստան) 1948 օգոստոս
- 40. Բինազադի (Բաքվի արվարձան) 1953 Հունիսի 29
- 41. Բոզդանովկա (Վրաստան) 1948 օգոստոսի 2
- 42. Բոլնիս-Պաչին (Վրաստան) 1951 Հոկտեմբերի 30
- 43. Բոստոն (ԱՄՆ) 1918 նոյեմբերի 28
- 44. Բորժոմի (Վրաստան) 1927 Հուլիսի 31
- 45. Բրյուսել (Բելգիա) 1926 ապրիլի 3
- 46. Բրուսա (Թուրքիա) 1909 մարտի 22
- 47. Բուենոս Այրես (Արգենտինա) 1928
- 48. Բուխարեստ (Ռումինիա) 1932 նոյեմբեր
- 49. Գանդիադի (Վրաստան) 1951 օգոստոսի 7
- 50. Գանձա (Վրաստան) 1948 օգոստոսի 3
- 51. Գանձակ (Ադրբեջան) 1897 փետրվար
- 52. Գետազատ (Հայաստան) 1935 փետրվարի 14
- 53. Գլենդել (ԱՄՆ) 1924 սեպտեմբերի 29
- 54. Գյոդակլու (Հայաստան) 1934 Հունիսի 29
- 55. Գոմոն (Վրաստան) 1948 օգոստոսի 17
- 56. Գորթոպա (Արգենտինա) 1932 մայիսի 6
- 57. Գորի (Վրաստան) 1908 օգոստոսի 22
- 58. Գորիս (Հայաստան) 1911 Հուլիս
- 59. Գրոզնի (Ռուսաստան) 1913 ապրիլի 1
- 60. Դամակոս (Սիրիա) 1928 Հոկտեմբերի 20
- 61. Դավալու (Հայաստան) 1934 Հուլիսի 5
- 62. Դեստրոյթ (ԱՄՆ) 1923 Հուլիսի 1
- 63. Դերբենդ (Ռուսաստան) 1904 նոյեմբերի 17
- 64. Դիլիջան (Հայաստան) 1919 ամսագրի 5
- 65. Դիլիսի (Վրաստան) 1950 Հուլիսի 28
- 66. Դվին (Հայաստան) 1934 դեկտեմբերի 2
- 67. Ելիզավետպոլ (Ուկրաինա) 1886 Հոկտեմբերի 31
- 68. Եկատերինոպոլ (Ռուսաստան) 1886 Հունիսի 10
- 69. Եյակ (Ռուսաստան) 1909 դեկտեմբերի 1
- 70. Երևան (Հայաստան) 1875 ամսագրի 2
- 71. Երուսաղեմ (Իսրայել) 1957 ամսագրի 3

- 72. Զաբրատ (Բաքվի արվարձան) 1953 Հունիսի 22
- 73. Զահլե (Լիբանան) 1927
- 74. Զանգիբասար (Հայաստան) 1948 սեպտեմբերի 7
- 75. Զաքաթալա (Ադրբեջան) 1911 ապրիլի 13
- 76. Զմյուռնիա (Թուրքիա) 1889 Հունիսի 4
- 77. Զոհրաբլու (Հայաստան) 1935 փետրվարի 15
- 78. Էնգելի (Իրան) 1913 դեկտեմբերի 7
- 79. Էջմիածին (Հայաստան) 1948 Հոկտեմբերի 10
- 80. Էսկի Շեհեր (Թուրքիա) 1910 մարտի 23
- 81. Թավրիզ (Իրան) 1888 Հոկտեմբերի 29
- 82. Թելավ (Վրաստան) 1911 ապրիլի 22
- 83. Թեհրան (Իրան) 1890 Հունվարի 16
- 84. Թեոդոսիա (Ղրիմ-Ռուսաստան) 1886 օգոստոսի 17
- 85. Թեսալոնիկե (Հունաստան) 1939 մարտի 26
- 86. Թիֆլիս (Վրաստան) 1865 մայիսի 7
- 87. Թրո (ԱՄՆ) 1930 նոյեմբերի 2
- 88. Իզդիր (Թուրքիա) 1908 մայիսի 11
- 89. Իզմիտ (Թուրքիա) 1910 փետրվարի 27
- 90. Իջևան (Հայաստան) 1942 օգոստոս
- 91. Իսի Լե Մուլինե (Ֆրանսիա) 1950 մայիսի 30
- 92. Լազոդազ (Վրաստան) 1911 մայիսի 5
- 93. Լաոնաքա (Կիպրոս) 1929 Հունվարի 16
- 94. Լիոն (Ֆրանսիա) 1926
- 95. Լոկ Բատան (Բաքվի արվարձան) 1953 Հունիսի 21
- 96. Լոնդոն (Անգլիա) 1923 սեպտեմբերի 23
- 97. Լոս Անջելես (ԱՄՆ) 1924 մարտի 17
- 98. Լովլե (ԱՄՆ) 1919 մայիսի 30
- 99. Լորենս (ԱՄՆ) 1927 Հունվարի 13
- 100. Նանդո (Վրաստան) 1948 օգոստոսի 9
- 101. Նանլար (Ադրբեջան) 1945 օգոստոսի 31
- 102. Նարբերդ (Արևմտյան Հայաստան) 1912 փետրվար
- 103. Նարկով (Ուկրաինա) 1885 ապրիլի 21
- 104. Մինուբան (Վրաստան) 1950 օգոստոսի 12
- 105. Մղալթբիլա (Վրաստան) 1950 օգոստոսի 14
- 106. Կազան (Ռուսաստան) 1888 Հուլիսի 9
- 107. Կալկաթա (Հնդկաստան) 1934
- 108. Կահիրե (Եգիպտոս) 1903
- 109. Կարդան (Ֆրանսիա) 1932
- 110. Կարզալս (Վրաստան) 1948 օգոստոսի 15

111. Կարին (Արևմտյան Հայաստան) 1908 սեպտեմբեր
 112. Կարս (Արևմտյան Հայաստան) 1901 դեկտեմբերի 1
 113. Կին (Ուկրաինա) 1888 Հունիս
 114. Կյուճուղճինա (Հունաստան) 1924 ապրիլի 10
 115. Կոկանդ (Ուզբեկստան) 1913 մայիս
 116. Կոնստանցա (Ռուսիսիա) 1932 ապրիլի 17
 117. Կ. Պոլիս (Թուրքիա) 1867 մարտի 25
 118. Կրասնովոդսկ (Թուրքմենստան) 1924 մարտ-ապրիլ
 119. Կրեմննչուզ (Ուկրաինա) 1888 մայիս
 120. Հալեպ (Սիրիա) 1913 մարտ
 121. Հարզֆորդ (ԱՄՆ) 1923 Հունիսի 10
 122. Հեյվըհիլ (ԱՄՆ) 1923 Հունիսի 3
 123. Հոլիվուդ (ԱՄՆ) 1983 մարտի 28
 124. Հոկտեմբերյան (Հայաստան) 1943 օգոստոսի 28
 125. Հուայթինսվիլ (ԱՄՆ) 1927 փետրվարի 11
 126. Ղազախ (Ադրբեջան) 1948 օգոստոս
 127. Ղազվին (Իրան) 1913 հոկտեմբերի 18
 128. Ղամարու (Հայաստան) 1934 Հունիսի 13
 129. Ղարասուբազար (Ռուսաստան - Ղրիմ) 1889 Հուլիսի 16
 130. Ղափան (Հայաստան) 1935 օգոստոս
 131. Ղզլար (Ռուսաստան) 1904 նոյեմբերի 25
 132. Ղչլաղ (Հայաստան) 1926 օգոստոսի 8
 133. Ղուչի (Վրաստան) 1947 Հուլիսի 24
 134. Ճեպեյլի (Լիբանան) 1920-1925 թթ.
 135. Մանես (Հայաստան) 1934 օգոստոսի 23
 136. Մանչեստր (Անգլիա) 1936 հոկտեմբերի 10
 137. Մարզվան (Թուրքիա) 1914
 138. Մարսել (Ֆրանսիա) 1926 մայիսի 22
 139. Մարտակերտ (Լեռնային Ղարաբաղ) 1953 օգոստոս
 140. Մարտունի (Հայաստան) 1935 օգոստոս
 141. Մեծ Ղարաքիլիսա (Հայաստան) 1926 Հունիս
 142. Մեծ Պամաջ (Վրաստան) 1950 օգոստոսի 15
 143. Մերվ (Թուրքմենստան) 1914 մարտի 6
 144. Միկոյան (Հայաստան) 1935 օգոստոս
 145. Մոզդոկ (Ռուսաստան) 1902 դեկտեմբերի 15
 146. Մոլտովկա (Վրաստան) 1947 Հուլիսի 27
 147. Մոնտեվիդեո (Ուրուգվայ) 1932 սեպտեմբերի 25
 148. Մոնրեալ (Կանադա) 1984 փետրվարի 18

149. Մոսկվա (Ռուսաստան) 1883 փետրվարի 12
 150. Նախիջևան (Ադրբեջան) 1890 դեկտեմբերի 8
 151. Նիժնի Նովգորոդ (Ռուսաստան) 1883 նոյեմբերի 18
 152. Նիկոմիդիա (Թուրքիա) 1909 փետրվարի 8
 153. Նիկոսիա (Կիպրոս) 1926 հոկտեմբերի 2
 154. Նյու Բրիթեն (ԱՄՆ) 1908 փետրվարի 16
 155. Նյու Դետրոյթ (ԱՄՆ) 1922 մայիսի 21
 156. Նյու Յորք (ԱՄՆ) 1912 փետրվար
 157. Նոյեմբերյան (Հայաստան) 1948 ապրիլի 14
 158. Նովոռոսիյսկ (Ռուսաստան) 1887 հոկտեմբերի 22
 159. Նոր Բայազետ (Հայաստան) 1946 Հուլիսի 30
 160. Նոր Նախիջևան (Ռուսաստան) 1883
 161. Նոր Զուղա (Իրան) 1920 Հուլիսի 24
 162. Նորդ Ֆորդ (ԱՄՆ) 1923
 163. Շամախի (Ադրբեջան) 1891 նոյեմբերի 2
 164. Շամլուղ (Հայաստան) 1934 օգոստոսի 27
 165. Շավիլ (Ֆրանսիա) 1960 մարտի 6
 166. Շնող (Հայաստան) 1921-1922 թթ.
 167. Շուլավեր (Վրաստան) 1935 Հուլիսի 29
 168. Շումեն (Բուլղարիա) 1908 դեկտեմբերի 16
 169. Շուշի (Լեռնային Ղարաբաղ) 1882 Հուլիսի 20
 170. Ոսկեկաղ (Հայաստան) 1959 սեպտեմբերի 16
 171. Ջարջու (Թուրքմենստան) 1908 մարտի 27
 172. Ջիկագո (ԱՄՆ) 1924 դեկտեմբերի 7
 173. Ջիկրամու (Հայաստան) 1934 դեկտեմբերի 31
 174. Պարտիզակ (Թուրքիա) 1910 մարտի 4
 175. Պետերբուրգ (Ռուսաստան) 1884 Հունվարի 28
 176. Պետրովսկ (Ռուսաստան) 1904 դեկտեմբերի 18
 177. Պոլտավա (Ուկրաինա) 1888
 178. Պրովիդենս (ԱՄՆ) 1912 մարտի 16
 179. Ջալալովի (Հայաստան) 1914 Հուլիսի 25
 180. Զուլֆա (Ռուսական) 1909 հոկտեմբերի 28
 181. Ռաչտ (Իրան) 1913 սեպտեմբերի 29
 182. Ռոդոստո (Թուրքիա) 1909 Հունվարի 31
 183. Ռոստով (Ռուսաստան) 1882 նոյեմբերի 1
 184. Ռուսչուկ (Բուլղարիա) 1906 դեկտեմբեր
 185. Սաբունչի (Բաքվի արվարձան) 1953 Հուլիսի 6
 186. Սալոնիկ (Հունաստան) 1927 նոյեմբերի 19
 187. Սամարղանդ (Ուզբեկստան) 1908 մարտի 23

- 188. Սամսոն (Թուրքիա)
- 189. Սանահին (Հայաստան)
- 190. Սենթ Անտուան (Ֆրանսիա)
- 191. Սենթ Լուիզ (ԱՄՆ)
- 192. Սևան (Հայաստան)
- 193. Սևաստոպոլ (Ղրիմ-Ռուսաստան)
- 194. Սիմֆերոպոլ (Ղրիմ-Ռուսաստան)
- 195. Սիսիան (Հայաստան)
- 196. Սղնախ (Վրաստան)
- 197. Սոչի (Ռուսաստան)
- 198. Սովետաշեն (Հայաստան)
- 199. Սոֆիա (Բուլղարիա)
- 200. Սպիտակ (Հայաստան)
- 201. Ստավրոպոլ (Ռուսաստան)
- 202. Ստեփանակերտ (Լեռն. Ղարաբաղ)
- 203. Ստեփանավան (Հայաստան)
- 204. Սուլթա (Վրաստան)
- 205. Սուլթանաբադ (Իրան)
- 206. Սուխում (Վրաստան)
- 207. Վայե (Վրաստան)
- 208. Վաղարշապատ (Հայաստան)
- 209. Վայմար (Գերմանիա)
- 210. Վան (Թուրքիա)
- 211. Վառնա (Բուլղարիա)
- 212. Վեդի (Հայաստան)
- 213. Վենետիկ (Իտալիա)
- 214. Վերին Ագուլիս (Ադրբեջան)
- 215. Վերին Արտաշատ (Հայաստան)
- 216. Վիեն (Ֆրանսիա)
- 217. Վլադիկավկազ (Ռուսաստան)
- 218. Տաշքենդ (Ուզբեկստան)
- 219. Տեսին (Ֆրանսիա)
- 220. Տիգրանակերտ (Թուրքիա)
- 221. Տորոնտո (Կանադա)
- 222. Տրապիզոն (Թուրքիա)
- 223. Ուզունլար (Հայաստան)
- 224. Ուեստ Հոպոքն (ԱՄՆ)
- 225. Ուստր (ԱՄՆ)
- 223. Փարիզ (Ֆրանսիա)
- 1908 Հոկտեմբերի 24
- 1930 փետրվարի 6
- 1935 նոյեմբերի 17
- 1924-1925 թթ.
- 1948 Հունիսի 29
- 1921 Հուլիսի 30
- 1921 օգոստոսի 6
- 1935 օգոստոս
- 1893 ապրիլի 17
- 1926 դեկտեմբերի 7
- 1948 Հոկտեմբերի 25
- 1901 սեպտեմբերի 6
- 1948 Հուլիսի 1
- 1922 Հուլիսի 5
- 1926
- 1948 օգոստոսի 1
- 1950 օգոստոսի 3
- 1933 Հոկտեմբերի 24
- 1932 Հոկտեմբերի 8
- 1950 օգոստոսի 11
- 1894 ապրիլի 23
- 1980 ապրիլի 26
- 1909 մարտի 30
- 1901 դեկտեմբերի 18
- 1959 Հոկտեմբերի 25
- 1853 Հունվարի 25
- 1887 Հոկտեմբեր
- 1959 Հոկտեմբերի 8
- 1955 մարտի 20
- 1886 Հունիսի 2
- 1924 ապրիլ
- 1955 մարտի 5
- 1911 դեկտեմբերի 17
- 1976 Հոկտեմբերի 3
- 1908 սեպտեմբերի 30
- 1949 փետրվարի 15
- 1921 մայիսի 15
- 1916 մարտի 26
- 1897 ապրիլ

- 227. Փոքր Բանջալի (Վրաստան)
- 228. Քանաքեռ (Երևանի շրջագծում)
- 229. Քաջարան (Հայաստան)
- 230. Քերմանշահ (Իրան)
- 231. Քերքի (Թուրքմենստան)
- 232. Քոմոթինա (Հունաստան)
- 233. Քասնիթի (Հունաստան)
- 234. Քուլթայիս (Վրաստան)
- 235. Օդեսա (Ուկրաինա)
- 236. Օշական (Հայաստան)
- 237. Օրդուբադ (Ադրբեջան)
- 238. Ֆիլադելֆիա (ԱՄՆ)
- 239. Ֆիլիպե (Բուլղարիա)
- 240. Ֆրեզնո (ԱՄՆ)
- 1950 Հուլիսի 31
- 1934 մայիսի 4
- 1984 ապրիլ
- 1925-1928 թթ.
- 1924 մարտ-ապրիլ
- 1939
- 1939
- 1909 նոյեմբերի 10
- 1887 Հոկտեմբերի 29
- 1959 Հուլիս
- 1893 ապրիլ
- 1923 Հունիսի 6
- 1903 փետրվարի 6
- 1922 մարտի 1

ԱՆՎԱՆԱՓՈՒՎԱԾ ՏԵՂԱՆՈՒՆՆԵՐ

- 1. Ագուլիս - Այլիս
- 2. Ալեքսանդրապոլ - Ալեքսպոլ - Լենինական - Գյումրի
- 3. Ախտա - Հրազդան
- 4. Աղամզալու - Մարմաշեն
- 5. Աղբաշ - Արևշատ
- 6. Անաստասավան - Այգեզարդ
- 7. Աշխաբադ - Պոլտորացկ - Աշխաբադ
- 8. Բեզջազլու - Ուստան
- 9. Բելի Կյուչ - Թեթրի ծղարո
- 10. Գանձակ - Կիրովաբադ - Գյանջա
- 11. Գյոդակլու - Բատիկյան
- 12. Զանգիբասար - Մասիս
- 13. Զոհրաբուլ - Միզանուշ
- 14. Ելիզավետպոլ - Կիրովոպոլ
- 15. Եկատերինոպոլ - Կրասնոդար
- 16. Թիֆլիս - Թբիլիսի
- 17. Կարգալս - Կարծախ
- 18. Հոկտեմբերյան - Արմավիր
- 19. Ղամարլու - Արտաշատ
- 20. Ղարասուբազար - Բելոգորսկ
- 21. Ղափան - Կապան
- 22. Մեծ Ղարաքիլիսա - Կիրովական - Վանաձոր
- 23. Միկոյան - Եղեգնաձոր
- 24. Մոլոտովկա - Թրիուլեթ
- 25. Նոր Բայազետ - Կամո - Գավառ
- 26. Նոր Նախիջևան - Դոնի Ռոստով
- 27. Շուլավեր - Շահումյան
- 28. Ռոդոստո - Թեքերդաղ
- 29. Պետերբուրգ - Լենինգրադ - Պետերբուրգ
- 30. Պետրովսկ - Մախաչկալա
- 31. Զայալոյի - Ստեփանավան
- 32. Սուլթանաբադ - Արաք
- 33. Վաղարշապատ - Էջմիածին
- 34. Ուզունլար - Օձուն
- 35. Ֆիլիպե - Պոլովդիվ

ՕԳՏԱԳՈՐԾՎԱԾ ՄԱՄՈՒԼ

ա) Հայերեն

1. Ազատ բեմ (Ալեքսանդրիա)
2. Ազատ խոսք (Ալեքսանդրիա)
3. Ազատ խոսք (Մարսել)
4. Ազատամարտ (Կ. Պոլիս)
5. Ազգ (Բոստոն)
6. Ազգ (Երևան)
7. Ազդակ (Բեյրութ)
8. Ալիք (Թեհրան)
9. Ալիք (Սալոնիկ)
10. Ախուրյան (Ալեքսանդրապոլ)
11. Այգ (Թեհրան)
12. Անահիտ (Փարիզ)
13. Աշխատանք (Երևան)
14. Աշխատավոր (Թիֆլիս)
15. Աշխատավոր (Նյու Յորք)
16. Աշխարհ (Փարիզ)
17. Ապագա (Մոնրեալ)
18. Ապագա (Փարիզ)
19. Ասպարեզ (Ֆրեզնո-Գլենդեյլ)
20. Արագած (Ալեքսանդրապոլ)
21. Արագած (Փարիզ)
22. Արազ (Բուխարեստ)
23. Արարատ (Բեյրութ)
24. Արաքս (Ալեքսանդրիա)
25. Արաքս (Բոստոն)
26. Արևզ (Բաքու)
27. Արև (Ալեքսանդրիա, Կահիրե)
28. Արև (Բաքու)
29. Արևելյան մամուլ (Իզմիր)
30. Արևելք (Կ. Պոլիս)
31. Արձագանգ (Աթենք)
32. Արձագանգ (Թիֆլիս)
33. Արմենիա (Բուենոս-Այրես)
34. Արմենիա (Մարսել)
35. Արոր (Թիֆլիս)
36. Բազմավեպ (Վենետիկ)
37. Բայազետի կոլլոզնիկ (Նոր Բայազետ)
38. Բանվոր (Լենինական)
39. Բանվոր (Նյու Յորք)
40. Բանվորական Կիրովաբադ (Կիրովաբադ)
41. Բաքվի ձայն (Բաքու)
42. Բյուզանդիոն (Կ. Պոլիս)
43. Գաղափար (Թիֆլիս)
44. Գավառի ձայն (Ալեքսանդրապոլ)
45. Գարուն (Երևան)
46. Գործ (Բաքու)
47. Գործ (Թիֆլիս)
48. Գրական թերթ (Երևան)
49. Դայլայիկ (Կ. Պոլիս)
50. Դաշինք (Իզմիր)
51. Երեկոյան Երևան (Երևան)
52. Երևան (Երևան)
53. Երևան (Սոֆիա)
54. Երիտասարդ Հայաստան (Բոստոն, Պրովիդենս, Ջիկագո)
55. Երկիր (Թիֆլիս)
56. Երկիր (Կ. Պոլիս)
57. Եփրատ (Հալեպ)
58. Զանգ (Թիֆլիս)
59. Զանգակ (Թիֆլիս)
60. Զանգու (Փարիզ)
61. Զարթոնք (Բեյրութ)
62. Էջմիածին (Էջմիածին)
66. Ընկեր (Թիֆլիս)
64. Թատերական Երևան (Երևան)
65. Թատրոն և երաժշտություն (Բաքու)
66. Ժամանակ (Թիֆլիս)
67. Ժամանակ (Կ. Պոլիս)

68. Ժողովրդի ձայն (Թիֆլիս)
69. Ժողովուրդ (Երևան)
70. Ժողովուրդ (Փարիզ)
71. Ժողովուրդի ձայն (Կ. Պոլիս)
72. Ժողովուրդի ձայն - Ժամանակ (Կ. Պոլիս)
73. Իրավունք (Վառնա)
74. Լրաբեր (Նյու Յորք)
75. Լուսն (Թիֆլիս)
76. Լույս (Նոր Նախիջևան)
77. Լուսաբեր (Կահիրե)
78. Նաթաբալա (Թիֆլիս)
79. Նթան (Փարիզ)
80. Նորհրդային արվեստ Սովետական արվեստ (Երևան)
81. Նորհրդային Հայաստան (օրաթերթ) Սովետական Հայաստան (Երևան)
82. Նորհրդային Ղարաբաղ Սովետական Ղարաբաղ (Ստեփանակերտ)
83. Մաղիկ (Կ. Պոլիս)
84. Միածան (Կ. Պոլիս)
85. Կայծ (Կիրովական)
86. Կայծեր (Թիֆլիս)
87. Կավոռ (Կ. Պոլիս)
88. Կավոռ (Փարիզ)
89. Կարմիր աստղ (Թիֆլիս)
90. Կարմիր ուշադար (Գորիս)
91. Կոհակ (Կ. Պոլիս)
92. Կոմունայի զանգ (Միմֆերոպոլ)
93. Կոմունիստ (Բաքու)
94. Կոչնակ (Նյու Յորք)
95. Կովկասի լրաբեր (Թիֆլիս)
96. Համբավաբեր (Թիֆլիս)
97. Հայաստան (Սոֆիա)
98. Հայաստանի կոչնակ (Նյու Յորք)
99. Հայաստանի Հանրապետություն (Երևան)
100. Հայկական աշխարհի կոտնկ (Թիֆլիս)
101. Հայ կին (Կ. Պոլիս)
102. Հայ մամուլ (Բուենոս Այրես)
103. Հայրենիք (Բոստոն)
104. Հայրենիքի ձայն (Երևան)
105. Հանդես գրականություն և արվեստի (Թեհրան)
106. Հառաջ (Երևան)
107. Հառաջ (Թիֆլիս)
108. Հառաջ (Փարիզ)
109. Հարվածային Գյանջա (Գյանջա)
110. Հարվածային կոլլոզնիկ (Իջևան)
111. Հորիզոն (Թիֆլիս)
112. Հուշարար (Թիֆլիս)
113. Հուսաբեր (Կահիրե)
114. Զայն Հայրենյաց (Բոստոն)
115. Ղարաբաղ (Շուշի)
116. Ղարաղաղ (Թավրիզ)
117. Զակատամարտ (Կ. Պոլիս)
118. Մանգունեի էֆքյար (Կ. Պոլիս)
119. Մասիս (Կ. Պոլիս)
120. Մարմարա (Կ. Պոլիս)
121. Մարտակոչ (Թիֆլիս)
122. Մեղու Հայաստանի (Թիֆլիս)
123. Մեր նշանաբանն է Հառաջ (Բեյրութ)
124. Մշակ (Թիֆլիս)
125. Մուրճ (Թիֆլիս)
126. Մուրճ-Մանգաղ (Ռոստով)
127. Նավասարդ (Լոս Անջելես)
128. Նոր Ազդարար (Կալկաթա)
129. Նոր աշխատավոր (Թիֆլիս)
130. Նոր աշխարհ (Թիֆլիս)
131. Նոր ապրիլ (Բեյրութ)
132. Նոր-Դար (Թիֆլիս)
133. Նոր կյանք (Բուխարեստ)
134. Նոր մամուլ (Երևան)
135. Նոր Փյունիկ (Բեյրութ)
136. Շանթ (Կ. Պոլիս)
137. Շավիղ (Վառնա)
138. Շարժում (Բուենոս Այրես)
139. Շարժում (Վառնա)

140. Շիրակի աշխատավոր (Ալեքսանդրապոլ)
141. Շողակաթ (Կ. Պոլիս)
142. Պալքանյան մամուլ (Սոֆիա)
143. Պահակ (Բոստոն)
144. Պայքար (Բոստոն)
145. Պրոլետար (Քիֆլիս)
146. Պրոլետար (Զիլագո)
147. Զահակիր (Կահիրե)
148. Ռազմիկ (Ֆիլիպե)
149. Սավանակ (Կահիրե)
150. Սովետական արվեստ (Երևան)
151. Սովետական գրականություն և արվեստ (Երևան)
152. Սովետական Հայաստան (ամսագիր, Երևան)
153. Սովետական Վրաստան (Քրիլիսի)
154. Սոցիալիստական արշավ (Կիրովական)
155. Սուրիա (Հալեպ)
156. Սուրիական մամուլ (Հալեպ)
157. Սուրհանդակ (Քիֆլիս)
158. Սուրհանդակ (Կ. Պոլիս)
159. Վաղվան ձայն (Մանչեստր)
160. Վերջին լուր (Կ. Պոլիս)
161. Վտակ (Քիֆլիս)
162. Տարագ (Քիֆլիս)
166. Փայլակ (Շուշի)
164. Քուլիս (Կ. Պոլիս)
165. Օրեր (Երևան)

բ) Ռուսերեն

1. Артист (Պետերբուրգ)
2. Баку (Բաքու)
3. Батумский рабочий (Բաթում)
4. Вечерняя известия (Օդեսա)
5. Вечерняя Москва (Մոսկվա)
6. Волна (Արխանգելսկ)
7. Голос Армении (Երևան)

8. Елизаветградский вестник
9. Елизаветградский листок (Ելիզավետգրադ)
10. Забайкальский рабочий (Պետրովսկ-Ջաբալյակսկի, Զիտայի մարզ)
11. Известия (Մոսկվա)
12. Индустрия (Քիֆլիս)
13. Кавказ (Քիֆլիս)
14. Казанский листок (Կազան)
15. Каспий (Բաքու)
16. Киевское слово (Կիև)
17. Коммунист (Երևան)
18. Красная газета (Լենինգրադ)
19. Красный Крым (Սիմֆերոպոլ)
20. Наше время (Բաքու)
21. Наше время (Քիֆլիս)
22. Новое время (Երևան)
23. Новости (Պետերբուրգ)
24. Одесский вестник (Օդեսա)
25. Одесский листок (Օդեսա)
26. Правда (Մոսկվա)
27. Рабочий и театр (Պետերբուրգ)
28. Советская Абхазия (Սոֆուս)
29. Театр и жизнь (Նարկով)
30. Театр и искусство (Պետերբուրգ)
31. Театр и музыка (Պետերբուրգ)
32. Театрал (Պետերբուրգ)
33. Театральная жизнь (Պետերբուրգ)
34. Тифлиссский листок (Քիֆլիս)
35. Туркменская искра (Աշխաբադ)
36. Урарту (Երևան)
37. Эриванские объявления (Երևան)
38. Эфир (Երևան)
39. Южный край (Կրեմենչուգ)
40. Շարգ գափրար (Արևելքի դուռ) (Նախիջևան, ադրբեջաներեն)
41. եզ, ու, երբեք? դե, չո, կո՞գ՞ա? (որտեղ, ինչ, երբ?, Քրիլիսի, վրացերեն և ռուսերեն):

MIDSUMMER NIGHTS DREAM (1595)

ԱՄԱՌՆԱՑԻՆ ԳԻՇԵՐՎԱ ԵՐԱԶ

1944

Ապրիլի 23. – Երևանի պատանի Հանդիսատեսի թատրոնում (Թարգմ. Վարդգես Սուրենյանց), Շեքսպիրյան Համամիութենական գիտահետազոտական 6-րդ կոնֆերանսի և թատերական փառատոնի առթիվ, առաջին անգամ, նվիրված Շեքսպիրի ծննդյան 380-ամյակին. բեմադրությունը՝ Տիգրան Շամիրխանյանի, ռեժիսոր՝ Աստղիկ Աղասյան, նկարիչ՝ Աշոտ Միրզոյան, երաժշտական ձևավորումը՝ Տելեմակ Ավետիսյանի:

Թեզետոս – Կոստանդին Հարությունյան, Էգետոս – Վարդան Միրզոյան, Լիսանդր – Արարատ Բարսեղյան, Դեմետրիոս – Վ. Սարգսյան, Սերկևիլ – Պարույր Սանթրոսյան, Մտուկ – Պերճ Գևորգյան, Տապան – Գևորգ Ստամբոլյան, Սրինգ – Անուշավան Շիրոյան, Կտուց – Արշավիր Ղազարյան, Անճար – Աշոտ Տեր-Հարությունյան, Հիպոլիտոս – Կլարա Շահբազյան, Հերմիա – Իդա Մկրտչյան, Հելենա – Մանյա Սիմոնյան, Օբերոն – Էմմա Վարդանյան, Միտանիա – Էմմա Ամիրբեկյան (Հետազայում՝ Ստեփանյան), Փուճարորի ոգի – Հրաչյա Ղափլանյան, Լուպեժիլ – Ա. Հակոբյան, Սարդարան – Ա. Անանյան, Մանանիակուտ – Զ. Մկրտչյան, Ցից – Գ. Վարդանյան:

Սովետական գրականություն և արվեստ, № 4–5, էջ 108–110:

Ապրիլի 24. – Երևանի պատանի Հանդիսատեսի թատրոնում, Շեքսպիրյան 6-րդ կոնֆերանսի երկրորդ նիստից Հետո: 1944–1945 թթ. երկրորդ կամ նոր դերակատարներ են եղել՝ Թեզետոս – Հայկ Բեյլերյան, Լիսանդր – Աղասի Կլեկչյան, Գրիգոր Չալիկյան, Սերկևիլ – Ս. Հովհաննիսյան, Մտուկ – Ռազմիկ

Ամիրզուլյան, Տապան – Պարույր Սանթրոսյան, Սրինգ – Պերճ
Գևորգյան, Կտուց – Անուշավան Շիրոյան, Անճար – Բախչո
Տրդատյան, Հերմիա – Վարդուշ Թամրազյան, Օրբերոն – Մա-
րուսյա Մարտիրոսյան, Միտանիա – Է. Սարուբաբյան, Փուճա-
բորի ոգի – Գ. Աճեմյան:

ԳԱԹ, Տ. Եամիրխանյանի Փոնոզ:

1945

Հունիսի 3-րդ տասնօրյակ. – Երևանի պատանի Հանդիսա-
տեսի թատրոնի բեմադրության ցուցադրությունը Մանկապա-
տանեկան թատրոնների Համամիութենական երկրորդ ստու-
գատեսին, Երևանում:

Սովետական Հայաստան, № 136:

1967

Ապրիլի 28. – Բեյրութի Գալուստ Կյուլպենկյան սրահում,
Հայ Երիտասարդաց Ընկերակցության «Վահրամ Փափազյան»
թատերախումբը (Թարգմ. Լևոն Թորոսյան, արձակ, արևմտա-
Հայերեն) «Միջամառնային գիշերվան երազ մը» վերնագրով
բեմադրությունը՝ Պերճ Ֆազյանի, զգեստների ձևավորումը՝
Սիրվարդ Ֆազյանի, երաժշտության պատասխանատու՝ Հա-
կոբ Վարդիվառյան:

Թեգեոս – Թորոս Սպիտանյան, Էգեոս – Հարություն Գնդու-
նի, Լիզանդր – Հակոբ Տաքեսյան, Տիմիդրիոս – Պերճ Տեր-Սա-
հակյան, Պիդոստրատ – Հարություն Գոճյան, Սերկևիլ – Ջավեն
Գալուստյան, Մտուկ – Գևորգ Սողոմոնյան, Տապան – Վահրամ
Իչևեմեճյան, Սրինգ – Կարո Կարոյան, Կտուց – Գառնիկ Պեք-
յարյան, Անճար – Համբարձում Տատուրյան, Հիփոլիտա – Սոնա
Գույումճյան, Հերմիա – Էլիզապեթ Սարգիսյան, Հելենա – Իս-
կուհի Գոճյան, Օպերոն – Հարություն Թումայան, Թիթանիա –
Աստղիկ Գասապյան, Փուք – Աստղիկ Պասմաճյան:

ՀԲԸՄ ՀԵՄ «Վահրամ Փափազյան» թատերախումբ, Բեյրութ, 1984, էջ 169:

ALL'S WELL THAT ENDS WELL (1602)

ԱՄԵՆ ԻՆՉ ԼԱՎ Է, ԹԵ ԼԱՎ ՎԵՐՉԱՆԱ

1984

Նոյեմբերի 10. – Երևանի Սունդուկյանի անվան ակադեմիա-
կան թատրոնում (Թարգմ. Հենրիկ Սևան), Շեքսպիրյան ներ-
կայացումների փառատոնի բացմանը, առաջին անգամ. բեմա-
դրությունը՝ Երվանդ Ղազանչյանի, ռեժիսոր՝ Աշոտ Ոսպլաթ-
յան, նկարիչ՝ Էդիկ Եղիզարյան, երաժշտությունը՝ Ռուբեն
Հախվերդյանի, պարերը՝ Նորայր Մեհրաբյանի, բեմական շար-
ժումը՝ Լևոն Իվանյանի:

Ֆրանսիայի թագավոր – Բաբկեն Ներսիսյան, Բերտրամ –
Վլադիմիր Քոչարյան, Լաֆլո – Նաչիկ Նազարեթյան, Պարոլ –
Մայիս Կարապետյան, Դյուանեն ավագ – Արմեն Մարության,
Դյուանեն կրտսեր – Աշոտ Ղուկասյան, Ազնվական – Գևորգ
Դողդոզյան, Ոնդկատակ – Հարություն Մովսիսյան, Կառավա-
րիչ – Կարեն Զանգիրյան, Կոմսուհի – Մետաքսյա Միմոնյան,
Հեղինե – Կարինե Սուքիասյան, Այրի – Ամալյա Արազյան,
Դիանա – Ալլա Թումանյան, Առաջին զինվոր – Արմեն Ոսո-
տիկյան, Երկրորդ զինվոր – Մուրադ Կոստանյան, Երրորդ զին-
վոր – Նորայր Գևորգյան:

Նոր դերակատարներ.

Դեկտեմբերի 8. – Ֆրանսիայի թագավոր – Մամիկոն Մա-
նուկյան:

Դեկտեմբերի 13. – Այրի – Էլեոնորա Պետրոսյան, Դիանա –
Ալլա Վարդանյան:

Սունդուկյանի անվան թատրոնի ներկայացումների մատյան:

1986

Մայիսի 6. – Երևանի Սունդուկյանի անվան թատրոնի բե-
մադրության վերջին՝ 31-րդ ներկայացումը:

KING LEAR (1605)

ԱՐՔԱ ԼԻՐ

1886

Նոյեմբերի 6. — Թիֆլիսի Վրաց Ազնվականների բանկի (նախկին՝ Գրիգոր Արծրունու) թատրոնում, Հայոց դրամատիկական ակումբի դերասանական խումբը (Թարգմ. Սենեքերիմ Արծրունի), առաջին անգամ. բեմադրությունը՝ Նապոլեոն Ամատունու:

Արքա Լիր — Պետրոս Աղամյան, Դուքս Բուրգոնդիայի — Գեղեոն Միրադյան, Դուքս Կորնվալի — Արամ Վրույր, Դուքս Ալբանի — Մաթևոս Աղայան, Կլոչեստեր կոմս — Գևորգ Չրճչյան, Կենտ կոմս — Մկրտիչ Ավայան, էդգար կոմս — Հովհաննես Արեւյան, էդմոնդ — Գ. Ուուսյան, Օսվալդ — Յոլակ (Մկրտիչ Կոմանյան), Կուրան (Գուսան) — Ծովակ (Կարապետ Ծովանյան), Ծաղրածու — Գևորգ Տեր-Դավթյան, Մի ազնվական և ծառա — Կարինյան, Գոներիլ — Սաթենիկ Չճչյան, Ռեգան — Վարդուհի (Աննա Նամուրազյան), Կորդելիա — Հ. Հասմիկ:

Մշակ, № 126: Նոր-Դար, № 191:

Դեկտեմբերի 4. — Նույն խումբը, ի նպաստ Պ. Աղամյանի (Արքա Լիր): Նոր դերակատարներ — Դուքս Կորնվալի — Մկրտչյան, Դուքս Ալբանի — Ս. Վարդանյան, Կլոչեստեր կոմս — Օննիկ Կյուրեղյան, Օսվալդ — Կոստանյան, Կորդելիա — Գոհարիկ Շիրինյան:

Մշակ, № 138:

1893

Դեկտեմբեր. — Բաքվի թատերախմբում Ստեփան Սաֆրազյանը մտադիր է եղել իր բեմեֆիսին Արքա Լիր խաղալու:

Նոր-Դար, № 218:

1900

Փետրվարի 5. — Բաքվի Թաղիկի թատրոնում (Հետագայում՝ Երաժշտական կոմեդիայի թատրոն), Հայ դերասանական խումբը (Թարգմ. Հովհաննես Մասեհյան), ի նպաստ Գ. Պետրոսյանի, նրա բեմադրությամբ:

Արքա Լիր — Գևորգ Պետրոսյան, Ֆրանսիայի թագավորը — Վարդան Մելիք-Հովսեփյան, Բուրգոնդիայի դուքսը — Ս. Վարդանյան, Կորնվալի դուքսը — Մաթևոս Աղայան, Ալբանի դուքսը — Գրիգոր Ավետյան, Քենտի կոմսը — Հովհաննես Ստեփանյան, Գլոստերի կոմսը — Արամ Վրույր, էդգար — Հովհաննես Արեւյան, էդմոնդ — Իսահակ Ալիխանյան, Ուեղկատակ — Պողոս Արաքսյան, Օսվալդ — Հ. Ղազարյան, Սպա — Հովհաննես Զարիֆյան, Ասպետ — Գր. Շահգիդանյան, Մունեսիկ — Ա. Գևորգյան, Գոներիլ — Միրանույշ, Ռեգան — Վարվառե Մելիքյան, Կորդելիա — Սաթենիկ Աղամյան:

Մշակ, № 29: Նոր-Դար, № 28: Կասպի, № 31.

1901

Նոյեմբերի 5. — Թիֆլիսի Արտիստական ընկերության (այժմ՝ Ռուսթավելու անվ.) թատրոնում, Հայ դերասանական խումբը Գ. Պետրոսյանի (Արքա Լիր) բեմադրությամբ:

Բուրգոնդիայի կոմսը — Հարություն Բերդյան, Քենտի կոմսը — Արամ Վրույր, էդգար — Հ. Արեւյան, էդմոնդ — Ի. Ալիխանյան, Ուեղկատակ — Գրիգոր Ավետյան, Օսվալդ — Պողոս Ռչտունի (Մելիք-Փաշայան), Գոներիլ — Միրանույշ, Ռեգան — Օլգա Գուլագյան, Կորդելիա — Մարիամ Ավետյան:

Մշակ, № 248, 249: Նոր-Դար, № 163:

Մարտի 12. — Նոր Նախիջևանի Քաղաքային Թատրոնում, Թիֆլիսի Հայ դերասանական խումբը (ղեկ. Սիրանույշ), Գ. Պետրոսյանի (Արքա Լիր) բեմադրությամբ, իր բենեֆիսին:

Գոներիլ — Սիրանույշ, Ռեզան — Օլգա Մայսուրյան, Կորդելիա — Քնարիկ (Մարգարիտ Բաբայան):

Նոր-Դար, № 54:

Հոկտեմբերի 4. — Թիֆլիսի Արտիստական ընկերության Թատրոնում, Հայոց դրամատիկական ընկերության խումբը Գ. Պետրոսյանի (Արքա Լիր) բեմադրությամբ:

Գլուստեր — Գեղեոն Միրադյան, Ալբանի կոմս — Հովսեփ Տեր-Ղևոնդյան, էդգար — Հ. Աբեյան, էդմոնդ — Մաթևոս Աղայան, Մաղրաճու — Գ. Տեր-Դավթյան, Կորդելիա — Վարվառե Մելիքյան:

Նոր-Դար, № 140, 142:

1903

Հոկտեմբերի 4. — Թիֆլիսի Արտիստական ընկերության Թատրոնում, Հայոց դրամատիկական ընկերության խումբը, Հովհաննես Աբեյանի (էդգար) բեմադրությամբ:

Արքա Լիր — Գ. Պետրոսյան, Թագավոր Ֆրանսիայի, Օսվալդ, Մի մունեստիկ — Անդրանիկ (Սողոմոնյան), Դուքս Բուրգոնդիայի, Բժիշկ, Մի ասպետ — Վարդան Միրզոյան, Դուքս Կորնվալի — Արչակ Մամիկոնյան, Դուքս Ալբանի — Հ. Տեր-Ղևոնդյան, Կոմս Քենտի — Արչակ Հարությունյան, Կոմս Գլուստերի — Գ. Միրադյան, էդմոնդ — Մ. Աղայան, Խեղկատակ — Գ. Տեր-Դավթյան, Մի սպա — Սազիսյան (Հմայակ Շահեն), Գոներիլ — օր. № №, Ռեզան — Օլգա Նոնիկյան (Գուլագյան), Կորդելիա — Վ. Մելիքյան:

Մշակ, № 221: ԳԱԹ, Թատերական բաժնի ծրագրերի ֆոնդ, № 2248:

Հունվարի 28. — Թիֆլիսի Արքունական (այժմ՝ Պալիաշվիլու անվ. օպերայի և բալետի) Թատրոնում, Հայոց դրամատիկական ընկերության դերասանական խումբը Հ. Աբեյանի բենեֆիսին. բեմադրությունը՝ Արմեն Արմենյանի (Իփեկյան):

Արքա Լիր — Հովհաննես Աբեյան, Թագավոր Ֆրանսիայի — Եղիա Սաժակ (Ջաղայան), Դուքս Բուրգոնդիայի, Ասպետ, Ա. սենատոր — Գրիգոր Լաքա, Դուքս Կորնվալի — Լևոն Ալավերդյան, Դուքս Ալբանի — Արմեն Արմենյան, Կոմս Քենտի — Վարդան Միրզոյան, Կոմս Գլուստերի — Արչակ Հարությունյան, էդգար — Հովհաննես Զարիֆյան, էդմոնդ — Արչավիր Շահխաթունի, Խեղկատակ — Գրիգոր Ավետյան, Մի ծերունի — Գևորգ Փիրումյան, Բժիշկ — Օվի Ահարոնյան, Օսվալդ — Հովհաննես Ղազարյան, Սպա, Բ. սենատոր — Արամ Ռչտունի (Բերոյան), Մունեստիկ — Աշխատակից, Գոներիլ — Օլգա Մայսուրյան, Ռեզան — Արաքս Զարիֆյան, Կորդելիա — Եկատերինա Դուրյան-Արմենյան:

Հորիզոն, № 17, 21: Մշակ, № 20: Սուրհանդակ, № 231:

Մարտի 26. — Բաքվի Նիկիտինների Թատրոն-կրկեսում, Աբեյան-Արմենյան դերասանական խումբը, Հ. Աբեյանի բենեֆիսին:

Նոր դերակատարներ.

Կոմս Գլուստերի — Արմեն Արմենյան, էդգար — Արչավիր Շահխաթունի, էդմոնդ — Իսահակ Ալիխանյան, Գոներիլ — Անահիտ (Ալիխանյան), Ռեզան — Օ. Գուլագյան:

Եսոյ, № 70.

1910-ական թթ. (1909-1913). — Նարբերդի Եփրատ կոլեջում, աշակերտության ուժերով ներկայացվել է «Արքա Լիրը» (Թարգմ. Մ. Ա. Մելքոն):

Արքա Լիր — Լևոն Հակոբյան:

Ասպարեզ, 1926, № 2203:

1912

Փետրվար. — Նարբերդում, Վարդանանց տոնի օրը, որբանոցային սանուհիների ուժերով:

Կոչնակ, № 13, էջ 323:

1916

Ապրիլի 23. — Թիֆլիսի Զուբալովի անվան ժողովրդական տանը (այժմ՝ Մարջանիչվիլու անվ. թատրոն), Շեքսպիրի մահվան 300-ամյակի առթիվ, Հայկական դրամատիկ խմբակցությունը Ամո Նարազյանի բեմադրությամբ: Ներկայացումից առաջ Շեքսպիրի մասին խոսք է ասել Հայոց դրամատիկական ընկերության վարչության անդամ Արամ Նազարեթյանը:

Արքա Լիր — Ամո Նարազյան, Ֆրանսիայի թագավոր — Գուլանճյան, Դուքս Բուրգոնդիայի — Արամ (Ամիրբեկյան), Դուքս Կորնվալի — (Հակոբ) Օհանյան, Դուքս Ալբանի — Գուրգեն Յանիկյան, Կոմս Քենտի — Հարությունյան II (Միքայել), Կոմս Գլոստերի — Մարության (Մնացական), Էդգար — Լևոն (Երամյան), Էդմոնդ — Միքայելյան, Նեղկատակ — Վ. Բեժանյան, Մի բժիշկ — Կարապետյան (Պերճ), Օսվալդ — Ռուսյան (Նազարեթ), Մի սպա — Մութաֆյան, Մի ասպետ — Բայանդուրյան (Գերասիմ), Գոներիլ — Մելիք-Շահնազարյան (Ելիզավետա), Ռեզան — Վանեցյան (Ալմաստ), Կորդելիա — Գրիգորյան:

Հորիզոն, № 88: Մշակ, № 87: ԳԱՔ, Թատերական բաժնի ծրագրերի ֆոնդ, № 837:

Մայիսի 22. — Երևանի Քաղաքային ակումբի (Երաժշտական կոմեդիայի նախկին թատրոն) դահլիճում, Շեքսպիրի մահվան 300-ամյակի առթիվ, Հ. Արեյանի և Սիրանուշի ղեկավարությամբ Հայ դերասանական խումբը: Շեքսպիրի մասին դասախոսություն է կարդացել դրականագետ-մանկավարժ Մարտիրոս Հովհաննիսյանը:

Ներկայացվել է Փոթորիկի տեսարանը. Արքա Լիր — Հ. Արեյան, Գլոստեր — Մկրտչյան (Մկրտիչ Տեր-Մկրտչյան), Էդգար — Հարություն Բերոյան, Նեղկատակ — Գրիգոր Ավետյան:

Աշխատանք, № 7:

Աշնանը. — Թիֆլիսում, «Գուրգեն» դերասանական ընկերությունը, Հ. Արեյանի (Արքա Լիր) բեմադրությամբ:

Ֆրանսիայի թագավոր — Պերճ (Կարապետյան), Կորնվալի դուքսը — Ժիրայր, Ալբանի դուքսը — Զարեհ Մկրտչյան, Քենտի կոմսը — (Արշակ) Հարությունյան, Գլոստերի կոմսը — (Գեղեճ) Միրադյան, Էդգար — Իսահակ Ալիխանյան, Էդմոնդ — Դ-խան (Դավիթ Դավիթխանյան), Օսվալդ — (Կոստանդին, Հետագայում՝ վարդապետ) Թադևոսյան, Գոներիլ — Օլգա Մայսուրյան, Ռեզան — (Նինա) Մանուչարյան, Կորդելիա — Ժասմեն (Մարիամ Եզանյան, Գրիգորյան):

ԳԱՔ, Թատերական բաժնի ծրագրերի ֆոնդ, № 739:

1916-ից Հետո, Նյու Յորքի Հայ դրամատիկ խումբը (1919-?) Լևոնդ Սարգիսյանի (Արքա Լիր) մասնակցությամբ:

ԳԱՔ, Ղ. Սարգիսյանի հուշերը:

1918

Դեկտեմբերի 5. — Թիֆլիսի Արտիստական ընկերության թատրոնում, Հայ դրամատիկ դերասանների միության խումբը Հ. Արեյանի (Արքա Լիր) բեմադրությամբ:

Թագավոր Ֆրանսիայի — Միքայել Ալիխանյան, Դուքս Բուրգոնդիայի — Հովսեփ Ոսկանյան, Դուքս Կորնվալի — Հ. Բերոյան, Դուքս Ալբանի — Լ. Ալավերդյան, Կոմս Քենտի — Հովհաննես Ստեփանյան, Կոմս Գլոստերի — Վարդան Միրզոյան, Էդգար — Ի. Ալիխանյան, Էդմոնդ — Ամո Նարազյան, Նեղկատակ — Գ. Ավետյան, Բժիշկ — Գուրգեն Թավրիզյան, Օսվալդ, Սպա — Մաթևոս Մանամյան, Ասպետ — Արամ Ռշտունի, Մունեստիկ — Արթուր Բաբյան, Գոներիլ — Հասմիկ (Հակոբյան), Ռեզան — Ե. Մելիք-Շահնազարյան, Կորդելիա — Արուս Ոսկանյան:

Աշխատավոր, № 200: ԳԱՔ, Թատերական բաժնի ծրագրերի ֆոնդ, № 359:

Մարտի 9. - Թիֆլիսի Արտիստական ընկերության թատրոնում, Հ. Արեյանի (Արքա Լիր) բեմական գործունեության 35-ամյակի երեկոյին, չորրորդ գործողությունը:

Հառաջ, № 45, 47:

Հունիսի 8. - Նյու Յորքի Վեստեր Հոլում, «Եփրատ» դերասանական խումբը (Թարգմ. Հ. Մասեհյան):

Կորդելիա - Էլմաս Չուլճյան: Մասնակցել են նաև Վարդանուշ Ուչատրյանը և Պերճուհի Հոլոփիկյանը (Գոներիլ, Ռեգան):

Ազգ. № 74:

Նոյեմբերի 6. - Թիֆլիսի Արտիստական ընկերության թատրոնում, Հայոց դրամատիկական ընկերության դերասանական խումբը, Հ. Արեյանի (Արքա Լիր) բեմադրությամբ:

Թագավոր Ֆրանսիայի - Լևոն Քալանթար, Դուքս Բուրգոնդիայի - Լևոն Աղաբաբյան, Դուքս Կորնվալի - Գուրգեն Թավրիզյան, Դուքս Ալբանի - (Մամոն) Սարգարյան, Կոմս Քենտի - Հ. Ստեփանյան, Կոմս Գլոստերի - Միքայել Մանվելյան, Էդգար - Ի. Ալիսանյան, Էդմոնդ - Հ. Բերոյան, Ուելկատակ - Բազրատ Մուրադյան, Բժիշկ, Ասպետ - Ավետիսյան (Ավետ Ոսկանյան), Օսվալդ - Արչավիր Կորկոտյան, Սպա - Պահարե (Հայկ Պետրոսյան), Մունետիկ - Արամ Ոսորով(յան), Գոներիլ - Մարի Բերոյան, Ռեգան - Օ. Գուլազյան, Կորդելիա - Արուս Ոսկանյան:

Աշխատավոր, № 234, 236: ԳԱԹ, Թատերական բաժնի ծրագրերի ֆոնդ, № 719:

Մարտի 15. - Թիֆլիսի պետական (Արտիստական ընկ.) թատրոնում, Հայ դրամատիկ դերասանական խումբը, Հ. Արեյանի (Արքա Լիր) բեմադրությամբ:

Թագավոր Ֆրանսիայի - (Հայկ) Տայյան, Դուքս Բուրգոնդիայի, Օսվալդ - Արչավիր Կորկոտյան, Դուքս Կորնվալի, Մի բժիշկ - Բազրատ Մուրադյան, Դուքս Ալբանի - Լ. Աղաբաբյան, Կոմս Քենտի - Հ. Ստեփանյան, Կոմս Գլոստերի - Արչակ Հարությունյան, Էդգար - Հովսեփ Ոսկանյան, Էդմոնդ - Գ. Թավրիզյան, Ուելկատակ - Արչակ Մամիկոնյան, Մի սպա, Մունետիկ - Արամ Ոսորով, Մի պալատական - Բազրատունի, Գոներիլ - Աստղիկ (Աղասյան), Ռեգան - Օ. Գուլազյան, Կորդելիա - Ա. Ոսկանյան:

Աշխատավոր, № 60:

Մայիսի 8. - Բաթումի Երկաթե թատրոնում, Հովսեփ Ոսկանյանի ղեկավարությամբ դրամատիկ դերասանական խումբը, Հ. Արեյանի (Արքա Լիր) մասնակցությամբ:

Ալբանի դուքս, Բուրգոնդիայի դուքս, Օսվալդ - Արչավիր Կորկոտյան, (Գոներիլ - Օ. Մայսուրյան, Կորդելիա - Ա. Ոսկանյան, Ուելկատակ - Ա. Մամիկոնյան): Մասնակցել են նաև՝ Ա. Հարությունյանը, Բ. Մուրադյանը, Գ. Թավրիզյանը, Ա. Արգարյանը, Վ. Եսայանը և ուրիշներ):

Նոր աշխատավոր, № 21: ԳԱԹ, Ա. Կորկոտյանի ֆոնդ:

Հուլիսի 27. - Ալեքսանդրապոլի (այժմ՝ Գյումրի) Ժողովրդական տանը, Հ. Ջարիֆյանի ղեկավարությամբ դերասանական խումբը, Հ. Արեյանի (Արքա Լիր) մասնակցությամբ:

Կոմս Քենտի - Հ. Բերոյան, Էդմոնդ - Գ. Թավրիզյան (Կոմս Գլոստերի - Վ. Միրզոյան, Գոներիլ - Օ. Մայսուրյան, Ռեգան - Մ. Բերոյան, Կորդելիա - Արաքս Ջարիֆյան, Էդգար - Հ. Ջարիֆյան):

ԳԱԹ, Հ. Բերոյանի ֆոնդ, № 7 գ:

Օգոստոսի 21. - Երևանի Ջանփոլադյանի թատրոնում (Հետազայում՝ Սպայի տուն), Հ. Ջարիֆյանի ղեկավարությամբ Երևանի Առաջին դրամատիկական խումբը, Հ. Արեյանի (Արքա Լիր) մասնակցությամբ, գրեթե նույն կազմով:

Հառաջ, № 178:

Գեկտեմբերի 20. — Կ. Պոլսի Պերա Թաղի Պրտի Շան Թատրոնում, Պոլսո Հայ դրամատիկ խումբը, Հ. Աբեյանի (Արքա Լիր) բեմադրությունը, ցերեկը:

Քենտի կոմս — Սեդրակ Սուրբաբյան, Գլոստերի կոմս — Նշան Պեչիկթաշյան, Օսվալդ — Վահրամ Պաղտասարյան, Էդգար — Հրաչյա Ներսիսյան, Էզմոնդ — Տրդատ Նշանյան, Սեդկատակ — Եղուարդ Զափրաստ(ճյան), Գոներիլ — Աղավնի Պիննեմեճյան, Ռեզան — Ա., Կորդելիա — Մաշա Սուրբաբյան:

Ճակատամարտ, № 692:

1922

Մարտի 25. — Ջմյունիայի (Բզմիր) Թատրոն Սիպելում (Նախկին Սպորթինկ), Աբեյան — Անդրանիկ Հայաստանի Թատերախումբը, Հ. Աբեյանի (Արքա Լիր) բեմադրությունը, նվիրված նրա բեմական գործունեության 40-ամյակին: (Հոբեյանական Հանդեսը չի կայացել Հոբեյանական Հանձնաժողովի և Հասարակության կողմից չնորհավորող չլինելու պատճառով):

Ֆրանսիայի Թագավոր, Էդգար, Ասպետ — Եղիշե Հարությունյան, Ալբանի դուքս — Սիմոն, Քենտի կոմս — Մաթևոս Սանամյան, Բուրգոնդիայի դուքս, Օսվալդ, Բժիշկ — Օննիկ (Սողոմոնյան), Գլոստերի կոմս — (Ջաքար) Ջաքարյան, Կորնվալի դուքս — Վահրամ, Սեդկատակ — Անդրանիկ (Սողոմոնյան), Գոներիլ — Ազնիվ (Անդրանիկ), Ռեզան — Գոհարիկ (Անդրանիկ), Կորդելիա — Պերճուհի (Անդրանիկ):

Վերջին լուր, № 2456: ԳԱԹ, Մ. Սանամյանի Փոնտ:

1924

Ապրիլի 27. — Նյու Յորքի Լոնգեյկեր Թատրոնում, տեղի «Հայ դրամատիկ» Թատերախումբը, Հ. Աբեյանի (Արքա Լիր) ղեկավարությունը ու բեմադրությունը (Թարգմ. Մ. Մելքոն):

Գլոստեր — Տիգրան Սոյան, Քենտ — Մ. Սուքիասյան, Օսվալդ — Արխանյան, Մենագար — Արտավազդ Գույումճյան, Սեդկատակ — (Երվանդ) Ստեփանյան, (Գոներիլ — Վարյա

Ստեփանյան, Ռեզան — Սիրան Սյունի, Կորդելիա — տիկ. Արտավազդ (Արչալույս Գույումճյան):

Հայաստանի կոչնակ, № 18, էջ 564: Պայքար, № 95:

1925

Մայիսի 5. — Բոստոնի Գրանդ Օպերա Թատրոնում, տեղի դրամատիկ խումբը Հ. Ջարիֆյանի ղեկավարությունը, Հ. Աբեյանի (Արքա Լիր) հրաժեշտի ներկայացումը Հայրենիք վերադառնալուց առաջ:

Գլոստեր — Կարո Գավաֆյան, Էդգար — Հ. Ջարիֆյան, Գոներիլ — Օ. Պարտիզպանյան, Ռեզան — Օվսաննա Սարգիսյան, Կորդելիա — Արաքս Ջարիֆյան: Մայիսի 31-ին նույն կազմով խաղացվել է Դետրոյթում:

Հայրենիք, № 38: Պայքար, № 118:

1927

Մարտի 25. — Բաքվի Բունիաթզադեի անվան (այժմ՝ Երաժշտական կոմեդիայի) Թատրոնում, տեղի Հայկական պետական դրամատիկական Թատրոնի խումբը, Հ. Աբեյանի (Արքա Լիր) մասնակցությամբ:

1928

Հոկտեմբերի 1. — Բաքվի Հայպետթատրոնում, Հ. Աբեյանի (Արքա Լիր) բեմադրությամբ, նկարիչ՝ Մուշեղ Սադյան:

Ֆրանսիայի Թագավոր — Հովսեփ Ոսկանյան, Բուրգոնդիայի դուքս — Մարտին Մարյան, Կորնվալի դուքս, Բժիշկ — Հ. Մկրտչյան, Ալբանի դուքս — Սերժ Հայրյան, Քենտ — Ալեքսանդր Հովհաննիսյան, Գլոստեր — Ավետ Ազյան, Էդգար — Իսահակ Ալիխանյան, Էզմոնդ — Լևոն Ալավերդյան, Օսվալդ — Աղասի Ալայան, Մադրաժու — Վահան Եսայան, Գոներիլ — Լյուսի Թառայան, Ռեզան — Մարիա Աղամյան, Կորդելիա — Ժասմեն:

1935-1936 Թատերաչրջան

Երևանի Առաջին (այժմ՝ Սունդուկյանի անվ.) պետթատրոնի գլխավոր ռեժիսոր Արմեն Գուլակյանը մտադիր է եղել բեմադրել «Արքա Լիրը», որի համար այսպիսի դերարաչխում է կատարել:

Արքա Լիր - Հրաչյա Ներսիսյան, Ալբանի Հերցոգ - (Վավիկ) Վարդանյան, Քենտ - Ավետ Ավետիսյան, Գլուստեր - Վաղարշ Վաղարշյան, Էդգար - Գուրգեն Զանիրեկյան, Էդմոնդ - Մկրրտիչ Զանան, Մադրաժու - Գուրգեն Գաբրիելյան, Օսվալդ - Լևոն Մարյան, Գոնբրիլ - Անահիտ Մկրտումյան, Ռեգան - Վարդուհի Մելքումյան, Կորդելիա - Ռուզաննա Վարդանյան:

Գրական Թերթ, 1935, № 24: ԳԱՔ, Ա. Գուլակյանի Փոնդ:

1936

Մարտի 12. - Բաքվում, Ազրբեջանի ռադիոկոմիտեի Հայկական Հաղորդումների ղեկավար, բանաստեղծ Սամվել Գրիգորյանի առաջարկով, Արքայանը տեղի Հայկական թատրոնի դերասանների մասնակցությամբ, իր պատրաստած տարբերակով ներկայացրել է «Արքա Լիրը»: (Թատրոնում խոստացել են բեմադրել, բայց անհետևանք է մնացել): Ցանկությունը ռադիոյով է իրագործել: Հաղորդավարը եղել է բանաստեղծուհի Վարսենիկ Աղասյանը:

Սամվել Գրիգորյանի Հաղորդումը:

1948

Փետրվարի 8. - Փարիզի Մարսելեն Բերթելոյի թատերասրահում, նվիրված Հայ թատրոնի 2000-ամյակին, փարիզահայ բեմի լավագույն ուժերով, Տրդատ Նշանյանի (Արքա Լիր) թարգմանությամբ ու բեմադրությամբ:

Ալպանի դուքս - Նազարեթ Պլտիկյան, Կորնվալի դուքս - Ա. Բարիլուսյան, Ֆրանսիայի թագավոր - Վ. Ժիրայր, Քենտ - Նուպար Մարգարյան, Կլոսթեր - Սարիմ Մաքսուտյան, Էտկար - Ա. Միսիրյան, Էդմոն - Գևորգ Տերվիչյան, Լիրի Հոսպի-

տր - Արտաշես Գմբեթյան, Կոնորիլ - Սիրուհի Նշանյան, Ռեգան - (Հայկուհի) Նուրչյան, Քորտելիա - Մ. Էքիզյան (Լենա ժեմելյա), Օսվալտ - Գառնիկյան, Բժիշկ - Գրիգոր-Վահան (Մաքսուտյան), Պատգամաբեր - Քանթարճյան, Ա. սպա - Վարժապետյան:

Ժողովուրդ, № 1010: ԳԱՔ, Տ. Նշանյանի Փոնդ:

1953

Հունիսի 6. - Երևանի Սունդուկյանի անվան թատրոնում (Թարգմ. Հ. Մասեհյան), բեմադրությունը՝ Վարդան Աճեմյանի, նկարիչ՝ Արմեն Զիլինգարյան, օգտագործվել է Մ. Բալակիրևի «Լիր Արքայի» համար գրած երաժշտությունը:

Արքա Լիր - Վահրամ Փափազյան, Գոնբրիլ - Հեղինե Հովհաննիսյան, Ռեգան - Ամայա Արագյան, Կորդելիա - Մետաքսյա Սիմոնյան, Ֆրանսիայի թագավոր - Ֆրունզե Դովլաթյան, Բուրգոնդի դուքս - Գևորգ Աշուղյան, Կորնվալի դուքս - Վաղինակ Մարգունի, Ալբանի դուքս - Օրի Բունիաթյան, Գլուստերի կոմս - Հովհաննես Ավագյան, Քենտ կոմս - Գուրգեն Զանիրեկյան, Էդգար - Գարուշ Նաժակյան, Էդմոնդ - Գեղամ Հարությունյան, Նեղկատակ - Թաթուլ Դիլաքյան, Օսվալդ - Գեվորգ Ասլանյան, Կուրան - Աշոտ Մկրտչյան, Մերունի - Հարություն Հայրապետյան, Բժիշկ - Աշոտ Ներսիսյան, Սպա - Արմեն Նոստիկյան, Ասպետ - Վլադիմիր Աբաջյան, Ասպետ Լիրի շքախմբից - Հովակ Գալոյան, Մունեստիկ - Արսեն Բազրատունի, Սուրհանդակ - Հանրի Զարյան, Կորնվալի ծառան - Տիգրան Բախչինյան:

Նոր դերակատարներ:

Հունիսի 7. - Ֆրանսիայի թագավոր - Նորեն Աբրահամյան, Բուրգոնդի դուքս - Վաչե Բագրատունի, Ալբանի դուքս - Ալեքսանդր Աղամյան:

Հունիսի 12. - Արքա Լիր - Հրաչյա Ներսիսյան, Ռեգան - Լյուսյա Հովհաննիսյան, Կորդելիա - Մարգո Մուրադյան:

Հունիսի 16. - Կորնվալի դուքս - Իշխան Ղարիբյան:

Հունիսի 23. - Օսվալդ - Ֆրունզե Դովլաթյան:

Հուլիսի 4. - Քենտ - Գևորգ Ասլանյան:

Սեպտեմբերի 25. - Նեղկատակ - Գուրգեն Գաբրիելյան:

Հունվարի 26. – Կորդելիա – Մայրանուշ Պարոնիկյան:
 Փետրվարի 2. – Քենտի կոմս – Գրիգոր Չալիկյան:
 Փետրվարի 16. – Ֆրանսիայի թագավոր – Վլադիմիր Աբաջ-
 յան:

Մարտի 21. – Օսվալդ – Հանրի Զարյան:

Սունդուկյանի անվան թատրոնի նյութեր:

Սեպտեմբերի 30. – Սունդուկյանի անվան թատրոնի վերջին՝
 74-րդ ներկայացումը երևանամերձ շրջանում:

Սունդուկյանի անվան թատրոնի նյութեր:

1973

Հունիսի 1. – Երևանի Գեղարվեստա-թատերական ինստի-
 տուտի ուսանող Դավիթ Սաֆարյանի բեմադրությամբ,
 տեսարաններ:

Արքա Լիր – Դավիթ Սաֆարյան, Գլուստեր – Նաչատուր
 Չալիկյան, էդգար – Միքայել Կոտոյան, Մուրացկաններ –
 Ալեքսան Ավանեսյան (Հունգարիա), Մանվել Ջիջի (Սիրիա),
 Նիկոլ Գյուլբուրդյան (Իրան), Ռոման Մաթիաշվիլի (Թբի-
 լիսի):

Մրազիր ուսումնական ֆակուլտետի 15-րդ շրջանավարտների, Ե., 1974:

1994

Նոյեմբերի 5. – Երևանի Կոմիտասի անվան կամերային երա-
 ժրչախմբի տանը (Թարգմ. Հ. Մասեհյան): Տեքստային Հա-
 մադրումը և բեմադրությունը Գրիգոր Մկրտչյանի:

Մենաթատրոնի մենակատար՝ Ժասմեն Գևորգյանի կա-
 տարմամբ:

Հուլիսի 12. – Երևանի Համազգայինի՝ Ս. Սարգսյանի դե-
 կավարությունը թատրոնում (Թարգմ. Հ. Մասեհյան). բեմադ-
 րությունը՝ Սոս Սարգսյանի, արտաքին ձևավորումը և զգեստ-
 ները՝ Գրիգոր Սահակյանի, երաժշտական ձևավորումը՝ Մար-
 տին Վարդազարյանի, բեմական մարտերը՝ Մարտին Մելքոն-
 յանի, պարերը՝ Լուիզա Վարդանյանի:

Լիր Արքա – Սոս Սարգսյան, Ֆրանսիայի արքա – Տիգրան
 Մխոյան, (Արամ Սուքիասյան), Բուրգոնդի դուքս – Հրաչյա
 Գասպարյան, (Փայլակ Չոբանյան), Կորնվալի դուքս – Զոհրաբ
 Տեր-Գասպարենց, Օլբրենի (Ալբանի) դուքս – Գուրգեն Սեդ-
 րակյան, Քենտի կոմս – Կարեն Զանիբեկյան, (Շահում Ղա-
 զարյան), Գլուստերի կոմս – Շահում Ղազարյան, (Մայիս Կա-
 րապոզյան), էդգար – Արթուր Մկրտչյան, էդմոնդ – Տիգրան
 Ներսիսյան, Օսվալդ – Ամիրան Գալստյան, Մի ծերունի – Համ-
 լետ Գալստյան, Բժիշկ – Փայլակ Չոբանյան, Նեղկատակ –
 Դավիթ Հակոբյան, Սպա – Արսեն Գրիգորյան, Մունետիկ –
 Արամ Սուքիասյան, Գոներիլ – Կարինե Զանճուղազյան, (Գալա
 Մեսրոպյան), Ռեգան – Նելլի Ներանյան, (Հերմինե Վահան-
 յան), Կորդելիա – Աննա էլբակյան, (Ռուզան Մեսրոպյան):

Ներկայացման ծրագիրը:

2010

Սեպտեմբերի 23. – Վանաձորի Արեւիկայի անվան պետթատ-
 րոնում (Թարգմ. Ս. Դաշտենց), թատրոնի գրական տարբերա-
 կով: Բեմադրությունը և գեղարվեստական ձևավորման մտա-
 շղացումը՝ Վահե Շահվերդյանի:

Արքա Լիր – Հակոբ Ազիզյան, Գոներիլ – Հերիքնազ Բաղ-
 դասարյան, Ռեգան – Արմինե Վերմիչյան, Կորդելիա – Ալլա
 Դարբինյան, էդմոնդ – Սարգիս Մանուկյան, էդգար – Թեմուր
 Աճինյան, Մադրաժու – Արամ Մխիթարյան, Կորենվալի
 դուքս – էլֆիկ Զոհրաբյան և ուրիշներ:

Голос Армянства, 2011, ապրիլի 21:

MUCH ADO ABOUT NOTHING (1598)

ԲԱԶՈՒՄ ԱՂՄՈՒԿ ՎԱՍՆ ՈՉԼՁԻ

1893—1894

1893—1894 թատերաշրջանի Համար Թիֆլիսի Հայոց դրամատիկական մշտական խումբը նախատեսել է բեմադրել «Ջուր տեղը մեծ աղմուկ» վերնագրով (Թարգմ. Հովհաննես Լալայան):

ԳԱԹ, Ա. Սաֆրազյանի ֆոնդ:

1960

Մարտի 13. — Երևանի Պարոնյանի անվան երաժշտական կոմնեդիայի պետթատրոնում, առաջին անգամ, ներկայացվել է «Ոչնչից մեծ աղմուկ» (Թարգմ. Վահրամ Թերզիբաչյան) վերնագրով: Բեմադրությունը՝ Տաճատ Վարդազարյանի, ռեժիսոր՝ Գրիգոր Սիմոնյան, նկարիչ՝ Գրադեոն Գևորգյան, երաժշտությունը՝ Տիխոն Խրեննիկովի, դիրիժոր՝ էմ. Մանուչարյան, պարադիր՝ Ա. Լեբեդև:

Դոն Պեդրո — Գևորգ Ոսկյան, Դոն Ժուան — Գրիգոր Սիմոնյան, Կլավդիո — Վարդգես Թաչճյան, Բենեդիկտ — Մայիս Կարապոյան, Լեոնատո — Արչավիր Ղազարյան, Անտոնիո — Կ. Ղարիբյան, Բալտազար — Օ. Շամամյան, Բորաչիո — Հենրի Ասլանյան, Կոնրադ — Ա. Բարայան, Հոն — Ալեքսանդր Հովհաննիսյան, Մահակ — Կիմ Երիցյան, Ժամկոչ — Մելինե Համամջյան, Հերո — Մ. Շահբազյան, Բեատրիչե — Իզաբելլա Դանդաս, Մարգարիտ — է. Ուաչատրյան, Ուրսուլա — Սվետլանա Գրիգորյան:

Երկրորդ կազմ. Դոն Ժուան — Գրիգոր Պողոսյան, Կլավդիո — Սերգեյ Գնունի, Կոնրադ — Ժ. Նալբանդյան, Հերո — Սեդա Մար-

յան, Բեատրիչե — Իդա Մկրտչյան, Մարգարիտ — Մ. Նալբանդյան, Ուրսուլա — է. Կարախանյան:

Թատերական Երևան, № 14:

1969

Մայիսի 8. — Բեյրութի Գալուստ Կյուլպենկյան սրահում, ՀԲԸՄ ՀԵԸ «Վահրամ Փափազյան» թատերախումբը (Թարգմ. Վարուժան Պետիկյան). բեմադրությունը՝ Գրիգոր Սաթամյանի, ձևավորումը և զգեստները՝ Օշին Գարագաչյանի, երաժշտությունը՝ Մինաս Գանգրունու: Ներկայացվել է 10 անգամ:

Պեատրիչե — Լուլու Գույումճյան, Հայր Ֆրանսիս — Վարդգես Յուրնեչյան, Պորաչիո — Զավեն Գալուստյան, Տոկպրի — Գեվորգ Սողոմոնյան, Ուրսուլա — Զարուկ Ներսեսյան, Տոն Ճոն — Հարություն Թումայան, Պենետիք — Գրիգոր Սաթամյան, Անտոնիո — Գրիգոր Տեկիրմենճյան, Ժամկոչ — Հակոբ Վարդիվաոյան, Լեոնատո — Թորոս Սարգիսյան, Վրոճիս — Վահրամ Իչեմենճյան, Հիրո — Այտա Գրգյաչարյան, Բլոտիո — Հարություն Գնդունի, Մարկրիթ — Քնարիկ Գևորգյան, Պալթազար — Վահե էլմայան, Աղջնակ մը — Մովիկ Սարգիսյան, Սուրհանդակ — Հարություն Թորոսյան, Ա. նվագաժու — Ավետիս էթնեքյան, Բ. նվագաժու — Ներսես Այվազյան, Գ. նվագաժու — Ավետիս Ֆրստրքճյան, Ա. պահակ — Կարո Կարոյան, Բ. պահակ — Մանուել Մարգարյան, Գ. պահակ — Սեպուհ Թեքյան, Դ. պահակ — Պետրոս Անսարյան:

Զարթոնք, մայիսի 10, 15: Քուլիս, № 14, էջ 28—29:

1981

Նոյեմբերի 24. — Երևանի պատանի Հանդիսատեսի թատրոնում, Շեքսպիրյան ներկայացումների փառատոնին (Թարգմ. Հ. Մասեհյան). բեմադրությունը՝ Երվանդ Ղազանչյանի, նկարիչ՝ Գ. Վարդանյան, զգեստների նկարիչներ՝ Անահիտ և Գայանե Արուտչյաններ, ռեժիսորներ՝ Արմեն Վարդանյան և Ռ. Աստվածատրյան, երգերը՝ Ռուբեն Հախվերդյանի, երաժշտական

ձևավորումը՝ Արմեն Վարդանյանի, պարերը՝ Նորայր Մեհրաբյանի, բեմական շարժումը՝ Լևոն Իվանյանի:

Դոն Պեդրո - Ջավեն Աբրահամյան, Դոն Զիովանի - Պ. Սարգսյան, Կլաուդիո - Գևորգ Կարապետյան, Բենեդիկտ - Վ. Նահապետյան, Լեոնատո - Արմեն Սանթրոսյան, Անտոնիո - Պետրոս Սաչիկյան, Բալթազար - Լ. Գասպարյան, Բորակիո - Ա. Շահվերդյան, Կոնրադ - Ա. Լազարյան, Դոկերբի - Ջարե Տեր-Կարապետյան, Վիրճիս - Մ. Ստեփանյան, Հայր Ֆրենսիս - Գևորգ Ստամբուլցյան, Լուսարար գրագիր - Ջանիբեկ Սաչատրյան, Հերո - Գայանե Մկրտչյան, Բեատրիս - Սուսաննա Ջալոյան, Մարգարիտ - Գոհարինե Տրդատյան, Ուրսուլա - Գ. Սարգսյան:

1982

Հոկտեմբերի սկզբներին, Մոսկվայում. - Երևանի պատանի Հանդիսատեսի թատրոնի Հյուրախաղերին:

Նոր դերակատարներ.

Կոնրադ - Վ. Հակոբյան, Հայր Ֆրենսիս - Ս. Օհանյան:

Քատերական Երևան, № 15:

1983

Երևանի պատանի Հանդիսատեսի թատրոնում:

Նոր դերակատարներ.

Դոն Զիովանի - Մ. Սարգսյան, Բորակիո - Ա. Լազարյան, Մարգարիտ և Ուրսուլա - Հասմիկ Տեր-Կարապետյան:

1984

Ապրիլի առաջին կեսին. - Կապանում և Քաջարանում, Երեվանի պատանի Հանդիսատեսի թատրոնի Հյուրախաղերին:

Քատերական Երևան, № 8:

Մարտի 28-31. - Հոլիվուդի «Էսիսթրնս Լիկ» թատրոնում, Ամերիկահայ միջազգային կոլեջի Հովանավորութամբ, նորաստեղծ «Ուիլյամ Սարոյան» թատերախմբի անդրանիկ ներկայացումը. բեմադրությունը՝ Ժիրայր Բաբազյանի:

(Բենեդիկտ) - Ժիրայր Բաբազյան, Բեատրիչե - Նորա Արմանի: Մասնակցել են նաև՝ Վ. Պերպերյանը, Հարություն Սաղրյանը, Ս. Տատոյանը, Մ. Գույումճյանը, փոքրիկ Վ. Գերասիմյանը (Աղջնակ մը), Գ. Մրայյանը, Զ. Սեմերճյանը, Մ. Հակոբյանը, Ա. Գլըճյանը, Ա. Գերասիմյանը, Ա. Սորչիտյանը, Ա. Հայրապետյանը, Ռ. Հարմանտայանը, Ա. Աբգարյանը, Հ. Ավագյանը, Ա. Մինասյանը, Վ. Ոսկյանը:

Ապրիլի 6. - Գլենդելում, դոկտոր Հարություն Սաղրյանի բնակարանում տեղի է ունեցել ընդունելություն ի պատիվ «Ուիլյամ Սարոյան» թատերախմբի «Բազում աղմուկ վասն ոչնչի» պիեսի բեմադրության: Քննարկմանը մասնակցել են կոլեջի տնօրեն Կարպիս Տեր-Եղիայանը, բեմադրող-ռեժիսոր՝ Ժ. Բաբազյանը և ուրիշներ:

Ապարեզ, № 7495: Մասիս, № 13:

1989

Երևանի պատանի Հանդիսատեսի թատրոնում:

Նոր դերակատարներ.

Կլաուդիո - Ա. Էլբակյան, Լեոնատո - Ա. Այվագյան, Կոնրադ - Ս. Ղազարյան, Լուսարար գրագիր - Ս. Պողոսյան, Ուրսուլա - Մ. Նազարյան:

Քատերական Երևան, № 5:

TIMON OF ATHENS (1608)

ԹԻՄՈՆ ԱԹԵՆԱՑԻ

1863

Գարնանը. — Սկսնակ դերասան Գևորգ Չմշկյանը Թիֆլիսի Հայ դերասանական խմբում բեմադրելու նպատակով, այն թարգմանել է ֆրանսերենից: Դա եղել է նրա առաջին թարգմանական աշխատանքը, որին ծանոթացնելու նպատակով հրավիրել է «Պերճական» խմբի դերասաններ Միհրդատ Ամրիկյանին ու Արտաշես Սուքիասյանին և նրանց համար կարդացել այն եղանակով, որով պետք է կատարվեին դերերը: Անփորձ թարգմանչի աշխատանքը հավանություն չի գտել, ուստի Չմշկյանն այն ոչնչացրել է: «Թիմոն Աթենացու» առաջին թարգմանությունը կարող էր ապահովել Շեքսպիրի մուտքը Հայ թատրոն: Այդ երևույթը հաստատվել է երկու տարի անց, նույն Չմշկյանի կողմից «Վենետիկի վաճառականի» թարգմանությամբ ու բեմադրությամբ:

Գ. Չմշկյան, Իմ հիշատակարանը, Եր., 1953, էջ 25:

1874—1875

1874—1875 թատերաշրջանում թարգմանվել ու բեմադրվել է առաջին և առայժմ միակ անգամ Երևանի Թեմական դպրոցի թատերասրահում էմին Տեր-Գրիգորյանի ղեկավարությամբ դերասանական խմբի ուժերով: Պիեսը բեմադրել է դերասան և մանկավարժ Արտաշես Հակոբյանը «Ջենոբ» անունով իր իսկ փոխադրությամբ:

Թիմոն Աթենացի — Ջենոբ — Արտաշես Հակոբյան: Մասնակցել են նաև է. Տեր-Գրիգորյանը, Գևորգ Սարգսյանը և ուրիշներ:

Բ. Հովակիմյան, «Թիմոն Աթենացին» Հայ թատրոնում. Շեքսպիրական, գիրք 5, Եր., 1975, էջ 323—340:

2005

Սեպտեմբերի 16, Երևան. — Շեքսպիրյան մենաներկայացումների «Արմմոնո» միջազգային երրորդ թատերական փառատոնի շրջանակներում, Արտաշես Հովհաննիսյանի բեմադրությամբ ներկայացվել է Սամվել Ոսլաթյանի «Վերջի սկիզբը» (ըստ Շեքսպիրի «Թիմոն Աթենացի» ողբերգության (թարգմ. Ս. Դաշտենց) պիեսը Պատանի Հանդիսատեսի թատրոնում:

Փառատոնի ծրագիրը:

TAMING OF THE SHREW (1593)

ԿԱՄԱԿՈՐ ԿԵՈՋ ՍԱՆՁԱՀԱՐՈՒՄԸ

1880

Մայիսի 15. — Թիֆլիսի Պալմի Ամառային թատրոնում, Հայոց դերասանական մշտական խմբի կողմից բեմադրության է պատրաստվել, բայց չի ներկայացվել (Թարգմ. Ամիրան Մանդինյան): Բեմադրությունն ունեցել է հետևյալ դերաբաշխումը.

Բարտիստ Մինոլա — Ստեփան Սաֆրազյան, Վինչենցո — Եղիշե Զարդեղյան, Լուչենցիո — Ադամ Սարգարյան, Պետրուչիո — Արտաշես Սուքիասյան, Գրեմիո — Մաթևոս Աղայան, Գորտենզիո — (Դանիել) Ղազյան, Տրանիո — Մկրտիչ Ավայան, Բիոնդելլո — Գևորգ Տեր-Դավթյան, Գրումիո — Ամիրան Մանդինյան, Կուրտիս — Գ. Սահակյան, Մերունի — № №, Կատարինե — Աստղիկ (Գանթարճյան), Բիանկա — Սիրանույշ (Գանթարճյան), Այրի կին — Վարդուհի (Աննա Նամուրազյան), Դերձակ — (Գրիգոր) Սարումյան, Վաճառական — № №:

Սեպտեմբերի 25. — Թիֆլիսի Պալմի Ամառային թատրոնում, Հայոց դերասանական մշտական խումբը, առաջին անգամ, ի նպաստ թարգմանչի՝ Ամիրան Մանդինյանի, ներկայացրել է «Կամակոր կնոջ սանձահարումը» վերնագրով, դերակատարների որոշ փոփոխությամբ.

Բարտիստ Մինոլա — Ստեփան Սաֆրազյան, Վինչենցո — Արտաշես Հակոբյան, Լուչենցիո — Մնացական Բեգլարյան (Պ. Աղամյանի փոխարեն), Պետրուչիո — Մարտիրոս Մնակյան, Գրեմիո — Արտաշես Սուքիասյան, Գորտենզիո — Մաթևոս Աղայան, Տրանիո — Մկրտիչ Ավայան, Բիոնդելլո — Գևորգ Տեր-Դավթյան, Գրումիո — Ամիրան Մանդինյան, Կուրտիս — Գ. Ղազյան, Մի ծերունի — (Գ.) Սահակյան, Կատարինե — Աստղիկ (Հիվանդացած Սիրանույշի փոխարեն), Բիանկա — Վիրգինիայի

փոխարեն Երանուհի Գարագաչյան, Մի այրի կին — Վարդուհի, Դերձակ — Ղազյան, Վաճառական — Սարումյան:

ԳԱԹ, Թատերական բաժնի ազդարների ֆոնդ, № 44: Ա. Մանդինյանի ֆոնդ:

1891

Նոյեմբերի 24. — Թիֆլիսի Արքունական (այժմ՝ Պալիազվիլու անվ. օպերայի և բալետի թատրոնի նախկին շենք) թատրոնում, նորակազմ դերասանական խումբը, Գևորգ Պետրոսյանի բեմադրությամբ:

Բարտիստ Մինոլա — Գրիգոր Աբրահամյան, Պետրուչիո — Գևորգ Պետրոսյան, Լուչենցիո — Արմեն Արմենյան (Իփեկյան), Վինչենցո — Արամ Վրույր (Մաքսաչյան), Գրեմիո — Պողոս Արաքսյան (Քալանթարյան), Գորտենզիո — Մաթևոս Աղայան, Տրանիո — Հովհաննես Աբեյան, Բիոնդելլո — Գևորգ Տեր-Դավթյան, Գրումիո — Դավիթ Թրյան, Կուրտիս — Արշակ Հարությունյան, Մի ծերունի — № №, Դերձակ — Արշակ Մամիկոնյան, Կատարինե — Սիրանույշ, Բիանկա — Վարվառե Մելիքյան, Մի այրի կին — Վարդուհի:

Մշակ, № 121: Նոր-Դար, № 156:

1897

Դեկտեմբերի 5. — Բաքվի Վ. Ի. Վասիլև-Վյատսկու թատրոն-կրկեսում, Հայ դերասանական խումբը Գ. Պետրոսյանի բեմադրությամբ:

Բարտիստ Մինոլա — Արամ Վրույր, Պետրուչիո — Հ. Աբեյան, Լուչենցիո — Գ. Պետրոսյան, Վինչենցիո — Հովհաննես Ստեփանյան, Տրանիո — Պողոս Արաքսյան, Գրումիո — Դ. Թրյան, Բիոնդելլո — Իսահակ Ալիխանյան, Գորտենզիո — Գրիգոր Ավետյան, Կատարինե — Սիրանույշ, Բիանկա — Վ. Մելիքյան, Կուրտիս — Վարդան Մելիք-Հովսեփյան, Սառա (Այրի կին) — № № (Մաթենիկ Արտեմյան):

Արձագանք, № 144: Նոր-Դար, № 213:

1899

Հոկտեմբերի 30. - Բաքվի Վ. Ի. Վասիլև-Վյատսկու թատրոն-կրկեսում, Հայ դերասանական դրամատիկական խումբը Գ. Պետրոսյանի բեմադրությամբ:

Բաբտիստ Մինոլա - Գրիգոր Ավետյան, Պետրուչիո - Հ. Աբեյան, Լուչենցիո - Ախուրյան, Վինչենցիո - Արամ Վրույր, Գրեմիո - Մ. Աղայան, Գորտենզիո - (Ամո) Նարազյան, Տրանիո - Հ. Ստեփանյան, Բիոնդելլո - Վ. Մելիք-Հովսեփյան, Գրուամիո - Պ. Արաքսյան, Մերունի, Կուրտիս - Ղազարյան, Կատարինե - Սիրանույշ, Բիանկա - Օլգա Մայսուրյան, Միայրի կին - Վարդուհի, Դերձակ - Հովհաննես Զարիֆյան, Վաճառական - Գ. Շահգիդանյան:

Նոր-Դար, № 194: ԳԱԹ, Գր. Ավետյանի Փոնդ:

1900

Հուլիսի 25. - Շուշիի Մ. Նանդամիրյանի թատրոնում, Բաքվի Հայ դերասանական խումբը Հ. Աբեյանի (Պետրուչիո) ղեկավարությամբ ու բեմադրությամբ:

(Կատարինե - Օլգա Մայսուրյան, Բիանկա - Սաթենիկ Աղամյան, Միայրի կին - Փառանձեմ): Մասնակցել են նաև Պ. Արաքսյանը, Հ. Ստեփանյանը, Հ. Զարիֆյանը, Վ. Մելիք-Հովսեփյանը, Ի. Ալիխանյանը:

ԳԱԹ, Մ. Նանդամիրյանի Փոնդ: Մշակ, № 153:

1902

Նոյեմբերի 25. - Թիֆլիսի Արտիստական ընկերության (այժմ՝ Ռուսթավելու անվ.) թատրոնում, Հայոց դրամատիկական ընկերության դերասանական խումբը, Հ. Աբեյանի (Պետրուչիո) բեմադրությամբ:

Բաբտիստ Մինոլա - Գեղեոն Միրադյան, Վինչենցո - Վարդան Միրզոյան, Լուչենցիո - Մաթևոս Աղայան, Գրեմիո - Անդրանիկ (Սողոմոնյան), Գորտենզիո - Արչակ Հարությունյան,

Տրանիո - Արչակ Մամիկոնյան, Բիոնդելլո - Ավետ Ազյան, Գրուամիո - Գևորգ Տեր-Դավթյան, Կուրտիս - Միքայել Սաֆարյան, Կատարինե - Օ. Մայսուրյան, Բիանկա - Վ. Մելիքյան, Պանդուկի տիրուհի (Միայրի կին) - Աշխեն Արաքսյան, Դերձակ - Հովսեփ Տեր-Ղևոնդյան:

Մշակ, № 262, 263: Նոր-Դար, № 175, 177:

1906

Դեկտեմբերի 14. - Թիֆլիսի Արտիստական ընկերության թատրոնում, Հայոց դրամատիկական ընկերության դերասանական խումբը, Հ. Աբեյանի (Պետրուչիո) բեմադրությամբ (Թարգմ. Մանուչար - Մ. Մանուչարյան):

Բաբտիստ Մինոլա - Գրիգոր Ավետյան, Վինչենցո - Մկրտիչ Թաչճյան, Լուչենցիո - Հովհաննես Զարիֆյան, Գրեմիո - Միքայել Մանվելյան, Գորտենզիո - Ա. Հարությունյան, Տրանիո - Մ. Աղայան, Բիոնդելլո - (Մկրտիչ) Աղիլխանյան, Գրուամիո - Պ. Արաքսյան, Կուրտիս - Մելիք, Մերունի - Մ. Աղաբեկյան, Կատարինե - Սիրանույշ, Բիանկա - Վ. Մելիքյան, Միայրի կին - Նոնիկյան (Օլգա Գուլազյան), Դերձակ - Ռուբեն, Վաճառական - № №:

Երկիր, № 60: ԳԱԹ, Գր. Ավետյանի Փոնդ:

1910

Հունվարի 10. - Կ. Պոլսի Պրտի Շան թատրոնում, Աբեյան-Արմենյան դերասանական խումբը, ի պատիվ Հ. Աբեյանի (Պետրուչիո):

Ազատամարտ, № 182:

1914

Փետրվարի 9. - Բաքվի Հայոց Մարդասիրական ընկերության դահլիճում, Հ. Աբեյանի (Պետրուչիո) բեմադրությամբ:

Գրումիո - Գրիգոր Ավետյան:

ԳԱՔ, Գր. Ավետյանի Փոնո:

Փետրվարի 27. - Աշխարհադում (Թուրքմենիա), Հ. Արեյանի (Պետրուչիո) ղեկավարությամբ դերասանական խումբը:

Բարտիստ Մինոլա - Վարդան Միրզոյան, Կատարինե - Ժամեն (Մարիամ Եգանյան, Հետո՝ Գրիգորյան), Գրեմիո - Գ. Ավետյան, Բիանկա - Փառանձեմ (Սաղաթեյան):

Գործ, № 13:

Մարտի 6. - Մերվում, նույն խումբը:

Մարտի 18. - Անդիժանում, նույն խումբը:

Մարտի 25. - Կոկանդում, նույն խումբը:

Արև, № 38:

Ապրիլի երկրորդ կես. - Ղզլարի (Հյուսիսային Կովկաս) ուստոնդում, նույն խումբը:

1919

Թիֆլիսում (Զուբայովի անվ. Ժողովրդական տան Հայկական մասնաճյուղի խմբում):

Վինչենցո - Վահան Գալստյան:

ԳԱՔ, Վ. Գալստյանի Փոնո:

1923

Դեկտեմբերի 10. - Երևանի Առաջին (այժմ՝ Սունդուկյանի անվ.) պետական դրամատիկական թատրոնում (Թարգմ. Զալալ Տեր-Գրիգորյան), բեմադրությունը՝ Լևոն Քալանթարի, նկարիչ՝ Գարեգին Երիցյան:

Նախաբանում՝ Լորդ - Գուրգեն Զանիբեկյան, Քրիստափոր Սլայ - Միքայել Մանվելյան, Պանդոկի տիրուհին - Երանուհի Աղամյան, Առաջին ուղեկից - Հովհաննես Ավագյան, Երկրորդ

ուղեկից - Արտաշես Ամիրխանյան, Մանկավիճիկ - Վարդան Թերզիրաչյան, Մունեստիկ - **:

Կատակերգության մեջ՝ Բարտիստ - Լևոն Աղաբաբյան, Վինչենցո - Հովհաննես Ստեփանյան, Լուչենցիո - Հրաչյա Ներսիսյան, Պետրուչիո - Մկրտիչ Զանան, Գրեմիո - Համբարձում Ոսաջանյան, Հորտենզիո - Օրի Բունիաթյան, Տրանիո - Վաղարշ Վաղարչյան, Բիոնդելլո - Տիգրան Շամիրխանյան, Գրումիո - Ավետ Ավետիսյան, Կուրտիս - Սարգիս Մելիքսեթյան, Պեդանտ - Հովհաննես Ավագյան, Կատարինե - Արուս Ոսկանյան, Բիանկա - Սյուզան Գարագաչ, Այրի կին - Ալվան Գրիգորյան, Դերձակ - **:

Երկրորդ կազմ՝ Բարտիստ - Դավիթ Մայան, Վինչենցո - Ստեփան Դավթյան, Բիոնդելլո - Գուրգեն Գաբրիելյան, Կուրտիս - Բագրատ Մուրադյան, Կատարինե - Համիկ (Հակոբյան), Բիանկա - Լյուսի Մեղնիկյան, Այրի կին - Մանյա Գյոդակյան, Սլայ - Սուրեն Քոչարյան, Պանդոկի տիրուհին - Սյուզան Գարագաչ, Բ. որսորդ (ուղեկից) - Վահան Դասոյան:

ԳԱՔ, Թատերական բաժնի ծրագրերի Փոնո:

1924

Հունվարի 10. - Երևանի Առաջին պետթատրոնում: Բիանկա - Սիրանուշ Վահանյան:

Ապրիլի 25. - Թավրիզում, Երևանի Առաջին պետթատրոնի Հյուրախաղերին, Համիկի (Կատարինե) բեմեֆիսին:

Մայիսի 20, 27. - Լենինականում (այժմ՝ Գյումրի), Երևանի Առաջին պետթատրոնի Հյուրախաղերին:

Հունիսի 8 (Հուլիսի 16). - Ղարաքիլիսայում (այժմ՝ Վանաձոր), Երևանի Առաջին պետթատրոնի Հյուրախաղերին:

Հունիսի 19, 24. - Ստեփանավանում, Երևանի Առաջին պետթատրոնի Հյուրախաղերին:

ԳԱՔ, Մ. Գևորգյանի Փոնո:

Մայիսի 23, 30. — Լենինականի քաղաքապետի թատրոնում, Երևանի Առաջին պետթատրոնի հյուրախաղերին:

Հունիսի 7. — Բոստոնի Մունիցիպալ Բուիլդինգ սրահում, «Կովասեր կինը» վերնագրով (Թարգմ. Յողիկ Ջարիֆյան), Հովհաննես Ջարիֆյանի (Պետրուչիո) բեմադրությունը, տեղի դրամատիկ խմբի թատերասերների մասնակցությամբ:

Բարտիստա — Միհրան Զորեպանյան, Քատրին — Արաքս Ջարիֆյան, Բիանկա — Արաքսի Պրազիլյան, Վինչենցո — Նշան Սարգիսյան, Լյուչենցիո — Ա. Պրազիլյան, Հորթենցիո — Հարություն Սողիկյան, Այրի — Օվսաննա Սազիսյան, Գրումիո — Հ. Հապեչյան, Թրանիո — Ն. Պաչյան, Բիոնտելլո — (Վահրամ Տեր-) Բարսեղյան, Քրրթիս, Գրեմիո — Գ. Գյուլխասյան, Դերձակ մը — Ն. Գույումճյան:

ԳԱՔ, Հ. Ջարիֆյանի ֆոնդ:

1926

Հունիսի 10. — Թիֆլիսի Ռուսթավելու անվան թատրոնում, Երևանի Առաջին պետթատրոնի հյուրախաղերին:

Բարտիստ — Դավիթ Մալյան, Պետրուչիո — Մ. Զանան, Լուչենցիո — Հր. Ներսիսյան, Գրեմիո — Հ. Ուչանյան, Գրումիո — Ա. Ավետիսյան, Տրանիո — Վ. Վաղարչյան, Բիոնտելլո — Գ. Գարրիեյան, Լորդ — Գ. Զանիբեկյան, Կուրտիս — Սուրեն Քոչարյան, Կատարինե — Հասմիկ, Բիանկա — Լյուսի Մեղնիկյան, Պանդոկապետուհի — Սյուզան Գարազաշ, Այրի կին — Մանյա Գյոդակյան:

Մարտակոչ, № 132:

Հունիսի 20. — Բաքվի Մեծ (նախկին՝ Մալիյանների, այժմ՝ Մ. Ֆ. Ախունդովի անվ. օպերայի և բալետի) թատրոնում, Երեվանի Առաջին պետթատրոնի հյուրախաղերին: Վերջին ներկայացումը:

Կոմունիստ, № 139:

Փետրվարի 23. — Նյու Յորքի Հունգարական տան սրահում, Հ. Ջարիֆյանի (Պետրուչիո) ղեկավարությամբ դերասանական խումբը:

Բարտիստա — Ն. Հարոյան, Քատրին — Հ. Օվիկյան, Բիանկա — Ն. Վարդանյան, Վինչենցո, Գրեմիո — Ս. Ահարոնյան, Լուչենցիո — Ա. Սանասարյան, Թրանիո, Դերձակ — Ս. Հակոբյան, Բիոնտելլո, Քրրթիս — Մ. Յաբալյան, Գրումիո — Ս. Փափազյան, Հորթենցիո — Մ. Մանուկյան:

ԳԱՔ, Հ. Ջարիֆյանի ֆոնդ:

1931

Հունվարի 18. — Նյու Յորքում, Հ. Ջարիֆյանի (Պետրուչիո) դերասանական խումբը: Տիկ. Հորթենցիո — Ա. Վարդանյան:

1932

Փետրվարի 14. — Նյու Յորքի Պարկ Պալատում, Հ. Ջարիֆյանի (Պետրուչիո) դերասանական խումբը:

Մարտի 30. — Նյու Յորքի Գոլդեն թատրոնում, նույն խումբը:

Պայքար, № 35, 73:

1935

Հուլիսի 14. — Բուենոս Այրեսի Հայ Կեդրոնի սրահում, թատերաչրջանի բացման առթիվ, «Կովասեր կինը» (Թարգմ. Յ. Ջարիֆյան), Հ. Ջարիֆյանի (Պետրուչիո) բեմադրությամբ:

Բարտիստա — Ն. Գարակոչյան, Քատրին — Ա. Վարդապետյան, Բիանկա — Մ. Այվազյան, Հորթենցիո — Լևոն Վարդապետյան, Մերի (Հորթենցիոյի կինը) — Ե. Սարգիսյան, Վինչենցո — Ա. Տեր-Հովհաննիսյան, Լուչենցիո — Կ. Գամպուրյան,

Գրումիո - Պ. Շիրակյան, Թրանիո - Ա. Մոմճյան, Բիանդելլո - Կ. Լոմյոմճյան, Գրրթիս - Լ. ԹաճԹաճյան, Դերձակ - Ս. Էքիզյան:

ԳԱԲ, Ն. ԶարիՓյանի Փոնդ:

1951

Հուլիսի 1. - Փարիզի Որիմյան սրահում, Որիմյան դպրոցի կրթական մարմնի կազմակերպած տարեվերջյան Հանդեսին, «Ընտանեցած Ջատուկը» վերնագրով: Բեմադրությունը Փանոսիկ Փանոսյանի:

Մասնակցել են Հայ արիներն ու արեւույշները:

Հառաջ, № 1913:

1958

Ապրիլի 20. - Երևանի Պարոնյանի անվան երաժշտական կոմեդիայի պետթատրոնում (Թարգմ. Նաչիկ Դաշտենց), բեմադրությունը՝ Օննիկ (Հովհաննես) Կարապետյանի, նկարիչ՝ Գրադեոն Գևորգյան, դիրիժոր՝ Դավիթ Երզնկյան, պարերը՝ Ա. Լեքեղևի:

Բարտիստա - Գեղամ Ոսկյան, Վինչենցո - Գրիգոր Սիմոնյան, Լուչենցիո - Վարդգես Թաչչյան, Պետրուչիո - Կարպ Նաչվանքյան, Գրեմիո - Կիմ Երիցյան, Տրանիո - Մայիս Կարապետյան, Բիոնդելլո - Մելինե Համամջյան, Գրումիո - Հայկ Դանգաս, Հորտենզիո - Հենրի Ասլանյան, Կուրտիս - Սերգեյ Առաքելյան, Վարժապետ - Կ. Ղարիբյան, Կատարինա - Իզաբելլա Դանգաս, Բիանկա - Իդա Մկրտչյան, Այրի կին - Էմմա Կարախանյան, Դերձակ - Մ. Տեր-Մաճակյան:

Երկրորդ կազմ՝ Վինչենցո - Գրիգոր Պողոսյան, Լուչենցիո - Մ. Գալաջյան, Պետրուչիո - Սերգեյ Գնունի, Տրանիո - Երվանդ Շահնազարյան, Բիոնդելլո - Սվետլանա Գրիգորյան, Գրումիո - Ալեքսանդր Հովհաննիսյան, Հորտենզիո - Գևորգ Տեր-Պետրոսյան, Կատարինա - Ալլա Անդրեասյան, Բիանկա - Ա.

Մկրտչյան, Լյուբա Լյուբչյան, Այրի կին - Օֆեյյա Սաղաթելյան, Կուրտիս - Ս. Ֆրենկյան:

Երևան, № 82: Թատերական Երևան, № 12:

Մայիսի 19. - Հայկական թատերական ընկերությունում կազմակերպվել է Երաժշտական կոմեդիայի թատրոնի բեմադրության քննարկումը. զեկուցող՝ Վահրամ Թերզիբաշյան:

Թատերական Երևան, № 16:

Նոյեմբերի 26. - Պարոնյանի անվան երաժշտական կոմեդիայի թատրոնում. նոր դերակատար՝ Տրանիո - Հովհաննես Կարապետյան:

1959

Հուլիսի երկրորդ կես. - Երևանի Պարոնյանի անվան երաժշտական կոմեդիայի թատրոնի Հյուրախաղերին - Կիրովականում (Վանաձոր):

Հուլիսի վերջերին. - Նույն խումբը Լենինականում (Գյումրի):

1960

Մարտի 6, 17. - Շավիլի (Ֆրանսիա) Քաղաքապետարանի սրահում, երիտասարդաց թատերախումբը ի նպաստ տեղի եկեղեցու և դպրոցի «Ընտանեցած Ջատուկը» վերնագրով, բեմադրությունը՝ Փանոսիկ Փանոսյանի:

Խթան, № 240:

- Երևանի Պարոնյանի անվան երաժշտական կոմեդիայի թատրոնում, նոր դերակատարներ՝

Բարտիստա - Արչավիր Ղազարյան, Գրեմիո - Ա. Բաբայան, Դերձակ - Գ. Ստեփանյան:

Թատերական Երևան, № 19:

1966

Փետրվարի 11. — Թբիլիսիի Շահումյանի (այժմ՝ Պ. Աղամյանի) անվան հայպետթատրոնում (Թարգմ. Ս. Դաշտենց). բեմադրությունը՝ Հայկ Ումիկյանի, նկարիչ՝ Ռոբերտ Նալբանդյան, երաժշտությունը՝ Ա. Գոլուբենցևի:

Բաբտիստա — Արչակ Արչակունի (Հարությունյան), Վինչենցո — Նոյ Թումանյան, Լուչենցիո — Ռոբերտ Հովհաննիսյան, Պետրուչիո — Ռաֆիկ Պապուկյան, Գրեմիո — Ս. Պողոսյան, Հորտենզիո — Սուրեն Եղիազարյան, Տրանիո — Ավետիք Սանոսյան, Բիոնդելլո — Ռ. Նաչատրյան, Գրումիո — Հրաչիկ Սիմոնյան, Կուրտիս — Աղամ Գոչարյան, Վարժապետ — Արչակ Աղիլխանյան, Կատարինա — Սերիկ Շեկոյան, Բիանկա — Արուս Ղարաջյան, Այրի կին — Սեդա Զանիկյան, Դերձակ — Բախչո Տրդատյան, Կրպակավոր — Անտոն Պարոնբեկյան, Դայակ — Ա. Աղայան, Սպասուհի — Վարդուշ Աբրահամյան, Աղախին — Մարիետա Բաբայան, Նատանիել — Գ. Գրիգորյան, Փիլիպոս — Ռոբերտ Աղաջանյան, Գրիգոր — Հրաչիկ Թաթարյան:

Երկրորդ կազմ՝ Պետրուչիո — Սերգեյ Գնունի, Տրանիո — Ռ. Նաչատրյան, Բիանկա — Լամարա Փիրումյան:

Ներկայացման ծրագիրը:

Հուլիսի 3-րդ տասնօրյակ. — Թբիլիսիի հայպետթատրոնի հյուրախաղերին, Սուխումում:

Советская Абхазия, Հուլիսի 24:

1973

Մայիսի 7. — Երևանի Գեղարվեստա-թատերական ինստիտուտի ռեժիսորական ֆակուլտետի երրորդ կուրսի (ղեկ. Ռ. Զրբաչյան) ուսանող Նիկոլ Գյուլբուդաղյանի (Իրան) բեմադրությամբ, տեսարաններ:

Տրանիո — Գրիգոր Տատինցյան, Բաբտիստա — Դավիթ Սաֆարյան, Պետրուչիո — Արա Տեր-Գրիգորյան, Կատարինա — Իրինա Օհանյան:

Մրագիր ռեժիսորական ֆակուլտետի 15-րդ չրջանավարտների, Եր., 1974:

1985

— Լոս Անջելեսում, ռեժիսոր Կարեն Մալունցյանի (Պետրուչիո) բեմադրությամբ, «Անսանձ կնոջ սանձահարումը» վերնագրով:

Ասպարեզ, № 7462:

CORIOLANUS (1607)

ԿՈՐԻՈԼԱՆ

1978

Օգոստոսի 24. — Երևանի Սունդուկյանի անվան թատրոնի բեմադրությունը Հանձնումը Մշակույթի նախարարությունը:

Սեպտեմբերի 15. — Մոսկվայի Փոքր թատրոնում, Երևանի Սունդուկյանի անվան ակադեմիական թատրոնի հյուրախաղերին, առաջին անգամ (Թարգմ. Նաչիկ Դաշտենց). բեմադրությունը՝ Հրաչյա Ղափլանյանի, ռեժիսոր՝ Նորեն Աբրահամյան, նկարիչ՝ Եվգենի Սաֆրոնով, երաժշտական ձևավորումը՝ Ֆելիքս Արամյանի, մարտի տեսարանները՝ Մ. Մելքոնյանի, պարերը՝ Է. Բուկայտիսի:

Կայոս Մարցիոս Կորիոլան — Նորեն Աբրահամյան, Տիտոս Լարցիոս — Գևորգ Ասլանյան, Կոմինիոս — Գևորգ Աշուրյան, Մենենիոս Ագրիպա — Մամիկոն Մանուկյան, Սիցինիոս Վելուտոս — Հովակ Գալոյան, Զուենիոս Բրուտոս — Վահրամ Եղջատյան, Փոքրիկ Մարցիոս — Արմեն Սարգսյան (դպրոցական), Տուլլոս Օֆիդիոս — Նաչիկ Նազարբեյան, Դավադիրներ — Յուրի Ամիրյան, Ալեքսանդր Նաչատրյան, Վիգեն Ստեփանյան, Վոլչ ժամապահներ — Ժան Նշանյան, Գրիգոր Օգարյան, Սուրհանդակ — Հարություն Տողուկյան, Վոլունդիա — Լյուսյա Հովհաննիսյան, Վիրգիլիա — Ալիս Կապլանջյան, Դայակ — Լիդա Սալախյան, Հոմի սենատոր — Ալեքսանդր Աղամյան, Վոլչ սենատոր — Աշոտ Ներսիսյան, Հոմի քաղաքացիներ — Էդգար Էլբակյան, Շահում Ղազարյան, Մուրադ Կոստանյան, Նորայր Գևորգյան, Ավետիք Զրաղացականյան, Ռուդոլֆ Ղևոնդյան, Վոլչ սպասավորներ — Ալեքսանդր Նաչատրյան, Արմեն Մա-

րուժյան, Վիգեն Ստեփանյան, Հոմեացի զինվոր — Սուրեն Ավետիսյան, Վոլչ զինվոր — Ալեքսանդր Նաչատրյան, Վոլչ քաղաքացի — Արսեն Բազրատունի:

Սունդուկյանի անվան թատրոնի ծրագիրը:

Նոյեմբերի 16. — Երևանի Սունդուկյանի անվան թատրոնում, 5-րդ ներկայացումը:

Երկրորդ դերակատարներ. Դավադիրներ — Արմեն Մարուժյան, Վլադիմիր Քոչարյան, Վոլչ ժամապահներ — Արմեն Էլբակյան, Սուրհանդակ — Արմեն Մարուժյան, Վիրգիլիա — Ալլա Թումանյան:

1979

Հունվարի 22-24. — Թբիլիսիի Ռուսաթավելու անվան վրացական թատրոնում, Երևանի Սունդուկյանի անվան թատրոնի հյուրախաղերին, Վրաստանի «Բարեկամություն» թատրոնի հրավերով:

1980

Հունվարի 18. — Նոր դերակատար՝ Սիցինիոս Վելուտոս — Վլադիմիր Աբաջյան:

Ապրիլի 21-22. — Բեռլինի Ֆոլկոբյանե թատրոնում, Գերմանիայի Շեքսպիրյան կենտրոնի հրավերով, Շեքսպիրյան թատերական փառատոնին, Երևանի Սունդուկյանի անվան թատրոնի հյուրախաղերին:

Ապրիլի 26-27. — Վայմարի Ազգային թատրոնում, Գերմանիայի Շեքսպիրյան կենտրոնի հրավերով, Շեքսպիրյան թատերական փառատոնին, Երևանի Սունդուկյանի անվան թատրոնի հյուրախաղերին:

Սունդուկյանի անվան թատրոնի նյութեր:

Ապրիլի 15–16. – Մոսկվայի Փոքր թատրոնում, Երևանի Սունդուկյանի անվան թատրոնի Հյուրախաղերին:

Նոյեմբերի 6. – Երևանի Սունդուկյանի անվան թատրոնի «Կորիդան» բեմադրությունն արժանացել է ԽՍՀՄ Պետական մրցանակի: Մրցանակ է շնորհվել բեմադրող Հրաչյա Ղափլանյանին, նկարիչ՝ Եվգենի Սաֆրոնովին, դերասաններ՝ Խորեն Աբրահամյանին (Կորիդան), Լյուսյա Հովհաննիսյանին (Վոլունդինա), Մամիկոն Մանուկյանին (Մենենիոս Ագրիպա), Խաչիկ Նազարեթյանին (Օֆիդիոս):

Նոյեմբերի 20. – Երևանի Սունդուկյանի անվան թատրոնի «Կորիդան» բեմադրությամբ է բացվել Շեքսպիրյան ներկայացումների փառատոնը:

1982

Հունիսի 28–29. – Լենինգրադի Մ. Գորկու (այժմ՝ Պետերբուրգի Գ. Տոլստոնոգովի) անվան դրամատիկական Մեծ թատրոնում, Երևանի Սունդուկյանի անվան թատրոնի Հյուրախաղերին, որի ընթացքում նկարահանվել է:

1983

Հունիսի 14, 26, 30. – Կիևի Ֆրանկոյի անվան թատրոնում, Երևանի Սունդուկյանի անվան թատրոնի Հյուրախաղերին:

Սեպտեմբերի 24. – Սունդուկյանի անվան թատրոնում «Կորիդանի» վերջին՝ 88-րդ ներկայացումը:

Սունդուկյանի անվան թատրոնի նյութեր:

HAMLET, PRINCE OF DENMARK (1601)

ՀԱՄԼԵՏ

1879

Հոկտեմբեր. – Թիֆլիսում լուր է տարածվել, որ Հակական Թատերական կոմիտեի (ընկերություն) Հայոց դերասանական մշտական խումբը պետք է բեմադրի «Համլետը» և որ Համլետի դերը պետք է կատարի Աղամյանը (Թեև պիեսը դեռ թարգմանված չէր):

Кавказ, № 216.

1880

Նոյեմբերի 9, ցերեկը. – Թիֆլիսի Հայոց դերասանական մշտական խմբում նախապատրաստական աշխատանքներն ավարտելուց հետո, ընթերցվել է պիեսը և սկսվել են փորձերը, որոնք շարունակվել են մինչև նոյեմբերի 20-ի ցերեկը:

ԳԱԹ, Ա. Մանդինյանի ֆոնդ, № 1:

Նոյեմբերի 20, երեկոյան. – Թիֆլիսի Ամառային (Պալմի) թատրոնում, Հայոց դերասանական մշտական խումբը, Արեվելքի ժողովուրդների մեջ առաջին անգամ Հայ թատրոնում (Թարգմ. Սենեքերիմ Արծրունի). բեմադրությունը՝ Թատերական կոմիտեի նախագահ, ռեժիսոր իշխան Նապոլեոն Ամատունու, նվագախմբի կառավարիչ՝ Կեղրին: Ներկա է եղել նաև Բաթումից եկած անգլիական դեսպանի ներկայացուցիչը:

Համլետ – Պետրոս Աղամյան, Կլավդիոս – Մարտիրոս Մնակյան, Գերտրուդ – Երանուհի Գարագաշյան, Պոլոնիոս – Ամի-

րան Մանդինյան, Լաերտ – (Մնացական) Բեգարյան, Օֆեյա – Սիրանույշ (Մեհրուբե Գանթարճյան, փոխարինել է Հիվանդացած Վիրգինիա Գարագաշյանին), Հորացիո – Արտաշես Սուքիասյան, Համլետի Հոր ուրվականը և Բ. գերեզմանափոր – Մկրտիչ Ավայան, Ռոզենկրանց – Մաթևոս Աղայան, Գիլզենչտերն – Դեմիրյան, Օզրիկ – (Գրիգոր) Աբրահամյան, Մարցելյուս – Հ. Սահակյան, Բեռնարդո – Գրիգոր Սարուճյան, Ա. գերեզմանափոր – Գևորգ Տեր-Դավթյան, Ա. դերասան – Եղիշե Զարդեղյան, Դերասանուհի – Վարդուհի (Աննա Նամուրազյան):

Մեղու Հայաստանի, № 91: ԳԱԹ, Թատերական ազգազրերի Փոնդ:

Նոյեմբերի 27. – Նույն կազմով (երրորդ անգամ) խաղացվել է Հուշարար Կարապետ Մատինյանի նպաստին: Լաերտ – Մաթևոս Աղայան:

1881

Փետրվարի 12. – Թիֆլիսի Հայոց դերասանական մշտական խումբը, հոգուտ Պ. Աղամյանի, երրորդ գործողության Ա. և Բ. տեսարանները:

Համլետ – Պ. Աղամյան, Կլավդիոս – Մ. Մնակյան, Գերտրուդ – Ե. Գարագաշյան, Պոլոնիոս – Ա. Մանդինյան, Օֆեյա – Սիրանույշ, Հորացիո – Ա. Սուքիասյան, Ռոզենկրանց – Մ. Աղայան, Գիլզենչտերն – Դեմիրյան:

Մեղու Հայաստանի, № 25:

Օգոստոսի 1. – Ախալցխայի Քաղաքային ակումբի դահլիճում, Պ. Աղամյանը, Ստեփան Սաֆրադյանը և տեղացի թատերասեր Վարդանուշ Գելոյանը (հետագայում՝ Ալմա Սաֆրադյան) ներկայացրել են մի տեսարան:

Համլետ – Պ. Աղամյան, Օֆեյա – Վարդանուշ Գելոյան:

Մշակ, № 146:

Սեպտեմբերի 17. – Թիֆլիսում, ի պատիվ 5-րդ Հնագիտական ժողովի Պ. Աղամյանը կատարել է «Լինել, թե չլինել» մեխանոսուֆյունը:

Մեղու Հայաստանի, № 190:

Դեկտեմբերի 17. – Թիֆլիսի թատրոնում, Հայոց դերասանական մշտական խումբը, մի շարք նոր դերակատարներով:

Համլետ – Պ. Աղամյան, Կլավդիոս – Մ. Մնակյան, Գերտրուդ – Ե. Գարագաշյան, Պոլոնիոս – Ա. Մանդինյան, Լաերտ – Մ. Աղայան, Օֆեյա – Վիրգինիա Գարագաշյան, Հորացիո – Օրդուբաթյան (Գևորգ Պետրոսյան), Ռոզենկրանց և Օզրիկ – Գ. Աբրահամյան, Գիլզենչտերն – (Տիգրան) Սանձակ(ճյան), Մարցելյուս – Հ. Սահակյան, Բեռնարդո – Դ. Ղազյան, Համլետի Հոր ուրվականը – Մ. Ավայան:

ԳԱԹ, Թատերական ազգազրերի Փոնդ, № 118:

1882

Հուլիսի 20. – Շուշիում, Համբարձում Հախումյանի տան վերին հարկի դահլիճում, Պ. Աղամյանը և դերասանուհի Զաբելը (Աղավնի-Մարիամ Կնորոզովա, ըստ ամուսնու), ներկայացրել են տեսարան երրորդ գործողությունից:

Համլետ – Պ. Աղամյան, Օֆեյա – Զաբել:

Պ. Աղամյան, Նամակներ, Եր., 1959, էջ 268:

Նոյեմբերի 1. – Ռոստովի Քաղաքային թատրոնում, Պետրոս Աղամյանի (Համլետ) նպաստին, տեղի թատերասերների խմբի հետ:

Կլավդիոս – Հ. Զախիրյան, Գերտրուդ – Ե(րանուհի) Շահբազյան, Պոլոնիոս – Ղուկաս Ալաջալյան, Օֆեյա – Հեղինե Սալթիկյան, Համլետի Հոր ուրվականը – Թադևոս Պոպովյան, Հորացիո – Կարապետ Թիթրյան (Ռոզենկրանց – Հարուֆյուն Բայբուրդյան):

Մեղու Հայաստանի, № 140: Էջմիածին, 1949, № 3-4:

Փետրվարի 12. — Մոսկվայի Պուշկինյան թատրոնում, Պ. Աղամյանը (Համլետ) տեղի թատերասեր ուսանողների հետ:

Կլավդիոս — Ստեփան Շահպարոնյան, Գերտրուդ — Ուոջայան, Պոլոնիուս և Բ. գերեզմանափոր — Քեչեկյան, Լաերտ — Աբրահամյան, Օֆելյա — Եկատերինա Սուրենյան, Հորացիո — Ռամբուրով, Ռոզենկրանց — Բայբուրդով, Գիլդենշտերն — Սարմաքեշով, Օզրիկ — Մխիթարյան, Ա. գերեզմանափոր — Թիթերյան, Համլետի հոր ուրվականը — Դավթյան, Ա. դերասան — Մուչյան, Բ. դերասան — Գևորգյան:

Պ. Աղամյան, Նամակներ, էջ 43: ԳԱԹ, Ս. Մեյլքսեթյանի ֆոնդ:

Մարտի 18. — Մոսկվայի ռուսական թատրոնում, գրական-երաժշտական երեկոյին, Պ. Աղամյանի բենեֆիսին, «Լինել, թե չլինել» մենախոսուիթյունը և տեսարաններ երրորդ գործողուիթյունից:

Գերտրուդ — Ուոջայան, Օֆելյա — (Նունե) Երևանցյան:

ԳԱԹ, Պ. Աղամյանի ֆոնդ:

Մինչև սեպտեմբեր. — Նոր Նախիջևանի թատերասերների խումբը, Եմեյան Մարտինի Կողպետեյանի բեմադրուիթյամբ:

Համլետ — Ե. Մ. Կողպետեյան: Մասնակցել են նաև՝ Միրզաջան Սարդարյանը և ուրիշներ:

Պ. Աղամյան, Նամակներ, էջ 78: ԳԱԹ, Պ. Աղամյանի ֆոնդ, № 223, էջ 21:

Հոկտեմբերի 15. — Մոսկվայի Կորչի թատրոնում, Պ. Աղամյանը հայ ուսանողների հետ: Օֆելյա — Եկատերինա Սուրենյան:

Մեղու Հարությունի, № 104:

Հունվարի 28. — Պետերբուրգի Փոքր թատրոնում, Պ. Աղամյանը (Համլետ) հայ թատերասերների և ուսանողների հետ:

Կլավդիոս — (Ասվադուրով), Գերտրուդ — (Կսինբա) Էդիլխանյան, Լաերտ — (Գևորգ) Պետրոսյան, Օֆելյա — Կիրիևա (Եկատերինա Տիգրանյան), Պոլոնիուս — Տուրբախ(յան): Ներկա են եղել Մ. Սավինան, Ա. Լենսկին, Վ. Սամոյլովը:

Մշակ, № 22: Նոր-Դար, № 24:

Աչնանը. — Շուշիում և գավառներում, երիտասարդ դերասան և գրող Մկրտիչ Կոլմանյանը (գրական և բեմական անունով՝ Ցուլակ), թատերասերների հետ:

Համլետ — Մկրտիչ Կոլմանյան:

Նոր-Դար, № 189, 193:

Փետրվարի 4. — Թիֆլիսի Արծրունու թատրոնում, Հայոց դերասանական խմբի «Քին» ներկայացման մեջ:

Համլետ — Պ. Աղամյան, Օֆելյա — Փառանձեմ (Սաղաթելյան):

Արձագանք, № 15:

Փետրվարի 22, ցերեկը. — Թիֆլիսի Արծրունու թատրոնում, Հայոց դերասանական խումբը:

Համլետ — Պ. Աղամյան, Կլավդիոս — Արամ Վրույր, Գերտրուդ — Փառանձեմ, Պոլոնիուս և Ա. գերեզմանափոր — Գեղեոն Միրադյան, Լաերտ — Մ. Աղայան, Օֆելյա — Զաբել, Համլետի հոր ուրվականը և Բ. գերեզմանափոր — Մկրտիչ Ավայան, Հորացիո — Մարգարյան, Օզրիկ — Պողոսյան, Ռոզենկրանց — Ուոջամիրյան, Գիլդենշտերն — Աղամ Սարդարյան-Արեշատյան, Մարցեյլոս — Գևորգյան, Բեռնարդո և Բ. դերասան — Ֆրանգուլյան, Ա. դերասան — (Եղիշե) Զարդեղյան, Դերասանուհի — Վարդուհի:

ԳԱԹ, Թատերական բաժնի ազդագրերի ֆոնդ, № 223: Մշակ, № 59:

Ապրիլի 29. — Թիֆլիսի Արծրունու թատրոնում: Նոր դերաստարներ՝

Գերտրուդ – Վարդուհի, Օֆելյա – Սաթենիկ (Սահակյան),
Հորացիո – Գևորգ Պարոն-Սարգսյան, Օզրիկ – Հովհաննես
Սաղաթեյան, Մարցեղոս – Ծովակ (Մկրտիչ Ծովյանյան):

Նոր-Դար, № 62: Մշակ, № 48:

Հունիսի 2. – Վլադիկավկազի Քաղաքային թատրոնում,
Թիֆլիսի թատրոնի դերասանները Պ. Աղամյանի ղեկավարու-
թյամբ, Համլետի տեսարանները մոր և Օֆելյայի հետ:

Համլետ – Պ. Աղամյան, Գերտրուդ – Վարդուհի, Օֆելյա –
Զարել:

ԳԱԹ, Թատերական բաժնի ծրագրերի ֆոնդ, № 2514:

Հուլիսի 16. – Եկատերինոգարում (այժմ՝ Կրասնոդար), Պ.
Աղամյանի, Զարելի և Արամ Վրույրի մասնակցությամբ, տեսա-
րաններ 3-րդ գործողությունից:

Պ. Աղամյան, Նամակներ, Եր., 1959, էջ 146:

Հուլիսի 16. – Արմավիրում (Հյուսիսային Կովկաս), Թիֆլիսի
թատրոնի դերասաններ Մ. Աղայանի, Վարդուհու (Օֆելյա),
Գևորգ Պարոն-Սարգսյանի մասնակցությամբ, տեսարաններ:

Համլետ – Մաթևոս Աղայան:

Մշակ, № 83:

Դեկտեմբերի 1. – Թիֆլիսում, Հայոց դրամատիկական ա-
կումբի խումբը:

Համլետ – Պ. Աղամյան, Կլավդիոս – Հովհաննես Կյուրեղյան,
Գերտրուդ – Սաթենիկ Զնչկյան, Պոլոնիուս – Գ. Միրադյան,
Լաբրտ – Մ. Աղայան, Օֆելյա – Գոհարիկ Շիրինյան, Հորա-
ցիո – Արամ Վրույր, Ռոզենկրանց – Ֆրանգուլյան, Գիլդենշ-
տերն – Ծովակ, Օզրիկ – Կոստանյան, Մարցեղոս – Մկրտչյան,
Ա. դերասան – Հովհաննես Արեւյան, Բ. դերասան – Հովսեփ
Կարինյան, Դերասանուհի – Վարդուհի, Ա. գերեզմանափոր –
Գ. Տեր-Դավթյան, Համլետի հոր ուրվականը և Բ. գերեզմա-
նափոր – Մ. Ավայան:

Արևազանք, № 45:

1887

Հունվարի 9. – Թիֆլիսի Վրաց Ազնվականների բանկի
(նախկին՝ Արծրունու թատրոն) թատրոնում, ի նպաստ Մա-
թևոս Աղայանի (Համլետ), կատարվել է երկու գործողություն:

Մեղու Հայաստանի, № 3:

Փետրվարի 5. – Թիֆլիսի Ամառային թատրոնում, Հայոց դե-
րասանական խումբն ի նպաստ Պ. Աղամյանի (Համլետ): Նոր
դերակատարներ.

Հորացիո – Հովհաննես Արեւյան, Ա. դերասան և Օզրիկ –
Ա. Վրույր, Մարցեղոս – Վարդանյան:

ԳԱԹ, Թատերական բաժնի ազդագրերի ֆոնդ, № 254:

Փետրվարի 26. – Բաքվի Թաղիկի թատրոնում, Արեւյանի
ղեկավարությամբ դերասանական խմբի ելույթների ժամանակ
Գոհարիկ Շիրինյանը կատարել է Օֆելյայի խելագարության
տեսարանը: Կրկնվել է մարտի 2-ին:

Մշակ, № 24, 26:

Ապրիլի 30. – Թիֆլիսի Քաղաքային թատրոնում, Գևորգ
Զնչկյանի բեմական գործունեության 25-ամյակի երեկոյին
(առաջին թատերական հոբելյանն Անդրկովկասում), երրորդ
գործողությունը:

Համլետ – Պ. Աղամյան, Կլավդիոս – Մ. Ավայան, Գերտ-
րուդ – Զարել, Պոլոնիուս – Գ. Միրադյան, Օֆելյա – Հասմիկ,
Հորացիո – Մ. Աղայան, Ռոզենկրանց – Ծովակ, Գիլդենշ-
տերն – Ֆրանգուլյան, Ա. դերասան – Ե. Զարդեղյան, Դերա-
սանուհի – Փառանձեմ:

Մշակ, № 47: ԳԱԹ, Թատերական բաժնի ազդագրերի ֆոնդ, № 255:

Հունիսի 15. – Բաթումի Երկաթե թատրոնում, Պ. Աղամյանը
(Համլետ) և Զարելը (Օֆելյա) կատարել են մի տեսարան:

Մշակ, № 70:

Հոկտեմբերի վերջերին. — Վերին Ազուլխում (Նախիջևանի գավառ), Մաթևոս Աղայանը (Համլետ) տեղի թատերասերների հետ:

Մշակ, № 125:

1888

Մարտի 26. — Մոսկվայում, Հայազգի Գ. Մ. Լիանոզովի թատրոնում, Պ. Աղամյանը (Համլետ) Ջարեյի, թատերասերների և ուսանողների հետ:

Կլավդիոս — Լավդանի, Գերտրուդ — Գևորգյան (Ելիզավետա Ախաչյան), Պոլոնիուս — Սուրենյանց, Լաերտ — Բանասով, Օֆելյա — Ջարեյ, Համլետի հոր ուրվականը — Հակոբյան, Հորացիո — Վլասով, Ռոզենկրանց — Ամիրխանով, Գիլդենշտերն — Թումանով, Օզրիկ — Նորիանի, Մարցելլոս — Բալայան:

ԳԱԹ, Ջարեյի ֆոնդ, № 1-5:

Նոյեմբերի 26. — Կ. Պոլսի Ֆրանսիական Նոր թատրոնում, «Առաջին անգամ ներկայանալի ի Կ. Պոլիս... արտաքո կարգի չքեղ ներկայացումն հռչակավոր Պ. Պետրոս Հ. Աղամյան, առաջնորդությամբ պ. Պետրոս Ա. Մաղաքյանի պիտի ներկայացնե «Բին» դերասանը»... Համլետ Բ. արարվածի Բ. տեսարան «Լինե՛լ, թե՛ չլինե՛լ» խորախորհուրդ մենախոսությունը»:

ԳԱԹ, Թատերական բաժնի ծրագրերի ֆոնդ, № 650 ա:

1889

Հունիսի 4/16. — Ջմյուռնիայի Բեի թատրոնում, «Կարգադիր մասնախմբի մը հովանավորությամբ ի նպաստ հռչակավոր ողբերգու Պ. Աղամյանի, առաջնորդությամբ Պետրոս Մաղաքյանի վերջին ներկայացումն»:

Համլետ — Պետրոս Աղամյան (վերջին ելույթը), Օֆելյա — Հոփսիմեն Գուլումճյան:

ԳԱԹ, Թատերական բաժնի ծրագրերի ֆոնդ, № 1334:

1890

Դեկտեմբերի 8. — Հին Նախիջևանի Հայոց դպրոցի դահլիճում, Մաթևոս Աղայանը (Համլետ) տեղի թատերասերների հետ:

Նոր-Դար, № 206:

1893

Ապրիլի 17. — Սղնախում (Վրաստան), Մ. Աղայանը (Համլետ) տեղի թատերասերների հետ:

Տարազ, № 14, էջ 268:

Ապրիլ. — Օրդուբադում (Նախիջևանի գավառ), Մ. Աղայանը (Համլետ) տեղի թատերասերների հետ:

Նոր-Դար, № 170:

1894—1899, գարուն

Հովհաննես Արեւյանը մտադիր է եղել Համլետ խաղալ (Թարգմ. Հովհաննես Մասեհյան) Թիֆլիսում և Բաքվում, բայց գրաքննության ցուցակներում Մասեհյանի անունը չլինելով, պահանջել են Պ. Վեյնբերգի թարգմանությամբ բեմադրել, ինչն անհնարին էր:

Բեմադրության համար Արեւյանն այսպիսի դերաբաշխում է կատարել.

1894, Թիֆլիս: Կլավդիոս — Սարգս (Գևորգ Պարոն-Սարգսյան), Համլետ — Աբել(յան), Պոլոնիուս — Արաքս(յան Պողոս), Հորացիո — Ալիս(անյան Իսահակ), Լաերտ — Ստեփ(անյան Հովհաննես), Ռոզենկրանց — Ջար(իֆյան Հովհաննես), Գիլդենշտերն — Մել-Հակ (Վարդան Մելիք-Հովսեփյան), Օզրիկ — Բաղդաս(արյան), Համլետի հոր ուրվականը — Ստեփ(անյան Հովհաննես), Դերասան — Ստեփ(անյան Հ.), Ա. գերեզմանափոր — Արաքս(յան Պողոս), Բ. գերեզմանափոր — Մել-Հովս (Վ. Մելիք-Հովսեփյան):

1899, Բաքու: Կլավդիոս – Պետր(ոսյան Գևորգ), Համլետ – Արեւյան, Պոլոնիոս – Վրույր (Արամ), Հորացիո – Ալիխանյան (Ի.), Լաերտ – Աղայան (Մաթևոս), Ռոզենկրանց – Զարիֆ(յան Հովհաննես), Գիլգենշտերն – Վալոդ (Վարդան Մելիք-Հովսեփյան), Օգրիկ – Եղո (Եղիա Խաժակ), Մարցելլոս – Ավետսեփյան, Օգրիկ – Եղո (Եղիա Խաժակ), Մարցելլոս – Ավետսեփյան, Օգրիկ – Եղո (Եղիա Խաժակ), Մարցելլոս – Ավետսեփյան, Գիլգենշտերն – Վալոդ (Վարդան Մելիք-Հովսեփյան), Դերասան – Ստեփ(անյան Հովհաննես), Ա. գերեզմանափոր – Արաք(սյան Պողոս), Բ. գերեզմանափոր – Ավետ(յան Գրիգոր):

Շեքսպիրական, գիրք 1, Եր., 1966, էջ 198–214:

1897

Ապրիլ. – Փարիզում, Կոնսերվատորիայի դասատու և Կոմբի Ֆրանսեզ թատրոնի դերասան Սիլվենի աշակերտ Կարապետ Գալֆայանը կատարել է մի տեսարան:

Համլետ – Կարապետ Գալֆայան:

Արձագանք, № 2:

Ամառը. – Զմյուռնիայի Մեսրոպյան վարժարանի պարտեզում, Հայ երիտասարդութեան կողմից (Թարգմ. Գարեգին Բաբայան). բեմադրությունը՝ Մարտիրոս Մնակյանի:

Համլետ – Գրիգոր Հակոբյան, Օֆելյա – Հ. Իրլիքճյան, Գերտրուդ – Լ. Տիլպեր (Հետո՝ տիկ. էլմասյան): Մասնակցել են նաև օր. Սաֆարյանը, Կարապետ Տիլպերը, Սաֆարյանը, Ղուկաս Վարպետյանը:

ԳԱՔ, Ս. Բեսեճյանի «Հուշեր արևմտահայ թատրոնի պատմության» (ձեռագիր):

1898

Հունիսի 25. – Փարիզի Թատր Մոնդենի սրահում, Կարապետ Գալֆայանը կատարել է մի տեսարան:

Նոր-Դար, № 127:

Օգոստոսի 12. – Շուշիի Մկրտիչ Խանդամիրյանի թատրոնում, Թիֆլիսի Հայ դրամատիկ դերասանական ընկերակցությունն ի նպաստ Գևորգ Պետրոսյանի (Թարգմ. Հ. Մասեհյան): Կատարվել են «Լինե՞լ, թե՞ չլինել» մենախոսությունն ու Համլետի մոր և Օֆելյայի Հետ տեսարանները:

Համլետ – Գևորգ Պետրոսյան, Գերտրուդ – Զաբել, Օֆելյա – Վարդիթեր Ֆելեկյան:

ԳԱՔ, Թատերական բաժնի ազդագրերի ֆոնդ, № 480:

1899

Փետրվարի 4. – Բաքվում, «Հայ բեմի դերասան Հ. Մելիքյանը սիրողների մասնակցությամբ առաջին անգամ այստեղի բեմի վրա թե իրան դերյուտի և թե իրան օգտին» երեկոյի 3-րդ բաժնում կատարել է «Լինե՞լ, թե՞ չլինել» և այլ մենախոսություններ իր բեմադրությամբ:

Համլետ – Հովսեփ Մելիքյան:

Մշակ, № 26:

1900

Հունվարի 11. – Բաքվի Թաղիկի (այժմ՝ Երաժշտական կոմբիայի) թատրոնում (Թարգմ. Ս. Արծրունի), Բաքվի Հայոց դերասանական դրամատիկական խումբը ներկայացրել է չորրորդ արարվածի Հինգերորդ (Օֆելյայի խելագարության) և այլ տեսարաններ:

Կլավդիոս – Հովհաննես Ստեփանյան, Գերտրուդ – Փառանձեմ, Օֆելյա – Սիրանուշ, Հորացիո – Իսահակ Ալիխանյան, Լաերտ – Մաթևոս Աղայան, Պալատական – Հովհաննես Զարիֆյան:

ԳԱՔ, Թատերական բաժնի ծրագրերի ֆոնդ, № 4756:

Ապրիլի 6. — Թիֆլիսի Արտիստական ընկերության (այժմ՝ Ռուսթավելու անվ.) թատրոնում, Կ. Գալֆայանը դերասանների և թատերասերների մասնակցությամբ (Թարգմ. Հովհաննես Մասեհյան):

Համլետ — Կարապետ Գալֆայան, Կլավդիոս — Մ. Գնունի, Գերտրուդ — Զաբել, Պոլոնիոս և Ա. գերեզմանափոր — Ամիրան Մանդինյան, Լաերտ — Ամո Նարազյան, Օֆելյա — Աննա Նիթարյան, Համլետի հոր ուրվականը և Ա. դերասան — Վարդան Միրզոյան, Հորացիո — Եփրատյան, Ռոզենկրանց — (Բագրատ) Տեր-Ղազարյան, Գիլդենշտերն — Հովհաննիսյան, Մարցելլոս — Արեշյան, Բ. դերասան — (Միքայել) Սաֆարյան, Դերասանուհի — Նազելի (Ոսկանյան ?), Բ. գերեզմանափոր — Թերզիբաշյան, Պալատական և Մի քահանա — Հ. Բերինյան:

Մշակ, № 74:

Ապրիլի 15. — Արտիստական ընկերության թատրոնում, նույն խումբը, նոր դերակատարներով:

Հորացիո — (Հայրապետ) Բարուրյան, Գիլդենշտերն — Ասքանազ, Համլետի հոր ուրվականը, Բ. գերեզմանափոր և Ա. դերասան — Վարդան Միրզոյան:

ԳԱԹ, Թատերական բաժնի ազդարների ֆոնդ, № 582:

Ապրիլի 22. — Թիֆլիսի Արտիստական ընկերության թատրոնում, Նիկողայոս Հովհաննիսյանը դերասանների և թատերասերների հետ (Թարգմ. Հ. Մասեհյան):

Համլետ — Նիկողայոս Հովհաննիսյան, Կլավդիոս — Մ. Գնունի, Գերտրուդ — Զաբել, Պոլոնիոս — բժ. Ա. Ղազարյան, Լաերտ — Օվի (Հովհաննես) Սևուսյան, Օֆելյա — (Հայկանուշ) Զրմըչկյան, Համլետի հոր ուրվականը — Արամայիս Երզնկյան, Հորացիո — Արամյան, Ռոզենկրանց — Անտոն Մայիլյան, Գիլդենշտերն — (Հովսեփ) Տեր-Ղևոնդյան, Ա. դերասան — Գևորգ Փիրումյան, Բ. դերասան — Մարգարյան, Դերասանուհի — Նազելի (Ոսկանյան ?), Մարցելլոս — Բ. Երզնկյան, Օզրիկ և Ա.

գերեզմանափոր — Վ. Միրզոյան, Բ. գերեզմանափոր — Հ. Բերինյան:

Մշակ, № 87:

Մայիսի 11. — Բաթումի Երկաթե թատրոնում, Կարապետ Գալֆայանը (Համլետ) Թիֆլիսի մի խումբ դերասանների և տեղի թատերասերների հետ:

Կլավդիոս — Եղիազարյան, Գերտրուդ — Զաբել, Պոլոնիոս — Պայյան, Լաերտ — (Միքայել Վանչիր) Համբարձումյան, Օֆելյա — Աննա Նիթարյան, Համլետի հոր ուրվականը և Ա. դերասան — Գևորգյան, Հորացիո — Մակարյան, Ռոզենկրանց և Բ. գերեզմանափոր — Կարապետյան, Գիլդենշտերն — Շահինյան, Ա. գերեզմանափոր — Աղասի էլիզբարյան, Բ. դերասան — Մ. Ն., Դերասանուհի — Էնֆիանյան, Քահանա — Հաբետյան:

Մշակ, № 103: ԳԱԹ, Թատերական բաժնի ծրագրերի ֆոնդ, № 2894:

Նոյեմբերի 11. — Ալեքսանդրապոլի Քաղաքային Ժողովարանի ձմեռային դահլիճում, Կ. Գալֆայանը (Համլետ) Թիֆլիսի դերասանների և տեղի թատերասերների հետ:

Կլավդիոս և Համլետի հոր ուրվականը — Վարդան Միրզոյան, Գերտրուդ — Ն. Տեր-Մարտիրոսյան, Պոլոնիոս — Մ(իքայել) Ստամբոլցյան, Լաերտ և Ա. դերասան — Հայրապետ Բարուրյան, Օֆելյա — Վեհապետյան, Հորացիո — Ա. Վեհապետյան, Ռոզենկրանց — (Թադևոս) Նզմայյան, Գիլդենշտերն — Աբգարյան, Մարցելլոս — Առաքելյան, Բ. դերասան — Արարատյան, Դերասանուհի — օր. Տեր-Մարտիրոսյան:

ԳԱԹ, Վ. Միրզոյանի ֆոնդ, I ք., № 10:

Նոյեմբերի 18. — Ալեքսանդրապոլի Քաղաքային այգու դահլիճում, Կ. Գալֆայանը Հասարակության խնդրանք կրկնել է ներկայացումը: Փոխվել են Լաերտի և Դերասանուհու դերակատարները (№ №), Գիլդենշտերն — Արարատյան, Բ. դերասան — Առաքելյան:

ԳԱԹ, Թատերական բաժնի ծրագրերի ֆոնդ, № 2902:

Նոյեմբերի 19. — Թիֆլիսի Արտիստական ընկերության թատրոնում, Հայ դրամատիկ դերասանների ընկերությունը, Արեվելքի ժողովուրդների մեջ առաջին կին դերասանուհու՝ Սիրանուշի (Մեհրուբե Գանթարճյան) մասնակցությամբ (մեկուկես տարվա նախապատրաստությունից հետո), (Թարգմ. Հովհ. Մասեհյան):

Համլետ — Սիրանուշ, Կլավդիոս — Գևորգ Պետրոսյան, Գերտրուդ — Փառանձեմ, Պոլոնիոս և Բ. գերեզմանափոր — Ա. Վրույր, Լաերտ — Ի. Ալիխանյան, Օֆելյա — Օլգա Մայսուրյան, Համլետի հոր ուրվականը և Ռոզենկրանց — Ն. Զարիֆյան, Հորացիո — Հովհ. Ստեփանյան, Գիլդենշտերն և Օզրիկ — Ռըչտունի (Պողոս Մելիք-Փաշայան), Մարցելլոս — Մ. Աղայան, Ա. դերասան — Ն. Արեյան, Դերասանուհի — Օլգա Գուլազյան, Ա. գերեզմանափոր — Գրիգոր Ավետյան, Վոլդիմանդ, Բ. դերասան, Համբավաբեր և Քահանա — Հարություն Բերոյան:

Մշակ, № 258: ԳԱԹ, Ն. Բերոյանի ֆոնդ:

Դեկտեմբերի 1. — Կարսի Հասարակական ժողովարանի դահլիճում, Կ. Գալֆայանը (Համլետ) Թիֆլիսի դերասանների և տեղի թատերասերների հետ:

Կլավդիոս և Համլետի հոր ուրվականը — Վ. Միրզոյան, Գերտրուդ — Ս. Զամբազյան, Պոլոնիոս — Զ(ուրաբ) Զամբազյան, Լաերտ և Ա. դերասան — Հայրապետ Բաբուրյան, Օֆելյա — Ա. Մուրադյան, Հորացիո — Հ(արություն) Նոհրատյան, Ռոզենկրանց — Թումանյան, Գիլդենշտերն — Ա. Օլթեցյան, Մարցելլոս — Ասլանյան, Բ. դերասան — Վ. Տոնոյան, Դերասանուհի — Ա. Զամբազյան, Ա. գերեզմանափոր — Կ. Ստամբոլցյան, Բ. գերեզմանափոր — Ա(նտոն) Կուզյան:

ԳԱԹ, Թատերական բաժնի ազդագրերի ֆոնդ, № 617:

Դեկտեմբերի 10. — Բաքվի Թաղիկի թատրոնում, Հայ դրամատիկ դերասանական ընկերակցությունը Սիրանուշի (Համլետ) մասնակցությամբ:

Կլավդիոս և Համլետի հոր ուրվականը — Ն. Զարիֆյան, Գերտրուդ — Փառանձեմ, Օֆելյա — Մարիամ Ավետյան (Նույն կազմը):

Կրկնվել է դեկտեմբերի 13-ին:

Նոր-Դար, № 192:

1902

Հունվարի 12. — Երևանի Քաղաքային ակումբի ժողովարանի դահլիճում, Կ. Գալֆայանը (Համլետ) տեղի թատերասերների հետ:

Կլավդիոս — Հրաչյա, Գերտրուդ — Վերգինե Տեր-Սարգսյան, Պոլոնիոս — Մ. Արխիպյան, Լաերտ — Մ. Զալալյան, Օֆելյա — օր. Զալալյան, Համլետի հոր ուրվականը — Կ. Տեր-Աստվածատրյան, Հորացիո — Լ. Շուշանյան, Ռոզենկրանց — Վ. Հարությունյան, Գիլդենշտերն — Ա. Աթոյան, Ա. դերասան և Բ. գերեզմանափոր — Գ. Եղիազարյան, Դերասանուհի — Աշխեն Տեր-Սարգսյան, Ա. գերեզմանափոր — Վ. Աֆրիկյան:

Մշակ, № 11: Նոր-Դար, № 11:

Փետրվարի 18. — Բաքվի Թաղիկի թատրոնում, Հայ դրամատիկ դերասանների խումբն ի նպաստ Սիրանուշի (Համլետ), Ա. արարվածի 2-րդ և 3-րդ պատկերները:

Հորացիո — Հովհ. Ստեփանյան, Մարցելլոս — Մ. Աղայան Համլետի հոր ուրվականը — Հովհ. Զարիֆյան:

Մշակ, № 40:

Մարտի 8. — Նոր Նախիջևանի Քաղաքային թատրոնում, Հայ դերասանական խումբը Սիրանուշի (Համլետ) դեկավարությամբ:

Կլավդիոս — Արամ Վրույր, Պոլոնիոս և Ա. գերեզմանափոր — Գր. Ավետյան, Լաերտ — Մ. Աղայան, Օֆելյա — Օ. Մայսուրյան, Մարցելլոս, Բ. դերասան, Քահանա — Ն. Բերոյան, Հորացիո — Ն. Զարիֆյան:

Նոր-Դար, № 47:

Մարտի 14. — Թիֆլիսի Արտիստական ընկերության թատրոնում, Հայ դերասանական խումբը, Կ. Գալֆայանի (Համլետ) Հրածնչտի ներկայացումը:

Կլավդիոս — Մ. Գնունի, Գերտրուդ — Ջաբել, Պոլոնիուս — Գ. Միրադյան, Լաերտ — Ամո Նարազյան, Օֆելյա — Աննա Նիթարյան, Հորացիո — Հ. Բարուրյան, Ռոզենկրանց — Գ. Բերինյան, Գիլդենշտերն — Հ. Տեր-Իսահակյան, Համլետի Հոր ուրվականը — Վ. Միրզոյան, Ա. գերեզմանափոր — Գ. Տեր-Դավթյան, Բ. գերեզմանափոր — Ա. Թերզիբաչյան, Գալֆայանի անակնկալ Հիվանդության պատճառով վերջին գործողությունը չի կայացել:

Մշակ, № 58: Նոր-Դար, № 46:

Ապրիլի 1. — Շուշիի Նանդամիրյանի թատրոնում, Կ. Գալֆայանը (Համլետ), տեղի թատերասերների հետ:

Օֆելյա — Հերսիլիա Ղազարյան, Առաջին գերեզմանափոր — Սերգեյ Ղազարյան:

Մշակ, № 73:

Մայիսի 12, 16. — Աստրախանի Պոլտնիկովի թատրոնում, Հայ դերասանական խումբը Միրանուշի (Համլետ) ղեկավարությամբ:

Կլավդիոս — (Ա. Վրույր), Պոլոնիուս և Ա. գերեզմանափոր — Գ. Ավետյան, Լաերտ — Մ. Աղայան, Օֆելյա — Օ. Մայսուրյան, Մարցելլոս, Բ. դերասան և Քահանա — Հ. Բերոյան, (Համլետի Հոր ուրվականը — Հ. Ջարիֆյան):

ԳԱԹ, Թատերական բաժնի ազգագրերի ֆոնդ, № 669:

Հուլիսի 26. — Շուշիի Նանդամիրյանի թատրոնում, Հայ դերասանական խումբը Միրանուշի (Համլետ) ղեկավարությամբ:

Պոլոնիուս և Ա. գերեզմանափոր — Գ. Ավետյան, Օֆելյա — Մարիամ Ավետյան, Մարցելլոս, Բ. դերասան, Քահանա — Հ. Բերոյան:

Մշակ, № 168:

Դեկտեմբերի 5. — Բաքվի Թադիևի թատրոնում, Հայ դերասանական դրամատիկական խումբը Արմեն Արմենյանի ղեկավարությամբ:

Համլետ — Միրանուշ, Կլավդիոս — Ա. Վրույր, Գերտրուդ — Փառանձեմ, Պոլոնիուս և Ա. գերեզմանափոր — Գ. Ավետյան, Լաերտ — Ի. Ալիսանյան, Օֆելյա — Սաթենիկ Աղամյան, Համլետի Հոր ուրվականը — Հ. Ստեփանյան, Հորացիո — Վ. Մելիք-Հովսեփյան, Ռոզենկրանց — Արմեն Արմենյան, Գիլդենշտերն — Ռչտունի (Պողոս Մելիք-Փաշայան, Ա. դերասան և Համբավաբեր — Հ. Բերոյան, Դերասանուհի — Նվարդ (Արաքս Ջարիֆյան):

Եսք, № 40.

Դեկտեմբերի 15. — Մոզդոկում, Կ. Գալֆայանը (Համլետ) կատարել է մի քանի տեսարան:

Մշակ, № 285:

1903

Հունվարի 4. — Արմավիրում, Կ. Գալֆայանը (Համլետ) տեղի թատերասերների հետ, յոթ պատկեր:

Մշակ, № 8:

Հունվարի 26. — Թիֆլիսի Արտիստական ընկերության թատրոնում, Պետրոս Աղամյանի հիշատակին, գրական-երաժշտական ցերեկույթին Նազելի Ոսկանյանը կատարել է Օֆելյայի երգը Թոմայի «Համլետ» օպերայից: Կենդանի պատկերում Աղամյանի գրիմով դերասան Մաթևոս Աղայանի շուրջը կանգնել ու նստել են Համլետը, Օթելլոն, Արքա Լիրը:

Մշակ, № 19: ԳԱԹ, Թատերական բաժնի ծրագրերի ֆոնդ, № 1036:

Փետրվարի 10. — Թիֆլիսի Արտիստական ընկերության թատրոնում, Հայոց դրամատիկական ընկերության խումբը:

Համլետ — Միրանուշ, Կլավդիոս — Գ. Պետրոսյան, Գերտրուդ — Սաթենիկ Չաչկյան, Պոլոնիուս — Գեղեցիկ Միրադյան,

Լաբրտ – (Միքայել Վանչիր) Համբարձումյան, Օֆեյյա – Օ. Մայսուրյան, Համլետի Հոր ուրվականը – Արչակ Հարությունյան, Հորացիո – Մ. Աղայան, Ռոզենկրանց – Արչակ Մամիկոնյան, Գիլդենշտերն և Օզրիկ – Պողոս Ռչտունի, Մարցելլոս – Հովսեփ Տեր-Ղևոնդյան (Տե-Գե), Ա. դերասան – Հ. Աբեյյան, Դերասանուհի – Օլգա Գուլագյան, Ա. գերեզմանափոր – Գ. Տեր-Դավթյան, Բ. գերեզմանափոր – Անդրանիկ (Սողոմոնյան), Քահանա – Վ. Միրզոյան:

Մշակ, № 32: Տարազ, № 5, էջ 57:

Փետրվարի 18. – Եկատերինոդարում, Կ. Գալֆայանը տեղի թատերասերների խմբի հետ:

Մշակ, № 44:

Մարտի 22. – Բաքվի Թաղիկի թատրոնում, Պ. Աղամյանի հիշատակին նվիրված երեկույթին, Գլադկովի խմբի դերասանուհի Բորլովան (Օֆեյյա) կատարել է տեսարաններ «Համլետ» օպերայից: Կենդանի պատկերում՝ Աղամյանը նստած նրա շրջապատում կանգնել ու նստել են Համլետը, Օթելլոն, Արքա Լիրը: Երեկոյին մասնակցել են Աղամյանի խաղընկերներ Ազնիվ Հրաչյան և Սիրանույշը:

Մշակ, № 72:

Ապրիլի 17, 20. – Երևանի Քաղաքային ակումբի դահլիճում, Հայ դերասանական դրամատիկ ընկերությունը Սիրանույշի (Համլետ) ղեկավարությամբ:

Կլավդիոս – Ա. Հարությունյան, Գերտրուդ – (Փառանձեմ), Պոլոնիոս և Բ. գերեզմանափոր – Ա. Վրույր, Լաբրտ – Ի. Ալիխանյան, Օֆեյյա – Մարիամ Ավետյան, Հորացիո – Մ. Աղայան, Համլետի Հոր ուրվականը, Ռոզենկրանց, Բ. դերասան – Անդրանիկ, Գիլդենշտերն և Ա. գերեզմանափոր – Գ. Ավետյան, Մարցելլոս, Օզրիկ, Ա. դերասան – Հ. Բերոյան, Դերասանուհի – Ազնիվ (Անդրանիկ):

Հետաքրքրական է, որ ոստիկանատան ունեցած թույլատրվելիք պիեսների ցանկում չի եղել թարգմանչի՝ Հովհաննես Մասեհյանի ազգանունը, ուստի պահանջել են, որ «Համլետը»

խաղացվի Դ. Ավերկիևի ուսերեն թարգմանությամբ, այլապես պետք է վտարվեին քաղաքից: Ճարահատյալ, ազդագրի վրա թարգմանչի ազգանունը գրել են Դ. Ավերկիև, բայց խաղացել են Հ. Մասեհյանի թարգմանությամբ:

Մշակ, № 84: Տարազ, № 15, էջ 158: ԳԱԹ, Թատերական բաժնի ազդագրերի ֆոնդ, № 742:

Մայիսի 20. – Կարսի Հասարակական ակումբի դահլիճում, Սիրանույշի (Համլետ) ղեկավարությամբ խումբը, նույն կազմով:

Մշակ, № 108:

Հունիսի 1. – Ալեքսանդրապոլի Քաղաքային ակումբի ձմեռային դահլիճում, Սիրանույշի (Համլետ) ղեկավարությամբ խումբը, նույն կազմով:

ԳԱԹ, Թատերական բաժնի ազդագրերի ֆոնդ, № 756:

Հունիսի 8. – Բաթումի Երկաթե թատրոնում, Սիրանույշի (Համլետ) ղեկավարությամբ խումբը, գրեթե նույն կազմով:

Մշակ, № 125:

– Կահիրեում, Կարապետ Գալֆայանը (Համլետ) տեղի թատերասերների հետ:

Բազմավեպ, էջ 338:

1904

Հունվարի 26. – Թիֆլիսի Արտիստական ընկերության թատրոնում, Հայոց դրամատիկական ընկերության դերասանական խումբը Մաթևոս Աղայանի (Լաբրտ) բեմական գործունեության 25-ամյակի առթիվ. բեմադրությունը Միքայել Զարարյանի:

Համլետ – Սիրանույշ, Կլավդիոս – Գ. Պետրոսյան, Գերտրուդ – Ս. Չմշկյան, Պոլոնիոս – Գ. Ավետյան, Օֆեյյա – Օ. Մայսուրյան, Համլետի Հոր ուրվականը – Ա. Հարությունյան, Հորացիո – Ի. Ալիխանյան, Ռոզենկրանց – Ա. Մամիկոնյան, Գիլ-

դենշտերն և Օզրիկ — Ռչտունի, Մարցեյլոս և ՔաՀանա — (Տիգրան) Սազանդարյան, Ա. դերասան — Անդրանիկ, Բ. դերասան և Բ. գերեզմանափոր — Ավետ Ազյան, Գերասանուհի — Նոնիկյան (Օլգա Գուլազյան), Ա. գերեզմանափոր — Գ. Տեր-Դավթյան: Մրազրի վրա գրվել է. «Ոնդրվում է Հարգո Հասարակութունից խաղի ժամանակ չծափահարել և վարագույրը ընկնելուց հետո դերասաններին բեմ հրավիրել երեք անգամից ո՛չ ավել»:

Մշակ, № 39:

Փետրվարի 24, 25. — Գանձակի Հասարակական ակումբի դահլիճում, Հայ դրամատիկ դերասանական ընկերությունը:

Համլետ — Սիրանույշ, Կլավդիոս և Համլետի հոր ուրվակներ — Ա. Հարությունյան, Գերտրուդ — Փառանձեմ, Պոլոնիոս և Ա. գերեզմանափոր — Գ. Ավետյան, Լաերտ — Մ. Աղայան, Օֆելյա — Վարվառե Մելիքյան, Հորացիո — Հ. Բերոյան, Ռոզենկրանց և Մարցեյլոս — Տ. Սազանդարյան, Գիլդենշտերն և Օզրիկ — Ա. Ազյան, Ա. դերասան և Բ. գերեզմանափոր — Անդրանիկ, Գերասան — Արմենակ, Գերասանուհի — Ազնիվ:

ԳԱՔ, Թատերական բաժնի ազդարների ֆոնդ, № 813:

Ապրիլի 19. — Բաքվի Թաղիկի Թատրոնում, Հայ դրամատիկ դերասանական ընկերությունը, Մ. Աղայանի (Համլետ) բեմական գործունեության 25-ամյակի առթիվ:

Համլետ — Սիրանույշ, Կլավդիոս — Գ. Պետրոսյան, Օֆելյա — Օ. Մայսուրյան, Հորացիո — Հ. Բերոյան, Գերեզմանափոր — Գ. Ավետյան:

Մայիսի մինչև 10-ը. — Կահիրեի Շարա Ապտ-էլ-Ազիզի Թատրոնում, Կարապետ Գալֆայանը (Համլետ), տեղի Թատերասերների հետ:

Ազատ բեմ, № 4:

Հունիս. — Ալեքսանդրիայում, Կ. Գալֆայանը (Համլետ) տեղի Թատերասերների հետ:

Մշակ, № 123:

1905

Փետրվարի 5. — Բաքվի Թաղիկի Թատրոնում, Հայ դրամատիկ դերասանական խումբը:

Համլետ — Սիրանույշ, Գերեզմանափոր — Գ. Ավետյան, Ա. դերասան և Օզրիկ — Հ. Բերոյան:

ԳԱՔ, Հ. Բերոյանի ֆոնդ, № 7 ա:

Մայիսի 15. — Ղզլարում (այժմ՝ Կիզլյար, Հյուսիսային Կովկաս), Հայ դրամատիկ դերասանական խումբը, երրորդ գործողությունը:

Համլետ — Սիրանույշ:

ԳԱՔ, Հ. Բերոյանի ֆոնդ, № 7 ա:

Մայիսի 29. — Վլադիկավկազում, Հայ դրամատիկ դերասանական խումբը: Նույն կազմով, Համլետ — Սիրանույշ:

ԳԱՔ, Հ. Բերոյանի ֆոնդ, № 7 ա:

Հունիսի 12. — Ֆիլիպի (այժմ՝ Պլովդիվ) «Լյուքսեմբուրգ» Թատրոնում, Կարապետ Գալֆայանը (Համլետ) տեղի երգեցիկ-Թատերական խմբի մասնակիցների հետ:

Շարժում, № 723:

Օգոստոսի 27. — Վառնայում, Կ. Գալֆայանը (Համլետ), տեղի Թատերասերների հետ:

Շարժում, № 744:

1906

Փետրվարի 4. — Ալեքսանդրապոլի (այժմ՝ Գյումրի) Ժողովրդական տանը, Հայ դրամատիկ Նոր խումբը, Նիկողայոս Հովհաննիսյանի ղեկավարությամբ, նրա բենեֆիսին: «Քին» ներկայացման մեջ, «Համլետի» երրորդ գործողության առաջին պատկերը:

Համլետ — Ն. Հովհաննիսյան, Օֆեյլյա — Օլգա Հովհաննիսյան:
ԳԱԹ, Քատերական բաժնի ծրագրերի ֆոնդ, № 1345:

Փետրվարի 10. — Ալեքսանդրապոլի ժողտանը, Հայ դրամատիկ Նոր խումբը, Սիրանուշի (Համլետ) հրաժեշտի ներկայացումը:

ԳԱԹ, Քատերական բաժնի ծրագրերի ֆոնդ, № 2346:

Փետրվարի 23. — Ալեքսանդրապոլի ժողտանը, Հայ դրամատիկ դերասանական ընկերությունը Սիրանուշի (Համլետ) դեկավարությունը:

Կլավդիոս — Հ. Զարիֆյան, Գերտրուդ — Ազնիվ, Պոլոնիոս — Գր. Ավետյան, Լաերտ — Անդրանիկ, Օֆեյլյա — Քնարիկ (Հայկանուշ Կյուրեղյան), Հորացիո — Մկրտիչ Զարչոլյան, Օզրիկ — Ա. Վրույր, Ռոզենկրանց — Յ. Ստամբոլյան, Գիլդենշտերն — Գասպարյան, Ա. դերասան — (Արմեն-Հաբեթ) Մանուկյան, Ա. գերեզմանափոր — Դ. Տեր-Դավթյան, Բ. գերեզմանափոր — Գ. Փիրումյան:

Ընկեր, № 8, էջ 63:

Ապրիլի 23. — Նոր Նախիջևանում, Հայ դրամատիկ դերասանական խումբը Սիրանուշի (Համլետ) դեկավարությունը: Համլետի հոր ուրվականը և Գիլդենշտերն — Հ. Բերոյան:

ԳԱԹ, Հ. Բերոյանի ֆոնդ, № 7 ա:

Ապրիլի վերջերին. — Բուխարեստի «Լիրքի» թատրոնում, Կարապետ Գալֆայանը (Համլետ), Օֆեյլյա — Ա. Գալֆայան, երեք տեսարան:

Շարժում, № 810:

Օգոստոսի 20. — Բուխարեստի Ազգային թատրոնում, Կ. Գալֆայանը (Համլետ), տեղի թատերասերների հետ: Օֆեյլյա — Ա. Գալֆայան:

Բյուզանդիոն, № 3102:

Դեկտեմբերի սկզբներին. — Ռուսչուկում, Կ. Գալֆայանը (Համլետ) տեղի թատերասերների հետ:

Սուրհանդակ, № 2392:

Դեկտեմբերի 24. — Բաթումի Երկաթե թատրոնում, Կ. Գալֆայանը (Համլետ) տեղի թատերասերների հետ:

ԳԱԹ, Յ. Ամերիկյանի ֆոնդ:

1907

Հունվարի 11. — Թիֆլիսի Արտիստական ընկերության թատրոնում, Հայ դերասանական խումբը, Հ. Աբեյանի բեմադրությունը:

Համլետ — Սիրանուշ, Կլավդիոս և Համլետի հոր ուրվականը — Ա. Հարությունյան, Գերտրուդ — Փառանձեմ, Պոլոնիոս — Գ. Ավետյան, Լաերտ — Մ. Աղայան, Օֆեյլյա — Մարիամ Ավետյան, Հորացիո — Հ. Զարիֆյան, Ռոզենկրանց — Միքայել Մանվելյան, Գիլդենշտերն — Ռչտունի, Ա. դերասան և Բ. գերեզմանափոր — Մկրտիչ Թաչճյան, Ա. գերեզմանափոր — Պողոս Արաքսյան, Բ. դերասան — Մ. Աղաբեկյան, Դերասանուհի — Օ. Նոնիկյան (Գուլազյան), Ա. պալատական կին — Հասմիկ (Հակոբյան), Բ. պալատական կին — Օհանյան:

Մշակ, № 8:

Փետրվարի 17. — Ախալցխայի ակումբի ձմեռային դահլիճում, Նիկ. Հովհաննիսյանն (Համլետ) իր բեմեֆիսին, մի տեսարան: Օֆեյլյա — Օլգա Հովհաննիսյան:

ԳԱԹ, Քատերական բաժնի ծրագրերի ֆոնդ, № 1012:

Մարտի առաջին կես. — Առնվիլում, Վենետիկի Մուրատ-Ռաֆայելյան վարժարանի աշակերտների ուժերով, կրճատ: Համլետ — Վահրամ Փափազյան:

ԳԱԹ, Դ. Վարուժանի ֆոնդ, № 321:

Մարտի 18-ից հետո. — Աշխարհում (Թուրքմենիա, Միջին Ասիա), Աբեյյան—Սիրանույշ դերասանական խումբը:

Համլետ — Սիրանույշ, (Ա. դերասան — Հ. Աբեյյան):

Մշակ, № 84:

Մայիսի 20. — Երևանի Ժողովարանի դահլիճում, Հայ դրամատիկ դերասանական խումբը Սիրանույշի (Համլետ) ղեկավարությամբ:

Կլավդիոս և Համլետի հոր ուրվականը — Ա. Հարությունյան, Գերտրուդ — Փառանձեմ, Պոլոնիոս և Ա. գերեզմանափոր — Ա. Վրույր, Լաերտ — Մ. Աղայան, Օֆելյա — Վ. Մելիքյան, Հորացիո — Ի. Ալիխանյան, Ա. դերասան — Հովսեփ Ոսկանյան, Դերասանուհի — Օ. Նոնիկյան, Բ. դերասան — Մ. Աղաբեկյան, Ա. գերեզմանափոր — Ա. Ազյան, Բ. գերեզմանափոր — Արշակ Նոնիկյան:

Խաթարալա, № 23, էջ 191:

— Կ. Պոլսի Եղի Գյուլի Գարակոզյան որբանոցում, աշակերտության համար, Ե. Հովհաննիսյանի բեմադրությամբ:

Համլետ — Շահեն Հովհաննիսյան, Համլետի հոր ուրվականը — Տրդատ Նշանյան (աշակերտ):

ԳԱԹ, Տ. Նշանյանի ֆոնդ, 2-րդ, № 10:

Հոկտեմբերի 13. — Վառնայի Պրոչեկ թատրոնում, Կովկասյան Հայ դրամատիկ դերասանական խումբը Սիրանույշի (Համլետ) ղեկավարությամբ, տեղի թատերասերների հետ:

Կլավդիոս — Երվանդ Երամյան, Գերտրուդ — Ազնիվ, Պոլոնիոս և Ա. գերեզմանափոր — Անդրանիկ, Լաերտ և Համլետի հոր ուրվականը — Հ. Բերոյան, Օֆելյա — Մարգարիտ Յարայան — Ստեփանյան, Հորացիո — Հ. Ստեփանյան, Ռոզենկրանց — Գ. Մարտիրոսյան, Գիլդենշտերն, Բ. գերեզմանափոր և Ա. դերասան — Մ. Աղաբեկյան, Դերասանուհի — Վեհանուշ:

Ռազմիկ, № 204:

Նոյեմբերի 1. — Ռուսչուկի թատրոն Տոհոտուու զղանիեում, Կովկասյան Հայ դրամատիկ դերասանական խումբը, նույն կազմով, տեղի թատերասերների հետ:

ԳԱԹ, Հ. Բերոյանի ֆոնդ, № 7 ա:

Դեկտեմբերի 23. — Ալեքսանդրապոլի Ժողտանը, «Բին» ներկայացման մեջ:

Համլետ — Արշավիր Շահխաթունի:

Ախուրյան, № 80:

1908

Հունվարի 7, 20. — Կահիրեում, Կովկասյան Հայ դրամատիկ դերասանական խումբը Սիրանույշի (Համլետ) ղեկավարությամբ, տեղի թատերասերների հետ:

Կլավդիոս — Երամյան, Գերտրուդ — Ազնիվ, Պոլոնիոս և Ա. գերեզմանափոր — Անդրանիկ, Լաերտ, Համլետի հոր ուրվականը և Ա. դերասան — Հ. Բերոյան, Օֆելյա — Մարգարիտ Յարայան—Ստեփանյան, Հորացիո — Հ. Ստեփանյան, Դերասան — Մ. Աղաբեկյան:

Լուսաբեր, № 473:

Հունվարի 26. — Բաթումում, Կ. Գալֆայանը (Համլետ) տեղի թատերասերների հետ:

Հուշարար, № 18, էջ 278:

Հոկտեմբեր. — Կ. Պոլսի Վարիետեի թատրոնում:

Համլետ — Սիրանույշ, Լաերտ — Վահրամ Փափազյան, Հորացիո — Վահրամ Սվաճյան:

Հուշարար, № 9:

Մինչև նոյեմբեր. — Կ. Պոլսի Վարիետեի թատրոնում, Կ. Գալֆայանը (Համլետ) տեղի թատերասերների հետ:

Պոլոնիոս — Երվանդ Թոլայան (Կավոշ), Բ. գերեզմանափոր — Երվանդ Միրիճանյան:

ԳԱԹ, Ե. Թոլայանի հուշերը:

Նոյեմբերի 23. — Աշխարհի վելիսուպեդիստների (Հեծան-
վաժորդների) ակումբում, Նիկ. Հովհաննիսյանը («Քին» ներ-
կայացման մեջ), Հոգուտ Հայկական ծխական դպրոցի: Օֆեյյա
— Ա. Միրզոյան:

ԳԱՔ, Ն. Միլյանի ֆոնդ, (№ 4):

Դեկտեմբերի 15. — Թիֆլիսի Արտիստական ընկերության
Թատրոնում, Հայոց դերասանական ընկերակցությունը. բե-
մադրությունը՝ Ստեփան Քափանակյանի:

Համլետ — Սիրանույշ, Կլավդիոս — Օվի Սևումյան, Գերտ-
րուդ — Հասմիկ (Հակոբյան), Պոլոնիուս և Ա. գերեզմանափոր —
Գ. Ավետյան, Լաերտ — Վանչիր (Միքայել Համբարձումյան),
Օֆեյյա — Օ. Մայսուրյան, Համլետի հոր ուրվականը և Ա.
դերասան — Ն. Զարիֆյան, Հորացիո — Մ. Թաչճյան, Ռոզենկ-
րանց — (Սեդրակ) Թորոսյան, Գիլդենշտերն և Օզրիկ — (Համ-
բարձում) Սանթուրճյան, Բ. գերեզմանափոր — Ա. Մամիկոնյան,
Դերասանուհի — Օ. Գուլազյան:

Մշակ, № 278:

Դեկտեմբերի 29. — Թիֆլիսի Արտիստական ընկերության
Թատրոնում, Հայոց դերասանական ընկերակցությունը, Ն. Զա-
րիֆյանի բենեֆիսին, «Քին» ներկայացման մեջ:

Համլետ — Հովհաննես Զարիֆյան, Օֆեյյա — Արաքս Զա-
րիֆյան:

ԳԱՔ, Քատերական բաժնի ծրագրերի ֆոնդ, № 1405:

1909

Մայիսի 2. — Մոզդոկի Հայկական ուսումնարանի դահլի-
ճում, Սիրանույշի բեմական գործունեության 35-ամյակի առ-
թիվ, դրամատիկ արվեստը սիրողների կողմից, նույն դպրոցի
օգտին: Կենդանի պատկեր՝ Սիրանույշը Օֆեյյայի դերում:

ԳԱՔ, Քատերական բաժնի ծրագրերի ֆոնդ, № 1757:

Ամառը. — Կ. Պոլսի Վարիետի Թատրոնում, Կ. Գալֆայանը
(Համլետ) տեղի Թատերասերների հետ:

ԳԱՔ, Վահրամ Սվաճյանի հուշերը («Քառասուն տարվա մարտիրոսու-
թյուն», էջ 74):

Նոյեմբերի 17. — Վանի Կեդրոնական վարժարանում, ուսու-
ցիչների և Թատերասերների խումբը, բեմադրությունը՝ Ա. Սո-
լախյանի:

Համլետ — Արտաշես Սոլախյան, Օֆեյյա — Կալիպսե Սոլախ-
յան:

ԳԱՔ, Ա. Սոլախյանի ֆոնդ:

Նոյեմբերի 18. — Զմյուռնիայում, բեմադրությունը Վ. Փա-
փազյանի (Համլետ), Պոլսի դերասանների հետ (Թարգմ. Ա.
Սեդեճյանի?):

Ազատամարտ, № 143:

1910

Հունվարի 15. — Կ. Պոլսի Վարիետի Թատրոնում, Սիրա-
նույշի (Համլետ) ղեկավարությամբ «Նոր բեմ» Թատերախում-
բը, կովկասահայ և պոլսահայ դերասանների մասնակցու-
թյամբ:

Լաերտ — Վահրամ Փափազյան, Համլետի հոր ուրվականը և
Ա. գերեզմանափոր — Անդրանիկ, Հորացիո — Վահրամ Սվաճ-
յան, Պոլոնիուս և Ա. գերեզմանափոր — Ավետ Ազյան, Կլավ-
դիոս — Համբարձում Սանթուրճյան, (Օֆեյյա — Ազնիվ):

Ազատամարտ, № 192:

Հունվարի 31. — Թիֆլիսի Հավլաբարի Թատրոնում, Հայ դե-
րասանական «Նոր դրամա» ընկերության խումբ Ամո Նարազ-
յանի բեմադրությամբ, իր բենեֆիսին (Թարգմ. Ն. Մասեհյան):

Համլետ — Ամո Նարազյան, Կլավդիոս — (Հովհաննես) Բաղ-
դասարյան, Գերտրուդ — Նինա Մանուչարյան, Պոլոնիուս և
Օզրիկ — (Միքայել) Սաֆարյան, Լաերտ և Համլետի հոր ուրվա-
կանը — Արթուր Բաբյան, Օֆեյյա — Նինվել Նարազյան, Հորա-

ցիո - Լևոն Երամյան, Ռոզենկրանց - (Արչակ) Նոնիկյան, Ա. դերասան - Ա. Շեկոյան, Ա. գերեզմանափոր - Վտարանդի (Ա. Անտոնյան), Բ. գերեզմանափոր - (Ալեքսանդր) Լաջարյան, Դերասանուհի - Մարգարիտ (Բարյան):

Մշակ, № 23: Հորիզոն, № 24:

Փետրվարի 13/26. - Կ. Պոլսի Նշան Թաշ Թաղում, Սիրանուշի ղեկավարությունում «Նոր բեմ» թատերախումբը:

ԳԱԹ, Սիրանուշի Փոնդ:

Մարտի 9. - Գանձակում, Թիֆլիսի «Նոր դրամա» թատերախումբը Ամո Նարազյանի (Համլետ) ղեկավարությամբ:

Հորիզոն, № 51:

Ապրիլի 5. - Թիֆլիսի Արքունական (օպերային) թատրոնում, Հայ դերասանական «Նոր դրամա» ընկերության խումբը Ամո Նարազյանի (Համլետ) ղեկավարությամբ:

Կլավդիոս և Համլետի Հոր ուրվականը - Լևոն Ալավերդյան (Մելիք-Ալավերդյան), Գերտրուդ - Ն. Մանուչարյան, Պոլոնիուս - Գեղեճ Միրադյան, Լաերտ - Մ. Սաֆարյան, Օֆելյա - Ն. Նարազյան, Հորացիո - Բագրատ Մուրադյան, Ռոզենկրանց - Մելիք-Ավետիսյան, Գիլդենշտերն - (Պորեն) Հարությունյան, Մարցելլոս - Արչակ Նոնիկյան, Օզրիկ - Վտարանդի, Ա. դերասան - Ա. Շեկոյան, Բ. դերասան - Ա. Անտոնյան, Դերասանուհի - Հասմիկ, Ա. գերեզմանափոր - Ամիրան Մանդինյան:

Մշակ, № 76:

Ապրիլի 2/15. - Զմյուռնիայի Սրբրթինկի թատերասրահում, Սիրանուշի (Համլետ) ղեկավարությամբ «Նոր բեմ» թատերախումբը:

Պոլոնիուս - Արմեն Արմենյան, (Լաերտ - Վահրամ Փափազյան), Օֆելյա - Եկատերինա Դուրյան-Արմենյան, Համլետի Հոր ուրվականը - Անդրանիկ, (Գերտրուդ - Ազնիվ):

Դաշինք, № 205:

Մայիս. - Զմյուռնիայում, նույն խումբը: Հիվանդացած Սիրանուշին Համլետի դերում փոխարինել է Վահրամ Փափազյանը:

ԳԱԹ, Վ. Փափազյանի Փոնդ:

- Պոլսի Սկյուտար Թաղամասում, դերասան Սոսրով էմիրխանյանի բեմադրությամբ:

Համլետ - Սոսրով էմիրխանյան:

Քուլիս, 1959, № 312, էջ 11:

- Պոլսում, Հայ դերասանների խումբը:

Համլետ - Վ. Փափազյան, Պոլոնիուս - Տրդատ Նշանյան, Օֆելյա - էլիզ Պինենեմեճյան, Հորացիո - Տիգրան Յախչիրեկյան, Ռոզենկրանց - Թյուֆյունճյան:

ԳԱԹ, Վ. Փափազյանի Փոնդ:

1911

Հունվարի 13. - Բաքվի գրական-գեղարվեստական ակումբում, Նիկողայոս Հովհաննիսյանի բեմադրությամբ, ուսուցիչների մասնակցությամբ «Քին» ներկայացման մեջ:

Համլետ - Ն. Հովհաննիսյան, Օֆելյա - Գոհարիկ:

ԳԱԹ, Հ. Միլեյանի Փոնդ, № 12:

Հունվարի 23. - Թիֆլիսի Հավյաբարի թատրոնում, Հայ դերասանական «Նոր դրամա» ընկերությունը, Ամո Նարազյանի (Համլետ) բեմադրությամբ:

Կլավդիոս - (Օվի) Ահարոնյան, Գերտրուդ - Ն. Մանուչարյան, Պոլոնիուս և Օզրիկ - (Հայկազ) Հայկազյան, Լաերտ և Համլետի Հոր ուրվականը - Ա. Բարյան, Օֆելյա - Ն. Նարազյան, Հորացիո - Լ. Երամյան, Ռոզենկրանց - Ա. Նոնիկյան, Ա. դերասան - Ա. Շեկոյան, Դերասանուհի - Մարգարիտ (Բարյան), Ա. գերեզմանափոր - Ա. Անտոնյան, Բ. գերեզմանափոր - Աղամջանյան:

Հորիզոն, № 19: ԳԱԹ, Թատերական բաժնի ծրագրերի Փոնդ, № 1468:

Մարտ. — Հայեպի («Անդրանիկ» ?) թատերախումբը, մանկապարտեզի ուսուցչուհիներ օր. Արուսյակ Տեր-Սարգսյանի և Նեկտար Մինասյանի (Օֆեյլա, Գերտրուդ) մասնակցութեամբ ներկայացրել են «Համլետը»:

Բյուզանդիոն, մայիսի 27:

Նոյեմբերի 26. — Թիֆլիսի Արտիստական ընկերութեան թատրոնում, Հայոց դրամատիկական ընկերութեան խումբը Գրիգոր Ավետյանի (Պոլոնիուս և Ա. գերեզմանափոր) բենեֆիսին, Հ. Աբեյանի (Ա. դերասան) բեմադրութեամբ:

Համլետ — Սիրանուշ, Կլավդիոս — Օ. Սևուդյան, Գերտրուդ — Հասմիկ, Լաերտ — Արչավիր Շահխաթունի, Օֆեյլա — Օ. Մայսուրյան, Համլետի հոր ուրվականը — Ա. Հարությունյան, Հորացիո — Իսահակ Ալիխանյան, Ռոզենկրանց — Վ. Միրզոյան, Գիլդենշտերն — Միքայել Մանվելյան, Օզրիկ — Արչակ Մամիկոնյան, Վոլդիմանդ — Գրիգոր Լաքա, Մարցելլոս — Միքայել Ալիխանյան, Բ. դերասան — Մնացական Տեր-Առաքելյան, Դերասանուհի — Օ. Գուլագյան, Բ. գերեզմանափոր — Հովհաննես Ղազարյան, Քահանա — Մ. Աղայան, Պալատական — Միքայել Սաֆարյան, Ա. մանկավիճիկ — Ժասմեն, Բ. մանկավիճիկ — Լուսաբեր Նանդանյան (հետո՝ Լյուսի Սևուդյան):

Արոր, № 10-11, էջ 127: Մշակ, № 263:

1912

Փետրվար. — Վանի Երամյան դպրոցի դահլիճում, դպրոցի օգտին, Հայ (ուսուցիչ-)դերասանական խումբը Արտաշես Սոլախյանի (Համլետ) բեմադրութեամբ:

Կլավդիոս — Աբրահամ Բրուտյան, Գերտրուդ — Հովսիսիմե Բրուտյան, Օֆեյլա — Կալիպես Սոլախյան, Հորացիո — Անուշավան Զիդեջյան:

ԳԱՔ, Ա. Սոլախյանի ֆոնդ:

Մարտի 16. — Պրովիդենսի Թալմա թատրոնում, Գրասեր Երիտասարդների նախաձեռնութեամբ:

Համլետ — Եղիա Նիմեթյան, մասնակցել են նաև՝ տիկին Ժամկոչյանը (Դեզդեմոնա), օր. Փայլածու Ավագյանը (Էմիլիա), Տիգրան Արամյանը, Հ. Թամամյանը, Ս. Նիմեթյանը, Լ. ձեկայանը, Պերպերյանը և ուրիշներ:

Հայրենիք, № 13:

Ապրիլի 14. — Նոր Նախիջևանի Քաղաքային թատրոնում, Սիրանուշի (Համլետ) ղեկավարութեամբ Հայ դերասանական խումբը, նրա բենեֆիսին:

Պոլոնիուս և Ա. գերեզմանափոր — Գ. Ավետյան, Ա. դերասան (Հ. Աբեյան): Հանդիսատեսների թվում են եղել Պետերբուրգի Ալեքսանդրիյան թատրոնի մի խումբ դերասան-դերասանուհի Նիկոլայ Դավիդովի գլխավորութեամբ, որին ողջունի խոսքով դիմավորել են Աբեյանը (ոուսերեն), Սիրանուշը (ֆրանսերեն), որոնց շնորհավորել է Դավիդովը (ոուսերեն և ֆրանսերեն):

Լուս, № 14, էջ 12:

Հունիսի 2/15. — Պոլսի Մաքրիգյուղի Թաղապետական թատրոնում, Հայ դրամատիկ թատերախումբն ի նպաստ Կիլիկյան որբախնամ կանանց ընկերութեան ներկայացրել է «Տիեզերահոջակ իմաստասեր թատերագիր Ուիլելմ Ենքսբրիի գլուխգործոցը՝ Համլետ կամ Տանըմարքայի իշխանը»:

Համլետ — Վ. Փափագյան, Կլավդիոս — Արմեն (Աժտերյան), Գերտրուդ — Աղբինե (Դերձակյան-Ջանան), Պոլոնիուս — (Նշան) Սարգիսյան, Լաերտ և Համլետի հոր ուրվականը — Ենոք Շահեն (Իբրանոսյան), Օֆեյլա — Հրաչ (Դերձակյան, հետո՝ Փափագյան), Հորացիո — Քեոլեյան, Գիլդենշտերն և Ա. գերեզմանափոր — Եղուարդ Չափրաստ, Ռոզենկրանց — Բարսեղյան, Մարցելլոս — (Նշան) Պեչիկթալյան, Բ. դերասան — Հրանտ (Ստեփանյան), Քահանա — Երեցյան, Բ. գերեզմանափոր — Գառնիկ, Ա. դերասան — Նշան Ապուլալա:

ԳԱՔ, Հրաչ Փափագյանի ֆոնդ:

Հունիսի 3/16. — Պոլսի Սկյուտարի թատրոնում, նույն խմբի կազմով:

Հոկտեմբերի 16. — Թիֆլիսի Վրաց Ազնվականների բանկի թատրոնում, Կ. Գալֆայանը հանդես է եկել «Լինե՞լ, թե՞ չի՞նել» մենախոսությունում և Օֆելյայի հետ տեսարանով (3-րդ գործ. Ա. տեսարան):

Մշակ, № 231:

Նոյեմբերի 25. — Բաքվի Նիկիտինների կրկես-թատրոնում, Հայոց Կուլտուրական միության գեղարվեստական բաժանմունքի Հայ դրամատիկ դերասանական ընկերությունը Սիրանույշի (Համլետ) ղեկավարությամբ, Պետրոս Աղամյանի մահվան 20-ամյակի առթիվ:

Կլավդիոս — Վ. Միրզոյան, Գերտրուդ — Արաքս Չարիֆյան, Պոլոնիոս, Ա. գերեզմանափոր և Քահանա — Գ. Ավետյան, Լաերտ և Համլետի հոր ուրվականը — Ա. Շահխաթունի, Օֆելյա — Արուս Ոսկանյան, Հորացիո — Հովսեփ Ոսկանյան, Ռոզենկրանց — Արամ Ռչտունի (Բերոյան), Գիլդենշտերն և Բ. գերեզմանափոր — Օվի Ահարոնյան, Օզրիկ — Միքայել Սաֆարյան, Մարցելլոս — Եղիա Ուստակ (Չազալյան), Բերնարդո և Բ. դերասան — Լևոն (Մելիք-) Ալավերդյան, Ա. դերասան — Անդրանիկ, Դերասանուհի — Ազնիվ:

Հորիզոն, № 273: Կառավար, № 264:

Դեկտեմբերի 5. — Թիֆլիսի Վրաց Ազնվականների բանկի թատրոնում, Հայ դրամատիկ դերասանների ընկերակցությունը Ամո Ուարազյանի ղեկավարությամբ, երեք պատկեր:

Համլետ — Կ. Գալֆայան, Կլավդիոս — Հովհ. Ստեփանյան, Գերտրուդ — Մարգարիտ Յարայան — Ստեփանյան, Պոլոնիոս — Ա. Բաբյան, Օֆելյա — Ն. Ուարազյան, Ռոզենկրանց — Ա. Նոնիկյան, Գիլդենշտերն — Հ(ամբարձում) Սանթուրճյան, Ա. դերասան — Հ. Հայկազյան, Բ. դերասան — Ս. Մելքոնյան, Դերասանուհի — Ա. Չարգարյան:

Կովկասի լրագր, № 34, 37: Մշակ, № 274:

Հունվարի 3. — Բաքվի Նիկիտինների կրկես-թատրոնում, Հայոց Կուլտուրական միության գեղարվեստական մասնաճյուղի Հայ դրամատիկ դերասանական ընկերությունը Սիրանույշի ղեկավարությամբ, Հ. Չարիֆյանի բենեֆիսին (Թարգմ. Հ. Մասեհյան):

Համլետ — Հովհաննես Չարիֆյան, Կլավդիոս — Վ. Միրզոյան, Գերտրուդ — Մ. Յարայան-Ստեփանյան, Պոլոնիոս և Ա. գերեզմանափոր — Գ. Ավետյան, Լաերտ — Ա. Շահխաթունի, Օֆելյա — Ա. Ոսկանյան, Հորացիո — Հ. Ոսկանյան, Համլետի հոր ուրվականը և Բ. դերասան — Լ. Ալավերդյան, Ռոզենկրանց — Ա. Ռչտունի, Գիլդենշտերն և Բ. գերեզմանափոր — Օվի Ահարոնյան, Ա. դերասան — Անդրանիկ, Դերասանուհի — Ազնիվ:

Բաքվի լալն, № 23:

Փետրվարի 23. — Ձմյունիայի «Ձմյունիա» թատրոնում, Պոլսահայ դրամատիկ թատերախումբը:

Համլետ — Վ. Փափազյան, Կլավդիոս — Աշոտ Մատաթյան, Պոլոնիոս, Թագավորի խորհրդական, Մի պալատական — (Նշան) Սարգիսյան, Լաերտ և Համլետի հոր ուրվականը — Ենովք Շահեն, Օֆելյա — Հրաչյա (Փափազյան), Հորացիո — Նշան (Պեչիկթաչյան), Գերեզմանափոր — Եղուարդ (Չափրաստ):

Դաշինք, № 136:

Մարտի 9. — Թիֆլիսի Արքունական թատրոնում, Զուբալովի անվան ժողովրդական տան հրավերով, Բաքվի Հայ դերասանական խմբի հյուրախաղերը Հ. Չարիֆյանի (Համլետ) ղեկավարությամբ, տեղի դերասանների հետ:

Կլավդիոս — Վ. Միրզոյան, Գերտրուդ — Սաթենիկ Աղամյան, Պոլոնիոս — Գեղեոն Միրզոյան, Լաերտ — Ա. Շահխաթունի, Օֆելյա — Արաքս Չարիֆյան, Համլետի հոր ուրվականը և Բ. դերասան — Լ. Ալավերդյան, Հորացիո — Հովհ. Ստեփանյան, Ռոզենկրանց — Օ. Ահարոնյան, Գիլդենշտերն — Ա. Ռչտունի,

Մարցելյոս - Ե. Նաժակ, Կոռնելիոս - (Տաճատ) Ավայան, Օգրիկ - Մ. Սաֆարյան, Բեռնարդո և Մի պալատական - Գուրգեն Թավրիզյան, Ա. դերասան - Անդրանիկ, Դերասանուհի - (Ելիզավետա Մելիք-) Շահնազարյան:

Հորիզոն, № 57:

Մարտի 15. - Գանձակի Հասարակական ժողովարանի դաժվածում, Սիրանուշի Հրաժեշտի երեկոյին, մի տեսարան երրորդ արարվածից:

Համլետ - Սիրանուշ, Օֆելյա - Արուս Ոսկանյան:

ԳԱԹ, Թատերական բաժնի ծրագրերի ֆոնդ, № 2834:

Մարտի 29. - Երևանի Զանփոլադյանի թատրոնում, Հայ դրամատիկ դերասանների ընկերությունը Հ. Զարիֆյանի (Համլետ) ղեկավարությամբ:

(Կլավդիոս - Վ. Միրզոյան, Գերտրուդ - Ս. Ադամյան, Լաերտ - Ա. Շահխաթունի, Օֆելյա - Ա. Զարիֆյան, Ա. դերասան - Անդրանիկ, Դերասանուհի - Ազնիվ):

Նոր մամուլ, № 16:

Մարտի 29. - Կահրեբի Վերդի թատրոնում, Պոլսահայ դրամատիկ խմբի դերասանները Ենովք Շահենի ղեկավարությամբ: Կրկնվել է ապրիլի 2-ին: Օթելլո - Վ. Փափազյան:

ԳԱԹ, Ս. Դավթյանի ֆոնդ, 3-րդ բ., № 63:

Ապրիլի 3. - Ալեքսանդրապոլի ժողովրդական տանը, Հայ դրամատիկ դերասանների ընկերությունը Հ. Զարիֆյանի (Համլետ) ղեկավարությամբ:

Ախուրյան, № 9:

Ապրիլի 17. - Աշխարհադում (Թուրքմենիա, Միջին Ասիա), Հ. Զարիֆյանի (Համլետ) ղեկավարությամբ դերասանական խումբը:

Գերտրուդ - Ս. Ադամյան, Լաերտ - Ա. Շահխաթունի, Օֆելյա - Ա. Զարիֆյան, (Կլավդիոս - Վ. Միրզոյան, Պոլոնիոս -

Լ. Ալավերդյան, Հորացիո - Պորեն Հարությունյան, Գերեզմանափոր - Անդրանիկ):

Բաքվի ձայն, № 86:

Ապրիլի 27. - Թավրիզի Լազարիստների (կաթոլիկների) Սոլեյ կինոսրահում, Սիրանուշի (Համլետ) ղեկավարությամբ դերասանական խումբը:

Օֆելյա - Արուս Ոսկանյան, (Պոլոնիոս և Ա. գերեզմանափոր - Պողոս Արաքսյան, Լաերտ - Հ. Ոսկանյան):

Ներկայացումը ձգձգվելով տևել է վեց ժամ և խմբի թույլ կազմի ու բեմի անհարմարության պատճառով հաջողություն չի ունեցել:

«Համլետի» հանդիսատեսներից մեկը եղել է ապագա կոմպոզիտոր Աշոտ Պատմազրյանը, որը տոմս չունենալով ծաղկեփունջ է տարել և նվիրել Սիրանուշին: Նա է սկզբնավորել Թավրիզում ծաղիկ տալու սովորությունը:

Հորիզոն, № 84, 100: Ղարաղաղ, № 3-4, 5: Ա. Պատմազրյան, Իմ Հուշերից, Բեյրութ, 1978, էջ 23-24:

Մայիսի սկիզբ. - Կոկանդում և Անդիժանում, 14-ին՝ Սամարղանդում (Միջին Ասիա) Հ. Զարիֆյանի (Համլետ) ղեկավարությամբ դերասանական խումբը:

ԳԱԹ, Վ. Միրզոյանի ֆոնդ, 1-ին բ., № 13:

Մայիսի 23. - Թավրիզի Ղալայի (Բերդաթաղի) թատերասրահում, Հրաժեշտի առթիվ երեկոյին Սիրանուշը հանդես է եկել «Լինե՞ր, թե՞ չլինե՞ր» մենախոսությամբ և Համլետի ու մոր հետ տեսարանում (3-րդ արարված):

Մշակ, № 123:

Գարնանը. - Այնթապում, «Վարդանյան» կրթարանի ծախսերը հոգալու համար բողոքականների ներկայացումը:

Կոհակ, № 18:

Հոկտեմբերի 28. — Թիֆլիսի Արտիստական ընկերության թատրոնում, Հայոց դրամատիկական ընկերության խմբի «Քին» ներկայացման մեջ: Համլետ — Վ. Փափազյան, Օֆելյա — Լյուսի Սևումյան:

ԳԱԹ, Թատերական բաժնի ծրագրերի ֆոնդ, № 2061:

— Թուրքիայի գավառական քաղաքներում, Ենուք Շահենի (Իբրանոսյան) բեմադրությամբ:

Համլետ — Ենուք Շահեն:

1914

Փետրվարի 2. — Ալեքսանդրապոլի ժողտանը, Ամո Նարազյանի (Համլետ) ղեկավարությամբ երիտասարդական խումբը, նրա բեմեֆիսին:

Բ. դերասան — Արշավիր Կորկոտյան, Օֆելյա — (Ն. Նարազյան):

Գավառի ձայն, № 14:

Փետրվարի 15. — Կարսի ժողովարանի դահլիճում, Հայ դրամատիկ շրջիկ թատրոնը Հ. Զարիֆյանի (Համլետ) և Օվի Սևումյանի (Ա. դերասան) ղեկավարությամբ:

Կլավդիոս և Համլետի հոր ուրվականը — Լ. Ալավերդյան, Գերտրուդ — Ս. Աղամյան, Պոլոնիոս և Ա. գերեզմանափոր — Անդրանիկ, Լաերտ — Հ. Բերոյան, Օֆելյա — Լ. Սևումյան, Հորացիո — Մնացական Տեր-Առաքելյան, Ռոզենկրանց և Բ. գերեզմանափոր — Օվի Ահարոնյան, Գիլդենշտերն և Քահանա — Նորեն Հարությունյան, Դերասանուհի — Ազնիվ, Օզրիկ — Բագրատ Մուրադյան, Մարցելլոս և Բ. դերասան — Մկրտիչ Գարազաչ, Վոլդիմանդ — Հայկ Նոսրուվյան:

ԳԱԹ, Լ. Ալավերդյանի ֆոնդ, № 1/185:

Մարտի 6. — Բաքվում, Հայ դերասանական խումբը Սիրանուշի (Համլետ) ղեկավարությամբ:

Կլավդիոս — Համարձում Սանթուրճյան, Գերտրուդ — Լյուսի, Պոլոնիոս և Ա. գերեզմանափոր — Ա. Վրույր, Լաերտ — Վ. Փափազյան, Օֆելյա — Արուսյակ (Լիզիկ Հարությունյան), Հորացիո — Եղիա Ոսթակ, Ա. դերասան — Հ. Բերոյան, Դերասանուհի — Օ. Գուլազյան, Բ. գերեզմանափոր — Թաչճյան:

Գործ, № 10:

Մարտի 25. — Աստրախանում, Հայ դերասանական խումբը Սիրանուշի (Համլետ) ղեկավարությամբ: Ա. դերասան — Հ. Բերոյան:

ԳԱԹ, Հ. Բերոյանի ֆոնդ, № 7 ա:

Ապրիլի 12. — Պոլսի Պերայի Պրտի Շան թատրոնում, Զարիֆյան-Սևումյան կովկասահայ խումբը:

Համլետ — Հ. Զարիֆյան, Օֆելյա — Լ. Սևումյան, Համլետի հոր ուրվականը — Միքայել Մանվելյան, Ա. դերասան — Օ. Սևումյան, Ա. գերեզմանափոր — Անդրանիկ, Բ. գերեզմանափոր — Օ. Ահարոնյան, (Գերտրուդ — Ս. Աղամյան, Դերասանուհի — Ազնիվ):

Շանթ, № 57, էջ 142-143:

Ապրիլի 27. — Դերբենդում, Հայ դերասանական խումբը Սիրանուշի (Համլետ) ղեկավարությամբ, երրորդ գործողությունը:

ԳԱԹ, Հ. Բերոյանի ֆոնդ, № 7 ա:

Հուլիսի 25. — Զալալոլլիում (այժմ՝ Ստեփանավան), Հայ դերասանական խումբը տեղի թատերասերների հետ:

Համլետ — Կ. Գալֆայան, Կլավդիոս — Վ. Միրզոյան, Պոլոնիոս — Բ. Մուրադյան, Օֆելյա — Վարսենիկ Աբրահամյան:

Հորիզոն, № 155:

Հոկտեմբերի 26. — Բաքվի Մայիսյանների (այժմ՝ Մ. Ֆ. Ախունդովի անվ. օպերայի և բալետի) թատրոնում, ցերեկը, Հ. Ոսկանյանի՝ ժողովրդական ներկայացումներ կազմակերպող դերասանական խումբը:

Համլետ – Սիրանույշ, Կլավդիոս – Շավարշ (Ահարոնյան),
Գերտրուդ – Սոֆիկ (Տեր-Միքայելյան), Պոլոնիոս – Հովսեփ
Ոսկանյան, (Օֆելյա – Անահիտ <Ալիխանյան>), Հորացիո –
(Միքայել) Կոստանյան (Մելիք-Ալավերդյան):

Արև, № 168:

1915

Ապրիլի 19. – Բաքվի Մայիլյանների թատրոնում, Կարապետ
Գալֆայանի դասախոսությունը Շեքսպիրի մասին և արտա-
սանություններ «Համլետից» և «Օթելլոյից»:

Արեգ, № 24:

Մայիսի 20. – Թիֆլիսի Արտիստական ընկերության թատ-
րոնում, Հայ դերասանական ընկերության խումբը Օ. Սևու-
մյանի (Կլավդիոս) բեմադրությամբ:

Համլետ – Սիրանույշ, Գերտրուդ – Նինա Մանուչարյան,
Պոլոնիոս – Վ. Միրզոյան, Լաերտ – Հ. Բերոյան, Օֆելյա – Լ.
Սևումյան, Համլետի հոր ուրվականը – Լ. Ալավերդյան, Հորա-
ցիո – Ի. Ալիխանյան, Ռոզենկրանց և Քահանա – Մելքոնյան,
Գիլդենշտերն և Ա. գերեզմանափոր – Ավետ Ազյան, Օզրիկ և
Բ. դերասան – Սեդրակ Սուրաբյան (Բաղդասարյան), Մարցել-
լոս – Գրիգ, Ա. դերասան – Մ. Մանվելյան, Դերասանուհի –
Հասմիկ, Բ. գերեզմանափոր – Բ. Մուրադյան:

Մշակ, № 108:

Նոյեմբերի 21. – Երևանի Քաղաքային ակումբում, Հայ դրա-
մատիկ դերասանների խումբը. վարչություն՝ Հ. Ջարիֆյան
(Համլետ), ռեժիսոր՝ Արմեն Արմենյան (Ա. գերեզմանափոր):

Կլավդիոս – Սորեն Հարությունյան, Գերտրուդ – Արաքս
Ջարիֆյան, Պոլոնիոս – Կոստանդին Թաղանյան (Չալարյան,
Հետագայում՝ վարդապետ), Լաերտ – Միքայել Ալիխանյան,
Օֆելյա – Անահիտ Ալիխանյան, Համլետի հոր ուրվականը –
Ա. Հարությունյան, Հորացիո – Հովհ. Ստեփանյան, Ռոզենկ-
րանց – Ա. Աբգարյան, Գիլդենշտերն, Օզրիկ և Բ. դերասան –

Ա. Ամուրյան (Արրահամ Արրահամյան), Ա. դերասան – Մլըր-
տիչ Գարազաչ, Դերասանուհի – Օ. Գուլազյան, Բ. գերեզմա-
նափոր և Քահանա – Տանատ Ավայան:

Կրկնվել է ղեկտեմբերի 26-ին: Գիլդենշտերն – Արամ Ռըշ-
տունի:

Հորիզոն, № 274: ԳԱԹ, Թատերական բաժնի ծրագրերի ֆոնդ, № 1079:

1916

Հունվարի 24. – Բաքվի Մայիլյանների թատրոնում, Հ. Ջա-
րիֆյանի (Համլետ) ղեկավարությամբ դերասանական խումբը:

Կլավդիոս – Ս. Հարությունյան, Գերտրուդ – Ա. Ջարիֆյան,
Պոլոնիոս – Հ. Ստեփանյան, Լաերտ – Մ. Ալիխանյան, Օֆել-
յա – Ա. Ալիխանյան, Հորացիո – Ա(րմեն) Դ(ուրինյան), Համլե-
տի հոր ուրվականը – Արշ. Հարությունյան, Ռոզենկրանց – Տ.
Ավայան, Գիլդենշտերն – Ա. Աբգարյան, Ա. դերասանուհի –
Օ. Գուլազյան, Բ. դերասանուհի – Վարսենիկ Արրահամյան,
Ա. գերեզմանափոր – Ա. Արմենյան, Բ. գերեզմանափոր – Ա.
Ամուրյան, Մարցելլոս – Ն. Նիկողոսյան, Ֆորտինբրաս – Կ.
Թաղանյան:

Արև, № 17:

Մարտի 7. – Ալեքսանդրապոլի ժողտանը, Հայ դերասա-
նական խումբը Հ. Ջարիֆյանի (Համլետ) ղեկավարությամբ:
Օֆելյա – Արուսյակ:

Գավառի ձայն, № 20:

Մարտի 26. – Ուստրում (ԱՄՆ), «Ղարիպ» դերասանական
խումբը:

Հայրենիք, № 13:

Մայիսի 22. – Երևանի Քաղաքային ակումբում, Թիֆլիսի Հայ
դերասանական ընկերակցությունը՝ դիրեկցիա Հ. Աբելյանի:
«Համաշխարհային հանճար Վիլյամ Շեքսպիրի մահվան 300-

ամյակի առիթով Երևանի Հայկական Հորեյան»-ին ներկայացվել է նաև Համլետի և մոր տեսարանը:

Համլետ – Սիրանույշ, Գերտրուդ – Ջաբել, Համլետի Հոր ուրվականը № № (Անուշավան Ծիրոյան):

Աշխատանք, № 7:

Սեպտեմբերի 15. – Բաքվի Մայիցանների թատրոնում, Հ. Ոսկանյանի (Լաերտ) ղեկավարությամբ, նորակազմ դրամատիկ դերասանական խումբը, Պ. Աղամյանի մահվան 25-ամյակին:

Համլետ – Սիրանույշ, Կլավդիոս – Արմեն (Դուրինյան), Գերտրուդ – Ալմա Սաֆրազյան, Պոլոնիոս և Ա. գերեզմանափոր – Մեխակ Սառաջյան, Լաերտ – Հ. Ոսկանյան, Օֆելյա – Ա. Ոսկանյան, Համլետի Հոր ուրվականը և Ա. դերասան – Հակոբ Օհանյան, Հորացիո – Արդուիթյան, Ռոզենկրանց – Քամայան, Գիլդենշտերն և Բ. գերեզմանափոր – Դավթյան, Մարցելլոս – Հայկ (Սոսորովյան), Վոլդիմանդ – (Հովհաննես) Ղազարյան, Օզրիկ – Մարգարյան, Բ. դերասան և Քահանա – (Արտաշես) Նալաթյան:

Արև, № 205: Հորիզոն, № 215:

Հոկտեմբերի 17. – Թիֆլիսի Արտիստական ընկերության թատրոնում, Պ. Աղամյանի մահվան 25-ամյակին, Օ. Սևուճյանի (Ա. դերասան) բեմադրությամբ:

Համլետ – Սիրանույշ, Կլավդիոս – Վ. Միրզոյան, Գերտրուդ – Հասմիկ, Պոլոնիոս և Ա. գերեզմանափոր – Գ. Ավետյան, Լաերտ – Վ. Փափազյան, Օֆելյա – Լ. Սևուճյան, Համլետի Հոր ուրվականը – Հ. Բերոյան, Հորացիո – Ս. Սուրաբյան, Ռոզենկրանց և Բ. գերեզմանափոր – Մաթևոս Սանամյան, Գիլդենշտերն – Ա. Մամիկոնյան, Դերասանուհի – Աշխեն:

Թատրոն և երաժշտություն, № 8-10, էջ 93: Մշակ, № 233, 234:

Դեկտեմբերի 1. – Բաքվի Թաղիկի թատրոնում, Հայ դերասանական խումբը:

Համլետ – Կ. Գալֆայան, Կլավդիոս – Արմեն (Դուրինյան), Գերտրուդ – Քնարիկ (Աբովյան), Պոլոնիոս – (Բազրատ) Մու-

րադյան, Օֆելյա – Մարգո Մամիկոնյան-Կոստանյան, Լաերտ և Ա. գերեզմանափոր – Միքայել Կոստանյան (Մելիք-Ալավերդյան): Ուշ վերջանալու պատճառով մենամարտի տեսարանը չի կայացել:

Արև, № 268, 270:

1917

Հունվարի 27. – Բաքվի Հայոց մարդասիրական ընկերության դահլիճում (Հետազայում՝ Լենինի անվ. Քաղաքային կենտրոնական գրադարան), Կարապետ Գալֆայանը (Համլետ) կատարել է մենախոսություններ:

ԳԱԹ, Թատերական բաժնի ծրագրերի ֆոնդ, № 557:

Մարտի 24. – Երևանի Քաղաքային ակումբի դահլիճում, Հայոց դրամատիկական ընկերության Շրջիկ թատրոնը, Օ. Սեվուճյանի (Ա. դերասան) բեմադրությամբ:

Համլետ – Սիրանույշ, Կլավդիոս – Ցուլակ Ամերիկյան (Գալուստ Սուլուկիկյան), Գերտրուդ – Հասմիկ, Պոլոնիոս և Ա. գերեզմանափոր – Գ. Ավետյան, Լաերտ – Վ. Փափազյան, Օֆելյա – Լ. Սևուճյան, Համլետի Հոր ուրվականը – Հ. Բերոյան, Հորացիո – (Փայլակ) Միքայելյան, Ռոզենկրանց և Բ. գերեզմանափոր – Մաթևոս Սանամյան, Գիլդենշտերն – Գուրգեն Թավրիզյան, Կոռնելիոս և Քահանա – (Պերճ) Կարապետյան, Բ. դերասան – Սեմերճյան, Դերասանուհի – Մանյա Կարախանյան, Վոլդիմանդ – Արասխանյան, Մարցելլոս – Վարդանյան:

ԳԱԹ, Թատերական բաժնի ծրագրերի ֆոնդ, № 1859:

Սեպտեմբերի 19. – Ալեքսանդրապոլում, Հայ դրամատիկական խումբը Հ. Ջարիֆյանի (Համլետ) ղեկավարությամբ:

Գիլդենշտերն և Ա. գերեզմանափոր – Արչավիր Կորկոտյան:

ԳԱԹ, Ա. Կորկոտյանի ֆոնդ, № 1:

Դեկտեմբերի 23. – Երևանում, Հայ դերասանական խումբը Հ. Ջարիֆյանի (Համլետ) ղեկավարությամբ:

Գիլդենշտերն և Ա. գերեզմանափոր - Ա. Կորկոտյան,
(Գերտրուդ - Ա. Ջարիֆյան, Օֆելյա - Ա. Ալիխանյան; Ա. դե-
րասան - Մ. Գարագաչ):

ԳԱԹ, Ա. Կորկոտյանի ֆոնդ, № 1:

1918

Հոկտեմբերի 6. - Թիֆլիսի Հայկական ակումբի (ժողովա-
րանի) թատրոնում, Հ. Ոսկանյանի ղեկավարությամբ դրամա-
տիկ դերասանական խմբի «Քին» ներկայացմանը (բեմ բեմի
վրա), նրա բեմեֆիսին:

Համլետ - Հովսեփ Ոսկանյան:

Մշակ, № 203:

Հոկտեմբերի 22. - Նույն տեղում, նույն խմբի ներկայացու-
մը՝ խմբի կառավարիչ Ջ. Ջանչյանի բեմեֆիսին: Համլետ - Հ.
Ոսկանյան:

Մշակ, № 215:

Աչնանը. - Թեհրանում, Սիրանույշը (Համլետ) Բաքվի քա-
ղաքական դեպքերի պատճառով Իրան փոխադրված դերա-
սանների ու մտավորականների և տեղական դերասանների ու
սիրողների մասնակցությամբ: Ռեժիսորի օգնականն է եղել
Բաքվի Հայ թատրոնի դերասան Ալեքսանդր Հովհաննիսյանը
(Հետագայում՝ ժող. արտիստ):

Կլավդիոս - բանաստեղծ Գառնիկ Ղազարյան, Պոլոնիոս -
Հայկ Գարագաչ, Լաերտ - Արտո Տերյան (Արտավազդ Տեր-
Գրիգորյան), Օֆելյա - Հայկուշ Ջեյթադյան (ուսուցչուհի, դե-
րասանուհի, դերասան Ջեյվաջի քույրը), (Դերասանուհի - Լա-
լա (Վարդո) Տերյան):

Հայկանուշ Ջեյթադյանի հաղորդումը (Երևան):

Հալեպում, աքսորից փրկված պոլսահայ դերասան և ռեժի-
սոր Աչոտ Մատաթյանի ղեկավարությամբ «Մելպոմեն» թա-
տերախումբը:

(Համլետ - Աչոտ Մատաթյան):

Հոբեյան Աչոտ Մատաթյանի (1902-1954), Բեյրութ, 1954:

1919

Հուլիսի 5. - Կ. Պոլսի Օդեոն թատրոնում, Պոլսո Հայ դրա-
մատիկ ընկերությունը Ա. Մատաթյանի բեմադրությամբ. ցե-
րեկը ուսանողության, երեկոյան՝ մեծերի համար (Թարգմ. Գե-
վորգ Կառվարենց-Արապաճյան):

Համլետ - Աչոտ Մատաթյան, Գլուխ - Տրդատ Նշանյան,
Քոլոնիոս և Ա. Փոսապեղ - Երվանդ Թոլայան, Գերտրուդ -
Սիրանույշ Ալիքսանյան, Լեյերտիս և Մարսելիոս - Մկրտիչ
Ջանանյան, Օֆելյա - Հրաչ Փափագյան, Համլետի հոր ուրվա-
կանը և Բոդենբերենս - Սարիմ Մաքսուտյան, Հորացիո - Հրաչ-
յա Ներսիսյան, Կիլտենսթերն - Հրանդ Ստեփանյան, Պերնար-
դո - Հարությունյան, Ա. դերասան - Գևորգ Արապաճյան (Գ.
Կառվարենց), Բ. դերասան - Պալապան, Դերասան - Եվգենի
(Էոժենի Աճեմյան), Բ. փոսապեղ - Եղուարդ Չափրաստ(ճյան):

ԳԱԹ, Ս. Դավթյանի ֆոնդ, 3-րդ բ., № 80:

1920

Հունվարի 25. - Նյու Յորքի Գոլդըն թատրոնում, Հայ դրա-
մատիկական դերասանական խումբը, Հ. Փիլաֆյանի բեմադ-
րությամբ:

Համլետ - Հ. Փիլաֆյան, Կլավդիոս - Ղևոնդ Սարգիսյան,
Գերտրուդ - Մ. Թաթյան, Պոլոնիոս - Ա. Չոլաքյան, Լաերտ -
Հ. Տեղաբեճյան, Օֆելյա - Սիլվիա Գալուստյան (Հետո՝ Կարա-
պետյան), Ռոզենկրանց - Հ. Ուաչատուրյան, Գիլդենշտերն -
Ա(ռաքել) Թաթյան, Օզրիկ - Վ. Սարգիսյան:

ԳԱԹ, Ղ. Սարգսյանի ֆոնդ:

Փետրվար. - Բաթում, Հայ դերասանական խումբը:

Համլետ - Հ. Ջարիֆյան, Լաերտ և Ա. դերասան - Հ. Բերո-
յան, Պոլոնիոս - Գ. Ավետյան:

ԳԱԹ, Հ. Բերոյանի ֆոնդ, № 7 ա: Աշխատավոր, № 12, 18:

Մարտի 14. — Պոլսի Վարիետեի թատրոնում, Գատր գյուղում, ցերեկը, Պոլսո Հայ դրամատիկի խումբը (Թարգմ. Հ. Մասեհյան):

Համլետ — Վ. Փափազյան, Կլավդիոս — Տ. Նշանյան, Գերտրուդ — Ս. Ալիքսանյան, Պոլոնիոս — Ե. Զափրաստ, Օֆելյա — (էլիզ) Պիննեմեճյան, Հորացիո — Հրաչյա (Ներսիսյան), Գերեզմանափոր — Ե. Թոլայան, Համլետի հոր ուրվականը — Ս. Մաքսուտյան:

Վերջին լուր, № 1820:

Մարտի 20. — Երևանի Քաղաքային ինքնավարության դահլիճում, Վարդան Միրզոյանի ղեկավարությամբ դրամատիկական դասընթացների անդրանիկ երեկոյին, ուսանող Մանվել Մարությանը կատարել է Ա. դերասանի մենախոսությունը:

Հառաջ, № 71:

Մարտի 29. — Թիֆլիսի Արտիստական ընկերության թատրոնում, Հայ դրամատիկ դերասանների խումբը, վարչությունը՝ Հ. Ոսկանյանի, բեմադրությունը՝ Հ. Զարիֆյանի (Համլետ):

Կլավդիոս — Հովհ. Ստեփանյան, Գերտրուդ — Աշխեն Արաքսյան, Պոլոնիոս — Արչակ Մամիկոնյան, Լաերտ և Ա. դերասան — Գ. Թավրիզյան, Օֆելյա — Ա. Ոսկանյան, Համլետի հոր ուրվականը — Ոորեն Հարությունյան, Հորացիո — Բ. Մուրադյան, Մարցելլոս — Սերժ (Կարգատյան), Ռոզենկրանց և Օզրիկ — Միք. Սաֆարյան, Գիլդենշտերն և Ա. գերեզմանափոր — Ա. Կորկոտյան, Բ. դերասան և Բ. գերեզմանափոր — Եսայան, Գերասանուհի — Օ. Գուլազյան, Քահանա — Արամ Ոսորով(յան):

Աշխատավոր, № 70:

Ապրիլի 29. — Ալեքսանդրապոլում, Հ. Զարիֆյանի (Համլետ) խումբը:

Լաերտ — Հ. Բերոյան:

Նոր աշխատավոր, № 65:

Մայիսի 28. — Պոլսի Վարիետեի թատրոնում, ցերեկը, Պոլսո Հայ դրամատիկ խումբը, ի նպաստ Հայ տպարանական բանվորների միություն:

Համլետ — Վ. Փափազյան, Կլավդիոս — Տ. Նշանյան, Գերտրուդ — Սիրուհի Նշանյան, Պոլոնիոս — Ե. Զափրաստ, Լաերտ — Հ. Ներսիսյան, Օֆելյա — Աղբիսե Տերուան, (Համլետի հոր ուրվականը — Ս. Մաքսուտյան):

Վերջին լուր, № 1884:

Հուլիսի 8. — Երևանի Զանփուլադյանի թատրոնում, Հայ դրամատիկ դերասանական խմբի «Քին» ներկայացմանը. բեմադրությունը՝ Վարդան Միրզոյանի:

Համլետ — Արչավիր Ծահաթունի, Օֆելյա — Տիգրանուհի:

ԳԱԹ, Քատերական բաժնի ծրագրերի ֆոնդ, № 211:

Օգոստոսի 26. — Երևանի Զանփուլադյանի թատրոնում, Հայաստանի Առաջին դրամատիկ դերասանների խումբը Հ. Զարիֆյանի (Համլետ) ղեկավարությամբ:

Կլավդիոս — Վ. Միրզոյան, Գերտրուդ — Մարի Բերոյան, Լաերտ — Հ. Բերոյան, Օֆելյա — Արաքս Զարիֆյան, Ա. դերասան — Հ. Արեւյան, (Հորացիո — Գուրգեն Տեր-Սաչատրյան (Հետո՝ Զանիբեկյան):

Հառաջ, № 182:

Նոյեմբերի 18. — Թիֆլիսի Վրացական ակումբում, Հայ դրամատիկ դերասանական խումբը Հ. Զարիֆյանի (Համլետ) բեմադրությամբ:

Կլավդիոս — Շավարշ (Ահարոնյան), Գերտրուդ — Ա. Զարիֆյան, Պոլոնիոս — Ա. Մամիկոնյան, Լաերտ և Ա. դերասան — Հ. Բերոյան, Օֆելյա — Սյուզան (Գարագաշ), Համլետի հոր ուրվականը — Ս. Հարությունյան, Հորացիո — Արամ Ռչտունի (Բերոյան), Ռոզենկրանց և Մարցելլոս — Ավետիսյան (Ավետ Ոսկանյան), Գիլդենշտերն — (Արմեն) Մանուկյան, Օզրիկ — Արամ Ոսորով, Բ. դերասան և Քահանա — Վարդան Թերզիբաչյան, Գերասանուհի — Մարի (Բերոյան), Ա. գերեզմանա-

փոր — (Հովհաննես) Ղազարյան, Բ. գերեզմանափոր — Արա-
րատյան: Լաբրտի դերում՝ Հ. Բերոյանը Հանդես է եկել Շեքս-
պիրի գրիմով:

Աշխատավոր, № 256:

Դեկտեմբերի 20. — Պոլսի Պըտի Շան թատրոնում, Պոլսո Հայ
դրամատիկ ընկերության խումբը:

Համլետ — Վ. Փափազյան, Կլավդիոս և Համլետի հոր ուրվա-
կանը — Տ. Նշանյան, Գերտրուդ — Ս. Ալիքսանյան, Պոլոնիոս —
Ե. Ջափրաստ, Լաբրտ — Հ. Ներսիսյան, Օֆելյա — Մաշա Սու-
րարյան, Հորացիո — Հր. Ստեփանյան, Ռոզենկրանց — Վահրամ
Զկնունի, Գիլդենշտերն — Սեդրակ Սուրարյան, Ա. գերեզմանա-
փոր — Ե. Թոլայան, Ա. դերասան — Նշան Պեչիկթաշյան:

Կայ կին, 1921, № 14, էջ 616—618:

1921

Մարտի 6. — Պոլսի Պըտի Շան թատրոնում, ցերեկը, Պոլսո
Հայ դրամատիկ ընկերության խումբը, Հ. Զարիֆյանի (Համ-
լետ) բեմադրությամբ:

Կլավդիոս — Տ. Նշանյան, Գերտրուդ — Ս. Ալիքսանյան, Պոլո-
նիոս և Բ. գերեզմանափոր — Ե. Ջափրաստ, Լաբրտ — Արչ.
Շահխաթունի, Օֆելյա — Ա. Զարիֆյան, Համլետի հոր ուրվա-
կանը և Բ. դերասան — Ս. Մաքսուտյան, Հորացիո — Հր. Ներ-
սիսյան, Ռոզենկրանց, Քահանա և Գ. դազաղակիր — Վահրամ
Զկնունի (Պալքեճյան), Գիլդենշտերն և Բ. դազաղակիր — Նշան
Պեչիկթաշյան, Մարցելլոս և Բ. պալատական — Հր. Ստեփան-
յան, Օզրիկ — Վահրամ Պաղտասարյան, Ա. դերասան — Ս. Սու-
րարյան, Դերասանուհի — Մաշա Սուրարյան, Ա. գերեզմանա-
փոր — Ե. Թոլայան, Ա. պալատական — Մ. Արարատյան, Ա.
դազաղակիր — Ս. Եղուարդ, Դ. դազաղակիր — Պ. Արմենակ, Ա.
պալատական կին — Ադրինես (Ջանան), Բ. պալատական կին —
Լյուսի (Թոգաթյան):

ԳԱՔ, Հ. Զարիֆյանի ֆոնդ: Վերջին լուր, № 2121:

Մայիսի 12. — Պոլսո Հայ դրամատիկ ընկերության խումբը,
Ա. Շահխաթունու բեմադրությամբ:

Համլետ — Արչավիր Շահխաթունի, Կլավդիոս — Տ. Նշանյան,
Գերտրուդ — Ս. Ալիքսանյան, Պոլոնիոս — Ե. Ջափրաստ, Լա-
բրտ — Ս. Մաքսուտյան, Օֆելյա — էլիզ Գովան, Հորացիո —
Հ. Ներսիսյան, Ռոզենկրանց — Ե. Թոլայան, Գիլդենշտերն —
Վ. Զկնունի, Օզրիկ — Աշոտ Մատթեոսյան, Ա. դերասան — Հ.
Ստեփանյան, Դերասանուհի — Ա. Պիննեմեճյան, Ա. գերեզմա-
նափոր — Գրիգոր Ավետյան:

Հայ կին, № 14, էջ 616—618:

Հուլիսի 30. — Նոր Զուղայի Կենտրոնական դպրոցի դահլի-
ճում, Հայ դրամա-օպերետային դերասանական ընկերությունը
Մ. Ա. Կոստանյանի ղեկավարությամբ, տեղի թատերասերների
հետ (Թարգմ. Հ. Մասեհյան), Սիրանուշի (Համլետ) բեմադրու-
թյամբ:

Օֆելյա — Մարգո Մամիկոնյան-Կոստանյան: Մասնակցել են
նաև Միք. Կոստանյանը, Մ. Գասպարյանը և տեղի թատերա-
սերները:

Ռաֆայել Աթայանի հաղորդումը (Երևան):

Օգոստոսի 6. — Սիմֆերոպոլի (Ղրիմ) երկրորդ խորհրդային
թատրոնում, Հայկական բանվորական ակումբի թատերական
մասնաճյուղը Վ. Փափազյանի (Համլետ) բեմադրությամբ:

Կլավդիոս — Կ. Փաշայան, Գերտրուդ — Վ. Ջաքիյան, Պոլո-
նիոս — Տ. Սևորդյան, Օֆելյա — Մ. (Ֆլորա) Սևորդյան, Համլե-
տի հոր ուրվականը — Կ. Ալեքսանյան, Դերասան — Եղիկյան:

Կոմունայի գանգ, օգոստոսի 14:

Հոկտեմբերի 23. — Նյու Յորքի Լոնգեյկր թատրոնում, Հ. Զա-
րիֆյանի (Համլետ) բեմադրությամբ:

Կլավդիոս — Մկրտիչ Նուրյան, Գերտրուդ — Սիլվիա Գա-
լուստյան, Պոլոնիոս — Արտավազ Գույումճյան, Լաբրտ —
Երվանդ Նիմեթյան, Օֆելյա — Արչալույս Գույումճյան, Հորա-
ցիո — Մկրտիչ էլվանյան, Համլետի հոր ուրվականը և Ա.

դերասան – (Տիգրան) Սոյյան, Բ. դերասան – Ա. Սեմերճյան, Դերասանուհի – օր. Մ. Սահակյան, Ա. գերեզմանափոր – Հերմոն, Բ. գերեզմանափոր – Ա. Սահակյան, Մարցեղոս – Ժիրայր, Քահանա – Մարտիրոս:

Աշխատավոր, № 8: Հայաստանի կոչնակ, 1923, № 45:

Նոյեմբերի 8. – Բոստոնի Գրանդ օպերա Հաուզում, «Արծիվ» դերասանական խումբը, Հ. Զարիֆյանի (Համլետ) բեմադրությունը:

Կլավդիոս – Ն(չան) Սարգիսյան, Գերտրուդ – Մ. Տոնապետյան, Պոլոնիոս – Ս. Պոյաճյան, Լաերտ և Բ. դերասան – Հ. Հապեչյան, Օֆելյա – Ս. Գալուստյան, Հորացիո – Ն. Պաչյան, Ռոզենկրանց և Բ. դերասան – Հ. Նալպանտյան, Գիլդենշտերն և Ա. գերեզմանափոր – Հ. Էքիզյան, Բ. գերեզմանափոր – Ղ. Արոյան, Համլետի հոր ուրվականը – Հ(արություն) Սողիկյան, Մարցեղոս և Քահանա – Ա. Սահակյան, Օզրիկ – Ն. Նալպանտյան, Դերասանուհի – Զ. Ժամկոչյան:

Հայրենիք, նոյեմբերի 11: ԳԱԹ, Հ. Զարիֆյանի ֆոնդ (ծրագիր):

1922

Մարտի 17. – Թիֆլիսի Ռուսթավելու անվան թատրոնում, Հայպետթատրոնի ներկայացումը, բեմադրությունը՝ Վ. Փափազյանի (Համլետ), նկարիչ՝ Գիգո Շարբաբչյան:

Կլավդիոս – Լևոն Աղաբաբյան, Գերտրուդ – Վերգինե Մամուլյան, Պոլոնիոս – Սեդրակ Թորոսյան, Լաերտ – Լևոն Երամյան, Օֆելյա – Օ. Գուլազյան, Հորացիո – Ալեքսանդր Հովհաննիսյան, Համլետի հոր ուրվականը – Սորեն Հարությունյան, Ա. դերասան – Արամ Ռչտունի, Ա. գերեզմանափոր – Բազրատ Մուրադյան, Բ. գերեզմանափոր – Արթուր Բաբյան: Մասնակցել են նաև՝ Լյուսի Մեղնիկյանը (դերասանուհի), Վարդան Թերզիբաչյանը, Արմեն Մանուկյանը, Սոջիկյանը, Պահարեն:

Կարմիր աստղ, № 62:

Ապրիլի 1. – Կ. Պոլսում, Վ. Փափազյանի (Համլետ) բեմադրությունը:

Օֆելյա – Ա. Տերուան, Համլետի հոր ուրվականը – Ս. Մաքսուտյան:

Ճակատամարտ, № 13:

Ապրիլի 3. – Ֆրեզնոյի Հուայթ թատրոնում, «Դուրյան» դերասանական խումբը, Հ. Զարիֆյանի (Համլետ) բեմադրությունը:

Կլավդիոս – Հակոբ Քարյան, Գերտրուդ – Հ. Գալուստյան, Պոլոնիոս – Հ. Թաչինյան, Լաերտ – Ա. Մելիքյան, Օֆելյա – Ս. Գալուստյան, Համլետի հոր ուրվականը – Հ. Գապատայան, Հորացիո – Վ. Հակոբյան, Ռոզենկրանց – Ս. Զուխաճյան, Գիլդենշտերն – Լևոն Պասյան, Օզրիկ – Ս. Տիգրանյան, Ա. դերասան – Ե. Հարդազողյան, Բ. դերասան – Ս. Սահակյան, Դերասանուհի – Ս. Թաչինյան, Ա. գերեզմանափոր – Ն. Թաղևոսյան, Բ. գերեզմանափոր – Հ. Մկրտչյան, Մարցեղոս – Ե. Հ. (Հարդազողյան), Բեռնարդո – Պ. Լ. (Լևոն Պասյան ?), Քահանա – Գուրգեն:

ԳԱԹ, Հ. Զարիֆյանի ֆոնդ:

Ապրիլի 7. – Թիֆլիսի Ռուսթավելու անվան թատրոնում, Հայպետթատրոնի ներկայացումը, Վ. Փափազյանի (Համլետ) մասնակցությունը:

Նոր դերակատարներ՝ Օֆելյա – Հրանուշ Բաբաջանյան, Օզրիկ – Պահարե (Հայկ Պետրոսյան):

Կարմիր աստղ, № 79:

Ապրիլի 17. – Պոլսի Պլուտի Շան թատրոնում, Պոլսո Հայ դրամատիկ ընկերության խումբը (Թարգմ. Գարեգին Բաբազյան):

Համլետ – Ա. Շահխաթունի, Կլավդիոս – Տ. Նչանյան, Գերտրուդ – Ս. Ալիքսանյան, Պոլոնիոս – Գր. Ավետյան, Լաերտ և Դերասան – Հ. Ներսիսյան, Օֆելյա – Աղբինե Տերուան, Ա. գե-

րեզմանափոր - Ե. Թոլայան, Բ. գերեզմանափոր - Ե. Զափրաստ:

Ճակատամարտ, № 1040: Վերջին լուր, № 2464:

Մայիսի 5. - Թիֆլիսի Ռուսթավելու անվան թատրոնում, Հայկական դրամայի թատրոնի ներկայացումը Սիրանուշի (Համլետ - վերջին ելույթը) բեմադրությամբ, ձևավորումը՝ Գ. Շարբաբչյանի:

Կլավդիոս - Լևոն Աղաբաբյան, Գերտրուդ - Վերգինե Մամուլյան, Պոլոնիուս - Սեդրակ Թորոսյան, Լաերտ - Լևոն Երամյան, Օֆելյա - Օլգա Գուլազյան, Համլետի հոր ուրվականը - Արչակ Հարությունյան, Հորացիո - Ալեքսանդր Հովհաննիսյան, Ա. դերասան - Սորեն Հարությունյան, Բ. դերասան - Արամ Ռչտունի, Դերասանուհի - Լյուսի Մեղնիկյան, Ա. գերեզմանափոր - Բազրատ Մուրադյան, Բ. գերեզմանափոր - Արթուր Բաբյան:

Կարմիր աստղ, № 99: ԳԱՔ, Վ. Գալստյանի ֆոնդ:

Մայիսի 14. - Պոլսի Բերայի Վարիետեի թատրոնում, Կարապետ Գալֆայանի (Համլետ) մասնակցությամբ ծրագրված ներկայացումը տեղի չի ունեցել:

Վերջին լուր, № 2486, 2489:

Հունիսի 8. - Պոլսի Վարիետեի թատրոնում, Պոլսո Հայ դրամատիկ ընկերության խումբը, Վ. Փափազյանի (Համլետ) բեմադրությամբ:

Կլավդիոս - (Տ. Նշանյան), Գերտրուդ - Ս. Ալիքսանյան, Պոլոնիուս - Գր. Ավետյան, Օֆելյա - Ադրինե Տերուն, Համլետի հոր ուրվականը - Ս. Մաքսուտյան: Մասնակցել են նաև՝ Մ. Զանանը, Հր. Ստեփանյանը, Գ. Կառվարենցը, Ե. Թոլայանը, Ե. Զափրաստը:

Երկիր, № 786: Ճակատամարտ, № 1083:

Ամռան վերջերին. - Բաթումում, Վ. Փափազյանը (Համլետ) պոլսահայ դերասանների և տեղի թատերասերների հետ: Պո-

լոնիուս և Ա. գերեզմանափոր - Ե. Զափրաստ, (Կլավդիոս - Մ. Զանան, Լաերտ և Ա. դերասան - Հ. Ներսիսյան):

Քուլիս, 1956, № 235, էջ 29:

1923

Մայիսի 20. - Նյու Յորքում, 23-ին՝ Պրովիդենսում, 30-ին՝ Բոստոնում, Հունիսի 3-ին՝ Հեյվրհիլում, 6-ին՝ Ֆիլադելֆիայում, 10-ին՝ Հարդֆորդում, 14-ին՝ Ուստրում, Հուլիսի 1-ին՝ Դիտրոյթում, Հովհաննես Զարիֆյանի (Համլետ) բեմական գործունեության 25-ամյակի առթիվ, Առաջին գործողությունը: Օֆելյա - Սիլվիա Գալուստյան:

ԳԱՔ, Հ. Զարիֆյանի ֆոնդ:

Նոյեմբերի 10. - Բաքվի պետական թատրոնում (Նախկին՝ Թաղիևի), Հայ պետական ակադեմիական դրամատիկական դերասանական խումբը. կառավարիչ՝ Հ. Ոսկանյան, բեմադրությունը՝ Վ. Փափազյանի (Համլետ):

Կլավդիոս - Հովհաննես Զարաֆյան, Գերտրուդ - Մանյա Թավրիզյան, Պոլոնիուս - Վարդան Միրզոյան, Լաերտ և Ա. դերասան - Գուրգեն Թավրիզյան, Օֆելյա - Հրանուշ Բաբաջանյան, Հորացիո - Սերժ Հայրյան, Ռոզենկրանց - Աղասի Ալայան, Գիլդենշտերն - Արտաշես (Վարդանյան), Վոլգիմանդ - Բաբկեն (Գաբրիելյան), Կոռնելիոս - Արմեն (Դուրինյան), Ա. գերեզմանափոր և Բ. դերասան - Վահան Եսայան, Դերասանուհի - Նվարդ (Մանթուրյան), Բ. գերեզմանափոր - Արսեն (Աստվածատրյան):

Կոմունիստ, № 163: ԳԱՔ, Թատերական բաժնի ազգազրերի ֆոնդ, № 4876:

1924

Հունվարի 30. - Թիֆլիսի Ռուսթավելու անվան թատրոնում, Հայպետթատրոնի ներկայացումը. բեմադրությունը՝ Արչակ Բուրջալյանի, նկարիչ՝ Գիգո Շարբաբչյան:

Համլետ – Իսահակ Ալիխանյան, Կլավդիոս – Միքայել Գավրոզ (Հարությունյան), Գերտրուդ – Աննա-Մելիք (Մելիքսեթյան), Պոլոնիոս – Արչակ Մամիկոնյան, Լաերտ – Լևոն Երամյան, Օֆելյա – Աստղիկ Աղասյան, Հորացիո – Վահան Գալստյան, Ա. դերասան – Հարություն Բերոյան, Բ. դերասան – Պահարե, Դերասանուհի – Մարիամ Մոճոռյան, Ռոզենկրանց, Համլետի հոր ուրվականը – Մնացական Մարության, Ֆորտինբրաս – Գուրգեն Զանիրեկյան, Ա. գերեզմանափոր – Գրիգոր Ավետյան, Բ. գերեզմանափոր, Օզրիկ – Պահարե, Գիլդենշտերն, Մարցելլոս – Սամսոն Սարգսյան, Վոլդիմանդ – Արթուր Բաբյան:

Մարտակոչ, № 30: ԳԱԹ, Պահարեի ֆոնդ, № 70 ք., Թ. 81:

Փետրվարի 19. – Թիֆլիսի Հավլաբարի թատրոնում, Երևանի Առաջին Հյուրախաղային Հայ դրամատիկ խումբը Ամո Սարազյանի (Համլետ) ղեկավարությամբ:

Գերտրուդ – Աշխեն Սարազյան, Պոլոնիոս – Բաբկեն Գաբրիելյան, Լաերտ և Ա. դերասան – Մկրտիչ Գարազաչ, Օֆելյա – Սյուզան Գարազաչ, Հորացիո – Սարգիս Բոչարյան, Ա. գերեզմանափոր – Դավիթ Գուլազյան, Դերասանուհի – Սոֆիկ Բեջանյան:

Մարտակոչ, № 46:

Մարտի 25. – Բաքվի Կուստարնիկների (Տնայնագործների) ակումբում, Երևանի Առաջին Հյուրախաղային Հայ դրամատիկ խումբը Ամո Սարազյանի (Համլետ) ղեկավարությամբ, նույն կազմով:

Կոմունիստ, № 68:

Հունիսի 22. – Նյու Յորքի Լոնգեյկր թատրոնում, Հ. Ջարիֆյանի (Համլետ) ղեկավարությամբ դերասանական խումբը:

Կլավդիոս – Մկրտիչ Նորյան, Գերտրուդ – Արաքս Ջարիֆյան, Պոլոնիոս – Շահեն (Հովհաննիսյան), Լաերտ – Եղիա Խիմեթյան, Օֆելյա – Սիլվիա Գալուստյան, Համլետի հոր ուրվականը և Ա. դերասան – Տիգրան Խոյան, Հորացիո – Մ. Մի-

նասյան, Ռոզենկրանց և Օզրիկ – Գարապեկյան, Գիլդենշտերն և Բ. գերեզմանափոր – Վ. Տեյրիմենճյան, Մարցելլոս և Քահանա – Հ. Գասապյան, Դերասանուհի – Հոլոփիկյան, Ա. գերեզմանափոր – Ս. Սահակյան:

Բանվոր, № 5:

Օգոստոսի 11. – Լոս Անջելեսի Գամուտ ակումբի սրահում ռուսահայ նշանավոր դերասան Զոն Զարիֆի (Հովհաննես Զարիֆյան) ղեկավարությամբ դրամատիկ ընկերության խումբը:

Համլետ – Հ. Ջարիֆյան, Կլավդիոս, Համլետի հոր ուրվականը – Օննիկ Սարգիսյան, Գերտրուդ – Զ. Գասապյան, Լաերտ – Կ. Անանյան, Օֆելյա – Սիրանուշ, Հորացիո – Սաչիկ Սաչատուրյան, Պոլոնիոս և Ա. գերեզմանափոր – Ա. Մելիք-Շահ, Ռոզենկրանց – Կ. Մեսրոպյան, Գիլդենշտերն – Պ. Պոլ (Պողոսյան), Մարցելլոս – Գևորգ Ալոյան, Ա. դերասան – Կ. Կարո, Բ. դերասան և Բ. գերեզմանափոր – Սահակ Մանկրյան, Քահանա – Մարտին, Դերասանուհի (բեմական թագուհի) – օր. Թագուհի:

ԳԱԹ, Հ. Ջարիֆյանի ֆոնդ:

Դեկտեմբերի 27. – Երևանի Առաջին (այժմ՝ Սունդուկյանի անվ.) թատրոնում (Թարգմ. Հ. Մասեհյան). բեմադրությունը՝ Արչակ Բուրջայանի, նկարիչ՝ Սիմոն Ալաջայան, երաժշտությունը՝ Ս. Փանյանի:

Համլետ – Հրաչյա Ներսիսյան, Կլավդիոս – Մկրտիչ Զանան, Գերտրուդ – Անահիտ Ղուկասյան, Պոլոնիոս – Միքայել Մանվելյան, Լաերտ – Դավիթ Մայան, Օֆելյա – Արուս Ոսկանյան, Համլետի հոր ուրվականը, Ֆորտինբրաս – Ավետ Ավետիսյան, Հորացիո – Գուրգեն Զանիրեկյան, Ռոզենկրանց – Վաղարշ Վաղարշյան, Գիլդենշտերն – Օրի Բունիաթյան, Վոլդիմանդ, Ֆրանցիսկո, Բ. գերեզմանափոր – Գուրգեն Գաբրիելյան, Կոունելիոս և Պալատական – Հովհաննես Ավագյան, Օզրիկ – Բազրատ Մուրադյան, Մարցելլոս և Անգլիական դեսպան – Վահան Դասոյան, Ա. գերեզմանափոր – Գրիգոր Ավետյան, Բեռնարդո և Ա. դերասան – Վարդան Թերզիբաչյան, Դերասանուհի –

Լյուսի Մեղնիկյան, Գ. դերասան – Անահիտ Սարգսյան, Ա. մանկավիճիկ – Ա. (լվան) Գրիգորյան:

ԳԱԹ, Վարդան Թերզիբաչյանի ֆոնդ:

1920–1925

Լիրանանի ճեպեյլի գյուղում, տեղի որբանոցի 14–16 տարեկան աշակերտների ուժերով. բեմադրությունը՝ ուսուցիչ Մինաս Մալիկյանի:

Համլետ – Մինաս Սանդուրյան, Կլավդիոս – Մանվել Գզիրյան, Գերտրուդ – Միհրան Ղազարյան, Պոլոնիոս – Հովհաննես Թիլքիյան, Օֆելյա – Հրանդ Ջեյթունցյան:

Հուլյանայան ճեպեյլի ամերիկյան որբանոցի 1920–1925, Բեյրութ, 1969:

1925

Փետրվարի 4. – Թիֆլիսի Հայկական թատրոնում. բեմադրությունը՝ Ստեփան Բափանակյանի:

Համլետ – Իսահակ Ալիխանյան, Կլավդիոս – Միքայել Գավրոշ, Գերտրուդ – Աննա-Մելիք, Պոլոնիոս – Արշակ Մամիկոնյան, Լաերտ – Հարություն Բերոյան, Օֆելյա – Աստղիկ Աղասյան, Հորացիո – Վահան Գալստյան, Վոլդիմանդ և Ա. գերեզմանափոր – Արթուր Բարյան, Ռոզենկրանց – Մնացական Մարության, Օզրիկ – Պահարե, Մարցելլոս – Սամսոն Սարդարյան, Ա. դերասան – Նորեն Հարությունյան, Բեռնարդո և Պալատական – Վարդան Սիրվանյան:

ԳԱԹ, Վ. Գալստյանի ֆոնդ:

Փետրվարի 16. – Բաքվի Մայիսյանների Մեծ թատրոնում, Հայկական դրամայի դերասանները. բեմադրությունը՝ Ի. Իվանովի:

Համլետ – Վ. Փափազյան, Կլավդիոս – Հ. Զարաֆյան, Օֆելյա – Աստղիկ (Երամյան, Լաերտ – Լևոն Երամյան):

Կոմունիստ, № 34:

Մայիսի 7, 10, 31, Հունիսի 7. – Լենինականի (Գյումրի) Քաղաքացիական թատրոնում, Երևանի Առաջին պետական թատրոնի հյուրախաղերին:

Համլետ – Հ. Ներսիսյան, Կլավդիոս – Մ. Զանյան, Գերտրուդ – Ա. Ղուկասյան, Պոլոնիոս – Մ. Մանվելյան, Լաերտ – Գ. Մալյան, Օֆելյա – Սյուզան Գարագաշ, Հորացիո – Գ. Զանիբեկյան, Համլետի հոր ուրվականը – Ա. Ավետիսյան, Վոլդիմանդ – Հ. Ավագյան, Ֆրանցիսկո և Մի պալատական – Գ. Գարրիբեյան, Ռոզենկրանց – Վ. Վաղարշյան, Գիլդենշտերն – Ս. Բունիաթյան, Օզրիկ և Բ. դերասան – Բ. Մուրադյան, Մարցելլոս և Անգլիական դեսպան – Արտաշես Ամիրխանյան, Բեռնարդո և Ա. գերեզմանափոր – Գ. Ավետյան, Բ. գերեզմանափոր – Հ. Նաչանյան:

ԳԱԹ, Գ. Ավետյանի ֆոնդ:

Հոկտեմբերի 14. – Պրովիդենսի էլեքս սրահում, Հ. Զարիֆյանի (Համլետ) բեմադրությամբ:

Կլավդիոս – Հ. Հակոբյան, Գերտրուդ – Սաթենիկ Նաչերյան, Պոլոնիոս և Ա. գերեզմանափոր – Գ. Հաճայան, Լաերտ – Հ. Թամամյան, Օֆելյա – Օվսաննա Շավարշունի, Համլետի հոր ուրվականը – Նահապետյան, Հորացիո – Զ. Պողոսյան, Ռոզենկրանց և Բ. գերեզմանափոր – Հ. Մուրատյան, Գիլդենշտերն – Հ. Սահակյան, Մարցելլոս – Հ. Կարապետյան, Ա. դերասան – Բ. Մելիքյան, Դերասանուհի – Ա. Կոչկարյան, Քահանա – Մ. Հաճայան:

ԳԱԹ, Հ. Զարիֆյանի ֆոնդ:

Հոկտեմբերի 24. – Հալեպի Հայկական լսարանում, Փարիզահայ դրամատիկ խմբի դերասան Վարդ Պատրիկը Հրաժեշտի առթիվ գրական-գեղարվեստական երեկոյին հանդես է եկել «Լինե՞լ, թե՞ չլինե՞լ» մենախոսությամբ:

ԳԱԹ, Քատերական բաժնի ծրագրերի ֆոնդ, № 590:

Նոյեմբերի 18. – Բաքվի Բունիաթզադեի (Հետագայում՝ Ազիզբեկովի, Շ. Կուրբանովի անվ.) թատրոնում, Հայկական թատրոնի կոլեկտիվը. բեմադրությունը՝ Արմեն Արմենյանի:

Համլետ — Վ. Փափազյան, Կլավդիոս — Ալ. Հովհաննիսյան, Գերտրուդ — Ելիզավետա Մելիք-Շահնազարյան, Պոլոնիոս — Լևոն Ալավերդյան, Լաերտ — Լ. Երամյան, Օֆելյա — Հրանուշ Բաբաջանյան, Հորացիո — Աղասի Ալայան, Դերասան — Աղաբեկյան, Դերասանուհի — Հրաչիկ Սաչատրյան, (Ա. գերեզմանափոր — Հ. Ոսկանյան, Բ. գերեզմանափոր — Վահան Եսայան): Սաղացվել է առանց Համլետի հոր ուրվականի:

Կոմունիստ, № 264:

Դեկտեմբերի 26. — Բեյրութի Քյուրսալ թատրոնում, Բեյրութի Հայ դրամատիկ խումբը. բեմադրությունը դերասան-ոեծիսոր՝ Կարո Սաչիկյանի:

Համլետ — Վարդ Պատրիկ, Կլավդիոս — Կ. Սաչիկյան, Գերտրուդ — Ժ. Գանսկայա (ոուս), Օֆելյա — Հրաչյա Պատրիկ: «Լինե՞լ, թե՞ չլինելու» տեսարանը խաղացվել է ըստ պրոֆեսոր Սաշա Փիթոնի միզանսցենի:

Նոր Օլյունիկ, № 67: ԳԱԹ, Թատերական բաժնի ծրագրերի ֆոնդ, № 597:

1926

Հունվարի 1. — Լենինականի Քաղցուվարի թատրոնում, Վ. Փափազյանի (Համլետ) մասնակցությամբ, (Օֆելյա — Մարիամիկ Մոճոոյան):

Բանվոր, № 3:

Հունվարի 31. — Թիֆլիսի Ռուսթավելու անվան թատրոնում, Վ. Փափազյանը (Համլետ) Հայպետթատրոնի դերասանների հետ:

Մարտակոչ, № 29:

Փետրվարի 21. — Դետրոյթի Գարրիկ թատրոնում, Հ. Զարիֆյանի (Համլետ) ղեկավարությամբ դերասանական խումբը:

Կլավդիոս — Հ. Մարգարյան, Գերտրուդ — Աթթարյան, Պոլոնիոս — Սիրունյան, Լաերտ — Ափոյան, Օֆելյա — Ս. Գալուստյան, Համլետի հոր ուրվականը — Հակոբյան, Հորացիո — Վ.

Դարրին, Ռոզենկրանց — Գ. Կարապետյան, Գիլդենշտերն — Հ. Նալպանտյան, Օզրիկ — Նշանյան, Ա. դերասան — Ներսեսյան, Բ. դերասան — Իշխանյան, Դերասանուհի — Հայթայան, Մարցելլոս — Փափազյան, Բեռնարդո — Հրաչյա, Ա. գերեզմանափոր — Վահանյան, Բ. գերեզմանափոր — Անդրանիկ, Քահանա — Պապիկյան, Զինվորներ — Փափազյան, Հրաչյա, Նշանյան:

Հայրենիք, մարտի 12:

Մարտի 28. — Զիկագոյի էյթ սթրիթ թատրոնում, «Շանթ» դերասանական խումբը, Հ. Զարիֆյանի (Համլետ) բեմադրությամբ:

Կլավդիոս — Հ. Արզուհալաճյան, Գերտրուդ — Սոչարյան, Պոլոնիոս և Բ. գերեզմանափոր — Տ. Ժամկոչյան, Լաերտ և Բ. դերասան — Ա. Գալուստյան, Օֆելյա — Յազուպյան, Համլետի հոր ուրվականը և Ա. գերեզմանափոր — Լ. Յազուպյան, Հորացիո — Բ. Ճուլյան, Ա. դերասան — Հ. Զիլինկիրյան, Դերասանուհի — Ա. Վարդանյան, Ռոզենկրանց և Բեռնարդո — Ն. Սաչատրյան, Գիլդենշտերն — Հ. Մեսիայան, Օզրիկ և Քահանա — Ք. Տաքթրյան, Մարցելլոս — Ս. Սրենչյան:

Հայրենիք, № 4240:

Մարտ. — Աշխարադում (Թուրքմենիա) և Միջին Ասիայի մի քանի քաղաքում, Բաքվի Հայկական թատրոնի Հյուրախաղերին, Վ. Փափազյանի (Համլետ) մասնակցությամբ:

Կլավդիոս — Ա. Հովհաննիսյան, Գերտրուդ — Մանյա Թավրիզյան, Պոլոնիոս — Վահան Եսայան, Օֆելյա — Մարիա Աղամյան:

Туркменская жкстра, № 72.

Սեպտեմբեր. — Գորիսում, Ամո Սարազյանի (Համլետ) ղեկավարությամբ Հայաստանի առաջին պետչրջիկ թատերախմբի ներկայացումը:

Կարմիր ուռլպար, № 36:

Նոյեմբերի 7. — Մարտելի էմիլ Ջոլա սրահում, ցերեկը, «Գոմետի-դրամատիկ» թատերախումբը, 1926—1927 թատերաշրջանի բացման առթիվ. բեմադրությունը՝ Նորեն Փափագյանի:

Համլետ — Նորեն Փափագյան, Կլավդիոս — Ն. Մարինյան, Գերտրուդ — տիկ. Վ. Հակոբյան, Պոլոնիոս և Ա. գերեզմանափոր — Հակոբ Լաթիֆյան, Օֆելյա — Վարդանուշ, Համլետի Հոր ուրվականը — Սարիմ Մաքսուտյան, Հորացիո — Շիչմանյան, Ռոզենկրանց — Ն. Զաքարյան, Գիլդենշտերն — Ա. Գաբրիելյան, Մարցելլոս — Ա. Անսուրյան, Բեռնարդո — Ա. Թերզիպաչյան, Օզրիկ — Հ. Բաքլաճյան, Ա. դերասան — Ճ. Շահպաղյան, Բ. դերասան — Հարությունյան, Դերասանուհի — Արաքսի, Բ. գերեզմանափոր — Վ. Սեմերճյան:

ԳԱԹ, Ն. Փափագյանի Փոնդ:

Նոյեմբերի 25. — Երևանի Առաջին պետթատրոնում, վերաբեմադրվել է գլխավոր դերակատարների նույն կազմով:

Գերտրուդ — Հասմիկ, Ֆորտինբրաս — Ա. Ավետիսյան, Մարցելլոս — Սուրեն Գոչարյան, Բեռնարդո — Գուրգեն Գաբրիելյան:

Նորհրդային Հայաստան, № 274:

— Կ. Պոլսի Սկյուտարի թատրոնում, Շավարշ Գարազաչի բեմադրությամբ:

Համլետ — Շավարշ Գարազաչ:

Կավոռ, № 20:

1927

Փետրվարի 1. — Երևանի Առաջին պետթատրոնում, Վ. Փափագյանի (Համլետ) մասնակցությամբ: Դերասանուհի — Օլգա Գուլագյան:

Նորհրդային Հայաստան, № 28:

Փետրվարի 20. — Բաքվի Բունիաթզադեի անվան թատրոնում, հայկական թատրոնի դերասանները Վ. Փափագյանի (Համլետ) մասնակցությամբ:

220

Կլավդիոս — Ա. Հովհաննիսյան, Գերտրուդ — Ե. Մելիք-Շահնազարյան, Պոլոնիոս — Ավետ Ազյան, Օֆելյա — Մարիա Աղամյան, Հորացիո — Ա. Ալայան, Ա. գերեզմանափոր — Հ. Ոսկանյան, Ա. դերասան — Հրանտ Ստեփանյան:

Կոմունիստ, № 43:

Սեպտեմբերի 11. — Լենինականում, Վ. Փափագյանը (Համլետ) Թիֆլիսի թատրոնի մի խումբ դերասաններով. (Օֆելյա — Մ. Մոճոոյան):

Բանվոր, № 74:

Նոյեմբերի 22. — Թիֆլիսի բանվորական նոր ակումբում, Վ. Փափագյանի (Համլետ) մասնակցությամբ:

Օֆելյա — Արուս Ոսկանյան, (Գերտրուդ — Սոֆիկ Միքայելյան): Մասնակցել են՝ Ռ. Արմենյանը, Արամ Նոսրովը, Հովհ. Բաղդասարյանը, Մ. Մարությունը, Վ. Միրզոյանը, Ս. Ստեփանյանը, Նադիրյանը, Ս. Սարգսյանը, Սերժ (Կարգադյանը), Ս. Փաղարյանը, Գ. Փիրումյանը:

Պրոլետար, № 30:

Դեկտեմբեր. — Վլադիկավկազում (Հյուսիսային Կովկաս), Ռոստովի հայ դերասանական խումբը. բեմադրությունը՝ Ադրիկ Սարգսյանի:

Համլետ — Ադրիկ Սարգսյան:

Մուրճ-մանգաղ, № 31:

1928

Հունվարի 11. — Բաքվի Բունիաթզադեի անվան թատրոնում, Հայկական թատրոնի ներկայացումը. բեմադրությունը՝ Վ. Փափագյանի (Համլետ):

Կլավդիոս — Ա. Հովհաննիսյան, Գերտրուդ — Մ. Թավրիզյան, Պոլոնիոս — Լ. Ալավերդյան, Լաերտ — Սերժ Հայրյան, Օֆելյա — Մ. Աղամյան, Հորացիո — Ա. Ալայան, Ռոզենկրանց — Մարտին Մարտունի (Մարյան), Գիլդենշտերն — Մ. Սաֆարյան,

221

Օզրիկ – Միքայել Կորգանյան, Ա. դերասան – Գ. Թավրիզյան, Դերասան – Սերոբ, Դերասանուհի – Արուս Թառայան, Ա. գերեզմանափոր – Վ. Եսայան, Բ. գերեզմանափոր – Մկրտչյան:

Կոմունիստ, № 3:

Հունվարի 22. – Կահիրեի Վերդի թատրոնում, Հ. Ջարիֆյանը (Համլետ) տեղի Հայ դրամատիկ խմբի Հետ:

Կլավդիոս – Վրթանես Երամյան, Գերտրուդ – Վարդանուշ Պարթևյան, Պոլոնիոս – Նաչիկ Նորիկյան, Լաերտ – Կարապետ Կարապետյան, Օֆելյա – Վալենտինա Ամիրայան (Խտալուհի), Համլետի Հոր ուրվականը – Գևորգ Թերզիպաչյան, Հորացիո – Օ. Կարապետյան, Ռոզենկրանց և Քահանա – Հ. Քերեսթեճյան, Գիլդենշտերն և Բ. գերեզմանափոր – Միքայել Միքայելյան, Մարցելլոս և Բ. դերասան – Տ. Չընկրյան, Ա. դերասան – Սահակ Թյուրապյան, Դերասանուհի – Անահիտ, Ա. գերեզմանափոր – Արփիար Վարդյան:

Հուսարեր, № 251:

Հունվար. – Բուխարեստի Լիտերթաֆել թատրոնում, «Քին» ներկայացման մեջ Պերճ Թաքթաքյանը (Հետազայում՝ Կարապետյան) կատարել է «Լինել, թե՛ չլինել» մենախոսությունը դաշույնով:

Համլետ – Պերճ Կարապետյան:

ԳԱԹ, Գ. Տիրացյանի հուշերը, էջ 60:

Փետրվարի 1. – Թիֆլիսի Ռուսթավելու անվան թատրոնում, Հայկական թատրոնի ներկայացումը Վ. Փափազյանի (Համլետ) բեմադրությամբ:

Կլավդիոս – Դ. Մալյան, Գերտրուդ – Մ. Բերոյան, Պոլոնիոս – Ա. Մամիկոնյան, Լաերտ – Վ. Գալստյան, Օֆելյա – Ա. Աղասյան, Հորացիո – Ալեքսանդր Աբարյան, Ռոզենկրանց – Մ. Սանամյան, Գիլդենշտերն – Արտաշես Վարդանյան, Մարցելլոս – Գրիգոր Ավագյան, Ֆորտինբրաս – Անուշավան (Վափիկ) Վարդանյան, Բեռնարդո և Բ. գերեզմանափոր – Գեղամ

Աֆրիկյան, Ա. դերասան – Հ. Բերոյան, Բ. դերասան և Ա. գերեզմանափոր – Պահարե, Դերասանուհի – Արուս Ասրյան:

Պրոլետար, № 29:

Փետրվարի 21. – Ալեքսանդրիայի Ալհամպրա թատրոնում, «Տիգրան Երկաթ» երիտասարդաց միության կազմակերպած «Քին» ներկայացման մեջ Հ. Ջարիֆյանը կատարել է Համլետի, Պայծառ Երկաթը՝ Օֆելյայի դերերը: Կրկնվել է փետրվարի 26-ին Կահիրեի Ռամզես թատրոնում:

Արաքս, № 10:

Մայիսի 12. – Ալեքսանդրիայի Պելլետեր թատրոնում, Հ. Ջարիֆյանը (Համլետ) տեղական դերասանների Հետ:

Կլավդիոս – Հովսեփ Մամուրյան, Գերտրուդ – Ջարուհի Արապյան, Պոլոնիոս և Ա. գերեզմանափոր – Գարեգին Մանուկյան, Լաերտ և Ա. դերասան – Օ. Փափազյան, Օֆելյա – Վ. Ամիրայան, Հորացիո – Կարապետ Գազազյան, Համլետի Հոր ուրվականը և Բ. գերեզմանափոր – Մ. Միքայելյան, Մարցելլոս և Բ. դերասան – Տ. Չընկրյան, Օզրիկ – Գ. Վահագն, Ռոզենկրանց – Մաքտոնալտ, Գիլդենշտերն – Պ. Թյուրապյան, Դերասանուհի – Արտեմիս, Քահանա – Տ. Հրայր:

Արաքս, № 21: ԳԱԹ, Ս. Սանտալյանի ֆոնդ:

Սեպտեմբերի 3. – Մարսելում, Հ. Ջարիֆյանը (Համլետ) Մանվել Մարությանի ղեկավարությամբ «Մարսելահայ դրամատիկ» ստուդիայի և տեղական ուժերի Հետ:

Կլավդիոս – Ա. Ազարյան, Գերտրուդ – Սապունճյան, Պոլոնիոս – Հայկազուն, Լաերտ – Մ. Մարության, Օֆելյա – Ա. Ավագյան, Հորացիո – Օժտունի, Մարցելլոս – Աղավարդ, Ռոզենկրանց – Քիրպիթճյան, Կիլտենշտերն – Միքայել, Ա. դերասան – Սապունճյան, Դերասանուհի – Աղավնի, Ա. գերեզմանափոր – Մեյխանաճյան, Բ. գերեզմանափոր – Վանիկ, Ուրվական – Մարվան (Մ. Մարության), Քահանա – Պետրոսյան:

ԳԱԹ, Հ. Ջարիֆյանի ֆոնդ:

Սեպտեմբերի 17. — Երևանի Առաջին պետթատրոնում, Վ. Փափազյանի (Համլետ) Հյուրախաղերին:

Կլավդիոս — Մ. Զանան, Գերտրուդ — Հասմիկ, Պոլոնիոս — Մ. Մանվելյան, Լաերտ — Վահան Դասոյան, Օֆելյա — Ա. Ոսկանյան, Հորացիո — Գ. Զանիբեկյան, Համլետի Հոր ուրվականը և Ֆորտինբրաս — Ա. Ավետիսյան, Ռոզենկրանց — Վ. Վաղարշյան, Գիլդենշտերն — Օ. Բունիաթյան, Օզրիկ — Բ. Մուրադյան, Վոլդիմանդ և Ֆրանցիսկո — Գ. (Բիզոր) Պողոսյան, Կոռնելիոս և Դեսպան — Հովհաննես Ավագյան, Մարցելլոս — Սուրեն Քոչարյան, Բեռնարդո, Բ. դերասան և Պալատական — Գ. Գաբրիելյան, Ա. դերասան — Անուշավան (Վավիկ) Վարդանյան, Դերասանուհի — Արուսյակ Պապյան, Ա. գերեզմանափոր — Գ. Ավետյան, Բ. գերեզմանափոր — Համբարձում Ուչանյան, Ա. մանկկլավիկ — Ալվան Գրիգորյան:

Խորհրդային Հայաստան, № 225:

Դեկտեմբերի 2. — Նոր Նախիջևանի բանվորական թատրոնում, ցերեկը, Վ. Փափազյանը (Համլետ) Հայ դերասանական խմբի հետ:

Կլավդիոս — (Հովհաննես) Բաղդասարյան, Գերտրուդ — Մանյա Թավրիզյան, Պոլոնիոս — Սուրեն Սարուխանյան, Օֆելյա — Հրանուշ Բաբաջանյան: Տեղական ուժերից մասնակցել է Աղամյանի խաղընկեր Կարապետ Թիթրյանը:

Մուրճ-մանգաղ, № 246:

<1928> Բուենոս Այրեսում, Երիտասարդ թատերասերների ուժերով ներկայացվել է «Համլետը»:

Համլետ — Օննիկ Թարազճյան:

Հառաջ, 1931, № 1515:

1929

Ապրիլի 21. — Դետրոյթում, Հ. Զարիֆյանի ղեկավարությամբ դերասանական խումբը «Բին» ներկայացման մեջ:

Համլետ — Հ. Զարիֆյան, Օֆելյա — Տ. Վարդանյան:

ԳԱԹ, Հ. Զարիֆյանի ֆոնդ:

Հունիս. — Աթենքում, Հայ դրամատիկ թատերախումբը Կարո Ուաչիկյանի ղեկավարությամբ:

Համլետ — Կարո Ուաչիկյան:

Արձագանգ, № 127:

Սեպտեմբերի 6, 9. — Երևանի 26 կոմիսարների անվան ամառային այգու թատրոնում (Սունդուկյանի անվ. թատրոնի այգում), Վ. Փափազյանը (Համլետ), Առաջին պետթատրոնի դերասանների հետ:

Խորհրդային Հայաստան, № 210:

— Նյու Յորքում, «Նոր բեմ» խումբը Ղևոնդ Սարգիսյանի (Կլավդիոս) ղեկավարությամբ:

ԳԱԹ, Ղ. Սարգիսյանի հուշերը:

1930

Մարտի 10. — Հայ դերասանական խումբը Մ. Մարությանի բեմադրությամբ:

Համլետ — Մանվել Մարության, Կլավդիոս — Ա. Ազարյան, Լաերտ — Շահան Սարյան, Օֆելյա — Ազնիվ Ավագյան:

Մանվել Մարությանի վկայությունը:

Հոկտեմբերի 18. — Փարիզի թատրոն Ատիարում, փարիզահայ դրամատիկ թատրոնի դերասանները:

Համլետ — Ուաչիկ Փափազյան, Կլավդիոս — Արմ. Սարաֆյան, Գերտրուդ — Ադրինես Տերուան, Պոլոնիոս — Վահրամ Պաղտասարյան, Լաերտ — Արտաշես Գմբեթյան, Օֆելյա — Մարգարիտ Փափազյան, Համլետի Հոր ուրվականը — Սարիմ Մաքսուտյան, Ռոզենկրանց — Տիգրան Պողպատ, Գիլդենշտերն — Ալեքս Գիրեճյան, Ա. դերասան — Գրիգոր Վահան (Մաքսուտյան), Բ. դերասան — Ե. Գրիգորյան, Դերասանուհի — Մարկրիթ, Օզրիկ և Ա. գերեզմանափոր — Հակոբ Լաթիֆյան, Բ. գերեզմանափոր — Տիգրան Պչաքճյան, Մարցելլոս — Երվանդ (Թոլայան), Քահանա — Մ. Ավետիսյան:

ԳԱԹ, Ս. Փափազյանի ֆոնդ:

1931

Հոկտեմբեր. — Պրովիդենսի էլքս սրահում, Հայ դրամատիկ դերասանական խումբը Հ. Զարիֆյանի (Համլետ) բեմադրությունը:

Գերտրուդ — Սաթենիկ Ուաչերյան, Օֆելյա — (Օվսաննա) Շավարշունի:

ԳԱԹ, Հ. Զարիֆյանի ֆոնդ:

1932

Ապրիլի 17. — Փարիզի Մյուսթյուլալիթեի թատրոնում, Վ. Փափազյանը (Համլետ) փարիզահայ դերասանների հետ:

Կլավդիոս — Սարիմ Մաքսուտյան, Գերտրուդ — Մաշա Սուրբաբյան, Պոլոնիուս — Կ. է(քիզյան ?), Լաերտ — Արման Կոթիկյան, Օֆելյա — Անահիտ Դատյան (Դատավորյան), Հորացիո — Գևորգ Տերվիչյան, Ռոզենկրանց — (Արամ) Աժտերյան, Գիլդենշտերն — Վահրամ Պաղտասարյան, Ա. դերասան — Ա. Գրմբեթյան, Բ. դերասան և Օզրիկ — (Սիրակ) Սուրենյան, Մարցելլոս — Դիմաքսյան, Ֆորտինբրաս — Ա. Սարաֆյան, Ա. գերեզմանափոր — Երվանդ Թոլայան, Բ. գերեզմանափոր — Սեդրակ Սուրաբյան (Բաղդասարյան):

Կավոտ, № 11, էջ 16:

Մայիսի 6. — Գորթոպայում, նորակազմ «Փարամազ» թատերախումբը, Կարո Ուաչիկյանի (Համլետ) բեմադրությունը:

Երիտասարդ Հայաստան, № 10:

Մայիսի 20. — Պլովդիվի Օբշթինսկի թատրոնում, «Քին» ներկայացման մեջ Տրդատ Նշանյանը կատարել է «Լինե՞լ, թե՞ չլինել» մենախոսությունը:

Հուլիսի 10. — Ադիս-Աբեբայի (Եթովպիա) Մաժեստիկ սրահում, «ի Հարգանս մեծանուն դերասանուհի Սիրանուշի» մահվան առթիվ սգահանդեսի ժամանակ, դերասան-երգիչ Հայկ-

Արծիվը (Սարգսյան) կատարել է «տիկ. Սիրանուշի հոգեկան պաշտամունքը» — «Լինե՞լ, թե՞ չլինել» մենախոսությունը:

Վերջին լուր:

Հոկտեմբերի 20. — Թեհրանի Հայ ակումբում, Սիրանուշի մահվան առթիվ հիշատակի երեկոյին Միքայել Կոստանյանը կատարել է «Լինե՞լ, թե՞ չլինել» մենախոսությունը:

Ալիք, № 32:

Դեկտեմբեր. — Բաքվի Հայկական թատրոնում, Վ. Փափազյանի (Համլետ) բեմադրությունը:

Կլավդիոս — Ա. Հովհաննիսյան, Գերտրուդ — Մ. Թավրիզյան, Պոլոնիուս — Լ. Ալավերդյան, Լաերտ — Լ. Երամյան, Օֆելյա — Հ. Բաբաջանյան:

Կոմունիստ, № 287:

Դեկտեմբերի 18. — Բուենոս Այրեսի Հայ կեդրոնում, Հ. Զարիֆյանը (Համլետ) տեղական ուժերի հետ:

Կլավդիոս և Համլետի հոր ուրվականը — Լևոն Վարդապետյան, Գերտրուդ — Ա. Թերլեմեզյան, Պոլոնիուս — Մ. Միրազյան, Լաերտ — Ա. Աստուրյան, Օֆելյա — Արուս Վարդապետյան, Հորացիո — Մ. Վարդևանյան, Մարցելլոս և Քահանա — Լ. Աթարյան, Ռիկարդո — Հ. Զարդարյան, Ա. դերասան — Կ. Սարաֆյան, Դերասանուհի — Թ. Արսլանյան, Ա. գերեզմանափոր — Ե. Դարբին, Բ. գերեզմանափոր և Բ. դերասան — Պ. Շիրակյան:

Արմենիա, դեկտեմբերի 10-ը:

1933

Փետրվարի 6. — Թիֆլիսի օպերային թատրոնում, Վ. Փափազյանի (Համլետ) բեմական գործունեության 30-ամյակի առթիվ:

Կլավդիոս — Աշոտ Քաջվորյան, Գերտրուդ — Մ. Բերոյան, Պոլոնիուս — Ա. Մամիկոնյան, Լաերտ — Վ. Գալստյան, Օֆելյա — Մ. Մոճոպյան, Հորացիո — Շահեն Ալավերդյան, Ռոզենկ-

րանց — Գևորգ Աշուղյան, Գիլղենչտերն — Մն. Մարուքյան, Օզրիկ — Լեոն Ֆիդանյան, Ֆորտինբրաս — Ա. Աբարյան, Ա. դերասան — Հ. Բերոյան, Բ. դերասան — Երվանդ Շահնազարյան, Դերասանուհի — Հրաչիկ Սաչատրյան, Ա. գերեզմանափոր — Պահարե, Բ. գերեզմանափոր — Գ. Փիրումյան:

Պրոլետար, № 33:

Ապրիլ. — Սոֆիայում, Վարդ Պատրիկը (Համլետ) տեղական դերասանների հետ:

ԳԱԹ, Օ. Բեյյանի ֆոնդ:

Հուլիսի 1. — Պլովդիվի Օբշթինսկի թատրոնում, Վարդ Պատրիկն իր բենեֆիտի երեկոյին կատարել է «Լինե՞լ, թե՞ չլինել» մենախոսույթունը:

ԳԱԹ, Օ. Բեյյանի ֆոնդ, 4-րդ բ., № 101:

Նոյեմբերի 9. — Ստեփանակերտի Գորկու (այժմ՝ Վ. Փափազյանի) անվան թատրոնում, Վ. Փափազյանի (Համլետ) մասնակցությամբ. բեմադրությունը՝ Կարո Ալվարյանի, նկարիչ՝ Մանուկզադե (Դաշտոյան):

Կլավդիոս — Կ. Ալվարյան, Գերտրուդ — Աննա-Մելիք, Պոլոնիոս — Մանուկզադե, Լաերտ — Վանյա Հովհաննիսյան, Օֆելյա — Ռոզա Լենկովսկայա, Հորացիո — Միքայել Կորգանյան, Ա. դերասան — Արչակ Արչակունի (Հարությունյան), Գերեզմանափոր — Արմեն Միրզոյան:

Խորհրդային Ղարաբաղ, № 243:

Դեկտեմբերի 10. — Մարսելի էմիլ Զոլա թատերասրահում, Լիոնի Նշանյան դրամատիկ թատերախումբը, ցերեկը, Տ. Նշանյանի բեմադրությամբ:

Համլետ — Տրդատ Նշանյան, Կլավդիոս — Ժ(յուդեքս) Զուլճյան, Գերտրուդ — Սիրուհի Նշանյան, Պոլոնիոս — Նուպար Գազազ, Լաերտ — Հ. Հալեպյան, Օֆելյա — Հայունի, Համլետի հոր ուրվականը — Ջավեն, Հորացիո — Ն. Պոտուոյան, Ռոզենկերանց — Ջ. Տեր-Պողոսյան, Գիլղենչտերն — Մանուկյան, Մարցելոս — Վահրամ (Սվաճյան), Ա. դերասան — Շահպազյան, Ա.

գերեզմանափոր — Հ. Իսկենդեր, Բ. գերեզմանափոր — Զեյթունցյան:

Կավոչ, № 52: ԳԱԹ, Տ. Նշանյանի ֆոնդ, 5-րդ բ., № 133:

1934

Փետրվարի 24. — Թեհրանի Պալաս թատրոնում, Վ. Փափազյանը (Համլետ) տեղի դերասանների հետ, Օֆելյա-Լորետա:

Ալի, № 141:

1934-1935

Մարսելի Սենթ Անտուան գյուղի սրճարանում, Թրագոչի (Հարություն Թրագոչյան) ղեկավարությամբ դերասանական խումբը:

Համլետ — Թրագոչ, Կլավդիոս — Մկրտիչ Քեչիչյան, Գերտրուդ — Էոժենի Կարապետյան, Պոլոնիոս և Ա. գերեզմանափոր — Ասատուր Կարապետյան, Լաերտ — Վաղարշ Ազարյան, Օֆելյա — Թագուհի Շեգիրյան, Համլետի հոր ուրվականը — Ներսես Տեր-Հուսիկյան, Դերասան — Պեչկոթուրյան:

Թրագոչի վկայությունը:

1935

— Հալեպի Հայ Երիտասարդաց ընկերակցության թատերախումբը:

Համլետ — Սաչիկ Գալուստյան:

Մուհամմետ Հիլալ Դամլախի, Հալեպի թատրոնի Հարյուրամյա պատմությունը (արաբերեն), Հալեպ, 2001, էջ 95:

1936

Հունիսի 8, 9. — Երևանի օպերային (այժմյան Ստանիսլավսկու անվ. ուսսական) թատրոնում, Վ. Փափազյանը (Համլետ) մի խումբ դերասանների հետ:

Կլավդիոս – Լևոն Աղաբաբյան, Գերտրուդ – Լյուբա Ջանի-
բեկյան, Պոլոնիուս – Երվանդ Թուլայան, Լաերտ – Ադրիկ Սար-
գրայան, Օֆեյյա – Հրանուշ Բաբաջանյան, Հորացիո – Ս. Բա-
ղայան, Ռոզենկրանց – Աղասի Ալայան, Գիլդենշտերն – Գ.
Ղազարյան, Օզրիկ – Գ. Գրիգորյան, Ֆորտինբրաս – Տաճատ
Վարդազարյան, Ա. դերասան – Հովհ. Ավագյան, Բ. դերասան
և Բ. գերեզմանափոր – Անդրանիկ Նանաջանյան, Դերասա-
նուհի – Սոֆիկ Բեջանյան, Ա. գերեզմանափոր – Վարդան
Միրզոյան:

ԳԱԹ, Թատերական բաժնի ծրագրերի ֆոնդ, № 243:

Հունիսի 27. – Թբիլիսիի Հայպետթատրոնում, Վ. Փափագ-
յանը (Համլետ) և Երևանի Առաջին պետթատրոնի դերասա-
նուհի Արուս Ոսկանյանը (Օֆեյյա) տեղի դերասանների հետ:

Պրոլետար, № 144:

Օգոստոսի 5-6. – Ախալցխայում, Վ. Փափագյանը (Համլետ),
Թբիլիսիի Հայպետթատրոնի դերասանական խմբի հետ:

Օգոստոսի 22, 23. – Լենինականի թատրոնում, Վ. Փափագ-
յանի (Համլետ) բեմադրությունը:

Օֆեյյա – Հ. Բաբաջանյան, Ա. դերասան – Վարդան Թեր-
զիբաչյան: Մասնակցել են նաև՝ (Կլավդիոս) – Մ. Գարազաչը,
(Գերտրուդ) – Ռիմա Օղաբաբյանը, (Պոլոնիուս) – Վ. Միրզո-
յանը, Ա. Ալայանը, Բարկեն և Ժենյա Շաքարյանները, Ալեք-
սանդր Աղաջանը, Ա. Քոչարյանը, Օննիկ Ղազարյանը, Գ. Ղա-
զարյանը, Տ. Գևորգյանը:

ԳԱԹ, Թատերական բաժնի ազդագրերի ֆոնդ, № 3963:

Հոկտեմբերի 10. – Մանչեստրում, Հայկ-Արծիվի (Համլետ)
մասնակցությունը:

Համլետ – Հայկ-Արծիվ:

ԳԱԹ, Հայկ-Արծիվի ֆոնդ:

1937

Մայիսի 21. – Թբիլիսիի Շահումյանի (այժմ՝ Պ. Աղաջանի)
անվան պետթատրոնում, Վ. Փափագյանի (Համլետ) մասնակ-
ցությունը:

Նոր դերակատարներ՝ Պոլոնիուս – Լ. Ալավերդյան, Օզրիկ –
Ալեքսանդր (Ալո) Հովհաննիսյան, Ֆորտինբրաս – Վահրամ
Եղջատյան, Դերասանուհի – Հրաչիկ Ուչատյան, Բեռնարդո –
Մ. Թադևոսյան:

ԳԱԹ, Վ. Գալստյանի ֆոնդ, № 200:

Հուլիս. – Ախալքալաքի Կիրովի անվան մշակույթի պալա-
տում, Թբիլիսիի պետթատրոնի ներկայացումը. գեղարվեստա-
կան բաժնի վարիչ՝ Մարիամիկ Մոճոոյան (Օֆեյյա), խմբի լիա-
զոր՝ Դորի Ամիրբեկյան:

Համլետ – Աշոտ Քաջվորյան, Գերտրուդ – Ժաննա Թով-
մասյան, մասնակցել են նաև՝ Գևորգ Աշուղյանը, Գ. Ավագյանը,
Մնացական Մարությանը, Ա. Մելիքյանը, Օլգա Սամուրզաչ-
յանը, Հայկ Ումիկյանը և ուրիշներ:

ԳԱԹ, Թատերական բաժնի ազդագրերի ֆոնդ:

1942

Փետրվարի 1. – Երևանի Սունդուկյանի անվան թատրոնում,
բեմադրությունը Արշակ Բուրջալյանի, նկարիչ՝ Արա Սարգս-
յան, երաժշտությունը՝ Պ. Ի. Չայկովսկու:

Համլետ – Վաղարշ Վաղարշյան, Կլավդիոս – Վավիկ Վար-
դանյան, Գերտրուդ – Անահիտ Մկրտումյան, Պոլոնիուս –
Ավետ Ավետիսյան, Լաերտ – Գևորգ Աշուղյան, Օֆեյյա – Ռու-
զաննա Վարդանյան, Համլետի հոր ուրվականը – Անդրանիկ
Նանաջանյան, Հորացիո – Գարուշ Ուստակյան, Ֆորտինբրաս –
Տիգրան Այվազյան, Ռոզենկրանց – Արման Կոթիկյան, Գիլ-
դենշտերն – Գեղամ Աֆրիկյան, Օզրիկ – Թաթուլ Դիլաքյան,
Ֆրանցիսկո – Հենրիկ Հովհաննիսյան, Բեռնարդո – Ավետիք
Ջրաղացպանյան, Մարցելլոս – Սուրեն Ասլանյան, Կոռնելիոս –

Անդրանիկ Գասպարյան, Ա. դերասան – Վահան Դասոյան, Բ. դերասան – Հարություն Հայրապետյան, Դերասանուհի – Սիրան Ալավերդյան, Ա. գերեզմանափոր – Գրիգոր Ավետյան, Բ. գերեզմանափոր – Գուրգեն Գաբրիելյան, Նախերգակ – Կարո Սարգսյան:

Փետրվարի 3. – Սունդուկյանի անվան թատրոնում, երկրորդ կազմը:

Կլավդիոս – Դավիթ Մալյան, Պոլոնիուս – Օրի Բունիաթյան, Գերտրուդ – Վարդուհի Մելքունյան, Օֆելյա – Սյուզան Գարազաչ, Ֆորտինբրաս – Ալեքսանդր Աղամյան, Դերասանուհի – Եվգենյա Մկրտչյան, Ա. գերեզմանափոր – Համբարձում Ուչանյան, Բ. գերեզմանափոր – Արսեն Բազրատունի:

Փետրվարի 6. – Օզրիկ – Արսեն Բազրատունի:

Փետրվարի 21. – Ֆրանցիսկո – Հ. Հայրապետյան, Բեռնարդո – Հ. Հովհաննիսյան:

Փետրվարի 28. – Ֆրանցիսկո – Ժիրայր Միրզախանյան, Բ. դերասան – Ա. Բազրատունի:

Ապրիլի 8. – Համլետ – Գուրգեն Զանիբեկյան, Գիլդենշտերն – Գարիկ Մուշեղյան, Դերասանուհի – Թամար Դեմուրյան:

Դեկտեմբերի 10. – Ռոզենկրանց – Գ. Աֆրիկյան:

Դեկտեմբերի 26. – Օֆելյա – Արուս Ասրյան:

Սունդուկյանի անվ. թատրոնի թանգարանի նյութեր:

1943

Հունվարի 3. – Հալեպի «Տավուտիե» թատրոնում, Ավետիս էքմեքճյանի ղեկավարությամբ թատերախումբը: Մասնակցել են Ժողեֆ Ապրունին, Գրիգոր Գոնտուրալյանը, Արա Տեմիրճյանը և ուրիշներ:

(Համլետ – Ավետիս էքմեքճյան ?)

Քորոս Քորանյան, Սուրխահայ թատրոնը և Բարեռդ Արուսյանի հուշերը, Բնյութ, 1973, էջ 104:

Օգոստոսի 26. – Ստեփանակերտի Գորկու (այժմ՝ Վ. Փափազյանի) անվան պետթատրոնում, Երևանի Սունդուկյանի անվան թատրոնի ներկայացումը Վ. Վաղարշյանի (Համլետ) ղեկավարությամբ:

Կլավդիոս – Ա. Նանաջանյան, Պոլոնիուս – Օ. Բունիաթյան, Լարետ – Վաչե Բազրատունի, Հորացիո – Գ. Ուստակյան, Դերասան – Գ. Սիմոնյան, Դերասանուհի – Թ. Դեմուրյան, Գերեզմանափոր – Գ. Գաբրիելյան, (Օֆելյա – Ս. Գարազաչ):

Սովետական Ղարաբաղ, № 88:

Օգոստոսի 28. – Հոկտեմբերյանում, Երևանի Սունդուկյանի անվան թատրոնի ներկայացումը:

(Համլետ – Գ. Զանիբեկյան, Օֆելյա – Ռ. Վարդանյան):

ԳԱԹ, Ռ. Վարդանյանի ֆոնդ, № 285:

Դեկտեմբերի 19. – Կահիրեի Արքայական օպերային թատրոնում, ի նպաստ տեղի Անարատ Հղության Հայ քույրերի վարժարանի, թատերասերների խումբը Լի Գասարճյանի բեմադրությամբ:

Համլետ – Լի Գասարճյան:

Սավանակ, № 46, էջ 23:

1944

Հունվարի 2. – Կ. Պոլսի Մայր եկեղեցու վարժարանի սրահում, երեկոյան, դաստիարակչուհի Արմենուհի Զուլաքյանը ներկայացրել է «Համլետը»:

Կավուշ, № 3:

Ապրիլի 23. – Երևանի Սունդուկյանի անվան թատրոնում, Շեքսպիրի ծննդյան 380-ամյակին նվիրված վեցերորդ Համամիութենական Հերթական գիտահետազոտական կոնֆերանսի և թատերական փառատոնին:

Համլետ – Վ. Վաղարշյան, Կլավդիոս – Վ. Վարդանյան, Գերտրուդ – Ա. Մկրտումյան, Օֆելյա – Ռ. Վարդանյան, Ա. դերասան – Վ. Դասոյան, Դերասանուհի – Ս. Ալավերդյան:

Ապրիլի 25. — Երկրորդ կազմը:

Համլետ — Գ. Զանիրեկյան, Կլավդիոս — Դ. Մայյան, Գերտուղ — Վ. Մելքումյան, Օֆեյլյա — Ռ. Վարդանյան, Ա. դերասան — Ա. Ադամյան, Դերասանուհի — Եվգ. Մկրտչյան:

Սունդուկյանի անվ. Թատրոնի Թանգարանի նյութեր:

Դեկտեմբերի 10. — Փարիզի Մյուսթյուալիթեի Թատրոնում, Փարիզահայ դերասանների ընկերակցությունը ղեկավարությամբ Ս. Փափազյանի. բեմադրությունը՝ Սարիմ Մաքսուտյանի, ձմեռային Թատերաշրջանի բացմանը:

Համլետ — Սորեն Փափազյան, Կլավդիոս և Համլետի Հոր ուրվականը — Ս. Մաքսուտյան, Գերտուղ — Բ. Դավթյան, Պոլոնիոս — Հ. Լաթիֆյան, Լաբրտ — Ա. Գմբեթյան, Օֆեյլյա — Աիդա Ազնավուր(յան), Հորացիո — Ս. Սուրենյան, Ռոզենկրանց և Մարցելլոս — Օննիկ Սանճազ(յան), Գիլդենշտերն — Ա. Արբաշան, Բեռնարդո — Մ(աքսուտյան) Վահան, Ֆորտինբրաս — Վահրամ Սվաճյան, Օզրիկ — Հայկ Քանտարճյան, Ֆրանցիսկո — Հ. Պոյաճյան, Վոլդիմանդ — Ն. Մուրատյան, Ա. դերասան — Գրիգոր Վահան (Մաքսուտյան), Բ. դերասան և Ա. գերեզմանափոր — Վահրամ Պաղտասարյան, Դերասանուհի — Քնար Ազնավուրյան, Բ. գերեզմանափոր — Ս. Պալապանյան:

Քուլխ, 1956, № 238:

1945

Օգոստոսի 18-19. — Լենինականում, Երևանի Սունդուկյանի անվան Թատրոնի Հյուրախաղերին, Գ. Զանիրեկյանի (Համլետ) ղեկավարությամբ:

Կլավդիոս — Լևոն Մարցյան, Գերտուղ — Ա. Մկրտումյան, Պոլոնիոս — Օ. Բունիաթյան, Լաբրտ — Գ. Աչուղյան, Օֆեյլյա — Մայրանուշ Պարոնիկյան, Հորացիո — Գ. Սաժակյան, Համլետի Հոր ուրվականը և Ա. դերասան — Արարատ Բարսեղյան, Ռոզենկրանց — Վաղինակ Մարգունի, Գիլդենշտերն և Ֆրանցիսկո — Ավետիք Զրաղացպանյան, Օզրիկ և Ա. գերեզմանափոր —

Ա. Բազրատունի, Մարցելլոս — Հ. Հայրապետյան, Բեռնարդո, Բ. դերասան և Բ. գերեզմանափոր — Լևոն Ազարյան, Դերասանուհի — Լյուսյա Հովհաննիսյան:

Սովետական Հայաստան, № 174:

1946

Հունվարի 22. — Երևանի Սունդուկյանի անվան Թատրոնում, Վ. Փափազյանի (Համլետ) մասնակցությամբ: Նոր դերակատարներ՝

Հորացիո — Ֆրունզե Դովլաթյան, Ֆորտինբրաս — Ալ. Ադամյան, Մարցելլոս — Գևորգ Ասլանյան, Բեռնարդո — Տիգրան Բախչինյան, Ռոզենկրանց — Ավ. Զրաղացպանյան:

Սունդուկյանի անվ. Թատրոնի արխիվ:

Կահիրեի էզպեքիե Թատրոնում, Լի Գասարճյանը (Համլետ) դերասանների հետ:

ԳԱԹ, Խ. Սանտալճյանի ֆոնդ:

1947

Մայիսի 24. — Մարսելի Սալ Մազընոյում, Մարսելահայ ազգային Թատերախումբը Թրագոչի (Համլետ) ղեկավարությամբ, օգտագործվել են Լիոնի օպերային Թատրոնից վերցված զգեստները:

Մասնակցել են՝ Ժյուդեքսը (Գ. Զուլճյան), Մուրատ Սաղաթեյանը, Լ. Ղարիպյանը, Աչխեն Պոյաճյանը, Մ. Շիրվանյանը, Ս. Պասմաճյանը, Արապյան եղբայրները և ուրիշներ:

ԳԱԹ, Թրագոչի ֆոնդ:

Սեպտեմբերի 23. — Երևանի Սունդուկյանի անվան Թատրոնում, «Համլետի» 150-րդ ներկայացումը:

Սունդուկյանի անվ. Թատրոնի Թանգարանի նյութեր:

Կ. Պոլսում. — Երիտասարդաց թատերախումբը Եղուարդ Երեցյանի (Կլավդիոս) բեմադրությունները:

Համլետ — Գևորգ Գապարաճյան, Պոլոնիոս — Աբրահամ Խորյան, Օֆելյա — Սիսի Երեցյան, Ա. գերեզմանափոր — Զարեհ Արչակ, Բ. գերեզմանափոր — Պերճ Ֆազյան: Կրկնվել է Սկյուտարում:

Պերճ Ֆազյանի վկայությունը, 1995-ի ապրիլի 14-ին, Երևանում:

1948

Հունիսի 16. — Թբիլիսիի Հայպետթատրոնում, բեմադրությունը՝ Արչակ Բուրջայանի, նկարիչ՝ Ռոբերտ Նալբանդյան, Վ. Փափազյանի (Համլետ) մասնակցությամբ:

Գերտրուդ — Մարի Բերոյան, Լաերտ — Բաբկեն Ներսիսյան, Օֆելյա — Սերիկ Շեկոյան, Հորացիո — Վահրամ Եղջատյան, Ֆորտինբրաս — Վահան Գալստյան, Օզրիկ — Լևոն Ֆիզանյան, Մարցելլոս — Արչակ Աղիլխանյան, Բեռնարդո — Գր. Սերոբյան, Ռեյնալդո — Հայկ Գրիգորյան, Ֆրանցիսկո — Ռաֆ. Նաչիկյան, Ռոզենկրանց — Նոյ Թումանյան, Ա. դերասան — Հ. Բերոյան, Բ. դերասան — Սոս Սոսյան (Ղլիջյան), Դերասանուհի — Վեներա Հակոբյան, Ա. գերեզմանափոր — Պահարե (Հայկ Պետրոսյան), Բ. գերեզմանափոր — Հ. Հովսեփյան:

Դեկտեմբերի 22-ին, նոր դերակատարներ՝

Ա. դերասան — Ռ. Պապովյան, Բ. գերեզմանափոր — Հ. Թաթարյան, Ֆորտինբրաս — Ս. Զալալյան:

Դեկտեմբերի 26. — Օզրիկ — Ստեփան Հարությունյան:

ԳԱԹ, Վ. Գալստյանի ֆոնդ:

Հունիս-օգոստոս. — Երևանի Սունդուկյանի անվան թատրոնի դերասանական խումբը Գուրգեն Զանիբեկյանի (Համլետ) ղեկավարությամբ հանդես է եկել՝ Հունիսի 23-ին՝ Արտաշատում, 29-ին՝ Սևանում, Հուլիսի 1-ին՝ Սպիտակում, 3-ին՝ Հոկտեմբերյանում, 10-ին՝ Էջմիածնում, 25-ին՝ Սովետաշենում, օգոստոսին՝ Ծամազդինի շրջանի (այժմ՝ Տավուշի մարզի Բերդ

քաղ.) Բերդ գյուղում, Ղազախ (Աղբրեջան) քաղաքում, Ախտայում (այժմ՝ Հրազդան), Լենինականում (այժմ՝ Գյումրի):

Սեպտեմբերի 7. — Զանգիբասարում (Մասիս):

Սեպտեմբերի 19. — Հոկտեմբերյանում:

Բանվոր, № 161, 170: Լյուսյա Հովհաննիսյանի վկայությունը:

Հոկտեմբերի 23. — Թբիլիսիի Շահումյանի անվան Հայպետթատրոնում, Բ. Ներսիսյանի ստեղծագործական երեկոյին, Հայկ Ումիկյանի բեմադրությամբ, տեսարաններ:

Համլետ — Բաբկեն Ներսիսյան, Կլավդիոս — Աշոտ Բաջվորյան, Գերտրուդ — Ասյա Ժամկոչյան, Պոլոնիոս — Լևոն Ալավերդյան, Օֆելյա — Սերիկ Շեկոյան, Հորացիո — Վահրամ Եղջատյան, Ռոզենկրանց — Նոյ Թումանյան, Գիլդենշտերն — Մնացական Մարությունյան, Ա. գերեզմանափոր — Պահարե:

ԳԱԹ, Թատերական բաժնի ծրագրերի ֆոնդ, № 4026:

1949

Հունվարի 2. — Թբիլիսիի Հայկական թատրոնում, Վ. Փափազյանի (Համլետ) մասնակցությամբ:

Փետրվարի 10. — Երևանի Սունդուկյանի անվան թատրոնի «Համլետի» 200-րդ ներկայացումը:

Համլետ — Վ. Վաղարշյան, Կլավդիոս — Դ. Մալյան, Գերտրուդ — Վ. Մելքունյան, Պոլոնիոս — Օ. Բունիաթյան, Լաերտ — Գ. Աշուղյան, Օֆելյա — Ռ. Վարդանյան, Համլետի հոր ուրվականը և Ֆորտինբրաս — Ա. Ադամյան, Հորացիո — Գ. Նաժակյան, Ռոզենկրանց — Գ. Աֆրիկյան, Գիլդենշտերն — Ա. Զրադացյանյան, Մարցելլոս — Գևորգ Ասլանյան, Բեռնարդո — Տիգրան Բախչինյան, Ֆրանցիսկո — Ֆրունզե Դովլաթյան, Դերասանուհի — Ե. Մկրտչյան, Ա. գերեզմանափոր — Գ. Գաբրիելյան, Բ. գերեզմանափոր — Ա. Բազրատունի, Օզրիկ — Թ. Դիլաքյան:

Սովետական Հայաստան, № 33: Սունդուկյանի անվ. թատրոնի արխիվ:

Փետրվարի 16. — Սունդուկյանի անվան թատրոնում, Վ. Փափազյանի (Համլետ) մասնակցությամբ: Գերտրուդ — Անիկ Մկրտումյան:

КОМУНЕСТ, № 40.

Հուլիսի 4. — Սունդուկյանի անվան թատրոնում, Պետրոս Ադամյանի ծննդյան 100-ամյակի առթիվ, տեսարաններ:

Համլետ — Վ. Վաղարշյան, Գերտրուդ — Վ. Մելքումյան:

Գրական թերթ, № 27:

1951

Հունիսի 26-30. — Սունդուկյանի անվան թատրոնում, Վ. Փափազյանի (Համլետ) մասնակցությամբ:

Հուլիսի 1. — Համլետ — Վ. Փափազյան, Յագո — Գեղամ Հարությունյան:

Սունդուկյանի անվ. թատրոնի թանգարանի նյութեր:

Նոյեմբերի 17. — Թբիլիսիի Հայկական թատրոնում, Վ. Փափազյանի (Համլետ) մասնակցությամբ:

1952

Մայիսի 9, 11. — Թբիլիսիի Հայկական թատրոնում, Երևանի Սունդուկյանի անվան թատրոնի դերասան Վաղարշ Վաղարշյանի (Համլետ) մասնակցությամբ. բեմադրությունը՝ Հայկ Ումիկյանի, նկարիչ՝ Ռոբերտ Նալբանդյան, երաժշտությունը՝ Գ. Շահբաղյանի:

Կլավդիոս — Ա. Քաջվորյան, Գերտրուդ — Մ. Բերոյան, Պոլոնիոս — Լ. Ալավերդյան, Լաերտ — Բ. Ներսիսյան, Օֆելյա — Ս. Շեկոյան, Հորացիո — Ս. Բարլոյան, Ռոզենկրանց — Ն. Թումանյան, Գիլդենշտերն — Մ. Մարության, Օզրիկ — Հրաչիկ Սիմոնյան, Ֆորտինբրաս — Վ. Գալստյան, Ա. դերասան — Հ. Բերոյան, Բ. դերասան — Ս. Սոսյան, Դերասանուհի — Վ. Հակոբյան, Ա. գերեզմանափոր — Պահարե, Բ. գերեզմանափոր — Հ. Թաթար-

յան, Մարցելլոս — Հովակիմյան, Համլետի հոր ուրվականը — Հ. Օկոնյան:

Հունիսի 4. — Ա. դերասան — Հրաչիկ Սիմոնյան:

Օգոստոսի 29. — Հորացիո — Հայկ Ումիկյան:

Սեպտեմբերի 2. — Ֆորտինբրաս — Սոս Սոսյան:

ԳԱԹ, Հ. Բերոյանի ֆոնդ (ծրագիր):

Հունիսի 2. — Թբիլիսիի Գրիբոյեդովի անվան ռուսական թատրոնում, Հայկական թատրոնի խմբի հետ, Երևանի Սունդուկյանի անվան թատրոնի դերասան Գուրգեն Զանիբեկյանի (Համլետ) մասնակցությամբ, նույն կազմով:

ԳԱԹ, Հ. Բերոյանի ֆոնդ:

Օգոստոսի 9, 24. — Լենինականի պետթատրոնում, Վ. Փափազյանի (Համլետ) մասնակցությամբ:

Կլավդիոս — Կարո Արծրունյան, Գերտրուդ — Ժաննա Թովմասյան, Պոլոնիոս — Հայկասար (Միանսարյան), Լաերտ — Ալեքսանդր Քոչարյան, Օֆելյա — Նինա Բոխյան, Ա. դերասան — Վարդան Թերզիբաշյան, Դերասանուհի — Վարդուհի Վարդերեսյան, Ա. գերեզմանափոր — Վահրամ Սվաճյան:

Օգոստոսի 11. — Արթիկում, Վ. Փափազյանը (Համլետ) Լենինականի պետթատրոնի դերասանական խմբի հետ:

ԳԱԹ, Վարդան Թերզիբաշյանի ֆոնդ:

Սեպտեմբերի 24. — Բաթումի վրացական թատրոնում, Վ. Փափազյանը (Համլետ) Թբիլիսիի Հայկական թատրոնի դերասանական խմբի հետ: Օֆելյա — Էմմա Ստեփանյան:

ԳԱԹ, Հ. Բերոյանի ֆոնդ:

1953

Մարտի 27. — Երևանի Սունդուկյանի անվան թատրոնում, «Համլետի» 1942 թ. բեմադրության վերջին՝ 273-րդ ներկայացումը:

Սունդուկյանի անվ. թատրոնի նյութեր:

Ապրիլի 7. — Թեհրանում հայտարարություն է տարածվել, որ «Միծեռնակ» թատերախումբը մեծ պատրաստություններ է սքանչելի բեմադրություններ կներկայացնի ՀԱՄԼԵՏ, մասնակցություններ նորոք Ֆրանսիայից Իրան ժամանած համաշխարհային համրավ վայելող մեծ դերասան «Միծեռնակի» և իրանահայ լավագույն ուժերի: («Միծեռնակ» թատերախմբի ծրագրում եղել են նաև՝ ապրիլի 18-ին՝ «Օթեյլո», 30-ին՝ «Մակբեթ»: Ներկայացումների պատասխանատուն եղել է Ժ. Մեհտիսանյանը: Մամուլում հետք չի մնացել:

Հուլիսի 31. — Լենինականի պետթատրոնում, Վ. Փափագյանի (Համլետ) մասնակցությամբ:

1955

Փետրվարի 1. — Կ. Պոլսի Թաղապետական թատրոնում, Երիտասարդաց թատերախումբը (Հ. Մասեհյանի թարգմանությունը Թորգոմ Սրապյանի կողմից արևմտահայերենի փոխադրած, չափածո, 5 գործ, 17 պատկեր), բեմադրությունը Գևորգ Գապարաճյանի (Համլետ):

Կլավդիոս — Եղուարդ Երեցյան, Գերտրուդ — Սիսի Երեցյան, Պոլոնիուս — Նուպար Թերզյան, Լաբրտ — Թորգոմ Սրապյան, Օֆելյա — Զարուհի Տեյրմենճյան, Հորացիո — Միհրան Անտոնյան, Օզրիկ — Հ. Թոփուզյան, Ֆորտինբրաս — Ն(ուպար) Գամճյան, Բենական թագուհի — Մաքրուհի Նաչերեսյան, Ա. գերեզմանափոր — Զավեն Տատյան, Բ. գերեզմանափոր — Գամեր Սատրապյան:

Կրկնվել է մարտի 15-ին և 20-ին՝ Սկյուտարի Սանուց միության մեջ:

Մարմար, № 3897, 3928, 3946: Ժամանակ, № 17052:

Մարտի 5. — Լիոնի չրջակա՝ Տեսինի ՆՅԴ Տան մեջ, Լիոնի և Տեսինի դերասանական խմբերի ուժերով, Թրագոչի (Համլետ) ղեկավարությամբ:

Մասնակցել են՝ Ժյուդեքսը (Գևորգ Չուճյան), Մուրատ Սաղթեյանը, Սահակ Պասմաճյանը, Լևոն Ղարիպյանը, տիկ. Վ. Մուրատյանը, Միրիճան Շիրվանյանը, Ժանո և Մանվել Արապյան եղբայրները:

ԳԱԹ, Թրագոչի Փոնդ:

Մարտի 20. — Լիոնի չրջակա՝ Վիենի կաթոլիկական եկեղեցու սրահում, նույն խմբով:

1956

Հունվարի 20. — Կահիրեի էգպեթի թատրոնում, Եգիպտահայ թատերական խումբը (Թարգմ. Հ. Մասեհյան). բեմադրությունը՝ Արաքսի Օհանյանի: (Համլետի երկրորդ հայ կին դերակատարը):

Համլետ — Արաքսի Օհանյան, Կլավդիոս — Նուպար Բանյան, Գերտրուդ — Վ. Յաղճյան, Պոլոնիուս — Ասատուր Օհանյան, Լաբրտ — Հայկազ Գալուստյան, Օֆելյա — Թ. Գարաճյան, Համլետի հոր ուրվականը — Գրիգոր Նիզիպյան (բեմադրությունից սուսերամարտի մարզիչը), Հորացիո — Հ. Պոստազյան, Ռոզենկրանց — Կ. Սուլթանյան, Գիլդենշտերն — Կ. Նիկողոսյան, Օզրիկ — Հ. Նըրիսըջյան, Մարցելլոս — Պ. Պուղտաճյան, Բենարդո — Վահե (Պոյաճյան), Դերասան — Օ. Գալուստյան, Բ. դերասան — Հայկ-Արմեն, Դերասանուհի — Անահիտ, Գերեզմանափոր — Տ. Մանավյան:

Արաքս, № 3: Արաքսի Օհանյանի վկայությունը:

Մարտի 25. — Հալեպի Սինեմա Սուրիա սրահում, Կիլիկյան վարժարանների հոգաբարձության նախաձեռնությամբ, դերասան Պերճ Թոմպուլյանի ղեկավարությամբ, տեղական դերասանների հետ, ցերեկը:

Համլետ — Պերճ Թոմպուլյան, Գերտրուդ — Գոհարիկ, Պոլոնիուս — Անդրանիկ Վսեմյան, Լաբրտ — Ժորժ Զափարյան, Օֆելյա — Ազատուհի Վսեմյան, Հորացիո — Մկրտիչ Սիմոնյան,

Գերեզմանափոր – Պողոս Մենտիլյան: Մասնակցել են նաև՝
Ղևոնդ Գավլաքյանը, Ավետիս էքմեքճյանը, Մանուել Թյու-
ֆենքճյանը, Դանիել Գարամանուկյանը:

Սուրիա, № 209: Պերճ Թոմպուլյանի վկայությունը:

1957

Մարտի 17. – Թեհրանի Հայ Մշակութային միության «Արա-
րատ» կազմակերպության սրահում, Պերճ Թոմպուլյանի (Համ-
լետ) ղեկավարությամբ, տեղի դերասանների հետ:

Գերտրուդ – Կայծակուհի Միմոնյան, (Օֆելյա – Սոնյա Թոմ-
պուլյան): Մասնակցել են նաև՝ Հրաչ Թորոսյանը, Արտուշ Յաղ-
մուրյանը, Սուրեն Մուրադյանը և ուրիշներ: Կրկնվել է ապրիլի
5-ին:

Ալեք, № 58, 62:

Պերճ Թոմպուլյանի բեմադրությամբ խաղացվել է նաև՝
Բաղդադում, Բասրայում (Պոլոնիուս – Անդրանիկ Վսեմյան,
Օֆելյա – Ազատուհի Վսեմյան, Գերտրուդ – Արփինե Նաչա-
տուրյան, Հորացիո – Ռ. Այվազյան), Երուսաղեմում՝ տեսա-
րաններ (1960):

Պերճ Թոմպուլյանի վկայությունը:

1958

Նոյեմբերի 23. – Սոֆիայի Գ. Դիմիտրով սրահում, «Երևան»
Մշակութային միության կենտրոնական և Սոֆիայի մասնա-
ճյուղի նախաձեռնությամբ կազմակերպված երեկոյին Վահրամ
Փափազյանը հանդես է եկել «Վերջապես ես մենակ եմ» և
«Լինե՞լ, թե՞ չլինե՞լ» մենախոսություններով:

ԳԱԹ, Օ. Քեչյանի ֆոնդ, 4-րդ բ., № 179:

1959

Տարվա վերջերին. – Հալեպում, Պերճ Թոմպուլյանը (Համ-
լետ) տեղի թատերական ուժերի մասնակցությամբ:

Քուլիս, № 311:

1961

Մայիսի 1-2. – Բեյրութի Քոլեժ դը լա Սալ թատրոնում,
«Դրամատիկ թատերախումբը» Պ. Թոմպուլյանի (Համլետ) բե-
մադրությամբ:

Կլավդիոս – Մարտիրոս Յափուճյան, Գերտրուդ – Արաքսի
Նաչատուրյան, Պոլոնիուս – Լևոն Գրլըճյան, Լաերտ – Հակոբ
Գնունի, Օֆելյա – Էոժենի Թոմպուլյան, Համլետի հոր ուրվա-
կանը – Մովսես Աշրգյան, Հորացիո – Մանուել Մենենկիչյան,
Օզրիկ – Հարություն Ապաճյան, Բեռնարդո – Հարութ Հարու-
թյունյան, Մարցելլոս – Զավեն Ապաճյան, Ֆրանցիսկո – Մար-
տիրոս Քեհայան, Գերեզմանափոր – Լևոն Ռչտունի:

Քուլիս, № 439: Պ. Թոմպուլյանի վկայությունը:

Նոյեմբերի 26. – Բեյրութի Գալուստ Կյուլպենկյան սրահում,
Պետրոս Աղամյանի մահվան 70-ամյակի առթիվ երեկոյին, տե-
սարաններ:

Համլետ – Գրիգոր Սաթամյան, Օֆելյա – Աստղիկ Գասպար-
յան:

Հառաջ, դեկտեմբերի 3:

1963

Աչնան սկզբներին. – Կ. Պոլսում, Գևորգ Գապարաճյանի
(Համլետ) բեմադրությամբ:

Քուլիս, № 402:

Ապրիլի վերջերին (23-ից հետո). — Լոնդոնում և Բիրմին-համում, Շեքսպիրի ծննդյան 400-ամյակին նվիրված տոնա-հանդիսություններին, Սորհրդային Միության պատվիրակու-թյան անդամ, Երևանի Սունդուկյանի անվան թատրոնի դերա-սան Դավիթ Մայյանը հանդես է եկել Կլավդիոսի մենախոսու-թյամբ:

Գ. Մայյանի վկայությունը:

Մայիսի 7-8. — Կիրովականում (այժմ՝ Վանաձոր), Շեքսպիրի ծննդյան 400-ամյակին նվիրված հանդիսությանը, Սունդուկ-յանի անվան թատրոնի դերասանների կատարմամբ, տեսա-րաններ:

Համլետ — Վ. Փափազյան, Գերտրուդ — Հեղինե Հովհաննիս-յան, Պոլոնիոս — Աշոտ Ներսիսյան, Ռոզենկրանց — Վաչե Բագ-րատունի, Գիլդենշտերն — Գեղամ Աֆրիկյան:

Սունդուկյանի անվ. թատրոնի նյութեր:

Մայիսի 28-29. — Երևանի Հայֆիլհարմոնիայի Համերգային մեծ (այժմ՝ Ա. Ռաչատրյանի անվ.) դահլիճում, Շեքսպիրի ծը-նընդյան 400-ամյակին նվիրված հանդիսությանը Սունդուկ-յանի անվան թատրոնի դերասանների կատարմամբ, տեսա-րաններ:

Համլետ — Վ. Փափազյան, Գերտրուդ — Հ. Հովհաննիսյան, Պոլոնիոս — Ա. Ներսիսյան, Ռոզենկրանց — Վ. Բագրատունի, Գիլդենշտերն — Գ. Աֆրիկյան, Ա. դերասան — Ալեքսանդր Աղամյան:

Սովետական Հայաստան, № 123:

— Բեյրութի Գ. Կյուլպենկյան սրահում, Շեքսպիրի ծննդյան 400-ամյակի առթիվ, դերասան Կ. Գնդունու բեմադրությամբ ու մասնակցությամբ:

Համլետ — Կայծակ Գնդունի: Մասնակցել են՝ Հարություն Գնդունին, Ներսես Ինկիլիզյանը, Հակոբ Ավետիքյանը (գինվոր) և ուրիշներ:

Հ. Ավետիքյանի հաղորդումը:

Հոկտեմբերի 31. — Լոնդոնի Քոմընվելթ ինստիտուտի սրա-հում, Շեքսպիրի ծննդյան 400-ամյակին նվիրված երեկոյին կրկնվել է երրորդ արարվածի չորրորդ տեսարանը:

Համլետ — Ասատուր Օհանյան, Գերտրուդ — Սեդա Ջիլին-կիրյան:

Ջարթոնք, դեկտեմբերի 23:

Բաղդադում, Պերճ Թոմպուլյանը (Համլետ) տեղի թատերա-սերների խմբի հետ:

Կլավդիոս — Հակոբ Իփեկյան, Գերտրուդ — Վրեժուհի Իփեկ-յան, Պոլոնիոս — Գրիգորյան, Օֆելյա — Էոժենի Թոմպուլյան:

Ալիք, № 72:

Նոյեմբերի 18. — Մոսկվայում, ազգային լեզուներով կրկնվող ֆիլմերի Համամիութենական սեմինար խորհրդակցությունում ցուցադրվել է «Համլետ» (ռուսական) կինոֆիլմը (Թարգմ. Հ. Մասեհյան և Վ. Հովակիմյան), ռեժիսոր՝ Երվանդ Մատուրյան, Լևոն Գրիգորյան, Հնչյունային օպերատոր՝ Շ. Գրիգորյան:

Համլետ — Նորեն Աբրահամյան, Կլավդիոս — Սոս Սարգսյան, Գերտրուդ — Մետաքսյա Սիմոնյան, Պոլոնիոս — Գեղամ Հա-րությունյան, Լաբրտ — Լորենց Առուչանյան, Օֆելյա — Մարգո Մուրադյան:

Շեքսպիրական, գիրք 3, եր., 1969, էջ 377-378:

1968

Փետրվարի 14. - Կահիրեի էզպեքիե թատրոնում եզիպտահայ թատրոնի վետերան, դերասանուհի, դրամատուրգ և ռեժիսոր Արաքսի Օհանյանի բեմական գործունեության 40-ամյակին նվիրված երեկոյին հորեցարը հանդես է եկել «Լինե՛ր, թե՛ չլինե՛ր» մենախոսությունում և Օֆեյյայի հետ տեսարանում (մտիր կուսանոց):

Համլետ - Արաքսի Օհանյան, Օֆեյյա - Սաթո Պալայան:

Զահակը, մարտ:

1972

Մարտի 11. - Բեյրութի Հ. Տեր-Մելքոնյան թատերասրահում, Պերճ Թոմպուլյանը (Համլետ) տեղի թատերասերների հետ ներկայացրել է տեսարաններ:

Օֆեյյա - Սրբուհի Իրրանոսյան, Համլետի հոր ուրվականը - Սուրեն Տեյիրմենճյան:

Պ. Թոմպուլյանի վկայությունը:

1973

Հունիսի 1. - Երևանի Գեղարվեստա-թատերական ինստիտուտի ռեժիսորական ֆակուլտետի երրորդ կուրսի (ղեկ. Ռ. Զրբաչյան) ուսանող Նաչատուր Զալիկյանի բեմադրությունը, տեսարաններ կուրսակիցների և դերասանական ֆակուլտետի ուսանողների մասնակցությամբ:

Համլետ - Դավիթ Սաֆարյան, Համլետի կրկնակ - Գ. Մկրտչյան (դերասանակ. ֆակ. երկրորդ կուրսից), Կլավդիոս - Նիկոլ Գյուլբուրդյան (Իրան), Գերտրուդ - Մ. Աղամյանց, Լաերտ - Գրիգոր Տատինցյան, Հորացիո - Մանուել Զիջի (Սիրիա), Գերեզմանափոր - Ռոման Մաթիաչվիլի (Թբիլիսի), Ծաղրածու - Սարգիս Զրչյան, Փոքրիկ երաժիշտ - Ա. Ասատրյան (դպրոցական):

Նույն օրը. - Սաթենիկ Մաթևոսյանի բեմադրությամբ, տեսարաններ:

Համլետ - Սարգիս Զրչյան, Կլավդիոս - Արամ Տեր-Գրիգորյան, Գերտրուդ - Գոհար Տրդատյան (Պատանի Հանդիսատեսի թատրոնի դերասանուհի), Պոլոնիոս - Ս. Գրիգորյան (Հեռուտաթատրոնից), Լաերտ - Կ. Գրիգորյան (դերասանակ. ֆակ. առաջին կուրսից), Օֆեյյա - Իրինա Օհանյան, Հորացիո - Ա. Սրդոյան (դերաս. ֆակ. առաջին կուրսից), Գերեզմանափոր - Գ. Մալոյան (դերաս. ֆակ. առաջին կուրսից), Դերասաններ - Հ. Թորոսյան, Գ. Գրիգորյան, Վ. Հայրապետյան, Լևոն Իվանյան, Լ. Մանվելյան (բոլորն էլ «Տուչպա» մնջախաղի թատրոնից):

Մրազիբ ռեժիսորական ֆակուլտետի 15-րդ շրջանավարտների, Եր., (1974):

Հունիսի 16, 17, 24. - Հալեպի ՀԲԸ Միության Հանդիսասրահում, Շեքսպիրին նվիրված երեկոյին, Ուրֆայի Վերածնունդ միության թատերախումբը Պերճ Թոմպուլյանի (Համլետ) բեմադրությամբ, զգեստների ձևավորումը էոժենի Թոմպուլյանի (Գերտրուդ):

Պոլոնիոս և Մարցելլոս - Լևոն Զաղալանյան, Օֆեյյա - Դանիա Կոստանյան, Հորացիո - Սարգիս Սերմանուկյան, Բեռնարդո - Հակոբ Կյուլվարդյան, Ֆրանցիսկո - Անդրանիկ Սեմերճյան, Համլետի հոր ուրվականը - Վարդան Թերզապյան:

Արարատ, № 9506: Զարթոնք, № 208:

1976

Հոկտեմբերի 3. - Տորոնտոյի ՀԲԸ Միության թատերախումբը, Սիրարփի Աճեմյանի բեմադրությամբ, տեսարաններ:

Համլետ - Տորք Աճեմյան, Գերտրուդ - Սիրարփի Աճեմյան:

Արաբս (Մ.), 1977, № 61:

1977

Հոկտեմբերի 22. — Երևանի Հայֆիլհարմոնիայի փոքր (այժմ՝ Ա. Բաբաջանյանի անվ.) դահլիճում, Մենաթատրոն, Արամ Ռ. Գրիգորյանի Համադրությամբ ու բեմադրությամբ:

Համլետ — Ժասմեն Գևորգյան (երրորդ Հայ կին դերակատարը):

Երեկոյան Երևան, № 257:

Դեկտեմբերի 15. — Երևանում, Հայաստանի գրողների միության Մեծ դահլիճում, Ժասմեն Գևորգյանի (Համլետ) մենաներկայացումը:

Ժ. Գևորգյանի վկայությունը:

1978

Փետրվարի 16. — Լենինականի պետթատրոնում, Ժ. Գևորգյանի կատարմամբ:

Սեպտեմբերի 16. — Կիրովականի պետթատրոնում, Ժ. Գեվորգյանի կատարմամբ:

Ժ. Գևորգյանի վկայությունը:

1980

Մարտի 29. — Երևանի Դրամատիկական (այժմ՝ Ղափլանյանի անվ.) թատրոնում (Թարգմ. Հ. Մասեհյան). բեմադրությունը՝ Արմեն Ոսանդիկյանի, նկարիչ՝ Եվգենի Սաֆրոնով, երաժշտական ձևավորումը՝ Ֆելիքս Արամյանի, սուսերամարտը՝ Մարտին Մելքոնյանի:

Համլետ — Վլադիմիր Մարյան, Կլավդիոս — Ռաֆայել Քոթանջյան, Գերտրուդ — Անահիտ Թոփչյան, Պոլոնիոս — Լևոն Շարաֆյան, Լաերտ — Ամիրան Գալստյան, Օֆելյա — Տաթևիկ Ղափլանյան, Հորացիո — Գրիգոր Գաբրիելյան, Գիլդենշտերն — Արթուր Ութմազյան, Մարցելլոս, Օզրիկ — Ռուդիկ Հովսեփյան, Ռեյնալդո — Էդվարդ Գասպարյան, Քահանա — Հասան Նա-

վոյան, Դերասան — Ռոբերտ Հարությունյան, Դերասաններ — Հրաչյա Հարությունյան, Գեղամ Հարությունյան, Մակիչ Մարգարյան, Գերեզմանափոր — Ռուբեն Կարապետյան, Թիկնապահ — Ավետիս Նրիմյան:

Ներկայացման ծրագիրը:

1981

Մայիս. — Հոկտեմբերյանի (այժմ՝ Արմավիր) Հաստոցաչինական գործարանի մշակույթի պալատում, Հոկտեմբերյանի մի խումբ մտավորականներից և Երևանի պետհամալսարանի բանասիրական ֆակուլտետի մի քանի ուսանողներից կազմված թատերախումբը. բեմադրությունը՝ Սուրեն Հարությունյանի:

Համլետ — Նորիկ Աբրահամյան, Կլավդիոս — Սուրեն Հարությունյան, Գերտրուդ — Տաթևիկ Նալբանդյան, Պոլոնիոս — Գագիկ Մինասյան:

Գ. Մինասյանի վկայությունը:

Նոյեմբերի 17. — Երևանի Դրամատիկական թատրոնը՝ Շեքսպիրյան ներկայացումների փառատոնին:

1983

Հունիսի 25, Հուլիսի 6. — Մոսկվայի Փոքր թատրոնում, Երեվանի Դրամատիկական թատրոնի Հյուրախաղերին:

Համլետ — Վ. Մարյան, Կլավդիոս — Ռ. Քոթանջյան, Գերտրուդ — Ա. Թոփչյան, Պոլոնիոս — Լ. Շարաֆյան, Լաերտ — Ա. Գալստյան, Օֆելյա — Տ. Ղափլանյան, Հորացիո — Գ. Գաբրիելյան, Գիլդենշտերն — Ա. Ութմազյան, Օզրիկ, Մարցելլոս — Ռ. Հովսեփյան, Քահանա — Հ. Նավոյան, Ռեյնալդո — Է. Գասպարյան, Դերասան — Ռ. Հարությունյան, Դերասաններ — Գ. Մկրտչյան, Մ. Մարգարյան, Գերեզմանափոր — Ռ. Կարապետյան, Թիկնապահ — Ա. Նրիմյան:

Ներկայացման ծրագիրը:

1985

Դեկտեմբերի 20. – Երևանի Կամերային պետական թատրոնում, բեմականացումը և բեմադրությունը Արա Երնջակյանի, երաժշտությունը՝ Ա. Քարտայանի: Ուղղացվել է Հայերեն և ռուսերեն:

Համլետ – Արմեն Համբարձումյան, (Հայ.), Արամ Մազմանյան, (ռու.), Կլավդիոս – Միքայել Պողոսյան, Գերտրուդ – Եվգենյա Պողոսյան, Պոլոնիոս – Կարեն Ուլիխանյան, Լաերտ – Գեորգի Ամիրազյան, Ա. Աբրահամյան, Օֆելյա – Նելլի Ներսիսյան, Զարա Ուզունյան, (ռու.) Հորացիո – Միքայել Ավակիմով, Հրանտ Թոխատյան, Ռոզենկրանց – Ռոմիկ Մանուկյան, Գիլդենշտերն – Արթուր Սահակյան:

Հասցեագր. № 293. Արա Երնջակյանի վկայությունը:

1991

Մարտի 27. – Երևանի Զարենցի անվան գրականության և արվեստի թանգարանում, Թատրոնի Միջազգային օրվա առթիվ, Պետրոս Աղամյանի մահվան 100-ամյակին նվիրված միջոցառմանը ժաման Գևորգյանը կատարել է «Լինե՞լ, թե՞ չլինե՞լ» մենախոսությունը և այլ տեսարաններ:

1994

Նոյեմբերի 13. – Երևանի Կոմիտասի անվան Կամերային երաժշտության տանը, մենաթատրոնի արտիստուհի Ժաման Գևորգյանի կատարմամբ:

2000

Մարտի 27. – Երևանի Պատանի Հանդիսատեսի թատրոնում, Թատրոնի Միջազգային օրվա առթիվ, «Մկան թակարդ կամ փորձում ենք «Համլետ» վերնագրով: Բեմական տարբերակը և բեմադրությունը Հակոբ Ղազանչյանի, նկարիչ՝ Գրիշա Սար-

զըսյան, կոմպոզիտոր՝ Ստեփան Թորոսյան, պարադիր՝ Գագիկ Կարապետյան, բեմական պլաստիկան՝ Ս. Շահինյանի:

Համլետ – Արթուր Կարապետյան, Կլավդիոս – Արտաշես Շահվերդյան, Գերտրուդ – Անահիտ Բաբեյան, Պոլոնիոս – Արմեն Սանթրոսյան, Օֆելյա – Սուսաննա Բաղդասարյան, Գիլդենշտերն – Տրդատ Մակարյան, Համլետի հոր ուրվականը – Զավեն Աբրահամյան, Դերասաններ – Շուշանիկ Ղազարյան, Լ. Ղևոնդյան, Սուրեն Առատամյան, Վահե Պապյան, էլլադա Սայադյան:

Ներկայացման ծրագիրը:

2006

Դեկտեմբերի 1. – Երևանի Ղափլանյանի անվան դրամատիկական թատրոնում (նվիրվել է Թաթևիկ Սարյանի Հիշատակին). բեմադրությունը՝ Արթուր Սահակյանի, արտաքին ձևավորումը և զգեստները՝ Կարեն Գրիգորյանի, երաժշտական ձևավորումը՝ Աշոտ Փափազյանի (հինգ գործողություն, 26 տեսարան, հանվել են՝ Վոլդիմանդի, Կոռնելիուսի, Ռեյնալդոյի, 2-րդ գերեզմանափորի դերերը, ավելացվել՝ նորերը):

Համլետ – Հրաչյա Հարությունյան, Կլավդիոս – Ռուբեն Կարապետյան, Գերտրուդ – Էվելինա Շահիրյան, Պոլոնիոս – Գուրգեն Անտոնյան, Լաերտ – Գրիգոր Ուչատրյան, Օֆելյա – Լիլիթ Մեսրոպյան, Հորացիո – Արտաշես Ալեքսանյան, Մարցելլոս – Արտաշես Մխիթարյան, Ռոզենկրանց – Էդվարդ Սարգսյան, Գիլդենշտերն – Արմեն Բարսեղյան, Գերեզմանափոր – Կարապետ Շամյան, Համլետի հոր ուրվականը, Դերասան – Գրիգոր Գաբրիելյան, Դերասանուհի – Նաիրա Շահիրյան, Լուցիանոս – Վահագն Գալստյան, Պալատական տիկին – Մարինե Գաբրիելյան, Պահակներ – Արտյոմ Եղիազարյան, Վահան Մալխասյան, Օգրիկ – Հովհաննես Թեքզոյան, Բեռնարդո – Արտյոմ Եղիազարյան, Քահանա – Արա Գևորգյան, Երգչուհի-դերասանուհի – Լուսինե Հարությունյան, Երգիչ-դերասան – Հրաչյա Ստեփանյան:

Ներկայացման ծրագիրը:

JULIUS CAESAR (1599)

ՀՈՒԼԻՈՍ ԿԵՍԱՐ

1853

Հունվարի 25. — Վենետիկի Սուրբ Ղազար կղզում, Մխիթարյան միաբանության դպրոցական թատրոնում (Հավանաբար՝ Փրանսիացի դրամատուրգ Դյուսիսի փոխադրության թարգմանությամբ), Համառոտված, առաջին անգամ:

Հոռոմ կատարվող տեսարանում Հանդես են եկել Հուլիոս Կեսարը (Հոռոմի դիկտատոր), Անտոնիոսը (Հյուպատոս), Բրուտոսը (Պրետոր, որդի Կեսարի), Տուղլիոսը, Կասսիոսը, Կիմները (ծերակույտի ավազներ), ծերակույտ, Հոռոմացիք:

ԳԱՔ, ներկայացման ծրագրի լուսանկար պատճենը:

1911

Կ. Պոլսում բեմադրության է պատրաստվել: Մասնակիցներից պետք է լինեին Վահրամ Փափազյանը, Ենուկը Շահենը:

ԳԱՔ, Թատերական բաժնի ծրագրերի ֆոնդ, № 2028:

1916

Փետրվարի 18. — Բաքվի Հայ դրամատիկ դերասանների խումբը, Արմեն Արմենյանի թարգմանությամբ ու բեմադրությամբ պատրաստվել է ներկայացնել Մայիլյանների (այժմ՝ Ախունդովի անվ. օպերայի և բալետի) թատրոնում: Մամուլում հայտարարվել է, բայց ներկայացումը տեղի չի ունեցել (Հիշատակություն չկա):

Ներկայացման մասնակիցների թվում նախատեսված են եղել՝ Վահրամ Փափազյանը, Հովհաննես և Արաքս Զարիֆյանները, Արչակ Հարությունյանը, Եկատերինա Դուրյան-Արմենյանը, Օլգա Գուլազյանը, Արմեն Արմենյանը:

Արև, № 11:

— Նյու Յորքում, առաջին անգամ, բեմադրվել է Հայ դրամատիկ խմբի ուժերով (Մկրտիչ Նուրյան և ուրիշներ):

ԳԱՔ, Ղ. Սարգիսյանի հուշերը:

1920

1920, Թիֆլիս. — 1920–1921 թատերաշրջանում բեմադրելու համար, Հայոց Դրամատիկական ընկերության խորհրդի որոշումով, հատուկ պատվերով թարգմանվել է «Հուլիոս Կեսարը»:

Մշակ, № 55:

1934

Հունիսի 24. — Հայկաի Այնթապցիների կրթասիրաց վարժարանում, Հայ Երիտասարդաց ընկերակցության թատերախմբի (այժմ՝ Պ. Աղամյանի անվ.) ներկայացումը:

Հուլիոս Կեսար — Սաչիկ Գալուստյան: Ներկայացմանը մասնակցել են՝ Հովհաննես Պազարպաչյանը, Անդրանիկ Կետիկյանը, Գրիգոր Պարսումյանը, Կարապետ Գարտաչյանը, Վահան Թյությունճյանը, Նուպար Տեմիրճյանը, Գրիգոր Գորարիկյանը և ուրիշներ:

Հայկաի «Պետրոս Աղամյան» թատերախմբի Հավաքածո (ազդագիր):

— 1930-ական թթ. Կիպրոսի Մելքոնյան կրթական Հաստատությունում, Հ. Շեռհանյանի բեմադրությամբ: (Հուլիոս Կեսար — Հովհաննես Շեռհանյան):

Նոր Ապրիլ, 1980, № 3, էջ 59:

1968

Մայիսի 21. - Երևանի Գեղարվեստա-Թատերական (այժմ՝ Թատրոնի և Կինոարվեստի պետական) ինստիտուտի ռեժիսորական ֆակուլտետի երրորդ կուրսի (ղեկ. Ռ. Զրբաչյան) ուսանող Ռուբեն Մակարյանի համադրությունը ու բեմադրությունը, համակուրսեցիների կատարմամբ:

Բրուտոս - Ռուբեն Մակարյան, Կասիոս և Կեսար - Արմեն Նանդիկյան, Կասկա - Դավիթ Մնացականյան, Անտոնիոս - Վահե Շահվերդյան, Պորցիա - Սվետլանա Քոչարյան (հետո՝ Լանա Ատրունի):

Ծրագիր ռեժիսորական ֆակուլտետի 11-րդ չրջանավարտների, Եր., 1971:

1972

Մարտի 11. - Բեյրութի Տեր-Մելքոնյան սրահում, Շեքսպիրյան երեկոյին, Պերճ Թոմպուլյանի բեմադրությունը ու մասնակցությունը (Անտոնիոս), տեսարաններ:

ԳԱԹ, Զ. Գալուստյանի ֆոնդ:

1973

Հունիսի 16-17, 24. - Հայելի ՀԲԸ Միության հանդիսասրահում, Ուրֆայի Վերածնունդ միության թատերախումբը, Շեքսպիրյան երեկոյին, Պերճ Թոմպուլյանի բեմադրությունը ու մասնակցությունը (Մարկ Անտոնիոս), տեսարաններ:

Հուլիոս Կեսարի դիակ - Աբրահամ Կոսդանյան:

Զարթոնք, № 208:

1992

Մայիսի 24. - Երևանի Հր. Ղափլանյանի անվան դրամատիկական թատրոնում (Թարգմ. Ս. Դաշտենց), բեմադրությունը և երաժշտական ձևավորումը՝ Արմեն Նանդիկյանի, նկարիչ՝ Կարեն Գրիգորյան:

Կեսար - Վլադիմիր Մարյան, Օկտավիանոս - Արամ Մխիթարյան, Անտոնիոս - Լևոն Շարաֆյան, Լեպիդոս - Կարեն Զանգիրյան, Բրուտոս - Արթուր Ութմազյան, Կասիոս - Արամ Անանյան, Կասկա - Հրաչյա Հարությունյան, Լիզարիոս - Թորոս Նաչատրյան, Դեցիոս Բրուտոս - Ռուբեն Կարապետյան, Սինա - Գրիգոր Գաբրիելյան, Գուլակ - Ռոբերտ Հարությունյան, Լացիոս - Հովհաննես Բաբախանյան, Կալփուրնիա - Լաուրա Թանգյան, Պորցիա - Մարինե Սարգսյան, Կեսարի սպասավոր - Ռոլանդ Հունանյան, Օկտավիանոսի սպասավոր - Ռոբերտ Առաքելյան, Քաղաքացիներ - Էդվարդ Գասպարյան, Լևոն Մուրադյան, Գևորգ Աբազյան, Սերգուշ Բաբայան, Լևոն Սահակյան, Հովհաննես Բաբախանյան:

Երկրորդ կազմ՝ Օկտավիանոս - Արմեն Հակոբյան, Կասկա - Գրիգոր Գաբրիելյան, Սինա - Արամ Մխիթարյան:

Ներկայացման ծրագիրը:

1997

Նոյեմբեր. - Թբիլիսիում, Երևանի Ղափլանյանի անվան դրամատիկական թատրոնը Համալիսարհային արվեստի փառատոնին:

Թատերական Երևան, № 4:

2010

Ապրիլի 30. - Երևանի Ղափլանյանի անվան դրամատիկական թատրոնում, բեմադրությունը՝ Ա. Նանդիկյանի, նկարչական ձևավորումը և զգեստները՝ Կ. Գրիգորյանի, երաժշտական ձևավորումը՝ Աշոտ Փափազյանի և Ա. Նանդիկյանի:

Հուլիոս Կեսար - Գրիգոր Գաբրիելյան, Բրուտոս - Արթուր Ութմազյան, Անտոնիոս - Հրաչյա Հարությունյան, Կասիոս - Գրիգոր Նաչատրյան, Օկտավիանոս - Արտաշես Մխիթարյան, Կասկա - Արմեն Բարսեղյան, Դեցիոս Բրուտոս - Վահան Գալստյան, Սինա - Արեն Վաթյան, Պորցիա - Գոհար Իգիթյան,

Կալփուրնիա – Լուիզա Ղամբարյան, Գուչակ – Գուրգեն Անտոնյան, Լեպիդիոս – Կարեն Միրիջանյան, Կեսարի սպասավոր – Էդվարդ Գասպարյան, Օկտավիանոսի սպասավոր – Բարկեն Չորանյան, Լացիոս – Նիկոլայ Ավետիսյան, Քաղաքացիներ – Հովհաննես Թեքզոյան, Հրաչյա Ստեփանյան, Սամվել Հարությունյան, Գազիկ Մկրտչյան, Նարեկ Քթոյան:

Ներկայացման ծրագիրը:

2011

Հոկտեմբերի 21. – Երևանի Ղափլանյանի անվան դրամատիկական թատրոնը վաճառված Փափազյանի անվան Շեքսպիրյան միջազգային թատերական փառատոնին:

1912

Փետրվարի 27. – Երևանի Հր. Ղափլանյանի անվան դրամատիկական թատրոնի «Հուլիոս Կեսար» բեմադրությունն արժանացել է Հայաստանի Հանրապետության պետական մրցանակի: Մրցանակ է շնորհվել բեմադրող՝ Արմեն Նանդիկյանին, բեմանկարիչ՝ Կարեն Գրիգորյանին, դերակատարներ՝ Գրիգոր Գաբրիելյանին (Հուլիոս Կեսար), Արթուր Ութմազյանին (Բրուտոս), Հրաչյա Հարությունյանին (Անտոնիոս):

WINTER'S TALE (1610)

ՁՄԵՌԱՑԻՆ ՀԵՔՒԱԹ

1954

Հունիսի 28. – Կիրովականի (այժմ՝ Վանաձոր) Հ. Աբեյանի անվան թատրոնում (Թարգմ. Ստեփան Ալաջաջյան), առաջին անգամ, բեմադրությունը՝ Հովհաննես Կարապետյանի, նկարիչ՝ Թադևոս Բերբերյան, երաժշտությունը՝ Կ. Մելիք-Վրթանեսյանի, պարերը՝ Վ. Ղարիբյանի:

Լեոնտես – Սուրեն Հովհաննիսյան, Մամիլիուս – Ռեմիկ Սարգսյան, Կամիլլո – Հ. Ավագյան, Անտիգոնես – Միքայել Հակոբյան, Կլեոմենես – Ղազար Նազարյան, Դիոն – Սուրեն Եղիազարյան, Պալատական – Ալեքսանդր Շազաֆյան, Պոլիքսենես – Արչակ Արչակունի (Հարությունյան), Ֆլորիզել – Վոլոդյա Գրիգորյան, Դատական պաշտոնյա – Գրիգորի Կոտով, Նավաստի – Ժիրայր Կարապետյան, Բանտապահ – Գեղամ Նալբանդյան, Մեր Հովիվ – Գ. Կարապետյան, Կլաուն – Թ. Սարգսյան, Ավտոլիկոս – Ալեքսանդր Հովհաննիսյան, Հերմիոն – Աղավնի Հարությունյան, Պերտիդա – Լենա Փաչինյան, Պոլինա – Հասմիկ Նաղաչյան, Էմիլյա – Օ. Մուրաֆյան, Ա. ազնրվականուհի – Աղավնի Հովհաննիսյան, Բ. ազնվականուհի – Արաքսյա Մարյան, Մոպսա – Ռ(ոզա) Գրիգորյան, Դուկաս – Ռ. Գորիլյան:

Երկրորդ կազմ՝ Լեոնտես – Արչավիր Վաչյան, Մամիլիուս – Ռոզա Գրիգորյան, Կլեոմենես – Աշոտ Գևորգյան, Դիոն – Վրույր Աղաջանյան, Բանտապահ – Հովհաննես Մարյան, Կլաուն – Ս. Սահակյան:

Կայծ, № 84: Սովետական Հայաստան, № 202:

Սեպտեմբեր. — Երևանի Հայֆիլհարմոնիայի Ամառային թատրոնում (այժմյան Կոմիտասի անվ. երաժշտական տան տեղը), Կիրովականի Արեւյանի անվան պետթատրոնի ներկայացումը Շրջանային թատրոնների ստուգատեսին:

Նոյեմբերի 17. — Կիրովականի Արեւյանի անվան թատրոնի բեմադրութեան քննարկումը, զեկուցող՝ Լուիզա Սամվելյան:

1955

Մարտի 27. — Լենինականում (այժմ՝ Գյումրի), Կիրովականի Արեւյանի անվան թատրոնի հյուրախաղերին:

1956

Մայիս. — Երևանի Ստանիսլավսկու անվան ռուսական թատրոնում, Կիրովականի Արեւյանի անվան թատրոնի հյուրախաղերին:

Космоспект, № 138.

1977

Փետրվարի 17. — Ստեփանակերտի Գորկու (այժմ՝ Վ. Փափազյանի) անվան թատրոնում (Թարգմ. Ստ. Ալաջաջյան). բեմադրութունը՝ Հովհաննես Կարապետյանի, նկարիչ՝ Գրիգոր Մատուրյան, երաժշտական ձևավորումը՝ Ֆելիքս Արամյանի, պարերի բեմադրութունը՝ Ա. Ա. Բաբայանի:

Լեոնտես — Բենիկ Օվչյան, Մամիլիուս — Ս. Երեմյան, Կամիլո — Սամվել Վիրաբյան, Անտիգոնես — Վանյա Հովհաննիսյան, Կլեոմենես — Ա. Հարությունյան, Դիոն — Սամվել Էվրիյան, Պոլիքսենես — Միքայել Հարությունյան, Ֆլորիդել — Բ. Գևորգյան, Նավաստի — Մ. Ավագյան, Բանտապահ — Բ. Պողոսյան, Մեր Հովիվ — Գուրգեն Գրիգորյան, Կլաուն — Քաջիկ Հարությունյան, Ավտոլիկոս — Մամիկոն Միքայելյան, Հերմիոն — Մարգր Բալասանյան, Պերտիդա — Ժաննա Գալստյան, Պոլինա — նը-

վարդ Ասատրյան, Էմիլյա — Ռոզա Գրիգորյան, Մոպսա — Արեգա Առաքելյան, Դորկաս — Զ. Առաքելյան, Ա. Հովվուհի — Ժաննա Գալստյան, Բ. Հովվուհի — Ա. Հարությունյան, Դատական պաշտոնյա — Վ. Առուշանյան, Ա. Պալատական — Բուղդան Բաբայան, Բ. պալատական — Բ. Պողոսյան, Ա. ազնվականուհի — Շուշիկ Գրիգորյան, Բ. ազնվականուհի — Ա. Հովհաննիսյան, Գ. ազնվականուհի — Ա. Օհանյան:

Երկրորդ կազմ. Մեր Հովիվ — Ժորա Մովսիսյան, Հերմիոն — Հերիքնազ Սիմոնյան, Պերտիդա — Արեգա Պետրոսյան, Պոլինա — Զուլիխտ Հարությունյան, Ա. Հովվուհի — Արեգա Պետրոսյան:

Կոմունիստ, № 73: Ներկայացման ծրագիրը:

1978

Մայիսի 25. — Կիրովականում, Ստեփանակերտի թատրոնի հյուրախաղերին:

Ներկայացման ծրագիրը:

MACBETH (1605)

ՄԱԿԲԵԹ

1864

Հունվարի 29. — Վենետիկի Մխիթարյան միաբանության դպրոցական թատրոնում (Ժան-Ֆրանսուա Դյուսիսի ֆրանսերեն փոխադրության 1839-ի հրատարակությունից թարգմ. Սամուել վարդապետ Կայսերյան), Շեքսպիրի ծննդյան 300-ամյակի առթիվ, առաջին անգամ:

Պիեսը խաղացվել է կրճատված, 9 գործող անձով, Լեդի Մակբեթի դերը դարձվել է ֆրետեկոնտ անունով, իսկ Հայերեն թարգմանության մեջ՝ էդգարդ, որդի Մակբեթի:

Բազմավեպ, 1964, № 10-12, էջ 287-289:

1867

Մարտի 25. — Կ. Պոլսի Նաումի թատրոնում, Ասիական ընկերության դերասանական խումբը (Թարգմ. Ուաչատուր Ուղուրեկյան). բեմադրությունը՝ Հակոբ Վարդուկյանի:

Մակբեթ — Հակոբ Վարդուկյան, (Լեդի Մակբեթ — Երանուհի Գարագաչյան, Մակդուֆ — Պետրոս Աղամյան):

Մասիա, № 789: Շեքսպիրական, գիրք 2, Եր., 1967, էջ 236:

1873-1874

Կ. Պոլսի Հայ դերասանական խումբը 1873-1874 թատերաշրջանում բեմադրվելիք պիեսների շարքում նախատեսել է ներկայացնել «Մակբեթը», իբրև առաջին անգամ:

Թատերախմբի վերատեսուչը եղել է Թովմաս Ֆասուլյանյանը, բեմի տնօրենը՝ Սերովբե Պենկյանը, փոխտնօրենը՝ Գրիգոր Վարդուկյանը: Ներկայացումը չի կայացել:

ԳԱԹ, Ս. Դավթյանի ֆոնդ:

1893

Դեկտեմբերի 20. — Թիֆլիսի Արքունական (օպերային) թատրոնում, Գևորգ Պետրոսյանի բենեֆիսային «Քին» ներկայացման մեջ կատարվել է մի տեսարան «Մակբեթից» (Թարգմ. Ստեփան Մալխասյանց):

Մակբեթ — Գևորգ Պետրոսյան:

Մատենադարան, Ալ. Երիցյանի ֆոնդ:

1899

Հունվարի 27. — Բաքվում, Թիֆլիսի դերասանական խումբը, ի նպաստ Գևորգ Պետրոսյանի տրված «Քին» ներկայացման մեջ բեմ բեմի վրա տեսարանում կատարել է հատված «Մակբեթից»:

Տարազ, № 5, էջ 127:

1914

Փետրվարի 10. — Թիֆլիսի Արտիստական ընկերության թատրոնում, Հայոց դրամատիկական ընկերության դերասանական խմբի ներկայացման («Մալոմե», «Դյուլթական հրչյուններ») վերջում Սիրանուչը կատարել է Լեդի Մակբեթի մենախոսությունը: (3-րդ արարի 4-րդ պատկերը):

Հորիզոն, № 32: Մշակ, № 33:

1910-ական թթ.

1910-ական թթ. երկրորդ կեսին, Նյու Յորքի Հայ դրամատիկ խմբի կատարմամբ (Թերևս՝ Մ. Մելքոնի թարգմանությամբ):

ԳԱԹ, Ղ. Սարգիսյանի հուշերը:

1919

Սեպտեմբերի 1. - Լովելի Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակյան կուսակցության Արանց և կանանց մասնաճյուղը բեմադրության է պատրաստել «Մակբեթը»:

Երիտասարդ Հայաստան, № 14:

1920

Մարտի 15. - Կ. Պոլսի Բերայի Պրտի Շան թատրոնում, ցերեկը, Պոլսահայ դրամատիկ խումբը. բեմադրությունը՝ Վ. Փափազյանի:

Մակբեթ - Վահրամ Փափազյան, Լեդի Մակբեթ - Սիրանույշ Ալիքսանյան, էդմոնդ - Տրդատ Նշանյան, Բանքո - Նշան Պեչիկթաշյան:

ԳԱԹ, Վ. Փափազյանի ֆոնդ:

Հոկտեմբերի 24. - Կ. Պոլսի Պրտի Շան թատրոնում, ցերեկը, Պոլսահայ դրամատիկ խումբը:

Նոր դերակատարներ՝ Դունկան - Տրդատ Նշանյան, Անգուս - Աշոտ Մատաթյան, Մակդուֆ - Հրաչյա Ներսիսյան, Մալկոմ - Երվանդ Թոլայան, Ռոս - Վ. Պալթազարյան:

Ճակատամարտ, № 588, 589:

Նոյեմբերի 4. - Նույն խումբը: Մակբեթ - Տրդատ Նշանյան:

1922

Օգոստոսի 6. - Կ. Պոլսի Սկյուտարի Թեփեբաշի թատրոնում, Պոլսահայ դրամատիկ խումբը:

Մակբեթ - Վ. Փափազյան, Լեդի Մակբեթ - Ս. Ալիքսանյան, Առաջին վհուկ - Գրիգոր Ավետյան:

ԳԱԹ, Գր. Ավետյանի ֆոնդ:

Նոյեմբեր-դեկտեմբեր. - Բաթումում, Վ. Փափազյանը (Մակբեթ) տեղի թատերական կոլեկտիվի հետ: Լեդի Մակբեթ - Նվարդ Ալիխանյան (վերագրվել է Արուս Ոսկանյանին):

1924

Աչնանը. - Խարկովում, Վ. Փափազյանը (Մակբեթ) տեղի թատերասերների խմբի հետ:

Մարտակոչ, № 298:

1926

Դեկտեմբերի 29. - Թիֆլիսի Ռուսթավելու անվան թատրոնում, Հայկական պետթատրոնի ներկայացումը. թարգմանությունը և բեմադրությունը՝ Վ. Փափազյանի (Մակբեթ), նկարիչ՝ Գիգո Շարբաբջյան:

Դունկան - Վարդան Միրզոյան, Բանքո - Մաթևոս Սանամյան, Մալկոմ - Ռ. Նադիրյան, Մակդուֆ - Խորեն Հարությունյան, Դոնալդեն - Պերճիկ (Հովհաննիսյան), Առաջին վհուկ - Հարություն Բերոյան, Ֆլինս - Վարյա Սարգսյան, Լեդի Մակբեթ - Մարի Բերոյան, Ազնվական կին - Արուս Ասրյան, Բ. վհուկ, Ա. մարդասպան - Մուրադ Կոստանյան, Մենտեթ, Գ. վհուկ, Բ. մարդասպան - Արամ Խոսրով, Դոնապան - Արշակ Մամիկոնյան, Համբավաբեր - Գեղամ Աֆրիկյան, Մանկավիճիկ - Սեդա Արարատյան, Լենոքս - Կարո Ալվարյան, Ռոս - Վալիկ (Անուշավան) Վարդանյան, Անգուս - Վահան Գալստյան:

Մարտակոչ, № 298: ԳԱԹ, Վ. Գալստյանի ֆոնդ:

1927

Հունվարի 27. - Թիֆլիսի Հայպետթատրոնում: Նոր դերակատար. Լեդի Մակբեթ - Օլգա Մայուրյան:

ԳԱԹ, Վ. Գալստյանի ֆոնդ:

Սեպտեմբերի 15. - Լենինականի (Գյումրի) Քաղաքացիական թատրոնում, Վ. Փափազյանի (Մակբեթ) ղեկավարությամբ խումբը:

Լեդի Մակբեթ - Մարիամ Մոճոռյան: Մասնակցել են նաև Արչակ Մամիկոնյանը, Արամ Ռչտունին, Հայկ Բեյլերյանը և ուրիշներ:

Բանվոր, № 75:

1928

Փետրվարի 8. - Թիֆլիսի Հայպետթատրոնում, թարգմանությունը և բեմադրությունը՝ Վ. Փափազյանի (Մակբեթ), նկարիչ՝ Գ. Շարբաբչյան:

Դունկան - Միքայել Ալիխանյան, Մալկոմ - Արտաշես Վարդանյան, Դոնալդեյն - Նվարդ Ալիխանյան, Բանքո - Մաթևոս Սանամյան, Մակդուֆ - Դավիթ Մալյան, Լենոքս և Անգուս - Վահան Գալստյան, Ռոս - Անուշավան (Վավիկ) Վարդանյան, Ֆլինս - Վեներա Հակոբյան, Բժիշկ - Արտեմ Լուսինյան, Դրոնապան - Դորի Ամիրբեկյան, Ա. վհուկ - Հարություն Բերոյան, Բ. վհուկ - Գևորգ Փիրումյան, Գ. վհուկ - Ալեքսանդր Աբարյան, Ա. մարդասպան - Գրիգոր Ավագյան, Համբավաբեր - Գեղամ Աֆրիկյան, Լեդի Մակբեթ - Մարի Բերոյան, Ազնվական կին - Արուս Ասրյան:

Պրոլետար, № 30, 34: ԳԱԹ, Վ. Գալստյանի ֆոնդ:

Հունվարի 18. - Բաքվի Հայպետթատրոնի ներկայացումը (Թարգմ. Հ. Մասեհյան), բեմադրությունը՝ Լևոն Քալանթարի:

Մակբեթ - Վ. Փափազյան, Լեդի Մակբեթ - Մարիա Ադամյան, Մալկոմ - Սերժ Հայրյան, Դոնալդեյն - Լյուսի Թառայան,

Բանքո - Լևոն Ալավերդյան, Մակդուֆ - Ալեքսանդր Հովհաննիսյան, Լենոքս - Մկրտչյան, Ռոս - Մարտունի Մարյան, Բժիշկ - Աղասի Ալայան, Ազնվական կին - Մանյա Թավրիզյան, Դրոնապան և Բ. վհուկ - Ավետ Ազյան, Ա. վհուկ - Վահան Եսայան, Գ. վհուկ - Միքայել Սաֆարյան, Համբավաբեր - Սերոբ, Դահիճ - Մարկոսյան:

ԳԱԹ, Լ. Ալավերդյանի ֆոնդ:

1932

Նոյեմբերի 15.- «Մակբեթի» Համբարձեմը Երևանի Առաջին (այժմ՝ Սունդուկյանի անվ.) թատրոնի կողմից:

1933

Ապրիլի 24. - Երևանի Առաջին (այժմ՝ Սունդուկյանի անվ.) թատրոնում (Թարգմ. Հ. Մասեհյան), տեքստի լրացումները՝ Տիգրան Հախումյանի (5 գործ., 20 պատկեր), տեքստի համադրումը և բեմադրությունը՝ Արմեն Գուլակյանի, ռեժիսուրա՝ Ա. Գուլակյան, Մկրտիչ Զանան, նկարիչ՝ Միքայել Արուստյան, երաժշտությունը՝ Արամ Նաչատրյանի:

Դունկան - Տիգրան Այվազյան, Մալկոմ - Վաչե Բազրատունի, Մակբեթ - Հրաչյա Ներսիսյան, Լեդի Մակբեթ - Արուս Ոսկանյան, Բանքո - Վավիկ Վարդանյան, Ֆլինս - Թաթուլ Դիլաբյան, Եպիսկոպոս - Ս. Ասլանյան, Անգուս - Ավետ Ավետիսյան, Մակդուֆ - Գուրգեն Զանիրբեկյան, Ռոս - Լևոն Մարյան, Լենոքս - Օրի Բունիաթյան, Մենտեթ և Ա. ապստամբ քաղաքացի - Գարիկ Մուշեղյան, Կաթնես - Գեղամ Աֆրիկյան, Միվարդ - Հենրի Ասլանյան, Բժիշկ և Դոնապան - Գուրգեն Գաբրիելյան, Ա. աղջիկ - Անատոլյա Եղյան, Բ. աղջիկ - Ա. Միմոնյան, Էմմանուել - Մուրադ Կոստանյան, Մարդասպան - Սիանոս Հովհաննիսյան, Ա. քահանա - Տիգրիս Աբրահամյան, Բ. քահանա և Բ. սուրհանդակ Դունկանի մոտ - Գևորգ Ասլանյան, Գ. քահանա և Զեկ-Կեղ - Վաղինակ Մարգունի, Դիկ -

Հովհաննես Ավագյան, Ջոն — Ռաֆայել Սարոյան, Ջորջ — Նշան Գևորգյան, Սմիթ — Սուրեն Աբեղյան, Սուրհանդակ Ջեկ-Կեդի մոտ — Տարոն Նաչատրյան, Ա. սուրհանդակ Դունկանի մոտ, Բ. լրտես Անգուսի մոտ և Ա. սպասավոր — Ծերուն Սամոկրանյան, Ա. լրտես Անգուսի մոտ — Ազատ Շերենց, Ա. կին ապստամբ — Ամայա Արագյան, Բ. սպասավոր — Հ. Գալստյան:

Ապրիլի 26. — Երկրորդ կազմ. Մակրեթ — Մկրտիչ Ջանան;

Ապրիլի 27. — Լեդի Մակրեթ — Ռուզաննա Վարդանյան:

Մայիսի 16. — Բժիշկ — Գրիգոր Ավետյան:

Հունիսի 16. — Սիվարդ — Վահան Դասոյան:

Խորհրդային Հայաստան, № 134: Սունդուկյանի անվ. Թատրոնի նյութեր:

Մայիսի 19-20. — Հայաստանի գրողների տանը, Սունդուկյանի անվան Թատրոնի բեմադրության քննարկումը: Ջեկուցող՝ Հայկ Գյուլիքևիսյան:

Գրական Թերթ, № 9:

1934

Երևանի Առաջին պետթատրոնում, նոր դերակատարներ:

Հունվարի 28. — Ռոս — Վահան Դասոյան:

Մայիսի 24. — Ջեկ-Կեդ — Վահան Դասոյան:

1935

Հունիսի 10. — Երևանի Առաջին պետթատրոնի բեմադրության վերջին՝ 59-րդ ներկայացումը:

1940-1950-ական թթ.

Սփյուռքահայ Թատրոնում: Մակրեթ — Մանվել Մարուքյան:

Դերասանի վկայությունը:

1950

Հայեպում. — Փարիզահայ դերասան-ռեժիսոր Տրդատ Նշանյանը (Մակրեթ) տեղի Թատերասերների խմբի հետ:

Ք. Քորանյան, Սուրիահայ Թատրոնը և Բարսեղ Արովյանի հուշերը, Բեյրութ, 1973, էջ 37:

1958

Նոյեմբերի 23. — Սոֆիայի Գ. Դիմիտրով սրահում, «Երևան» մշակութային միության «Սունդուկյան» Թատերախումբը Վահրամ Փափագյանի (Մակրեթ) մասնակցությամբ, տեսարաններ:

Լեդի Մակրեթ — Սիրուն Տեր-Մինասյան:

ԳԱՔ, Օ. Քեչյանի ֆոնդ:

1964

Մայիսի 28-29. — Երևանի Հայֆիլհարմոնիայի մեծ (այժմ՝ Արամ Նաչատրյանի անվան) դահլիճում, Շեքսպիրի ծննդյան 400-ամյակի առթիվ, տեսարան:

Մակրեթ — Վ. Փափագյան, Լեդի Մակրեթ — Լյուսյա Հովհաննիսյան:

1967

Դեկտեմբերի 3. — Երևանի Գեղարվեստա-Թատերական ինստիտուտի ռեժիսորական ֆակուլտետի երկրորդ կուրսի (ղեկ. Ռ. Ջրբաչյան) ուսանող Կարլեն Վարժապետյանի բեմադրությամբ, տեսարաններ (I և IV):

Մակրեթ — Ռուբեն Մակարյան, Լեդի Մակրեթ — Փիրուզա Կողակյան (դերասանակ. ֆակ. երկրորդ կուրսից), Ա. վհուկ — Կ. Աղիլխանյան (դերասանակ. ֆակ. երկրորդ կուրսից), Բ. վհուկ — Սվետլանա Քոչարյան (այժմ՝ Լանա Ատրունի), Գ.

վհուկ – Գոհար Տրդատյան (ղերասանակ. ֆակ. երրորդ կուրսից), Սպասավոր – Արմեն Նանդիկյան:

Ծրագիր ուսումնական ֆակուլտետի 11-րդ չրջանավարտների, Եր., 1971:

1972

Մարտի 11. – Բեյրութի Հ. Տեր-Մելքոնյան սրահում (Բուրջ Համուտ), Շեքսպիրյան երեկոյին, Պերճ Թոմպուլյանի բեմադրությամբ ու մասնակցությամբ (Մակբեթ), տեսարան:

Լեդի Մակբեթ – էոժենի Թոմպուլյան:

ԳԱԹ, Զ. Գալուստյանի ֆոնդ:

Մայիսի 5. – Կիրովականի (այժմ՝ Վանաձոր) Արեւյանի անվան թատրոնում (Թարգմ. Հ. Մասեհյան). բեմադրությունը՝ Ռաֆայել Զրբաչյանի, նկարիչներ՝ Նիկոլայ Էպով, Սվետլանա Ստավցևա (Մոսկվա), զգեստները՝ Սերինե Բեժանյանի, պարերը՝ Զարե Մուրադյանի, երաժշտական ձևավորումը՝ Զոն Ասատրյանի, ներկայացումն ընթացել է առանց ընդմիջման:

Դուռնական – Լևոն Սարգսյան, Մալկոմ – Լևոն Շարաֆյան, Դոնալդ – Մ. Մարգարյան, Մակբեթ – Վոլոդյա Գրիգորյան, Բանքո – Սուրեն Հովհաննիսյան, Մակդուֆ – Հակոբ Ազիզյան, Լենոքս – Աշոտ Գևորգյան, Ռոս – Ալֆրեդ Զաքարյան, Ֆլինս և Սպա – Ռ. Բաղդասարյան, Սեյտոն – Ռազմիկ Մարգարյան, Բժիշկ – Միքայել Հակոբյան, Դոնապան – Գ. Ստեփանյան, Ա. վհուկ – Ռ. Գորիկյան, Բ. վհուկ – Ռոզա Մխիթարյան, Գ. վհուկ – Շամիրամ Տերտերյան, Ա. մարդասպան – Ղազար Նազարյան, Բ. մարդասպան – Վ. Աղաջանյան, Լեդի Մակբեթ – Լենա Փաշինյան, Լեդի Մակդուֆ – Էլինե Աղամյան, Լեդի Մակդուֆի որդին – Ս. Լ. Դանիելյան (զպրոցական), Ազնվական կին – Լիդա Վասիլյան, Մառա – Սամվել Վիրաբյան, Լրաբեր – Ասատուր Օհանյան:

Երկրորդ կազմ. Բ. վհուկ – Մ. Նահապետյան, Ֆլինս – Ա. Սարգսյան:

Ներկայացման ծրագիր:

1973

Մայիսի 4. – Կիրովականի Արեւյանի անվան թատրոնի բեմադրության քննարկումը: Զեկուցող՝ Նշան Մուրադյան:

Թատերական Երևան, № 11:

Հունիսի 1. – Երևանի Գեղարվեստա-թատերական ինստիտուտի ուսումնական ֆակուլտետի երրորդ կուրսի (ղեկ. Ռ. Զրբաչյան) ուսանող Արա Տեր-Գրիգորյանի բեմադրությամբ, տեսարաններ:

Մակբեթ – Կարեն Զանգիրյան, Լեդի Մակբեթ – Գոհար Տրդատյան (ՊՀԹ ղերասանուհի), Աիդա Հովհաննիսյան, Բանքո – Մ. Փանոսյան, Ռոս – Դավիթ Սաֆարյան, Անգուստ – Մանուել Զիջի (Սիրիա), Սպասավոր – Նիկոլ Գյուլբուրդյան (Իրան), Վհուկներ – Միհրան Զուլալյան, Իրինա Օհանյան, Սաթենիկ Մաթևոսյան:

Ծրագիր ուսումնական ֆակուլտետի 15-րդ չրջանավարտների, Եր., 1974:

Հունիսի 16–17, 24. – Հալեպի ՀԲԸ միության Հանդիսասրահում, Ուրֆայի Վերածնունդ միության թատերախումբը, Շեքսպիրյան երեկոյին, Պերճ Թոմպուլյանի բեմադրությամբ ու մասնակցությամբ (Մակբեթ), տեսարաններ:

Լեդի Մակբեթ – էոժենի Թոմպուլյան, Սպա – Սարգիս Սերմանուկյան:

Զարթուր, № 208:

1973–1974

Երևանի Գեղարվեստա-թատերական ինստիտուտի ուսումնական ֆակուլտետի (ղեկ. Արտ. Հովսեփյան) ուսանող Լեոնիդ Հարությունյանի նախադիպլոմային աշխատանքը, տարբեր կուրսերի ուսանողների մասնակցությամբ:

Մակբեթ – Լևոն Գրիգորյան, Լեդի Մակբեթ – Զուլիետ Ստեփանյան: Մասնակցել են նաև՝ Կարեն Աբրահամյանը, Սամվել Գարանյանը, Ռուբեն Հախվերդյանը, Հրաչիկ Մեսյանը:

Առնիկ Հարությունյանի հաղորդումը:

1988

Գարնանը. – Մոսկվայի Տազանկայի թատրոնում, Կինեմատոգրաֆիայի Համամիութենական պետական ինստիտուտի Հայկական դերասանական կուրսի ներկայացումը, կուրսի ղեկավար և բեմադրող՝ Արմեն Զիզարխանյան:

Մակրեթ – Արթուր Դիլանյան:

Արտաշես Ալեքսանյանի Հաղորդումը:

1995

Հուլիսի 12. – Թեհրանի Հայ Ուսումնասիրաց Չարմահայ միության «Հովհ. Թումանյան» սրահում, «Հայ Փորձական թատրոնը». բեմադրությունը և Համադրումը թատերախմբի ղեկավար Լուսաննա Հովհաննիսյանի (Հ. Մասեհյանի թարգմանություն սեղմված-կրճատված տարբերակով):

Մակրեթ – Արա Ասլանյան, Լեդի Մակրեթ – Ժանետ Հովհաննիսյան, Ա. վճուկ, Բանքո, Բանքոյի ուրվականը, Սեյտոն, Մահ – Վարուժան Ազիզյան, Բ. վճուկ, Մարդասպան, Բժիշկ, Զինվոր – Հենրիկ Ուաչատրյան:

Ժանետ Հովհաննիսյանի Հաղորդումը:

Հուլիսի 15. – Նույնը կրկնվել է ի պատիվ Չարմահայի Հայ Ուսումնասիրաց միության նորոգ Հանգուցյալ դերասան և ռեժիսոր Էդիկ Ասլանյանի: (Ուղագրվել է վեց անգամ):

Ալիք, № 150:

2004

Հոկտեմբերի 23. – Երևանի Ղափլանյանի անվան դրամատիկական թատրոնում (Թարգմ. Հ. Մասեհյան), բեմականացման տարբերակը և բեմադրությունը Արմեն Ուանդիկյանի, նկարիչ՝ Կարեն Գրիգորյան, ռեժիսորներ՝ Արթուր Ութմազյան, Ռոբերտ Հարությունյան, երաժշտական ձևավորումը՝ Աշոտ Փափազյանի և Ա. Ուանդիկյանի:

Դունկան – Ռոբերտ Հարությունյան, Մալկոմ – Գրիգոր Ուաչատրյան, Նարեկ Ղափլանյան, Մակրեթ – Արթուր Ութմազյան, Լեդի Մակրեթ – Լիլիթ Մեսրոպյան, Լուիզա Ղամբարյան, Մարինե Գաբրիելյան, Բանքո – Ռուբեն Կարապետյան, Մակդուֆ – Հովհաննես Բարախանյան, Լեդի Մակդուֆ – Նաիրա Շահիրյան, Լիզա Բարսեղյան, Մակդուֆի որդին – Արեն Մարգարյան, Ռոս – Արմեն Բարսեղյան, Լենոքս – Արտյոմ Եղիազարյան, Ֆլինս – Հրաչյա Ստեփանյան, Սեյտոն – Էրիկ Սարգսյան, Արեն Վաթյան, Բժիշկ – Կարպիս Շամյան, Գևորգ Աբազյան, Լրաբեր – Հովհաննես Թեքզոյցյան, Մաղրաժու – Վահագն Գալստյան, Դայակ – Հայկուհի Ուուդավերդյան, Մարի Մարյան, Հեկատե – Շուշան Ղազարյան, Ա. ոգի – Լուիզա Ղամբարյան, Լիլիթ Մեսրոպյան, Բ. ոգի – Լուսինե Հարությունյան, Գ. ոգի – Անժել Սարգսյան, Ա. մարդասպան – Էդվարդ Գասպարյան, Բ. մարդասպան – Արա Գևորգյան, Զինվորներ – Տիգրան Գևորգյան, Վահան Մալխասյան, Գազիկ Մկրտչյան:

Ներկայացման ծրագիրը:

2008

Սեպտեմբերի 13. – Երևանի Ղափլանյանի անվան դրամատիկական թատրոնը, Երևանյան Շեքսպիրյան միջազգային թատերական փառատոնին:

2010

Սեպտեմբերի 15. – Երևանի Սունդուկյանի անվան թատրոնում. «Լեզենդ Մակրեթի մասին» վերնագրով (Թարգմ. Հ. Մասեհյան): Բեմադրությունը, նկարչական և երաժշտական ձևավորումները՝ Վահան Բաղայանի, զգեստների նկարիչ՝ Մերի Սարգսյան: Ներկայացվել է Վ. Փափազյանի անվան Շեքսպիրյան միջազգային թատերական փառատոնին:

KING JOHN (1596)

ՋՈՆ ԱՐՔԱ

1981

Նոյեմբերի 11. – Երևանի Սունդուկյանի անվան թատրոնում (Թարգմ. Նաչիկ Դաշտենց), առաջին անգամ, Շեքսպիրյան ներկայացումների փառատոնի բացմանը. բեմադրությունը Նորեն Աբրահամյանի, ռեժիսոր՝ Համլետ Հովհաննիսյան, նկարիչ՝ Զարուհի Մուրադյան, զգեստները՝ Սամվել Փարթամյանի, կոմպոզիտոր՝ Տիգրան Մանսուրյան, պարերը՝ Ռուդոլֆ Նառատյանի, սուսերամարտը՝ Մ. Մելքոնյանի:

Ջոն Արքա – Սոս Սարգսյան, Արթուր – Ա. Մանուկյան, Կոմս Փեմբրուկ – Գևորգ Ասլանյան, Կոմս-էսեքս – Վիգեն Ստեփանյան, Կոմս Սոլսբերի – Վլադիմիր Աբաջյան, Հուբերտ դե Բուրգ – Արմեն Մարության, Ռոբերտ Ֆոլքլենդերիջ – Սերգեյ Մկրտչյան, Ֆիլիպ Ֆոլքլենդերիջ – Ռուդոլֆ Ղևոնդյան, Պիտեր Պոմֆրեացի – Աչոտ Ներսիսյան, Ֆիլիպ – Հովակ Գալոյան, Լուիս – Յուրի Ամիրյան, Կարդինալ Պանդոլֆ – Մայիս Կարապետյան, Շատիլոն – Ալեքսանդր Նաչատրյան, Թագուհի էլիսոր – Վարդուհի Վարդերեսյան, Կոնստանս – Լյուսյա Հովհաննիսյան, Բլանչ – Անուշ Սարգսյան, Առաջին ծաղրածու – Հարություն Մովսիսյան, Երկրորդ ծաղրածու – Վլադիմիր Քոչարյան, Ստիվըն Լենգթըն – Նաչիկ Նազարեթյան, Լորդեր – Գևորգ Աչուկյան, Գեղամ Հարությունյան, Մուրադ Կոստանյան, Վադինակ Մարգունի, Ալեքսանդր Ադամյան, Գևորգ Չեպչյան, Վաչե Բագրատունի, Վահրամ Եղչատյան, Անատոլի Թորգոմյան, Նորայր Գևորգյան, Կարեն Զանիբեկյան, Անժերի քաղաքացիներ – Հարություն Հայրապետյան, Լորենց Առուշանյան, Աչոտ Բարսեղյան, Լենա Ալվարյան, Լուսինե Բարսեղ-

յան, Զուլիետա Բարսեղյան, Թամար Աբրահամյան, Մ. Պետրոսյան, Լյուդմիլա Բարսեղյան, Լեդիներ – Ալլա Թումանյան, Կարինե Սուքիասյան, Թամար Աբրահամյան, Դահիճներ – Վահան Հովակիմյան, Արթուր Նալբանդյան:

Ներկայացման ծրագիրը:

1982

Նոր դերակատարներ. փետրվարի 24-ին՝ Երկրորդ ծաղրածու – Աչոտ Ղուկասյան, մայիսի 11-ին՝ Կոմս Սոլսբերի – Գեվորգ Չեպչյան, 21-ին՝ Ֆիլիպ – Գեղամ Հարությունյան, Հոկտեմբերի 8-ին՝ Բլանչ – Ալլա Վարդանյան, 1983-ի Հունվարի 9-ին՝ Երկրորդ ծաղրածու – Արմեն Էլբակյան:

1983

Ապրիլի 5, 6. – Մոսկվայի Փոքր թատրոնում, Երևանի Սունդուկյանի անվան թատրոնի Հյուրախաղերին. տեքստը հաղորդվել է ռուսերեն թարգմանությամբ:

Հունիսի 12. – Կիևի Ֆրանկոյի անվան թատրոնում, Երևանի Սունդուկյանի անվան թատրոնի Հյուրախաղերին:

Հունիսի 23-ին, ցերեկը – ցուցադրվել է հեռուստատեսությամբ:

Սեպտեմբերի 28. – Սունդուկյանի անվան թատրոնում, նոր դերակատարներ. Պիտեր Պոմֆրեացի – Հարություն Հայրապետյան, Հոկտեմբերի 30-ին՝ Շատիլոն – Կարեն Զանիբեկյան:

1984

Մարտի 11. – Նոր դերակատարներ՝ Կոմս Փեմբրուկ – Վաչե Մարութանյան:

Հոկտեմբերի 27. – Սունդուկյանի անվան թատրոնի բեմադրության վերջին՝ 60-րդ ներկայացումը:

Սունդուկյանի անվ. թատրոնի ներկայացումների զբանջման մատյաններ:

Մայիսի 16 – Երևանի Սունդուկյանի անվան թատրոնի «Զոն Արքա» բեմադրությունը ներկայացվել է Լոնդոնի՝ չեքսպիրյան շրջանի «Գլոբուս» (կլոր, առանց տանիքի) թատրոնում:

Հունիսի 20. – Սունդուկյանի անվան թատրոնում (Թարգմ. Ս. Դաշտենց), բեմադրությունը՝ Տիգրան Գասպարյանի, նկարիչ՝ Վահագն Թևանյան, զգեստների նկարիչ՝ Մերի Սարգսյան, կոմպոզիտոր՝ Էդուարդ Հայրապետյան:

Զոն արքա – Արմեն Մարության, Բաստարդ – Տիգրան Ներսիսյան, Կոնստանս – Ալլա Վարդանյան, Էլինոր – Նելլի Ներանյան, Արքա Ֆիլիպ – Արամ Հովհաննիսյան, Կարդինալ Պանդոլֆ – Արմեն Մարգարյան, Հուբերտ – Ալբերտ Սաֆարյան, Բլանչ – Լիանա Արեստակյան, Արթուր – Գնել Ուլիխանյան, Լյուդովիկ – Դավիթ Գասպարյան, Երաժիշտներ – Արտակ Ասատրյան, Մհեր Մնացականյան, Ոսրով Մնացականյան:

Ներկայացման ծրագիրը:

KING RICHARD II (1595)

ՌԻՉԱՐԴ ԵՐԿՐՈՐԴ ԹԱԳԱՎՈՐ

1984

Նոյեմբերի 25. – Կիրովականի (այժմ՝ Վանաձոր) Արեւյանի անվան թատրոնում (Թարգմ. Սաչիկ Դաշտենց), առաջին անգամ, Շեքսպիրյան ներկայացումների փառատոնին. բեմադրությունը՝ Վահե Շահվերդյանի, նկարիչ՝ Սաչատուր Ղարաբեկյան, զգեստները՝ Նատաշա Կազիրելովայի, երաժշտական ձեւավորումը՝ Միհրան Զուլակյանի:

Ժամանակ – Հասմիկ Ալեքսանյան, Ռիչարդ Երկրորդ – Ռազմիկ Սոսրոն, Հենրի Բոլինբրոկ – Հակոբ Ազիզյան, Զոն Գոնտ – Սուրեն Հովհաննիսյան, Յորքի դուքս – Գառնիկ Պապյան, Դուքս Օմեո – Հայկ Թորոսյան, Կոմս Նորթեմբերլենդ – Ժակ Գաբրիելյան, Թոմաս Մաուբրի – Սամվել Փիլոյան, Հենրի Պերսի – Արթուր Ազիզյան, Բուչի – Վ. Նազլուխանյան, Բեզոտ – Հակոբ Դանիելյան, Գրին – Արշակ Մարտիրոսյան, Լորդ Ռոս – Ասատուր Օհանյան, Լորդ Վիլոբի – Գագիկ Դուրմիչյան, Լորդ Ֆիցվոտեր – Արամ Մխիթարյան, Կարլայլի եպիսկոպոսը – Մայիս Սարգսյան, Լորդ Մարչալ – Կ. Սարուխանյան, Պիրա էքստոն – Վ. Աղաջանյան, Ա. պարտիզպան և Ախոռապետ – Ռազմիկ Մարգարյան, Բ. պարտիզպան – Սերգեյ Մելիքյան, Թագուհի – Էլինե Աղամյան, Յորքի դքսուհի – Լենա Փաշինյան, Գլոստերի դքսուհի – Քնարիկ Գուրուսյան, Պալատական տիկին – Շամիրամ Տերտերյան:

Ներկայացման ծրագիրը:

1985

Սեպտեմբերի 27. – Ստեփանակերտի թատրոնում, Կիրովականի Արեւյանի անվան թատրոնի հյուրախաղերին:

1987

Հուլիսի 20, 28. – Մոսկվայի Սովրեմեննիկ թատրոնում, Կիրովականի Արեւյանի անվան թատրոնի հյուրախաղերին:

Օգոստոսի 7, 18. – Բառնաուլում (Ռուսաստանի Ալթայան երկրամաս), Կիրովականի Արեւյանի անվան թատրոնի հյուրախաղերին:

Սեպտեմբերի 11. – Թբիլիսիի Հայկական թատրոնում, Կիրովականի Արեւյանի անվան թատրոնի հյուրախաղերին:

1988

Ապրիլի 11. – Ալավերդու լեռնամետալուրգիական կոմբինատի Մշակույթի պալատում, Վահրամ Փափազյանի ծննդյան 100-ամյակին նվիրված երեկոյին, տեսարաններ Կիրովականի Արեւյանի անվան թատրոնի բեմադրությունից՝ «Այս երեկո Փափազյանի հետ»:

Ռիչարդ Երկրորդ – Ռազմիկ Սոսրոն, Ռիչարդի Հարանացու – Հասմիկ Ալեքսանյան:

Նույնը՝ ապրիլի 14-ին և 15-ին. Նոյեմբերյանի Մշակույթի տանը և № 1 միջնակարգ դպրոցում:

1995

Նոյեմբերի 13, 17. – Երևանի Պարոնյանի անվան թատրոնում, նվիրված Հ. Արեւյանի ծննդյան 130-ամյակին, Վանաձորի Արեւյանի անվան դրամատիկական թատրոնի հյուրախաղերին:

Ժամանակ – Հասմիկ Ալեքսանյան, Ռիչարդ Երկրորդ – Ռ. Սոսրոն, Հենրի Բոլինբրոկ – Հ. Ազիզյան, Զոն Գոնտ – Վոլոդյա

Գրիգորյան, Յորքի դուքս – Վրույր Հարությունյան, Դուքս Օմեո – Հ. Թորոսյան, Կոմս Նորթեմբերլենդ – Ալֆրեդ Զաքարյան, Թոմաս Մաուրրի – Ս. Փիլոյան, Հենրի Պերսի – Ա. Ազիզյան, Բուչի – Արամ Մխիթարյան, Բեգոտ – Հ. Դանիելյան, Գրին – Վահրամ Ազիզյան, Լորդ Ռոս – Մայիս Սարգսյան, Լորդ Վիլորի – Արկադի Հարությունյան, Լորդ Ֆիցվոտեր – Ա. Մխիթարյան, Պիրա էքստոն – Զանիկ Ավետիսյան, Ախոռապետ – Ռ. Մարգարյան, Թագուհի – Էլինե Աղամյան, Յորքի դքսուհի – Գրետա Մեջլումյան, Պալատական տիկին – Շ. Տերտերյան:

Ներկայացման ծրագիրը:

KING RICHARD III (1592)

ՌԻՉԱՐԴ ԵՐՐՈՐԴ

1910

Հունիսի 6. — Թիֆլիսի Հավլարարի «Նոր դրամա» թատերախումբը, տեսարաններ. թարգմանությունը և բեմադրությունը՝ Ամո Նարազյանի, առաջին անգամ:

Ռիչարդ Երրորդ — Ամո Նարազյան, էդվարդ Չորրորդ — Բազրատ Մուրադյան, էդվարդ Վալեսի իշխան — Լևոն Երամյան, Գևորգ Կլարենսի դուքս — Միքայել Կոստանյան, Հենրիխ Յոթերորդ — Հայկազ Հայկազյան, Ելիզավետա — Նինա Մանուչարյան, Լեդի Աննա — Նինվել Նարազյան:

Հորիզոն, № 123:

1911

Փետրվարի 6. — Թիֆլիսի Հավլարարի «Նոր դրամա» թատերախումբը, Ամո Նարազյանի (Ռիչարդ Երրորդ) բեմադրությամբ:

Սուրհանդակ, № 238:

1956

Հոկտեմբեր. — Երևանում, ռադիոբեմադրության է պատրաստել Արմեն Գուլակյանը:

Թատերական Երևան, № 20:

1972

Սեպտեմբերի 2. — Երևանի Դրամատիկական (այժմ՝ Ղափանյանի անվ.) թատրոնում (Թարգմ. Նաչիկ Դաշտենց), առաջին անգամ ամբողջովին, բեմադրությունը և նկարչական ձևավորումը՝ Հրաչյա Ղափանյանի, ռեժիսոր՝ Արտաշես Հովհաննիսյան, զգեստների ձևավորումը Լյուդմիլա Շուտովայի, երաժշտական ձևավորումը՝ Ֆելիքս Արամյանի:

էդվարդ Չորրորդ թագավոր — Բարխուդար Ղազիյան, էդվարդ Վալեսի իշխան — Արթուր Ութմազյան, Ռիչարդ Յորքի դուքս — Արմեն Նանդիկյան, Գևորգ Կլարենսի դուքս — Վլադիմիր Մսրյան, Ռիչարդ Երրորդ — Լևոն Թուխիկյան, Հենրիկոս Յոթերորդ թագավոր — Անդրանիկ Հարությունյան, Ջոն Մորտոն — Կարպիս Շամյան, Բուկինգհամի դուքս — Գուժ Մանուկյան, Նորֆոլկի դուքս — Վ. Այդինյան, Կոմս Ռիվերս — էդվարդ Համբրադոմյան, Մարկիզ Դորսեթ — Գ. Բալակիրյան, Լորդ Գրի — Տիգրան Մխիթարյան, Օքսֆորդի կոմս — Հ. Բրուտչյան, Լորդ Հեստինգս — Օթար Տեր-Հովհաննիսյան, Լորդ Ստենլի — Բաջիկ Բարսեղյան, Ռիչարդ Ռետկլիֆ — Ռոյանդ Հունանյան, Վիլյամ Բեթսերի — Ռաֆայել Բոթանջյան, Ջեյմս Տիրբել — Է. Միքայելյան, Ջեյմս Բլանտ — Գ. Նազարյան, Ռոբերտ Բրակենբերի — Գևորգ էլբակյան, Լոնդոնի լորդ քաղաքապետ — Արծրունի Հարությունյան, Ա. ոճրագործ — Հանրի Ջարյան, Բ. ոճրագործ — Թորոս Նաչատրյան, Թագուհի էլիզաբեթ — Մարուսյա Մարտիրոսյան, Մարգարիտ — Էմմա Վարդանյան, Յորքի դքսուհի — Ժասմեն Մսրյան, Լեդի Աննա — Վիոլետա Գևորգյան:

Այլ դերակատարներ՝ Թագուհի էլիզաբեթ — Աննա Պետրոսյան, Մարգարիտ — Ջեմմա Կարապետյան, Յորքի դքսուհի — Ասյա Սուլջան, Լեդի Աննա — Հայկուհի Նուրապետրյան, Ա. քաղաքացի — Դավիթ Մկրտչյան, Գ. քաղաքացի — Գևորգ Աբազյան:

Թատերական Երևան, № 15: Ներկայացման ծրագիրը:

1973

Ապրիլ. — Մոսկվայի Լենինյան Կոմերիտմիության թատրոնում, Երևանի Դրամատիկական թատրոնի Հյուրախաղերին:

Քառերական Երևան, № 11:

Հունիս—Հուլիս. — Լենինականի (այժմ՝ Գյումրի) թատրոնում, Երևանի Դրամատիկական թատրոնի Հյուրախաղերին:

Նոր դերակատարներ՝ Էդվարդ Չորրորդ — Դավիթ Մկրտչյան, Ռիչարդ Յորջի դուքս — Հրաչյա Ղ. Ղազարյան, Կոմս Ռիվերս — Կիմ Երիցյան, Մարկիզ Դորսեթ — Գևորգ Աբազյան, Օքսֆորդի կոմս — Կ. Սարգսյան, Լորդ Ստենլի — Ռ. Կարապետյան:

Քառերական Երևան, № 11-ի Հավելված:

1977

Մոսկվա, Քրիլիսի, Բաքու. — Երևանի Դրամատիկական թատրոնի Հյուրախաղերին:

Նոր դերակատարներ՝ Էդվարդ Չորրորդ — Անդրանիկ Հարությունյան, Մարկիզ Դորսեթ — Մակիչ Մարգարյան, Լորդ Հեստինգս — Հ. Հովսեփյան, Ջեյմս Տիրրել — Ազատ Գասպարյան, Ռոբերտ Բրակենբերի — Դավիթ Մկրտչյան:

Քառերական Երևան, № 11:

1978

1978 Հունվարի 24. — Երևանի Դրամատիկական թատրոնի 100-րդ ներկայացումը:

Քառերական Երևան, № 4, էջ 28:

1981

Նոյեմբերի 26. — Երևանի Դրամատիկական թատրոնում, Շեքսպիրյան ներկայացումների փառատոնին (զգեստների նկարիչ՝ Անահիտ Արուտչյան):

Էդվարդ Չորրորդ — Անդրանիկ Հարությունյան, Էդվարդ Վալեսի իշխան — Ա. Ութմազյան, Ռիչարդ Յորջի դուքս — Ա. Ոսանդիկյան, Գևորգ Կլարենսի դուքս — Վ. Մսրյան, Ռիչարդ Երրորդ — Լ. Թուխիկյան, Ջոն Մորտոն — Կ. Շամյան, Մարկիզ Դորսեթ — Մակիչ Մարգարյան, Լորդ Գրի — Գ. Մխիթարյան, Լորդ Հեստինգս — Վահան Արծրունյան, Լորդ Ստենլի — Ռուբեն Կարապետյան, Ռիչարդ Ռետկլիֆ — Ռ. Հունանյան, Վիլյամ Քեթսբի — Ռ. Քոթանջյան, Ջեյմս Տիրրել — Ավետիս Ուրիմյան, Ռոբերտ Բրակենբերի — Ռոբերտ Հարությունյան, Լոնդոնի լորդ քաղաքապետ — Վեհմիր Ուաչիկյան, Ա. ոճրագործ — Հասան Նավոյան, Բ. ոճրագործ — Թ. Ուաչատրյան, Թագուհի Եղիսաբեթ — Ա. Պետրոսյան, Մարգարիտ — Է. Վարդանյան, Յորջի դքսուհի — Ժ. Մսրյան, Լեդի Աննա — Վ. Գևորգյան, Էդուարդի այրին՝ Ռիչարդի կինը — Հ. Նուրավերդյան:

Ներկայացման ծրագիրը:

1989

Հոկտեմբեր. — Երևանի Դրամատիկական թատրոնում, Հրաչյա Ղափլանյանի Հիշատակին նվիրված բեմադրությունների շարքի բացմանը:

ROMEO AND JULIET (1596)

ՌՈՄԵՈ ԵՎ ՋՈՒԼԻԵՏ

1869

Նոյեմբերի 22. — 4. Պոլսի Կետիկ Փաշայի՝ Հակոբ Վարդովյանի «Թատրոն Օսմանիե» թատերախմբի երրորդ ներկայացման համար հայտարարվել է «Ռոմեո և ժյուլիետ» պիեսի բեմադրությունը:

Միսան, № 28:

1870-ական թթ. — 4. Պոլսում, Սիրանույշը փորձել է բեմադրել «Ռոմեո և Ջուլիետը»: Ռոմեոյի դերակատարը չի գոհացրել դերասանուհուն: Այդ դերի համար նա փորձել է պիեսի հուշարար Պենյանին: Եվ մինչև ներկայացումը կհասունանար, հայկական ներկայացումները (բացի կրոնական բնույթ կրող պիեսներից) արգելվել են:

Հայ մամուլ, 1956, № 304, 305:

1880

Մայիսի 8. — Թիֆլիսի Պալմի Ամառային թատրոնում, Հայ դերասանական մշտական խմբի «Բին» ներկայացման մեջ, տեսարան, ի նպաստ դերասան Ստեփան Սաֆրազյանի (Հինգերորդ գործողության մեջ, թարգմ. Հակոբ Տեր-Հովհաննիսյան):

Ռոմեո — Ստեփան Սաֆրազյան, Յուլիա — Վարդուհի (Աննա Նամուրազյան):

ԳԱԹ, ներկայացման ծրագիրը: ТОВАРЪ И ПОКУПЦО, 1904, № 46.

1885

— 4. Պոլսում, Շեքսպիրի թարգմանիչ Արթաքի Համբարգարթանը «Մասիս»-ում հարց է բարձրացրել՝ «Ռոմեո և ժյուլիետը» ինչու հայերեն չի թարգմանվել և ինքը պատմել բովանդակությունը:

Մասիս, № 3815, էջ 875:

1901

Սեպտեմբերի 6. — Սոֆիայի Թատրոն Բորիսում, «Վարիետե» թատերախումբը ի նպաստ Գրիգոր և Լյուսի Հակոբյան ամուսինների, «Ռոմեո և ժյուլիետ» վերնագրով (թարգմ. Տիգրան Գալեմճյան):

(Ռոմեո — Գրիգոր Հակոբյան, ժյուլետ — Լյուսի Հակոբյան, Դայակ — Պայծառ Ֆասուլյան):

Շարժում, № 349:

Հոկտեմբերի 6. — Թիֆլիսում, Կարապետ Գալֆայանի՝ առաջին անգամ Օթելլոյի դերում հանդես գալու կապակցությամբ հայտարարվել է, որ հաջորդ ներկայացումը կլինի «Ռոմեո և Ջուլիետը»:

ԳԱԹ, «Օթելլոյի» ներկայացման ծրագիրը:

1907

Հունվարի 18. — Վառնայի Թրրկովսկի թատրոնում, «Վարիետե» թատերախումբը ներկայացրել է «Բարոյալից և ընտանեկան թատերգությունը»՝ «Ռոմեո և ժյուլիետ» վերնագրով:

Ռազմիկ, № 126:

1910

Դեկտեմբերի 10. — Թիֆլիսի Արքունական (օպերային) թատրոնում, Հայոց Դրամատիկական ընկերության դերասանական խումբը (Թարգմ. Հովհաննես Մասեհյան), Սաթենիկ Աղամյանի բենեֆիսին. բեմադրությունը՝ Արմեն Արմենյանի:

Էսկայոս — Արչակ Հարությունյան, Պարիս — Վալերիանով, Մոնտեգյու — Հովհաննես Ղազարյան, Կապուլետ — Գրիգոր Ավետյան, Ռոմեո — Արչավիր Շահխաթունի (Շահխաթունյան), Մերկուտիո — Հովհաննես Զարիֆյան, Բենվոլիո — Գևորգ Փիրումյան, Տիբալտ — Լևոն Ալավերդյան, Հայր Լորենս — Գեղեցիկ Միրադյան, Հայր Հովհաննես, Գրիգորիո — Գրիգոր Լաքա, Բալդազար — Արամ Ռչտունի (Բերոյան), Մանկավիճիկ — Ժասմեն (Մարիամ Եզանյան, Գրիգորյան), Լեդի Մոնտեգյու — Ալիսեն Արաքսյան, Լեդի Կապուլետ — Հասմիկ (Հակոբյան), Զուլիետ — Սաթենիկ Աղամյան, Զուլիետի դայակ — Զաբել (Աղավանի — Մարիա Կնորոզովա):

Կայծեր, № 16: Մշակ, № 277:

1916

Հունվարի 17. — Երևանում, Հովհաննես Զարիֆյանի ղեկավարությամբ դերասանական խմբի նախատեսված ներկայացումը, ռեժիսոր՝ Արմեն Արմենյան:

Փետրվարի 4. — Բաքվի Մայիցանների (օպերային) թատրոնում, Հայ դրամատիկ դերասանների խումբը, ղեկավար՝ Հովհաննես Զարիֆյան (Թարգմ. Հ. Մասեհյան), բեմադրությունը՝ Արմեն Արմենյանի:

Նախատեսվել է, բայց նրա տեղը խաղացվել է «Մելիքի աղջիկը»: Պետք է մասնակցեին՝ Վ. Փափազյանը, Ա. և Հ. Զարիֆյանները, Ա. Արմենյանը, Եկատերինա Դուրյան-Արմենյանը, Օլգա Գուլազյանը, Արչակ Հարությունյանը և ուրիշներ:

Արև, № 11:

1916-ից հետո, Նյու Յորքում, Հայ դրամատիկ խումբը:

ԳԱԹ, Ղևոնդ Սարգիսյանի հուշերը:

1920

Հունիսի 3. — 4. Պոլսի Վարիետեի թատրոնում, Պոլսո Հայ դրամատիկ խումբը:

Հունիսի 29-ին՝ Սկյուտարի Թերե թատրոնում:

ձևատամարտ, № 468:

1921

Մայիսի 15. — Ուեստ Հոպոքնում (Նյու Յորքի արվարձան), Նյու Յորքի «Քնար» թատերախումբը (Հին և անհաջող թարգմանություններ) ներկայացրել է՝ վերջին տեսարանը կրճատված:

Ռոմեո — Եղիա Նիմեթյան, Զուլիետ — Թ. Կյուլպենկճյան, Կապուլետ — Արսեն Մատոյան, Տիկին Կապուլետ — Տ. Զիթճյան, Տիպալտոս և Հայր Լորենս — Մկրտիչ Նուրյան, Մերկուտիո — Ե. Պերպերյան, Պետրոս — Ն. Տեոքմեճյան, Դայակ — Փոլին Գատրոյան:

Հայրենիք, № 2755:

Օգոստոսի 14. — Հալեպի Սինե Օրինեթալում, ի նպաստ Կիլիկյան նպաստից միություն, «Անդրանիկ» թատերախմբի ներկայացումը: Ժյուլիետ — օր. Եփրոս ճեպեճյան: Ներկայացումը կրկնվել է: Ոմբի ղեկավարը՝ Հակոբ Առաքելյան:

Կարպիս Լեփեճյան, 90-ամյակ Հալեպի «Անդրանիկ» թատերախումբի 1919-2010, Հալեպ, 2010, էջ 39:

1923

Ապրիլի 1. — Երևանի Առաջին (այժմ՝ Սունդուկյանի անվ.) թատրոնում, Հոգուտ թատրոնի ֆոնդի ուժեղացման (2-րդ գործ., 2-րդ տես.):

Ռոմեո – Վահրամ Փափազյան, Զուլիետ – Արուս Ոսկանյան:
ԳԱԹ, ներկայացման ծրագիրը:

1929

Լիոնում (Ֆրանսիա) – Հայ դրամա-օպերետային խումբը, Հովհաննես Ղազարյանի ղեկավարությամբ, տեսարաններ:

Ռոմեո – Տիգրան Պողպատ, Զուլիետ – Սիրուշ Ղազարյան:
Կավուշ, № 16:

Ապրիլի 8. – Հովհաննես Զարիֆյանը Նիազարայից գրել է կնոջը և դստերը՝ Արաքս և Յողիկ Զարիֆյաններին՝ «Մայիսի 19-ին Տիտրոյթ պիտի դնեմ վերջին ներկայացումս, բայց ի՞նչ չգիտեմ: Եթե կարող ես գտիր և ուղարկիր ինձ Ն(ան) Մասեհյանի Ռոմեո և Զուլիետ գիրքը (Թարգմանությունը – Բ. Հ.), գուցե այդ էլ մեծ մուտք տա, խաղանք, երթա»:

ԳԱԹ, Հ. Զարիֆյանի ֆոնդ:

1935

Մարտ. – Ալեքսանդրիայի «Տիգրան Երկաթ» ակումբում բեմադրության է պատրաստվել «Ռոմեո և Ժուլիետ» (Թարգմ. Հ. Քալմին):

Ռոմեո – Հ. Զաքրյան, Ժուլիետ – Ժ. Արասյան: Զբաղված են եղել նաև՝ օր. (Մարի) Երկաթը, Թահիրճյանը, Մարանկոզը, Լևոն Ներսեսյանը, Գազազյանը, (Գևորգ) Զարդարյանը:

Սավանակ, № 11:

1941

Ամառը. – Լենինականի Մոսկովյանի (այժմ՝ Գյումրիի վ. Աճեմյանի) անվան թատրոնում բեմադրության է պատրաստվել. ռեժիսոր՝ Արչակ Բուրջայան, նկարիչ՝ Օ. Կիրակոսյան:

Ռոմեո – Գեղամ Հարությունյան, Զուլիետ – Անահիտ Սանամյան: Ներկայացումը տեղի չի ունեցել:

Սովետական արվեստ, № 5:

1945

Մարտի 11. – Փարիզի Մյուսթյուալիթեի թատրոնում, Փարիզահայ դերասանների ընկերակցության ներկայացումը. բեմադրությունը՝ Նորեն Փափազյանի:

Ռոմեո – Ն. Դավթյան, Զուլիետ – Բ. Դավթյան, Գոփուլե – Սարիմ Մաքսուտյան, Տիկ. Գոփուլե – Ա. Ավճյան, Մերկուտիոս – Արտաշես Գմբեթյան, Պենվոլիո – Հակոբ Լաթիֆյան, Ստնտու (դայակ) – Հասմիկ Քյուլթեբյան, Հայր Լորանս – Ա. Ավճյան, Պարիս – Գրիգոր-Վահան (Մաքսուտյան), Դիպալտոս – Վահրամ Պաղտասարյան, Սպասարկոդ – Ս. Պալապանյան:

ԳԱԹ, Տ. Նշանյանի ֆոնդ:

1949

Կ. Պոլսի Մխիթարյան Սանուց միության թատերախումբը. բեմադրությունը՝ Պերճ Ֆազլյանի (Տիբալտ):

Ռոմեո – Օննիկ Մութաֆյան, Ժուլիետ – Մելինե Աճեմյան, (Հետո՝ Հելվաճյան), Հայր Լորենս – Օննիկ Կյուլմեզ:

Մարմարա, 1971, № 9708:

1952

Երևանում, պատրաստվել է ռադիոբեմադրություն, համադրումը և բեմադրությունը՝ Արմեն Գուլակյանի: Դերակատարները՝

Էսկալոս – Դավիթ Մալյան, Պարիս – Գեղամ Աֆրիկյան, Մոնտեզյու – Գևորգ Ասլանյան, Կապուլետ – Հովհաննես Ավագյան, Ռոմեո – Գարուշ Նաժակյան, Մերկուտիո – Գևորգ

Աշուղյան, Բենվոլիո - Ֆրունզե Դովլաթյան, Տիրալտ - Գեղամ Հարությունյան, Հայր Լավրենտիոս - Հրաչյա Ներսիսյան, Բաղդասար - Վլադիմիր Աբաջյան, Սամսոն - Թաթուլ Դիլաքյան, Գրիգորիո - Ավետիք Զրաղացականյան, Մի դեղավաճառ - Վադինակ Մարգունի, Առաջին պահակ - Տիգրան Բախչինյան, Երկրորդ պահակ - Նորեն Աբրահամյան, Տիկին Կապուլետ - Լյուսյա Հովհաննիսյան, Զուլիետ - Մետաքսյա Միմոնյան, Դայակ - Անահիտ Մասչյան, Մի նախերգակ - Վաղարշ Վաղարշյան:

ԳԱԹ, Ա. Գուլակյանի Փոնդ:

1964

Ապրիլի 19. - Երևանի Ստանիսլավսկու անվան ուսական թատրոնում, Սունդուկյանի անվան թատրոնի ներկայացումը (Թարգմ. Նաչիկ Դաշտենց), Շեքսպիրի ծննդյան 400-ամյակի առթիվ. բեմադրությունը՝ Վարդան Աճեմյանի, նկարիչ՝ Արմեն Գրիգորյանց, երաժշտությունը՝ էդվարդ Բաղդասարյանի, պարերը՝ Մաքսիմ Մարտիրոսյանի, սուսերամարտը՝ Հենրիկ Հարությունյանի:

Էսկալուս - Գուրգեն Հակոբյան, Պարիս - Գևորգ Չեպչյան, Մոնտեպյու - Գևորգ Ասլանյան, Կապուլետ - Գեղամ Հարությունյան, Մի ծերունի - Գեղամ Աֆրիկյան, Ռոմեո - Նորեն Աբրահամյան, Մերկուտիո - Ֆրունզիկ Մկրտչյան, Բենվոլիո - Վլադիմիր Աբաջյան, Տիրալտ - Սոս Սարգսյան, Հայր Լավրենտիոս - Գարուշ Նաժակյան, Հայր Հովհաննես - Արծրուն Մանուկյան, Սամսոն - Արմեն Նոստրիկյան, Գրիգորիո - Էդգար Էլբակյան, Պետրոս - Ավետիք Զրաղացականյան, Աբրահամ - Արսեն Բազրատունի, Բալտազար - Շահում Ղազարյան, Դեղավաճառ - Հարություն Հայրապետյան, Տիկին Մոնտեպյու - Վերջալույս Միրիջանյան, Տիկին Կապուլետ - Հեղինե Հովհաննիսյան, Զուլիետ - Մետաքսյա Միմոնյան, Դայակ - Արուս Ասրյան, Նախերգակ - Ալեքսանդր Աղամյան:

Նոր դերակատարներ. մայիսի 3-ին՝ Պարիս - Լևոն Թուխիկյան, Տիկին Կապուլետ - Լյուսյա Հովհաննիսյան, Հուլիսի 16-ին (Բաքվում)՝ Դայակ - Վարդուշ Ստեփանյան, նոյեմբերի 7-ին՝ Տիրալտ - Հովակ Գալոյան:

Սունդուկյանի անվ. թատրոնի ներկայացումների մատյան:

Հուլիսի 9, 13, 16, 21. - Բաքվի Ազիզբեկովի անվան (այժմ՝ Երաժշտական կոմեդիայի) թատրոնում, Երևանի Սունդուկյանի անվան թատրոնի Հյուրախաղերին:

Կանոնիստ, Հուլիսի 25:

1965

Հունվարի 18. - Երևան, Հայկական թատերական ընկերության դահլիճում, Սունդուկյանի անվան թատրոնի բեմադրության քննարկումը. ղեկուցող՝ Լուիզա Սամվելյան: Քննարկմանը մասնակցել են Վ. Աճեմյանը, Լևոն Հախվերդյանը, Նորեն Աբրահամյանը, Սարիր Ռիզակը, Սերգեյ Բարսեղյանը, Գևորգ Աբաջյանը, Ալեքսանդր Արաքսմանյանը:

Հոկտեմբերի 5. - Երևանի Սունդուկյանի անվան թատրոնի բեմադրության վերջին՝ 42-րդ ներկայացումը:

1970-1971

1970-1971 ուսումնական տարում, Երևանի Գեղարվեստաթատերական ինստիտուտի ռեժիսորական ֆակուլտետի երկրորդ կուրսի (ղեկ. Արտ. Հովսեփյան) ուսանող Լեոնիդ Հարությունյանի բեմադրությամբ, մենամարտի տեսարանը (2-րդ դրժ.):

Ռոմեո - Ռոբերտ Հարությունյան, Մերկուտիո - Լեոնիդ Հարությունյան, Տիրալտ - Պետրոս Նաչիկյան, Բենվոլիո - Սեյրան:

Լ. Հարությունյանի Հազարուումը:

1971

Մայիս. - 4. Պոլսի Մխիթարյան Սանուց միության թատերախմբի 25-ամյակին (զեկուցող՝ Ռոպեր Հատտեճյան) ներկայացվել է մի տեսարան (Թարգմ. էդուարդ Սիմքեչյան):

1970-ական թթ.

Քանաքեռի (Երևանի տարածքում) ավտոգործարանի մշակույթի տան ինքնագործ թատերախմբի ներկայացումը. բեմադրությունը՝ թատերախմբի ղեկավար, դերասան՝ Իշխան Ղարիբջանի:

Ռոմեո - Իշխան Ղարիբջան, Ջուլիետ - Իվետա Բաբուրյան, Մերկուտիո - Վանիկ Սմբատյան, Բենվոլիո - Սուրեն Ավետիսյան, Տիրալտ - Հենրիկ Ուլիբեկյան:

Ի. Ղարիբջանի վկայությունը:

1982

Մարտի 1. - Երևանի Հեռուստաթատրոնում (Թարգմ. Ս. Դաշտենց), Կարլեն Վարժապետյանի բեմադրությամբ:

Ռոմեո - Արա Մանուկյան, Ջուլիետ - Նարինե Թուխիկյան, Տիրալտ - Ռուդոլֆ Ղևոնդյան, Մերկուտիո - Արմեն էլբակյան, Պարիս - Վարդան Մնացականյան, Բենվոլիո - Ջավեն Աբրահամյան, Էսկալոս - Վահրամ Եղչատյան, Հայր Լավրենտիոս - Նաչիկ Նազարեթյան, Կապուլետ - Լևոն Թուխիկյան, Մոնտեգյու - Կարեն Զանիբեկյան, Տիկին Կապուլետ - Ալլա Թումանյան, Պետրոս - Հասան Նավոյան, Աբրահամ - էդգար էլբակյան, Սամսոն - Վալերի Նահապետյան, Դեղավաճառ - Սերգեյ Մկրտչյան, Դայակ - Իվետա Բաբայան:

1980-ական թթ.

Երևանի Հանրապետական մանկական գեղագիտական դաստիարակության կենտրոնի թատրոն-ստուդիայում, Արմեն Մեհրաբյանի բեմադրությամբ:

Թատերական Երևան, 1991, № 6:

1996

Հոկտեմբերի 19. - Երևանի Ղափլանյանի անվան դրամատիկական թատրոնում (Թարգմ. Ս. Դաշտենց), թատրոնի 30-ամյակի առթիվ, բեմադրությունը՝ Արմեն Նանդիկյանի, նկարիչ՝ Կարեն Գրիգորյան, կոմպոզիտոր՝ Դավիթ Մարգարյան, երաժշտական ձևավորումը՝ Աշոտ Փափազյանի և Ա. Նանդիկյանի, մարտերը՝ Մարտին Մելքոնյանի:

Իշխան Էսկալոս - Ռոբերտ Հարությունյան, Պարիս - Վահրամ Նոջոյան, Մոնտեգյու - Թորոս Նաչատրյան, Կապուլետ - Լևոն Շարաֆյան, Ռոմեո - Հրաչյա Հարությունյան, Մերկուտիո - Արամ Անանյան, Բենվոլիո - Հովհաննես Բաբախանյան, Տիրալտ - Արթուր Ութմազյան, Հայր Լավրենտիոս - Վլադիմիր Մսրյան, Հայր Հովհաննես - Կարպիս Շամյան, Բաղդասար - Արսեն Առաքելյան, Պետրոս - էդվարդ Գասպարյան, Գրիգորիո - Ռուբեն Տեր-Պողոսյան, Աբրահամ - Սամվել Հարությունյան, Դեղավաճառ - Գևորգ Աբազյան, Տիկին Կապուլետ - Մարինե Սարգսյան, Ջուլիետ - Լիլիթ Մեսրոպյան, Դայակ - Գոհար Իգիթյան:

Ներկայացման ծրագիրը:

1997

Հոկտեմբերի 29. - Երևանի Ղափլանյանի անվան թատրոնում, Հայաստանում Քրիստոնեության 1700-ամյակին նվիրված «Անտիկ աշխարհը և մենք» միջազգային թատերական փառատոնին:

Թատերական Երևան, № 3:

Նոյեմբեր. — Թբիլիսիում, Երևանի Ղափլանյանի անվան
Թատրոնի Հյուրախաղերը Համաշխարհային արվեստի փառա-
տոնին:

Թատերական Երևան, № 4:

2004

Նոյեմբերի 16. — Վանաձորի Արեւյանի անվան Թատրոնում,
բեմադրությունը՝ Միքայել Կոտոյանի, զեղարվեստական ձև-
վորումը՝ Մ. Կոտոյանի և Մովսես Պողոսյանի, զգեստների ձե-
վավորումը՝ Գայանե Կոտոյանի, երաժշտական ձևավորումը՝
Սեդրակ Զարգարյանի, պարերը՝ Արա Գևորգյանի, սուսերա-
մարտը՝ Նաչիկ Լոոյանի:

Ռոմեո — Սարգիս Մանուկյան, Զուլիետ — Արմինե Վերմիչ-
յան, Հայր Լավրենտիոս — Արամայիս Սարգսյան, Կապուլետ —
Հայկ Թորոսյան, Տիկին Կապուլետ — էլինե Աղամյան, Դայակ —
Սոֆյա Սողոմոնյան, (Արմինե Աղաբեկյան), Մերկուտիո — Համ-
լետ Գյուլզադյան, Տիրալտ — էլֆիկ Զոհրաբյան, Իշխան էս-
կալոս — Զիվան Սարգսյան, Բենվոլիո — Արթուր Պապիկյան,
Պարիս — Վասիլ Նազյուխանյան, Մոնտեգյու — Վրույր Հարու-
թյունյան, Տիկին Մոնտեգյու — Արմինե Աղաբեկյան, (Շամիրամ
Տերտերյան), Հայր Հովհաննես — Գագիկ Դուրմիչյան, Սամ-
սոն — Սարգիս Ավետիսյան, Բաղդասար — Արման Հակոբյան,
Պետրոս — Ռաֆիկ Համբարձումյան, երգչուհի — Հերիքնազ
Բաղդասարյան, Ա. պարուհի — Ալլա Դարբինյան, Բ. պարու-
հի — Արաքսյա Շարբաթյան, Գ. պարուհի — Մարիամ Ավետիս-
յան, Վերոնաճի կին — Գայանե Մեսրոպյան:

Ներկայացման ծրագիրը:

2005

Աչնանը. — Թբիլիսիում, Վանաձորի Արեւյանի անվան Թատ-
րոնի Հյուրախաղերին:

Թատերական Երևան, № 7:

2011

Հունիսի 7. — Երևանի Սամաճիկների Թատրոնում, «Էդգար
էլբակյան» Թատրոնի կազմով: Բեմադրությունը, զեղարվես-
տական ձևավորումը և զգեստները՝ Լիլի էլբակյանի, երաժշ-
տությունը՝ Աննա էլբակյանի:

Մոնտեգյու — Արարատ Փարսադանյան, Կապուլետ — Իվան
Մովսիսյան, Ռոմեո — Մեսրոպ Աբորոյան, Մերկուտիո — Կարեն
Բաբայան, Բենվոլիո — Դավիթ Սերոբյան, Տիրալտ — Հակոբ
Հակոբյան, Հայր Լավրենտիոս — Արթուր Չալիկյան, Բաղդա-
սար — Վահագն Կոչյան, Սամսոն — Նորեն Չախալյան, Գրիգո-
րիո — Վարդան էլոյան, Տիկին Մոնտեգյու — Արմինե Գաբրիել-
յան, Տիկին Կապուլետ — Հրաչուհի Ամիրյան, Զուլիետ — Սիլվա
Իզիթյան, Դայակ — Վարսիկ Շահինյան, Երգչախումբ — Եվա
Նաչատրյան, Ռուզաննա Մաթևոսյան, Անի Հովհաննիսյան:

Ա. Գաբրիելյանի հաղորդումը:

Հոկտեմբերի 23. — Երևանի Սամաճիկների Թատրոնում,
«Էդգար էլբակյան» Թատրոնի կազմով, Վահրամ Փափազյանի
անվան Շեքսպիրյան 7-րդ Միջազգային Թատերական փառա-
տոնին:

LOVE'S LABOUR'S LOST (1594)

ՄԻՐՈ ԱՊԱՐԴՅՈՒՆ ՃԻԳԵՐԸ

1990

Մարտի 31. — Գյումրիի Աճեմյանի անվան թատրոնում (Թարգմ. Նաչիկ Դաշտենց), առաջին անգամ, բեմադրությունը՝ Հակոբ Ղազանչյանի, նկարիչ՝ Գրիգոր Սահակյան, երաժշտությունը՝ Ռուբեն Հախվերդյանի, բեմական շարժումը՝ Լևոն Իվանյանի:

Ֆերդինանդ — Պողոս Սուքիասյան, Բիրոն — Լևոն Մայլամյան, Լոնգվիլ — Սամվել Աղամյան, Դյումեն — Գևորգ Նաչատրյան, Բոյե — Յուրի Ոսկանյան, Արմանդո — Նաչիկ Գրիգորյան, Բութ — Հովհաննես Հովհաննիսյան, Տանձգլուխ — Գազիկ Մալոյան, (Ա. Հակոբյան), Բզեզ — Կարապետ Ղևոնդյան, Ֆրանսիայի իշխանուհի — Ռաիսա Թովմասյան, Ռոզալիա — Սուսաննա Հարությունյան, Մարիա — Գայանե Ամիրխանյան, Կատարինա — Անահիտ Հարությունյան, Ժակլինա — Տիգրանուհի Տեր-Մարկոսյան:

Գրական թերթ, № 15: Փատերական Երևան, № 8:

Հոկտեմբերի 4. — Երևանի Պարոնյանի անվան երաժշտական կոմեդիայի թատրոնում, Գյումրիի թատրոնի հյուրախաղերին:

COMEDY OF ERRORS (1592)

ՍՈՒԱԼՆԵՐԻ ԿԱՏԱԿԵՐԳՈՒԹՅՈՒՆ

1950

Հուլիսի 16. — Երևանի Սունդուկյանի անվան թատրոնում (Թարգմ. Նաչիկ Դաշտենց), առաջին անգամ, բեմադրությունը՝ Գուրգեն Գաբրիելյանի, նկարիչ՝ Սարգիս Արուստյան, պարերը՝ Ջարե Մուրադյանի:

Սուլինոս — Օրի Բունիաթյան, Էգեոն — Հովհաննես Ավագյան, Անտիֆոլոս Եփեսոսցի — Գևորգ Աչուղյան, Անտիֆոլոս Սիրակուզացի — Գարուշ Նաժակյան, Դրոմիո Եփեսոսցի — Գուրգեն Գաբրիելյան, Դրոմիո Սիրակուզացի — Թաթուլ Դիլաքյան, Ադրիանա — Սիրան Ալավերդյան, Լյուսիանա — Մայրանուշ Պարոնիկյան, Բալտազար — Ավետիք Ջրաղացպանյան, Անջելո — Վաղինակ Մարգունի, Առաջին վաճառական — Հարություն Հայրապետյան, Երկրորդ վաճառական — Գևորգ Ասլանյան, Պինչ — Աշոտ Ներսիսյան, Էմիլյա — Եվգենե Սեբար, Լյուսի — Ժենյա Ստեփանյան, Կուրտիզանուհի — Լ. Սեմերջյան, Ոոհարարուհի — Եվգենյա Մանվելյան, Ոստիկան — Տիգրան Բախչինյան, Բանտապետ — Արսեն Բազրատունի:

Երկրորդ դերակատարներ. սեպտեմբերի 13-ին՝ Անջելո — Վաղինակ Մարգունի, սեպտեմբերի 21-ին՝ Ադրիանա — Լյուսյա Հովհաննիսյան, Էմիլյա — Ժենյա Մկրտչյան, Կուրտիզանուհի — Լիդա Սալախյան, Լյուսիանա — Սիրուշ Ավետիսյան, Հոկտեմբերի 6-ին՝ Առաջին վաճառական — Նորայր Գևորգյան, Հոկտեմբերի 12-ին՝ Անտիֆոլոս Եփեսոսցի — Ֆրունզե Դովլաթյան, Անջելո — Հովակ Մալոյան, Հոկտեմբերի 20-ին՝ Պինչ — Ավետիք Ջրաղացպանյան, դեկտեմբերի 26-ին՝ Սուլինոս — Ալեքսանդր Աղամյան:

Սովետական գրականություն և արվեստ, № 10: Սովետական Հայաստան, № 168: Սունդուկյանի անվ. թատրոնի նյութեր:

Հոկտեմբերի 20. — Արտաշատի թատրոնում, Սունդուկյանի անվան թատրոնի հյուրախաղերին:

1953

Հունվարի 27. — Սունդուկյանի անվան թատրոնում, նոր դերակատարներ՝

Դրոմիո Եփեսոսցի — Աշոտ Մկրտչյան, Դրոմիո Սիրակուզացի — Արսեն Բագրատունի, մարտի 30-ին՝ Լյուսի — Մարգո Մուրադյան:

Մարտի 20. — Սունդուկյանի անվան թատրոնի բեմադրության վերջին՝ 112-րդ ներկայացումը (չրջանում):

1958

Հունվարի 1. — Բեյրութի Քոլեժ տը լա Սալում, ՀԲԸՄ Դաբուհի Հակոբյան և Հովակիմյան-Մանուկյան վարժարանների շրջանավարտից միության թատերախումբը, Ս. Դաշտենցի թարգմանությունը արևմտահայերենի վերածված: Բեմադրությունը և ձևավորումը՝ Պերճ Ֆաղյանի:

Էկեոն — Գասպար Տերտերյան, Դուքս — Լևոն Թորոսյան, Բանտապազ — Սիրական Սիմոնյան, Ա. վաճառական — Էտմոն Կոտալազյան (այժմ՝ Երվանդ Ազատյան), Սիրակուսացի Անդիֆոլուս — Գրիգոր Երեցյան, Սիրակուսացի Տրոմիո — Սարգիս Մինասյան, Եփեսոսցի Տրոմիո — Ռաֆֆի Եղիայան, Ատրիանա — Թագուհի Մազմանյան, Լուսիանա — Մարի Գասպարյան, Եփեսոսցի Անդիֆոլուս — Հակոբ Արսլանյան, Պալթազար — Հակոբ Պողոսյան, Անջելո — Գրիգոր Տեկիրմենճյան, Բ. վաճառական — Հարություն Տիրացյան, Ոստիկան — Պողոս Իշխանյան, Կին մը — Արփի Եղիայան, Տոբթ. Փինչ — Մկրտիչ Լ. Պուրտուքյան, Վանամայր էմիլյա — Մարի Գարա-Հակոբյան, Լուչե — Արփինե Գասպարյան:

Մարտի 29-ին. — Նոր դերակատարներ՝ Ատրիանա — Արփի Եղիայան, Կին մը — Ժազլին Արտաշեսյան:

ՇԵՔՍՊԻՐԻ ՄՈՒՏՔԸ ՀԱՅ ԹԱՏՐՈՆ

Գևորգ Չմշկյան

Շայլոկի (1865) և

Օթելլոյի (1867)

առաջին

թարգմանիչ,

բեմադրիչ,

դերակատար

18 66

ԹԻՖԼԻՉԻ ԹԱՏՐՈՆ

ԿՐԻՍԿԻ ՍՊՐԻՆԻ 17/և

Առաջին անգամ

ՎԵՆԵՏԻԿԻ Վ.Ա.ՃԱՌԱԿԱՆ

դրամայի IV գործողությունը

Քաթ. ՇԵՔՍՊԻՐԻՆԵ Գ. ՏԵՐԱՆՈՒ

ԳՈՐԾՈՂ ԱՆՁՆԵՐ

Վ. Ենտրիկի Կոմ	Գ. Ս. Միլիան.
Բուսանյան, այնուհետև երկուսուսուրը	Գ. Ս. Միլիան.
Անտոնյան, որտեղից՝ բարեկամ, հարուստ վաճառական.	Գ. Ս. Միլիան.
Գրաբյան	Գ. Ս. Միլիան.
Իլյարդյան	Գ. Ս. Միլիան.
Իլյարդյան	Գ. Ս. Միլիան.
Էն. Ս. Տրեպչ	Գ. Ս. Միլիան.
Պալթազար, բուսանյանի կինը	Գ. Ս. Միլիան.
Կերիկոս, Գրաբյանի կինը	Գ. Ս. Միլիան.

Ֆարտուղյար, դատարաններ և ժողովուրդ:

Գործը կատարվում է Վ. Ենտրիկի կողմից:

ՎԵՆԵՏԻԿԻ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆԸ

Շայոկ

Մ. Մնակյան

Ա. Արմենյան

Մ. Մանվելյան
գործ՝ Լանսերբի

Վ. Նտրչյան

ԱՐՔԱ ԼԻՐ

Պ. Ադամյան

Հ. Արեյան

Մ. Մարուխյան

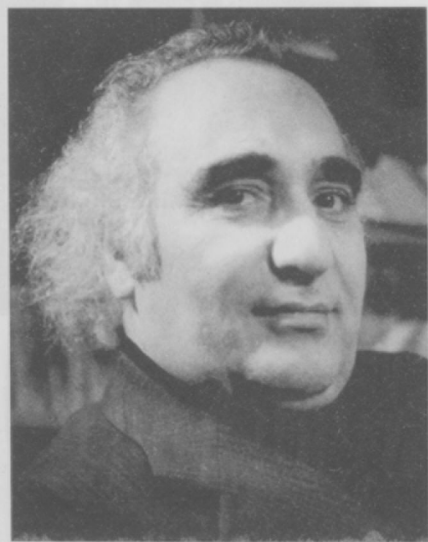
ԹԱՐԳՄԱՆԻՉՆԵՐ

Հ. Մամբազյան

Վ. Սուրենյանց

Հ. Սևան

Խ. Դաշտենց

ՀԱՄԼԵՏ

Պ. Աղաճյան

Կ. Գալֆայան

Ն. Հովհաննիսյան

Հ. Զարիֆյան

Մ. Կոստանյան

Խ. Փափաղյան

Գ. Գապարաճյան

Պ. Թոմպույան

Վ. Փափաղյան

Օֆեյլյա - Ս. Գարազաշ

Գ. Զանիրբեկյան

Վ. Վաղարյան

ԿԻՆ ՀԱՄԼԵՏՆԵՐ

Օֆելյա - Սիրանույշ

Սիրանույշ

Ժ. Գևորգյան

Ա. Օհանյան

ԲԵՄԱԴՐԻՉՆԵՐ

Ս. Քափանական

Գ. Պետրոսյան

Լ. Քալանթար

Ա. Բուրջայան

Պ. Ադամյան

Կ. Գալֆայան

Հ. Զարիֆյան

Դեզդեմոնա - Ա. Ոսկանյան

Հ. Արեյան
գործ՝ Պ. Կոստերի

Յազո - Մ. Մանվելյան

Օթելլո - Մ. Մարության
Դեզդեմոնա - Ռ. Մարության

Դեզդեմոնա - Ա. Նաչատրյան
Օթելլո - Պ. Թոմպուլյան

Օթելլո - Վ. Փափազյան
Դեզդեմոնա - Ա. Ոսկանյան

Վ. Փափազյան
Գործ՝ Բ. Դողակյանի

Գ. Զանիրեկյան

Հ. Ներսիսյան

Ալ. Հովհաննիսյան

Դեզդեմոնա - Ժասմեն

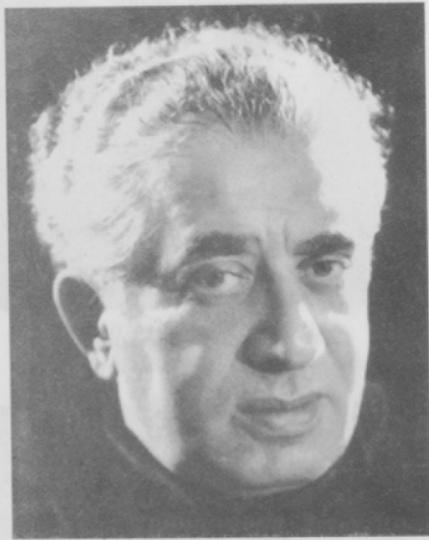

Օթելլո - Ս. Աբրահամյան,
Դեզդեմոնա - Շ. Թուխմանյան

Ա. Լուսինյան

ԿՈՄՊՈԶԻՏՈՐՆԵՐ

Ա. Նաչատրյան

Ա. Սպենդիարյան

Լ. Ճգնավորյան

ՍՈՒՆԴՈՒԿՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ԹԱՏՐՈՆ

ԿԱՄԱԿՈՐ ԿՆՈՋ ՍԱՆՁԱՀԱՐՈՒՄԸ

ՎԻՆՉՈՐԻ ԶՎԱՐՃԱՍԵՐ ԿԱՆԱՅԲ (ՖԱԼՍՏԱՖ)

Հ. Ներսիսյան

Հ. Նաչանյան

ՄԱԿԻՅԹ

Մ. Զանան

Հ. Ներսիսյան

Վ. Փափազյան
Ճեպանկարը՝ Բ. Հ.

Լեդի Մակբեթ - Ա. Ոսկանյան

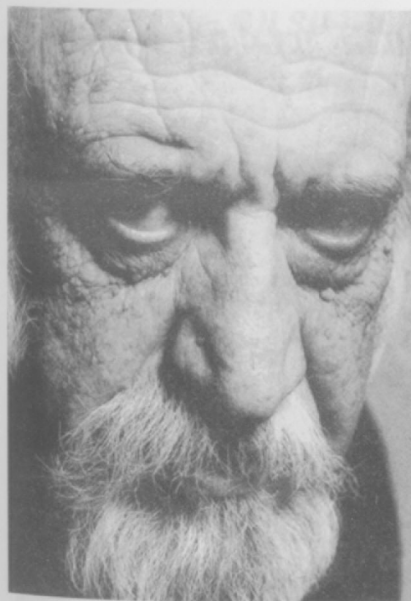
ԲԵՄԱԴՐԻՉՆԵՐ

Ա. Գուլակյան

Վ. Աճեմյան

Պ. Ֆազլյան

Հ. Ղափլանյան

**ՎԱՆԱԶՈՐԻ ԱԲԵԼՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ԹԱՏՐՈՆ
ՋՄԵՌԱՑԻՆ ՀԵՔԻԱԹ**

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏԻ ՓԱՓԱԶՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ԹԱՏՐՈՆ

Հերմիոն - Մ. Բալասանյան, Պոլիքսենես - Մ. Հարությունյան

**ԲԱԶՈՒՄ ԱՂՄՈՒԿ ՎԱՍՆ ՈՉԵԶԻ
Բեյրութի Վաչրամ Փափազյան Թատերախումբ**

Բեատրիչե - Լ. Գույումճյան, Բենեդիկտ - Գ. Սաթամյան

**ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԱՏԱՆԻ ՀԱՆԴԻՍԱՏԵՍԻ ԹԱՏՐՈՆ
ՈՉԵԶԻՑ ՄԵԾ ԱՂՄՈՒԿ**

Բեատրիչե - Ս. Չարոյան, Բենեդիկտ - Վ. Նաչապետյան

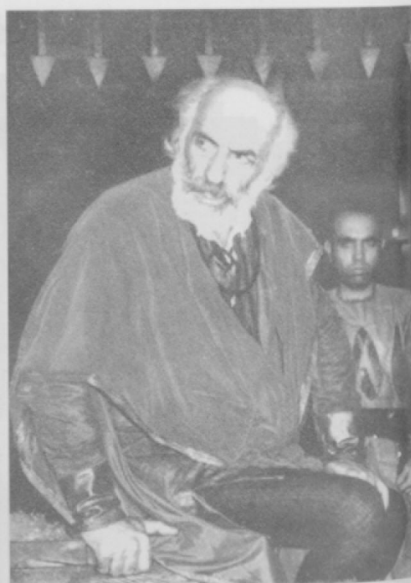
Արքա Լիր - Հ. Ներսիսյան
Կորդելիա - Մ. Սիմոնյան

Վ. Փափաղյան

Կորդելիա - Մ. Մուրադյան

Սոս Սարգսյան
Համաղգայինի թատրոն

Ռոմեո - Ն. ԱրրաՀամյան
Ջուլիետ - Մ. Սիմոնյան

Ռոմեո - Վ. Փափաղյան

ԲԵՄԱԴՐԻՉՆԵՐ

Ա. Գրիգորյան

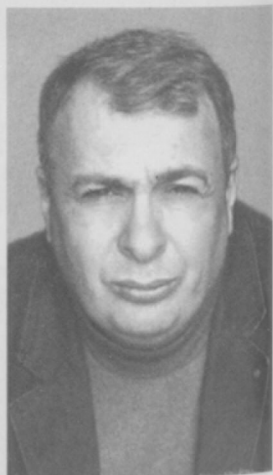
Ե. Ղազանչյան

Ա. Խանդիկյան

Ժ. Բարադյան

Հ. Ղազանչյան

ՍՈՒՆԴՈՒԿՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ԹԱՏՐՈՆ

ՋՈՆ ԱՐՔԱ

Ս. Սարգսյան

ԿՈՐԻՈՒԱՆ

Խ. Աբրահամյան

ԱՄԵՆ ԻՆՉ ԼԱՎ Է, ԹԵ ԼԱՎ ՎԵՐՋԱՆԱ

Ջախից՝ Պարոլ - Խ. Նազարեթյան, Ֆրանսիայի Թագավոր - Բ. Ներսիսյան, կոմսուհի - Մ. Սիմոնյան

ՂԱՓԼԱՆՑԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ԹԱՏՐՈՆ

ՀԱՄԼԵՏ

Գերտրուդ - Է. Շահիրյան, Համլետ - Հր. Հարությունյան

ՀՈՒԼԻՈՍ ԿԵՍԱՐ

Մ. Թորոպյանի երկու գործողությանը

Վիլյամ Շեքսպիր

ԳՅՈՒՄՐԻԻ ԱՃԵՄՑԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ԹԱՏՐՈՆ

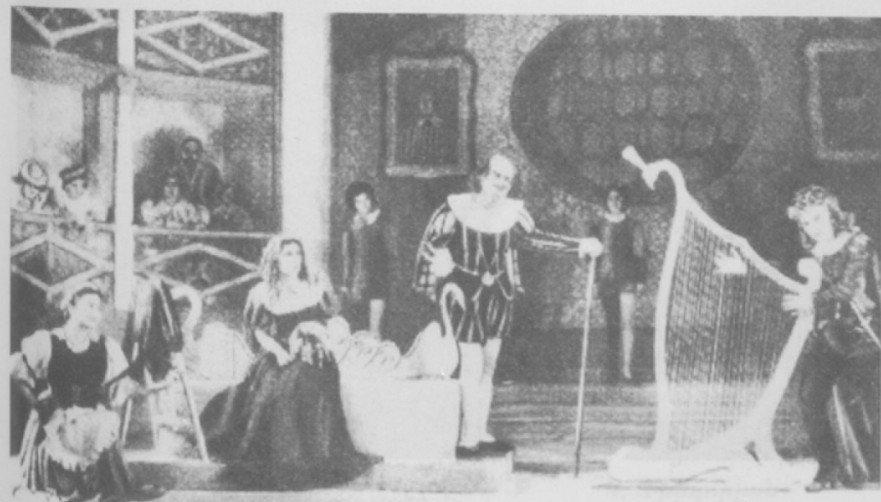
12-ՐԴ ԳԻՇԵՐ

Օրսինո - Գ. Հարությունյան

Թորի Բելչ - Լ. Զոհրաբյան

Ա. Փաշայան

Ժ. Էլոյան

ՏԻՏՈՍ ԱՆԴՐՈՆԻԿՈՍ

Վ. Հակոբյան

Գ. Շարրարչյան

Ռ. Նալբանդյան

Սարգիս Արուտչյան

Կ. Գրիգորյան

ՎԱՆԱԶՈՐԻ ԱՐԵԼՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ԹԱՏՐՈՆ

Ռիչարդ Երկրորդ - Ռ. Ոոսթոն

Արքա Լիբ - Հ. Ազիզյան

ԹԵՀՐԱՆԻ ԹԱՏՐՈՆ

Մակբեթ - Ա. Ասլանյան

ՍՊԵՆԴԻԱՐՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՕՊԵՐԱՅԻ ԵՎ ԲԱԼԵՏԻ ԹԱՏՐՈՆ

ՕԹԵԼԼՈ

Դեզդեմոնա - Հ. Դանիելյան

Օթելլո - Կ. Զորյան

Ջախից՝ Յազո - Մ. Երկաթ, Էմիլյա - Մ. Չճևկյան,
Դեզդեմոնա - Ա. Հարությունյան, Օթելլո - Ս. Դանիելյան

**ՌՈՄԵՈ ԵՎ ՋՈՒԼԻԵՏ
Բալետ**

**Ռոմեո - Ռ. Նառատյան,
Ջուլիետ - Է. Մնացականյան**

**Ռոմեո - Ռ. Մուրադյան,
Ջուլիետ - Ժ. Սարխոջյան**

Օպերա

Ջուլիետ - Գ. Գասպարյան, Ռոմեո - Ա. Կովալյով

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԹԱՏՐՈՆՈՒՄ

**Յագո - Բ. Պետրոսյան,
Օթելլո - Կ. Ստանիսլավսկի
(Մոսկվա)**

**Շայլոկ - Մ. Դարսկի
(Պետերբուրգ)**

**Արքա Լիր - Գ. Հակոբյան
(Բրյանսկ)**

Դերասաններ Լ. Հարութը, Ա. Թերլեմեզյանը և Մ. Զանանը Շեքսպիրի գերեզմանի մոտ

Դերասան Վ. Մարգունին, ռեժիսորներ Գ. Մկրտչյանը և Ռ. Զրբաչյանը Ֆալստաֆի արձանի մոտ

Վ. Փախազյանի անվան Ճեքսպիրյան
միջազգային թատերական փառատոն

ԵՐԵՎԱՆ • 2009

ԸՐԱԿԵՐ

Բեմադրությունը ներկայացվել է նաև Հայելում և Դամասկոսում:

1950–1960–ական թթ.

4. Պոլսի Մխիթարյան Սանուց միություն թատերախումբը. թարգմանությունը և բեմադրությունը՝ Թորգոմ Սրապյանի:

Շողակաթ (տարեգիրք, 4. Պոլիս), 1975, էջ 13:

1983

Երևանի Գեղարվեստա-թատերական ինստիտուտի ուսումնական թատրոնում. բեմադրությունը՝ Կիմ Արզումանյանի, նկարիչ՝ Մարտիրոս Բաղալյան, զգեստները՝ Արմենուհի Միքայելյանի:

Թատերական Երևան, 1984, № 8:

1987

Գորիսի Վաղարշյանի անվան թատրոնում. բեմադրությունը՝ Արմեն Բայաթյանի, նկարիչ՝ Ալյոշա Բազունց:

Էգեոն – Գուրգեն Սարգսյան, Դուքս – Մովսես Գորգիսյան, Սիրակուզացի – Գազիկ Հարությունյան, Ծառա – Արչամ Հովհաննիսյան, Դոկտ. Փինչ – Արսեն Սարգսյան, Մի կին – Անահիտ Հարությունյան, Էմիլյա – Հրաչյա Գյուրջյան: Մասնակցել են նաև՝ Կարինե Զանժուղազյանը, Ռուզան Համբարձումյանը և ուրիշներ:

Երվանդ Մանարյանի Հաղորդումը:

1996

Սեպտեմբերի 23. – Երևանի Թումանյանի անվան Տիկնիկալին թատրոնում, մեծահասակների Համար (Թարգմ. Ս. Դաշտենց). բեմադրությունը՝ Ռուբեն Բաբայանի, նկարիչ՝ Անժելա

Գալստյան, կոմպոզիտոր՝ Ա. Վարդանյան, պարերը՝ Լ. Հովհաննիսյանի:

Սուլինոս – Դերենիկ Մարտիրոսյան, էգեոն – Ալեքսանդր Թաքլչյան, Անտիֆոնոս Եփեսոսցի – Գազիկ Ռոստոմյան, Անտիֆոնոս Սիրակուզացի – Արշակ Պողոսյան, Դրոմիո Եփեսոսցի – Գրիգոր Հակոբյան, Դրոմիո Սիրակուզացի – Արա Հակոբյան, Անջելո, Պինչ – Ռոբերտ Սարգսյան, Ա. վաճառական, Բ. վաճառական – Ռոբերտ Գյուլումյան, Բանտապա՛հ – Վալերի Մելքոնյան, էմիլյա – Աստղիկ Գևորգյան, Ադրիանա – Նանն Վարդանյան, Լուսիանա, Ոոհարարուհի – Մարգարիտ Զահալյան, Կուրտիզանուհի – Սվետլանա Հովհաննիսյան, Անգին Սարգսյան:

Տվյալների թատրոնի նյութեր:

2006

Ապրիլի 29, 30. – Բեյրութում նշվել է թատերական գործիչ Պերճ Ֆազյանի ծննդյան 80-ամյակը: Այդ առիթով ապրիլի 30-ին ներկայացվել է «Մխալներու կատակերգությունը» նրա բեմադրությունը:

Հառաջ, № 41453:

KING HENRY VI (1590–1592)

ՍՊԻՏԱԿ ԵՎ ԿԱՐՄԻՐ ՎԱՐԴԵՐԻ ՊԱՏԵՐԱԶՍԸ

(Տեսարաններ «Հենրի Վեցերորդ» քրոնիկից)

1881

Նոյեմբերի 19. – Երևանի Դրամատիկական (այժմ՝ Ղափլանյանի անվ.) թատրոնում (Թարգմ. Հենրիկ Սևան), առաջին անգամ, բեմադրությունը և նկարչական ձևավորումը՝ Հրաչյա Ղափլանյանի, ռեժիսոր՝ Արմեն Սանդիկյան, զգեստների նկարիչ՝ Անահիտ Արուտչյան, երաժշտական ձևավորումը՝ Ֆելիքս Արամյանի, խորհրդատու՝ Նշան Մուրադյան:

Հենրի Վեցերորդ թագավոր – Արմեն Սանդիկյան, Մանուկ Հենրի – Վահե Մարտիրոսյան, Կոմս Վորվիկ – Գուժ Մանուկյան, Ռիչարդ – Լևոն Թուխիկյան, էդվարդ – Անդրանիկ Հարությունյան, Կլարենս – Աշոտ Մելիքջանյան, Հենրի Բոֆորդ – Լևոն Շարաֆյան, Դուքս Գլոստեր – Վահան Արծրունյան, Կոմս Բլիֆորդ – Ռոբերտ Հարությունյան, Կոմս Սեֆոլկ – Արթուր Ութմազյան, Ուելսի իշխան – Մակիչ Մարգարյան, Լյուդովիկոս – Ռաֆայել Քոթանջյան, Երիտասարդ Մարգարիտ – Տաթևիկ Ղափլանյան, Մարգարիտ թագուհի – Էմմա Վարդանյան, Դքսուհի էլեոնոր – Վիոլետա Գևորգյան, Լեդի Գրեյ – Անահիտ Թովիգյան, Բոննա – Հասմիկ Ղուկասյան, Պալատական – Կարպիս Շամյան:

Ներկայացման ծրագիրը:

Նոյեմբերի 27. – Երևանի Դրամատիկական թատրոնի բեմադրությունը Շեքսպիրյան ներկայացումների փառատոնին:

1983

Հունիսի 23, Հուլիսի 1, 4. — Մոսկվայի Փոքր թատրոնում, Երևանի Դրամատիկական թատրոնի Հյուրախաղերին, նույն կազմով: Նոր դերակատարներ՝ Ուելսի իշխան — Հրաչյա Հարությունյան, Բոննա — Ալլա Շատախյան:

Ներկայացման ծրագիրը:

1984

Հունիսի 12, 13. — Բաքվի Ազիզբեկովի անվան թատրոնում, Երևանի Դրամատիկական թատրոնի Հյուրախաղերին, Ազրբեջանի թատերական ընկերության «Բարեկամություն» թատրոնի հրավերով: Կատարվել է սինխրոն (Համընթաց) թարգմանություն:

Կոմունիստ, № 132:

Նոյեմբերի 12. — Երևանի Դրամատիկական թատրոնի բեմադրությունը Շեքսպիրյան ներկայացումների փառատոնին:

Թատերական Երևան, № 9:

1986

Երևանի Դրամատիկական թատրոնում: Նոր դերակատար՝ Հենրի Վեցերորդ թագավոր — Գրիգոր Գաբրիելյան:

Թատերական Երևան, № 6:

MERCHANT OF VENICE (1596)

ՎԵՆԵՏԻԿԻ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆԸ

1865

Մայիսի 7. — Թիֆլիսի Քաղաքային (Թամաճյանի) թատրոնում, Գևորգ Չմշկյանի ղեկավարությամբ դերասանական խումբն առաջին անգամ ներկայացրել է առաջին գործողության երրորդ տեսիլը. թարգմանությունը և բեմադրությունը՝ Գ. Չմշկյանի:

(Շայլոկ — Գևորգ Չմշկյան, Անտոնիո — Արտաշես Սուքիասյան, Բասանիո — Գևորգ Բարխուդարյան):

Հայկական աշխարհի կոունկ, էջ 312: ԳԱԹ, Գ. Չմշկյանի ֆոնդ:

1866

Ապրիլի 17. — Թիֆլիսի Քաղաքային թատրոնում, Չմշկյանի ղեկավարությամբ խումբը ներկայացրել է Ա. գործողության երրորդ տեսիլը և Դ. գործողության առաջին և երկրորդ տեսիլները, որպես երկու գործողությամբ (Հայտարարության մեջ՝ 4 գործողությամբ):

Վենետիկի Դոժ — Միհրդատ Ամրիկյան, Բասանիո — Օսեփյանց (Գևորգ Միրադյան), Անտոնիո — Թովմաս Ֆասուլյան, Գրացիանո — Արտաշես Սուքիասյան, Սալարինո — Վասիլ Շեքմազանյան, Սոլանիո — Դավթյան, Շայլոկ — Գևորգ Չմշկյան, Գորցիա — Սոֆյա Մելիք-Նազարյան, Ներխաս — Քեթևան Արամյան:

Մաշտոցի անվ. Մատենադարան, Ալ. Երիցյանի ֆոնդ:

Մայիսի 8. — Թիֆլիսի Քաղաքային թատրոնում, նույն խումբը, Հօգուտ Պետերբուրգի չքավոր հայ ուսանողների:

1873

Փետրվարի 14. — Թիֆլիսի Քաղաքային թատրոնում, Հայ դերասանական խումբը, «Հրեա» վերնագրով, առաջին և չորրորդ գործողություններից կազմած տեքստով:

Շայլոկ — Գ. Չմշկյան, Պորցիա — Սաթենիկ Չմշկյան:

Մեղու Հայաստանի, № 6: Մշակ, № 7:

Դեկտեմբերի 13. — Թիֆլիսի թատրոնում, նույն վերնագրով ու տարբերակով:

Շայլոկ — Գ. Չմշկյան, Անտոնիո — Գևորգ Միրադյան, Բասանիո — Եղիշե Զարգեղյան, Վենետիկի Դոժ — Ավագյան, Պորցիա — Լուիզա ֆոն Բրեններ:

Մեղու Հայաստանի, № 38: Մշակ, № 49, 50:

1875

Դեկտեմբերի 8. — Թիֆլիսի թատրոնում, նույն տարբերակով, ի նպաստ թարգմանիչ և բեմադրող Գևորգ Չմշկյանի (Շայլոկ):

Անտոնիո — Գևորգ (Միրադյան), Պորցիա — Սաթենիկ Չմշկյան:

Մշակ, № 48: ԳԱԹ, Գ. Չմշկյանի ֆոնդ:

1880

Փետրվարի 7. — Թիֆլիսի Պալմի Ամառային թատրոնում, Թատերական կոմիտեի (ընկերության) Հայ դերասանական մշտական խումբը, նույն տարբերակով:

Շայլոկ — Գ. Չմշկյան, Վենետիկի Դոժ — Մկրտիչ Ավագյան (Մելիք-Ավագյան), Անտոնիո — Ստեփան Սաֆրազյան, Բասանիո — Ադամ Սարգսյան (Սարգսյան-Արևչատյան), Գրա-

ցիանո — Գևորգ Տեր-Դավթյան, Սալարինո — Մաթևոս Աղայան, Պորցիա — Աստղիկ (Ամպեր Գանթարճյան), Ներիսա — Վարդուհի (Աննա Նամուրազյան):

Մեղու Հայաստանի, № 18:

1881

Դեկտեմբերի 31. — Թիֆլիսի Պալմի Ամառային թատրոնում, Թատերական կոմիտեի Հայ դերասանական մշտական խումբը (Թարգմ. Գևորգ Բարխուդարյան), ի նպաստ Մարտիրոս Մնակյանի:

Վենետիկի դուքս — Մկրտիչ Ավագյան, Մարոկկի իշխան և Շայլոկ — Մարտիրոս Մնակյան, Արագոնիայի իշխան — Հովհաննես Տեր-Գրիգորյան, Անտոնիո — Օրգուբաթյան (Գևորգ Պետրոսյան), Բասանիո — Պետրոս Աղամյան, Գրացիանո — Գևորգ Տեր-Դավթյան, Սոլանիո — (Դանիել) Ղազյան, Սալարինո — Գրիգոր Աբրահամյան, Լորենցո — Մաթևոս Աղայան, Բաղդասար — Լևոնյան, Պորցիա — Ազնիվ Հրաչյա, Ներիսա — Երանուհի Գարագաչյան, Զեսիկա — Մարի Նվարդ (Գարայան), Մերունի Գորբո — Հ. Սահակյան:

Արևազանք, 1882, № 13: ԳԱԹ, Թատերական բաժնի ազգազրերի ֆոնդ:

1882

Հոկտեմբերի 31. — Թիֆլիսի Արծրունու թատրոնում, Հայ դերասանական խումբը, Գ. Չմշկյանի (Շայլոկ) տարբերակով:

Վենետիկի Դոժ — Առաքելյան, Անտոնիո — Եղիշե Զարգեղյան, Բասանիո — Մկրտիչ Ավագյան, Գրացիանո — Ամիրան Մանդինյան, Սալարինո — Գրիգոր Սարունյան, Պորցիա — Զաբել (Աղավնի-Մարիա Կնորոզովա), Ներիսա — Հովիտիմե (Վարվառե Մելիքյան):

Մեղու Հայաստանի, № 118: ԳԱԹ, Թատերական բաժնի ազգազրերի ֆոնդ:

1889

Հունվարի 16. — Թիֆլիսի Մեծ (օպերայի և բալետի) թատրոնում Գևորգ Չմշկյանի (Շայլոկ) տարբերակով:

Վենետիկի Դոժ — Մկրտիչ Ավայան, Անտոնիո — Գևորգ Պարոն-Սարգսյան, Բասանիո — Մաթևոս Աղայան, Սալարինո — Մովակ (Կարապետ Մովսիսյան), Գրացիանո — Գեղեճ Միրադյան, Պորցիա — Սաթենիկ Չմշկյան, Ներիսա — Վարդուհի:

Մշակ, № 7: ԳԱՔ, Քատերական բաժնի ազդագրերի ֆոնդ:

Դեկտեմբերի 2. — Բաքվում, Հովհաննես Արեղյանի հրավերով, Գ. Չմշկյանի (Շայլոկ) ղեկավարությամբ խմբի հյուրախաղերին:

Վենետիկի Դոժ — Մովակ, Անտոնիո — Գևորգ Պարոն-Սարգսյան, Բասանիո — Հովհաննես Արեղյան, Գրացիանո — Գևորգ Տեր-Դավթյան, Սալարինո — Զաքարյան, Պորցիա — Ս. Չմշկյան, Ներիսա — Վարդուհի:

1890

Մայիսի 13. — Թիֆլիսի Քաղաքային թատրոնում, Գ. Չմշկյանի (Շայլոկ) ղեկավարությամբ խումբը, ի պատիվ Ղևոնդ Ալիշանի գրական գործունեության 50-ամյակի:

Նոր-Պար, № 60:

1892

Նոյեմբերի 23. — Թիֆլիսի Արքունական (օպերային) թատրոնում, Հայոց դերասանական մշտական խումբը (Թարգմ. Գ. Բարխուդարյան), ի նպաստ Գրիգոր Աբրահամյանի:

Վենետիկի դուքս, Մարոկկի իշխան — Արամ Վրույր, Արագոնի իշխան — (Մկրտիչ) Զարչոսյան, Անտոնիո — Գևորգ Պետրոսյան, Բասանիո — Հովհաննես Արեղյան, Սոլանիո — Արչակ

Հարությունյան, Սալարինո — Հովհաննես Ստեփանյան, Լորենցո — Մաթևոս Աղայան, Գրացիանո — Պողոս Արաքսյան, Շայլոկ — Գրիգոր Աբրահամյան, Բաղդասար — Ա. Հասան-Ջալալյան, Լանսըլոտ Գորբո — Գևորգ Տեր-Դավթյան, Գորբո — Գևորգ Պարոն-Սարգսյան, Պորցիա — Վարվառե Մելիքյան, Ներիսա — Եղիսարեթ Ախաչյան, Զեսիկա — Վարդուհի:

Արևազանք, № 136, 137: Մշակ, № 136:

1897

Օգոստոսի 13. — Շուշիի Նանդամիրյանի թատրոնում, Գևորգ Պետրոսյանի ղեկավարությամբ դերասանական խումբը տեղի թատերասերների հետ:

(Շայլոկ — Գևորգ Պետրոսյան, Պորցիա — Վարվառե Մելիքյան, Ներիսա — Փառանձեմ): Մասնակցել են նաև՝ Հ. Արեղյանը, Ա. Հարությունյանը, Իսահակ Ալիխանյանը, Վարդան Մելիք-Չովսեփյանը և ուրիշներ:

ԳԱՔ, Մ. Նանդամիրյանի ֆոնդ:

1898

Դեկտեմբերի 12. — Բաքվի Թաղիկի թատրոնում, Հայ դերասանական խումբը ի նպաստ Արամ Վրույրի: Բեմադրությունը՝ Սիմոն Հախումյանի:

Վենետիկի դուքս, Մարոկկի իշխան — Հովհաննես Ստեփանյան, Արագոնի իշխան — Իսահակ Ալիխանյան, Անտոնիո — Գևորգ Պետրոսյան, Բասանիո — Հ. Արեղյան, Գրացիանո — Պ. Արաքսյան, Լորենցո — Ղազարյան, Շայլոկ — Արամ Վրույր, Պորցիա — Սիրանուշ (Մերովբե Գանթարճյան), Ներիսա — Վարդիթեր Ֆելեկյան, Զեսիկա — Մարի-Հրանուշ Ֆելեկյան, (Լանսլո — Գևորգ Տեր-Դավթյան):

Նոր-Պար, № 231:

Գեկտեմբերի 21. — Բաքվի Թաղիկի թատրոնում, Հայ դերասանական խումբը. բեմադրությունը՝ Գևորգ Պետրոսյանի, իր բեմեֆիսին (Շայլոկ):

Վենետիկի դուքս, Լանսըլոտ Գորբո — Ավետ Ազյան, Մարոկկի իշխան — Գ. Քոչարյան, Անտոնիո — Հ. Ստեփանյան, Բասանիո — Հովսեփ Ոսկանյան, Գրացիանո — Հարություն Բերոյան, Սոլանիո — Մաթևոս Աղայան, Լորենցո — Իսահակ Ալիխանյան, Պորցիա — Սիրանուշ, Ներիսա — Փառանձեմ (Սահակյան), Ջեսիկա — Քնարիկ (Մարգարիտ Բաբայան):

Մշակ, № 288: Տարազ, 1915, № 5:

1905

Մարտի 31. — Թիֆլիսի Արտիստական (այժմ՝ Ռուսթավելու անվ.) թատրոնում, Հայոց դրամատիկական ընկերության դերասանական խումբը, Գ. Պետրոսյանի բեմեֆիսին (Շայլոկ), բեմադրությունը՝ Հովհաննես Աբեյանի (Մարոկկի իշխան), երաժշտությունը (Կոմիտասի):

Վենետիկի դուքս — Անդրանիկ (Սողոմոնյան), Արագոնի իշխան — Մկրտիչ Թաշճյան, Անտոնիո — Հովհաննես Զարիֆյան, Բասանիո — Հակոբ Օհանյան, Գրացիանո — Գրիգոր Ավետյան, Սոլանիո — Մնացական Տեր-Առաքելյան, Լորենցո — Արչակ Հարությունյան, Տյուրալ — Պողոս Ռչտունի (Մելիք Փաշայան), Լանսըլոտ Գորբո — Արչակ Մամիկոնյան, Մեր Գորբո — Գ. Տեր-Դավթյան, Պորցիա — Սիրանուշ, Ներիսա — Օլգա Գուլազյան, Ջեսիկա — Օլգա Մայսուրյան:

Լուսն, № 3: Մշակ, № 59, 61:

1906

Փետրվարի սկիզբ. — Վանի Կենտրոնական վարժարանում, ի նպաստ նույն վարժարանի ներկայացվել են «Պեպոն» և «Վենետիկի վաճառականը»:

Արաքս (Բոստոն), № 20:

Ապրիլի 15. — Թավրիզի Արամյան դպրոցի թատերասրահում, Հոգուտ Արամյան և Ս. Աննայան երկուսն էլ դպրոցների մանկական գրադարանի, երկու տեսարան և Դ. արարվածը թատերասեր-ուսուցչական խմբի ուժերով: (Գ. Չմշկյանի տարբերակ):

Վենետիկի դուքս — Ալեքսանդր Տեր-Վարդանյան («Թիմոն Աթենացու» թարգմանիչը), Անտոնիո — Մ. Շահբազյան, Բասանիո — Վաղարշակ Բժշկյան, Սոլանիո — Գրիգոր Աղաջանյան, Սալարինո — Վ. Տեր-Հովսեփյան, Գրացիանո — Սողոմոն Մելիք-Հակոբյան, Շայլոկ — Վարդան Տեր-Օհանյան, Տյուրալ — №, Պորցիա — Արուսյակ (Հրաչյա Աճառյանի կինը), Ներիսա — №:

ԳԱԹ, Հր. Աճառյանի ֆոնդ, ծրագիր:

Նոյեմբերի 29. — Նոր Նախիջևանի Քաղաքային թատրոնում, տեղի Դրամատիկական արվեստը սիրողների ընկերության խումբը, կովկասահայ դերասանների հետ (թարգմ. Հովհաննես Մասեհյան), Հովհաննես Ստեփանյանի բեմեֆիսին. բեմադրությունը՝ Իսահակ Ալիխանյանի:

Վենետիկի դուքս — (Հովհաննես) Մալխասյան («Մեր ձայնի» խմբագիրը), Մարոկկի իշխան — Զարիֆյան, Արագոնի իշխան — № №, Անտոնիո — Աբրահամյան, Բասանիո — Ի. Ալիխանյան, Սոլանիո — Ջիլինկարյան, Սալարինո — Ավագյան, Գրացիանո — Հարություն Բերոյան, Լորենցո — Մյասնիկյան, Շայլոկ — Հովհաննես Ստեփանյան, Տյուրալ — Մուրադյան, Լանսըլոտ Գորբո — Անդրանիկ (Սողոմոնյան), Մերոնի Գորբո — Վարդան Միրզոյան, Պորցիա — Մաթենիկ Աղամյան, Ներիսա — Մարգարիտ (Յարայան — Ստեփանյան), Ջեսիկա — Քնարիկ (Մ. Բաբայան):

ԳԱԹ, Հ. Բերոյանի ֆոնդ:

1907

Մարտի 13. — Թիֆլիսի Հավաքարի թատրոնում, թատերասերների խումբը. բեմադրությունը՝ Հ. Տեր-Ղևոնդյանի (Տեֆի):

Շայլոկ — Հովսեփ Տեր-Ղևոնդյան:

ТЕАТРОСКОЕ АНСТОК, № 59.

1908

Փետրվարի 16. — Նյու Բրիթենում (ԱՄՆ), դերասանական ընկերությունը ի նպաստ Մեսրոպյան և Վանի Միացյալ ուսումնական ընկերության:

Հուլիս, № 1, էջ 13:

Նոյեմբերի 10. — Բաքվի Թաղիկի թատրոնում, Հայոց Կուլտուրական միության Թատերական մասնաճյուղի Հայ դրամատիկ դերասանների ընկերակցության խումբը ի նպաստ Միքայել Մանվելյանի, բեմադրությունը՝ Իսահակ Ալիխանյանի:

Վենետիկի դուքս, Մարոկկի իշխան — Արամ Վրույր, Արագոնի իշխան, Տյուբալ — Կոստանդին Թադանյան (Շեռապյուն՝ էջմիածնի միաբան-վարդապետ), Անտոնիո — Վարդան Միրզոյան, Բասանիո — Ի. Ալիխանյան, Շայլոկ — Միքայել Մանվելյան, Գրացիանո, Սոլանիո — Զիլինգարյան, Լորենցո — Մ. Աղայան, Սայարինո — Օվի Ահարոնյան, Լանսըլոտ Գորբո — Նազարյան, Պորցիա — Սիրանույշ, Ներիսա — Քնարիկ (Հայկանուշ Կյուրեղյան, Հետո՝ Արովյան), Ջեսիկա — Արուսյակ (Լիզիկ Հարությունյան):

Գործ, № 65: ԳԱԹ, Թատերական բաժնի ծրագրերի ֆոնդ:

1909

Հունիսի 2. — Վանում, Այգեստանի դպրոցի ուսուցչական խումբը, տեսուչ Մկրտիչ Աճեմյանի (Վարդան Աճեմյանի հայրը) բեմադրությամբ:

Շայլոկ — Կարապետ Աճեմյան, Անտոնիո — Մկրտիչ Աճեմյան:

Ալիք, 1974, № 39:

1910

Վանում, Թատերասեր ուսուցիչների խումբը. բեմադրությունը՝ Արրահամ Բրուտյանի:

Շայլոկ — Արրահամ Բրուտյան, Ջեսիկա — Հոփսիմե Աճեմյան-Բրուտյան:

Հորիզոն, 1910, № 152: (ԳԱԹ, Ա. Սուլախյանի ֆոնդ):

1913

Գարնանը. — Այնթապում, «Վարդանյան» կրթարանի ծախսերը հոգալու համար բողոքականների ներկայացումը:

Կոհակ, № 18:

Դեկտեմբեր. — Պրովիդենսում (ԱՄՆ), «Լեոնային» դերասանական խումբը:

Հայրենիք, № 97:

1914

Ապրիլի 7. — Կ. Պոլսի Բերայի Պրտի Շան թատրոնում, Հ. Զարիֆյանի և Օվի Սևումյանի ղեկավարությամբ Ռուսահայ դրամատիկ դերասանական խումբը:

Շայլոկ — Մ. Մանվելյան, Անտոնիո — Հ. Զարիֆյան, Բասանիո — Օվի Սևումյան, Գրացիանո — Սորեն (Հարությունյան), Տյուբալ — Բազրատ Մուրադյան, Լանսըլոտ Գորբո — Օվի Ահարոնյան, Պորցիա — Սաթենիկ Աղամյան, Ներիսա — Արաքս Զարիֆյան, Ջեսիկա — Լյուսի Սևումյան:

ԳԱԹ, Հ. Բերոյանի ֆոնդ:

— Այնթապում. նորակառույց Կիլիկյան ճեմարանի աշակերտական խումբը, ուսուցիչ Հակոբ Գալեմճյարյանի բեմադրությամբ:

Ջեսիկա — Գրիգոր Պողարյան:

Գրիգոր Պողարյան, Այնթապականք Ա, Բեյրութ, 1974, էջ 105:

— Մարզվանի Անատոլիա կոլեջի «Շավարշան» միության Թատերասերների խումբը:

Դայլայլիկ, № 8:

Դեկտեմբերի 5. — Թիֆլիսի Արտիստական թատրոնում, Հայ դերասնական խումբը. բեմադրությունը՝ Օվի Սևուճյանի, իր նպաստին:

Շայլոկ — Օվի Սևուճյան, Վենետիկի դուքս, Մարոկկի իշխան, Մեր Գորբո — Ցոլակ Ամերիկյան (Սուլուլիկյան), Արագոնի իշխան — Գուրգեն Թավրիզյան, Անտոնիո — Հ. Բերոյան, Բասանիո — Վահրամ Փափազյան, Սոլանիո — (Վարդան) Վարդանյան, Սալարինո — Գ. Արասխանյան, Գրացիանո — Ս. Միքայելյան, Լորենցո — Մաթևոս Սանաճյան, Տյուբալ — Գ. Կարապետյան, Լանսլոտ Գորբո — Գ. Ավետյան, Պորցիա — Սիրանույշ, Ներիսա — Մարի Բերոյան, Ջեսիկա — Մանյա Կարախանյան:

Գաղափար, № 104: Հորիզոն, № 270, 274:

1917

Մարտի 18. — Երևանի Քաղաքային ակումբում (Երաժշտական կոմեդիայի թատրոնի նախկին շենքը), Թիֆլիսի Հայոց դրամատիկական ընկերության Շրջիկ թատրոնը, Օ. Սևուճյանի (Շայլոկ) բեմադրությամբ:

Վենետիկի դուքս, Մարոկկի իշխան — Ց. Ամերիկյան, Արագոնի իշխան — Գ. Թավրիզյան, Անտոնիո — Հ. Բերոյան, Բասանիո — Վ. Փափազյան, Սոլանիո — (Վարդան) Վարդանյան, Սալարինո — Գ. Արասխանյան, Գրացիանո — Միքայելյան, Լորենցո — Մ. Սանաճյան, Տյուբալ — Գ. Կարապետյան, Լանսլոտ Գորբո — Գ. Ավետյան, Մերոնի Գորբո — Սեմերճյան, Պորցիա — Սիրանույշ, Ներիսա — Մ. Բերոյան, Ջեսիկա — Մ. Կարախանյան:

Ալխատանք, № 92: (ԳԱԹ, Թատերական բաժնի ծրագրերի ֆոնդ):

Փետրվարի 23. — Բաքվի Մայիլյանների (այժմ՝ օպերայի և բալետի) թատրոնում, Հայոց Կուլտուրական միութչյան թատերական մասնաճյուղի դերասանական խումբը, ի նպաստ Միքայել Մանվելյանի (Շայլոկ):

(Բասանիո — Հ. Աբելյան, Պորցիա — Օ. Մայսուրյան):

Արև, № 38, 40:

Հունիսի 16. — Թիֆլիսի Ամառային ժողովարանի դահլիճում, Հովսեփ Ոսկանյանի ղեկավարությամբ դրամատիկ դերասանական խումբը:

Վենետիկի դուքս — Վ. Միրզոյան, Արագոնի իշխան, Սալարինո — Արշավիր Կորկոտյան, Մարոկկի իշխան — Շարա (Տալյան), Անտոնիո — (Լևոն) Ալավերդյան, Բասանիո — (Ա.) Աբգարյան, Սոլանիո — (Գ.) Քոչարյան, Գրացիանո — (Հայկ) Տրդատյան, Լորենցո — (Ստեփան) Դավթյան, Շայլոկ — Օ. Սևուճյան, Տյուբալ, Մերոնի Գորբո — Մելքոնյան, Լանսլոտ Գորբո — Կ. Թադևոսյան, Լեոնարդո — Դևոյան, Պորցիա — Արուս Ոսկանյան, Ներիսա — Մարգարիտ (Բաբյան), Ջեսիկա — (Սրբուհի) Գարազաչ — Թումանյան:

Հորիզոն, № 116: Մշակ, № 113:

1919

Հոկտեմբերի 13. — Բոստոնի Գրանդ օպերա սրահում, Բոստոնի և չրջակա միացյալ «Կայծ» դերասանական խումբը:

Շայլոկ — Հայկ Հրաչ, Անտոնիո — Արոյան, Մարոկկի իշխան — Ուոլիկյան-Ուոլիկյան, Լանսլոտ Գորբո — Համբարձումյան, Պորցիա — Պետրոսյան, Ներիսա — Բարեջանյան, Ջեսիկա — Բրազիլյան:

Ազգ, № 136: Պահակ, № 74:

Մայիսի 30. — Լովելի (ԱՄՆ) Քլոնըիլ թատրոնում, Սոցիալ Դեմոկրատ Հեջակյան կուսակցության «Կայծ» դերասանական խումբը:

Շայլոկ — Ա. Միմոնյան, Բասանիո — Հ. Տեր-Միքայելյան, Գրացիանո — Գասապազայան, Լորենցո — Արթիստ (Հմայակ Գասպարյան), Լանսըլոտ Գորբո — Կուստուզյան, Ծերունի Գորբո — Հ. Արսլանյան, Սոլանիո — Պոյաճյան, Սալարինո — Ս. Տեր-Պողոսյան, Ներիսա — Արապյան, (Պորցիա — Ե. Սարաֆյան):

Երիտասարդ Հայաստան, № 320:

Դեկտեմբերի 27. — Թիֆլիսի Պետական (այժմ՝ Ռուսթավելու անվ.) թատրոնում, Հայոց Դրամատիկական ընկերության դերասանական խումբը. բեմադրությունը՝ Իսահակ Ալիսանյանի (Բասանիո), նկարիչ՝ Գիգո Շարբաբչյան:

Վենետիկի դուքս — Լեոն Աղաբաբչյան, Արագոնի իշխան — (Ստեփան) Դավթյան, Մարոկկի իշխան — (Մկրտիչ) Գարազաչ, Անտոնիո — (Արչակ) Հարությունյան, Սոլանիո — Տիգրան Շամիրխանյան, Սալարինո — (Սարգիս) Աբովյան, Գրացիանո — Արչավիր Կորկոտյան, Լորենցո — Ա. Աբգարյան, Շայլոկ — Մ. Մանվելյան, Տյուբալ — (Բագրատ) Մուրադյան, Լեոնարդո — (Պավլուշա) Թադևոսյան, Պորցիա — Արուս Ոսկանյան, Ներիսա — Զարիկ (Տեր-Անդրեասյան), Զեսիկա — Լ. Մեղնիկյան:

ԳԱԹ, Թատերական բաժնի ծրագրերի ֆոնդ:

Փետրվարի 20. — Երևանի Առաջին (այժմ՝ Սունդուկյանի անվ.) պետական թատրոնում (Թարգմ. Հ. Մասեհյան): Բեմադրությունը՝ Վ. Փափազյանի:

Շայլոկ — Մ. Մանվելյան, Բասանիո — Վահրամ Փափազյան, Պորցիա — Արուս Ոսկանյան, Գրացիանո — Օրի Բունիաթյան, Սոլանիո — Սարգիս Մելիքսեթյան, (Ներիսա — Սյուզան Գարազաչ, Զեսիկա — Աստղիկ Աղասյան): Մասնակցել են նաև՝ Լեոն Աղաբաբչյանը, Ավետ Ավետիսյանը, Համբարձում Ոսախանյանը, Մկրտիչ Գարազաչը, Մկրտիչ Զանանը:

Մարտի 27. — Երևանի Առաջին պետթատրոնում, Միքայել Մանվելյանի (Շայլոկ) բեմական գործունեության 30-ամյակի առթիվ, երկրորդ գործողությունը:

Անտոնիո — Հովհաննես Ստեփանյան, Բասանիո — Հրաչյա Ներսիսյան, Սոլարինո — Ս. Մելիքսեթյան, Սալարինո — Հովհաննես Ավագյան, Գրացիանո — Օ. Բունիաթյան, Լորենցո — Ա. Ավետիսյան, Տյուբալ — Մ. Զանան, Լանսըլոտ Գորբո — Տ. Շամիրխանյան, Ծերունի Գորբո — Հ. Ոսախանյան:

ԳԱԹ, Թատերական բաժնի ծրագրերի ֆոնդ:

Դեկտեմբերի 19. — Բեյրութի թատրոն Գյուրսալում, Բեյրութի դրամատիկ խումբը, Կարո Ոսախանյանի ղեկավարությամբ: Մասնակցել է դերասանուհի Հրաչյա Պատրիկը: (Շայլոկ — Կարո Ոսախանյան):

Նոր Օյունիկ (Բեյրութ), № 67:

Դեկտեմբերի 23. — Երևանի Առաջին պետթատրոնում, բեմադրությունը՝ Արչակ Բուրջալյանի, ձևավորման էսքիզները՝ Գեորգի Ցակուլովի, նկարիչ՝ Միմոն Ալաջալյան:

Վենետիկի դուքս — Տիգրան Այվազյան, Մարոկկի իշխան — Ավետ Ավետիսյան, Արագոնի իշխան — Բ. Մուրադյան, Շայ-

լով – Մ. Մանվելյան, Պորցիա – Արուս Ոսկանյան, Ներիսա – Սյուզան Գարազա, Զեսիկա – Լյուսի Մեղնիկյան, Անտոնիո – Հ. Ներսիսյան, Բասանիո – Դավիթ Մայան, Գրացիանո – Վաղարշ Վաղարշյան (Տեր-Պողոսյան), Լորենցո – Գուրգեն Զանիբեկյան, Լանսլոտ Գորբո – Գուրգեն Գարրիբյան, Մեր Գորբո – Գրիգոր Ավետյան, Տյուբալ – Օ. Բունիաթյան, Սոլանիո – Հովհաննես Ավագյան, Սալարինո – Սուրեն Քոչարյան:
Երկրորդ կազմ՝ Արագոնի իշխան – Համբարձում Սաչանյան, Պորցիա – Անահիտ Ղուկասյան:

Խորհրդային Հայաստան, 1927, № 3:

1927

Գեկտեմբերի 14. – Թիֆլիսի Ռուսթավելու անվան թատրոնում, Հայկական թատրոնի ներկայացումը. բեմադրությունը՝ Արչակ Բուրջայանի, նկարիչ՝ Ի. Գամրեկելի, երաժշտությունը (ըստ Շումանի)՝ Սարգիս Փանյանի, դիրիժոր՝ Ա. Գվելեսիանի:
Վենետիկի դուքս, Մերուսի Գորբո – Գրիգոր Ավագյան, Մարոկկի իշխան – Հարություն Բերոյան, Արագոնի իշխան – Պահարե (Հայկ Պետրոսյան), Անտոնիո – Վահան Գալստյան, Բասանիո – Դավիթ Մայան, Սոլանիո – Ալեքսանդր Աբարյան, Սալարինո – Միքայել Ալիխանյան, Գրացիանո – Անուշավան (Վավիկ) Վարդանյան, Լորենցո – Գեղամ Աֆրիկյան, Տյուբալ – Արչակ Մամիկոնյան, Լանսլոտ – Արտաշես Վարդանյան, Շայլոկ – Մաթևոս Սանամյան, Լեոնարդո – Սանթագործյան, Ստեֆանո – Արտեմ (Հարություն) Լուսինյան, Սալերիո – (Երվանդ) Շահնազարյան, Պորցիա – Աստղիկ Աղասյան, Ներիսա – Վեներա Հակոբյան (Տեր-Հակոբյան), Զեսիկա – Եվգենե Սերբար (Բարսեղյան), Անտոնիոյի ծառան – Արծրունի (Հարությունյան), Գիշերապալ – Ս. Զառաֆյան:

Գեկտեմբերի 21. – Նոր դերակատար՝ Պորցիա – Անահիտ Ղուկասյան:

ԳԱԹ, Վ. Գալստյանի ֆոնդ:

1929

Նյու Յորքում. – «Նոր բեմ» դերասանական խումբը, բեմադրությունը՝ Ղ. Սարգիսյանի:

Շայլոկ – Ղևոնդ Սարգիսյան:

ԳԱԹ, Ղ. Սարգիսյանի հուշերը:

1930-ական թթ.

Կիպրոսի Մելքոնյան Կրթական Հաստատությունում, Հ. Շեռհանյանի բեմադրությամբ:

Շայլոկ – Հովհաննես Շեռհանյան:

Արև (Կահիրե), 1981, № 18814:

1933

Ապրիլի 2. – Կահիրեի Ֆրանսիական Լիսե թատրոնում, Գալուստյան Երջանավարտից միության թատերախումբը (Թարգմ. Հ. Մասեհյան): Մասնակցել են՝ Վարդուհի Հաճեթյանը, Սարգիս Մ. Պալայանը, Համբարձում Պ. Գարայանը, Վարդգես Հ. Գարտաշյանը, Գեղամ Կ. Երզնկացյանը, Արա Թ. Սևհոնքյանը, Գևորգ Պալայանը, Երվանդ Նալչաճյանը, Վահրամ Թաշճյանը, Սիրվարդ Կ. Երզնկացյանը:

Արտաշես Հ. Գարտաշյան, Նյու-Յորք Եգիպտոսի Հայոց պատմության, հատոր Բ, Վենետիկ, 1986, էջ 628:

1935

Մարտի 10. – Կահիրեի Լիսե Ֆրանսե թատրոնում, Գալուստյան Ազգային վարժարանի շրջանավարտից միության կազմակերպությամբ, ի նպաստ կարոտ աշակերտների ճաշի սեղանին (Թարգմ. Հ. Մասեհյան). բեմադրությունը՝ Վահան Հապեջյանի:

Պորցիա – Սիրվարդ Երզնկացյան, Ներիսա – Ա. Ալիքսանյան, Ջեսիկա – Ս. Լեյլոյան, Վենետիկի դուքս – Լ. Պարոնյան, Անտոնիո – Հ. Թորգոմյան, Բասանիո – Վարդգես Գարտաշյան, Գրացիանո – Գեղամ Երզնկացյան, Սալարինո – Արա Սևհոնքյան, Սոլանիո – Ս. Պալայան, Լորենցո – Ա. Օհանյան, Շայլոկ – Վահրամ Թաշճյան, Տյուբալ – Կ. Եղիսեյան, Լանսլոտ Գորբո – Ա. Գասապյան, Մերունի Գորբո – Շ(ավարչ) Սևհոնքյան, Լեոնարդո – Ն. Պալայան, Բալթազար – Ա. Չորպաճյան:

ԳԱԹ, Ա. Գարտաշյանի ֆոնդ:

1937

Հունվարի 28. – Լենինականի Մուսկյանի (այժմ՝ Գյումրիի Վ. Աճեմյանի) անվան թատրոնում (Թարգմ. Հ. Մասեհյան). բեմադրությունը՝ Լևոն Բալանթարի, նկարիչ՝ Կարո Մինասյան, երաժշտությունը՝ Գրիգոր Եղիազարյանի:

Վենետիկի դուքս – Վահե Մկրտչյան, Մարոկկի իշխան – Կարո Արծրունյան, Արագոնի իշխան – Արամ Ռչտունի (Բերոյան), Անտոնիո – Արտավազդ Փաշայան, Բասանիո – Սուրեն Սուրենյան (Մարտիրոսյան), Գրացիանո – Բարկեն Շաքարյան, Սոլանիո – Օնիկ (Հովհաննես) Կարապետյան, Սալարինո – Ալեքսանդր Ադամյան, Լորենցո – Արծրունի Հարությունյան, Շայլոկ – Արմեն Արմենյան, Տյուբալ – Սերժ Կաժոյան, Լանսլոտ Գորբո – Ն. Բաղայան, Մեր Գորբո – Միքայել Գավրոշ Պորցիա – Արուս Ասրյան, Ջեսիկա – Ռիմա Օդաբաշյան, Ջենտիլես – Նինա Բոխյան, Ներիսա – Արուս Ազնավուրյան:

Փետրվարի 13, 16 (ցերեկը), 18. – Երկրորդ և երրորդ կազմ. Վենետիկի դուքս – Ռուբեն Սաղաթեյան, Տելուչ Գևորգյան, Շայլոկ – Յուլյա Ամերիկյան, Լևոն Ջոհրաբյան, Լանսլոտ Գորբո – Գևորգ Ղազարյան, Մեր Գորբո – Հայկասար Միանսարյան, Ջենտիլես – Ժենյա Շաքարյան, Ներիսա – Ասյա Մելիքյան, Ջեսիկա – Ասյա Բերոյան, Պորցիա – Ռոզա Մինասյան:

Խորհրդային արվեստ, № 6: ԳԱԹ, Լենինականի թատրոնի ֆոնդ:

Մարտի 30. – Լենինականի պետթատրոնում, Երևանի Սունդուկյանի անվան թատրոնի դերասան Միքայել Մանվելյանի (Շայլոկ) մասնակցությամբ:

1941

Հունիսի 13. – Մոսկվայի Համառուսաստանյան Թատերական ընկերության Մեծ դահլիճում՝ Դերասանի տանը, Երևանի Սունդուկյանի անվան թատրոնի Հյուրախաղերին, Միքայել Մանվելյանի (Շայլոկ) ստեղծագործական երեկոյին, տեսարաններ: Ներածական խոսք՝ Իոսիֆ Ալտման:

1946

Ապրիլի 7. – Կահիրեի Գալուստյան Երջանավարտից միության Սեթյան սրահում, միության թատերախումբը Վահան Հապեչյանի բեմադրությամբ. դերուսույցներ՝ Ասատուր Օհանյան, Սեպուհ Շալճյան:

Շայլոկ – Անդրանիկ Թոզգոնմազյան, Պորցիա – Տիրուհի Գ. Բազրատունի, Ներիսա – Անժել Հակոբյան, Բասանիո – Նուպար Բանյան, Կրացիանո – Երվանդ Տեմիրճյան, Լորենցո – Շահան Գ. Բազրատունի, Սալարինո – Մկրտիչ Ստեփանյան, Անտոնիո – Գևորգ Տեր-Պալյան, Վենետիկի դուքս – Երվանդ Ջերբեգյան, Քարտուղար – Հարություն Պետիկյան, Բանտապահ – Հակոբ Կյուրյունյան, Բարապան – Հարություն Տատուրյան:

Արտաշես Հ. Գարտաշյան, ՆյուԹեր Եգիպտոսի Հայոց պատմության, Հատոր Բ., Վենետիկ, 1986, էջ 629:

1940–1950-ական թթ.

Սփյուռքահայ թատրոնում, Մ. Մանվելյանի բեմադրությամբ ու մասնակցությամբ:

Շայլոկ – Մանվել Մարության:

Մանվել Մարությանի բեմական և զրական գործունեության 50-ամյակի աթիվ, Թեհրան, 1969, էջ 70:

1948

Կահիրե. — Գալուստյան ազգային վարժարանի Շրջանավարտից միության թատերախմբի ներկայացումը. բեմադրությունը՝ Վահե Պոյաճյանի: Ներիսա — Անժել Հակոբյան:

Արև, 1981, № 18989:

1957

Մայիսի 21. — Կ. Պոլսի Մխիթարյան Սանուց միության սրահում, «Երիտասարդաց թատերախումբը» (Թարգմ. Թորգոմ Սրապյան):

Մարմարա, մայիսի 21:

1974

Նոյեմբերի 29. — Բեյրութի Հակոբ Տեր-Մելքոնյան սրահում, «Թատրոն 67»-ի խումբը (Թարգմ. Հ. Մասեհյան), խմբի ղեկավար Վարուժան Նտրչյանի բեմադրությամբ, ղեկոր՝ Մովիկ Քաչվեճյան, ղեկորի իրագործում՝ Տիգրան Շիրինյան: Ունեցել է 23 ներկայացում:

Շայլոկ — Վարուժան Նտրչյան, Անթոնիո — Գևորգ Չյուժպաչյան, Սալերիո — Հակոբ Գալայճյան, Սալանիո — Վարդգես Զավզավաթճյան, Պասանիո — Վարդգես Նարկիզյան, Լորենցո — Կարո Գույումճյան, Կրացիանո — Վիգեն Դարբինյան, Փորչիա (Պորցիա) — Սիլվա Պարսումյան, Ներիսա — Հոփի Մարտիրոսյան, Մառա — Սարգիս Ստեփանյան, Մարոքի իշխան — Ճորճ Աժամի, Լանսլոթ Կոպպո — Նանո Վարդապետյան, Մեր Կոպպո — Վահե Պերպերյան, Մառա — Ժ. Քաչվեճյան, Լեոնարտո — Փիեռ Փամպուլեճյան, ձեսիքա — Հուրիկ Մարրոյան, Արակոնի իշխան — Փոլ Կոկանյան, Տյուպալ — Ենոկը Պիլեմճյան, Բանտապազ — Ռուբեն Չյուժպաչյան, Սթեֆանո — Զավեն Պիլեմճյան, Վենետիկի դուքս — Հովսեփի Գափլանյան, Քարտու-

ղար — Զոհրապ Զափարյան, Մակնիֆիքոններ — Փիեռ Փամպուլեճյան, Ենոկը Պիլեմճյան:

Ազգակ, դեկտեմբերի 24:

1984

Նոյեմբերի 20. — Լենինականի (Գյումրի), Ստ. Ալիխանյանի անվան Տիկնիկային թատրոնը, Շեքսպիրյան ներկայացումների փառատոնին:

Թատերական Երևան, № 19:

TWO GENTLEMEN OF VERONA (1594)

ՎԵՐՈՆԱՅԻ ԵՐԿՈՒ ԱԶՆՎԱԿԱՆՆԵՐԸ

1951

Հունիսի 11, 12. — Երևանի Թատերական ինստիտուտի դերասանական ֆակուլտետի ավարտական ներկայացումը (Թարգմ. Նաչիկ Դաշտենց), առաջին անգամ, բեմադրությունը՝ կուրսի ղեկավար Արմեն Գուլակյանի, նկարիչ՝ Սարգիս Արուտչյան:

Միլանի դուքս — Լորիս Մանուկյան (Կրոյան), Վալենտին — Նորեն Աբրահամյան, Պրոտեոս — Վլադիմիր Աբաջյան, Անտոնիո, Տուրիո — Գևորգ Էլբակյան, Ուրսուլա — Լյուբա (Միրանուշ) Լյուլեջյան, Լենա Կոստանյան, Լաունս — Արմեն Նոստիկյան, Պանդոկապետուհի — Լենա Կոստանյան, Լենա Ասատրյան, Զուլիա — Նինել Դալլաքյան, Տանյա Հարությունյան, Սիլվիա — Իզաբելլա Ասյան, Ռոզա Նաչատրյան, Լուչետտա — Լենա Կոստանյան, Լյուբա Լյուլեջյան:

(Ներկայացմանը հնարավորություն չունեցավ մասնակցել Սուրեն Բուրապյանը):

1958

Նոյեմբեր. — Երևանի բրդյա նուրբ գործվածքների կոմբինատի ակումբում, կոմբինատի թատերախումբը (Թարգմ. Ն. Դաշտենց), բեմադրությունը՝ Կիմ Արզումանյանի:

Թատերական Երևան, № 27, 28:

1971

Մայիսի 9, Երևան. — Գեղարվեստա-թատերական ինստիտուտի դերասանական ֆակուլտետի ավարտական-դիպլոմային ներկայացումը. բեմադրությունը՝ կուրսի ղեկավար Կիմ Արզումանյանի, նկարիչ՝ Սարգիս Արուտչյան, երաժշտական ձևավորումը՝ Արամ Սաթունցի, պարերը՝ Զարե Մուրադյանի):

Վալենտին — Հովիկ Վանյան, Պրոտեոս — Վարդան Օհանյան, Անտոնիո և Տուրիո — Ավետիս Նրիմյան, Սպիդ — Էդվարդ Մինասյան, Լաունս — Զավեն Աբրահամյան, Դքսուհի — Անահիտ Ղուկասյան, Սիլվիա — Ալլա Թումանյան, Զուլիա — Ժամեն Գևորգյան, Լուչետտա — Մարգարիտ Մնացականյան, Պանդոկապետուհի — Նինա Վարդանյան, Ուրսուլա — Սվետլանա Հովհաննիսյան, Ավազակներ — Հ. Գալստյան, Վ. Ավետիսյան, Հ. Սարգսյան:

Ներկայացման ճրագիրը:

2008

Սեպտեմբերի 14. — Երևանի Պատանի Հանդիսատեսի թատրոնում (Թարգմ. Ն. Դաշտենց), Շեքսպիրյան թատերական փառատոնին. բեմադրությունը՝ Նեվենա Միտչևայի, արտաքին ձևավորումը՝ Իրինա Իվանովայի (երկուսն էլ Բուլղարիայի):

Միլանի դուքս — Արմեն Սանթրոսյան, Վալենտին — Սամվել Դանիելյան, Պրոտեոս — Իշխան Ղարիբյան, Անտոնիո — Գրիգոր Հակոբյան, Տուրիո — Արա Մաթևոսյան, Զուլիա — Շուշան Ղազարյան, Սիլվիա — Մարիամ Շահինյան, Լուչետտա — Հռիփսիմե Մարգարյան, Ավազակներ — Կոստանդին Կոզմանով, Գոհար Կարապետյան, Սիրանուշ Լազյան, Մարի Սանթրոսյան, Նաիրա Սարգսյան:

Իշխան Ղարիբյանի հաղորդումը:

MERRY WIVES OF WINDSOR (1597)

ՎԻՆՉՈՐԻ ԶՎԱՐՃԱՍԵՐ ԿԱՆԱՅՔ

1938

Նոյեմբերի 12. - Երևանի Սունդուկյանի անվան թատրոնում, բեմադրող-ռեժիսոր Գուրգեն Գաբրիելյանը մասնակիցների համար ընթերցել է պիեսը (Թարգմ. Տիգրան Հախումյան):

1939

Հունվարի 26. - Երևանի Սունդուկյանի անվան թատրոնում, առաջին անգամ, բեմադրությունը՝ Գուրգեն Գաբրիելյանի, նկարիչ՝ Սերգեյ Արուստյան, երաժշտական ձևավորումը՝ Գեվորգ Յաղուբյանի, պարերը՝ Իյա Արբատովի (Յաղուբյան):

Ֆալստաֆ - Հրաչյա Ներսիսյան, Շելլո - Գրիգոր Ավետյան, Սլենդեր - Գեղամ Աֆրիկյան, Տիկին Ֆորդ - Արուս Ոսկանյան, Տիկին Պեջ - Ռուզաննա Վարդանյան, Աննա Պեջ - Անատոլյա Եղյան, Միստր Ֆորդ - Մուրադ Կոստանյան, Միստր Պեջ - Օրի Բունիաթյան, Սըր Հուզ էվանս - Լևոն Մարյան, Հյուրանոցատեր - Անդրանիկ Նանաջանյան, Բժիշկ Կայուս - Արման Կոթիկյան, Ֆենտրն - Գարուշ Նաժակյան, Միստրիս Կուիկլի - Օլգա Գուլազյան, Բարտալֆ - Հենրի Ասլանյան, Պիստոլ - Թաթուլ Դիլաքյան, Նիմ - Ռ. Սարոյան, Ռոբին - Ա(րուս) Մկրտչյան, Սեմալ - Զավեն Օհանյան, Ռըզբի - Կարո Սարգրսյան, Ա. ծառա - Ժիրայր Միրզախանյան, Բ. ծառա - Լ. Մանդալյան:

Հունվարի 27. - Երկրորդ կազմը, այլ դերակատարներ:

Ֆալստաֆ - Համբարձում Ուչանյան, Տիկին Ֆորդ - Վարյա Մելքունյան, Տիկին Պեջ - Եվգենիա Սերար (Բարսեղյան), Աննա Պեջ - Անահիտ Դատյան (Դատավորյան), Միստր Պեջ - Տիգրան Այվազյան, Բժիշկ Կայուս - Վաղինակ Մարգունի, Ֆենտրն - Գ. Բալայան, Միստրիս Կուիկլի - Անահիտ Մկրտունյան, Բարտալֆ - Ն. Գևորգյան, Պիստոլ - Վ. Դանիելյան, Նիմ - Ս. Ասլանյան, Ռոբին - Ս. Այվազյան, Սեմալ - Հարություն Հայրապետյան, Ռըզբի - Արսեն Բազրատունի:

Փետրվարի 4. - Միստր Ֆորդ - Դավիթ Մալյան:

Փետրվարի 19. - Բարտալֆ - Զավեն Օհանյան, Սեմալ - Լևոն Ազարյան:

Փետրվարի 22. - Նիմ - Ն. Գևորգյան:

Մարտի 24. - Թափառաչըղիկ - Գուրգեն Մարտիրոսյան:

Մարտի 29. - Սեմալ - Ժ. Միրզախանյան, Թափառաչըղիկ - Վ. Սահակյան:

Ապրիլի 23. - Սունդուկյանի անվան թատրոնի բեմադրության վերջին՝ 20-րդ ներկայացումը՝ նվիրված Շեքսպիրի ծննդյան 375-ամյակին:

Սունդուկյանի անվ. թատրոնի նյութեր:

1968

Հունիսի 2. - Երևանի Պարոնյանի անվան երաժշտական կոմեդիայի թատրոնում (Թարգմ. Ուչախի Դաշտենց). բեմադրությունը՝ Տաճատ Վարդազարյանի, նկարիչ՝ Մ. Սիմոնյան, երաժշտությունը՝ Կ. Ուչատրյանի և Վ. Արազյանի, դիրիժոր՝ Դավիթ Երզնկյան, խմբավար՝ Ա. Գասպարյան, պարերը՝ Ա. Լեբեղևի:

Ֆալստաֆ - Հակոբ Բադալյան, Ֆենտրն - Հ. Սիմոնյան, Շելլո - Գրիգոր Սիմոնյան, Սլենդեր - Վարդգես Թաչյան, Միստր Ֆորդ - Արչավիր Վաչյան, Միստր Պեջ - Կ. Ղարիբյան, էվանս - Ալեքսանդր Հովհաննիսյան, Դոկտոր Կայուս - Մայիս Կարապետյան, Պանդուկապետ - Հենրի Ասլանյան, Բարտալֆ - Լևոն Մարտիրոսյան, Պիստոլ - Մ. Մխիթարյան, Նիմ - Պ.

Մարտիրոսյան, Ռոբին - Ա. Հարությունյան (դպրոցական),
Պարզակ - Ա. Քանքանյան, Ռեզբի - Ա. Սարգսյան, Տիկին
Ֆորդ - Իվետա Բարուրյան, Տիկին Պեջ - Մերի Շահբաղյան,
Աննա Պեջ - Ա. Մկրտչյան, Տիկին Վուազ - Մելինե Համամջյան:

Երկրորդ կազմ. Ֆալստաֆ - Ստեփան Հարությունյան, Միս-
տր Ֆորդ - Հենրի Ասլանյան, Պանդոկապետ - Երվանդ Շահ-
նազարյան, Տիկին Ֆորդ - Օֆելյա Սաղաթեյան, Տիկին Պեջ -
Էմմա Կարախանյան, Տիկին Վուազ - Իդա Մկրտչյան:

Ներկայացման ծրագիրը:

TWELFTH NIGTH; OR, WHAT YOU WILL (1600)

ՏԱՍՆԵՐԿՈՒԵՐՈՐԴ ԳԻՇԵՐ ԿԱՄ ԻՆՁ ՈՐ ԿԱՄԵՆԱԲ

1941

Այսվերջու պետական թատրոնի Հեռանկարային ծրագրում
նախատեսվել է բեմադրել նաև այս պիեսը՝ Արմեն Արմենյանի
ղեկավարությամբ:

ԳԱԹ, Արվեստի գործերի վարչության ֆոնդ:

1944

Ապրիլի 27. - Լենինականի Մոսկվայի (այժմ՝ Գյումրիի Վ.
Աճեմյանի) անվան թատրոնում (Թարգմ. Սաչիկ Դաշտենց),
առաջին անգամ, Շեքսպիրյան Համամիութենական 6-րդ կոն-
ֆերանսին և փառատոնին, նվիրված Շեքսպիրի ծննդյան 380-
ամյակին. բեմադրությունը՝ Վարդան Աճեմյանի, նկարիչ՝ Մե-
լիքսեթ Սվախչյան, երաժշտական ձևավորումը՝ Վահրամ Արա-
րատյանի, պարերը՝ Ե. Եֆիմովի:

Օրսինո - Գեղամ Հարությունյան, Սեբաստիան - Արչավիր
Փիլոյան, Անտոնիո - Ազատ Շերենց, Վալենտին - Գուրգեն
Հանեսոլյան, Քուրիս - Ալեքսան Քոչարյան, Սըր Թորի Բելչ -
Լևոն Չոհրաբյան, Սըր Էնդրյու Էյուչիկ - Կարապետ Արծ-
րունյան, Մալվոլիո - Յուլյա Ամերիկյան, Ֆարիան - Ժան Էլո-
յան, Նեղկատակ - Արծրունի Հարությունյան, Մի նավապետ -
Ստեփան Ալիխանյան, Քահանա - Հայկասար Միանսարյան,
Ա. ոստիկան - Աշոտ Գևորգյան, Բ. ոստիկան - Վազգեն Հա-
կոբյան, Ա. երաժիշտ - Հ. Մալոյան, Բ. երաժիշտ - Հ. Թուֆխալ-
յան, Օլիվիա - Ասյա Բերոյան, Վիոլա - Արաքսյա Առաքելյան,
Մարիա - Նինա Բոխյան:

Երկրորդ կազմ. Օրսինո – Արտավազդ Փաշայան, (Ալեքսան Բոչարյան, Վազգեն Հակոբյան), Սեբաստիան – Հ. Չախոյան, Վալենտին – Ալեքսանդր Բոչարյան, Բուրիս – Գ. Հանեսոզյան, Ֆաբիան – Արամ Ռշտունի, (Ս. Չոլախյան), Օլիվիա – Նվարդ Աբալյան, Վիոլա – Մարգարիտ Տիրոսյան, (Վարուչ Կարապետյան):

1947

Հունիսի 21. – Երևանի Ստանիսլավսկու անվան ուսական թատրոնում, Լենինականի թատրոնի վերանորոգված բեմադրությամբ հյուրախաղերին:

Օրսինո – Ա. Փաշայան, Սեբաստիան – Գևորգ Աբաջյան, (Հ. Չախոյան), Անտոնիո – Ա. Շերենց, Վալենտին – Գ. Հանեսոզյան, Բուրիս – Ա. Բոչարյան, Պարոն Թորի Բելչ – Լ. Չոհրաբյան, Պարոն Էնդրյու Էգյուչիկ – Կ. Արծրունյան, Մալվոլիո – Յ. Ամերիկյան, Ֆաբիան – Ժ. Էլոյան, Նեղկատակ Ֆեստեն – Ա. Հարությունյան, Նավապետ – Ս. Ալիխանյան, Օլիվիա – Ն. Աբալյան, Վիոլա – Մ. Տիրոսյան, Մարիա – Ն. Բոխյան, Քաշանա – Հ. Միանսարյան, Ա. ոստիկան – Ա. Գևորգյան, Բ. ոստիկան – Վ. Հակոբյան, Ա. երաժիշտ – Հ. Մալոյան, Բ. երաժիշտ – Հ. Թուխալյան, Բեմի սպասավորներ – Հ. Չախոյան, Վ. Կարապետյան:

Սովետական Հայաստան, № 145: Թատերական շաբաթ, № 9:

Հունիսի վերջերին. – Երևան, Լենինականի թատրոնի բեմադրության քննարկումը, Հայկական թատերական ընկերությունում. զեկուցող՝ Վահրամ Թերզիբաչյան:

Գրական Թերթ, № 24:

Օգոստոսի վերջերին. – Լենինականի թատրոնում, Երևանի Սունդուկյանի անվան թատրոնի դերասան Գեղամ Հարությունյանի (Օրսինո) մասնակցությամբ:

Ամառը. – Կարկաթայում, Հայոց Մարդասիրական ընկերության ճեմարանի 145-ամյակի առթիվ, ճեմարանի ուսանողների մասնակցությամբ, բեմադրությունը՝ Հայոց լեզվի ուսուցչուհի Ռոզ Ամիրխանյանի:

Հայրենիքի խաչ, № 30:

1964

Ապրիլի 27. – Թբիլիսիի Շահումյանի (այժմ՝ Աղամյանի) անվան թատրոնում (Թարգմ. Ս. Դաշտենց), Շեքսպիրի ծննդյան 400-ամյակի առթիվ. բեմադրությունը՝ Ֆերդինանդ Բժիկյանի, նկարիչ՝ Ռոբերտ Նալբանդյան, երաժշտությունը՝ Նիկիտա Մկրտչյանի, պարերը՝ Դավիդ Մաճավարիանի:

Օրսինո – Ռաֆայել Պապովյան, Սեբաստիան – Ավետիք Սանոսյան, Անտոնիո – Արչակ Արչակունի (Հարությունյան), Վալենտին – Ս. Պողոսյան, Բուրիս – Հրաչիկ Թաթարյան, Սրբ Թորի Բելչ – Աշոտ Քաջվորյան, Սրբ Էնդրյու Էգյուչիկ – Հրաչիկ Միմոնյան, Մալվոլիո – Սուրեն Եղիազարյան, Ֆաբիան – Ռոբերտ Հովհաննիսյան, Նեղկատակ – Բախչո Տրդատյան, Մի նավապետ – Սերգեյ Բաբլոյան, Քաշանա – Նոյ Թումանյան, Ա. ոստիկան – Հ. Պողոսյան, Բ. ոստիկան – Անտոն Պարոնբեկյան, Օլիվիա – Ասյա Ժամկոչյան, Վիոլա – Էմմա Ստեփանյան, Մարիա – Արուս Ղարաջյան, երաժիշտներ – Արչակ Աղիլխանյան, Ռոբերտ Աղաջանյան, Ս. Մանուկյան, Անտոն Պարոնբեկյան, Ս. Պողոսյան, Հրաչիկ, Աղամ Բոչարյան:

Այլ դերակատարներ. Սեբաստիան – Ս. Մանուկյան, Վիոլա – Սերիկ Շեկոյան:

Ներկայացման ծրագիրը:

Հունիսի 21, 24. – Երևանի Ստանիսլավսկու անվան թատրոնում, Թբիլիսիի թատրոնի հյուրախաղերին: Վիոլա – Ս. Շեկոյան:

Սովետական Հայաստան, № 153:

Հուլիսի 10. — Կիրովականի (Վանաձոր) թատրոնում, Թբիլիսիի թատրոնի հյուրախաղերին:

1979

Հոկտեմբերի 13. — Բեյրութի Հ. Տեր-Մելքոնյան սրահում, «Դիմակ» թատրոնը, Ս. Դաշտենցի թարգմանությունն արևմտահայերենի փոխադրած, լրացրած և մեր օրերին հարմարեցված. բեմադրությունը՝ Մուշեղ Մուղալյանի, ձևավորումը՝ Վազգեն Մուղալյանի, երաժշտությունը՝ Հայաստանի երգիչների կատարմամբ երգեր:

Օրսինո — Լևոն Հրեչտակյան, Վալենտին — Վահե Հայիթյան, Վիոլա — Լ. Մելքոնյան, Անտոնիո — Ռաֆի Քամաքյան, Սըր Թորի Բելչ — Հակոբ Գալայճյան, (Հարություն Գաբրիելյան), Սըր էնդրյու էգյուչիկ — Մանուել Մարգարյան, Մարգարիտ — էլիզաբեթ Գորյան, Նեղկատակ — Մուշեղ Մուղալյան, Մալվոլիո — Հարություն Սողոմոնյան, Օլիվիա — Մարալ Հայիթյան:

Ներկայացման ծրագիրը: Մ. Մուղալյանի հաղորդումը:

1996

Գարնանը. — Երևանի Պարոնյանի անվան երաժշտական կոմեդիայի թատրոնում, Գեղարվեստա-թատերական ինստիտուտի ռեժիսորական ֆակուլտետի ուսանողուհի (կուրսի ղեկ. Ե. Ղազանչյան) Արփի Ջաքարյանի (Թեհրան) կուրսային աշխատանքը, տեսարաններ:

Սըր Թորի Բելչ — Ռաֆայել Գյուլնազարյան, Սըր էնդրյու էգյուչիկ — Գևորգ Դավթյան, Մալվոլիո — Իշխան Մելքունյան, Ֆարիան — Լիանա Մարտիրոսյան, Օլիվիա — Անահիտ Հովհաննիսյան, Մարիա — Աննա Ներսիսյան:

Ներկայացման ծրագիրը:

2008

Սեպտեմբերի 12. — Երևանի Պարոնյանի անվան երաժշտական կոմեդիայի թատրոնում. բեմադրությունը՝ Երվանդ Ղազանչյանի, նկարիչ՝ Եվգենի Սաֆրոնով, զգեստները՝ Մերի Սարգսյանի, երգերի հեղինակ՝ Նարեկ Ներսիսյան, պարադիր՝ Հարություն Դավթյան, բեմական խոսք՝ Ջարուհի Ներսիսյան:

Օրսինո — Նարեկ Ներսիսյան, Սեբաստիան — Սամվել Թոփալյան, Անտոնիո — Արա Մանուչարյան, Սըր Թորի Բելչ — Հովակ Գալոյան, Սըր էնդրյու էգյուչիկ — Ջավեն Աբրահամյան, Մալվոլիո — Բորիս Պեպանյան, Մադրաժու — Ավո Նալաթյան, Օլիվիա — Իրեն Աբեյան, Լիանա Թևոսյան, Հասմիկ Վերդյան, Վիոլա — Մարիամ Ղազանչյան, Մարիա — Մարիամ Ղազարյան:

Ներկայացման ծրագիրը:

TITUS ANDRONICUS (1593)

ՏԻՏՈՍ ԱՆԴՐՈՆԻԿՈՍ

1981

Լենինականի Մուսկյանի (այժմ՝ Գյումրիի Վ. Աճեմյանի) անվան թատրոնում (Թարգմ. Հենրիկ Սևան), առաջին անգամ, բեմադրությունը՝ Գրիգոր Մկրտչյանի, նկարիչ՝ Էդիկ Եղիզարյան, երաժշտական ձևավորումը՝ Գագիկ Բարսեղյանի:

Սատուրնինոս – Աբել Աբելյան, Բասիանոս – Աշոտ Յանաչյան, Տիտոս Անդրոնիկոս – Վազգեն Հակոբյան, Մարկոս Անդրոնիկոս – Ուաչիկ Գրիգորյան, Լացիոս – Աշոտ Փիլիպոսյան, Բվինտոս – Լևոն Մայլամյան, Մուցիոս – Գևորգ Ուաչատրյան, Մարցիոս – Սամվել Աղամյան, Դեմետրիոս – Ուաչիկ Բաղայան, Բիրոն – Սամվել Գրիգորյան, Ահարոն – Արտաշես Գյոդակյան, Տամորա – Ռախսա Թովմասյան, Լավինիա – Անահիտ Հարությունյան, Ծծմայր – Շահանդուխտ Զանոյան, Ուեդկատակ – Տրդատ Մակարյան, Ա. Գոթ – Աշոտ Գևորգյան, Բ. Գոթ – Գագիկ Մալոյան:

Ներկայացման ծրագիրը:

Նոյեմբերի 19. – Երևանի Սունդուկյանի անվան թատրոնում, Լենինականի թատրոնի բեմադրությունը, Շեքսպիրյան ներկայացումների փառատոնին:

1982

Հունիս. – Երևանի Սունդուկյանի անվան թատրոնում, Լենինականի թատրոնի Հյուրախաղերին:

Գրական թերթ, № 39:

Նոյեմբերի 5. – Փարիզի Բալե դը Շարեյի թատրոնի ժեմիե սրահում, դերասան և ռեժիսոր Սիմոն Արգարյանի թարգմանությունը (բնագրից) ու բեմադրությունը:

Տիտոս Անդրոնիկոս – Սիմոն Արգարյան, (Տամորա – Մաշա Ղարիպյան): Մասնակցել են նաև՝ Հակոբ Գալֆայանը, ձիվան Արգարյանը և ուրիշներ: Ներկայացումն ընթացել է առանց ընդմիջման (երկու ժամից ավելի): Կրկնվել է դեկտեմբերի 13-ին:

Հառաջ, № 20797, 20823:

THEMPEST (1612)

ՓՈԹՈՐԻԿ

1941

Կիրովականի (այժմ՝ Վանաձոր) Արեւյանի անվան թատրոնի բեմադրությունների հեռանկարային նախատեսված պիեսներից մեկը:

ԳԱԹ, Արվեստի գործերի վարչության ֆոնդ:

1987

Հուլիսի 21. — Կապանի Շիրվանզաղեի անվան թատրոնում (Թարգմ. Հ. Մասեհյան), առաջին անգամ, բեմադրությունը՝ Վարդան Հովհաննիսյանի, նկարիչ՝ Ռոբերտ Կամոյան, երաժշտությունը և երաժշտական ձևավորումը՝ Սասուն Առաքելյանի, պարերը՝ Գեննադի Գրաչչենկոյի:

Ալոնգո — Կամո Արզումանյան, Սեբաստիան — Արտավազդ Գրիգորյան, Պրոսպերո — Վազգեն Սարգսյան, Անտոնիո — Հրաչյա Գարրիբեյան, Ֆերդինանդ — Արմեն Հարությունյան, Գոնզալո — Արտաշես Ոսկանյան, Կալիբան — Սամվել Մանուկյան, Տրինկուլո — Հովհաննես Հովհաննիսյան, Ստեֆանո — Բորիկ Հովակիմյան, Բոցման — Գրիշա Մարգարյան, Միրադա — Գայանե Զաքարյան, Արիել — Արտավազդ Հակոբյան, Յոնո — Նունե Հարությունյան, Յետես — Պայծառ Համբարյան, Ոգիներ — Անահիտ Մկրտչյան, Վարդանուշ Սարգսյան:

Երկրորդ կազմ՝ Սեբաստիան — Ստեֆան Դազանչյան:

Նոյեմբերի 18. — Երևանի պատանի հանդիսատեսի թատրոնում, Կապանի Շիրվանզաղեի անվան թատրոնի բեմադրությունը, Եբսպիրյան ներկայացումների փառատոնին:

Ներկայացման ծրագիրը:

1995

Ամռանը. — Երևանի Փորձարարական երիտասարդական (Փոսի) թատրոնում. բեմադրությունը՝ Սամսոն Ստեփանյանի, նկարչական ձևավորումը՝ Ռուբեն Գրիգորյանի, զգեստների էսքիզները՝ Արևիկ Արևչատյանի, երաժշտությունը՝ Ստեփան Լուսիկյանի:

Պրոսպերո — Լևոն Իվանյան, Տրինկուլո — Հայկ Միքայելյան, Ստեֆանո — Մինաս Ջ., Բոցման — Գրիշա, Արիել — Վահագն, Տղա — Համլետ Չորանյան, Միրադա — Անուշիկ Ստեփանյան և ուրիշներ:

Սամսոն Ստեփանյանի հաղորդումը:

OTHELLO, THE MOOR OF VENICE (1604)

ՕԹԵԼԼՈ ՎԵՆԵՏԻԿԻ ՄԱՎՐԸ

1867

Փետրվարի 10. – Թիֆլիսում, Հայ դերասանական խումբը, առաջին անգամ, թարգմանությունը (Լարոշի Փրանսերեն և Պ. Վեյինբերգի ռուսերեն թարգմանություններից) և բեմադրությունը (տեսարաններ) Գ. Չմշկյանի:

Օթելլո – Գևորգ Չմշկյան, Վենետիկի դուքս և Լոդովիկո – Գևորգ Միրադյան, Բրաբանցիո և Գրացիանո – Թովմաս Ֆասուլյան, Կասիո – Արտաշես Սուքիասյան, Յագո – Մադաթյան, Դեզդեմոնա – Պայծառ Ֆասուլյան, Էմիլյա – Քեթևան Արամյան, Բիանկա – Սաթենիկ Չմշկյան:

ԳԱԹ, Գ. Չմշկյանի ֆունդի բեմական տարբերակը:

Հունիսի 12. – Թիֆլիսի Թամամյանի Քաղաքային թատրոնում, Հայ դերասանական խումբը, Գ. Չմշկյանի (Օթելլո) դեկավարությունը, 3-րդ գործողությունը:

Կասիո – Ա. Սուքիասյան, Յագո – Սեդրաք Մանդինյան, Ռոդրիգո – Բուռնազյան, Դեզդեմոնա – Սոֆյա Մելիք-Նազարյան, Էմիլյա – Քեթևան Արամյան:

Մաչտոցի անվ. Մատենադարան, Ալ. Երիցյանի ֆունդ:

1871

Նոյեմբեր. – Կ. Պոլսի Միջագյուղի Բարեսեր ընկերության թատերախմբի (ղեկ. Պետրոս Մաղաքյան) 5-րդ թատերաշրջանում ներկայացվելիք պիեսների թվում նախատեսված է եղել նաև «Օթելլոյի» բեմադրությունը:

Մանգումի Էֆջյար, նոյեմբերի 13/25:

1884

Ապրիլի 23. – Թիֆլիսի Քաղաքային թատրոնում, Շեքսպիրի ծննդյան 320-ամյակի առթիվ, առաջին անգամ ամբողջովին, Հայ դերասանական խումբը Գ. Չմշկյանի (Օթելլո) բեմադրությունը:

Վենետիկի դուքս և Լոդովիկո – Գևորգ Սարգսյան, Բրաբանցիո և Մոնտանո – Առաքելյան, Կասիո – Գևորգ Պարոն-Սարգսյան, Յագո – Մկրտիչ Ավայան, Ռոդրիգո – Գեղեոն Միրադյան, Գրացիանո և Բ. սպա – Արամ Վրույր, Ա. սպա – Պողոսյան, Դեզդեմոնա – Վարդուհի (Աննա Նամուրազյան), Էմիլյա – Սաթենիկ Չմշկյան:

Արձագանք, № 16: Մեղու Հայաստանի, № 29:

Օգոստոսի 25. – Կ. Պոլսի «Արևելք» թերթում (№ 195) Հայտարարվել է, որ նույն օրը թատրոն էմիլիկենիում «ի նպաստ Ս. Երից Մանկանց եկեղեցվո շինության և ազգային վարժարանին Պոյաճը-գյուղի» անձնվեր գործունեությունը տեղացի Հայ երիտասարդության կներկայացվեն «Օթելլո» ողբերգությունը և «Անկուտի դարոցականներ» ու «Սեֆիլենց տունը» կատակերգությունները:

1886

Փետրվարի 17. – Թիֆլիսի Վրաց Ազնվականների բանկի (նախկին Արծրունու) թատրոնում, Հայ դերասանական խումբը (Թարգմ. Ստեփանոս Սուլխանյան), Հօգուտ Պետրոս Աղամյանի:

Օթելլո – Պետրոս Աղամյան, Վենետիկի դուքս և Լոդովիկո – Արամ Վրույր, Բրաբանցիո և Մոնտանո – Գեղեոն Միրադյան, Կասիո – Հովհաննես Աբելյան, Յագո – Մկրտիչ Ավայան, Ռոդրիգո – Մաթևոս Աղայան, Դեզդեմոնա – Վարդուհի, Էմիլյա – Ջաբել (Մարիա Կնորոզովա), Բիանկա – Փառանձեմ (Սաղաթելյան), Գրացիանո – Գևորգ Տեր-Դավթյան:

Մչակ, № 20: Նոր-Դար, № 23:

Օգոստոսի 20. — Թեոդոսիայում (Ղրիմ), ծովանկարիչ Հովհաննես Այվազովսկու տան դահլիճում, տեսարաններ:

Օթեկո — Պ. Աղամյան, Յազո — Ա. Վրույր, Դեզդեմոնա — Ջարել:

Նոյեմբերի 17. — Թիֆլիսի թատրոնում, Հայոց Դրամատիկական ակումբի դերասանական խումբը:

Օթեկո — Պ. Աղամյան, Վենետիկի դուքս — Գևորգ Չմշկյան, Բրաբանցիո — Մ. Ավայան, Լոդովիկո — Ա. Վրույր, Կասիո — Հ. Աբեյան, Յազո — Օննիկ Կյուրեղյան, Ռոդրիգո — Գ. Միրադյան, Մոնտանո — Մ. Աղայան, Դեզդեմոնա — Գոհարիկ Շիրինյան, էմիլյա — Ս. Չմշկյան:

Արձագանք, № 42: Մշակ, № 131:

1887

Փետրվարի 9. — Թիֆլիսի Վրաց Ազնվականների բանկի թատրոնում, Հայոց Դրամատիկական ակումբի խումբը:

Օթեկո — Պ. Աղամյան, Վենետիկի դուքս — Ա. Վրույր, Բրաբանցիո — Աղամ Սարգարյան, Լոդովիկո — Հովհաննես Տեր-Գրիգորյան, Կասիո — Հ. Աբեյան, Մոնտանո — Մ. Աղայան, Գրացիանո — Գ. Տեր-Դավթյան, Դեզդեմոնա — Գ. Շիրինյան, էմիլյա — Շամիրամ Ավայան:

Արձագանք, № 4, 5: Մշակ, № 16:

1888

Ապրիլի 8. — Մոսկվայի Լիանոզովի (Հետագայում՝ Գեղարվեստական թատրոնի մասնաճյուղ) թատրոնում, թատերասերների Հետ:

Օթեկո — Պ. Աղամյան, Դեզդեմոնա — Ջարել:

Театральная жизнь, № 100.

Սեպտեմբերի 11. — Կ. Պոլսի ֆրանսիական Նոր թատրոնում, Պետրոս Մաղաքյանի ղեկավարությամբ դերասանախումբը:

Օթեկո — Պ. Աղամյան, Վենետիկի դուքս — Ա. Վրույր, Կասիո — Գևորգ Հոլաս(յան), Յազո — Պետրոս Մաղաքյան, Մոնտանո — Հ. Պենկյան, Դեզդեմոնա — Պայծառ Ֆասուլյաճյան, էմիլյա — Ազնիվ Մնակյան, Բիանկա — Ֆաննի:

Կրկնվել է 18-ին՝ Գատը գյուղում, 22-ին՝ Հունական թատրոնում (Հոչակավոր ողբերգուն Պ. Հ. Աղամյան — առաջնորդությամբ Պ. Մաղաքյանի, արտաքո կարգի չքեղ և փառավոր ներկայացումն ըստ խնդրանաց թատերասեր և արվեստասեր Հասարակության Հայերեն լեզվով), Հոկտեմբերի 6-ին:

Արևելք, № 1390, 1399, 1401: Նոր-Դար, № 145, 208:

Հոկտեմբերի 29. — Թավրիզի Արամյան դպրոցի մեծ դահլիճում, Սաֆրազյանները տեղի թատերասերների Հետ:

Օթեկո — Ստեփան Սաֆրազյան, Դեզդեմոնա — Ալմա Սաֆրազյան, Յազո — Ղուկաս Մալինցյան, էմիլյա — Շուշանիկ Մալինցյան:

Արմենիա, № 22: Նոր-Դար, 1889, № 4:

1889

Մայիսի 5. — Ջմյունիայի (Իզմիր) էտեռնի պարտեզի Ամառային թատրոնում, Պ. Մաղաքյանի (Յազո) ղեկավարությամբ դերասանական խումբը:

Օթեկո — Պ. Աղամյան, (Բրաբանցիո) — Արամ Վրույր: Կրկնվել է Հուլիսի 4-ին: Դեզդեմոնա — Հայկանուշ Թուրյան:

Արևելք, № 1609: ԳԱՔ, Ս. Բեսեճյանի Հուշերը:

1890

Հունվարի 16. — Թեհրանի Վարիետեի թատրոնում, Սաֆրազյանները տեղի թատերասերների Հետ:

Օթեկո — Ս. Սաֆրազյան, Դեզդեմոնա — Ա. Սաֆրազյան:

ԳԱՔ, Սաֆրազյանների Փոնդ:

Մարտի 13. — Թավրիզի Արամյան դպրոցի թատրոնում, Սաֆրազյանները տեղի թատերասերների հետ:

ԳԱԹ, Սաֆրազյանների ֆոնդ:

1891

Նոյեմբերի 2. — Շամախիի օրիորդաց դպրոցի դահլիճում, դպրոցի օգտին, Ս. և Ա. Սաֆրազյանները տեղի թատերասերների հետ:

Մշակ, № 131: Նոր-Պար, № 162:

Նոյեմբերի 4. — Կ. Պոլսի Մաքրի գյուղում, թատերասերների խումբը:

Օթելլո — Վահան Պապայան, Յազո — Երվանդ Պենկյան, Բրաբանցիո — Միքայել Չափրաստ(ճյան):

Մաղիկ, № 4:

1892

Հունվարի 9. — Թիֆլիսի Արքունական (օպերային) թատրոնում, Հայ դերասանական մշտական խումբը (Թարգմ. Ս. Սուլխանյան) ի նպաստ Գ. Պետրոսյանի, նրա բեմադրությունը:

Օթելլո — Գևորգ Պետրոսյան, Վենետիկի դուքս — Արչակ Հարությունյան, Բրաբանցիո — Հովհաննես Աբեյան, Կասիո — Մաթևոս Աղայան, Յազո — Գրիգոր Աբրահամյան, Գրացիանո — Գևորգ Պարոն-Սարգսյան, Լողովիկո — Պողոս Արաքսյան, Մոնտանո — Արամ Վրույր, Ռոդրիգո — Արմեն Արմենյան, Դեզդեմոնա — Սիրանույշ, էմիլյա — Չարել:

Արձագանք, № 3, 5: Նոր-Պար, № 4:

Մարտի 19. — Բաքվի Թաղիկի թատրոնում, Թիֆլիսի դերասանական խումբը, Գ. Պետրոսյանի (Օթելլո) ղեկավարությամբ:

Օգոստոսի 17. — Շուշիի Նանդամիրյանի թատրոնում, Հայ դերասանական խումբը, ի նպաստ Ստ. Սաֆրազյանի (Օթելլո):

338

Բրաբանցիո և Լողովիկո — Գրիգոր Ավետյան, Վենետիկի դուքս — Տեր-Մինասյան, Կասիո — Նաչատրյան, Յազո — Ջարեհ (Ջառափյան), Գրացիանո — Թովմասյան, Մոնտանո — (Միքայել) Գանջումյան, Ռոդրիգո — Գաբրիելյան, Դեզդեմոնա — Ա. Սաֆրազյան, էմիլյա — Բաղդասարյան, Համբավաբեր — Միսակ (Տեր-Դանիելյան ?):

ԳԱԹ, Սաֆրազյանների ֆոնդ, № 180:

Դեկտեմբերի 2. — Բաքվի Թաղիկի թատրոնում, նորակազմ Հայ դերասանական խումբը, Սիմոն Հախումյանի բեմադրությամբ:

Օթելլո — Ս. Սաֆրազյան, Վենետիկի դուքս — Մելիք-Շահ-նազարյան, Բրաբանցիո — (Հակոբ) Նոջամիրյան, Յազո — Մ. Ավայան, Գրացիանո — Տեր-Հովհաննիսյան, Լողովիկո — Ղոնդադասյան, Ռոդրիգո — Ս. Աբրահամյան, Մոնտանո — Բեգլարյան, Դեզդեմոնա — Ա. Սաֆրազյան, էմիլյա — Մ(ելիք) Շահ-նազարյան:

Նոր-Պար, № 198: ԳԱԹ, Թատերական բաժնի ազդագրերի ֆոնդ, № 315:

1893

Փետրվարի (20). — Բաթումի Երկաթե թատրոնում, Թիֆլիսի Հայ դերասանական խումբը Գ. Պետրոսյանի (Օթելլո) ղեկավարությամբ:

Դեկտեմբերի 2. — Բաքվի դերասանական խումբը, Ս. Սաֆրազյանի (Օթելլո) բեմադրությամբ:

Յազո — Մկրտիչ Ավայան, Դեզդեմոնա — Ա. Սաֆրազյան:

Արձագանք, № 142:

1894

Ապրիլի 23. — Վաղարշապատի (էջմիածին) ծխական դպրոցի դահլիճում, Շեքսպիրի ծննդյան 330-ամյակի առթիվ, թատերասերների խումբը գրականազետ-մանկավարժ Լ. Մանվելյանի բեմադրությամբ:

339

Օթեղո – **Ատոն Մանվելյան**, **Վենետիկի դուքս** – **Սլկունի**, **Բրաբանցիո** և **Կասիո** – **Մ. Գնունի**, **Յագո** – **Տ(իզրան)** **Գյուզայան**, **Գրացիանո** – **Ա. Սանասարյան**, **Մոնտանո** – **Հ. Տ. Գրիգորյան**, **Ռոզրիգո** – **Միքայել Մանվելյան**, **Լոդովիկո** – **Մունետիկ**, **Սպա** – **Հ. Հովհաննիսյան**, **Դեզդեմոնա** – **Վ. Ավետիքյան**, **Էմիլյա** – **Շ. Մանվելյան**:

Մշակ, № 49: **ԳԱԹ**, **Քատերական բաժնի ազդագրերի Փոնդ**:

Դեկտեմբերի 29. – **Թիֆլիսի Վրաց Ազնվականների բանկի թատրոնում**, **Հայ դերասանական խումբը**, **Գ. Պետրոսյանի (Օթեղո)** բեմադրությամբ:

Վենետիկի դուքս – **Աստվածատրյան**, **Բրաբանցիո** – **Գևորգ Տեր-Դավթյան**, **Կասիո** – **Գողթունյան**, **Յագո** – **Արչակ Հարությունյան**, **Լոդովիկո** – **Բաբայան**, **Մոնտանո** – **Ալեքսանյան**, **Ռոզրիգո** – **Մանկունի**, **Դեզդեմոնա** – **Վարվառե Մելիքյան**, **Էմիլյա** – **Վարդուհի**:

Արձագանք, № 150: **ԳԱԹ**, **Քատերական բաժնի ազդագրերի Փոնդ**, № 347:

1895

Փետրվարի 5. – **Բաքվի Թաղիկի թատրոնում**, **Հայ դերասանական խումբը**:

Օթեղո – **Ս. Սաֆրազյան**, **Բրաբանցիո** – **Գրիգոր Ավետյան**, (**Յագո** – **Մկրտիչ Ավայան**, **Դեզդեմոնա** – **Ա. Սաֆրազյան**, **Էմիլյա** – **Շամիրամ Ավայան**): **Մասնակցել են նաև՝ Գերասիմ Արիստակյանը**, **Մնացականյանը**, **Նաջարյանը**, **Զալայանը**, **Սուլխանյանը**:

ԳԱԹ, **Սաֆրազյանների Փոնդ**, № 218:

Մայիսի 30. – **Ալեքսանդրապոլի (Գյումրի) Քաղաքային այգում**, **Գ. Պետրոսյանը (Օթեղո)** տեղի **Քատերասերների Հետ**:

Մաքճ, № 6:

Հուլիսի 11. – **Շուշիի Նանդամիրյանի թատրոնում**, **Գ. Պետրոսյանի (Օթեղո)** ղեկավարությամբ **դերասանական խումբը**:

Վենետիկի դուքս և **Կասիո** – **Գր. Ավետյան**, (**Դեզդեմոնա** – **Վարվառե Մելիքյան**, **Էմիլյա** – **Փառանձեմ**, **Յագո** – **Արչակ Հարությունյան**, **Բրաբանցիո** – **<Վարդան> Միրզոյան**) և **Ճգնավորյան**:

Նոր-Դար, № 143: **ԳԱԹ**, **Մ. Նանդամիրյանի Փոնդ**:

1896

Հունվարի 25. – **Թիֆլիսի Վրաց Ազնվականների բանկի թատրոնում**, **Հայ դերասանական ընկերությունը (Թարգմ. Ս. Սուլխանյան)** ի նպաստ **Հ. Արեյանի** և **նրա բեմադրությամբ**:

Օթեղո – **Հովհաննես Արեյան**, **Վենետիկի դուքս** – **Բեգյան**, **Ա. սենատոր** – (**Հայրապետ**) **Բաբուրյան**, **Բ. սենատոր** – **Մեհրաբյան**, **Բրաբանցիո** և **Լոդովիկո** – **Գր. Ավետյան**, **Կասիո** – **Հովհաննես Ստեփանյան**, **Յագո** – **Արամ Վրույր**, **Գրացիանո** – **Ա. Հասան-Ջալայան**, **Մոնտանո** – **Արչակ Հարությունյան**, **Ռոզրիգո** – **Միքայել Մանվելյան**, **Դեզդեմոնա** – **Եղիսաբեթ Ախաչյան**, **Էմիլյա** – **Վարվառե Մելիքյան**, **Սպա** – **Վարդան Մելիք-Հովսեփյան**:

Նոր-Դար, № 17: **ԳԱԹ**, **Քատերական բաժնի ծրագրերի Փոնդ**, № 2477:

1897

Փետրվար. – **Գանձակում**, **Թիֆլիսի Հայ դերասանական խումբը Գ. Պետրոսյանի (Օթեղո)** ղեկավարությամբ:

Փետրվարի 9. – **Թիֆլիսի Վրաց Ազնվականների բանկի թատրոնում**, **Հայ դերասանական խումբը**:

Օթեղո – **Գ. Պետրոսյան**, **Դեզդեմոնա** – **Զարեկ**:

Արձագանք, № 16:

Փետրվարի 12. – **Բաքվի Թաղիկի թատրոնում**, **Մարիամ Ավետյանի վարչությամբ Հայ դերասանական խումբը**, **Հ. Արեյանի թարգմանությամբ ու բեմադրությամբ**, իր նպաստին (**Օթեղո**):

Բրաբանցիո և Լոդովիկո — Գր. Ավետյան, Դեզդեմոնա — Ե. Ախաչյան, Էմիլյա — Փառանձեմ, (Վենետիկի դուքս, Յագո — Ա. Վրույր, Կասիո — Հ. Ստեփանյան, Մոնտանո — Ա. Հասան-Ջալալյան, Ռոդրիգո — Վ. Մելիք-Հովսեփյան) և Իսահակ Ալիխանյան:

Մշակ, № 20: ԳԱԹ, Թատերական բաժնի ազգապարտի ֆոնդ, № 434:

Հուլիսի 24. — Շուշիի Սանդամիրյանի թատրոնում, Թիֆլիսի Հայ դերասանական խումբը Գ. Պետրոսյանի (Օթեյլո) ղեկավարությամբ: (Դեզդեմոնա — Վ. Մելիքյան, Էմիլյա — Փառանձեմ, Յագո — Ա. Հարությունյան): Մասնակցել են նաև՝ Ի. Ալիխանյանը և Վ. Մելիք-Հովսեփյանը:

ԳԱԹ, Մ. Սանդամիրյանի ֆոնդ:

Հուլիս. — Դիլիջանում, Կարապետ Գալֆայանը մտադիր է եղել տեղի թատերասերների հետ ներկայացնել «Օթեյլոն»:

ԳԱԹ, Հովհ. Թամանյանի ֆոնդ:

1898

Հուլիսի 16. — Ղրիմի Ղարասուբազար (այժմ՝ Բելոգորսկ) քաղաքի Հայոց ուսումնարանում, թատերասերների հետ, Ա. Սարազյանի բեմադրությամբ, 3-րդ գործողությունը:

Օթեյլո — Անն Սարազյան, Յագո — Հովսեփ Կարինյան:

Մշակ, № 145:

Օգոստոսի 12. — Շուշիի Սանդամիրյանի թատրոնում, Հայ գրամատիկ դերասանական ընկերակցությունը, ի նպաստ Գ. Պետրոսյանի (Օթեյլո) 3-րդ գործողությունը:

Յագո — Ա. Հարությունյան, Դեզդեմոնա — Վարդիթեր Ֆելեկյան, (Էմիլյա — Մարի-Հրանուշ Ֆելեկյան):

Մշակ, № 147: ԳԱԹ, Թատերական բաժնի ազգապարտի ֆոնդ, № 480:

Հունվարի 30. — Բաքվի Թադիևի թատրոնում, Հայ դերասանական խումբը Հ. Արեւյանի (Օթեյլո) թարգմանությամբ ու բեմադրությամբ, իր նպաստին:

Բրաբանցիո — Վարդան Մելիք-Հովսեփյան, Կասիո — Հովհաննես Ստեփանյան, Յագո — Արամ Վրույր, Լոդովիկո — Պողոս Արաքսյան, Մոնտանո — Մաթևոս Աղայան, Դեզդեմոնա — Սիրանուշ, Էմիլյա — Վարդիթեր Ֆելեկյան, Բիանկա — Ազնիվ (Անդրանիկ), Ռոդրիգո — (Իսահակ Ալիխանյան):

Նոր-Դար, № 23: Տարազ, № 5, էջ 126:

Հուլիսի 16. — Շուշիի Սանդամիրյանի թատրոնում, Հայ դերասանական խումբը, Գ. Պետրոսյանի (Օթեյլո) ղեկավարությամբ:

(Կասիո — Մաթևոս Աղայան, Յագո — Արչակ Հարությունյան, Ռոդրիգո — Պողոս Արաքսյան, Դեզդեմոնա — Աննա Նիթարյան, Էմիլյա — Ջաբել), մասնակցել է նաև Հարություն Բերոյանը:

Տարազ, № 26, էջ 615, № 28, էջ 664: ԳԱԹ, Մ. Սանդամիրյանի ֆոնդ:

1900

<Հունվար>. — Մամուլում լուր է տարածվել թե Թովմաս Ցասուլյանյանը Կահիրեում Օթեյլո է խաղալու:

Արմենիա, № 50:

Մարտի 31. — Թիֆլիսի Վրաց Ազնվականների բանկի թատրոնում, Հայ դերասանական ընկերությունը, Հ. Արեւյանի (Օթեյլո) բեմադրությամբ:

Վենետիկի դուքս — Վարդան Միրզոյան, Բրաբանցիո — Գևորգ Տեր-Դավթյան, Լոդովիկո — (Հայրապետ) Բարուրյան, Կասիո — Հակոբ Օհանյան, Յագո — Գեղեթոն Միրադյան, Ռոդրիգո — Մ. Գնունի, Մոնտանո — Իսահակ Ալիխանյան, Դեզդեմոնա — Վարդիթեր Ֆելեկյան, Էմիլյա № №, Առաջին ծերա-

կույտի անդամ – (Միքայել) Սաֆարյան, Երկրորդ ծերակույտի անդամ – Յուլյա, Համրավարեր – Ասքանազ:

ԳԱԹ, Թատերական բաժնի ծրագրերի ֆոնդ, № 1272:

1901

Փետրվարի 22. – Արմավիրի (Հյուսիսային Կովկաս) ժողովարանի դաշխճում, Բաքվի Հայ դերասանական խումբը:

Օթեյլո – Հ. Արեյան, Յագո – Հովհաննես Ստեփանյան, (Կասիո – Հովհաննես Ջարիֆյան), Բրաբանցիո – Գր. Ավետյան, Դեզդեմոնա – Վ. Ֆելեկյան, էմիլյա – Փառանձեմ (Սաղաթեյան):

Մշակ, № 50:

Մարտի 7. – Եկատերինոզարի (Կրասնոզար) Քաղաքային ակումբում, նույն խումբը:

Մշակ, № 52:

Մարտի 15. – Նոր Նախիջևանի Քաղաքային թատրոնում, նույն խումբը:

ԳԱԹ, Գր. Ավետյանի ֆոնդ:

Ապրիլի 3. – Մոսկվայի Փոքր թատրոնում Թոմազո Սալվինիի Օթեյլոն տեսնելու համար Գևորգ Պետրոսյանը Թիֆլիսից գնացել է Մոսկվա, տեսել, ծանոթացել, հողված գրել:

Մշակ, № 96:

Հոկտեմբերի 6. – Թիֆլիսի Վրաց Ազնվականների բանկի թատրոնում, Կարապետ Գալֆայանի առաջին ելույթը (Թարգմ. Ս. Սուլխանյան) Թիֆլիսում:

Օթեյլո – Կարապետ Գալֆայան, Վենետիկի դուքս – (Ս.) Սողոմոնյան, Բրաբանցիո – Ամիրան Մանդինյան, Կասիո – (Վարդան) Միրզոյան, Յագո – (Արչակ) Հարությունյան, Լոդովիկո – (Հ.) Բերինյան, Մոնտանո – (Հովսեփ) Տեր-Ղեփոնդյան, Ռոդրիգո – (Միքայել) Սաֆարյան, Գրացիանո –

(Ավետ) Ազյան, Դեզդեմոնա – (Վարվառե) Մելիքյան, էմիլյա – Ջարել:

Մշակ, № 223: ԳԱԹ, Թատերական բաժնի ծրագրերի ֆոնդ, № 1282:

Նոյեմբերի 18. – Ալեքսանդրապոլի Քաղաքային վարժարանում, Կ. Գալֆայանի (Օթեյլո) բեմադրությունը, Վ. Միրզոյանի (Յագո) և տեղի թատերասերների հետ:

Կասիո – Բեբուրյան, Ռոդրիգո – Ա. Վեհապետյան, Լոդովիկո – Ս. Արարատյան, Դեզդեմոնա – Ս. Վեհապետյան, էմիլյա – Ն. Տեր-Մարտիրոսյան:

ԳԱԹ, Թատերական բաժնի ծրագրերի ֆոնդ, № 2903:

Դեկտեմբերի 9. – Կարսի Հասարակական ժողովարանի ձեռնարկի դաշխճում, Կ. Գալֆայանը (Օթեյլո) և Վ. Միրզոյանը (Յագո) տեղի թատերասերների հետ:

Վենետիկի դուքս – Հ. Նորհատյան, Բրաբանցիո – Ջ(ուրար) Ջամբազյան, Գրացիանո – Ա(նտոն) Կուզյան, Լոդովիկո – Ե. Համամջյան, Կասիո – Ս. Հովհաննիսյան, Ռոդրիգո – (Ա.) Օլթեցյան, Մոնտանո – Վ. (?) Տոնոյան, Դեզդեմոնա – Ս. Ջամբազյան, էմիլյա – Ա(?) Ջամբազյան:

Մշակ, № 280: ԳԱԹ, Թատերական բաժնի ծրագրերի ֆոնդ, № 1285:

Դեկտեմբերի 18. – Վառնայի Սանթրալ թատրոնում, «Վեսելո» (Զվարթ) թատերախումբը:

Օթեյլո – Վահան Պապայան, Յագո – Երվանդ Երամյան, Դեզդեմոնա – տ. Վ. Հակոբյան:

Իրավունք, № 86, 95: Եավիդ, № 377:

Դեկտեմբերի 15, 22. – Վառնայում, «Վեսելո» թատերախումբը:

Օթեյլո – Արչակ Պենյան, Վենետիկի դուքս – Տիգրան Գալստյան, Բրաբանցիո – Ա. Սվաճյան, Կասիո – Վահան Պապայան, Մոնտանո – Գրիգոր Հակոբյան, (Դեզդեմոնա – Վ. Հակոբյան), էմիլյա – Օ. Թերզյան:

Իրավունք, № 93, 95: Եարժում, № 377:

Հունվարի 17. — Բաքվի Թաղիկի թատրոնում, Հայ դերասանական խումբը, Հ. Աբեյանի (Օթեյլո) բեմադրությամբ:

Ցազո — Հովհ. Ստեփանյան, Կասիո — (Բսահակ Ալիխանյան), Բ. ծերակուտական — Հարություն Բերոյան, Դեզդեմոնա — Քնարիկ (Մարգարիտ Բաբայան), Էմիլյա — (Օլգա Գուլազյան), Մոնտանո — (Հովհ. Ջարիֆյան):

Մշակ, № 14: ԳԱՔ, Հ. Բերոյանի ֆոնդ, № 7 ա:

Փետրվարի 8. — Երևանի Քաղաքային ժողովարանի դահլիճում, Կ. Գալֆայանը (Օթեյլո) տեղի թատերասերների հետ:

Ցազո — Հ. Եղիազարյան, Կասիո — Շուշանյան, Լոդովիկո — Գ. Բաբայան, Ռոդրիգո — Մ. Ջալալյան, Դեզդեմոնա — Արխիպյան, Էմիլյա — Ա. շխեն) Տեր-Սարգսյան:

Տարազ, № 6, էջ 40:

Մարտի 30. — Շուշիի Նանդամիրյանի թատրոնում, Կ. Գալֆայանը (Օթեյլո) տեղի թատերասերների հետ:

Դեզդեմոնա — Հերսելիա Ղազարբեկյան:

Մշակ, № 73, 96: ԳԱՔ, Մ. Նանդամիրյանի ֆոնդ:

Հոկտեմբերի 5. — Վառնայի Սանթրալ թատրոնում, նորակազմ «Նաղեժդա» (Հույս) Հայ դերասանական խումբը, Վահան Պապայանի (Օթեյլո) բեմադրությամբ:

Իրավունք, № 71:

Նոյեմբերի 8. — Թիֆլիսի Արտիստական ընկերության թատրոնում, Հայոց Դրամատիկական ընկերության դերասանական խումբը Հ. Աբեյանի (Օթեյլո) բեմադրությամբ:

Բրաբանցիո — Գևորգ Պետրոսյան, Կասիո — Մ. Աղայան, Ցազո — Ա. Հարությունյան, Մոնտանո — Անդրանիկ (Սողոմոնյան), Ռոդրիգո — Արչակ Մամիկոնյան, Լոդովիկո — Վարդան Միրզոյան, Դեզդեմոնա — Օլգա Մայսուրյան, Էմիլյա — Վարվառե Մելիքյան, Ա. սենատոր — Սարգսյան, Բ. սենատոր և Նավաստի — Հ(ովսեփ) Տեր-Ղևոնդյան:

Մշակ, № 257: Նոր-Դար, № 170, 173:

Դեկտեմբերի առաջին կես. — Մոզդոկում (Հյուսիսային Կովկաս), Կ. Գալֆայանը (Օթեյլո) տեղի թատերասերների հետ:

Մշակ, № 285:

1903

Փետրվար. — Ֆիլիպեում (Պլովդիվ), Վահան Պապայանի (Օթեյլո) բեմադրությամբ:

Սուրհանդակ, (Կ. Պ.), № 1250:

Մարտի 6. — Եկատերինոգարում, Կ. Գալֆայանը (Օթեյլո) տեղի թատերասերների հետ:

Մշակ, № 59:

Նոյեմբերի 16. — Թիֆլիսի Հավլաբարի Հակաակոհոլային ընկերության դահլիճում, Հայ դերասանական խումբը Պողոս Արաքսյանի բեմադրությամբ:

Օթեյլո — Հ. Աբեյան, Կասիո — Հարություն Բերոյան, Ցազո — Ամո Նարազյան, Բրաբանցիո — Արամ Վրույր, Դեզդեմոնա — Աշխեն Արաքսյան, Էմիլյա — Ջաբել:

Տարազ, № 33, էջ 314:

1904

Ապրիլի առաջին կես. — Կահիրեի Շարա Ապտ-էլ-Ազիզի թատրոնում, Կ. Գալֆայանը (Օթեյլո) տեղի թատերասերների հետ:

Ցազո — Լևոն Շիշմանյան, Դեզդեմոնա — Շաքարյան:

Ազատ բեմ, № 1:

Մայիսի 9. — Գանձակում, Հ. Աբեյանի (Օթեյլո) ղեկավարությամբ, դերասանական խումբը:

Բրաբանցիո և Մոնտանո — Գր. Ավետյան:

Մշակ, № 103:

Հունիս. — Ալեքսանդրիայում, Կ. Գալֆայանի (Օթեյլո) մասնակցութեամբ:

Մշակ, № 103:

Հուլիսի 17. — Շուշիի Նանդամիրյանի թատրոնում, Հայ դերասանների դրամատիկ ընկերությունը Հ. Աբեյանի (Օթեյլո) նպաստին, իր բեմադրությամբ: Բրաբանցիո և Մոնտանո — Գր. Ավետյան, Յազո — Հովհաննես Զարիֆյան:

Մշակ, № 158, 166:

Հոկտեմբերի 10. — Մոզդոկի Հայկական նախկին օրիորդաց ուսումնարանում, Հայ դերասանների դրամատիկ ընկերությունը, Հ. Աբեյանի (Օթեյլո) ղեկավարությամբ:

Վենետիկի դուքս և Կասիո — (Կոստանդին) Եղիազարյան (Կոստան Զարյան), Բրաբանցիո — Գր. Ավետյան, Յազո — Հ. Զարիֆյան, Լոզովիկո — (Տիգրան) Սազանդարյան, Ռոզրիգո — (Մկրտիչ) Աղելխանյան, Մոնտանո — Անդրանիկ (Սողոմոնյան), Դեզդեմոնա — Օ. Մայսուրյան, Էմիլյա — Արաքս Զարիֆյան:

ԳԱՔ, Գր. Ավետյանի ֆոնդ, 2-րդ բաժին, № 376:

Նոյն խմբով՝

Հոկտեմբերի 14. — Արմավիրի ժողովարանում:

Նոյեմբերի 25. — Ղզլարի Հասարակական ժողովարանում:

Դեկտեմբերի 17. — Դերբենդի Հասարակական ժողովարանում:

Դեկտեմբերի 18. — Պետրովսկում (Մախաչկալա):

Մշակ, № 225, 232: ԳԱՔ, Գր. Ավետյանի ֆոնդ, 2-րդ բաժին, № 376, 377, 379:

1905

Մայիսի 12. — Երևանի ժողովարանում, Հայ դրամատիկ դերասանների ընկերությունը Հ. Աբեյանի (Օթեյլո) ղեկավարությամբ:

Բրաբանցիո — Գր. Ավետյան, Յազո — (Ա. Հարությունյան), Դեզդեմոնա — (Սաթենիկ Աղամյան):

Մշակ, № 94: Տարազ, № 15, էջ 188:

Հունիսի սկիզբ. — Ֆիլիպեի «Լյուքսեմբուրգ» թատրոնում, Կ. Գալֆայանը (Օթեյլո) տեղի «Երգեցիկ» թատերական խմբի հետ:

Շարժում, № 720:

Հուլիս. — Սոֆիայում, Հայ դերասանական խումբը: (Օթեյլո — Շավարշ Գարազայան)

Շարժում, № 735:

Օգոստոսի 3. — Վառնայի «Բորիս» թատրոնում, «Վեսելո» Հայ դերասանական խումբը ի նպաստ խմբի ղեկավար Արչակ Պենյանի (Օթեյլո), կրճատված, անունները փոփոխած, իբրև ֆրանսիացի թատերագիր Ֆրանսուա Սյուլբի գործ:

Բրաբանցիո — Ե. Երամյան, Դեզդեմոնա — Ռոզալի (բուլղարուհի):

Շարժում, № 737-739:

1906

Հունիսի 29. — Ալեքսանդրապոլի ժողովրդական տանը, Հայ դրամատիկ դերասանների ընկերությունը, Հ. Աբեյանի (Օթեյլո) ղեկավարությամբ:

Վենետիկի դուքս — (Միքայել Մանվելյան), Յազո — Հովհ. Զարիֆյան, Կասիո — (Արչավիր Շահխաթունի), Ռոզրիգո — (Ն. Զինանյան), Մոնտանո — (Տեր-Դավթյան), Բրաբանցիո — Եղիա Նաժակ, Դեզդեմոնա — Սաթենիկ Աղամյան, Էմիլյա — Արաքս Զարիֆյան:

Ընկեր, № 26, էջ 207: ԳԱՔ, Թատերական բաժնի ազդագրերի ֆոնդ, № 1028:

Հոկտեմբերի 25. — Վառնայի «Սոյետինենի» թատրոնում, Կ. Գալֆայանը (Օթելլո) տեղի թատերախմբի հետ:

Ցագո — Տիգրան Գալեմճյան, Դեզդեմոնա — Պայծառ Ֆասուլյան, Էմիլյա — Ա. Գալֆայան:

Եարժում, № 759, 765:

1907

Փետրվարի 26. — Թիֆլիսի Արտիստական ընկերության թատրոնում, Հայ դերասանական խումբը, ի նպաստ Հ. Արելյանի (Օթելլո):

Բրաբանցիո — Գր. Ավետյան, Կասիո — Հ. Չարիֆյան, Ցագո — Ա. Հարությունյան, Ռոդրիգո — (Բ. Ալիխանյան), Մոնտանո և Լոդովիկո — Մ. Աղայան, Գրացիանո — (Մկրտիչ Թաչճյան), Դեզդեմոնա — Օ. Մայսուրյան, Էմիլյա — (Վ. Մելիքյան) և Մ. Ադելխանյան, Ադաբեկյան:

Ժամանակ, № 43, 46:

Մարտի 17. — Ֆիլիպի Ավգուստ (նախկին Մետրոպոլ Հյուրանոց) սրահում, Գ. Հակոբյանի ղեկավարությամբ «Օրին-թալ» (արևելյան) Հայ թատերախումբը:

Օթելլո — Գրիգոր Հակոբյան, Վենետիկի դոժ — Ա. Միհրանյան, Բրաբանցիո և Կասիո — Մանուկ Թաչճյան, Ցագո — Երվանդ Երամյան, Լոդովիկո — Տ. Վարդանյան, Գրացիանո — Գ. Կարապետյան, Ռոդրիգո — Հ. Գըլլըճյան, Մոնտանո — Մ. Սեֆիրյան, Դեզդեմոնա — Լյուսի Հակոբյան, Էմիլյա — Մ. Մետնիքարյան:

Ռազմիկ, № 40, 62:

Մայիսի 6. — Բաքվի Նիկիտինների թատրոն-կրկեսում, Թիֆլիսի Հայ դերասանական խումբը, Հ. Արելյանի (Օթելլո) ղեկավարությամբ:

Բրաբանցիո — Գր. Ավետյան, Ցագո — Հ. Չարիֆյան, Կասիո — Հ. Բերոյան, Լոդովիկո — (Արմեն Դուրինյան), Ռոդրիգո — (Մկրտիչ Ադելխանյան), Դեզդեմոնա — Արաքս Չարիֆյան:

Կրկնվել է 8-ին՝ Սև քաղաքի բանվորական ակումբում, 10-ին՝ Բալախանի արվարձանի կրուժոկում:

Մշակ, № 96: Հուլարար, № 6, էջ 95:

Մայիսի 26. — Ախալցխայի Կարապետյան ուսումնարանի դահլիճում, Ն. Հովհաննիսյանի բեմադրությամբ, տեղի գեղարվեստագետ ուսուցիչների և թատերասերների հետ:

Օթելլո — Նիկողայոս Հովհաննիսյան, Վենետիկի դոժ — Գալուստ Իսքենդերյան, Բրաբանցիո — Մամիկոնյան, Գրացիանո — Աղամյան, Լոդովիկո — (Պողոս) Մակարյան, Կասիո — Սարաֆյան, Ցագո — Ս. Քարիմյան, Ռոդրիգո — Եղոյան, Մոնտանո — (Ստեփան) Ազնավուրյան, Դեզդեմոնա — Օլգա Հովհաննիսյան, Էմիլյա — (Վ.) Ավետիսյան, Մերակուլտի Ա. անդամ — Աբրահամյան, Մերակուլտի Բ. անդամ — Ավետիս:

ԳԱԹ, Թատերական բաժնի ծրագրերի ֆոնդ, № 1017:

Դեկտեմբերի կեսերին. — Ալեքսանդրիայի Յունիոն-Արտիստիկ Ֆրանսեզ սրահում նախատեսվել են Կարապետ Գալֆայանի (Օթելլո) և նրա կնոջ՝ Ա. Գալֆայանի (Դեզդեմոնա) կուլթիները տեղի թատերասերների հետ:

Լուսաբեր, № 455:

1908

Հունվարի 27. — Բաքվի Նիկիտինների թատրոն-կրկեսում, ցերեկը, Հայոց Կուլտուրական միության թատերական մասնաճյուղի դերասանական խումբը, Հ. Արելյանի (Օթելլո) բեմադրությամբ:

Վենետիկի դոժ — Թաուլանյան Կոստանդին, Հետագայում՝ վարդապետ), Բրաբանցիո — Գր. Ավետյան, Կասիո — Հովսեփ Ոսկանյան, Ցագո — Միքայել Մանվելյան, Ռոդրիգո — Բարդի (Վահրամ Փափազյան), Լոդովիկո — Բարսեղ Աբովյան (Հարությունյան), Մոնտանո — Օվի (Հովհաննես) Սևումյան, Ա. սենատոր — Տեր, Բ. սենատոր — Հարությունյան (Բ. Աբովյան), Դեզ-

դեմոնա – Արուսյակ, էմիլյա – (Ելիզավետա) Մելիք-Շահնա-
զարյան:

ԳԱԹ, Գր. Ավետյանի Փոնո, 2-րդ բաժին, № 380:

Մարտի 23. – Սամարղանդի ուսական թատրոնում, Հայ դե-
րասանական խումբը Հ. Արեւյանի (Օթեկո) ղեկավարութեամբ:
Ցագո – Արշակ Հարությունյան, Դեզդեմոնա – Արուսյակ
(Հարությունյան):

Հուլիս, № 3, էջ 46:

Մարտի 27. – Չարջուի Արհեստավորաց ժողովարանի թա-
տերական դահլիճում, նույն խումբը (Կասիո – Հովհ. Չարիֆ-
յան):

Հուլիս, № 3, էջ 45:

Ապրիլի 20. – Երևանի Քաղաքային ակումբում, Հայ դերա-
սանական խումբը Հ. Արեւյանի (Օթեկո) ղեկավարութեամբ:
Բրաբանցիո – Հովհ. Չարիֆյան, Կասիո – Հ. Ոսկանյան,
Ցագո – Ա. Հարությունյան, Լողովիկո – Մկրտիչ Աղաբեկյան,
Ռոդրիգո – Մ. Մանվելյան, Մոնտանո – Սեդրակ Թորոսյան,
Գրացիանո – Հովհաննես Ղազարյան, Դեզդեմոնա – Արուսյակ
(Հարությունյան), էմիլյա – Փառանձեմ, Բիանկա – Արաքս Չա-
րիֆյան:

Վտակ, № 86:

Մայիսի 11. – Իզդիբի Տեր-Թադևոսյանների թատերասրա-
հում, Հ. Արեւյանի (Օթեկո) ղեկավարութեամբ խումբը, նույն
կազմով:

Վտակ, № 106:

Մայիսի 20. – Ալեքսանդրապոլի ժողովրդական տանը, Հ.
Արեւյանի բեմական գործունեության 25-ամյակի առթիվ, նույն
խումբը:

Ախուրյան, № 36: Ժայռ, № 46:

Հուլիսի 19. – Կ. Պոլսի Սկյուտար թաղամասի Թեփեի թատ-
րոնում, Հայ թատրոնի վերաբացման առթիվ, Հատվածային
ընթերցումներ-մենախոսութուններ:

Օթեկո – Ենովք Շահեն (Իբրանոսյան):

Բյուզանդիոն, № 3595:

Օգոստոսի 8. – Կարսում, Թիֆլիսի «Նոր դրամա» թատե-
րախումբը Ամո Նարազյանի ղեկավարութեամբ (Օթեկո):

Ցագո – Միքայել Սաֆարյան, Դեզդեմոնա – Նինվել Նա-
րազյան, էմիլյա – Մարգարիտ (Բաբյան):

Զանգակ, № 32:

Օգոստոսի 12. – Կ. Պոլսի Պերա թաղամասի Օդեոն թատ-
րոնում, թատերասերների խումբը Վ. Փափազյանի բեմադրու-
թեամբ (3 գործ.), (Թարգմ. Վ. Փափազյան, Գրիգոր Համբիկյան,
Վահրամ Սվաճյան, խմբագրությունը՝ Սիպիլի և Հրանտ Ասա-
տուրի): Ներկայացումից հետո, Հայ թատրոնի մասին զեկու-
ցումով Հանդես է եկել բանաստեղծ-բժիշկ Ռուբեն Սևակը:

Օթեկո – Վահրամ Փափազյան, Կասիո – Արծրունի (Անդրե
Վահրամ – Ալեքսանդր Գոճապրյուրջյան), Ցագո – Դիմաքսյան
(Տիգրան Յախչիբեկյան), Գրացիանո – Ենովք Շահեն, Դեզդե-
մոնա – Շաքե (Մեհրուբ-Մելինե Շիշեյան), էմիլյա – Սաթենիկ
Մաթոսյան, Բիանկա – Արուսյակ (Դարպասյան, Հետագայում՝
Ոսկանյան):

Արևեք, № 6869: Բյուզանդիոն, № 3626: ԳԱԹ, Վ. Փափազյանի Փոնո:

Օգոստոսի 23. – Սկյուտարի Թեփեի թատրոնում, նոր դերա-
կատարներով: էմիլյա – Արուսյակ Դարպասյան:

Օգոստոսի 28. – Գատը գյուղում մասնակցել են՝

Բրաբանցիո, Ռոդրիգո – Ատոմ, Կասիո – Յոյակ, Ցագո – Հ.
Վահունի, Մոնտանո – Նորխոնունի, Կասիո – Շապուհ, Լողո-
վիկո – Ներսես, Գրացիանո – Տիգրան Յախչիբեկյան, Վենե-
տիկի դուքս – Թաթուլ, Ծերակույտի անդամ – Վարազդատ,
էմիլյա – Սաթենիկ (Մաթոսյան), Բիանկա – Արուսյակ Դար-
պասյան:

Արևեք, № 6869, 6871, 6872: Բյուզանդիոն, № 3614, 3615: Մանգումի
էֆեյար, № 2202:

Օգոստոսի 22. — Գորիում, Թիֆլիսի Հայ դրամատիկ խումբը, Ամո Նարազյանի (Օթեյլո) ղեկավարությամբ:

Ցազո — Միքայել Սաֆարյան, Դեզդեմոնա — Նինվել Նարազյան:

ИЗДАУСТРИЯ, № 3.

Սեպտեմբերի 15. — Կարսում, Բաքվի Հայոց Կուլտուրական միության թատերական մասնաճյուղի դերասանական խումբը, Հովհ. Արեւյանի (Օթեյլո) և Արմեն Արմենյանի (Ցազո) ղեկավարությամբ (Արեւյան-Արմենյան խումբ):

Վենետիկի դուքս — (Ավետ Ազյան), Բրաբանցիո և Մոնտանո — Հարություն Բերոյան, Դեզդեմոնա — Եկատերինա Դուրյան-Արմենյան:

Գործ, № 13: Զանգ, № 1-2, էջ 22:

Նույն խումբը՝

Սեպտեմբեր. — Կարինում:

Սեպտեմբերի 30, Հոկտեմբեր 3. — Տրապիզոնում:

Հոկտեմբերի 24, նոյեմբերի 10. — Սամսոնում:

Դեկտեմբերի 16. — Շումենում, Ֆիլիպի Արևելյան թատերախումբը, ի նպաստ Հայաստանի սովյալների, Գրիգոր Հակոբյանի (Օթեյլո) ղեկավարությամբ:

Ռազմիկ, № 21:

Դեկտեմբերի 19. — Կ. Պոլսի Պերա թաղի Վարիետեի թատրոնում, Արեւյան-Արմենյան խումբը. չքահանուհես ի պատիվ Հ. Արեւյանի (Օթեյլո) բեմական գործունեության 25-ամյակի:

Վենետիկի դուքս — Ավետ Ազյան, Բրաբանցիո և Մոնտանո — Հ. Բերոյան, Լոդովիկո — Լևոն Ալավերդյան, Ռոզրիգո — Միքայել Ալիխանյան, Կասիո — Հովսեփ Ոսկանյան, Ցազո — Արմեն Արմենյան, Դեզդեմոնա — Ե. Դուրյան-Արմենյան, էմիլյա — Ռոզալիա (Վարդուհի) Բուրջայան:

Արեւյանին մատուցվել է Պետրոս Ադամյանի Օթեյլոյի կարմիր թիկնոցը:

Մշակ, № 1909, № 2: ԳԱԹ, Լ. Ալավերդյանի ֆոնդ, № 1:

Հունվարի (31 ?). — Ռոդոստոյի անարատ Հղության եկեղեցում:

Օթեյլո — Վ. Փափազյան, Դեզդեմոնա — էլիզ Պիննեմեճյան:

Փետրվարի 2. — Ատաբազարում, Արեւյան-Արմենյան խումբը:

Նույն խումբը՝

Փետրվարի 8. — Նիկոմիդիայում, երեկոյան:

Փետրվարի 24, մարտի 8. — ցերեկը, Իզմիրում:

Մարտի 22. — Բրուսայում:

Մարտ. — Իզմիրում, Վ. Փափազյանը (Օթեյլո) պոլսահայ դերասանների հետ:

Թեոդիկ, Ամենուն տարեցույցը, Կ. Պոլս, 1923, էջ 300-301:

Մարտի 30. — Վանի Երամյան վարժարանի Մկրտիչ Ավետիսյան գրադարանին կից թատերախումբը Մ. Միրաքյանի բեմադրությամբ:

Օթեյլո — Միհրան Միրաքյան, Ցազո — (Կարապետ Աճեմ-Նաչոյան), Դեզդեմոնա — Եղիազար Գաբուլյան:

Հորիզոն, 1911, № 58: Սովետական արվեստ, 1973, № 7, էջ 27:

Ապրիլի 28. — Երևանի Զանգուղայանի թատրոնում, Արեւյան-Արմենյան թատերախումբը:

Գործ, № 93:

Ապրիլի 29. — էջմիածնի Գևորգյան ճեմարանի դահլիճում, նույն խումբը:

Մշակ, № 92:

Սեպտեմբերի 26. — Նախիջևանում, Արեւյան (Օթեյլո)-Արմենյան (Ցազո) խումբը:

Բրաբանցիո և Կասիո — Հ. Բերոյան, Դեզդեմոնա — Արուսյակ (Լիզիկ Հարությունյան), (էմիլյա — Ե. Մելիք-Շահնազարյան):

ԳԱԹ, Հ. Բերոյանի ֆոնդ, № 7:

Հոկտեմբերի 13, 18. — Թավրիզի Արամյան դպրոցի դահլիճում, նույն խումբը: Մասնակցել են նաև Միքայել Ալիխանյանը, Մացակ Տեր-Առաքելյանը, Ռշտունին (Արամ Բերոյան), Հ. Լազարյանը:

Մշակ, № 246:

Հոկտեմբերի 28. — Զուլֆայի Ֆրանսիա Հյուրանոցի սրահում, նույն խումբը:

Նոյեմբերի 7. — Վանի Կենտրոնական վարժարանի սրահում, Մ. Ավետիսյան գրադարանին կից «Ազատ-Քնար» թատերասերների խումբը, Ա. Սուլախյանի բեմադրությամբ, ձևավորումը՝ Գևորգ Գույումճիպաչյանի:

Օթելլո — Միհրան Միրաքյան, Ցազո — Կարապետ Աճեմ-Նաչոյան, Դեզդեմոնա — Եղիազար Գաբուզյան: Կրկնվել է 11-ին:

Մշակ, № 264: ԳԱԹ, Ա. Սուլախյանի ֆոնդ, № 2:

Նոյեմբերի 10. — Քուլթայիսի Հայոց ուսումնարանի դահլիճում, Արեւյան-Արմենյան թատերախումբը: Դեզդեմոնա — Ե. Դուրյան-Արմենյան:

Մշակ, № 255:

Նոյեմբերի 22. — Վանում, Արեւյան-Արմենյան թատերախումբը:

ԳԱԹ, Հ. Բերոյանի ֆոնդ, № 7 ա:

Դեկտեմբերի 13. — Թիֆլիսի Հավլաբարի «Նոր դրամա» թատրոնում, Ամո Նարազյանի (Օթելլո) բեմադրությամբ:

Կասիո — Հ. Շեկոյան, Ցազո — Միքայել Սաֆարյան, Ռոդրիգո — Արթուր Բաբյան, Մոնտանո — Յուլակ Ամերիկյան (Գալուստ Սուլուկիկյան), Բրաբանցիո — Հայկազ Հայկազյան, Լոդովիկո — Օվի (Հովհաննես) Ահարոնյան, Դեզդեմոնա — Նինա Մանուչարյան:

Հորիզոն, № 44: Մշակ, № 277:

Դեկտեմբեր. — Եյսկում (Հյուսիսային Կովկաս), Թիֆլիսի «Նոր դրամա» թատերախումբը Ա. Նարազյանի (Օթելլո) ղեկավարությամբ:

Վենետիկի դուքս և Կասիո — Հայկազ Հայկազյան, Բրաբանցիո և Լոդովիկո — Ա. Բաբյան, Ցազո — Մ. Սաֆարյան, Մոնտանո — Արտյուր, Դեզդեմոնա — Ն. Նարազյան, էմիլյա — Մարգարիտ (Բաբյան):

ԳԱԹ, Թատերական բաժնի ծրագրերի ֆոնդ:

1910

Հունվարի 17. — Թիֆլիսի Հավլաբարի «Նոր դրամա» թատերախումբը:

Նոր դերակատարներ՝ Ռոդրիգո — Բազրատ Մուրադյան, էմիլյա — Նինա Մանուչարյան-Նարազյան:

Հորիզոն, № 12: Սուրհանդակ, № 57:

Հունվարի 30. — Կ. Պոլսի Մաքրի գյուղի Անեսթիկի թատրոնում, Արեւյան-Արմենյան թատերախումբը:

Բյուզանդիոն, № 4045:

Փետրվարի 27. — Իզմիրի Շերամատանը, Գրիգոր Ավետյան (Բրաբանցիո և Լոդովիկո) — Օվի Սևուսյան թատերախումբը:

ԳԱԹ, Գ. Ավետյանի ֆոնդ:

Նույն խումբը՝

Մարտի 4. — Պարտիզակի վարժարանում:

Մարտի 12. — Ատաբազարի Շերամատանը:

Մարտի 23. — էսկի Շեհերի վարժարանում:

Ապրիլի 29. — Իզմիրի Սպորտինգ թատրոնում, Սիրանուշի ղեկավարությամբ «Նոր բեմ» թատերախումբը:

Օթելլո — Վ. Փափազյան, Ցազո — Ա. Արմենյան, Բրաբանցիո — Անդրանիկ (Սողոմոնյան), Դեզդեմոնա — Ե. Դուրյան-Արմենյան, էմիլյա — Ազնիվ (Անդրանիկ):

Դաշինք, № 222, 232:

Հուլիսի 3. — Շուշիի Ամառային ժողովարանի դահլիճում, Թիֆլիսի «Նոր դրամա» թատերախումբը, Ա. Նարազյանի (Օթեյլո) ղեկավարությամբ:

Կասիո — Հ. Շեկոյան, Յազո — Բազրատ Մուրադյան, Դեզդեմոնա — Նինա Մանուչարյան-Նարազյան, Էմիլյա — Նինվել Նարազյան:

Հորիզոն, № 149:

Օգոստոսի 27. — Ալեքսանդրապոլի ժողովրդական տանը, նույն խումբը, մասնակցությամբ Եղիա Նաժակի:

Ախուրյան, № 60:

Դեկտեմբերի 10. — Թիֆլիսի Արտիստական ընկերության թատրոնում, Հայոց դերասանական խումբը, Ա. Արմենյանի բեմադրությամբ:

Օթեյլո — Հ. Արեւյան, Վենետիկի դուքս — Միքայել Մանվելյան, Բրաբանցիո — Ա. Վրույր, Կասիո — Իսահակ Ալիխանյան, Յազո — Ա. Հարությունյան, Մոնտանո — Հ. Բերոյան, Լոդովիկո — Մ. Աղայան, Ռոդրիգո — Գրիգոր Լաքա, Գրացիանո — Հովհ. Ղազարյան, Դեզդեմոնա — Օլգա Մայսուրյան, Էմիլյա — Հասմիկ (Թագուհի Հակոբյան):

Կովկասի լրագրեր, № 38: Մշակ, № 276:

1911

Հունվարի 9. — Թիֆլիսի Հավաքարի «Նոր դրամա» թատերախումբը, Ա. Նարազյանի (Օթեյլո) ղեկավարությամբ:

Կասիո — Լևոն Երամյան, Յազո — Հայկազ Հայկազյան, Ռոդրիգո — Շավարշ Ահարոնյան, Դեզդեմոնա — Ն. Մանուչարյան, Էմիլյա — Ն. Նարազյան:

Հորիզոն, № 7:

Հունվարի 14. — Թիֆլիսի Արտիստական ընկերության թատրոնում, Հայոց դրամատիկական ընկերության խումբը, Ա. Արմենյանի (Յազո) բեմադրությամբ, Հ. Արեւյանի (Օթեյլո) թարգմանությամբ:

Վենետիկի դուքս — Վարդան Միրզոյան, Բրաբանցիո — Գր. Ավետյան, Կասիո — Հ. Ջարիֆյան, Մոնտանո — Արչավիր Շահխաթունի, Լոդովիկո — Լ. Ալավերդյան, Գրացիանո — Հովհ. Ղազարյան, Ռոդրիգո — (Արչակ) Մամիկոնյան, Ա. Սենատոր — Գրիգոր Լաքա, Բ. սենատոր — Արամ Ռչտունի, Դեզդեմոնա — Ե. Դուրյան-Արմենյան, Էմիլյա — Արաքս Ջարիֆյան:

Հորիզոն, № 7, 11: Սուրհանդակ, № 217:

Մարտի 3. — Բաքվի Հայոց Մարդասիրական ընկերության դահլիճում, Նիկողայոս Հովհաննիսյանի (Օթեյլո) բեմադրությամբ, իր նպաստին:

Վենետիկի դուքս — Դ. Ղազյան, Բրաբանցիո — Գր. Ավետյան, Յազո — Բարսեղ Աբովյան, Դեզդեմոնա — Յուլիանա (Օլգա Հովհաննիսյան ?), Ռոդրիգո և Էմիլյա — Քնարիկ Աբովյան:

Հորիզոն, № 52: Մշակ, № 55:

Մարտի 11. — Երևանի Ջանփոլադյանի թատրոնում, Թիֆլիսի «Նոր դրամա» թատերախումբը Ա. Նարազյանի (Օթեյլո) ղեկավարությամբ:

Յազո — Մ. Սաֆարյան, Դեզդեմոնա — Լյուսի Սևուճյան:

Հորիզոն, № 59: Эриванские обозрения, № 28, 30.

Մարտի 29. — Բաքվի Նիկիտինների թատրոն-կրկեսում, Արեւյան-Արմենյան թատերախումբը, Արեւյանի (Օթեյլո) թարգմանությամբ:

Բրաբանցիո — Գր. Ավետյան, Բ. սենատոր և Գրացիանո — Հովհ. Ղազարյան, Կասիո — Ա. Շահխաթունի, Մոնտանո — Միքայել Ալիխանյան, Լոդովիկո — Եղիա Նաժակ, Ռոդրիգո — Գր. Լաքա, Էմիլյա — Ժասմեն (Մարիամ Եգանյան, Հետո՝ Գրիգորյան):

Մշակ, № 53: Баку, № 69, 70.

Ապրիլի 13. — Ջաքաթալայի ծխական դպրոցի դահլիճում, Թիֆլիսի «Նոր դրամա» թատերախումբը Ա. Նարազյանի ղեկավարությամբ:

Հորիզոն, № 109:

Ապրիլի 21. — Նոր Նախիջևանի Քաղաքային Թատրոնում, Արեւյան-Արմենյան Թատերախումբը:

ԳԱԹ, Գր. Ավետյանի Փոնդ:

Ապրիլի 22. — Թելավում, Թիֆլիսի «Նոր դրամա» Թատերախումբը, Ա. Նարազյանի ղեկավարութեամբ:

Սուրհանդակ, № 300:

Մայիսի 5. — Նույն խումբը Լազոդաղի Հայոց ուսումնարանում:

Մայիսի 6. — Եկատերինոդարի ձմեռային Թատրոնում, Արեւյան-Արմենյան Թատերախումբը:

Մայիսի 17. — Նույն խումբը Արմավիրի Մյասեժնիկովի Թատրոնում:

Հուլիս. — Գորիսում, Թիֆլիսի «Նոր դրամա» Թատերախումբը Ա. Նարազյանի ղեկավարութեամբ:

Հորիզոն, № 142, 168:

Դեկտեմբերի 6. — Թիֆլիսի Զուբալովի անվան ժողտանը, Հայոց Դրամատիկական ընկերութեան ղեռասանների և Թատերասերների խումբը (Թարգմ. Ս. Սուլխանյան), ի նպաստ Ա. Նարազյանի (Օթեյլո), բեմադրութունը Ա. Արմենյանի (Յագո):

Վենետիկի դուքս — Միքայել Գավրոշ (Հարութունյան), Բրաբանցիո — Օվի Ահարոնյան, Կասիո — Հ. Հայկազյան, Լոդովիկո — Հարութունյան II (Միքայել), Ռոդրիգո — Սերժ (Կարգատյան), Մոնտանո — Վահան Գալստյան, Դեզդեմոնա — Ե. Դուրյան-Արմենյան, Էմիլյա — Ն. Նարազյան, Մունետիկ — Հարութունյան (Միքայել):

Մշակ, № 272: Սուրհանդակ, № 458:

Դեկտեմբերի 17. — Տիգրանակերտի Հայկական Թատրոնում: Դեզդեմոնա — Սիրանուշ Առուսյան (Հետո՛ տիկ. Թյուֆենքճյան):

Հայրենիք, 1912, № 8, էջ 4:

1912

Հուլիսի առաջին կես. — Շուշիում, Ամո Նարազյանը (Օթեյլո) տեղի Թատերասերների հետ:

Ղարաբաղ, № 99:

Դեկտեմբերի 10. — Թիֆլիսի Արտիստական ընկերութեան Թատրոնում, Հ. Արեւյանի (Օթեյլո) Թարգմանութեամբ ու բեմադրութեամբ:

Վենետիկի դուքս — Միքայել Մանվելյան, Բրաբանցիո — Ա. Վրույր, Կասիո — Ի. Ալիխանյան, Յագո — Ա. Հարութունյան, Մոնտանո — Հ. Բերոյան, Լոդովիկո — Մ. Աղայան, Ռոդրիգո — Գ. Լաքա, Դեզդեմոնա — Օլգա Մայսուրյան, Էմիլյա — Հասմիկ (Հակոբյան):

Հորիզոն, № 274: ԳԱԹ, Թատերական բաժնի ծրագրերի Փոնդ, № 916:

1913

Հունվարի 18. — Թիֆլիսի Զուբալովի անվան ժողտանը, Հայոց դրամատիկական ընկերութեան խումբը, նոր դերակատարներ՝

Գրացիանո — Մնացական Տեր-Առաքելյան, Մերակույտի անդամ — Հովհ. Ղազարյան:

Կովկասի լրագրեր, № 18: Հորիզոն, № 13:

Մարտ. — Նոր Նախիջևանում, Արեւյան-Արմենյան Թատերախումբը:

Վենետիկի դուքս — Մ. Մանվելյան, Բրաբանցիո — Ա. Վրույր, Ա. սենատոր — (Մնացական Տեր)-Առաքելյան, Բ. սենատոր — Արթ. Բաբյան, Կասիո — Հ. Բերոյան, Յագո — Ա. Հարութունյան, Մոնտանո — Շավարշ (Ահարոնյան), Լոդովիկո — Մ. Աղայան, Ռոդրիգո Գ. Լաքա, Դեզդեմոնա — Ե. Դուրյան-Արմենյան, Էմիլյա — Օլգա Գուլազյան:

Արեւյան-Արմենյան Թատերախումբը՝

Մարտի 26. — Աստրախանի ժողովարանում:

Մարտի 31. — Աստրախանի Պլոտնիկովի ձեռնարկն թատրոնում:

Մշակ, № 82:

Ապրիլ. — Գրողնիում, Արեւյան-Արմենյան թատերախումբը:

ԳԱԹ, Ն. Բերոյանի Փոնո:

Ապրիլի 18. — Կահիրեում, Կ. Պոլսի Մաքրի գյուղի դրամատիկ խումբը, Ենովք Շահենի (Իրրանոսյան, Յազո) ղեկավարութեամբ:

Օթեյլո — Վ. Փափազյան, կրկնվել է՝

Հունիսի 15. — ԱլՀամպրա թատրոնում, Կասիո — Վրթանես Երամյան:

ԳԱԹ, Ս. Դավթյանի Փոնո, 3-րդ բաժին, № 63:

Ապրիլի 23. — Նոր Նախիջևանի Քաղաքային թատրոնում, Արեւյան-Արմենյան թատերախումբը ի նպաստ Արչակ Հարությունյանի (Յազո), նրա բեմական գործունեության 25-ամյակի առթիվ:

Նոր ղերակատարներ՝ Ա. սենատոր — Շավարշ (ԱՀարոնյան), Բ. սենատոր — (Հովհ.) Ղազարյան, Մոնտանո — (Մնացական Տեր-)Առաքելյան:

ԳԱԹ, Գր. Ավետյանի Փոնո:

Սեպտեմբերի 8. — Գանձակի ժողովարանի դահլիճում, Ն. Արեւյանի (Օթեյլո) ղեկավարութեամբ խումբը:

Վենետիկի դուքս — Վ. Միրզոյան, Ա. սենատոր — Ն. Ղազարյան, Բրաբանցիո — Գր. Ավետյան, Կասիո — (Միք.) Ալիխանյան, Յազո — Ն. Ոսկանյան, Ռոզրիգո Ե. Սաժակ, Մոնտանո — (Սեդրակ) Թորոսյան, Լոդովիկո — Անդրանիկ, Դեզդեմոնա — Արուս Ոսկանյան, Էմիլյա — Անահիտ (Ալիխանյան):

ԳԱԹ, Գ. Ավետյանի Փոնո, 2-րդ բաժին, № 383:

Նույն խումբը՝

Սեպտեմբերի 29. — Ռաչտի Հայոց ուսումնարանում:

Հոկտեմբերի 18. — Ղազվինի թատրոնում:

Նոյեմբերի 14, 19. — Թեհրանում:

Դեկտեմբերի 7. — Անգալիի «Նոր թատրոնում»: Դեզդեմոնա — Ժասմեն:

ԳԱԹ, Վ. Միրզոյանի Փոնո, 1-ին բաժին, № 15:

Դեկտեմբերի 8. — Ալեքսանդրապոլի ժողտանը, Ամո Սարգյանի (Օթեյլո) ղեկավարութեամբ խումբը:

Բրաբանցիո — Ա. Բարյան, Յազո — Բ. Մուրադյան, Ռոզրիգո — Ա. Ռչտունի, Լոդովիկո — Սերժ Կարգատյան, Մոնտանո — Շավարշ ԱՀարոնյան, Դեզդեմոնա — Ն. Սարգյան, Էմիլյա — (Լյուսի ԱՀարոնյան):

Ախուրյան, № 28:

— Վանում, Հայ ղերասանական խումբը Ա. Սուլխյանի բեմադրութեամբ, ձևավորումը՝ Գևորգ Գույումճիպաչյանի:

Օթեյլո — Արտաշես Սուլխյան, Յազո — Արրահամ Բրուտյան, Դեզդեմոնա — Կալիպսե Սուլխյան, Էմիլյա — Հոփսիմե (Աճեմյան-Բրուտյան):

ԳԱԹ, Ա. Սուլխյանի Փոնո:

1914

Հունվարի 12. — Բաքվի Մարդասիրական ընկերության թատերասրահում, Ն. Արեւյանի (Օթեյլո) ղեկավարութեամբ խումբը:

Բրաբանցիո — Գ. Ավետյան, Յազո — Վ. Միրզոյան, Դեզդեմոնա — Ժասմեն, Էմիլյա — (Ազնիվ): Մասնակցել են նաև՝ Անդրանիկը, Մ. Սաֆարյանը:

ԳԱԹ, Գ. Ավետյանի Փոնո:

Նույն խումբը՝

Հունվարի 25. — Բաքվի Սև քաղաքի ժողովրդական տանը:

Փետրվարի 25. — Աշխաբադի ակումբում:

Մարտի 8 (7). — Մերվի ակումբում:

ԳԱԹ, Վ. Միրզոյանի Փոնո:

Մարտի 16. — Ալեքսանդրապոլի ժողտանը, Ամո Նարազյանի (Օթեյլո) ղեկավարութեամբ խումբը, տեղի թատերասերների հետ:

Կասիո — Մ. Տեր-Առաքելյան, Յազո — Ա. Բաբյան, Բ. սենատոր — Արշավիր Կորկոտյան, Դեզդեմոնա — Ն. Նարազյան:

Գավառի ձայն, № 27:

Մարտի 20. — Անդիժանի ակումբում, Հ. Աբեյանի (Օթեյլո) ղեկավարութեամբ: Նույն խումբը:

Մարտի 23. — Կոկանդի ակումբում:

Ապրիլի 12. — Ղզլարի դպրոցի դահլիճում:

Ապրիլի 13. — Գրոզնիում:

Մայիսի 13. — Դերբենդի ակումբում:

Հուլիսի 1. — Ախալցխայի Ձմեռային ակումբի դահլիճում, Հ. Աբեյանի (Օթեյլո) ղեկավարութեամբ, Հայ դրամատիկ դերասանական ընկերակցությունը:

Վենետիկի դուքս և Լոդովիկո — Շահեն (Հմայակ Շահինյան), Բրաբանցիո և Մոնտանո — (Մկրտիչ) Տեր-Մկրտչյան, Յազո — Վ. Միրզոյան, Կասիո — Միքայել Կոստանյան (Ալավերդյան), Ռոզրիգո — (Հայկ) Նոսրովյան, Դեզդեմոնա — Ժասմեն, էմիլյա — Մարգարիտ Մամիկոնյան (հետո՝ Կոստանյան):

ԳԱՔ, Թատերական բաժնի ծրագրերի ֆոնդ, № 4274:

Հուլիսի 8. — Շուշիի Ամառային ժողովարանի դահլիճում, Հ. Աբեյանի (Օթեյլո) ղեկավարութեամբ, Հայ դրամատիկ դերասանների ընկերակցությունը:

Կասիո — Մ. Կոստանյան, Յազո — Գր. Ավետյան, Ռոզրիգո — Սերժ (Կարգաղյան), Դեզդեմոնա — Ժասմեն, էմիլյա — Մարգարիտ Մամիկոնյան:

Արև, № 93: Հորիզոն, № 159:

Նոյեմբերի 18. — Բաքվի Մայիլյանների (այժմ՝ Ախունդովի անվ. օպերայի և բալետի) թատրոնում, ցերեկը:

Օթեյլո — Վահրամ Փափազյան (առաջին ելույթը Բաքվում), Յազո — Հ. Ոսկանյան, Կասիո — Արմեն, Դեզդեմոնա — Ա. Ոսկանյան:

Արև, № 177:

1915

Հունվարի 1. — Բաքվի Նիկիտինների թատրոն-կրկեսում, Հայոց կուլտուրական միության թատերական բաժանմունքի դրամատիկ դերասանների խումբը Ա. Արմենյանի (Յազո) բեմադրությամբ, Հ. Աբեյանի թարգմանությամբ, Հ. Ջարիֆյանի նպաստին:

Օթեյլո — Հովհաննես Ջարիֆյան, Վենետիկի դուքս — Հովհ. Ստեփանյան, Բրաբանցիո — Հովհ. Ղազարյան, Կասիո — Միք. Ալիխանյան, Ռոզրիգո — Գ. Լաքա, Մոնտանո — Մկրտիչ Գարազա, Ա. սենատոր — Օվի Ահարոնյան, Լոդովիկո — Մկրտիչ Թաչճյան, Դեզդեմոնա — Ա. Ոսկանյան, էմիլյա — Արաքս Ջարիֆյան:

Արև, № 2: ԳԱՔ, Թատերական բաժնի ծրագրերի ֆոնդ, № 2827:

Փետրվարի 10. — Ալեքսանդրապոլի ժողտանը, Հ. Աբեյանի (Օթեյլո) ղեկավարութեամբ դերասանական խումբը:

Վենետիկի դուքս — (Բազրատ Մուրադյան), Բրաբանցիո — Գ. Ավետյան, Կասիո — (Մ. Տեր-Առաքելյան), Յազո — Հարություն Բերոյան, Ռոզրիգո — (Սեդրակ Սուրաբյան), Լոդովիկո — (Դավիթ Դավիթխանյան, Մոնտանո — Նորեն Հարությունյան), Դեզդեմոնա — Ժասմեն, էմիլյա — (Մարի Բերոյան):

Գավառի ձայն, № 19: Մշակ, № 34:

Նույն խումբը՝

Փետրվարի 14. — Կարսի ակումբում:

Փետրվարի 17. — Ալեքսանդրապոլում:

Փետրվարի 19. — Երևանի Ջանփոլադյանի թատրոնում:

Արև, № 51:

Ապրիլի 7. — Թիֆլիսի Ջուրալովի անվան ժողտանը, Հայ դրամատիկ դերասանների խմբակցությունը, Ամո Նարազյանի (Օթեյլո), (Թարգմ. Ս. Սուլխանյան) բամադրությունը:

Վենետիկի դուքս — (Մնացական) Մարության, Բրաբանցիո — Գուրյան, Լոդովիկո — (Լևոն) Աղաբաբյան, Կասիո — Վահան Գալստյան, Յագո — Միքայել Գավրոչ (Հարությունյան), Ռոդրիգո — Սերժ (Կարգադյան), Մոնտանո — Հարությունյան II (Միքայել), Ծերակույտի Ա. անդամ — Գոյանճյան, Ծերակույտի Բ. անդամ — Ճոնյան, Դեզդեմոնա — Հասմիկ (Թագուհի Հակոբյան), Էմիլյա — Աննա-Մելիք (Մելիքսեթյան):

Մշակ, № 72:

Ապրիլի 19. — Բաքվի Մայիլյանների թատրոնում Կարապետ Գալֆայանը դասախոսություն է կարդացել Շեքսպիրի մասին և մենախոսություններ կատարել «Օթեյլոյից» և «Համլետից»:

Արեգ, № 24:

Մայիսի 7. — Թիֆլիսի Հավլաբարի Ամառային ժողովարանում, Ա. Նարազյանի (Օթեյլո) ղեկավարությամբ խումբը: Յագո — Լևոն Երամյան:

Մշակ, № 95, 98:

Հուլիսի 1. — Շուշիի Ամառային ժողովարանի դահլիճում, Հայ դրամատիկ դերասանների «Ազատ թատրոն» խումբը, Վ. Փափազյանի (Օթեյլո) ղեկավարությամբ, Ս. Սուլխանյանի թարգմանությամբ:

Վենետիկի դուքս — (Սերժ) Հայրյան, Բրաբանցիո և Մոնտանո — Օվի ԱՀարոնյան, Կասիո — Միք. Կոստանյան, Յագո — Մկրտիչ Թաչճյան, Ռոդրիգո և Լոդովիկո — Ազատ (Վչտունի), Դեզդեմոնա — Ա. Ոսկանյան, Էմիլյա — Մարգարիտ Մամիկոնյան:

Փայլակ, № 34, 36:

Հոկտեմբերի 12. — Թիֆլիսի Ջուրալովի անվան ժողտան Հայ դրամատիկ խմբակցությունը, Ա. Նարազյանի (Օթեյլո) բեմադրությամբ:

Վենետիկի դուքս — Մն. Մարության, Բրաբանցիո — Նազարեթ Ռուսյան, Լոդովիկո — Լևոն Աղաբաբյան, Ռոդրիգո — Միքայելյան, Մոնտանո — Գ. Յանիկյան, Յագո — Լ. Երամյան, Դեզդեմոնա — Հասմիկ, Էմիլյա — Ազնիվ Անդրանիկ, (Կասիո — Վ. Գալստյան):

Մշակ, № 224:

Հոկտեմբերի 14. — Բաքվի Մայիլյանների թատրոնում, դերասանական ընկերակցությունը:

Օթեյլո — Վ. Փափազյան, Յագո — Հ. Ոսկանյան, Կասիո — Արմեն, Դեզդեմոնա — Ա. Ոսկանյան:

Արև, № 177:

Հոկտեմբեր. — Ալեքսանդրապոլի ժողտանը, Հ. Ջարիֆյանի (Օթեյլո) ղեկավարությամբ խումբը:

Հորիզոն, № 239:

Նոյեմբերի 26. — Երևանի Քաղաքային ակումբում, Հայ դրամատիկ դերասանների խումբը Հ. Ջարիֆյանի (Օթեյլո) ղեկավարությամբ:

Վենետիկի դուքս — Կոստանդին Թառևանյան, Բրաբանցիո — Հովհ. Ստեփանյան, Կասիո — Միք. Ալիխանյան, Յագո — Ա. Հարությունյան, Մոնտանո — Մկ. Գարաբաղ, Լոդովիկո — (Նորեն Հարությունյան, Ռոդրիգո — Ա. Արզարյան), Դեզդեմոնա — Արուսյակ (Լիզիկ Հարությունյան), Էմիլյա — Օլգա Գուլազյան:

Հորիզոն, № 274:

1916

Մարտ. — Թավրիզի Արամյան թատրոնում, Հ. Ջարիֆյանի (Օթեյլո) ղեկավարությամբ դերասանական խումբը:

Գաղափար, № 26:

Մայիսի 7. — Երևանի Քաղաքային ակումբում (Բունիաթյանի), Հայ դերասանական ընկերակցությունը Հ. Արեւյանի (Օթեյլո) ղեկավարությամբ:

Վենետիկի դուքս և Մոնտանո - (Մկրտիչ Տեր-)Մկրտչյան, Ա. դոժ - Պերճ (Կարապետյան), Բ. դոժ - Անուշավան (Շիրոյան), Բրաբանցիո - Գ. Ավետյան, Կասիո - Հ. Բերոյան, Յագո - Վ. Միրզոյան, Լոդովիկո - Դավիթ (Գուլազյան), Ռոզրիգո - Վ. Նուդանյան, Դեզդեմոնա - Ժասմեն, էմիլյա - Մարի (Բերոյան):

Աշխատանք, № 4: Մշակ, № 139:

Մայիսի 16. - Լոնդոնի Հայ գրասերների ընկերությունը կազմակերպել է Հանդես՝ նվիրված Շեքսպիրի մահվան 300-ամյակին: Երեկոյի առթիվ տպագրված անգլերեն ծրագրում տեղ են գտել՝ Պ. Ադամյանը - Համլետի, Վ. Փափազյանը - Օթելլոյի, Ե. Դուրյան-Արմենյանը - Դեզդեմոնայի դերերում, Շեքսպիրի անգլուգական թարգմանիչ Հովհաննես Մասեհյանի դիմանկարները:

ԳԱՔ, Հ. Մասեհյանի ֆոնդ:

Մայիսի 22. - Բաքվի Մայիսյանների թատրոնում, Շեքսպիրի մահվան 300-ամյակի առթիվ, Հ. Ոսկանյանի (Յագո) ղեկավարությամբ դրամատիկ խումբը:

Օթելլո - Վ. Փափազյան, Դեզդեմոնա - Ա. Ոսկանյան, էմիլյա - Քնարիկ (Աբովյան):

Արև, № 115:

Հոկտեմբերի 10. - Թիֆլիսի Արտիստական ընկերության թատրոնում, Շեքսպիրի մահվան 300-ամյակի առթիվ, Հ. Ոսկանյանի (Յագո) ղեկավարությամբ դերասանական խումբը (Թարգմ. Ս. Սուլխանյան):

Օթելլո - Վ. Փափազյան, Վենետիկի դուքս - Վ. Միրզոյան, Բրաբանցիո - Գ. Ավետյան, Կասիո - Հ. Բերոյան, Լոդովիկո - Ս. Միքայելյան, Ռոզրիգո - Մաթևոս Սանամյան, Մոնտանո - (Սեդրակ Սուրբաբյան), Ծերակույտի անդամ - Ազատյան (Ազատ Վչտունի), Դեզդեմոնա - Լյուսի Սևումյան, էմիլյա - Հասմիկ:

Գաղափար, № 83: Հորիզոն, № 228:

Հոկտեմբերի 19. - Թիֆլիսի Արտիստական ընկերության թատրոնում, «Գուրգեն» դերասանական խումբը Հ. Արեւյանի (Օթելլո) թարգմանությամբ ու բեմադրությամբ:

Վենետիկի դուքս - Վ. Միրզոյան, Բրաբանցիո - Ա. Վրույր, Կասիո - Ի. Ալիխանյան, Յագո - Ա. Հարությունյան, Մոնտանո - Հովհ. Ստեփանյան, Դեզդեմոնա - Ժասմեն, էմիլյա - (Նինա) Մանուչարյան: Մասնակցել են նաև՝ Ժիրայրը և Պահարեն:

Գաղափար, № 87: Համբավաբեր, № 143:

1917

Հունվարի 17. - Բաքվի Մայիսյանների թատրոնում Կարապետ Գալֆայանը Հանդես է եկել մենախոսություններով:

ԳԱՔ, Թատերական բաժնի ծրագրերի ֆոնդ:

Մարտի 16. - Երևանի Զանփուլադյանի թատրոնում, Օվի Սևումյանի ղեկավարությամբ, Հայ դերասանական ընկերության «Շրջիկ թատրոն» խումբը:

Օթելլո - Վ. Փափազյան, Վենետիկի դուքս - (Յուլյա) Ամբրիկյան, Ա. դոժ - Վ(արդան) Վարդանյան, Բրաբանցիո - Գ. Ավետյան, Կասիո - (Գուրգեն) Թավրիզյան, Յագո - Հ. Բերոյան, Ռոզրիգո - Մաթևոս Սանամյան, Մոնտանո - (Փայլակ) Միքայելյան, Լոդովիկո - (Պերճ) Կարապետյան, Դեզդեմոնա - Լյուսի Սևումյան, էմիլյա - Հասմիկ:

Աշխատանք, № 92:

Ապրիլի 6. - Ալեքսանդրապոլի ժողտանը, նույն խումբը:

Ապրիլ. - Նյու Յորքի Հայ դրամատիկական խումբը, Ղ. Սարգիսյանի բեմադրությամբ:

Օթելլո - Ղևոնդ Սարգիսյան:

ԳԱՔ, Ղ. Սարգիսյանի հուշերը:

Ապրիլի 23. - Ռոստոպի «Մարս» թատրոնում, Հայ դերասանական խումբը:

Օթեյլո – Վ. Փափազյան, Յազո – Հ. Բերոյան:

ԳԱԹ, Հ. Բերոյանի Փոնդ:

Մայիսի 16. – Բաքվի Մայիսյանների թատրոնում, Հ. Ոսկանյանի (Յազո) ղեկավարությամբ դրամատիկ դերասանների խումբը (Թարգմ. Հ. Արեւյանի):

Օթեյլո – Հ. Արեւյան, Վենետիկի դուքս – Նալաթյան, Ա. սենատոր – Գրիգորյան, Բ. սենատոր – Մակարյան, Բրաբանցիո – Գ. Ավետյան, Կասիո – Վ. Գալստյան, Ռոդրիգո – Սերժ (Հայրյան), Մոնտանո – Հ. Հայկազյան, Լոդովիկո – Տաճատ Ավայան, Տերտեր – (Վահան) Եսայան, Դեզդեմոնա – Ա. Ոսկանյան, Էմիլյա – Շուշիկ:

Արև, № 99, 102:

Օգոստոսի 16. – Թիֆլիսի ժողովարանի դահլիճում, «Կոմեդիա» Հայ դրամատիկական խումբը Հ. Արեւյանի (Օթեյլո) մասնակցությամբ:

Հորիզոն, № 173:

Սեպտեմբերի 16. – Ալեքսանդրապոլի ժողտանը, Հ. Զարիֆյանի (Օթեյլո) ղեկավարությամբ Հայ դերասանական խումբը: Ռոդրիգո – Արչավիր Կորկոտյան:

ԳԱԹ, Ա. Կորկոտյանի Փոնդ:

Դեկտեմբեր. – Երևանի Քաղաքային ակումբում, Հ. Զարիֆյանի (Օթեյլո) ղեկավարությամբ դերասանական խումբը:

Յազո – Մկրտիչ Գարազաչ, Դեզդեմոնա – Արաքս Զարիֆյան:

Զանգ, № 15:

1918

Ապրիլ. – Ալեքսանդրապոլի ժողտանը, Հ. Զարիֆյանի (Օթեյլո) ղեկավարությամբ դերասանական խումբը:

Ռոդրիգո – Գուրգեն Տեր-Նաչատրյան (Ջանիբեկյան):

Գ. Ջանիբեկյանի Հաղորդումը, 1975-ի Հուլիսի 7-ին:

Մայիսի 12. – Գրոզնիի Առաջին պետական Հայ դրամատիկ թատրոնում, Հ. Շահենի բեմադրությամբ:

Օթեյլո – Հմայակ Շահեն (Շահինյան), Դեզդեմոնա – Էլզա (Շահինյան), Էմիլյա – (Շուշանիկ): Մասնակցել են նաև՝ Վ. Բ. Վաղարշակը (Վաղարշ Վաղարշյան), Լևոն Մարյանը, Ն. Երեմյանը, Ա. Օքսուզյանը, Ա. Հայկազյանը, Ազրիկ Սարգսյանը, Ե. Ահարոնյանը:

ԳԱԹ, Հ. Շահենի Փոնդ:

Հուլիսի 1. – Թիֆլիսի ժողովարանի Ամառային (Հայկական ակումբ) թատրոնում, Հ. Ոսկանյանի ղեկավարությամբ դրամատիկ դերասանական խումբը Ա. Նարազյանի (Օթեյլո) բեմադրությամբ:

Վենետիկի դուքս և **Լոդովիկո** – Մելքոնյան, Բրաբանցիո – Վ. Միրզոյան, Կասիո – Արզար Արզարյան, Յազո – Լևոն Ալավերդյան, Ռոդրիգո – Արչավիր Կորկոտյան, Մոնտանո – Ստեփան Դավթյան, Սպա – Դևոյան, Դեզդեմոնա – Ա. Ոսկանյան:

Մշակ, № 127:

<Նոյեմբերի 28>. – Բոստոնի Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակյան «Կայծ» դերասանական խումբը, Սիրվարդի (Եղիա Գրիգորյան) բեմադրությամբ:

Օթեյլո – Հմայակ Գասպարյան, Յազո – Հրաչ Առաքելյան, Դեզդեմոնա – Եսթեր Բարեջանյան:

Հարություն Տեր-Ղազարյանի Հաղորդումը: Երևասարդ Հայաստան, № 59:

1919

Մարտի 8. – Թիֆլիսի Հավլարարի թատրոնում, Ա. Նարազյանի (Օթեյլո) բեմադրությամբ:

Բրաբանցիո – Ա. Բարյան, Կասիո – Գուրգեն Թավրիզյան, Յազո – Արզար Արզարյան, Ռոդրիգո – Եղիշե (Հարությունյան), Դեզդեմոնա – Աշխեն (Նարազյան), Էմիլյա – Օլգա Գուլազյան:

Ժողովրդի ձայն, № 53:

Ապրիլ. — Երևանի Զանափոխարկայանի թատրոնում, Հ. Զարիֆյանի (Օթեյլո) ղեկավարությամբ խումբը:

Ժողովուրդ, № 40:

Մայիսի 4. — Գանձակի Մոզեռն թատրոնում, Հայ դերասանական խումբը: Բրաբանցիո — Գր. Ավետյան:

ԳԱԹ, Գ. Ավետյանի ֆոնդ:

Մայիսի 26. — Թիֆլիսի Ազատ (Արհեստավորաց ակումբ) թատրոնում, Հ. Ոսկանյանի (Յագո) ղեկավարությամբ խումբը Հ. Արեյանի (Օթեյլո) թարգմանությամբ ու բեմադրությամբ:

Վենետիկի դուքս — Վ. Միրզոյան, Բրաբանցիո — Գ. Ավետյան, Կասիո — Գ. Թավրիզյան, Լոդովիկո — Միք. Գավրոշ, Ռոդրիգո — Բ. Մուրադյան, Մոնտանո — Արզար Արզարյան, Դեզդեմոնա — Ա. Ոսկանյան, էմիլյա — Հասմիկ:

Աշխատավոր, № 104, 105:

Հունիսի 7. — Բաքվի Մայիսյանների թատրոնում, Միքայել Կոստանյանի (Կասիո) ղեկավարությամբ դերասանական խումբը Թիֆլիսից հրավիրված Հ. Արեյանի (Օթեյլո) մասնակցությամբ:

Յագո — Մաթևոս Սանամյան, Դեզդեմոնա — Մարգարիտ Մամիկոնյան-Կոստանյան:

Наше время, № 98.

Հուլիսի 13. — Ալեքսանդրապոլի ժողտանը, Անդրանիկի (Սողոմոնյան) ղեկավարությամբ դերասանական խումբը:

Օթեյլո — Անդրանիկ, Յագո — Բազրատ Մուրադյան:

Շիրակի աշխատավոր, № 49:

Ամառը. — Դիլիջանում, Թիֆլիսի դերասանական խումբը:

Օթեյլո — Սեդրակ Թորոսյան, Դեզդեմոնա — (Նվարդ Ալիխանյան), էմիլյա — (Գայանե Փեչտիմալճյան), Կասիո — (Սեդրակ Մաղալյան), Յագո — (Հովհ. Ղազարյան):

ԳԱԹ, Ս. Մաղալյանի ֆոնդ:

Հոկտեմբերի 2. — Կ. Պոլսի Պերա թաղամասի Վարիետեի թատրոնում, Պոլսահայ դրամատիկ թատերախումբը Աչոտ Մատաթյանի բեմադրությամբ:

Օթեյլո — Տրդատ Նշանյան, Բրաբանցիո — Եղուարդ Զափրաստ, Կասիո — Հրաչյա Ներսիսյան, Յագո — Երվանդ Թուրայան, Մոնտանո — Հրանտ Ստեփանյան, Լոդովիկո — Սարիմ Մաքսուտյան, Դեզդեմոնա — Քնար Սվաճյան, էմիլյա — Եվգինե (Աճեմյան):

Ժողովուրդի ձայն, № 243, 246: ԳԱԹ, Տ. Նշանյանի ֆոնդ, 1-ին բաժին, № 7:

Դեկտեմբերի 14. — Բաթումի Երկաթե թատրոնում, Հայ դերասանական խումբը:

Օթեյլո — Հ. Արեյան, Յագո — Հ. Ոսկանյան, Դեզդեմոնա — Ա. Ոսկանյան:

ԳԱԹ, Թատերական բաժնի ծրագրերի ֆոնդ, № 729:

Դեկտեմբերի 18, 25. — Թիֆլիսի Արտիստական ընկերության թատրոնում, Հայոց դրամատիկական ընկերության դերասանական խումբը Հ. Արեյանի (Օթեյլո) բեմադրությամբ:

Վենետիկի դուքս — Լևոն Աղաբաբյան, Բրաբանցիո — Գուրգեն Թավրիզյան, Կասիո — Հ. Բերոյան, Յագո — Մ. Մանվելյան, Ռոդրիգո — Բ. Մուրադյան, Մոնտանո — Ա. Կորկոտյան, Լոդովիկո — Գրիգ-Ֆայյան, Մերակույտի Ա. անդամ — Պահարե (Հայկ Պետրոսյան), Մերակույտի Բ. անդամ — Արամ Ոսորովյան, Դեզդեմոնա — Ա. Ոսկանյան, էմիլյա — Մարի (Բերոյան):

Աշխատավոր, № 277:

— Իրանում (Անզալի և Ղազվին), կովկասահայ դերասանների և տեղերի թատերասերների մասնակցությամբ, Ա. Արմենյանի (Յագո) բեմադրությամբ:

Օթեյլո — Ալեքսանդր Հովհաննիսյան, Դեզդեմոնա — Ե. Դուրյան-Արմենյան:

ԳԱԹ, Ա. Արմենյանի ֆոնդ:

Մարտի 18. — Թիֆլիսի Արտիստական ընկերության թատրոնում, Հայոց դրամատիկական ընկերության խումբը, Արչակ Հարությունյանի (Ցագո) բենեֆիսին:

Օթեյլո — Հ. Աբեյյան, Վենետիկի դուքս և Լոդովիկո — Արչավիր Կորկոտյան, Բրաբանցիո — Արչակ Մամիկոնյան, Կասիո — Գ. Թավրիզյան, Մոնտանո — (Հայկ) Տայյան, Ռոդրիգո — Բ. Մուրադյան, Մի նավաստի — Եսայան, Դեզդեմոնա — Ա. Ոսկանյան, Էմիլյա — Օ. Գուլազյան:

Աշխատավոր, № 63:

Մարտի 19. — Կ. Պոլսի Պերա թաղի Վարիետեի թատրոնում, Պոլսահայ դրամատիկ թատերախումբը:

Օթեյլո — Վ. Փափազյան, Վենետիկի դուքս — Ե. Թուլայան, Բրաբանցիո — Սարիմ Մաքսուտյան, Կասիո — Հրանտ Ստեփանյան, Ցագո — Տրդատ Նշանյան, Գրացիանո — Ս(իմոն) Էքմեքճյան, Լոդովիկո — Մ(աքսուտյան) Սարիմ, Ռոդրիգո — Ն(երսիսյան) Հրաչյա, Մոնտանո — Գևորգ Կառվարենց (Արապաճյան), Անդամ ծերակույտի — Արամ Աժտերյան, Անդամ ծերակույտի — Սիմոն (Էքմեքճյան), Համբավաբեր մը — Եղուարդ Չափրաստ, Սպա — Թորգոմ Զանան(յան), Դեզդեմոնա — Ադրինե Զանան, Էմիլյա — Ա(ճեմյան) Եվգինե:

Ժողովուրդի ձայն, № 451:

Հունիսի 13. — Թիֆլիսի Ամառային թատրոնում, Հ. Ոսկանյանի ղեկավարությամբ դրամա-օպերետային խումբը:

Օթեյլո — Հ. Աբեյյան, Վենետիկի դուքս և Լոդովիկո — Ա. Կորկոտյան, Բրաբանցիո — Գևորգ Տեր-Դավթյան, Կասիո — (Ա.) Արզարյան, Ցագո — Ա. Հարությունյան, Մոնտանո — Բագրատունի, Ռոդրիգո — Արամ Նոսրով(յան), Դեզդեմոնա — Ա. Ոսկանյան, Էմիլյա — Օ. Գուլազյան, Սպա — Ս. Սեղրակյան (Սեղրակ Սուրարյան):

Նոր աշխարհ, № 55:

Հունիսի 20. — Թիֆլիսի «Ազատ թատրոնում» (Արհեստավորաց ակումբ), նույն խումբը, նոր դերակատարներ՝

Վենետիկի դուքս — Պահարե, Ռոդրիգո — Մ. Սաֆարյան, Մոնտանո — (Հայկ) Նոսրովյան, Լոդովիկո — Ա(րամ) Նոսրով(յան):

Հուլիսի 10. — Ֆիլիպի «Մոդեռն» թատրոնում, «Վահան Մանվելյան» գեղարվեստասիրաց միության թատերական մասնաճյուղը, Պոլսահայ դրամատիկ ընկերության թատերախմբի դերասան Տրդատ Նշանյանի (Օթեյլո) ղեկավարությամբ, ի պատիվ Հայ բանակին: Ցագո — Թորգոմ Մեչիկյան:

Հայաստան, № 142:

Հուլիսի 24. — Նոր Զուղայի Ազգային Կենտրոնական դպրոցի դահլիճում (առաջին անգամ), Թիֆլիսի Հայոց դրամատիկական ընկերության թատերախմբի դերասան Մ. Սանամյանը տեղի թատերասերների հետ: Կրկնվել է սեպտեմբերի 18-ին:

Օթեյլո — Մաթևոս Սանամյան:

Ներկայացման ազգագիրը:

Օգոստոսի 19. — Երևանի Զանփոլադյանի թատրոնում, Հայաստանի Առաջին դրամատիկ դերասանական խումբը, Հ. Զարիֆյանի ղեկավարությամբ:

Օթեյլո — Հ. Աբեյյան, Վենետիկի դուքս — Ն. Կիրակոսյան, Բրաբանցիո — Վ. Միրզոյան, Կասիո — Մկրտիչ Գարագաչ, Ցագո — Հ. Բերոյան, Մոնտանո — Գուրգեն Տեր-Նաչատրյան (Զանիբեկյան), Լոդովիկո — Արամ Ռշտունի (Բերոյան), Ռոդրիգո — Մ. Լազարյան, Դեզդեմոնա — Օլգա Մայսուրյան, Էմիլյա — Մարի Բերոյան:

Հասար, № 172:

Հոկտեմբերի 10. — Կ. Պոլսի Պերա թաղի Պրտի Շան թատրոնում, Աչոտ Մատաթյանի (Ցագո) բեմադրությամբ:

Օթեյլո — Տ. Նշանյան, Վենետիկի դուքս — Ե. Չափրաստ, Կասիո — Հ. Ստեփանյան, Ռոդրիգո — Վահրամ Զկնունի, Մոն-

տանո - Հր. Ներսիսյան, Դեզդեմոնա - Մաշա Սուրբայան, Էմիլյա - Լյուսի Թոգաթյան:

Վերջին լուր, № 1997:

Նոյեմբերի 14. - Կ. Պոլսի Պրտի Շանի Թատրոնում, Հ. Արեւ-յանը (Օթեյլո) Պոլսահայ դրամատիկ թատերախմբի հետ:

Բրաբանցիո - Ե. Չափրաստ, Կասիո - Հր. Ներսիսյան, Յագո - Տ. Նշանյան, Ռոզրիզո - Ե. Թուլայան, Մոնտանո - Հ. Ստեփանյան, Դեզդեմոնա - Քնար Սվաճյան, Էմիլյա - Լյուսի Թոգաթյան:

Վերջին լուր, № 2027:

1921

Մարտի 3. - Կ. Պոլսի Պերայի Վարիետեի Թատրոնում, Հ. Զարիֆյանը (Օթեյլո) Պոլսահայ դրամատիկ թատերախմբի հետ:

Վենետիկի դուքս - Նշան Պեշիկթաշյան, Բրաբանցիո և Լոդովիկո - Սարիմ Մաքսուտյան, Կասիո - Հ. Ստեփանյան, Յագո - Տ. Նշանյան, Ռոզրիզո - Ն(երսիսյան) Հրաչյա, Գրացիանո - Վահրամ Զկնունի, Մոնտանո - Սեդրակ Սուրբայան, Նավաստի - Վահրամ Պաղտասարյան, Դեզդեմոնա - Արաքս Զարիֆյան, Էմիլյա - Լյուսի Թոգաթյան:

Ճակատամարտ, № 695:

Մարտի 6. - Իզմիրի Թատրոն Սիպելում (նախկին՝ Սպորտինգ), Հ. Արեւյանի (Օթեյլո) պատվին, «Արտավազդ» թատերասիրաց միութեան խումբը:

Արեւելյան մամուլ, № 2498:

Ապրիլի 17. - Ալեքսանդրիայի Գոնկորտիա Թատրոնում, Ի պատիվ Հ. Արեւյանի (Օթեյլո), տեղի թատերասերների խումբը:

Վենետիկի դուքս - Նիկողայոս Փապուճյան, Բրաբանցիո - Հ. Տիշլեկյան, Կասիո - Հ. Սիլիճյան, Յագո - Լևոն Հյուրմյուզ-յան, Լոդովիկո - Նաչիկ Փափազյան, Ռոզրիզո - Մ. Թոգաթրյան, Մոնտանո - Հ. Թընկերյան, Ա. ծերակուտական - Մ.

Ռեթյան, Դեզդեմոնա - Զարուհի Փափազյան, Էմիլյա - Ս. Թ., Բիանկա - Զարուհի:

ԳԱԹ, Լ. Հյուրմյուզի ֆոնդ:

Ապրիլի 24. - Կ. Պոլսի Պրտի Շանի Թատրոնում, Պոլսահայ դրամատիկ խումբը, Ա. Շահխաթունու մասնակցությամբ, Ա. Մատաթյանի բեմադրությամբ:

Օթեյլո - Արչավիր Շահխաթունի, Կասիո - Հր. Ներսիսյան, Յագո - Տ. Նշանյան, Դեզդեմոնա - Մաշա Սուրբայան:

Ճակատամարտ, № 738, 740:

Հունիսի 26. - Նյու Յորքի Սելվին Թատրոնում, Հ. Զարիֆ-յանը (Օթեյլո) առաջին անգամ Ամերիկայում, նոր կազմած խմբով:

Կասիո - Եղիա Նիմեթյան, Յագո - Շահին (Շահեն Հովհաննիսյան), Դեզդեմոնա - Սոֆի Գալուստյան (հետագայում՝ Սիլվիա Կարապետյան):

Հայաստանի կոչնակ, № 28, էջ 928-930:

Հուլիսի 9. - Բոստոնի Գլոր Թատրոնում, Հ. Զարիֆյանի (Օթեյլո) բեմադրությամբ:

Վենետիկի դուքս - Ն. Պոյանյան, Բրաբանցիո - Նշան Սարգիսյան, Կասիո - Հ. Հապեչյան, Յագո - Արտավազդ Գույումճյան, Մոնտանո - Տ. Պոյանյան, Լոդովիկո - Մ. Հովասափյան, Ռոզրիզո - Ն. Պաշյան, Դեզդեմոնա - Սիլվիա (Սոֆի) Գալուստյան, Էմիլյա - Վարսենիկ Դանիելյան:

ԳԱԹ, Հ. Զարիֆյանի ֆոնդ:

Հուլիսի 28. - Պրովիդենսի Մայֆլուվեր Թատրոնում, Հ. Զարիֆյանի (Օթեյլո) ղեկավարությամբ խումբը:

Վենետիկի դուքս - Տ. Աշոտյան, Բրաբանցիո - Հ. Պալիկյան, Կասիո - Հ. Թամանյան, Յագո - Ս. Սարաֆյան, Մոնտանո - Հ. Աճեմյան, Լոդովիկո - Հ. Սվաճյան, Ռոզրիզո - Ս. Հ. Թաշճյան, Դեզդեմոնա - Ս. Գալուստյան (Նյու Յորքից), Էմիլյա - Ա. Տեր-Ավետիսյան:

ԳԱԹ, Հ. Զարիֆյանի ֆոնդ:

Օգոստոսի 13. — Միմֆերոպոլի Հայկական բանվորական ակումբում, Հայկական թատերախումբը Վահրամ Փափազյանի (Օթեյլո) մասնակցությամբ:

Արչալույս Արչարունու հաղորդումը:

Օգոստոսի 21. — Կրասնոդարի Հյուսիսային թատրոնում, Շահումյանի անվան Հայ դրամատիկ դերասանական խումբը Հ. Բաղդասարյանի բեմադրությամբ (երկրորդ անգամ):

Օթեյլո — Հովհաննես Բաղդասարյան, Կասիո — Եփրատ Բարոյան, Յազո — Գ. Մելքոնյան, Մոնտանո — Մանուկյան, Դեզդեմոնա — Ջարիկ, էմիլյա — Տեր-Անդրեասյան: Մասնակցել են նաև՝ Բեկ-Ղազարյանը և Թորգոմյանը:

Կարմիր աստղ, № 101:

Նոյեմբեր. — Բաթումում, Վ. Փափազյանը (Օթեյլո) տեղի թատերասերների հետ:

ԳԱԹ, Վ. Փափազյանի ֆոնդ:

Դեկտեմբերի 29. — Թավրիզի Արամյան թատրոնում, Երեվանի Հայ դրամատիկ ստուդիայի սաների, Թիֆլիսի «Ազատ թատրոնի» դերասան Պետրոս Պետրոսյանի մասնակցությամբ, Մ. Թաչճյանի բեմական գործունեության 15-ամյակին, նրա թարգմանությամբ ու բեմադրությամբ:

Օթեյլո — Մկրտիչ Թաչճյան, Դեզդեմոնա — Արուսյակ Թաղևոսյան (հետագայում՝ Թաչճյան): Մասնակցել են նաև՝ Գուրգեն Զանիբեկյանը, Մանվել Մարությանը, Արարատ Ղարիբյանը (հետագայում՝ լեզվաբան):

Ազ, № 2:

1922

Հունվարի 9. — Թիֆլիսի Ռուսթավելու անվան (նախկին՝ Արտիստական ընկերության) թատրոնում, Հայկական դրամատիկական թատրոնի ներկայացումը:

Օթեյլո — Սեդրակ Թորոսյան, Յազո — (Արմեն Արմենյան), Դեզդեմոնա — Ե. Դուրյան-Արմենյան, էմիլյա — Օ. Գուլազյան:

Մասնակցել են նաև՝ Ա. Բաբյանը, Ա. Ռչտունին, Հ. Տալանը, Վարդան Թերզիբաչյանը, Սերժը:

ԳԱԹ, Թատերական բաժնի ծրագրերի ֆոնդ, № 3687:

Հունվարի 16. — Նույն խումբը, փոփոխված կազմով, Ա. Արմենյանի (Յազո) բեմադրությամբ, նկարիչ՝ Գիգո Շարբաբչյան: Բրաբանցիո — Երվանդ Հարությունյան, Կասիո — Արամ Ռչտունի, Ռոդրիգո — Վարդան Թերզիբաչյան, Լոդովիկո — Նորեն Հարությունյան, Մերակուլյոսի Ա. անդամ — Պահարե:

ԳԱԹ, Վ. Գալստյանի ֆոնդ:

Հունվարի 19. — Կ. Պոլսի Պըտի Շանի թատրոնում, Պոլսահայ դրամատիկ խումբը:

Օթեյլո — Տ. Նշանյան, Յազո — Մկրտիչ Զանան(յան), Դեզդեմոնա — Սաշա Սուրբաբչյան:

Վերջին լուր, № 2414:

Հունվարի 28. — Նույն թատրոնում, նույն խումբը, Մ. Զանանի (Յազո) բեմադրությամբ:

Օթեյլո — Արչավիր Շահխաթունի, Բրաբանցիո և Կասիո — Տ. Նշանյան, Մոնտանո — Սարիմ Մաքսուտյան, Ռոդրիգո — Երվանդ Թոլայան, Վենետիկի դուքս — Ե. Չափրաստ, Դեզդեմոնա — էլիզ Գովան (Պիննեմեճյան), էմիլյա — Ազրինե Զանան, Բիանկա — Լյուսի Թոգաթյան:

Թեոդիկ, Ամենուն տարեցույցը, էջ 142-143:

Փետրվարի 3. — Իզմիրի Միլեզ թատրոնում, Աբեյան-Անդրանիկ Հայաստանի թատերախումբը, Աբեյանի (Օթեյլո) բեմադրությամբ:

Վենետիկի դուքս — Կարո, Բրաբանցիո և Մոնտանո — Մաթևոս Սանամյան, Սենատոր և Կասիո — Եղիշե Հարութ(յունյան), Յազո — Անդրանիկ (Սողոմոնյան), Ռոդրիգո — Անդրանիկյան (Օննիկ Անդրանիկ ?), Դեզդեմոնա — Պերճուհի (Անդրանիկ), էմիլյա — Ազնիվ (Անդրանիկ): Մասնակցել են նաև՝ Նորեն Տետեյանը, Վահրամ Ֆերահյանը:

Արևելյան մամուլ, № 2773:

Փետրվարի 24. - Թիֆլիսի Ռուսթավելու անվան թատրոնում, Հայկական թատրոնի ներկայացումը:

Օթեյլո - Վ. Փափազյան, Կասիո - Լևոն Երամյան, Յագո - Ա. Արմենյան, Ռոդրիգո - Ա. Ռչտունի, Դեզդեմոնա - Ե. Դուրյան-Արմենյան:

Կարմիր աստղ, № 45:

Մարտի 1. - Ֆրեզնոյի Հուլյթ թատրոնում, Հ. Ջարիֆյանի (Օթեյլո) բեմադրությունը, տեղի «Դուրյան» դերասնական խմբի հետ:

Վենետիկի դուքս - Հակոբ Քարյան, Բրաբանցիո - Նազարեթ Քարյան, Կասիո - Վ. Հակոբյան, Յագո - Հարություն Թաչինյան, Մոնտանո - Լևոն Պասյան, Լոդովիկո - Ս. Տեր-Պետրոսյան, Ռոդրիգո - Նաչիկ Զուխաճյան, Ա. սենատոր - Վարդան Պալյան, Բ. սենատոր - Վահրամ Մաղաքյան, Քարտուղար - Գուրգեն Մկրտիչյան, Դեզդեմոնա - Ս. Գալուստյան, Էմիլյա - Մ. Պատուհասյան:

Ասպարեզ, № 833:

Մայիսի 21. - Նյու Դետրոյթ օպերա Հաուզում, Հ. Ջարիֆյանը (Օթեյլո) և Ս. Գալուստյանը (Դեզդեմոնա) տեղական դերասանների խմբի հետ:

Վենետիկի դուքս - Հ. Իշխանյան, Բրաբանցիո - Մ. Տեր-Վարդանյան, Կասիո - Փ. Յոլակ, Յագո - Գ. Վարդանյան, Մոնտանո - Ս. Վարդանյան, Լոդովիկո - Հ. Ոսկերիչ(յան), Ռոդրիգո - Ա. Ղուկասյան, Էմիլյա - Մ. Քոչիկ:

ԳԱԹ, Հ. Ջարիֆյանի ֆոնդ:

Մայիսի 28. - Կ. Պոլսի Թեփեի թատրոնում, Սկյուտարի դերասանական խումբը:

Օթեյլո - Սարգիս Սարաֆյան, Յագո - Նշան Պեչիկթաչյան, Դեզդեմոնա - Քնար Սվաճյան, Էմիլյա - Սոնա Ղարիբ:

Ժողովուրդի ձայն - Ժամանակ, № 1110:

Հունիսի 22. - Նյու Յորքի Սուրբ Հովսեփ լսարանում, Հ. Ջարիֆյանի (Օթեյլո) բեմադրությունը:

Վենետիկի դուքս - Մկրտիչ Էլվան(յան), Բրաբանցիո - Հ. Թոնամյան, Կասիո - Եղիա Նիմեթյան, Յագո - Մկրտիչ Նուրյան, Մոնտանո - Մ. Մինասյան, Լոդովիկո - Հ. Գասպարյան, Ռոդրիգո - Ա. Սահակյան, Դեզդեմոնա - Ս. Գալուստյան, Էմիլյա - Վարսենիկ Դանիելյան:

ԳԱԹ, Հ. Ջարիֆյանի ֆոնդ:

Հունիսի 22. - Ալեքսանդրի (այժմ՝ Գյումրի) Քաղցուսվարի թատերական խումբը Ա. Արմենյանի (Յագո) բեմադրությունը:

Օթեյլո - Ալեքսանդր Հովհաննիսյան, Դեզդեմոնա - Ե. Դուրյան-Արմենյան:

ԳԱԹ, Ա. Արմենյանի ֆոնդ:

Հուլիսի 1. - Կ. Պոլսի Հայ կղզու Աղամյան թատերախմբում, Վ. Փափազյանի (Օթեյլո) բեմադրությունը:

Վենետիկի դուքս - Ե. Չափրաստ, Բրաբանցիո - Գր. Ավետյան, Կասիո - Հր. Ներսիսյան, Լոդովիկո - Գևորգ Կառվարենց, Ռոդրիգո - Ե. Թոլայան, Մոնտանո - Հ. Ստեփանյան, Դեզդեմոնա - Ադրինե Տերուան, Էմիլյա - Լյուսի Թոգաթյան:

Վերջին լուր, № 2529:

Հուլիսի 5. - Ստավրոպոլի Հայ թատերախումբը Յ. Ամերիկյանի բեմադրությունը:

Օթեյլո - Յոլակ Ամերիկյան (Գալուստ Սուլուլիկյան), Յագո - Վաղարշ Վաղարշյան, Դեզդեմոնա - Էլզա Շահեն:

Դեկտեմբերի 22. - Թիֆլիսում, Հայ դերասանական խումբը Ս. Թորոսյանի (Օթեյլո) ղեկավարությամբ:

Բրաբանցիո - Արշակ Մամիկոնյան, Կասիո - Վ. Գալուստյան, Յագո - Լևոն Երամյան, Դեզդեմոնա - Օլգա Գուլազյան, Էմիլյա - Մարի Բերոյան, Ռոդրիգո - Ա. Ռչտունի:

Կարմիր աստղ, № 292:

1921-1923 թթ. Լոռու Շնող գյուղի թատերասերների խումբը, Ա. Ջամայանի ղեկավարությամբ:

Օթեյլո - Աթանես Ջամայան:

ԳԱԹ, Արշ. Բաբայանի հուշերը:

Հունվարի 24. - Երևանի Առաջին (այժմ՝ Սունդուկյանի անվ.) պետթատրոնում, Վ. Փափազյանի (Օթեյլո) բեմադրությանը (Թարգմ. Ս. Սուլխանյան), նկարիչ՝ Կարո Հալաբյան:

Վենետիկի դուքս - (Լ. Աղաբաբյան ?), Կասիո - Ավետ Ավետիսյան, Յագո - Մկրտիչ Գարաբաշ, Ռոզրիգո - Համբարձում Ռաչանյան, Գրացիանո - Օրի (Իսրայել) Բունիաթյան, Լոդովիկո - Լևոն Քալանթար, Ա. սենատոր - Տիգրան Շամիրխանյան (Ամիրխասյան), Բ. սենատոր - Սարգիս Մելիքսեթյան, Համբավաբեր - (Հ. Ղազարյան), Դեզդեմոնա - Արուս Ոսկանյան, Էմիլյա - (Վարսենիկ ?) Աբրահամյան: Մասնակցել են նաև՝ Լևոն Աղաբաբյանը և Հովհ. Ստեփանյանը (Բրաբանցիո):

Նոր դերակատարներ՝

Փետրվարի 4. - Յագո - Միք. Մանվելյան, Դեզդեմոնա - Սյուզան Գարաբաշ:

Փետրվարի 9. - Յագո - Մկրտիչ Զանան:

Մարտի 1. - Էմիլյա - Աստղիկ Աղասյան:

Սունդուկյանի անվ. թատրոնի նյութեր:

Մարտի 11. - Փարիզի Ալպեր Առաջին թատրոնում, Հ. Արելյանը (Օթեյլո) Փարիզահայ դրամատիկ խմբի հետ:

Վենետիկի դուքս - Ս. Տնովյեթյան, Բրաբանցիո և Մոնտանո - Ա. Արման (Կոթիկյան), Կասիո - Լևոն Հարությունյան, Յագո - Տրդատ Նշանյան, Լոդովիկո - Եղիշե, Ռոզրիգո - Հովհաննես (Ղազարյան), Գրացիանո - Ահարոնյան, Առաջին ծերակուտական - Մ. Առմեն, Նավաստի - Հրաչյա, Դեզդեմոնա - Սիրուհի Նշանյան, Էմիլյա - Հայկուշ (Զեյթադյան):

Ապագա, № 14, 16:

Մարտ. - Բեյրութի Սինեմա Քյուրսալում, պոլսահայ և տեղական դերասանների մասնակցությամբ:

Օթեյլո - Կարո Ռաչիկյան, Կասիո - Փոլատյան, Յագո - Հովսեփ Ուզունյան, Դեզդեմոնա - Մարի Մինեյան:

Արև, № 78:

Ապրիլի 1. - Կահիրեի Ռամզես թատրոնում, Եգիպտահայ դրամատիկ ընկերության խումբը, կովկասահայ դերասան Մաթևոս Սանամյանի (Յագո) բեմադրությամբ:

Օթեյլո - Օննիկ Վոլթեր (Գալֆայան), Վենետիկի դուքս - Կայծակ Շահրոզյան, Բրաբանցիո - Արփիար (Վարդյան), Կասիո - (Կարպիս) Կարապետյան, Ռոզրիգո - Վ. Գափաբճյան, Մոնտանո - Եղուարդ, Գրացիանո - Կերիկյան, Լոդովիկո - Վահրամ Շապանյան, Դեզդեմոնա - Հասմիկ, Էմիլյա - Սիրան (Սանամյան):

ԳԱԹ, Մ. Սանամյանի ֆոնդ:

- Ստավրոպոլում, Անուշավան Վարդանյանի բեմադրությամբ:

Օթեյլո - Անուշավան (Հետազայում՝ Վավիկ) Վարդանյան, Դեզդեմոնա - Ռուզաննա Վարդանյան:

Վ. Վարդանյանի հաղորդումը (1967, հոկտեմբերի 23):

Հունիսի 4. - Բաքվի Բունիաթզադեի անվան թատրոնում, Հայկական թատրոնի ներկայացումը Վ. Փափազյանի (Օթեյլո) մասնակցությամբ:

Յագո - Գուրգեն Թավրիզյան, Դեզդեմոնա - Ժասմեն:

Կոմունիստ, № 65:

Հունիսի 29. - Հալեպի Սինե Օրինթալում, «Անդրանիկ» թատերախմբի ներկայացումը:

Կարալիս Լեփեճյան. - 90-ամյակ Հալեպի «Անդրանիկ» թատերախումբի, 1919-2010, Հալեպ, 2010, էջ 40:

Հուլիսի 5. - Արմավիրի Լուսաշարսկու անվան թատրոնում, Հայ դրամատիկ խմբի ղեկավար Հմայակ Շահենի (Օթեյլո) բեմական գործունեության 20-ամյակի առթիվ, 4-րդ գործողությունը:

Կասիո - Մաժակ, Յագո - Աղրիկ (Սարգսյան), Դեզդեմոնա - Էլզա Շահեն, Էմիլյա - Օվսաննա (Սարգիսբեկյան):

ԳԱԹ, Թատերական բաժնի ծրագրերի ֆոնդ, № 1045:

Սեպտեմբերի 23. — Լոնդոնի ֆիլհարմոնիկ հոլում, Հ. Աբել-
յանի (Օթելլո) բեմադրությամբ, տեղական ուժերի հետ, 3-4-րդ
գործողությունները:

Կասիո — Կ. Կյուլպենկյան, Ցագո — Հակոբ Նևչեհիր(յան),
Դեզդեմոնա — Մարիկա Աբեյան (դուստրը), Էմիլյա — Ազրինե
Քեսեճյան (հետո՝ Անտոնյան), Լոդովիկո — Ա. Ուաչատրյան:

Ապագա, № 20: ԳԱՔ, Հ. Աբեյանի ֆոնդ:

Նոյեմբերի 4. — Նյու Յորքի Լոնգեյլը թատրոնում, Աբեյան-
Անդրանիկ (Օթելլո, Ցագո) Հայաստանի դրամատիկ խումբը,
տեղացիների հետ:

Վենետիկի դուքս և Գրացիանո — Արխանյան, Բրաբանցիո և
Կասիո — Եղիշե Հարութ(յունյան), Սենատոր — Հերմոն, Մոն-
տանո — Մինասյան, Լոդովիկո — Օննիկ (Անդրանիկ), Ռոզրի-
գո — Անդրանիկյան (Օննիկ Անդրանիկ-Սողոմոնյան), Սպա —
Հակովբ, Դեզդեմոնա — Պերճուհի (Անդրանիկ), Էմիլյա — Ազնիվ
(Անդրանիկ):

Հայաստանի կոչնակ, № 46:

Նոյեմբերի 5. — Բոստոնի Գրանդ օպերա հաուզում, նույն
խումբը նոր դերակատարներով:

Վենետիկի դուքս — Նշան Սարգսյան, Գրացիանո — Հարու-
թյուն Սողիկյան, Սենատոր — Վահրամ Տեր-Բարսեղյան, Մոն-
տանո — Հ. Նալպանտյան, Սպա և Սուրհանդակ — Ն. Գույումճ-
յան:

Ուաղացվել է նաև՝

Նոյեմբերի 8. — Ուատրում:

Նոյեմբերի 11. — Հարդֆորդում: Վենետիկի դուքս — Արչակ
Գալֆայան, Բրաբանցիո — Օսկար Գրիգորյան:

ԳԱՔ, Անդրանիկ թատերախմբի ֆոնդ, № 39:

Նոյեմբերի 17. — Բաքվի Հայ պետական ակադեմիական
դրամատիկ թատրոնում, Վ. Փափազյանի (Օթելլո) մասնակ-
ցությամբ (Թարգմ. Ս. Սուլխանյան), Վ. Միրզոյանի (Ցագո) բե-
մադրությամբ:

Վենետիկի դուքս — Հովհաննես Զարաֆյան, Բրաբանցիո —
Վահան Եսայան, Կասիո — Գ. Թավրիգյան, Ռոզրիգո — Ադա-
սի Ալայան, Մոնտանո — Էլիաս Եսայան, Լոդովիկո — Սերժ
Հայրյան, Մերակույտի Ա. անդամ — Սավիր, Մերակույտի Բ.
անդամ — Վարդան Բեգյան, Ա. սպա — Արտաշես Վարդանյան,
Բ. սպա — Բաբկեն (Գաբրիելյան), Ա. նավաստի — Մալխասյան,
Բ. նավաստի — Արմեն, Դեզդեմոնա — Ժասմեն, Էմիլյա — Մանյա
Թավրիգյան:

Կոմունիստ, № 165, 169:

1923-1925 թթ. Փարիզում, Գ. Բարիլուսյանի բեմադրու-
թյամբ:

Օթելլո — Գառնիկ Բարիլուսյան, Ցագո — Հովսեփ Ուզունյան,
Դեզդեմոնա — Սյուզան Ղանտիլյան, Էմիլյա — Վենյուս (Հնա-
զանդ Բարիլուսյան):

Բուլխ, 1956, № 277, էջ 8:

— Ֆրանսիայում, Գ. Բարիլուսյանը (Օթելլո) այլ խմբի հետ:
Ցագո — Ժիրայր Վարդապետյան, Դեզդեմոնա — Սոնա Գա-
րազաչ:

Բուլխ, 1954, № 173, էջ 14:

1924

Հունվարի 31. — Երևանի Առաջին պետթատրոնում, Վ. Փա-
փազյանի (Օթելլո) մասնակցությամբ:

Բրաբանցիո — Ա. Ավետիսյան, Կասիո — Հր. Ներսիսյան, Ցա-
գո — Մ. Մանվելյան, Մոնտանո — Վ. Վաղարշյան, Ռոզրիգո —
Հ. Ուաչանյան, Լոդովիկո — Օրի Բունիաթյան, Դեզդեմոնա —
Ա. Ոսկանյան, Էմիլյա — Նինա Մանուչարյան:

Խորհրդային Հայաստան, № 29:

Փետրվարի 5. — Լենինականի (այժմ՝ Գյումրի) թատրոնում,
Ա. Ուարազյանի (Օթելլո) ղեկավարությամբ Երևանի Հայկա-
կան առաջին հյուրախաղային դերասանական խումբը:

Յագո – Մկրտիչ Գարազաչ, Դեզդեմոնա – Սյուզան Գարազաչ, Էմիլյա – Հայկուհի Պատոջյան (Հետո՝ Գարազաչ):

Բանվոր, № 114:

Փետրվարի 14. – Թիֆլիսի Հավլաբարի թատրոնում (Բանվորա-գյուղացիական ակումբ), Ա. Նարազյանի (Օթեյլո) դեկավարութեամբ Երևանի Հայկական առաջին Հյուրախաղային դրամատիկ խումբը, նրա բեմադրութեամբ:

Բրաբանցիո – Ոորեն Հարութունյան, Կասիո – Բարկեն Գարրիեյան, Յագո – Մկրտիչ Գարազաչ, Ռոզրիգո – Սարգիս Քոչարյան, Դեզդեմոնա – Սյուզան Գարազաչ, Էմիլյա – Աշխեն Նարազյան:

Մարտակոչ, № 39, 41:

Մարտի 10. – Ֆրեզնոյի Հուլայթ թատրոնում, Հ. Զարիֆյանի (Օթեյլո) դեկավարութեամբ դերասանական խումբը:

Վենետիկի դուքս – Հակոբ Քարյան, Բրաբանցիո – Նազարեթ Թադևոսյան, Կասիո – Մ. Ֆրենքյան, Յագո – Հարութուն Թաչինյան, Լոդովիկո – Ս. Սահակյան, Դեզդեմոնա – Վ. Մոմճյան, Էմիլյա – (Ֆրանքյան): Մասնակցել են նաև՝ Լևոն Պասյանը և Բ. Ունճյանը:

Ասպարեզ, № 13:

Մարտի 17. – Լոս Անջելեսի Գամբուլթ ակումբում, Հ. Զարիֆյանի (Օթեյլո) դեկավարութեամբ խումբը:

Վենետիկի դուքս – Վ. Գասպարյան, Բրաբանցիո – Բ. Աբրահամյան, Կասիո – Մելիքյան, Յագո – Գ. Անանյան, Գրացիանո – Հրանտ, Լոդովիկո – Հ. Արսենյան, Ռոզրիգո – Նաչատուր, Մոնտանո – Օ. Սարգիսյան, Դեզդեմոնա – Անահիտ, Էմիլյա – Գասպարյան:

ԳԱԹ, Հ. Զարիֆյանի Փոնդ:

Մարտ-ապրիլ. – Կրասնովոդսկում, Պոլտորացկում (այժմ՝ Աշխաբադ), Բաքվի Հայկական թատրոնի դերասանական խումբը Հ. Ոսկանյանի դեկավարութեամբ ու բեմադրութեամբ, տեղի թատերասերների հետ:

Օթեյլո – Հովսեփ Ոսկանյան, Յագո – Աղասի Ալայան, Դեզդեմոնա – Հրանուշ Բաբաջանյան, Էմիլյա – Նվարդ Սանթուրյան:

Մերվում, խմբին միացել է Արզո Արզումանյանը: Ներկայացրել են նաև՝ Տաչքենդում, Սամարղանդում և Քերքիում:

Կոմունիստ, № 75: ԳԱԹ, Հ. Բաբաջանյանի Փոնդ:

Ապրիլի 10. – Կյունովսկինայի (Թրակիա) Ազգային թատրոնում, «Սևունյան» թատերասիրաց խումբը Հայ և օտար Հանդիսատեսների համար:

Օթեյլո – Հակոբ Պետրեքճյան, Դեզդեմոնա – Պայծառ Պետրեքճյան, Էմիլյա – Զարուհի Ալլահվերտյան, Վենետիկի դուքս – Վ. (Ահան) Ճիկունի, Բրաբանցիո – Վ. Անդրեասյան, Կասիո – Մկրտիչ Ենքսերճյան, Յագո – Լևոն Գազազյան, Ռոզրիգո – Պ. Փափազյան, Լոդովիկո – Կարո Գևորգյան, Գրացիանո – Զ. Գազազյան, Մոնտանո – Օ. Ֆեսաճյան, Մերակուտականներ – Օ. Մուրատչայան, Կ. Գարակոչյան, Սպաներ – Ա. Տունկիքյան, Հ. Պոյաճյան, Կ. Մաճառյան:

Ալե, № 378:

Ապրիլի 17. – Ղզլարի Շահունյանի անվան թատրոնում, Երևանի առաջին Հայկական Հյուրախաղային դրամատիկ խումբը Ամո Նարազյանի (Օթեյլո) դեկավարութեամբ ու բեմադրութեամբ:

Նմբի կազմը՝ Աշխեն Նարազյան (Էմիլյա), Սյուզան Գարազաչ (Դեզդեմոնա), Սոֆիկ Միքայելյան, Փառանձեմ (Արուս Ազնավուրյան), Բարկեն Գարրիեյան, Դավիթ Գուլազյան, Մկրտիչ Գարազաչ (Յագո), Մկրտիչ Մկրտչյան, (Սարգիս) Քոչարյան:

ԳԱԹ, Թատերական բաժնի ազգազրերի Փոնդ, № 4784:

Սեպտեմբերի 29. – Գլենդելի Հայկական դպրոցում, Հ. Զարիֆյանի (Օթեյլո) դեկավարութեամբ խումբը:

Վենետիկի դուքս – Ս. Ավոյան, Բրաբանցիո – Հ. Սիրունյան, Կասիո – Ն. Ներսիսյան, Յագո – Հ. Մարգարյան, Մոնտանո –

Գ. Պարտիզականյան, Լոդովիկո – Ս. Կարապետյան, Ռոդրիգո – Ս. Սուրյան, Դեզդեմոնա – Ա. Մելիքյան, Էմիլյա – Ն. Ասատուրյան:

ԳԱԹ, Հ. Զարիֆյանի ֆոնդ:

Հոկտեմբերի 24. – Նոր Զուղայի Ազգային կենտրոնական դպրոցի թատերասրահում, Միքայել Կոստանյանի (Օթելլո) բեմադրությունը: Դեզդեմոնա – Մարգարիտ Մամիկոնյան-Կոստանյան:

Ազգազիբ:

Դեկտեմբերի 7. – Զիկագոյում, Կովկասահայ դերասանական խումբը Հ. Աբեյանի (Օթելլո) մասնակցությամբ:

Պրոլետար, № 27:

1924–1925 թթ. – Սենթ Լուիզում, «Անդրանիկ» թատերախումբը:

Օթելլո – Անդրանիկ (Սողոմոնյան), Ցագո – Սեդրակ Մաղալյան, Դեզդեմոնա – Պերճուհի (Անդրանիկ):

Ս. Մաղալյանի Հաղորդումը (1968, Հոկտեմբերի 21):

1925

Փետրվարի 14. – Բեյրութի թատրոն Քյուրսալում, Բեյրութահայ դրամատիկ խումբը Կարո Սաչիկյանի (Օթելլո) բեմադրությամբ, իր նպաստին:

Վենետիկի դուքս – Հ. Քաղթացյան, Բրաբանցիո – Վ. Տ. Վարդանյան, Կասիո – Ս. Վելեյան, Ցագո – Վահրամ Ֆերահ(յան), Լոդովիկո – Ե. Քեչիչյան, Ռոդրիգո – Հ. Պետյուքյան, Մոնտանո – Ս. Գնդունի, Դեզդեմոնա – Մառի Մինեյան, Էմիլյա – Ն. Թոփալաչյան:

ԳԱԹ, Թատերական բաժնի ազգազիբերի ֆոնդ, № 2609:

Փետրվարի 19. – Բաքվի օպերային թատրոնում, Հայկական թատրոնի ներկայացումը Վ. Փափազյանի (Օթելլո) բեմադրությամբ:

Ցագո – Հրանտ Ստեփանյան (Պոլսի), Դեզդեմոնա – Ե. Դուրյան-Արմենյան: Կրկնվել է՝

21-ին. – Սև քաղաքի բանակում:

22-ին. – Անդրկայարանյան ակումբում:

24-ին. – Զարբատ արվարձանի բանակում:

Կոմունիստ, № 42: Бакрацкнн работнн, № 40.

Մայիսի 1. – Կ. Պոլսում, Թատրոն Սկյուտար Իճատիե Թեփում, «Արևելյան թատերախումբը»:

(Օթելլո – Շավարշ-Պողոս Գարազաշ):

Մարմարա, № 158:

Մայիսի 8. – Կ. Պոլսի Նաոլը Գափուի «Շաֆագ» պարտեզում, «Արևելյան թատերախումբը»:

(Օթելլո – Շ. Գարազաշ):

Մարմարա, № 164:

Հուլիս. – Խարկովի Հայ դերասանական խումբը Վ. Փափազյանի (Օթելլո) և Ա. Արմենյանի (Ցագո) մասնակցությամբ:

Մարտակոչ, № 189:

Հուլիսի 26. – Հալեպի Սինե Օրիանթալում, փարիզահայ դերասան Վարդ Պատրիկը «Անդրանիկ» թատերախմբի հետ:

Օթելլո – Վարդ Պատրիկ:

Սուրիական մամուլ, օգոստոսի 2:

Օգոստոսի 15. – Հալեպի Սինեմա պալատում (Շահպենտերի բացօթյա թատրոն), Բ. Արովյանի (Հարությունյան) ղեկավարությամբ Հայ դրամա-օպերետային խումբը, ի պատիվ նրա բեմական գործունեության 25-ամյակի:

Օթելլո Բարսեղ Արովյան, Վենետիկի դուքս և Լոդովիկո – Մասիս, Բրաբանցիո – Մ. Վեհապետյան, Կասիո – Սամվել

Կալենց, Յազո - Տիրան Աճեմյան, Մոնտանո - Ա. Պետիկյան, Ռոզրիգո - Ջարեհ, Դեզդեմոնա - Ժասմեն (Հոփսիսմեն Մենտիլյան), Էմիլյա - Պայծառ:

ԳԱԹ, Թատերական բաժնի ծրագրերի Փոնդ, № 589:

Հոկտեմբերի 24. - Հալեպի Հայկական լսարանում, գրական-գեղարվեստական երեկույթին, Ֆրանսահայ դրամատիկ խմբի դերասան Վարդ Պատրիկը (Օթեյլո) ներկայացրել է Դեզդեմոնայի և Օթեյլոյի մահվան տեսարանները (5-րդ գործողություն):

ԳԱԹ, Թատերական բաժնի ծրագրերի Փոնդ, № 590:

Դեկտեմբերի 2. - Բաքվի Հայկական թատրոնում, Վ. Փափազյանի (Օթեյլո) մասնակցությամբ, Ա. Արմենյանի (Յազո) բեմադրությամբ:

Վենետիկի դուքս - Վ. Եսայան, Բրաբանցիո - Լևոն Ալավերդյան, Սենատոր - Ս. Նաչիկյան, Կասիո - Լևոն Երամյան, Լոդովիկո - Ա. Ալայան, Ռոզրիգո - Միք. Սաֆարյան, Գրացիանո - Արտաշես Վարդանյան, Դեզդեմոնա - Ժասմեն, Էմիլյա - Մանյա Թավրիզյան:

Կոմունիստ, № 276:

Դեկտեմբերի 11. - Թիֆլիսի Հայկական թատրոնում, Ամերիկայից նոր վերադարձած Հ. Արեյանի (Օթեյլո) թարգմանությունում ու մասնակցությամբ:

Կասիո - Վահան Գալստյան, Յազո - Հարություն Բերոյան, Ա. սենատոր - Մուրադ Կոստանյան, Գրացիանո - Կարո Ալվարյան, Ռոզրիգո - Մաթևոս Սանամյան, Դեզդեմոնա - Օլգա Գուլազյան, Էմիլյա - Մարի Բերոյան:

ԳԱԹ, Վ. Գալստյանի Փոնդ:

Դեկտեմբերի 16. - Բաքվի Հայկական թատրոնում, Հ. Արեյանի (Օթեյլո) մասնակցությամբ: (Դեզդեմոնա - Ժասմեն):

Կոմունիստ, № 287, 294:

Դեկտեմբերի 20. - Լենինականում, Թիֆլիսի թատրոնի դերասանական խումբը Վ. Փափազյանի (Օթեյլո) մասնակցությամբ:

Դեզդեմոնա - Մարիամ Մոճոոյան, Էմիլյա - Անահիտ Ոսկանյան, (Յազո - Ա. Հարությունյան): Մասնակցել են նաև՝ Վ. Միրզոյանը, Ա. Ռչտունին, Ա. Բաբյանը, Սուրեն Սարոխանյանը, Արմեն Մանուկյանը, Հայկ Պեյլերյանը (Բեյլերյան), Սարգիս Քոչարյանը, Հ. Ղազարյանը:

ԳԱԹ, Վ. Միրզոյանի Փոնդ:

1926

Փետրվարի 15. - Թիֆլիսի Ռուսթավելու անվան թատրոնում, Հայկական թատրոնի դերասանները Վ. Փափազյանի (Օթեյլո) մասնակցությամբ, նկարիչ՝ Գիգո Շարբաբչյան:

Վենետիկի դուքս - Վ. Միրզոյան, Բրաբանցիո - Արչակ Մամիկոնյան, Ա. սենատոր - Մ. Կոստանյան, Բ. սենատոր - Ռ. Նաղիրյան, Կասիո - Անուշավան (Վավիկ) Վարդանյան, Յազո - Հ. Բերոյան, Գրացիանո - Կ. Ալվարյան, Ռոզրիգո - Վ. Գալստյան, Լոդովիկո - Նորեն Հարությունյան, Մոնտանո - Մ. Սանամյան, Դեզդեմոնա - Աստղիկ Աղասյան, Էմիլյա - Մ. Բերոյան:

ԳԱԹ, Վ. Գալստյանի Փոնդ:

Փետրվարի 25. - Երևանի Առաջին պետթատրոնում, բեմադրությունը՝ Արչակ Բուրջալյանի, երաժշտությունը՝ Ալեքսանդր Սպենդիարյանի, նկարիչ՝ Միմոն Ալաջալյան:

Օթեյլո - Հ. Արեյան, Վենետիկի դուքս և Լոդովիկո - Օրի Բունիաթյան, Բրաբանցիո - Ա. Ավետիսյան, Ա. սենատոր - Հ. Նաչանյան, Բ. սենատոր - Բ. Մուրադյան, Գրացիանո - Գր. Ավետյան, Կասիո - Դավիթ Մալյան, Յազո - Մկրտիչ Զանան, Ռոզրիգո - Վարդան Թերզիբաչյան, Մոնտանո - Ա(րտաշես) Ամիրխանյան, Նեղկատակ (Օթեյլոյի ծառան) և Գ. սպա - Գուրգեն Գաբրիելյան, Սպա և Բ. մունետիկ - Հովհաննես Ավազյան, Բ. սպա և Ա. մունետիկ - Վահան Դասոյան, Դ. սպա - Գուրգեն Զանիբեկյան, Հերոլդ - Սուրեն Քոչարյան, Դեզդեմոնա - Արուս

Ոսկանյան, Էմիլյա – Հասմիկ (Հակոբյան), Բիանկա – Անահիտ Ղուկասյան:

ԳԱԹ, Թատերական բաժնի ծրագրերի ֆոնդ, № 391:

Մարտի 6. – Բեյրութի թատրոն Բյուրսալում, Հայ դրամատիկ խումբը, ի պատիվ խմբի ղեկավար Կարո Սաչիկյանի (Օթեյլո): (Դեզդեմոնա – Գանսկայա (ոուս.), Էմիլյա – Էմմա Արծիվ):

Նոր փյունիկ, № 85:

Մարտի 27. – Փարիզի կոնսերվատորիայի սրահում, Հայ դրամատիկ խումբը Տրդատ Նշանյանի (Օթեյլո) բեմադրությամբ:

Բրաբանցիո – Ե. Գասպարյան, Կասիո – Շահան Սարյան, Ցագո – Արտաշես Գմբեթյան, Գրացիանո – Գրիգոր Վահան (Մաքսուտյան), Մոնտանո – Գևորգ Տերվիչյան, Լոդովիկո – Սարիմ Մաքսուտյան, Ռոդրիգո – Հրաչյա, Դեզդեմոնա – Միրուհի Նշանյան, Էմիլյա – Ադրինե Տերուան (Պիննեմեճյան):

Արագած, № 8, 9: Երևան, № 51:

Ապրիլի 3. – Բյուրսելում, Փարիզահայ դրամատիկ խումբը Տ. Նշանյանի (Օթեյլո) ղեկավարությամբ, 3-րդ գործողությանը:

Կասիո – Վրույր Մազմանյան, Ցագո – Արման Կոթիկյան, Լոդովիկո – Տիգրան Պողպատ (Պչաքճյան), Գրացիանո – Գրիգոր Վահան, Դեզդեմոնա – Ս. Նշանյան, Էմիլյա – Ա. Տերուան (Պիննեմեճյան):

ԳԱԹ, Տ. Նշանյանի ֆոնդ:

Մայիսի 22. – Մարսելում, Միրունի թատերախումբը:

Օթեյլո – Հովսեփ Ուզունյան, Վենետիկի դուքս և Կասիո – Մ. Գաբրիելյան, Ցագո – Ս. Ազարյան, Դեզդեմոնա – Սյուզան Ղանտիլյան, Էմիլյա – Թ. Վարդանյան:

Կավոտ, № 24, էջ 10–11:

Հունիսի սկիզբ. – Մեծ Ղարաքիլիսայում (այժմ՝ Վանաձոր), Հայ դերասանական խումբը:

(Օթեյլո – Սեդրակ Թորոսյան, Ցագո – Վ. Միրզոյան, Դեզդեմոնա – Սոֆի Միքայելյան: Կրկնվել է օգոստոսի 7-ին, 8-ին՝ Ղչաղում):

ԳԱԹ, Վ. Միրզոյանի ֆոնդ:

Հունիսի 18. – Բաքվի Երկաթուղայինների կենտրոնական ակումբում, ակումբի և պետթատրոնի արտիստական ուժերով, Լևոն Ալավերդյանի բեմադրությամբ:

Օթեյլո – Հ. Ոսկանյան, Ցագո – Լ. Ալավերդյան, Դեզդեմոնա – Ժասմեն:

Կոմունիստ, № 136:

Հունիսի 25. – Պոլտորացկում (Աշխարադ), Պոլտորացկու անվան Թուրան թատրոնում, Բաքվի Հայկական թատրոնի դերասանական խումբը Ալեքսանդր Հովհաննիսյանի (Օթեյլո) բեմադրությամբ:

ԳԱԹ, Ալ. Հովհաննիսյանի ֆոնդ:

Հունիս. – Վլադիկավկազի Բանվորական թատրոնում, Թիֆլիսի Հայպետթատրոնի դերասանական խումբը Մաթևոս Սանամյանի (Օթեյլո) բեմադրությամբ:

Բրաբանցիո – Մուրադ Կոստանյան, Կասիո – Անուշավան (Վավիկ) Վարդանյան, Ցագո – Կարո Ալվարյան, Ռոդրիգո – Սարգիս Աբովյան, Դեզդեմոնա – Անահիտ Սարգսյան (Հետո՝ Սանամյան), Էմիլյա – Աննա-Մելիք (Մելիքսեթյան): Կրկնվել է Հուլիսի 25-ին, Գրոզնիում:

ԳԱԹ, Վ. Վարդանյանի ֆոնդ, № 408, Թերթ 117:

Օգոստոսի 14. – Մարսելի էմիլ Ջոլա թատրոնում, Ֆրանսահայ կոմեդիա-դրամատիկ թատերախումբը Ս. Փափազյանի բեմադրությամբ:

Օթեյլո – Ոորեն Փափազյան, Վենետիկի դուքս – Գ. Դանիելյան, Բրաբանցիո – Գևորգ Ջուլճյան, Կասիո – Ն. Պլլըզյան, Ցագո – Հակոբ Լաթիֆյան, Լոդովիկո – Հ. Շիլյան, Գրացիանո – Ն. Կարապետյան, Մոնտանո – Գ. Ալպեո, Ռոդրիգո – Ա. Գաբրիելյան, Մերակուտական – Ս. Մորինյան, Սպա – Վ. Սե-

մերձյան, Նավաստի - Օ. Թյուխյունճյան, Դեզդեմոնա - Վարդանուշ, Էմիլյա - Մառի:

Կավուշ, № 15, էջ 12: ԳԱԹ, Խ. Փափազյանի ֆոնդ:

Օգոստոսի 25. - Գորիսի Լուկաչինի անվան թատերասրահում, Բաքվի Հայկական թատրոնի դերասանական խումբը Հ. Ոսկանյանի (Օթեյլո) բեմադրությամբ, նրա պատվին:

Կասիո - Գ. Թավրիզյան, Ցազո - Լ. Ալավերդյան, Դեզդեմոնա - Լյուսի Թառայան, Էմիլյա - Օվսաննա Սարգիսբեկյան:

ԳԱԹ, Լ. Ալավերդյանի ֆոնդ:

Սեպտեմբերի 9. - Թիֆլիսի Չոգրիաչվիլու անվան ինքնաշխի ակումբի (ամառային) թատրոնում, Հայ դրամատիկ դերասանական խումբը Հովհաննես Բաղդասարյանի (Օթեյլո) ղեկավարությամբ:

Կասիո - Սուրեն Հարությունյան, Ցազո - Արմեն Արմենյան, Վենետիկի դուքս և Լոդովիկո - Ս. Փաղարյան, Ռոզրիգո - Արամ Խոսրով, Դեզդեմոնա - Պերճիկ (Հովհաննիսյան ?):

ԳԱԹ, Արամ Խոսրովի ֆոնդ:

Սեպտեմբեր. - Գորիսում, Ամո Սարազյանի (Օթեյլո) ղեկավարությամբ Հայաստանի առաջին պետչրջիկ թատրոնի ներկայացումը:

Կարմիր ուղալար, № 36:

Հոկտեմբերի 2. - Նիկոսիայում, Կահիրեի Հայ դրամատիկ խումբը:

Արև, № 2313:

Նոյեմբերի 10. - Թիֆլիսի Բանվորական նոր ակումբում, Վ. Փափազյանի (Օթեյլո), Ա. Արմենյանի (Ցազո) և Ա. Ոսկանյանի (Դեզդեմոնա) հյուրախաղերը տեղի դերասաններ Հ. Բաղդասարյանի, Վ. Միրզոյանի, Ա. Խոսրովի, Գևորգ Փիրումյանի, Սուրեն Սարուխանյանի, Ս. Փաղարյանի, Պերճիկի (Դեզդեմոնա), Մաշա Զրպետյանի (Էմիլյա) հետ:

ԳԱԹ, Թատեակյան բաժնի ծրագրերի ֆոնդ, № 2386:

Նոյեմբերի 15. - Թիֆլիսի Ռուսթավելու անվան թատրոնում, Հայկական թատրոնի դերասանները Վ. Փափազյանի (Օթեյլո) մասնակցությամբ, երկրաչարժից տուժած լենինականցիների օգտին, նկարիչ՝ Գ. Շարբաբչյան:

Վենետիկի դուքս - Վ. Միրզոյան, Բրաբանցիո - Ա. Մամիկոնյան, Կասիո - Վ. Վարդանյան, Ցազո - Հ. Բերոյան, Լոդովիկո - Խ. Հարությունյան, Գրացիանո - Կ. Ալվարյան, Ռոզրիգո - Վ. Գալստյան, Մոնտանո - Մ. Սանամյան, Ա. սենատոր - Մ. Կոստանյան, Բ. սենատոր - Ռ. Նաղիրյան, Դեզդեմոնա - Աստղիկ Աղասյան, Էմիլյա - Մ. Բերոյան: Կրկնվել է ղեկտեմբերի 15-ին:

Մարտակոչ, № 269:

Նոյեմբերի 20. - Բաթումում, Հ. Աբեյանի (Օթեյլո) ղեկավարությամբ դերասանական խումբը: Կրկնվել է՝

Նոյեմբերի 29-ին. - Սուխումում:

Դեկտեմբերի 7-ին. - Սոչիում:

Դեկտեմբերի 17-18-ին. - Նովոռոսիյսկում:

Մարտակոչ, № 292: ԳԱԹ, Հ. Աբեյանի ֆոնդ:

1927

Հունվարի 13. - Լորենսի Վինթերգարդեն թատրոնում, Բոստոնի Հայ դրամատիկ խումբը Հ. Զարիֆյանի (Օթեյլո) բեմադրությամբ՝ Լորենսի, Հեյվրհիլի և Լովելի Հայության համար:

Բրաբանցիո - Վահրամ Տեր-Բարսեղյան, Կասիո - Կարո Գավաֆյան, Ցազո - Միհրան Զորեպանյան, Վենետիկի դուքս և Մոնտանո - Հարություն Սողիկյան, Լոդովիկո և Ռոզրիգո - Ն. Նալպանտյան, Դեզդեմոնա - Սիլվիա Գալստյան, Էմիլյա - (Էոժենի) Տոնապետյան:

ԳԱԹ, Վ. Տեր-Բարսեղյանի ֆոնդ:

Հունվարի 18. - Բոստոնի Գրանդ օպերա Հաուզ սրահում, նույն խումբը:

Հայրենիք, № 4473:

Հունվարի 30. — Փարիզի Ալյեր Առաջին թատրոնում, Մ. Կոստանյանի դրամատիկ խումբը փարիզահայ դերասանների հետ:

Օթեյլո — Միքայել Կոստանյան, Յագո — Տ. Նշանյան, Դեզդեմոնա — Մարգարիտ Մամիկոնյան-Կոստանյան, Էմիլյա — Ասյա Կոստանյան, (Վենետիկի դուքս — Հովհաննես Ղազարյան, Բրաբանցիո — Արտաշես Գմբեթյան, Կասիո — Մանվել Մարուխյան): Մասնակցել են նաև՝ Վոլոդյա Կոստանյանը, Շահան Սարյանը, (Ստեփան) Նավասարդյանը:

Ապագա, № 13: ԳԱԹ, Թատերական բաժնի ծրագրերի ֆոնդ, № 657:

Փետրվարի 11. — Հուլայթինավիլի Պրոսպեկտ թատրոնում, Բոստոնի դրամատիկ խումբը: Դեզդեմոնա — Օվսաննա Սարգիսյան:

Փետրվարի 13. — Բաքվի Հայկական թատրոնում, Վ. Փափազյանի (Օթեյլո) մասնակցությամբ:

Կասիո — (Արտաշես) Վարդանյան, Յագո — (Հրանտ) Ստեփանյան, Դեզդեմոնա — Ժասմեն, Էմիլյա — Մանյա Թավրիզյան:

Կոմունիստ, № 36:

Հունիսի 4. — Թիֆլիսի Ռուսթավելու անվան թատրոնում, Հայ դերասանական խումբը Ամո Նարազյանի (Օթեյլո) ղեկավարությամբ: Յագո — Հ. Բերոյան:

ԳԱԹ, Հ. Բերոյանի ֆոնդ:

Հուլիսի 26. — Ախալցխայի թատրոնում, Թիֆլիսի թատրոնի դերասանական խումբը Սեդրակ Թորոսյանի (Օթեյլո) ղեկավարությամբ:

Հուլիսի 31. — Նույն խումբը Բորժոմում:

Մարտակոչ, № 174, 200:

Օգոստոսի 20. — Մարսելի թատրոն Սիգալում, Հ. Զարիֆյանը (Օթեյլո) տեղի դերասանների հետ:

Բրաբանցիո — Բիրենց, Կասիո — Շահան Սարյան, Յագո — Մանվել Մարուխյան, Դեզդեմոնա — Ազնիվ Ավազյան, Էմիլյա — Ալյինն Տրդատյան:

Հառաջ, № 419:

Սեպտեմբերի 7. — Լենինականի թատրոնում, Վ. Փափազյանը (Օթեյլո) մի խումբ դերասանների հետ:

Բրաբանցիո — Արչակ Մամիկոնյան, Կասիո — Ա. Ռչտունի, Յագո — Հայկ Բեյլերյան, Դեզդեմոնա — Մ. Մոճոպյան, Էմիլյա — Լյուսի Թառայան:

Բանվոր, № 73:

Հոկտեմբերի 9. — Լոնդոնի Կենտրոնական թատրոնում, Կոստանյան դերասանական խմբի հրաժեշտի ներկայացումը:

Հառաջ, № 458:

Նոյեմբերի 19. — Սալոնիկում, Հ. Զարիֆյանը (Օթեյլո) տեղի թատերասերների խմբի հետ: Դեզդեմոնա — Պարգևուհի Թաշճյան (հետագայում՝ Պետրոսյան):

Դեկտեմբերի 10. — Թիֆլիսի Հայկական թատրոնում, բեմադրությունը՝ Արչակ Բուրջայանի, նկարիչ՝ Գ. Շաբաբչյան, երաժշտությունը՝ Ալեքսանդր Սպենդիարյանի:

Օթեյլո — Վ. Փափազյան, Վենետիկի դուքս և Գրացիանո — Ալեքսանդր Աբարյան, Բրաբանցիո — Ա. Մամիկոնյան, Կասիո — Դավիթ Մալյան, Յագո — Հ. Բերոյան, Լոդովիկո — Ա. Վարդանյան, Ռոդրիգո — Վ. Գալստյան, Մոնտանո — Գ. Ավազյան, Ա. սենատոր — (Արտավազդ) Ուլաթյան, Բ. սենատոր — Սարգիս Զառաֆյան, Ա. սպա — (Երվանդ) Շահնազարյան, Բ. սպա — Արտ(աշես) Վարդանյան, Գ. սպա — Գեղամ Աֆրիկյան, Դ. սպա — (Հարություն) Լուսինյան, Դեզդեմոնա — Ա. Աղասյան, Էմիլյա — Մ. Բերոյան:

ԳԱԹ, Թատերական բաժնի ծրագրերի ֆոնդ, № 4260:

Դեկտեմբերի երկրորդ կես. — Վլադիկավկազում, Հայ դերասանական խումբը Ա. Սարգսյանի ղեկավարությամբ:

Օթեյլո — Ադրիկ Սարգսյան:

Մուրճ-Մանգաղ, № 31:

Դեկտեմբերի 23. — Կահիրեի Ռամզես թատրոնում, Հ. Զարիֆյանը (Օթեյլո) Կահիրեի Հայ դրամատիկ խմբի հետ:

Վենետիկի դուքս – Գևորգ Թերզիպաչ(յան), Բրաբանցիո և Մոնտանո – Միքայել Միքայելյան, Կասիո – Լևոն Վտարանդի (Հովհաննիսյան), Յագո – Օննիկ Վոլթեր (Գալֆայան), Լոդովիկո և Ռոդրիգո – Օ. Կարապետյան, Գրացիանո – Քերեստեմճյան, Դեզդեմոնա – Պեաթրիս Վոլթեր, Էմիլյա – Ջետյան:

Հուլիս, № 228: Արև, դեկտեմբերի 26:

– Ջահլեու, Բ. Արովյանի (Օթեյլո) ղեկավարութեամբ խումբը: Յագո – Պետրոս Քելեյան:

Թ. Թորանյան, Սուրհանայ Թատրոնը և Բարսեղ Արովյանի հուշերը, Բեյրութ, 1973, էջ 117:

1928

Հունվարի 22. – Կահիրեում, Տրդատ Նշանյանը (Օթեյլո) տեղի դերասանների հետ: Դեզդեմոնա – Վալենտինա Ամիրայան: Սավանակ, № 7:

Փետրվարի 19. – Ղզարի Շահումյանի անվան ակումբում, Գրոզնիի դերասանական խմբի հետ:

Օթեյլո – Ադրիկ Սարգսյան, Յագո – Վարդան Միրզոյան:

ԳԱԹ, Վ. Միրզոյանի ֆոնդ:

Փետրվարի 22. – Թիֆլիսի Ռուսթավելու անվան թատրոնում, Երևանի պետթատրոնի դերասանուհի Արուս Ոսկանյանի (Դեզդեմոնա) ելույթը Թիֆլիսի հայկական թատրոնի դերասանների հետ:

ԳԱԹ, Վ. Գալստյանի ֆոնդ:

Մարտի 4. – Կահիրեի Ռամզես թատրոնում, ցերեկը, Հ. Ջարիֆյանը (Օթեյլո) նոր դերակատարների հետ:

Վենետիկի դոժ – Վրթանես Երամյան, Բրաբանցիո և Լոդովիկո – Մ. Միքայելյան, Մոնտանո – Գ. Պեզազյան, Ռոդրիգո – Վ. Գաբակճյան, Կասիո – Օ. Կարապետյան, Յագո – Նաչիկ Նորիկյան, Դեզդեմոնա – Վալենտինա Ամիրայան (խալուհի), Էմիլյա – Էոժենի Բյուրատ:

Արաբս, մարտի 10: ԳԱԹ, Հ. Ջարիֆյանի ֆոնդ:

Ապրիլի առաջին կես. – Նարկոլում, Հ. Աբեյանը (Օթեյլո) տեղի խմբի հետ:

Մուրճ-Մանգաղ, № 183:

Մայիսի 19. – Սիմֆերոպոլում, Վ. Փափազյանը (Օթեյլո) տեղի թատերասերների հետ:

Красный Крым, № 116:

Հուլիսի 18. – Լենինականի թատրոնում, Հ. Աբեյանը (Օթեյլո) Թիֆլիսի թատրոնի դերասանների հետ:

Բրաբանցիո – Մ. Սանամյան, Յագո – Հ. Բերոյան, (Դեզդեմոնա – Ա. Աղասյան):

Բանվոր, № 70:

Հուլիսի 19. – Թիֆլիսի Ինքնաշխի (Արհեստավորաց) ակումբում, Հ. Ոսկանյանի (Օթեյլո) բեմադրութեամբ, Ա. Արմենյանի (Յագո) մասնակցութեամբ:

Բրաբանցիո – Ա. Մամիկոնյան, Կասիո – Վ. Գալստյան, Մոնտանո – Սամսոն Սարգսյան, Ռոդրիգո – Նորեն Զաքարյան, Դեզդեմոնա – Պերճիկ Հովհաննիսյան, Էմիլյա – Վարդա Սարգսյան:

Գրողտար, № 168:

Հուլիսի 31. – Դիլիջանում, Ս. Թորոսյանի (Օթեյլո) ղեկավարութեամբ դերասանական խումբը: Յագո – Վ. Միրզոյան:

ԳԱԹ, Վ. Միրզոյանի ֆոնդ:

<Հունիս–Հուլիս>. – Հայաստանի շրջաններում, Թատերասերների մի խմբի ներկայացումը:

Օթեյլո – Վիլյամ Հայկազյան:

ԳԱԹ, Ա. Գուլակյանի ֆոնդ:

Օգոստոսի 4. – Հալեպի Սինեմա Օրիենթալում, Միքայել Մոնտանյանի (Օթեյլո) բեմադրութեամբ, տեղական ուժերի հետ:

Կասիո – (Տիրան Աճեմյան), Յագո – Որդի (Վոլոդյա) Կոստանյան, Դեզդեմոնա – Մարգո Կոստանյան, էմիլյա – Ասյա Կոստանյան:

Եփրատ, № 111, 113:

Սեպտեմբերի 9. – Թիֆլիսի Արհեստավորաց ակումբում, Ա. Արմենյանի (Յագո) բեմադրությամբ:

Օթելլո – Հովհ. Բաղդասարյան, Կասիո – Ս. Հարությունյան, Ռոդրիգո – Ա. Նոսրով, Դեզդեմոնա – Պերճիկ Հովհաննիսյան:

Գրդեմար, № 210:

Սեպտեմբերի 16. – Երևանի Առաջին պետթատրոնում, Վ. Փափազյանի (Օթելլո) մասնակցությամբ:

Վենետիկի դուքս – Տիգրան Այվազյան, Բրաբանցիո – Ա. Ավետիսյան, Կասիո – Ան. Վարդանյան, Յագո – Մկրտիչ Զանան, Գրացիանո – Գր. Ավետյան, Լոդովիկո – Օրի Բունիաթյան, Ռոդրիգո – Գուրգեն Զանիբեկյան, Մոնտանո – Վահան Դասոյան, Նեղկատակ, Գ. սպա, Ա. մունետիկ – Գուրգեն Գաբրիելյան, Բ. սպա – Աշոտ Ներսիսյան, Հերոլդ – Սուրեն Քոչարյան, Ա. սենատոր – Համբ. Նաչանյան, Բ. սենատոր – Բազրատ Մուրադյան, Ա. սպա, Բ. մունետիկ – Հովհ. Ավազյան, Դ. սպա – Գրիգոր Պողոսյան, Դեզդեմոնա – Ա. Ոսկանյան, էմիլյա – Հասմիկ:

ԳԱԹ, Քատերական բաժնի ծրագրերի Փոնո, № 399:

Հոկտեմբերի 20. – Դամասկոսի Սինեմա Հապրաամ, Կոստանյան դերասանական ընտանիքը տեղական ուժերի հետ: Յագո – Բարսեղ Աբովյան:

Եփրատ, № 136:

Նոյեմբերի վերջին. – Նոր Նախիջևանում, Վ. Փափազյանի (Օթելլո) ղեկավարությամբ դերասանական խումբը:

Դեզդեմոնա – Հրանուշ Բաբաջանյան, էմիլյա – Մանյա Թավրիզյան:

Մուրճ-Մանգաղ, № 246:

1929

Հունվարի 16. – Լառնաքայում, Կոստանյան դերասանական ընտանիքը, իրենց ավանդական դերակատարումներով:

Արաքս, № 5, 6:

Մարտի 11. – Բաքվի Հայկական թատրոնում, Հ. Արեյանի (Օթելլո) և Ա. Արմենյանի (Յագո) մասնակցությամբ: Դեզդեմոնա – Ժասմեն, էմիլյա – Մանյա Թավրիզյան:

ԳԱԹ, Ալ. Հովհաննիսյանի Փոնո:

Մայիսի 2. – Երևանի պետթատրոնում, Հ. Արեյանի (Օթելլո) մասնակցությամբ:

Պրհարային Հայաստան, № 108:

Հունիս. – Ստեփանակերտում, Հ. Արեյանը (Օթելլո) Բաքվի Հայկական թատրոնի դերասանների հետ:

Պրհարային Ղարաբաղ, № 26:

Հունիսի 30. – Կահիրեի Ռամզես թատրոնում, Պոլ Բուրժեի «Արվեստագետները» պիեսի բեմադրության 4-րդ զործողության մեջ:

Օթելլո – Օ. Վոլթեր, Կասիո – Նաչիկ Նորիկյան, Դեզդեմոնա – Պետրիս Վոլթեր:

ԳԱԹ, Ա. Գարուսյանի Փոնո:

Սեպտեմբերի 20. – Ալեքսանդրիայի Ալհամայրա թատրոնում, Կոստանյան դերասանական ընտանիքը, տեղի դերասանների հետ:

Օթելլո – Միք. Կոստանյան, Բրաբանցիո և Յագո – Վոլոդյա Կոստանյան, Կասիո – (Օ.) Կարապետյան, Դեզդեմոնա – Մարգո Կոստանյան, էմիլյա – Արապյան:

Արաքս, № 40:

– Կյունուլճինայում (Թրակիա), «Սևույան թատերախումբը»:

Օթեյլո – Լևոն Գազազյան, Յագո – Պ. Պետրեքճյան:

Հունահայ տարեգիրք, Աթենք, էջ 339:

1930

Փետրվարի 6. – Սանահին երկաթուղային կայարանի դրամատիկ խումբը Ա. Արմենյանի (Յագո) բեմադրությամբ:

Օթեյլո – Բենիկ Բժիկյան (Թիֆլիսից), Դեզդեմոնա – Աիդա Արմենյան:

Պրոլետար, № 58:

Ապրիլի 2. – Հալեպի թատրոն Սինեմա Ռուայալում, Կահիրեի Հայ դրամատիկի դերասաններ Օննիկ (Օթեյլո) և Պեստրիս (Դեզդեմոնա) Վոլթերները տեղի դերասանների հետ: Յագո – Վարդան Պարիկյան:

Եփրատ, № 277, 279:

Հունիսի 1. – Բուենոս Այրեսում, Կարո Նաչիկյանի (Օթեյլո) բեմադրությամբ: Դեզդեմոնա – Շուշանիկ Տեր-Բարսեղյան:

Հառաջ, 1931, № 1844:

Նոյեմբերի 2. – Թրոյում, Հայ Կարմիր Նաչի Թրոյի մասնաճյուղը տիկ. Ա. Ճաֆերյանի ղեկավարությամբ:

Օթեյլո – Ս. Ճապյան, Բրաբանցիո – Հ. Պեքարյան, Կասիո – Գ. Պիլեմճյան, Յագո – Հովհաննես Ճաֆերյան, Ռոդրիգո – Լ. Ճաֆերյան, Լոդովիկո – Ս. Վարդիկյան, Ծաղրածու և Մոնտանո – Ե. Կյուրեղյան, Դեզդեմոնա – Ճիվանյան, Էմիլյա – Ռ. Գալայճյան, Բիանկա – Ռ. Սիմոնյան:

Պայքար, № 287:

Դեկտեմբերի 11. – Ախալցխայի թատրոնում, Վ. Փափազյանի (Օթեյլո) մասնակցությամբ:

ԳԱԹ, Ախալցխայի թատրոնի ֆոնդ:

– Մարսելում, Մ. Մարությանի Հայ դրամատիկ ստուդիա խումբը:

Օթեյլո – Մանվել Մարության:

ԳԱԹ, Մ. Մարությանի ֆոնդ:

1931

Փետրվարի կեսերին. – Ռոստովի Նոր Նախիջևան թաղամասում, Վ. Փափազյանը (Օթեյլո) Թիֆլիսի թատրոնի դերասանների հետ:

Դեզդեմոնա – Անահիտ Ղուկասյան, Էմիլյա – Ռիմա Օղաբաչյան, (Բրաբանցիո – Սուրեն Մարուխանյան, Կասիո – Արամայիս Կայծունի, Յագո – Աշոտ Քաջվորյան):

ԳԱԹ-ի նյութեր:

Ապրիլի 26. – Նյու Յորքի Ջոն Գոլդեն թատրոնում, Հ. Զարիֆյանի (Օթեյլո) ղեկավարությամբ դերասանական խումբը:

Վենետիկի դուքս – Կ. Գավաֆյան, Բրաբանցիո – Ա. Սահակյան, Կասիո – Եղիա Նիմեթյան, Յագո – Մկրտիչ Նուրյան, Մոնտանո – Կ. Առաքելյան, Լոդովիկո – Հ. Գասապյան, Ռոդրիգո – Զ. Զոպանյան, Գրացիանո – Հ. Տեյիրմենճյան, Դեզդեմոնա – Ս. Գալստյան, Էմիլյա – Ա. Կյուտենյան:

ԳԱԹ, Հ. Զարիֆյանի ֆոնդ:

Օգոստոսի 20. – Լիոնի թատերասրահում, Մ. Մարությանի (Օթեյլո) ղեկավարությամբ թատերախումբը:

Յագո – Վ. Տեր-Վարդանյան, Դեզդեմոնա – Էրա Բաղալ (Փարիզից), նաև՝ Թրագոչը (Լիոնից):

Հառաջ, № 1960, 1969:

Հոկտեմբերի 18. – Փարիզի Սոսիետե Սվանիեի թատրոնում, Փարիզահայ դրամատիկ խումբը, ի պատիվ Տրդատ Նչանյանի (Օթեյլո) բեմական գործունեության 25-ամյակի, 3-րդ գործողությունը:

Յագո - Սարիմ Մաքսուտյան, Կասիո - Շահան Սարյան, Դեզդեմոնա - Սիրուհի Նշանյան, Էմիլյա - Ազրինե Տերուան:

ԳԱԹ, Տ. Նշանյանի ֆոնդ:

1932

Փետրվարի 27. - Թեհրանի Ջրադաշտականների «Սիրիուս» թատերասրահում, Կոստանյան դերասանական խումբը տեղի թատերասերների հետ:

Օթեյլո - Միք. Կոստանյան, Յագո - Վ. Կոստանյան, Դեզդեմոնա - Մարգո Կոստանյան:

Ալիք, № 46:

Փետրվարի 29. - Պլովդիվի Օբլթինսկի թատրոնում, Տ. Նշանյանը (Օթեյլո) տեղի «Պետո Սերեմճյան» ընկերության «Սևուճյան» թատերախմբի հետ:

Վենետիկի դուքս - Գեղամ Ուրուրյան, Բրաբանցիո - Հարություն Յազըճյան, Կասիո - Տիգրան Պարտիզպանյան, Յագո - Օննիկ Քեչյան, Լոդովիկո - Սիմոն Պարտիզպանյան, Ռոզրիգո - Թորգոմ Գալսպազճյան, Մոնտանո - Ստեփան Ազարյան, Նավաստի - Լևոն Ասատուրյան, Մերակուլյոսի անդամ - Կարո Գևորգյան, Դեզդեմոնա - Սիրուհի Նշանյան, Էմիլյա - Արաքսի Սարգիսյան:

ԳԱԹ, Օ. Քեչյանի ֆոնդ:

Մարտի 31. - Փարիզի Մյուսթուալիտեի թատրոնում, Վ. Փափազյանը (Օթեյլո) Փարիզահայ դրամատիկ խմբի հետ:

Վենետիկի դուքս - Երվանդ Թոլայան, Բրաբանցիո - Արմենակ Սարաֆյան, Կասիո - Արման Կոթիկյան, Յագո - Արտաշես Գմբեթյան, Լոդովիկո - Սարիմ Մաքսուտյան, Ռոզրիգո - Սեդրակ Սուրաբյան, Մոնտանո - Բաբուճյան, Գրացիանո - (Վ.) Պաղտասարյան, Ա. ծերակուտական - Գրիգոր Վահան (Մաքսուտյան), Բ. ծերակուտական - Դիմաքսյան, Սպա - Գ. Տերվիչյան, Դեզդեմոնա - Անահիտ Դատավորյան, Էմիլյա - Ազրինե Տերուան:

ԳԱԹ, Ս. Սուրաբյանի ֆոնդ:

Ապրիլի 17. - Կոնստանցայում, Ս. Զարդարյանի բեմադրությամբ:

Օթեյլո - Սիրուն Զարդարյան:

ԳԱԹ, Վ. Փափազյանի ֆոնդ:

Ապրիլի 27. - Մարսելի «Մալոն Շափ»-ում, Վ. Փափազյանը (Օթեյլո) փարիզահայ և մարսելահայ դերասանների հետ:

Վենետիկի դուքս - Հովսեփ Ուզունյան, Բրաբանցիո - Հովհ. Ղազարյան, Կասիո - Քիփրիտճյան, Յագո - Ա. Գմբեթյան, Մոնտանո - Ա. Կոթիկյան, Ռոզրիգո - Գարազաշ, Լոդովիկո - Պեղեոթուրյան, Գրացիանո - Ալեքսանյան, Ա. ծերակուտական - Սիսակ, Բ. ծերակուտական - Սմբատ, Ա. սպա - Քեչեճյան, Բ. սպա - Ֆեսճյան, Դեզդեմոնա - Անահիտ Դատավորյան, Էմիլյա - Սիրուշ Ղազարյան:

ԳԱԹ, Ա. Կոթիկյանի ֆոնդ:

Հունիսի 10. - Սոֆիայի Քոֆերթիվեն թատրոնում, Տ. Նշանյանի (Օթեյլո) բեմական գործունեության 25-ամյակի առթիվ, տեղի դերասանների հետ: Դեզդեմոնա - Ս. Նշանյան:

Պալքանյան մամուլ, № 20:

Հունիսի 27. - Գանձակում, Բաքվի Հայկական թատրոնի դերասանական խումբը Ալ. Հովհաննիսյանի (Օթեյլո) ղեկավարությամբ:

Յագո - Արզո Արզումանյան, Դեզդեմոնա - Նվարդ Սանթուրյան:

Հարվածային Գյանջա, № 53:

Օգոստոսի 28. - Վառնայի Թաղապետական Ամառային թատրոնում, Տ. Նշանյանի (Օթեյլո) բեմադրությամբ:

Կասիո - Թորգոմ Պոյաճյան, Յագո - Ստեփան Գորգիզյան, Դեզդեմոնա - Ս. Նշանյան: Մասնակցել են նաև՝ Միքայել Ղուկասյանը, Աբրահամ Զիվիճյանը, Հրայր Գևորգյանը:

Պալքանյան մամուլ, № 29:

Սեպտեմբերի 25. — Մոնտեվիդեոյի Վիկտորիա Հոլում, Հ. Զարիֆյանը (Օթեյլո) տեղի թատերասերների հետ:

Վենետիկի դուքս — Ա. Ալիքսանյան, Բրաբանցիո — Մ. Գրիգորյան, Լոդովիկո — Գ. Քեքլիկյան, Մոնտանո — Պ. Ավչարյան, Ռոդրիգո — Ս. Վարդյան, Դեզդեմոնա — Վ. Նորբուխյան, էմիլյա — Զ. Չաբրյան:

ԳԱԹ, Հ. Զարիֆյանի ֆոնդ:

— Կարտանում, Մ. Մարուխյանի (Օթեյլո) բեմադրութեամբ: Դեզդեմոնա — էրա Բադալ:

Արագ, 1934, № 254:

Հոկտեմբերի 8. — Սուխումի թատրոնում, Կիրովականի (այժմ՝ Վանաձոր) թատրոնի հուրախազերը Հ. Աբեյանի (Օթեյլո) մասնակցութեամբ:

Վենետիկի դուքս — Սեթ Հովսեփյան, Բրաբանցիո — Մաթեվոս Սանամյան, Կասիո — Արամ Պետրոսյան, Յագո — Սամսոն Սարգսարյան, Ռոդրիգո — Ալեքսանդր Շազաֆյան, Մոնտանո — Արմո Արմենյան, Լոդովիկո — Սամվել Բադալյան, Գրաքիանո — Աչոտ Գրիգորյան, Սպա — Սարգիս Սարգսյան, Ա. սենատոր — Վարդանյան, Բ. սենատոր — Գեղամ Նալբանդյան, Դեզդեմոնա — Անահիտ Սանամյան, էմիլյա — Արուս Նուրանյան:

Վ. Գրիգորյանի անձնական արխիվ:

Նոյեմբերի 6. — Բուենոս Այրեսի Հայ կեդրոնում, Հ. Զարիֆյանը (Օթեյլո) տեղի թատերասերների հետ:

Վենետիկի դուքս — Օ. Հովհաննիսյան, Բրաբանցիո — Ե. Դարբին, Կասիո — Աստուր Աստուրյան, Յագո — Մ. Վարդևանյան, Լոդովիկո — Ա. Բարսեղյան, Դեզդեմոնա — Շուշիկ Տեր-Բարսեղյան, էմիլյա — Ե. Հովհաննիսյան:

Արմենիա, № 81:

Նոյեմբերի 3-րդ տասնօրյակ. — Լենինականի պետթատրոնում, Հ. Աբեյանի (Օթեյլո) բեմական գործունեութեան 50-ամյակի առթիվ:

Բրաբանցիո — Հայկասար Միանսարյան, Կասիո — Արամ Ռչտունի, Յագո — Յուլի Ամերիկյան, Մոնտանո — Օ. Վարդանյան, Լոդովիկո — Լևոն Զոհրաբյան, Ռոդրիգո — Արամայիս Կայծունի (Սահակյան), Գրաքիանո — Վարդան Թերզիբաչյան, Ա. սենատոր — Միքայել Գավրոշ (Հարությունյան), Բ. սենատոր — Կարո Արծրունյան, Դեզդեմոնա — Անահիտ Մկրտումյան, էմիլյա — Ռիմա Օդարաչյան:

ԳԱԹ, Թատերական բաժնի ծրագրերի ֆոնդ, № 102:

Նոյեմբեր. — Բուխարեստի «Լիտերթաֆել» թատրոնում, Տ. Նշանյանը (Օթեյլո) տեղի թատերասերների հետ:

Յագո — Նորեն Տիրատուրյան, Դեզդեմոնա — Ս. Նշանյան:

Արագ, № 151:

Դեկտեմբերի 24. — Թիֆլիսի Հայպետթատրոնում, Հ. Աբելյանի (Օթեյլո) թարգմանութեամբ ու բեմադրութեամբ:

Վենետիկի դուքս — (Մ.) Մարուխյան, Բրաբանցիո — Ա. Մամիկոնյան, Կասիո — Վ. Գալստյան, Յագո — Հ. Բերոյան, Մոնտանո — Արտեմ Լուսինյան, Ռոդրիգո — Գևորգ Աշուղյան, Գրաքիանո և 2-րդ լրաբեր — Ս. Բաբլոյան, Լոդովիկո — Գրիգոր Ավագյան, Ա. սենատոր — Երվանդ Շահնազարյան, Բ. սենատոր — Շահեն Ալլահվերդյան, Սպա — Անտոն Պարոնբեկյան, Դեզդեմոնա — Մ. Մոճոյան, էմիլյա — Անահիտ Ղուկասյան:

Պրոլետար, № 298:

1933

Հունվարի 6. — Երևանի Առաջին պետթատրոնում, Ա. Բուրջայանի բեմադրութեամբ և Վ. Փափազյանի (Օթեյլո) մասնակցութեամբ:

Վենետիկի դուքս — Տ. Այվազյան, Բրաբանցիո — Լևոն Մսրրլյան, Ա. սենատոր — Ս. Բադալյան, Բ. սենատոր և Գրաքիանո — Վաղինակ Մարգունի, Լոդովիկո — Օ. Բունիաթյան, Կասիո — Վալիկ Վարդանյան, Յագո — Մ. Զանան, Ռոդրիգո — Գ. Աֆրիկյան, Մոնտանո — Հ. Ավագյան, Նեղկատակ — Թ. Դիլաքյան,

Դեզղեմոնա – Ա. Ոսկանյան, Էմիլյա – Վարդուչ Ստեփանյան, Ա. սպա – Նորայր Գևորգյան, Բ. սպա և Բ. մունետիկ – Ս. Ասլանյան, Գ. սպա և Ա. մունետիկ – Գևորգ Ասլանյան, Դ. սպա – Ս(ուրեն) Բաղայան, Հերոլդ – Սուրեն Աբեղյան:

Խորհրդային Հայաստան, № 11: ԳԱԹ, Թատերական բաժնի ծրագրերի ֆոնդ:

Հունվարի 18. – Լենինականի Ա. Մոավյանի (այժմ՝ Գյումրիի Վ. Աճեմյանի) անվան պետթատրոնում, Վ. Փափազյանի (Օթեյլո) մասնակցությամբ:

Վենետիկի դուքս – Մ. Գավրոչ, Բրաբանցիո – Հ. Միանսարյան, Գրացիանո – Օ. Վարդանյան, Լոդովիկո – Գեղամ Հարությունյան, Կասիո – Ա. Ռչտունի, Յազո – Յոլակ Ամերիկյան, Ռոդրիգո – Արտավազդ Նալաթյան, Մոնտանո – Սուրեն Սուրենյան (Մարտիրոսյան), Դեզղեմոնա – Անիկ Մկրտումյան, Էմիլյա – Ռ. Օդաբաչյան, Սպա – Ս. Պիճիկյան, Համբավաբեր և Գ. զինվոր – Տ(ելուչ) Գևորգյան, Ա. փողհար – Ա. Նաչատրյան, Բ. փողհար – Ա. Ղազարյան, Ա. նաժիշտ – Վարյա Սարգսյան, Բ. նաժիշտ – Արուս Ազնավուրյան, Գ. նաժիշտ – Ասյա Բերոյան, Ա. սենատոր – Ա. Արաբյան, Բ. սենատոր – Կարո Արծրունյան, Ա. զինվոր – Ալեքսանդր Քոչարյան, Բ. զինվոր – Ն. Հյուսիսյան:

ԳԱԹ, Թատերական բաժնի ծրագրերի ֆոնդ:

Հունվար-փետրվար, Թիֆլիս. – Վ. Փափազյանի (Օթեյլո) ելույթները Հայկական դրամայի թատրոնի դերասանների հետ: Մայիսի 23. – Թիֆլիսի Հայպետթատրոնում, Հ. Աբեղյանի (Օթեյլո) և Արուս Ոսկանյանի (Դեզղեմոնա) մասնակցությամբ:

ԳԱԹ, Վ. Գալստյանի ֆոնդ:

Հունիսի 20. – Թիֆլիսի Կարմիր Բանակի տանը, Հ. Աբեղյանի (Օթեյլո) և Ժասմենի (Դեզղեմոնա) մասնակցությամբ, Թիֆլիսի թատրոնի դերասանների հետ:

ԳԱԹ, Վ. Գալստյանի ֆոնդ:

Հուլիսի 23. – Ստեփանակերտի Միջմիութենական ակումբում, Բաքվի պետթատրոնի դերասան Ալ. Հովհաննիսյանը (Օթեյլո) Ստեփանակերտի պետթատրոնի դերասանների հետ: Բեմադրությունը՝ Կարո Ալվարյանի (Յազո), նկարիչ՝ Մանուկ-զաղե (Բրաբանցիո):

Վենետիկի դուքս – Հմայակ Դանիելյան, Կասիո – Վանյա Հովհաննիսյան, Դեզղեմոնա – Աննա-Մելիք, Էմիլյա – Ասյա Միրզոյան, Ռոդրիգո – Գուրգեն Ջանոյան, Լոդովիկո – Աշոտ Միրզոյան, Մոնտանո – Հ. Գևորգյան, Ա. սենատոր – Գ. Հովսեփյան, Բ. սենատոր – Արչակ Արչակունի (Հարությունյան), Ա. Համբավաբեր – Ս. Առաքելյան, Բ. Համբավաբեր – Հ. Դավթյան:

Խորհրդային Ղարաբաղ, № 166:

Հուլիսի 25, 27. – Ախալցխայի թատրոնում, Հ. Աբեղյանի (Օթեյլո) մասնակցությամբ, Թիֆլիսի թատրոնի դերասանների հետ:

ԳԱԹ, Ախալցխայի թատրոնի ֆոնդ:

Օգոստոսի 6. – Կահիրեի թատրոն Մաժիստիկում, Պոլ Բուրժեի «Միսս Նեյլի» դրամայի 4-րդ գործողության փոխարեն:

Օթեյլո – Նորեն Նորիկյան, Յազո – Օննիկ Թումանյան (Թումանյան), Դեզղեմոնա – Արաքսի (Վարդյան-Օհանյան):

ԳԱԹ, Ա. Օհանյանի ֆոնդ:

Հոկտեմբեր. – Ֆիլիպետ, փարիզահայ դերասաններ Տ. Նշանյանը (Օթեյլո) և Ս. Նշանյանը (Դեզղեմոնա), Գեղարվեստասիրաց թատերախմբի հետ:

(Հանդիսատեսների թվում է եղել նաև բուլղարական մեծ դերասան Կրիստյու Սարաֆովը, ի պատիվ որի, Նշանյանը Օթեյլոյի վերջին բառերն արտասանել է բուլղարերեն՝ «Սրս ցելուֆքի ուլի ֆամաս, սրս ցելուֆքի ումիրամ աս» (Համբուրելով սիրեցի քեզ, Համբուրելով էլ կմեռնեմ):

ԳԱԹ, Տ. Նշանյանի ֆոնդ:

Հոկտեմբերի 24. — Սուլթանաբաղում (այժմ՝ Արաք, Իրան), Մանվել Մարությանի (Օթեյլո) ղեկավարութեամբ դերասանական խումբը (Թարգմ. Հ. Մասեհյան):

Կասիո — Գ. Գոչունյան, Յազո — Վ. Ներսիսյան, Դեզդեմոնա — Հ. Մնացականյան, էմիլյա — Լորեոա Մարության:

Ալիք, № 29, 30:

— Բաղդադում, Մ. Մարությանի (Օթեյլո) ղեկավարութեամբ խումբը:

ԳԱԹ, Մ. Մարությանի ֆոնդ:

Նոյեմբերի 8. — Ստեփանակերտի թատրոնում, Վ. Փափազյանի (Օթեյլո) մասնակցությամբ

Խորհրդային Ղարաբաղ, 12 նոյեմբերի:

1934

Հունվարի 11. — Թեհրանի թատրոն Պալասում, Իրանի «Շիր-օ-խորշիդ Սուրխ» կազմակերպության Հայկական մասնաճյուղի (նախագահ՝ Մարիամ Միրզայան) հրավերով Թեհրան ժամանած Վահրամ Փափազյանը (Օթեյլո) տեղի դերասանների հետ, իր ընդհանրությամբ (Թարգմ. Ս. Սուլխանյան):

Բրաբանցիո — Սևյան, Կասիո — Մանար (Քրիստափոր Մանարյան), Յազո — Հրանտ Ստեփանյան, Դեզդեմոնա — Մարթա Դավթյան, էմիլյա — Ժենյա Մանար:

Հունվարի 19. — Կրկնվել է աշակերտության համար:

Ալիք, № 135, 136:

Ապրիլի 7. — Երևանի Կարմիր Բանակի տանը (նախկին՝ Զանփուղայանի թատրոն, այժմ՝ քանդված), Առաջին պետ-թատրոնի դերասանական խումբը Ա. Բուրջայանի ընդհանրությամբ, վերսկանգնել է Գուրգեն Գալստիսյանը (Բուրջայան):

Օթեյլո — Գուրգեն Զանիրեկյան (Տեր-Խաչատրյան), Վենետիկի դուքս և Լոդովիկո — Օրի Բունիաթյան, Բրաբանցիո — Լ. Մարյան, Կասիո — Հովհ. Ավագյան, Յազո — Միք. Մանվելյան,

Դեզդեմոնա — Ա. Ոսկանյան, էմիլյա — Հայկուհի Գարագաչ, Մոնտանո — Վ. Դասոյան, Գրացիանո — Հենրի Ասլանյան, Մոնտանո — Վ. Մարգունի, Ա. սպա — Սիանոս Հովհաննիսյան, Բ. սպա — Նորայր Գևորգյան:

Խորհրդային Հայաստան, № 99:

Ապրիլի 28. — Ստեփանակերտի Գորկու (այժմ՝ Փափազյանի) անվան պետթատրոնում, ընդհանրությամբ՝ Կարո Ալվարյանի (Յազո), նկարիչ՝ Մանուկզադե (Ալեքսանդր Դաշտոյան — Բրաբանցիո):

Օթեյլո — Արշակ Արշակունի (Հարությունյան), Կասիո — Վ. Հովհաննիսյան, Ռոդրիգո — Գ. Զանոյան, Դեզդեմոնա — Թամար Մելքունյան, էմիլյա — Ասյա Միրզոյան:

Խորհրդային Ղարաբաղ, № 102:

— Նոր Զուղայում, Մ. Մարությանի (Օթեյլո) բենեֆիսին, Սուլթանաբաղի խմբով:

Ալիք, № 159:

Մայիսի 15. — Լենինականի Կարմիր Բանակի տանը, Երևանի պետթատրոնի խումբը Գ. Զանիրեկյանի (Օթեյլո) ղեկավարությամբ:

Կասիո — Հ. Ավագյան, Յազո — Մ. Մանվելյան, Բրաբանցիո — Լ. Մարյան, Լոդովիկո — Օ. Բունիաթյան, Ռոդրիգո — Գ. Գալստիսյան, Մոնտանո — Վ. Դասոյան, Գրացիանո — Գ. Ասլանյան, Դեզդեմոնա — Ա. Ոսկանյան, էմիլյա — Հ. Գարագաչ:

Բանվոր, № 109, 112:

Նույն խմբով ու փոփոխություններով՝

Հունիսի 6. — Վաղարշապատի (էջմիածին) Կարմիր հեծելազորի մարտիկների համար և Քաղաքային ակումբում: Յազո — Ա. Արմենյան:

Հունիսի 13—14. — Ղամարլուում (այժմ՝ Արտաշատ) և չրջանում, Ղամարլուի կոլխոզային թատրոնի խմբի հետ: Յազո — Ա. Արմենյան:

Հունիսի 15. — Տաշքենդի Հայկական պետթատրոնում, Հ. Արեւյանի (Օթեյլո) մասնակցութեամբ, բեմադրութիւնը՝ Գուրգեն Թավրիզյանի (Յազո), նկարիչ՝ Ռուբեն Կարապետյան:

Վենետիկի դուքս — Ալ. Սաչյան, Բրաբանցիո — Լազր Կամովաս (Աստվածատրյան), Կասիո — Լևոն Աբրահամյան, Դեզդեմոնա — Հրանուշ Բաբաջանյան, Էմիլյա — Մանյա Թավրիզյան, Մոնտանո — Հմայակ Դանիելյան, Ռոդրիգո — Գուրգեն Հայրապետյան, Գրացիանո — Իսրայել Դադյան, Լոդովիկո — Վարդգես Սարաջյան:

Ատոն Աբրահամյանի հաղորդումը:

Հունիսի 22. — Այգեստանի կոլխոզում, Գ. Զանիբեկյանի (Օթեյլո) ղեկավարութեամբ խումբը, նաև հետևյալ վայրերում՝

Հունիսի 29. — Գյոդակլու գյուղում:

Հուլիսի 2. — Բեզջանլու գյուղում:

Հուլիսի 4. — Ղամարլուի ցեմենտի գործարանի բանվորական ակումբում:

Հուլիսի 5. — Դավալու գյուղում:

Հուլիսի 6. — Նախիջևանի երկաթուղային կայարանի ակումբում:

Հուլիսի 8. — Նախիջևանի պրոֆմիութեան թատրոնում:

Հուլիսի 11. — Ղարաքիլիսայի պետթատրոնում, Հ. Արեւյանի (Օթեյլո) մասնակցութեամբ:

(Յազո — Մ. Սանամյան, Դեզդեմոնա — Ա. Սանամյան, Էմիլյա — Ա. Նուրանյան):

Սոցիալատական արշավ, № 55:

Օգոստոսի 3, 4. — Ստեփանավանում, Գ. Զանիբեկյանը (Օթեյլո) տեղի շրջանային թատրոնի դերասանների հետ: Յազո — Ա. Արմենյան:

Օգոստոսի 7, 8. — Դիլիջանում, Գ. Զանիբեկյանը (Օթեյլո) տեղի թատրոնի դերասանների հետ: Յազո — Աչ-Մաթ (Մաթևոսյան):

Օգոստոսի 11. — Ղարաքիլիսայում, Գ. Զանիբեկյանը (Օթեյլո) տեղի թատրոնի դերասանների հետ: Յազո — Ադրիկ Սարգրսյան:

Օգոստոսի 23. — Մանեսում (Ալավերդու շրջ.), Գ. Զանիբեկյանը (Օթեյլո) Ստեփանավանի թատրոնի դերասանների հետ: Յազո — Ա. Արմենյան:

Օգոստոսի 25. — Ալավերդում, Գ. Զանիբեկյանը (Օթեյլո), նախորդ խմբի հետ:

Օգոստոսի 27. — Շամլուղում (Ալավերդու շրջ.), Գ. Զանիբեկյանը (Օթեյլո), նույն խմբով:

Սեպտեմբերի 5. — Ղամարլուի թատրոնում, Գ. Զանիբեկյանի (Օթեյլո) մասնակցութեամբ: Յազո — Ա. Արմենյան:

Կասիո — Կոստանդին Ղարիբյան, Դեզդեմոնա — Լյուսի Թառայան, Էմիլյա — Արուս Պապյան, Բիանկա — Ս. Աբուլյան:

Սեպտեմբերի 24. — Ախալցխայում, Թիֆլիսի Հայկական պետթատրոնի դերասանական խումբը, Ա. Քաջվորյանի ղեկավարութեամբ:

Օթեյլո — Աշոտ Քաջվորյան:

ԳԱԹ, Ախալցխայի թատրոնի ֆոնդ:

Հոկտեմբերի 4. — Ստեփանավանում, Հ. Արեւյանի (Օթեյլո) մասնակցութեամբ:

Նոյեմբերի 27, 28. — Ղամարլուում, Գ. Զանիբեկյանի (Օթեյլո) ղեկավարութեամբ խումբը: Յազո — Օրի Բունիաթյան:

Դեկտեմբերի 1, 2. — Արտաշատի և Դվինի աշխատավորության համար, նույն խումբը:

Դեկտեմբերի 29—31. — Աղբաշ, Աղամզալու, Ձիկդամլու գյուղերի աշխատավորության համար, նույն խումբը:

ԳԱԹ, Գ. Զանիբեկյանի ֆոնդ:

1935

Հունվարի 6, 7. — Ղամարլուում, Գ. Զանիբեկյանը (Օթեյլո) տեղի թատրոնի դերասանների հետ: Յազո — Յուլակ Նիկողոսյան:

Հունվարի 13. — Հալեպի «Տիգրիս» թատերախումբը, Հօգուտ տիգրանակերտցի աղքատ ուսանողների:

Ք. Քորանյան, Սուրիահայ թատրոնը և Բարսեղ Աբովյանի հուշերը, Բեյրութ, 1973, էջ 170:

Փետրվարի 14. — Ղամարլուի չրջանի Գետազատ գյուղում, Գ. Զանիրեկյանի (Օթեյլո) ղեկավարությամբ խումբը: Ցագո — Ց. Նիկողոսյան:

Փետրվարի 15. — Ղամարլուի չրջանի Զոհրաբլու գյուղում, նույն խումբը:

Փետրվարի 20. — Աշտարակում, Գ. Զանիրեկյանի (Օթեյլո) ղեկավարությամբ խումբը: Ցագո — Օրի Բունիաթյան:

Հուլիսի 17. — Երևանի օպերայի և բալետի պետթատրոնում (այժմյան՝ Ստանիսլավսկու անվ. ուսսական թատրոն), Գ. Զանիրեկյանի (Օթեյլո) ղեկավարությամբ դերասանական խումբը: Ցագո — Օրի Բունիաթյան:

Օ. Բունիաթյանի հաղորդումը:

Հուլիսի 24. — Ալավերդու թատրոնում, Գ. Զանիրեկյանը (Օթեյլո) տեղի թատրոնի դերասանների հետ: Ցագո — Ա. Արմենյան, Դեզդեմոնա — Ա. Ոսկանյան:

ԳԱՔ, Ա. Ոսկանյանի ֆոնդ:

Հուլիսի 29. — Շուլավերում (Շահումյան քաղաք), նույն խումբը:

ԳԱՔ, Ա. Ոսկանյանի ֆոնդ:

Օգոստոս. — Երևանի Առաջին պետթատրոնի Հյուրախաղերը, Գ. Զանիրեկյանի (Օթեյլո) ղեկավարությամբ — Ղափանի, Գորիսի, Միսիանի, Ազիզբեկովի (այժմ՝ Վալք), Միկոյանի (Եղեգնաձոր), Մարտունու, Նոր Բայազետի (Գավառ) չրջաններում:

Կասիո — Հ. Ավագյան, Ցագո — Մ. Զանան, Դեզդեմոնա — Սյուզան Գարագաչ, էմիլյա — Անահիտ Մկրտումյան, Բրաբանցիո և Մոնտանո — Լ. Մարյան, Ռոզրիգո — Վ. Դասոյան, Լոդովիկո — Մուրադ Կոստանյան:

Խորհրդային արվեստ, № 17, էջ 10:

Սեպտեմբերի 23. — Կիրովականում, Հ. Արեյանի վերջին ելույթն Օթեյլոյի դերում այդ թատրոնում:

Նոյեմբերի 17. — Սենթ Անտուանի (Մարսելի արվարձան) Ռութ Նասիոնալ սրահում, ՀՕԿ-ի (Հայ օգնության կոմիտե) «Շիրվանզադե» թատերախումբը, Թրագոչի (Հարություն Թրագոչյան) բեմադրությամբ:

Օթեյլո — Թրագոչ:

Զանգու, № 22:

Դեկտեմբերի 19. — Աբաղանի Հայոց դպրոցի սրահում, Մ. Մարությունը (Օթեյլո) տեղի թատերական խմբի հետ:

Վենետիկի դուքս — Հայկ Աղամյան, Բրաբանցիո — Մաթոսաղա, Կասիո — Ներսես Շաղգոյան, Ցագո — Հովհաննես Մուրադյան, Լոդովիկո — Նաչիկ Հովնանյան, Ռոզրիգո — Մ. Գասպարյան, Մոնտանո — Մինաս Մանուկյան, Դեզդեմոնա — Հասմիկ Մուրադյան, էմիլյա — Արմենուհի Նաչատրյան:

Ալիք, № 132, 135:

1936

Փետրվարի 28. — Սուխումի հայկական թատրոնում, Հմայակ Շահենի (Բրաբանցիո) բեմադրությամբ:

Օթեյլո — Մաթևոս Սանամյան, Վենետիկի դուքս — Վ. Նիկողոսյան, Կասիո — Բորման, Ցագո — Օննիկ Վարդանյան, Մոնտանո — Հմայակ Դանիբեյան, Ռոզրիգո — Սիմոն Ալբերտյան, Լոդովիկո — Արտո, Դեզդեմոնա — Անահիտ Սանամյան, էմիլյա — Ժաննա (Թովմասյան):

ԳԱՔ, Մ. Սանամյանի ֆոնդ:

Մարտի 12. — Ահվազի Հայոց դպրոցի սրահում, Մ. Մարությունը (Օթեյլո) Աբաղանի խմբով:

Ալիք, № 167:

Մայիսի 3. — Սուխումի հայկական թատրոնում, Վ. Փափագյանի (Օթեյլո) մասնակցությամբ:

Վենետիկի դուքս - Վ. Նիկողոսյան, Բրաբանցիո - Լևոն Բախչինյան, Կասիո - Կարապետ Զանանյան, Յագո - Սամսոն Սարգսյան, Լողովիկո - Վարդան Տրդատյան, Ռոդրիգո - Սիմոն Ալբերտյան, Մոնտանո - Արամ Ասատրյան, Ա. սենատոր - Պավլուչա Թադևոսյան, Դեզդեմոնա - Մարինե Հակոբյան, Էմիլյա - Էլզա Շահնե:

ԳԱԹ, Քատերական բաժնի ծրագրերի Փոնդ, № 3149:

Հունիսի 17. - Թիֆլիսի պետթատրոնում, Վ. Փափագյանի (Օթեյլո) մասնակցությամբ, բեմադրությունը՝ Հարություն (Արտեմ) Բերոյանի (Յագո):

Վենետիկի դուքս - Մնացական Մարության, Բրաբանցիո - Լևոն Ալավերդյան, Կասիո - Վ. Գալստյան, Ռոդրիգո - Հենրի Ասլանյան, Մոնտանո - Տաճատ Վարդազարյան, Լողովիկո - Ա. Քաջվորյան, Գրացիանո և Բ. սենատոր - Գ. Բադալյան, Ա. մունետիկ - Լ. Բաբայան, Ա. սենատոր - Անտոն Պարոնբեկյան, Բ. մունետիկ - Հայկ Ումիկյան, Դեզդեմոնա - Մ. Մոճոյան, Էմիլյա - Ա. Հակոբյան:

Պրոլետար, № 148:

1937

Հունվարի 21. - Թեհրանի Դավթյան դպրոցում, Մ. Մարությանի (Օթեյլո) բեմադրությամբ:

Վենետիկի դուքս - Հարրի, Բրաբանցիո և Լողովիկո - Բազրատ Ավագյան, Կասիո - Հրանտ Սրվանձտյան, Յագո - Ռուբեն Աթայան, Մոնտանո - Սիրաք Բեդվին, Ռոդրիգո - Հովսեփ Հարությունյան, Դեզդեմոնա - Սոֆիկ Հովհաննիսյան, (Էմիլյա - Ժենյա Մանար):

Ալիք, № 304:

Հուլիսի 8. - Նախիջևանում, Երևանի Սունդուկյանի անվան թատրոնի հյուրախաղերը, Գ. Զանիբեկյանի (Օթեյլո) ղեկավարությամբ:

Բրաբանցիո - Լ. Մարյան, Կասիո - Հ. Ավագյան, Յագո - Հայկ Բեյլերյան, Լողովիկո - Վ. Դասոյան, Ռոդրիգո - Գ. Աֆրիկյան, Դեզդեմոնա - Ս. Գարազաչ, Էմիլյա - Ա. Մկրտումյան:

Շարճ դափըսը (Արևելքի դուռ), № 158:

Հուլիս. - Նույն խումբը Գորիսում և Կապանում:

- Կալկաթայի Հայկական Մարդասիրական ճեմարանի սրահում, Կոստանյան դերասանական ընտանիքը տեղի թատերասերների խմբի հետ:

Օթեյլո - Միք. Կոստանյան, Վենետիկի դուքս - Հայկ Սարոյան, Բրաբանցիո և Յագո - Վոլոդյա Կոստանյան, Կասիո - Ջեքեղիա Հանանյան, Ռոդրիգո - Ա. Մկրտչյան (Անդրանիկ Սարյան), Մոնտանո - Զ. Գրիգորի (Հովհաննես Գրիգորյան), Լողովիկո - Օչին Սուրենյան, Նավաստի - Աղանուր Հարությունյան, Սենատոր - Ամովս Ասատուր (Լոնդոն), Զինվոր - Ղազար Ղազարյան:

Անդրանիկ Սարյանի հաղորդումը:

1938

Փետրվարի 20. - Կահիրեի էգլեքիեի թատրոնում, Մ. Մարությանը (Օթեյլո) տեղի դերասանների հետ:

Բրաբանցիո - Սեպուհ Շալճյան, Կասիո - Բյուզանդ Չեքիճյան (Կոանյան), Յագո - Վահրամ Գալփագյան, Դեզդեմոնա - Ռոզա Մարության, Էմիլյա - Արաքսի Օհանյան: Մասնակցել են նաև՝ Ասատուր Օհանյանը, Միքայել Միքայելյանը, Կյուրեղյանը:

Արաքս, № 10, 12:

Մայիսի 6. - Ալեքսանդրիայի Ալհամայրա թատրոնում, նույն խումբը:

Հուսաբեր, մայիսի 6:

– Աթենքում, Մ. Մարուիթյանը (Օթեյլո) տեղի «Արտավազը» թատերախմբի հետ: Դեզդեմոնա – Ռոզա Մարուիթյան: Մասնակցել է նաև՝ Սողոմոն Կեմճյանը:

Ալբ, 1994, № 223:

– Վառնայի պետական թատրոնում, Մ. Մարուիթյանի (Օթեյլո) բեմադրություններ:

Դերասան թատերադեր Մ. Մարուիթյան, իր բեմական և գրական գործունեության 50-ամյակի առթիվ, 1918–1968, Թեհրան, 1969, էջ 41:

1939

Հունվարի 25. – Լենինականի թատրոնում, Արմեն Արմենյանի (Ցազո) ստեղծագործական երեկոյին:

Օթեյլո – Գ. Զանիբեկյան, Դեզդեմոնա – Ա. Ոսկանյան:

Մարտի 26. – Թեսալոնիկում, Մ. Մարուիթյանը (Օթեյլո) և Ռ. Մարուիթյանը (Դեզդեմոնա) տեղի թատերասերների հետ:

– Աթենքի «Ալիքիսի» թատրոնում, Մարուիթյանները տեղի թատերախմբի հետ:

Բրաբանցիո – Հովհաննես Չաքրրյան, Կասիո – Կարո Գասապյան, Ցազո – Նալպանտյան, էմիլյա – Գասապյան:

– Սալոնիկի «Սպիտակ աշտարակ» թատրոնում, Մարուիթյանները նույն խմբով:

Նավասարդ, 1987, № 53, էջ 19:

– Քսանթիում և Քոմոթինայում, նույն խմբով:

Դերասան թատերադեր Մ. Մարուիթյան... Թեհրան, 1969, էջ 53:

Հունիսի 4. – Բուխարեստի Լիզա Քուլթուրալի մեջ (Յորգայի թատրոնում), Մ. և Ռ. Մարուիթյանները տեղական ուժերի հետ:

Ներկայացվել է նաև՝ Կոնստանցայում:

Մ. Մարուիթյան, Երբ իջնում է վարագույրը, Բ. Հատոր, Թեհրան, 1972, էջ 222:

Հուլիսի 2. – Պլովդիվի ազգային թատրոնում, Մ. և Ռ. Մարուիթյանները տեղական ուժերի հետ: Ցազո – Գ. Շարոյան:

Սոֆիայում, Մարուիթյանների ներկայացումը: Ցազո – Եղուարդ Չափրաստ:

Վառնայում, Մարուիթյանների ներկայացումը:

Պաշտանյան մամուլ, № 426: Մ. Մարուիթյան, Երբ իջնում է վարագույրը, Բ. Հատոր, Թեհրան, 1972, էջ 216:

1940

Հունվարի 17. – Լենինականի թատրոնում, Գ. Զանիբեկյանի (Օթեյլո), Ա. Արմենյանի (Ցազո) և Ս. Գարագաչի (Դեզդեմոնա) մասնակցությամբ:

Փետրվարի 28. – Բաքվի Լ. Երամյանի անվան Հայպետթատրոնում (Թարգմ. Ս. Սուլխանյան), բեմադրությունը՝ Ցա. Ցարոսլավսկու, ռեժիսոր՝ Ժասմեն, նկարիչ՝ Արսեն Հովհաննիսյան, երաժշտությունը՝ Անտոն Մայիլյանի:

Օթեյլո – Պորեն Հարությունյան, Ալեքսանդր Հովհաննիսյան, Բրաբանցիո – Վահան Եսայան, Կասիո – Արո Աղաբեկյան, Ցազո – Արտաշես Արևշատյան, Ռոզրիգո – Աղասի Բաղայան, Մոնտանո – Աշոտ Ղազարյան, Դեզդեմոնա – Ժասմեն, էմիլյա – Նվարդ Սանթուրյան:

Ներկայացման ծրագիրը:

Ապրիլի 1. – Երևանի Սունդուկյանի անվան թատրոնի նոր բեմադրության դերաբաշխում: Դերերից հրաժարվել են՝ Դավիթ Մալյանը (Կասիո), Վաղարշ Վաղարշյանը (Ցազո):

Հունիսի 27. – Երևանի Սունդուկյանի անվան թատրոնի նոր բեմադրության հասարակական դիտումը:

Օթեյլո – Հ. Ներսիսյան, Վենետիկի դուքս – Վ. Մարգունի, Բրաբանցիո – Լ. Մարյան, Ցազո – Մ. Մանվելյան, Կասիո – Վ. Վարդանյան, Ռոզրիգո – Վ. Բազրատունի, Դեզդեմոնա – Ռուզաննա Վարդանյան, էմիլյա – Վարյա Մելքունյան, Բիանկա – Մայրանուշ Պարոնիկյան:

Սորհրդային Հայաստան, № 180:

Հուլիսի 10. — Երևանի Սունդուկյանի անվան թատրոնում (Թարգմ. Հ. Մասեհյան), բեմադրությունը՝ Արմեն Գուլակյանի, նկարիչ՝ Միքայել Արուտչյան, երաժշտությունը՝ Ալ. Սպենդիարյանի:

Օթեյլո — Հրաչյա Ներսիսյան, Գ. Զանիրեկյան, Վենետիկի դուքս — Տ. Այվազյան, Բրաբանցիո — Հ. Ավազյան, Կասիո — Վ. Վարդանյան, Ռոդրիգո — Գ. Աֆրիկյան, Վաչե Բազրատունի, Մոնտանո — Վ. Դասոյան, Անդրանիկ Նանաջանյան, Լոդովիկո — Գարուշ Սաժակյան, Գրաքիանո — Հայկ Բեյլերյան, Սպա — Գ. Աշուղյան, Լևոն Ազարյան, Ա. սուրհանդակ և Նավաստի — Ա. Գրիգորյան, Բ. սուրհանդակ և Սպա — Սահակ Զառայան, Բ. սենատոր — Զավեն Օհանյան, Գ. սենատոր — Ստեփան Աջաբխանյան, Դ. սենատոր — Հենրիկ Հովհաննիսյան, Ե. սենատոր — Ժիրայր Միրզախանյան, Քարտուղար սենատում և Սպասավոր — Արսեն Բազրատունի, Պանդոկապետ — Վանյա Դանիելյան, Դեզդեմոնա — Ա. Ոսկանյան, Ռուզաննա Վարդանյան, Ս. Գարազաչ, էմիլյա — Ա. Մկրտումյան, Վարյա Մելքումյան, Բիանկա — Մայրանուշ Պարոնիկյան, Անահիտ Դատյան (Դատավորյան):

КОМУДИСТ, № 162. ԳԱԹ, Փատերական բաժնի ծրագրերի ֆոնդ, № 1239:

Օգոստոսի 2. — Ստեփանակերտի թատրոնում, Բաքվի թատրոնի դերասան Ալ. Հովհաննիսյանի (Օթեյլո) մասնակցությամբ:

Օգոստոսի 11. — Լենինականի թատրոնում, Վ. Փափազյանի 2000-րդ ելույթը Օթեյլոյի դերում:

Բանվոր, № 183, 192:

Սեպտեմբերի 19. — Երևանի Սունդուկյանի անվան թատրոնում: Բիանկա — Անահիտ Դատյան:

1941

Հունվարի 5. — Սունդուկյանի անվան թատրոնում, նոր դերակատարներ՝

Ցազո — Հայկ Բեյլերյան, Դեզդեմոնա — Ամայյա Արազյան:
Հունվարի 12. — Գրաքիանո — Զավեն Օհանյան, Դեզդեմոնա — Սյուզան Գարազաչ:

Հունվարի 15. — Ստեփանակերտի թատրոնում (Թարգմ. Հ. Մասեհյան), բեմադրությունը՝ Հրայր Գրիգորյանի, նկարիչ՝ Սուրեն Հովհաննիսյան:

Օթեյլո — Լևոն Սարգսյան, Արչակ Արչակունի, Վենետիկի դոժ — Լ. Հարությունյան, Բրաբանցիո — Հ. Մելոյան, Կասիո — Վ. Հովհաննիսյան, Ցազո — Աշոտ Միրզոյան, Մոնտանո — Լեոնիդ Ռշտունի, Դեզդեմոնա — Արուս Ղազումյան, էմիլյա — Օվսաննա Սարգիսբեկյան:

Սովետական Ղարաբաղ, № 25:

Փետրվարի 3. — Երևանի Սունդուկյանի անվան թատրոնում, Արուս Ոսկանյանի (Դեզդեմոնա) բեմական գործունեության 30-ամյակին:

Ապրիլի 19. — Երևանի Սունդուկյանի անվան թատրոնի ստուգողական ներկայացումը մոսկովյան հյուրախաղերի համար: Բեմադրությունը՝ Ա. Գուլակյանի, նկարիչներ՝ Միք. Արուտչյան, Պատվական Անանյան, երաժշտությունը՝ Ալ. Սպենդիարյանի, դիրիժոր՝ Գ. Ցազուրյան:

Օթեյլո — Գ. Զանիրեկյան, Բրաբանցիո — Հովհ. Ավազյան, Կասիո — Վ. Վարդանյան, Ցազո — Ավ. Ավետիսյան, Ռոդրիգո — Գ. Աֆրիկյան, Դեզդեմոնա — Ա. Ոսկանյան, էմիլյա — Ա. Մկրտումյան:

Ապրիլի 20. — Երկրորդ կազմ:

Օթեյլո — Հր. Ներսիսյան, Բրաբանցիո — Լ. Մարյան, Ցազո — Մ. Մանվելյան, Ռոդրիգո — Վ. Բազրատունի, Դեզդեմոնա — Ռ. Վարդանյան, էմիլյա — Վ. Մելքումյան:

Ապրիլի 22. — Երրորդ կազմ:

Օթեյլո — Վահրամ Փափազյան, Ցազո — Մ. Մանվելյան, Դեզդեմոնա — Ա. Ոսկանյան: (Վարազույրը բացվել է 16 անգամ):

Սովետական Հայաստան, № 121:

Հունիսի 10, 11, 17. — Մոսկվայի Փոքր թատրոնում, Երևանի Սունդուկյանի անվան թատրոնի Հյուրախաղերին, Օթելլոների նույն Հերթականությամբ:

Правда, № 164.

(Հունիսի 10-ի և 11-ի մասնակիցները՝ Վենետիկի դոժ - Վ. Մարգունի, Բրաբանցիո - Հ. Ավագյան (10), Լ. Մարյան (11), Սենատորներ - Վ. Դանիելյան, Զ. Օհանյան, Քոչարյան, Հովհաննիսյան, Ժ. Միրզախանյան, Գրացիանո - Հ. Բեյլերյան, Լոդովիկո - Գ. Ուստակյան, Օթելլո - Գ. Զանիրեկյան (10), Հ. Ներսիսյան (11), Կասիո - Վ. Վարդանյան, Յագո - Ա. Ավետիսյան, Մոնտանո - Ա. Նանաջանյան, Դեզդեմոնա - Ռ. Վարդանյան (10), Ս. Գարագաշ (11), Էմիլյա - Ա. Մկրտումյան (10), Վ. Մելքումյան (11), Բիանկա - Մ. Պարոնիկյան (10), Եվգինե Սեբար (11), Ազնվականներ Կիպրոսում - Գ. Աշուղյան, Հ. Զառայան, Հովհաննիսյան, Ասլանյան, Կիպրացուհիներ - Բելլա Իսահակյան, Արուս Մկրտչյան, Մատուրյան, Սպա սենատում - Հովհաննիսյան, Դեսպաններ - Գրիգորյան, Զառայան, Քարտուղար սենատում - Վ. Բազրատունի, Պանդոկապետ - Վ. Դանիելյան: Հունիսի 17-ին՝ Օթելլո - Վ. Փափազյան:

Программы Московских театров, М., № 24.

Հունիսի 13. — Մոսկվայի Դերասանի տանը, Հանդիպում Սունդուկյանի անվան թատրոնի ստեղծագործական կոլեկտիվի հետ: Ոոսք Իոսիֆ Ալտմանի:

Օթելլո - Գ. Զանիրեկյան, Յագո - Ա. Ավետիսյան, Դեզդեմոնա - Ա. Ոսկանյան, Էմիլյա - Ա. Մկրտումյան:

Հուլիսի 13. — Փարիզի Մյուսթրուալիթեի թատրոնում, Փարիզահայ դերասանների ընկերակցությունը Արչավիր Շահխաթունու (Օթելլո) բեմադրությամբ:

Վենետիկի դուքս - Ստեփան Պալապանյան, Պրապանցիո և Լուտովիկո - Սարիմ Մաքսուտյան, Կասիո - Ս. Մարինյան, Յագո - Հակոբ Լաթիֆյան, Կրացիանո - Հ. Սարյան, Մոնտանո - Մանուկ Մանպաշ (Պաշրպետություն), Ռոդրիգո - Գրիգոր-

Վահան (Մաքսուտյան), Ա. ծերակուտական - Գ. Պոյաճյան, Բ. ծերակուտական - Կ. Արչակյան, Դեզդեմոնա - Յոլինե Լաթիֆյան, Էմիլյա - Ա. Գլըճյան, Սուրհանդակ - Ս. Տեմիրճիպաշյան:

ԳԱԹ, Խ. Փափազյանի ֆոնդ:

1942

Հունվարի 22. — Երևանի Ալ. Սպենդիարյանի անվան օպերայի և բալետի թատրոնում, Մոսկվայի Գեղարվեստական և Փոքր թատրոնների դերասանների հետ Հանդիպման երեկոյին, սունդուկյանցիների կատարմամբ, տեսարան:

Օթելլո - Գ. Զանիրեկյան, Յագո - Ա. Ավետիսյան, Դեզդեմոնա - Ռ. Վարդանյան:

Коммунист, № 19.

Մարտի 19. — Թեհրանի Հայ ակումբում, Մ. Կոստանյանի դեկավարությամբ Հայ դրամատիկ խումբը:

Օթելլո - Մ. Կոստանյան, Դեզդեմոնա - Մարգո Կոստանյան, (Յագո - Վ. Կոստանյան), Էմիլյա - (Ժենյա Մանար): Մասնակցել են նաև՝ Քր. Մանարը, Ա(սո) Հովհաննիսյանը, Վահան Թաղևոսյանը և ուրիշներ:

Ալիք, 1977, № 204:

Հունիսի 28. — Ամո Նարազյանի անվան պետաշրջիկ թատրոնում, բեմադրությունը՝ Աշխեն Նարազյանի, նկարիչ՝ Արթուր Բարյան:

Օթելլո - Ամո Նարազյան, Բրաբանցիո - Գրիգոր Պողոսյան, Կասիո - Գուրգեն Զանոյան, Յագո - Անդրանիկ Նանաջանյան, Ռոդրիգո - Աղասի Կլեկչյան, Լոդովիկո - Աշոտ Մկրտչյան, Մոնտանո - Ս. Գրիգորյան, Դեզդեմոնա - Ժենյա Գևորգյան, Էմիլյա - Վ. Բեգլարյան, Բիանկա - Մ. Վարդանյան:

ԳԱԹ, ճրագիր:

Հուլիսի 27. — Ապարանի շրջանում, Սունդուկյանի անվան թատրոնի դերասանական խումբը, Գ. Զանիբեկյանի (Օթեյլո) ղեկավարությամբ:

Օգոստոսի 21. — Նույն խումբը, Վաղարշապատում, սեպտեմբերի 5-ին՝ Արթիկում, 9-ին՝ Մարալիկում, 11-ին՝ Համամլուում, 11-ին՝ Կիրովականում:

Սովետական Հայաստան, № 181:

Օգոստոս. — Իջևանի շրջանի գյուղերում, Ա. Նարազյանի անվան պետշրջիկ թատրոնը:

Օթեյլո — Ա. Նարազյան, Դեզդեմոնա — Ժ. Գևորգյան:

Հարվածային կոլխոզնիկ, № 25:

Օգոստոսի 28. — Լենինականում, Երևանի Սունդուկյանի անվան թատրոնի դերասանական խումբը:

Օթեյլո — Հ. Ներսիսյան, Բրաբանցիո — Հ. Ավագյան, Կասիո — Վ. Վարդանյան, Յագո — Ա. Ավետիսյան, Ռոդրիգո — Գ. Գաբրիելյան, Լոդովիկո — Մ. Կոստանյան, Դեզդեմոնա — Ռ. Վարդանյան, Էմիլյա — Հ. Գարագաչ:

Բանվոր, № 106:

— Սունդուկյանի անվան թատրոնում, նոր դերակատարներ՝ Հոկտեմբերի 1. — Մոնտանո — Սուրեն Ասլանյան:

Հոկտեմբերի 4. — Լոդովիկո — Ալեքսանդր Աղամյան:

Հոկտեմբերի 9. — Կասիո — Գևորգ Աշուղյան:

Հոկտեմբերի 20. — Գրացիանո — Վարդգես Շողերյան:

Նոյեմբերի 20. — Գրացիանո — Ժ. Ֆրանգուլյան:

1943

Ապրիլի 18. — Փարիզի Մյուլթյուալիթեի թատրոնում, Փարիզահայ դերասանների ընկերակցությունը Ա. Շահխաթունու (Օթեյլո) բեմադրությամբ:

Վենետիկի դուքս — Ստեփան Պալապանյան, Պրապանցիո և Լոդովիկո — Ս. Մաքսուտյան, Կասիո — Մանուկ Մանպաչ, Յա-

գո — Հ. Լաթիֆյան, Կրացիանո — Հակոբ Պոյաճյան, Բոտրիկո — Սիրակ Սուրենյան, Մոնտանո — Ավետիս Մխիթրյան, Սուրհանդակ — Շ. Սինանյան, Սպա — Ն. Հապեչյան, Տեգլոմոնա — Ց. Լաթիֆյան, Էմիլյա — Ա. Գրլըճյան:

ԳԱԹ, Մ. Մանպաչի ֆոնդ:

Օգոստոսի 10. — Վաղարշապատում, Սունդուկյանի անվան թատրոնի դերասանական խումբը:

Օթեյլո — Գ. Զանիբեկյան, Դեզդեմոնա — Ռ. Վարդանյան: Նույն խումբը՝ օգոստոսի 19-ին — Ղամարլուում, հոկտեմբերի 6-ին — Հոկտեմբերյանում:

ԳԱԹ, Ռ. Վարդանյանի ֆոնդ:

1944

Հունվարի 2. — Կ. Պոլսի Մայր եկեղեցու վարժարանի սրահում, ցերեկը, դաստիարակչուհի Արմենուհի Չոլաքյանի բեմադրությամբ:

Կավուռ, № 3, էջ 4:

Հունվարի 9. — Թեհրանի նոր թատրոն «Հոնար»-ում, Միքայել Կոստանյանի (Օթեյլո) ղեկավարությամբ դերասանական խումբը:

Կասիո — Վաչե Ատոմյան, Յագո — Վ. Կոստանյան, Դեզդեմոնա — Ամազոն Մելիքյան, Էմիլյա — Լիդա Աթայան, Լոդովիկո և Վենետիկի դուքս — Վահան Թադևոսյան: Մասնակցել են նաև՝ Արմենակ Դոխասանյանը, Ս. Պետխեմյանը, Իշխան Ղարիբյանը:

Վերածնունդ, № 583, 584: Ալիք, 1977, № 236:

Ապրիլի 26. — Երևանի Սունդուկյանի անվան թատրոնում, Շեքսպիրի ծննդյան 380-ամյակի առթիվ Համառուսաստանյան և Հայկական թատերական ընկերությունների Համատեղ կազմակերպած Համամիութենական 6-րդ ֆեստիվալի և գիտական նստաշրջանի ներկայացումների շարքից, առաջին կազմ՝

Օթեյլո - Գ. Զանիրեկյան, Բրաբանցիո - Հ. Ավագյան, Կասիո - Վ. Վարդանյան, Յագո - Մ. Մանվելյան, Ռոդրիգո - Գ. Աֆրիկյան, Դեզդեմոնա - Ռ. Վարդանյան, Էմիլյա - Ա. Մկրտումյան, Բիանկա - Մայրանուշ Պարոնիկյան:

Ապրիլի 27. - երկրորդ կազմ՝

Օթեյլո - Հ. Ներսիսյան, Բրաբանցիո - Լ. Մարյան, Կասիո - Վ. Վարդանյան, Յագո - Ա. Ավետիսյան, Ռոդրիգո - Վ. Բազրատունի, Դեզդեմոնա - Ռ. Վարդանյան, Էմիլյա - Վ. Մելքունյան:

Космогониет, № 92.

Օգոստոսի 4. - Ղամարյուում (Արտաշատ), Սունդուկյանի անվան թատրոնի ղերասանական խումբը:

Օթեյլո - Գ. Զանիրեկյան, Դեզդեմոնա - Ռ. Վարդանյան: Նույն խումբը՝

Օգոստոսի 15. - Ախալցխայում:

Օգոստոսի 27. - Ախալքալաքում:

ԳԱԹ, Ռ. Վարդանյանի ֆոնդ:

1945

Մարտի 12. - Թեհրանի Հայ ակումբում, Կոստանյան ղերասանական խումբը տեղի ղերասանների հետ:

Արաբս, № 12:

Ապրիլի 21-22. - Թեհրանի «Նադեր» կինոթատրոնում, Մ. Մարությանի (Օթեյլո) բենեֆիսին, իր բեմադրությամբ:

Յագո - Ռուբեն Աթայան, Դեզդեմոնա - Ռոզա Մարության, Էմիլյա - Լիդա Աթայան: Մասնակցել են նաև՝ Արմեն Մկրտումյանը, Անուշավան Հարությունյանը, Արտուշ Թերզյանը:

Ալիք, 1977, № 245:

Մայիս. - Ստեփանակերտի թատրոնում, Բաքվի Հայկական թատրոնի ղերասան Նորեն Հարությունյանի (Օթեյլո) մասնակցությամբ:

Սովետական Ղարաբաղ, № 65:

426

Օգոստոսի 8. - Քանաքեռում (այժմ՝ Երևանի տարածքում), Սունդուկյանի անվան թատրոնի ղերասանական խումբը Վալիկ Վարդանյանի (Կասիո) ղեկավարությամբ:

Օթեյլո - Հ. Ներսիսյան, Յագո - Ա. Ավետիսյան, Դեզդեմոնա - Ռ. Վարդանյան, Էմիլյա - Վ. Մելքունյան, նույն խումբը՝

Օգոստոսի 14. - Ստեփանակերտում:

Օգոստոսի 21. - Կիրովաբադում (այժմ՝ Գյանջա):

Օգոստոսի 31. - Նանյարում:

Բանվորական Կիրովաբադ, № 48, 51:

Օգոստոսի երկրորդ կես. - Լենինականում, Սունդուկյանի անվան թատրոնի ղերասանական խումբը Գ. Զանիրեկյանի (Օթեյլո) ղեկավարությամբ:

Վենետիկի դուքս և Մոնտանո - Վ. Մարգունի, Բրաբանցիո - Լ. Մարյան, Կասիո - Գևորգ Աչուրյան, Յագո - Ա. Արմենյան, Օրի Բունիաթյան, Ռոդրիգո - Գ. Նաժակյան, Արարատ Բարսեղյան, Գրաջիանո և Բ. սենատոր - Հարություն Հայրապետյան, Ա. սենատոր - Արսեն Բազրատունի, Դեզդեմոնա - Մ. Պարոնիկյան, Էմիլյա - Ա. Մկրտումյան, Բիանկա - Լյուսյա Հովհաննիսյան:

Գրական թերթ, № 24: ԳԱԹ, Թատերական բաժնի ծրագրերի ֆոնդ:

Սեպտեմբերի 24. - Սունդուկյանի անվան թատրոնում, «Օթեյլոյի» վերջին բեմադրության 100-րդ ներկայացումը:

Դեկտեմբերի 27. - Բաքվի Երամյանի անվան Հայկական թատրոնում (Թարգմ. Ս. Սուլխանյան), Վ. Փափազյանի (Օթելլո) մասնակցությամբ: Բեմադրությունը՝ Ժիրայր Ավետիսյանի, նկարիչ՝ Արսեն Հովհաննիսյան, երաժշտությունը՝ Անտոն Մալիլյանի:

Վենետիկի դուքս - Բենիկ Մելքունյան, Բրաբանցիո - Վահան Եսայան, Կասիո - Արո Աղաբեկյան, Յագո - Ալեքսանդր Հովհաննիսյան, Մոնտանո - Աշոտ Ղազարյան, Ռոդրիգո - Աղասի Բաղայան, Լոդովիկո - Աշոտ Առստամյան, Ա. սենատոր - Նիկիտա Առստամյան, Բ. սենատոր - Մամիկոն Ուեչումյան, Ա. սպա - Ամիր Մկրտչյան, Բ. սպա - Երվանդ Հովհան-

427

նիսյան, Գ. սպա – Ռուբեն Հայրապետյան, Դեզդեմոնա – Սոնյա Արզումանյան, Էմիլյա – Նվարդ Սանթուրյան, Բիանկա – Թագուշ Սահակյան: (Սենատի տեսարանում զինվորի, Կիպրոսի տեսարանում զինվորներին զինի մատուցող խափշիկ մատրովակի անխոս դերերում – Բ. Հ.):

(Հայրենական պատերազմի ավարտից հետո, Փափազյանի առաջին ելույթն Անդրկովկասում, 8 գիշեր անընդմեջ: Մի ներկայացման ավարտին, ուժիտոր Ալեքսանդր Տուգանովը – վաղեմի ծանոթ – չոքելով բեմի վրա, խոնարհվել է նրա մեծության առաջ):

Կոմունիստ, № 202: (Իմ անձնական հուշերը – Բ. Հ.):

1946

Հունվարի 19. – Երևանի Սունդուկյանի անվան թատրոնում, Վ. Փափազյանի (Օթեյլո) մասնակցությունը:

Վենետիկի դուքս – Տ. Այվազյան, Բրաբանցիո – Հ. Ավազյան, Կասիո – Վ. Վարդանյան, Ցագո – Ա. Ավետիսյան, Ռոդրիգո – Գ. Աֆրիկյան, Լոդովիկո – Գ. Ուստաևյան, Մոնտանո – Վ. Դասոյան, Գրացիանո – Ալ. Աղամյան, Դեզդեմոնա – Ռ. Վարդանյան, Էմիլյա – Ա. Մկրտումյան, Բիանկա – Եվգինե Սերբար (Բարսեղյան):

Հունվարի 20. – Երկրորդ կազմը՝ Կասիո – Գ. Աշուղյան, Բրաբանցիո – Լ. Մարյան, Էմիլյա – Վ. Մելքումյան:

Սունդուկյանի անվ. թատրոնի թանգարանի նյութեր:

Մարտի 4. – Բաքվի Հայկական թատրոնում, Վ. Փափազյանի (Օթեյլո) մասնակցությունը, հոգուտ սովետական բանակից զորացրված ճակատային ղերասանների ընտանիքներ:

ԳԱԹ, Վ. Փափազյանի ֆոնդ:

Ապրիլի 28. – Ալեքսանդրիայի Լիսե Ֆրանսեի թատրոնում Համազգայինի թատերախումբը Օննիկ Վոլթերի (Օթեյլո) բեմադրությունը:

Վենետիկի դուքս և Մոնտանո – Գ. Թուխմանյան, Բրաբանցիո և Գրացիանո – Մարտիրոս Շատախցյան, Կասիո – Վ. Գասապյան, Ցագո – Ս. Սարգիսյան, Ռոդրիգո – Ե. Հեքիմյան, Լոդովիկո – Վ. Աճեմյան, Դեզդեմոնա – Պետրիս Վոլթեր, Էմիլյա – Մ. Շահապոյան:

Սավանակ, № 24:

Հունիսի 13. – Կիրովաբադի (Գյանջա) Հայկական պետ-թատրոնում, Վ. Փափազյանի (Օթեյլո) մասնակցությունը: Բեմադրությունը՝ Աղասի Ալայանի, նկարիչ՝ Գ. Կարապետյան:

Վենետիկի դուքս – Ս. Պիճիկյան, Բրաբանցիո – Մ. Սահակյան, Կասիո – Պ. Աբաղյան, Ցագո – Լևոն Աբրահամյան, Մոնտանո – Սուրեն Գևորգյան, Ռոդրիգո – Ա. Փչեմյան, Գրացիանո – Մ. Գրիգորյան, Լոդովիկո – Գ. Բարսումյան, Դեզդեմոնա – Հր. Բարաջանյան, Էմիլյա – Ա. Ղևոնդյան:

Հուլիսի 5. – Բաքվի Հայկական թատրոնում, Վ. Փափազյանի (Օթեյլո) մասնակցությունը:

Նոր ղերակատարներ՝ Վենետիկի դուքս – Ռաֆայել Հարությունյան, Լոդովիկո – Լեոնիդ Ռչտունի:

Կոմունիստ, № 130:

Հուլիսի 30. – Նոր Բայազետում (Գավառ), Սունդուկյանի անվան թատրոնի ղերասանական խումբը Գ. Զանիրեկյանի (Օթեյլո) ղեկավարությունը:

Վենետիկի դուքս և Մոնտանո – Վ. Մարգունի, Բրաբանցիո – Լ. Մարյան, Ա. սենատոր – Արսեն Բազրատունի, Կասիո – Գ. Աշուղյան, Ցագո – Օ. Բունիաթյան, Ռոդրիգո – Գ. Ուստաևյան, Գրացիանո և Բ. սենատոր – Հ. Հայրապետյան, Լոդովիկո – Ա. Բարսեղյան, Դեզդեմոնա – Մ. Պարոնիկյան, Էմիլյա – Ա. Մկրտումյան, Բիանկա – Լ. Հովհաննիսյան:

Բայազետի կոլտոգնիկ, № 37:

Սեպտեմբերի 7. – Կիրովականի (Վանաձոր) Արեւյանի անվան թատրոնում, բեմադրությունը՝ Առնոլդ Մարտիրոսյանի, նկարիչ՝ Սերգեյ Արուտչյան:

Օթեյլո - Լևոն Սարգսյան, Վենեստիկի դուքս - Գեղամ Նալբանդյան, Բրաբանցիո - Ա. Նալչաջյան, Կասիո - Գրիգոր Միրզոյան, Յագո - Ա. Շագաֆյան, Լոդովիկո - Ե. Մելքոնյան, Ռոդրիգո - Պ. Պողոսյան, Մոնտանո - Աշոտ Գևորգյան, Դեզդեմոնա - Մարուսյա Մարտիրոսյան, Էմիլյա - Արուս Ուուդանյան, Բիանկա - Ա. Կոոյան:

КОНКУРС, № 210.

Նոյեմբերի 7. - Կիրովականի թատրոնում, երկրորդ կազմ՝ Օթեյլո - Արչավիր Վաչյան, Կասիո - Հայկ Ավագյան, Վոլոդյա Գրիգորյան, Յագո - Հ. Բեյլերյան, Ռոդրիգո - Վ. Աղաջանյան, Դեզդեմոնա - Ա. Նալչաջյան, Արեգ Հարությունյան, Էմիլյա - Աղավնի Հովհաննիսյան, Հասմիկ Նաղաշյան:

- Հալեպի Սինեմա Օրիենթալում, Մանվել և Ռոզա Մարությանները (Օթեյլո, Դեզդեմոնա), տեղի Հայ դրամատիկ ստուդիայի ուժերով:

Մ. Մարության, Երբ իջնում է վարագույրը, Բ. Հատոր, Թեհրան, 1972, էջ 250:

1947

Հունվարի 17. - Երևանի Սունդուկյանի անվան թատրոնի բեմադրության 150-րդ ներկայացումը:

Օթեյլո - Գ. Զանիրբեկյան, Վենեստիկի դուքս - Տ. Այվազյան, Բրաբանցիո - Հովհ. Ավագյան, Կասիո - Գ. Աշուղյան, Յագո - Ա. Ավետիսյան, Ռոդրիգո - Գ. Աֆրիկյան, Մոնտանո - Վ. Դասոյան, Լոդովիկո - Գ. Սաթակյան, Դեզդեմոնա - Ռ. Վարդանյան, Էմիլյա - Ա. Մկրտումյան:

Սունդուկյանի անվ. թատրոնի նյութեր:

Մարտի 21. - Բեյրութի Դյունիա թատրոնում, Մ. Մարությանը (Օթեյլո) բեյրութահայ դերասանների հետ, իր բեմադրությանը:

Վենեստիկի դուքս - Բարսեղ Արուսյան, Սենատոր - Դավիթ Էվերեկյան, Բրաբանցիո - Սաչիկ Արարատյան, Կասիո - Ժորժ Շահապյան, Յագո - Տիրան Աճեմյան, Մոնտանո - Նիկողոս Հակոբյան, Դեզդեմոնա - Ռոզա Մարության, Էմիլյա - Լյուսի Թոսպատ:

Բուլխ, 1959, № 289, էջ 15:

Մայիսի 24. - Մարսելի Մազրնո դահլիճում, Ազգային թատերախումբը Թրագոչի (Օթեյլո) բեմադրությամբ:

ԳԱԹ, Թրագոչի ֆոնդ:

Հուլիսի 14. - Ախալքալաքում, Թբիլիսիի Հայկական թատրոնի դերասանական խումբը Աշոտ Քաջվորյանի (Օթեյլո) բեմադրությամբ:

Վենեստիկի դուքս և Կասիո - Հրաչիկ Սիմոնյան, Բրաբանցիո - Հ. Քարտաշյան, Յագո - Լևոն Ֆիդանյան, Մոնտանո - Վահրամ Եղաշատյան, Լոդովիկո - Հովսեփ Հովսեփյան, Ռոդրիգո - Հայկ Ումիկյան, Դեզդեմոնա - Ծաղիկ Վրույր, Էմիլյա - Մանուշ Աչչյան:

Նույն խումբը ներկայացրել է նաև՝

Հուլիսի 24. - Ծալկայի չրջանի Ղուչչի:

Հուլիսի 27. - Մոլոտովկա:

Հուլիսի 30. - Բելի կյուլ գյուղերում:

Օգոստոսի 9. - Շուլավերում:

ԳԱԹ, Վ. Գալստյանի ֆոնդ:

Հուլիսի 28-29. - Ախալցխայի պետթատրոնում, Թբիլիսիի թատրոնի դերասանական խումբը Արտեմ Լուսինյանի ղեկավարությամբ:

Օթեյլո - Արտեմ Լուսինյան, Ռոդրիգո - Պահարե:

ԳԱԹ, Պահարեի ֆոնդ:

Հուլիսի վերջերին. - Լենինականում, Կիրովականի Արեյանի անվան թատրոնի հյուրախաղերին:

Բանվոր, № 145:

Հունվարի 20. — Երևանի Սունդուկյանի անվան թատրոնում, Վ. Փափազյանի (Օթեյլո) մասնակցությամբ:

Հունվարի 30. — Դիլիջանում, Վ. Փափազյանը (Օթեյլո) Կիրովականի թատրոնի դերասանների հետ:

Ապրիլի 30. — Քանաքեռում, Վ. Փափազյանը (Օթեյլո) Սունդուկյանի անվան թատրոնի դերասանների հետ:

Մայիսի 8. — Աշտարակում, Սունդուկյանի անվան թատրոնի ներկայացումը: Նույն խումբը՝ մայիսի 17-ին էջմիածնում:

Մայիսի 10. — Արտաշատի Ա. Նարազյանի անվան թատրոնում, Լևոն Սարգսյանի բեմադրությամբ, նկարիչ՝ Մ. Սոսյան:

Օթեյլո — Լևոն Սարգսյան, Վենետիկի դուքս — Սեթ Հովսեփյան, Բրաբանցիո — Ջ. Տեր-Հովհաննիսյան, Սենատոր — Արտաշես Վրույր, Կասիո — Նաչիկ Պետրոսյան, Ցազո — Քաջիկ Գյուրջյան, Ռոդրիգո և Լոդովիկո — Վ. Մինասյան, Մոնտանո — Ս. Գրիգորյան, Դեզդեմոնա — Ա. Աբուլյան, էմիլյա — Շուշանիկ Դանիելյան:

Դեզդեմոնա են խաղացել նաև՝ Ս. Մեսրոպյանը և Մազա Գյուրջյանը:

Մայիս. — Հոկտեմբերյանում (այժմ՝ Արմավիր), Արտաշատի թատրոնի հյուրախաղերին:

Հունիսի 9. — Թբիլիսիի Շահումյանի (այժմ՝ Աղամյանի) անվան Հայպետթատրոնում (թարգմ. Հ. Մասեհյան), բեմադրությունը՝ Ֆերդինանդ Բոֆիկյանի, նկարիչ՝ Ռոբերտ Նալբանդյան, երաժշտությունը՝ Գուրգեն Շահբաղյանի:

Օթեյլո — Արտեմ Լուսինյան, Վենետիկի դոժ — Աչոտ Քաջվորյան, Բրաբանցիո — Լևոն Ալավերդյան, Ա. սենատոր — Վահան Գալստյան, Բ. սենատոր — Մնացական Մարության, Գ. սենատոր — Հրաչիկ Թաթարյան, Կասիո — Ռաֆիկ Պապովյան, Ցազո — Դորի Ամիրբեկյան, Ռոդրիգո — Հայկ Ումիկյան, Մոնտանո — Վահրամ Եղջատյան, Գրացիանո — Նոյ Թումանյան, Լոդովիկո — Հովսեփ Հովսեփյան, Մունետիկ — Սարգիս

Ջալալյան, Դեզդեմոնա — էմմա Ստեփանյան, էմիլյա — Ասյա Ժամկոչյան, Բիանկա — Սաթ. Գրիգորյան:

Սովետական Վրաստան, № 99: (Ներկայացման ծրագիրը):

Նոր դերակատարներ՝

Հունիսի 19. — Կասիո — Սոս Սոսյան (Ղլիջյան):

Հուլիսի 10. — Ցազո — Ֆերդինանդ Բոֆիկյան, Բրաբանցիո — Աչոտ Քաջվորյան, Բ. սենատոր — Հովսեփ Հովսեփյան, Գ. սենատոր — Նոյ Թումանյան, Բիանկա — Սերիկ Շեկոյան, Մունետիկ — Արչակ Աղիլխանյան:

Հուլիսի 15. — Մոնտանո — Հ. Հովսեփյան:

Օգոստոսի 15. — Բրաբանցիո — Արտեմ Բերոյան, Ռոդրիգո — Լևոն Ֆիդանյան:

Օգոստոսի 17. — էմիլյա — Սերիկ Շեկոյան:

Հոկտեմբերի 29. — Բ. սենատոր, Մոնտանո — Հրաչիկ Թաթարյան, Գրացիանո — Լևոն Ֆիդանյան, Լոդովիկո — Սոս Սոսյան:

Դեկտեմբերի 23. — Լոդովիկո — Լևոն Ֆիդանյան:

ԳԱԹ, Վ. Գալստյանի ֆոնդ:

Հունիսի 12. — Թբիլիսիի Հայպետթատրոնում, Արտեմ Լուսինյանի (Օթեյլո) ստեղծագործական երեկոյին:

ԳԱԹ, Թատերական բաժնի ծրագրերի ֆոնդ, № 1163:

Հունիսի 18, 19. — Թբիլիսիի Հայպետթատրոնում, Վ. Փափազյանի (Օթեյլո) մասնակցությամբ:

Հուլիսի 11. — Բորժոմիի թատրոնում, Թբիլիսիի թատրոնի հյուրախաղերին, Օթեյլո — Ա. Լուսինյան:

Վենետիկի դուքս — Վ. Գալստյան, Բրաբանցիո — Ա. Քաջվորյան, Կասիո — Ս. Սոսյան, Ցազո — Ֆ. Բոֆիկյան, Ա. սենատոր և Գրացիանո — Ն. Թումանյան, Բ. սենատոր և Լոդովիկո — Հ. Հովսեփյան, Ռոդրիգո — Հ. Ումիկյան, Մոնտանո — Վ. Եղջատյան, Դեզդեմոնա — է. Ստեփանյան, էմիլյա — Ա. Ժամկոչյան, Բիանկա — Ս. Շեկոյան:

ԳԱԹ, Վ. Գալստյանի ֆոնդ:

Հուլիս. — Լենինականում, Կիրովականի թատրոնի Հյուրախաղերին:

Բանվոր, № 139, 144:

Հուլիսի 15. — Աբասթումանում, Թբիլիսիի թատրոնի Հյուրախաղերին: Նույնը՝

Հուլիսի 31. — Ախալքալաքի մշակույթի տանը:

Օգոստոսի 1. — Ախալքալաքի Ալաստան գյուղում:

Օգոստոսի 1. — Ստեփանավանի թատրոնում, բեմադրությունը՝ Հովհաննես (Օննիկ) Կարապետյանի, նկարիչ՝ Գ. Ավագյան:

Օթեյլո — Սուրեն Հովհաննիսյան, Բրաբանցիո — Լևոն Հարութ, Մոնտանո — Ս. Սարգսյան, Կասիո և Ռոզրիգո — Հակոբ Մանուկյան, Յագո — Հովհ. Կարապետյան, Դեզդեմոնա — Օֆելյա Մութաֆյան, էմիլյա — Սիրանուշ Նորենյան, Բիանկա — Մ. Սարգսյան:

Օգոստոսի 6. — Երկրորդ կազմ՝

Օթեյլո — Լևոն Հարութ(յունյան), Բրաբանցիո — Սուրեն Հովհաննիսյան:

ԳԱՔ, Ծրագիր:

Օգոստոս. — Թբիլիսիի պետթատրոնի Հյուրախաղերին՝

Օգոստոսի 2. — Բոգդանովկայում:

Օգոստոսի 3. — Գանձայում:

Օգոստոսի 9. — Նանդոյում:

Օգոստոսի 15. — Կարգախում:

Օգոստոսի 16. — Աղվարեթում:

Օգոստոսի 17. — Գոմոնում:

ԳԱՔ, Ն. Բերոյանի Փոնդ:

Օգոստոսի վերջերին. — Երևանի Սունդուկյանի անվան պետթատրոնի դերասանական խումբը Գ. Զանիրեկյանի (Օթեյլո) ղեկավարությամբ, Ախտայում (Հրազդան), Ստեփանավանում, Լենինականում:

Օթեյլո — Գ. Զանիրեկյան, Դեզդեմոնա — Լյուսյա Հովհաննիսյան:

Բանվոր, № 161, 170:

Սեպտեմբերի 12. — Էջմիածնի պետթատրոնում, Հրաչյա Ներսիսյանի (Օթեյլո) մասնակցությամբ: Բեմադրությունը՝ Հայկ Բեյլերյանի (Յագո), նկարիչ՝ Վասիլ Վարդանյան:

Բրաբանցիո և Լոդովիկո — Ս. Սարգսյան, Մոնտանո — Ասո Հովհաննիսյան, Ռոզրիգո — Ա. Վարդանյան, Կասիո — Կ. Ղարիբյան, Դեզդեմոնա — Մարուսյա Մարտիրոսյան, էմիլյա — Վ. Բեգլարյան, Բիանկա — Ա. Հովհաննիսյան:

ԳԱՔ, Ծրագիր:

Սեպտեմբերի 29. — Նորազավիթում (այժմ՝ Երևանի տարածքում), Սունդուկյանի անվան թատրոնի ներկայացումը:

Դեկտեմբերի 23, 25. — Թբիլիսիի Հայպետթատրոնում, Վ. Փափազյանի (Օթեյլո) մասնակցությամբ:

1949

Փետրվարի 5. — Սունդուկյանի անվան թատրոնի ներկայացումները Վ. Փափազյանի (Օթեյլո) մասնակցությամբ:

Փետրվարի 5. — Էջմիածնի թատրոնում:

Փետրվարի 10. — Ալավերդու թատրոնում:

Փետրվարի 14. — Շամլուղ գյուղում:

Փետրվարի 15. — Երևանի Սունդուկյանի անվան թատրոնի 200-րդ ներկայացումը Վ. Փափազյանի (Օթեյլո) մասնակցությամբ (բեմադրությունը՝ Ա. Գուլակյանի):

Վենետիկի դուքս — Օրի Բունիաթյան, Բրաբանցիո — Հովհ. Ավագյան, Կասիո — Գ. Աշուղյան, Յագո — Ա. Ավետիսյան, Լոդովիկո — Գ. Նաժակյան, Ռոզրիգո — Գ. Աֆրիկյան, Մոնտանո — Ալ. Աղամյան, Դեզդեմոնա — Ռ. Վարդանյան, էմիլյա — Վ. Մելքումյան, Բիանկա — Եվգ. Սերար:

Коллекция, № 9

Մարտի 1. — Լենինականի պետթատրոնում, Վ. Փափազյանի (Օթեյլո) մասնակցությամբ:

Վենետիկի դուքս — Մ. Գավրոշ, Բրաբանցիո — Ն. Միանսարյան, Կասիո — Գևորգ Աբաջյան, (Յագո — Ն. Բեյլերյան), Ռոզ-

րիզո - Ալեքսանդր Չոլախյան, Լոդովիկո - Արամայիս Կայծու-
նի, Մոնտանո - Ազատ Շերենց, Գրաջիանո - Աշոտ Գևորգյան,
Դեզդեմոնա - Նինա Բոխյան, էմիլյա - Ռոզա Մեյան:

ԳԱՔ, Վ. Թերզիբաչյանի ֆոնդ:

Ապրիլի 30. - Աբաղանի «Թաջ» թատրոնում, Կոստանյան
ղերասանական ընտանիքը տեղական ուժերի հետ:

Օթեյլո - Միք. Կոստանյան, Կասիո - Հրայր Ուաչատրյան,
(Ցագո - Վ. Կոստանյան), Մոնտանո - Անդրանիկ Սարյան,
Դեզդեմոնա - Մարգո Կոստանյան, էմիլյա - Նվարդ Մադաթ-
յան:

Ա. Սարյանի հաղորդումը:

Մայիսի 21. - Թբիլիսիի պետթատրոնում, Արտեմ Լուսին-
յանի (Օթեյլո) ստեղծագործական երեկոյին, տեսարաններ:
էմիլյա - Ասյա Ժամկոչյան:

Հունիսի 20. - Ախալցխայում, Թբիլիսիի թատրոնի ղերասա-
նական խումբը: Օթեյլո - Ա. Լուսինյան:

Հուլիսի 4. - Սունդուկյանի անվան թատրոնում, Պետրոս
Աղամյանի ծննդյան 100-ամյակին նվիրված երեկոյին, տեսա-
րաններ:

Օթեյլո - Գ. Զանիբեկյան, Դեզդեմոնա - Ռ. Վարդանյան:

Գրական թերթ, № 27:

Հուլիսի 23. - Մարսելի Սինեմա թատրոն Ալքազարում,
«Շանթ» թատերախումբը Մ. Մարությանի (Օթեյլո) բեմադ-
րությամբ:

Կասիո - Սերժ Սարգիսյան, Ցագո - Գ. Բենդերյան, Դեզդե-
մոնա - Ռ. Մարության, էմիլյա - Ե. Վարժապետյան և ուրիշ-
ներ:

Հառաջ, № 1310:

Հուլիսի 30. - Լիոնի Հոլոֆի թատրոնում, Մարսելի «Շանթ»
թատերախմբի ներկայացումը Մ. Մարությանի (Օթեյլո) ղեկա-
վարությամբ:

Հառաջ, № 1326:

Օգոստոս. - Երևանի Սունդուկյանի անվան թատրոնի ղե-
րասանական խումբը Գ. Զանիբեկյանի (Օթեյլո) ղեկավարու-
թյամբ, Լենինականում և Կիրովականում:

1950

Ապրիլի 26. - Զանգիբասարում (այժմ՝ Մասիս), Սունդուկ-
յանի անվան թատրոնի ներկայացումը:

Մայիսի 2. - Թբիլիսիի թատրոնում, Երևանի Սունդուկյա-
նի անվան թատրոնի ղերասան Հրաչյա Ներսիսյանի (Օթեյլո)
մասնակցությամբ:

Սովետական Վրաստան, № 40:

Մայիսի 22. - Բուենոս Այրեսի Փոլիթեամա թատրոնում, Ար-
գենտինահայ ժողովրդական թատերախումբը, Կարո Ուաչիկ-
յանի (Օթեյլո) բեմադրությամբ:

Վենետիկի դուքս և Լոդովիկո - Ս. Բյուսիեյան, Բրաբան-
ցիո - Միհրան Միրաքյան, Ծերակուտական - Հ. Գույումճյան,
Կասիո - Վահրամ Օզգայան, Ցագո - Սիրակ Սուրենյան (Փա-
րիզից), Ռոզրիզո - Մարգիտ Գալթագճյան, Մոնտանո - Արամ
Երկաթ, Դեզդեմոնա - Թագուհի Պալապանյան, էմիլյա - Գ.
Ստեփանյան:

ԳԱՔ, Ս. Սուրենյանի ֆոնդ:

Մայիսի 30. - Իսի լե Մուլինոյի Սինեմա Ալհամբրայում,
«Արփի» թատերախումբը, ի պատիվ Գառնիկ Բարիլուսյանի
(Օթեյլո), Ժիրայր Վարդապետյանի բեմադրությամբ:

Հունիսի 1. - Կրկնվել է Արֆուլիլի Սինեմա Ռեխսում:

Հառաջ, № 1572:

Հունիսի 2. - Թբիլիսիի թատրոնում, Վ. Փափազյանի (Օթեյ-
լո) մասնակցությամբ:

Վենետիկի դուքս - Գրիգոր Արզումանյան, Բրաբանցիո -
Լ. Ալավերդյան, Ա. սենատոր - Հ. Թաթարյան, Բ. սենատոր -
Մ. Մարության, Կասիո - Ռ. Պապուկյան, Ցագո - Գ. Ամիրբեկ-
յան, Բիանկա - Ռուզան Մալխասյան:

Այլ դերակատարներ՝

Հունիսի 12. — Լողովիկո — Գրիգոր Արզումանյան:

Հունիսի 17. — Օթելլո — Ա. Լուսինյան, Դեզդեմոնա — Սերիկ Շեկոյան, Լողովիկո — Արչակ Աղիլխանյան, Ռոդրիգո — Պահարե, Էմիլյա — Ծաղիկ Վրույր, Ա. սենատոր — Անդրանիկ Թաղեփոսյան:

Հուլիսի 25. — Բրաբանցիո — Ա. Քաջվորյան, Կասիո — Գրիգոր Արզումանյան:

ԳԱԹ, Վ. Գալստյանի ֆոնդ:

Հունիսի 23. — Աղբաշում, Սունդուկյանի անվան թատրոնի ներկայացումը:

Հուլիսի 28. — Ախալքալաքի շրջանի Դիլիսի գյուղում, Թրիլիսիի թատրոնի հյուրախաղերին: Կրկնվել է՝

Հուլիսի 29. — Ախալքալաքի մշակույթի տանը:

Հուլիսի 31. — Բողոքանովկայի շրջանի Փոքր Բանջալի գյուղում (Բրաբանցիո — Ֆերդինանդ Բժիկյան):

Օգոստոսի 3. — Սուլդա գյուղում (Բրաբանցիո — Մնացական Մարության):

Օգոստոսի 10. — Ախալցխայի պետթատրոնում:

Օգոստոսի 11. — Վալե գյուղում:

Օգոստոսի 12. — Ծինուբան գյուղում:

Օգոստոսի 14. — Ծղալթրիլա գյուղում:

Օգոստոսի 15. — Մեծ Պամաջ գյուղում:

ԳԱԹ, Պահարեի ֆոնդ:

Օգոստոսի 10. — Կիրովականում, Երևանի Սունդուկյանի անվան թատրոնի դերասանական խումբը Հրաչյա Ներսիսյանի (Օթելլո) ղեկավարությամբ:

(Բրաբանցիո — Լ. Մարյան, Կասիո — Գ. Աշուղյան, Ցագո — Գեղամ Հարությունյան, Ռոդրիգո — Գ. Աֆրիկյան, Դեզդեմոնա — Ա. Արազյան, Էմիլյա — Ե. Սեբար): Մասնակցել են նաև՝ Թ. Դիլաքյանը, Տիգրան Բախչինյանը, Ավետիք Զրաղացպանյանը և ուրիշներ:

Օգոստոսի 20. — Լենինականում, Սունդուկյանի անվան թատրոնի դերասանական խումբը, նույն կազմով:

ԳԱԹ, Մրազիլ:

Նոյեմբերի 6. — Բուենոս Այրեսի Փոլիթեամա թատրոնում, Արգենտինահայ դրամատիկ թատերախումբը Մանվել Մարությանի (Օթելլո) բեմադրությամբ:

Վենետիկի դուքս — Հ. Կոչկարյան, Բրաբանցիո — Ա. Պոզոլյան, Սենատոր — Մ. Սիվրյան, Կասիո — Ե. Պերպերյան, Ցագո — Թ. Հովհաննիսյան, Մոնտանո — Պ. Թյուխունճյան, Լողովիկո — Հ. Գունտաքճյան, Ռոդրիգո — Հ. Լեոնյան, Սպա — Գ. Տեր-Պաշտոյան, Դեզդեմոնա — Ռոզա Մարության, Էմիլյա — Վ. Հովհաննիսյան:

ԳԱԹ, Թ. Ամատունու ֆոնդ:

1951

Հունվարի 26-27. — Երևանի Սունդուկյանի անվան թատրոնում, Վ. Փափազյանի (Օթելլո) մասնակցությամբ:

Գրական Թերթ, № 6:

Փետրվարի 8. — Լենինականի (այժմ՝ Գյումրի) թատրոնում: Բեմադրությունը՝ Ալեքսանդր Աբարյանի, նկարիչ՝ Ռոբերտ Նալբանդյան, երաժշտությունը՝ Ա. Ներսիսյանի:

Օթելլո — Արտավազդ Փաշայան, Վենետիկի դուքս — Հովհ. Ղազարյան, Բրաբանցիո — Հ. Միանսարյան, Սենատորներ — Մ. Գավրոշ, Աշոտ Գևորգյան, Կասիո — Ստեփան Ալիխանյան, Ցագո — Արծրունի Հարությունյան, Գրացիանո — Վահրամ Սվաճյան, Լողովիկո — Արամ Ռչտունի, Մոնտանո — Կարո Արծրունյան, Ռոդրիգո — Ալեքսան Բոչարյան, Սուրհանդակ — Սերգեյ Չոլախյան, Նավաստի — Ֆրունզիկ Մկրտչյան, Սպա — Գեվորգ Աբաջյան, Դեզդեմոնա — Նինա Բոխյան, Էմիլյա — Նվարդ Աբալյան:

Երկրորդ կազմ՝

Օթեյլո - Ժան էլոյան, Յազո - Կարո Արծրունյան, Դեզդեմոնա - Վարդուհի Վարդերեսյան:

Բանվոր, № 26: ԳԱԹ, Թատերական բաժնի ծրագրերի ֆոնդ, № 2996:

Ապրիլի 29. - Թբիլիսիի Հայկական թատրոնում, Երևանի Սունդուկյանի անվան թատրոնի դերասան Հրաչյա Ներսիսյանի (Օթեյլո) մասնակցութեամբ:

ԳԱԹ, Թատերական բաժնի ծրագրերի ֆոնդ, № 4033:

Մայիսի 20. - Թբիլիսիի Հայկական թատրոնում, Արտեմ Լուսինյանի (Օթեյլո) ստեղծագործական երեկոյին, տեսարան:

Մայիսի վերջերին. - Կապանի Շիրվանզադեի անվան թատրոնում, Երևանի Սունդուկյանի անվան թատրոնի դերասան Հր. Ներսիսյանի (Օթեյլո) մասնակցութեամբ:

Հունիսի 20-24. - Երևանի Սունդուկյանի անվան թատրոնում, Վ. Փափազյանի (Օթեյլո) մասնակցութեամբ, նաև՝ Հուլիսի 2-3-ին և 9, 14-ին:

Սովետական Հայաստան, № 145:

Հունիսի 28. - Թբիլիսիի Հայկական թատրոնում, Երևանի Սունդուկյանի անվան թատրոնի դերասան Ավետ Ավետիսյանի (Յազո) մասնակցութեամբ, Օթեյլո - Ա. Լուսինյան:

ԳԱԹ, Վ. Գալստյանի ֆոնդ:

Հուլիսի 14. - Ախալցխայում, Վ. Փափազյանը (Օթեյլո) Թբիլիսիի թատրոնի դերասանական խմբի հետ:

Դեզդեմոնա - Էմմա Ստեփանյան, Էմիլյա - Սերիկ Շեկոյան, Բիանկա - Վեներա Հակոբյան:

ԳԱԹ, Վ. Գալստյանի ֆոնդ:

Օգոստոսի 5. - Ախալցխայում, Վ. Փափազյանի մասնակցութեամբ, նույն կազմով, նաև՝

Օգոստոսի 7. - Գանդիադիում:

Հոկտեմբերի 30. - Բոլնիս Սաչենում:

Նոյեմբերի 16. - Թբիլիսիի թատրոնում:

ԳԱԹ, Հ. Բերոյանի ֆոնդ:

Օգոստոսի երկրորդ կես. - Բաթումում, Թբիլիսիի Հայկական թատրոնի Հյուրախաղերին:

Батумская работа, № 158.

Հոկտեմբերի 28. - Լենինականի թատրոնում, Երևանի Սունդուկյանի անվան թատրոնի դերասան Ավետ Ավետիսյանի (Յազո) մասնակցութեամբ, նաև՝

Նոյեմբերի 3-4. - Նույն տեղում, Գ. Զանիրեկյանի (Օթեյլո) մասնակցութեամբ:

Նոյեմբերի 29-ից - Հոկտեմբերի 3-ը. - Նույն տեղում, Վ. Փափազյանի (Օթեյլո) մասնակցութեամբ:

1952

Փետրվարի 28. - Թբիլիսիի Հայպետթատրոնում, Լենինականի թատրոնի դերասան և ռեժիսոր Արմեն Արմենյանի ծննդյան 80 և բեմական գործունեության 60-ամյակների առթիվ ստեղծագործական երեկոյին, տեսարաններ 3-րդ գործողությունից:

Օթեյլո - Ա. Լուսինյան, Յազո - Արմեն Արմենյան, Կասիո - Ռ. Պապովյան, Դեզդեմոնա - Էմմա Ստեփանյան, Էմիլյա - Այա Ժամկոչյան:

ԳԱԹ, Մրազիր:

Մարտի 11. - Կալկաթայի Հայկազյան Գեղարվեստական միության թատերախումբը, Կոստանյանների մասնակցութեամբ:

Օթեյլո - Միք. Կոստանյան, Դեզդեմոնա - Մարգո Կոստանյան:

Նոր Ազգարար, № 2, էջ 48:

Ապրիլի 24-26. - Երևանի Սունդուկյանի անվան թատրոնում, Վ. Փափազյանի (Օթեյլո) մասնակցութեամբ:

Մայիսի 4. - Թբիլիսիի Հայկական թատրոնում, Երևանի Սունդուկյանի անվան թատրոնի դերասան Գ. Զանիրեկյանի (Օթեյլո) մասնակցութեամբ:

Մայիսի 12. — Երևան, Հայկական թատերական ընկերությունում Գ. Զանիբեկյանի (Օթեյլո) ստեղծագործական երեկոյին, տեսարաններ:

Մայիսի 12. — Թբիլիսիի Հայկական թատրոնում, Երևանի Սունդուկյանի անվան թատրոնի դերասան Հրաչյա Ներսիսյանի (Օթեյլո) մասնակցությամբ:

Մայիսի 29. — Թբիլիսիի Հայկական թատրոնում, Գուրգեն Զանիբեկյանի (Օթեյլո) մասնակցությամբ:

Վենետիկի դուքս — Ա. Բաջվորյան, Բրաբանցիո — Լ. Ալավերդյան, Ա. սենատոր — Վ. Գալստյան, Բ. սենատոր — Մ. Մարության, Կասիո — Ռ. Պապովյան, Յագո — Դ. Ամիրբեկյան, Գրացիանո — Ն. Թումանյան, Լոդովիկո — Սոս Սոսյան, Ռոդրիգո — Հ. Ումիկյան, Մոնտանո — Ս. Բաբլոյան, Դեզդեմոնա — Է. Ստեփանյան, Էմիլյա — Ա. Ժամկոչյան, Բիանկա — Ռուզան Մալխասյան:

Սովետական Վրաստան, № 44: ԳԱԹ, Մրազիլ:

Հունիսի 7-8. — Կիրովականի Արեյանի անվան թատրոնում, Վ. Փափազյանի (Օթեյլո) մասնակցությամբ: Բեմադրությունը՝ Հայկ Բեյլերյանի (Յագո), նկարիչ՝ Գ. Գեոկչակյան:

Վենետիկի դուքս — Գրիգորի Կոտով, Բրաբանցիո — Աչոտ Գևորգյան, Կասիո — Վոլոդյա Գրիգորյան, Ռոդրիգո — Ալեքսանդր Հովհաննիսյան, Մոնտանո — Հ. Ավագյան, Լոդովիկո — Սուրեն Եղիազարյան, Դեզդեմոնա — Մարուսյա Մարտիրոսյան, Էմիլյա — Հասմիկ Նաղաչյան, Բիանկա — Լենա Փաչինյան:

Երկրորդ կազմ՝

Յագո — Ալեքսանդր Շազաֆյան, Դեզդեմոնա — Աղավնի Հարությունյան:

ԳԱԹ-ի նյութեր:

Վ. Փափազյանի (Օթեյլո) մասնակցությամբ:

Հունիսի 27. — Թբիլիսիի Հայպետթատրոնում:

Հուլիսի 22. — Թբիլիսիի Հայպետթատրոնում:

Հուլիսի 25. — Կիրովականի պետթատրոնում:

Օգոստոսի 4. — Ախալցխայում, Թբիլիսիի պետթատրոնի դերասանական խմբի հետ:

Օգոստոս. — Լենինականի թատրոնում:

Օգոստոս. — Բաթումում, Թբիլիսիի պետթատրոնի դերասանական խմբի հետ:

Սեպտեմբերի 7. — Գորիսի Վաղարշյանի անվան թատրոնում, Վ. Փափազյանի (Օթեյլո) մասնակցությամբ: Բեմադրությունը՝ Աղասի Ալայանի (Յագո), նկարիչ՝ Վ. Խչատյան:

Վենետիկի դուքս — Վաղարշակ Խուրչուղյան, Բրաբանցիո — Լևոն Հարութ(յունյան), Կասիո — Կ. Ղարիբյան, Ռոդրիգո — Մելիտոս Ղազարյան, Գրացիանո — Ռ. Մուսայելյան, Լոդովիկո — Պարզև Առաքելյան, Դեզդեմոնա — Հրանուշ Բաբաջանյան, Էմիլյա — Սիրանուշ Խորենյան:

Սեպտեմբերի <9>. — Կապանի Շիրվանզադեի անվան թատրոնում, Վ. Փափազյանը (Օթեյլո) Գորիսի Վաղարշյանի անվան թատրոնի դերասանների հետ:

Նոյեմբերի 8. — Ախալցխայում, Թբիլիսիի թատրոնի դերասանական խումբը, Կասիո — Հ. Ումիկյան, Յագո — Ա. Բաջվորյան, Դեզդեմոնա — Մ. Մոճոոյան:

Դեկտեմբերի 6. — Թբիլիսիի Հայպետթատրոնում, Արամ Լուսինյանի (Օթեյլո) բեմական գործունեության 25-ամյակին նվիրված երեկոյին, տեսարաններ:

ԳԱԹ, Մ. Մոճոոյանի ֆոնդ:

Դեկտեմբերի 23. — Երևանի Կիրովի անվան գործարանի ակումբում, Սունդուկյանի անվան թատրոնի դերասանների հանդիպումը բանվորների հետ: Տեսարան Վ. Փափազյանի (Օթեյլո) մասնակցությամբ:

Սովետական Հայաստան, № 303:

1953

Հունվարի 31. — Լենինականի պետթատրոնում, Վ. Փափազյանի (Օթեյլո) մասնակցությամբ:

Փետրվարի 5, 11, 25. — Երևանի Սունդուկյանի անվան թատրոնում, Վ. Փափազյանի (Օթեյլո) մասնակցությամբ, նաև ապրիլի 1, 3, 8-ին:

Սովետական Հայաստան, № 30:

Հունիսի 18. — Բաքվի 26 Կոմիսարների անվան Մշակույթի պալատում (նախկին Հայկական թատրոն), Թբիլիսիի Շահումյանի անվան թատրոնի Հյուրախաղերին: Ներկայացվել է նաև՝

Հունիսի 21. — Լոկ Բատանում:

Հունիսի 22. — Ջաբրատում:

Հունիսի 23. — Բաքվի Ձերժինսկու անվան զրոսայգու ամառային թատրոնում:

Հունիսի 29. — Բինաղաղիում:

Հուլիսի 6. — Սաբունչիում:

ԳԱԹ, Ն. Բերոյանի և Պաշարեի Փոնդեր:

Օգոստոսի 2. — Նոր Բայազետում (այժմ՝ Գավառ), Սունդուկյանի անվան թատրոնի դերասան Հրաչյա Ներսիսյանի (Օթեյլո) մասնակցությամբ:

Բրաբանցիո — Գևորգ Գևորգյան, Դեզդեմոնա — Վարդուշ Թամրազյան:

ԳԱԹ-ի նյութեր:

Օգոստոսի վերջերին. — Ստեփանակերտի պետթատրոնում, Սունդուկյանի անվան թատրոնի դերասան Հրաչյա Ներսիսյանի (Օթեյլո) մասնակցությամբ նաև՝ Մարտակերտում:

Սովետական Ղարաբաղ, № 100, 105:

Հոկտեմբերի 12, 13. — Թբիլիսիի Հայպետթատրոնում, Հր. Ներսիսյանի (Օթեյլո) մասնակցությամբ:

Նոյեմբերի 7, 8. — Ախալցխայի թատրոնում, Թբիլիսիի Հայպետթատրոնի դերասանական խումբը Վ. Փափազյանի (Օթեյլո) մասնակցությամբ:

ԳԱԹ, Ն. Բերոյանի Փոնդ:

1954

Հուլիսի 5. — Բաքվի Ազիզբեկովի անվան (Հետագայում՝ Երաժշտական կոմեդիայի) թատրոնում, Երևանի Սունդուկյանի անվան թատրոնի Հյուրախաղերին, Վ. Փափազյանի (Օթեյլո) մասնակցությամբ:

Հուլիսի 6. — Նույն տեղում, Դեզդեմոնա — Ա. Արազյան:

Հուլիսի 30. — Լենինականի թատրոնում, Վ. Փափազյանի (Օթեյլո) մասնակցությամբ: Ցազո — Հայկ Բեյլերյան:

1955

Հուլիսի 31. — Երևանի Սունդուկյանի անվան թատրոնում: Օթեյլո — Հր. Ներսիսյան, Դեզդեմոնա — Սիրուշ Ավետիսյան: Ցազո — Գեղամ Հարությունյան (առաջին ելույթը):

Օգոստոսի 14. — Կիրովականի Արեւյանի անվան թատրոնի բեմադրության քննարկումը: Ջեկուցող՝ Ներսես Ոսկանյան:

Օգոստոսի 15. — Ստեփանավանի թատրոնում, Սունդուկյանի անվան թատրոնի դերասան Հր. Ներսիսյանը (Օթեյլո) Կիրովականի թատրոնի բեմադրության մասնակիցների հետ:

Սովետական Հայաստան, № 196:

Օգոստոս. — Ոսկարում, Երևանի Սունդուկյանի անվան թատրոնի դերասանական խումբը Գ. Զանիբեկյանի (Օթեյլո) ղեկավարությամբ:

Ցազո — Ա. Ավետիսյան, Դեզդեմոնա — Ա. Արազյան:

Կոմունիստ, № 210:

Սեպտեմբերի 14. — Երևանի Սունդուկյանի անվան թատրոնի բեմադրության վերջին՝ 375-րդ ներկայացումը:

Մարտի 31. — Երևանի Սունդուկյանի անվան թատրոնում, նոր բեմադրություն հեղինակ՝ Լևոն Բալանթար, նկարիչ՝ Կարո Մինասյան, երաժշտությունը՝ Ալ. Սպենդիարյանի:

Օթեյլո — Վահրամ Փափազյան, Վենետիկի դուքս — Արման Կոթիկյան, Բրաբանցիո — Ալ. Աղամյան, Ա., Բ., Գ. սենատորներ — Տիգրան Բախչինյան, Հովակ Գալոյան, Հարություն Հայրապետյան, Կասիո — Գ. Աշուղյան, Ցագո — Դավիթ Մալյան, Ռոդրիգո — Վ. Բագրատունի, Գրացիանո — Աշոտ Մկրտչյան, Մոնտանո — Հովակ Գալոյան, Լոդովիկո — Գրիգոր Զալիկյան, Նավաստի — Արկադի Հայրապետյան, Դեզդեմոնա — Մետաքսյա Միմոնյան, Էմիլյա — Սիրան Ալավերդյան, Բիանկա — Սիրուշ Ավետիսյան:

Նոր դերակատարներ՝

Ապրիլի 7. — Դեզդեմոնա — Մարգո Մուրադյան, Էմիլյա — Վ. Մելքունյան:

Այլ դերակատարներ՝

Օթեյլո — Հրաչյա Ներսիսյան, Վենետիկի դուքս — Սոս Սարգրսյան, Գրացիանո — Լեոնիդ Ռշտունի, Մոնտանո — Տիգրան Բախչինյան, Լոդովիկո — Վլադիմիր Աբաջյան, Ռոդրիգո — Գեվորգ Չեպչյան, Բիանկա — Լիդա Սալախյան:

ԳԱՔ, Մրազիլ: Սունդուկյանի անվ. թատրոնի նյութեր:

Հունիսի 4, 7. — Մոսկվայի Գեղարվեստական թատրոնի մասնաճյուղում, Երևանի Սունդուկյանի անվան թատրոնի ներկայացումները Հայ գրականության և արվեստի տասնօրյակին:

Հունիսի 27. — Մոսկվայում Հայ գրականության և արվեստի տասնօրյակի մասնակիցներից Խորհրդային Միության ժողովրդական արտիստի բարձր կոչման են արժանացել նաև Օթեյլոյի դերակատարներ Վահրամ Գամբրի Փափազյանը և Հրաչյա Ներսեսի Ներսիսյանը (Սպենդիարյանի անվ. օպերայի և բալետի թատրոնի ղեկավար Միքայել Թավրիզյանի և մե-

ներգչուհիներ Գոհար Գասպարյանի ու Տաթևիկ Սազանդարյանի հետ):

Հունիսի 23, 24. — Հալեպում, սիյուռքահայ թատրոնի դերասան և ռեժիսոր Պ. Թոմպուլյանը տեղի թատերախմբի հետ:

Օթեյլո — Պերո Թոմպուլյան, Կասիո — Ժորժ Չափարյան, Ցագո — Պետրոս Քելեչյան, Դեզդեմոնա — Արփինե Սաչատուրյան, Էմիլյա — Արտեմիս Պարսումյան: Մասնակցել են նաև Կարապետ Եղբայրունին (Գարազայան), Արսեն Եսայանը, ճորժ Կարապետյանը:

Ք. Թորանյան, Սուրիահայ թատրոնը և Բարսեղ Աբովյանի Հուշերը, Բեյրութ, 1973, էջ 106:

Հուլիս. — Լիոնի Սենթ Անտուան արվարձանի Մարտիկյան սրահում, Թրագոչի (Օթեյլո) ղեկավարությամբ դերասանական խումբը:

Ապրիլի 13. — Թբիլիսիի Շահումյանի (այժմ՝ Աղամյանի) անվան պետթատրոնի նոր բեմադրությունը՝ ռեժիսոր՝ Ֆերդինանդ Բժիկյան, նկարիչ՝ Ռոբերտ Նալբանդյան, երաժշտությունը՝ Գուրգեն Շահբաղյանի:

Օթեյլո — Արտեմ Լուսինյան, Վենետիկի դուքս — Վ. Գալստյան, Բրաբանցիո — Լ. Ալավերդյան, Ա. սենատոր — Մ. Մարության, Բ. սենատոր — Սերգեյ Բաբլոյան, Գ. սենատոր — Ա. Պարոնբեկյան, Դ. սենատոր — Հ. Թաթարյան, Կասիո — Ռ. Պապովյան, Ցագո — Դ. Ամիրբեկյան, Գրացիանո — Նոյ Թումանյան, Լոդովիկո — Սուրեն Եղիազարյան, Ռոդրիգո — Հ. Ումիկյան, Մոնտանո — Վ. Եղչատյան, Դեզդեմոնա — Է. Ստեփանյան, Էմիլյա — Ա. Ժամկոչյան, Բիանկա — Մարիետա Բաբայան, Սպա — Ռ. Գևորգյան, Նավաստի — Աղամ Բոչարյան, Սուրհանդակ — Ա. Աղիլխանյան:

Նոր դերակատարներ՝

Ապրիլի 28. — Դեզդեմոնա — Արուս Զարաջյան:

Հունիսի 27. — Յագո — Ա. Քաջվորյան, Գրացիանո — Ա. Պարոնբեկյան, Բիանկա — Սեդա Զանիկյան:

Հունիսի 30. — Լոդովիկո — Ժիրայր Զոփիկյան:

ԳԱՔ, Վ. Գալստյանի ֆոնդ:

Հունիսի 30. — Սուխումի ֆիլհարմոնիայի Ամառային թատրոնում, Հայկական, վրացական և արխազական թատերախմբերի կատարմամբ: Ա. և Բ. գործողությունները՝ վրացերեն, Գ. և Դ. գործողությունները՝ Հայերեն, Ե. գործողությունը՝ արխազերեն:

Հայերենում՝ Օթեյլո — Ա. Լուսինյան, Կասիո — Ռ. Պապովյան, Յագո — Դ. Ամիրբեկյան, Դեզդեմոնա — Է. Ստեփանյան, Բիանկա — Մ. Բարայան:

Բանվոր, 1972, № 98:

1958

Փետրվարի կեսերին. — Կիրովականի թատրոնում, Վ. Փափազյանի (Օթեյլո) մասնակցությամբ:

Մարտի 9. — Ստեփանակերտի թատրոնում, Վ. Փափազյանի (Օթեյլո) մասնակցությամբ: Բեմադրությունը՝ Կարո Ալվարյանի, նկարիչ՝ Գրիգոր Մատուրյան:

Օթեյլո — Վ. Փափազյան, Վենետիկի դուքս — Գուրգեն Գրիգորյան, Բրաբանցիո — Հմայակ Դանիբեյան, Կասիո — Վանյա Հովհաննիսյան, Յագո — Միքայել Կորգանյան, Մոնտանո — Ռաֆիկ Հարությունյան, Ռոդրիգո — Զինավոր Գևորգյան, Լոդովիկո — Բենիկ Օվչյան, Ա. սենատոր — Սուրեն Համզոյան, Բ. սենատոր — Բուղդան Բարայան, Սպա — Միքայել Հարությունյան, Դեզդեմոնա — Մարգո Բալասանյան, Էմիլյա — Նինա Հովսեփյան:

Կոմունիստ, № 60:

Հունիսի 23. — Արտաշատի շրջանի Բաղրամյան պուլում, Երևանի Սունդուկյանի անվան թատրոնի ներկայացումից տեսարաններ:

Օթեյլո — Հր. Ներսիսյան, Դեզդեմոնա — Մետաքսյա Սիմոնյան:

ԳԱՔ, Ծրագիր:

Նոյեմբերի 23. — Սոֆիայի Գեորգի Դիմիտրով սրահում, Վ. Փափազյանը տեղի «Երևան» Մշակութային միության «Սունդուկյան» թատերախմբի Հետ, 3-րդ գործողությունը:

Օթեյլո — Վ. Փափազյան, Կասիո — Բաֆֆի Թոսունյան, Յագո — Օննիկ Քեչյան, Դեզդեմոնա — Վարդուհի Գասպարյան, Էմիլյա — Արուսյակ Պալյան:

Երևան, № 2: ԳԱՔ, Օ. Քեչյանի ֆոնդ:

Դեկտեմբերի 3, 4. — Պլովդիվի Հայ մշակույթի տանը, Վ. Փափազյանը (Օթեյլո) Սոֆիայի «Սունդուկյան» թատերախմբի Հետ: Կասիո — Նաչիկ Պալյան:

ԳԱՔ, Օ. Քեչյանի ֆոնդ:

— Մոնտեվիդեոյի պետական թատրոնում, Մանվել (Օթեյլո) և Ռոզա (Դեզդեմոնա) Մարությունները տեղի դերասանների Հետ:

Դերասան Մ. Մարություն, իր բեմական և գրական գործունեության 50-ամյակի առթիվ (1918–1968), Թեհրան, 1969, էջ 64:

Դեկտեմբերի վերջերին. — Բուխարեստի «Ստեփան Շահումյան» Հայ Մշակութային միության տանը, Վ. Փափազյանը (Օթեյլո) տեղի թատերախմբի Հետ, 3-րդ գործողությունը:

Կասիո — Արտաշես Հայրապետյան, Յագո — Տիգրան Կարժարյան, Դեզդեմոնա — Վերժին Գովանյան, Էմիլյա — Աղավնի Քիրպիճյան:

Նոր կյանք, 1959, № 2:

Ապրիլի 23. — Հայաստանի Գրողների տանը, Շեքսպիրի ծննդյան 395-ամյակին նվիրված երեկոյին, տեսարաններ:

Օթեյլո — Հր. Ներսիսյան, Ցագո — Դ. Մալյան, Դեզդեմոնա — Մ. Սիմոնյան:

Ավանդարդ, № 51:

Ապրիլի 25. — Կիրովականի թատրոնում, Վ. Փափազյանի (Օթեյլո) մասնակցությամբ:

Ապրիլի 29. — Արտաշատի թատրոնում, Վ. Փափազյանը (Օթեյլո) Սունդուկյանի անվան թատրոնի դերասանների հետ: Նույն խմբով՝

Հունիսի 16. — Հրազդանում:

Հունիսի 25. — Հրազդանի ցեմենտի գործարանի ակումբում:

Հուլիս. — Օշականում:

Հուլիսի 23. — Ապարանում:

Սեպտեմբերի 16. — Ոսկեվազում:

Սեպտեմբերի 24. — Հոկտեմբերյանում:

Սեպտեմբերի 25. — Վեդիում:

Հոկտեմբերի 8. — Վերին Արտաշատում:

Հոկտեմբերի 10. — Անաստասավանում:

Հոկտեմբերի 14. — Վ. Փափազյանի վերջին ելույթը Օթեյլոյի դերում — Սունդուկյանի անվան թատրոնում:

Սունդուկյանի անվ. թատրոնի նյութեր:

Հուլիսի 4. — Բուենոս Այրեսի Հայ Կեդրոն սրահում, Մ. Մարությանի բեմական գործունեության 40-ամյակի թոթիվ երեկոյին, տեսարան 3-րդ գործողությունից: Դեզդեմոնա — Ռ. Մարության:

Շարժում, № 51:

Նոյեմբերի 22. — Լենինականի թատրոնում, Վ. Փափազյանի մասնակցությամբ: Այդ օրվա ելույթը համարվել է նրա 4325-րդ Օթեյլոն:

Բանվոր, № 274, 277:

— Բեյրութում, «Քին» ներկայացման մեջ: Օթեյլո — Տիրան Աճեմյան:

Քուլա, 1960, № 329:

Փետրվարի 18. — Թբիլիսիի Հայպետթատրոնում, Վ. Փափազյանի (Օթեյլո) մասնակցությամբ:

Նոր դերակատարներ՝

Ա. սենատոր — Կ. Քաղբջյան, Բ. սենատոր — Հ. Թաթարյան, Լոդովիկո — Ժիրայր Զոփիկյան, Մոնտանո — Զ. Աթաբեկյան, Դեզդեմոնա — Արուս Ղարաջյան, Սպա սենատոր — Ռոբերտ Ուչատրյան, Նավաստի — Միքայել Գրիգորյան:

ԳԱՔ, Վ. Գալստյանի ֆոնդ:

Մայիս. — Լենինականի թատրոնում, Վ. Փափազյանի (Օթեյլո) մասնակցությամբ:

Մայիս. — Ախալքալաքում, Վ. Փափազյանը (Օթեյլո) Լենինականի թատրոնի դերասանական խմբի հետ:

Վենետիկի դուքս — Հովհ. Ղազազյան, Բրաբանցիո — Լևոն Զոհրաբյան, Ցագո — Հայկ Բեյլերյան, Լոդովիկո — Լևոն Սարգրսյան, Դեզդեմոնա — Նինա Բոխյան, էմիլյա — Ռիմա Օղաբաչյան:

ԳԱՔ, Վ. Փափազյանի ֆոնդ:

Հունիս. — Բաքվի 26 Կոմիսարների անվան Մշակույթի պալատում, Վ. Փափազյանը (Օթեյլո) Ստեփանակերտի պետթատրոնի դերասանական խմբի հետ:

Կամուֆլաժ, № 90:

Հունիսի 30. — Սուխումի ֆիլհարմոնիայի Ամառային թատրոնում, Վ. Փափազյանը (Օթեյլո) Թբիլիսիի Հայպետթատրոնի դերասանական խմբի հետ: Նույն խմբով՝

Հուլիս. — Բաթումում:

1961

Փետրվար. — Լենինականի թատրոնում, Վ. Փափազյանի (Օթեյլո) մասնակցությամբ՝

Յագո — Հ. Բեյլերյան, Դեզդեմոնա — Ն. Բոխյան, Էմիլյա — Ռ. Օդարաչյան:

Երևան, № 54:

Մայիսի 20. — Արտաշատի թատրոնում, Վ. Փափազյանի (Օթեյլո) բեմադրությամբ ու մասնակցությամբ, նկարիչ՝ Ս. Հովհաննիսյան:

Բրաբանցիո — Ս. Սարգսյան, Կասիո — Ուաչիկ Պետրոսյան, Քաջիկ Գյուրջյան, Լոդովիկո — Ք. Բարսեղյան, Դեզդեմոնա — Մազդա Գյուրջյան, Էմիլյա — Կլարա Ավետիսյան-Մանվելյան:

Նոյեմբերի 26. — Բեյրութի Գալուստ Կյուլպենկյան սրահում, Պետրոս Աղամյանի մահվան 70-ամյակին նվիրված Հանդիսավոր երեկոյին «Վահրամ Փափազյան» թատերախմբի ուժերով, տեսարաններ:

Օթեյլո — Թորոս Սարգիսյան, Դեզդեմոնա — Սիրվարդ Յագյան:

Մեր նշանաբանն է Հառաջ, դեկտեմբերի 3:

1962

Հունվար. — Կիրովականի Աբեյանի անվան թատրոնում, Վ. Փափազյանի (Օթեյլո) մասնակցությամբ:

Կասիո — Վոլոդյա Գրիգորյան, Յագո — Ալեքսանդր Շազաֆյան, Դեզդեմոնա — Լենա Փաշինյան, Էմիլյա — Հասմիկ Նաղաչյան:

Վ. Գրիգորյանի Հաղորդումը (1988):

Սեպտեմբերի 21, 22. — Սիսիանում, Վ. Փափազյանի (Օթեյլո) կազմած խմբով:

Բանվոր, № 224:

Հոկտեմբեր. — Վ. Փափազյանը (Օթեյլո) Լենինականի թատրոնի դերասանների հետ: Դեզդեմոնա — Վարդուշ Թամրազյան:

Սովետական Վրաստան, № 134:

1963

Դեկտեմբերի 27. — Թեհրանի «Արարատ» սրահում, «Շեքսպիրի անմահ թարգմանիչ Հովհաննես Մասեհյանի մահվան երեսնամյակին» նվիրված Հուշ-երեկոյին, 3-րդ գործողությունը:

Օթեյլո — Մանվել Մարության, Կասիո — Էդիկ Ասլանյան, Յագո — Հարություն Մինասյան, Դեզդեմոնա — Ռոզա Մարության, Էմիլյա — Շուշիկ Ուաչատրյան:

Ալեք, № 282:

1964

Ապրիլի 25. — Երևանի Սպենդիարյանի անվան օպերայի և բալետի ակադեմիական թատրոնում, Շեքսպիրի ծննդյան 400-ամյակի առթիվ Հանդիսությունը, Սունդուկյանի անվան թատրոնի բեմադրությունից 3-րդ գործողությունը:

Օթեյլո — Վ. Փափազյան, Յագո — Ավետ Ավետիսյան, Դեզդեմոնա — Մետաքսյա Սիմոնյան, Էմիլյա — Սիրան Ալավերդյան:

Մայիսի 7, 8. — Կիրովականի թատրոնում, Շեքսպիրի ծննդյան 400-ամյակի առթիվ Հանդիսությունը, սունդուկյանցիների նույն կազմով:

Մայիսի 13. — Բաքվի Նարիմանովի շրջանի Շահումյանի անվան Մշակույթի պալատի Հայ ժողովրդական թատրոնը, Շեքսպիրի ծննդյան 400-ամյակի առթիվ: Բեմադրությունը՝ Ալեքսանդր Մարտիրոսյանի:

Օթելլո – Վարդան Բեգյան, Կասիո – Ռաֆիկ Վարդանյան, Ցագո – Յուրի Պողոսյան, Դեզդեմոնա – Օլգա Ֆանդունց, Էմիլյա – Մարգո Հակոբյան:

Վ. Բեգյանի հաղորդումը:

Մայիսի 28, 29. – Երևանի Հայֆիլհարմոնիայի Մեծ (այժմ՝ Ա. Սաչատրյանի անվ.) դահլիճում, Շեքսպիրի ծննդյան 400-ամյակի առթիվ սունդուկյանցիների նույն կազմով, 3-րդ գործողությունը:

Սովետական Հայաստան, № 123:

1965

Նոյեմբերի 16. – Թբիլիսիի Գրիբոյեդովի անվան թատրոնում, Հայկական թատրոնի ներկայացումը: Վահրամ Փափազյանի վերջին ելույթը Օթելլոյի դերում, որը շարունակվել է 57 տարի:

1966

Գարնանը. – Վահրամ Փափազյանը (Օթելլո) Արտաշատի թատրոնի դերասանական խմբի հետ՝ Արտաշատում, Նախիջևանում, Եղեգնաձորում, Գորիսում և մերձակա գյուղերում:

Երեկոյան Երևան, 1988, № 106:

1968

Փետրվար. – Բաքվի Նարիմանովի շրջանի Շահումյանի անվան Մշակույթի պալատի Հայ ժողովրդական թատրոնի խումբը, Ազիզբեկովի անվան թատրոնի դերասան Իսմայիլ Դադստանյու (Օթելլո) մասնակցությամբ (աղբբեջաներեն):

Ցագո – Յուրի Պողոսյան, Դեզդեմոնա – Օլգա Ֆանդունց:

Կոմունիստ, № 48:

Դեկտեմբերի 7, 8. – Բեյրութի Գալուստ Կյուլպենկյան սրահում, Պերճ Թոմպուլյանի (Օթելլո) բեմադրությամբ, իր կազմած խմբով:

Զարթոնք, № 61:

1969

Բասրայում (Իրաք), թատերասերների խումբը ներկայացրել է «Օթելլոն»:

Հայրենիք, № 1720:

Նոյեմբերի 16. – Երևանի Սունդուկյանի անվան ակադեմիական թատրոնում, բեմադրությունը՝ Երվանդ Ղազանչյանի և Նորեն Աբրահամյանի, բեմադրության ղեկավար՝ Հրաչյա Ղափլանյան, նկարիչ՝ Սարգիս Արուտչյան, զգեստները՝ Մ. Լիխնիցկայայի, երաժշտական ձևավորումը՝ Մարտին Վարդազարյանի և Ֆելիքս Արամյանի:

Օթելլո – Նորեն Աբրահամյան, Վենետիկի դուքս – Գուրգեն Հակոբյան, Բրաբանցիո – Գարուշ Սաժակյան, Գրացիանո – Գեղամ Աֆրիկյան, Լոդովիկո – Վահրամ Եղչատյան, Կասիո – Լորենց Առուչանյան, Ցագո – Սոս Սարգսյան, Ռոդրիգո – Արծրուն Մանուկյան, Մոնտանո – Շահում Ղազարյան, Դեզդեմոնա – Շաքե Թուխմանյան, Էմիլյա – Լյուսյա Հովհաննիսյան, Բիանկա – Ժենյա Ավետիսյան, Սենատորներ – Գևորգ Աշուղյան, Գևորգ Ասլանյան, Վաչե Բազրատունի, Արսեն Բազրատունի, Ստեփան Աջաբխանյան, Սպա – Սուրեն Ավետիսյան, Համբավաբեր – Վրեժ Հակոբյան, Օթելլոյի ծառա (մավրի անխոս կերպար) – Հարություն Հայրապետյան, Սուրհանդակ – Ալեքսանդր Սաչատրյան:

Նոր դերակատարներ՝

Դեկտեմբերի 3. – Բիանկա – Գալյա Նովենց:

Հունվարի 22 (1970). – Ռոդրիգո – Վրեժ Հակոբյան, Համբավաբեր – Արմեն Մարության:

Հունվարի 30. – Լոդովիկո – Հովակ Գալոյան:

Փետրվարի 10. - Բրաբանցիո - Ալեքսանդր Աղամյան:
Հունվարի 22 (1971). - Մոնտանո - Ռազմիկ Արոյան:
Դեկտեմբերի 20 (1972). - Բիանկա - Գոհար Գալստյան:
Մայիսի 11 (1973). - Լոդովիկո - Ալեքսանդր Աղամյան:
Հոկտեմբերի 8. - Բրաբանցիո - Գևորգ Ասլանյան:
Մարտի 15 (1974). - Մոնտանո - Նորայր Գևորգյան:
Հուլիսի 2. - Սուրհանդակ - Ռուզուֆ Ղևոնդյան:

Սունդուկյանի անվ. Թատրոնի նյութեր:

1970

Սեպտեմբերի 2. - Երևանի Արվեստի աշխատողների տանը,
Սունդուկյանի անվան Թատրոնի բեմադրության քննարկումը:
Զեկուցող՝ Ռուբեն Զարյան:

Գրական Թերթ, սեպտեմբերի 25:

1971

Ապրիլի 5. - Ստամբուլի Կեդրոնական Սանուց միության
Թատերախումբը, Գ. Գապարաճյանի բեմադրությունը (Հ. Մա-
սեհյանի Թարգմանությունն արևմտահայերենի է վերափոխել
Թորգոմ Սրապյանը): Պատրաստվել է երկու և կես ամսում,
խաղացվել առանց հուշարարի: Նկարիչ՝ էրոլ Սարաֆյան:

Օթեյլո - Գևորգ Գապարաճյան, Վենետիկի դուքս - Արրա-
համ Ցանրզյան, Բրաբանցիո - Պետրոս Զիչեքճյան, Սենատոր-
ներ - Միսաք Թորոսյան, Հերման Վարիչ, Կասիո - Արա Թոր-
գոմի Սրապյան, Ցազո - Թորգոմ Սրապյան, Ռոզրիզո - Լևոն
Աղասյան, Դեզդեմոնա - Թամար Շերեֆ (Գևորգի Գապարաճ-
յան), էմիլյա - Անդա Թորոսյան: Մասնակցել են նաև՝ Պերճ
Կազերոզյանը, Շահնուր ձեյհանը, Հակոբ Իմայհանը, Սարգիս
Կյուրլեքը:

Գուլիս:

Սեպտեմբերի 17. - Մոսկվայի Փոքր Թատրոնում, Սունդուկ-
յանի անվան Թատրոնի հյուրախաղերին:

Օթեյլո - Ս. Աբրահամյան, Բրաբանցիո - Գ. Ոսթակյան,
Կասիո - Լ. Առուչանյան, Ցազո - Ս. Սարգսյան, Ռոզրիզո -
Ա. Մանուկյան, Դեզդեմոնա - Շ. Թուխմանյան, էմիլյա - Լ.
Հովհաննիսյան:

Գարուն, 1972, № 1:

1975

Հունվարի 8. - Երևանի Սունդուկյանի անվան Թատրոնի
բեմադրության վերջին՝ 123-րդ ներկայացումը Ս. Աբրահամ-
յանի մասնակցությամբ:

1980

Նոյեմբերի 14. - Հրազդանի Ժողովրդական Թատրոնում,
բեմադրությունը՝ Թատերախմբի ղեկավար, Երևանի Ղափլան-
յանի անվան Թատրոնի դերասան Իշխան Ղարիբյանի, նկարիչ՝
Հ. Գարսևանյան: Բեմադրության քննարկմանը զեկուցումով
հանդես է եկել Հրայր Հովակիմյանը:

Ներկայացման մասնակիցներն են եղել՝

Օթեյլո - Մ. Բաղայան, Վենետիկի դուքս - Ժ. Մուրադյան,
Կասիո - Վ. Մուրադյան, Ցազո - Վ. Դավթյան, Ռոզրիզո -
Ս. Կնյազյան, Մոնտանո - Ս. Նաչատրյան, Լոդովիկո - Գ. Սո-
ղոմոնյան, Դեզդեմոնա - Գ. Բաղդասարյան, էմիլյա - Ռ. Հա-
րությունյան, Բիանկա - Շ. Նազարյան:

Ռ. Ղարիբյանի հաղորդումը: Հ. Հովակիմյան, Հայաստանի ժողովրդական
Թատրոնների տարեգրություն, Երևան, 1984, էջ 205:

Փետրվարի 18. – Մոնրեալի Ալեք Մանուկյան վարժարանի կեռնճյան սրահում, Թեքեյան Մշակութային միության «Հայ բեմ» թատերախումբը (Հ. Մասեհյանի թարգմանությունը արևմտահայերենի վերածված): Բեմադրությունը՝ Պ. Ֆազյանի, նկարիչ՝ Վահե էմմիլյան, զգեստները՝ Սիրվարդ Ֆազյանի (էմիլյա), երաժշտությունը՝ Հայդընի, Կորեյլի, Դեզդեմոնայի երգը՝ Հարութ Ֆազյանի:

Օթեկո – Պերճ Ֆազյան, Վենետիկի դուքս – Վահան Ծաքարյան, Բրաբանցիո – Օննիկ Գալուստյան, Կասիո – Հակոբ Գլըճյան, Ցագո – Աբել Վարդիվառյան, Մոնտանո – Արա Տեմիրճյան, Ռոզրիգո – Հակոբ Թոչիկյան, Լոդովիկո – Բաֆֆի Մադտեսյան, Գրացիանո – Սարո Թոչիկյան, Դեզդեմոնա – Վարսենիկ Նազոյան, Բիանկա – Լենա Նաչիկյան, Ա. զինվոր – Նորայր Ղարիպյան, Բ. զինվոր – Արտաշես Պոյաճյան, Գ. զինվոր և Բրաբանցիոյի Ա. Հետևորդ – Ռիչրտ Ջաքարյան, Բրաբանցիոյի Բ. Հետևորդ – Վարուժան Արթոզյան:

Ապագա, № 427-428: Քուլիս, № 895, էջ 24:

Հունվար-փետրվար. – Մոսկվայի Տազանկայի թատրոնում, Կինեմատոգրաֆիայի Համամիութենական պետական ինստիտուտի Հայկական դերասանական կուրսի ներկայացումը, կուրսի ղեկավար և բեմադրող՝ Արմեն Զիգարխանյան:

Օթեկո – Արտաշես Ալեքսանյան, Կասիո – Արթուր Դիլանյան, Ցագո – Հայկ Գասպարյան, Դեզդեմոնա – Սուսաննա Մելքոնյան, էմիլյա – Մարգարիտ Թաթոյան:

Հայրենիքի ձայն, № 13:

Մայիսի 2. – Ստամբուլի Հարպիե Քաղաքապետական թատրոնում, «Քուլիս» թատերական Հանդեսի Հրատարակության 40-ամյակին նվիրված երեկոյին, տեսարաններ:

Քուլիս, № 993, 994:

Օգոստոսի 7. – Թբիլիսիի Պ. Աղամյանի անվան Հայպետթատրոնում: Բեմադրությունը՝ Արմեն Բայանդուրյանի, նկարիչ՝ Շամիր Տեր-Մինասյան, երաժշտական ձևավորումը՝ էդո Գրիգ-Արյանի, զգեստները՝ Քեթևան Փալավանդիչվիլու:

Օթեկո – Ռոման Մաթիաշվիլի, Վենետիկի դուքս – Ռոբերտ Հովհաննիսյան, Բրաբանցիո – Սուրեն Եղիազարյան, Կասիո – Ֆելիքս Նաչատրյան, Ցագո – Սլավա Ստեփանյան, Ռոզրիգո – Գևորգ Թերժանյան, Մոնտանո – Արթուր Նաչոյան, Դեզդեմոնա – Լեյլա Մկրտչյան, էմիլյա – Զուլիխտա Սաղաթեյան, Բիանկա – Մնեժանա Ցաղուբյան:

Ներկայացման ծրագիրը:

Սեպտեմբերի 3. – Երևանի Սունդուկյանի անվան թատրոնում, Թբիլիսիի Աղամյանի անվան թատրոնի Հյուրախաղերին:

**ՇԵՔՍՊԻՐՑԱՆ ՆԵՐԿԱՑԱՑՈՒՄՆԵՐԸ
ԵՐԵՎԱՆԻ ԱԼ. ՍՊԵՆԴԻԱՐՑԱՆԻ
ԱՆՎԱՆ ՕՊԵՐԱՅԻ ԵՎ ԲԱԼԵՏԻ ՊԵՏԱԿԱՆ
ԱԿԱԴԵՄԻԱԿԱՆ ԹԱՏՐՈՆՈՒՄ**

ԲԱԼԵՏՆԵՐ

Համլետ

1972, ապրիլի 26. – Պարադիր Մարկ Մնացականյանի բեմադրությամբ ներկայացվել է Դմիտրի Շոստակովիչի «Համլետ» մեկ գործողությամբ բալետը, դիրիժոր՝ Գասպար Թորիկյան, նկարիչ՝ Բ. Մեսսերեր:

Համլետ – Ռուդոլֆ Նառատյան, Կլավդիոս – Էդվարդ Անանյան, Գերտրուդ – Աննա Մարիկյան, Լաերտ – Ալբերտ Անդրեասյան, Օֆելյա – Էլվիրա Մնացականյան, Համլետի հոր ուրվականը – Էդիկ Նաչատրյան:

Հետագա նոր դերակատարներ՝

Համլետ – Հակոբ Գասպարյան, Սերգեյ Պետրոսյան, Գերտրուդ – Սոֆիկ Նաչատրյան, Լաերտ – Հովհաննես Նաչիկյան, Օֆելյա – Տատյանա Կասպարովա, Կատարինե Սարյան:

Композитор, № 108.

1981, փետրվարի 3. – Երևանի Կոմիտասի անվան կոնսերվատորիայի ստուդիայում, օպերայի և բալետի թատրոնի արտիստ և պարադիր Ռուդոլֆ Նառատյանի լիբրետոյով ու բեմադրությամբ ներկայացվել է Յաբլոնսկու, Միլիարյամի և Ուլրիխի երաժշտական թեմաներով գրված մեկ գործողությամբ «Համլետ» բալետը:

Համլետ – Հայկ Ավագյան, Օֆելյա – Նադեժդա Նառատյան:

Ռ. Նառատյանի հաղորդումը:

Ռոմեո և Ջուլիետ

1970, մայիսի 31. – Պարադիր Օ. Վինոգրադովի բեմադրությամբ ներկայացվել է Սերգեյ Պրոկոֆևի «Ռոմեո և Ջուլիետ» 3 գործողությամբ բալետը, դիրիժոր՝ Հակոբ Ոսկանյան, նկարիչ՝ Վ. Լիվենտալ:

Ռոմեո – Վիլեն Գալստյան, Ռուդոլֆ Նառատյան, Ջուլիետ – Էլվիրա Մնացականյան, Սոնա Վարդանյան, Տիրալտ – Նորայր Մեհրաբյան, Հովհաննես Դիվանյան, Մերկուտիո – Ալբերտ Անդրեասյան, Հովհաննես Նաչիկյան, Սերգեյ Պետրոսյան, Պարիս – Հակոբ Գասպարյան, Էդվարդ Անանյան, Սինյորա Կապուլետտի – Վիկտորյա Նանամիրյան, Ժասմենա Բարախանյան, Սինյոր Կապուլետտի – Ալբերտ Միքայելյան, Ս. Ղամբարյան, Սինյոր Մոնտեզյու – Նիկոլայ Շիսյան, Վլադիսլավ Անգուրով, Հերցոգ – Վիկտոր Բորիսով, Հայր Լորենցո – Մերուժան Սահակյան, Էդվարդ Հարությունյան:

Սովետական արվեստ, № 12, էջ 34–35:

1986, հունիս. – Վերականգնվել է Օ. Վինոգրադովի բեմադրությունը:

Ռոմեո – Ռուդոլֆ Նառատյան, Ջուլիետ – Էլվիրա Մնացականյան: Մասնակցել են նաև՝ Հովհաննես Դիվանյանը, Սերգեյ Պետրոսյանը, Ա. Գասպարյանը, Ա. Հունանյանը և ուրիշներ:

Սովետական Հայաստան, № 160:

2011, մայիսի 29. – Թատրոնի գլխավոր պարադիր Ռուդոլֆ Նառատյանի բեմադրությամբ ներկայացվել է Ս. Պրոկոֆևի բալետը, նկարիչ՝ Աստղիկ Ստեփանյան:

Ռոմեո – Ռուբեն Մուրադյան, Ջուլիետ – Ժակելինա Մարխոչյան, Տիրալտ – Նարեկ Մարտիրոսյան, Մերկուտիո – Արման Բալմանուկյան, Պարիս – Ահարոն Պետրոսյան, Բենվոլիո – Կարեն Մարտիրոսյան, Սինյորա Կապուլետտի – Էլվիրա Մնացականյան:

լետտի – Սոնա Առուստամյան, Դայակ – Իրինա Մկրրտումյան, Սինյոր Կապուլետտի – Ջավեն Հարությունյան, Քաղաքապետ – Հրաչ Հովհաննիսյան, Սինյոր Մոնտեգյու – Վաչագան Բոյախչյան, Հայր Լորենցո – Գարուչ Պունյան:

Երկրորդ-երրորդ կազմը՝

Ռոմեո – Սևակ Ավետիսյան, Ահարոն Պետրոսյան, Զուլիետ – Սյուզի Փիրումյան, Տիրալտ – Արտակ Հովհաննիսյան, Մերկուտիո – Սերգեյ Սաֆարյան, Գազիկ Բաբելյան, Պարիս – Արթուր Կարճիկյան, Բենվոլիո – Գազիկ Բաբելյան, Սինյորա Կապուլետտի – Մերի Վարդանյան, Մարիա Դիվանյան, Դայակ – Մարիաննա Պողոսյան, Սինյոր Կապուլետտի – Հայկ Հարությունյան, Քաղաքապետ – Գարուչ Պունյան, Սինյոր Մոնտեգյու – Գարուչ Պունյան, Հայր Լորենցո – Հրաչ Հովհաննիսյան:

Զուլիետի ընկերուհիները՝

Տաթևիկ Գրիգորյան, Նեյլի Մելքոնյան, Մարինա Բաղդասարյան, Աննա Մելքոնյան, Դիաննա Տվերդոլսկեր, Ալբինա Ղազարյան, Լիլիթ Փալանջյան:

Փողոցային պարուհիներ՝

Տաթևիկ Գրիգորյան, Նեյլի Մելքոնյան, Մարինա Բաղդասարյան, Դիաննա Տվերդոլսկեր, Ալբինա Ղազարյան:

Ռ. Պառատյանի հաղորդումը:

Օթեյլո

1984, նոյեմբերի 17. – Պարադիր Ն. Ռիժենկոյի (Ռուսաստան) բեմադրությամբ ներկայացվել է Հենրի Պյորսելի «Օթեյլո կամ Մավրի Պավանա» մեկ գործողությամբ բալետը ըստ Պոսե Լիմոնի խորեոգրաֆիայի, դիրիժոր՝ Հակոբ Ոսկանյան, նկարիչ՝ Սարգիս Արուստյան, զգեստների նկարիչ՝ Անահիտ Արուստյան:

Օթեյլո – Վիլեն Գալստյան, Դեզդեմոնա – Էլվիրա Մնացականյան, Յագո – Ս. Աբրահամյան, Էմիլյա – Լ. Գյուրջյան:

Շեքսպիրյան ներկայացումների Համամիութենական փառատոնին «Օթեյլոյի» նոր բեմադրության հետ, նույն օրը ներկայացվել են «Համլետ» և «Ռոմեո և Զուլիետ» բալետները:

Коммунаст, № 265.

1993, հոկտեմբերի 23. – Թատրոնի գլխավոր պարադիր Վիլեն Գալստյանի բեմադրությամբ ներկայացվել է Լորիս Ճգնավորյանի «Օթեյլո» 2 գործողությամբ բալետը, դիրիժոր՝ Օհան Դուրյան, նկարիչ՝ Սարգիս Արուստյան, զգեստների նկարիչ՝ Նատալյա Պովազո:

Օթեյլո – Հովհաննես Դիվանյան, Դեզդեմոնա – Յուլիա Ակոպովա, Յագո – Ֆելիքս Գրիգորյան, Էմիլյա – Նադեժդա Դավթյան, Կասիո – Վ. Համբարձումյան, Ռոդրիգո – Վ. Ղազարյան, Բրաբանցիո – Հ. Հովհաննիսյան, Վենետիկի դուքս – Ա. Սմբատյան:

Երկրորդ կազմ՝

Օթեյլո – Ֆելիքս Գրիգորյան, Դեզդեմոնա – Ե. Յարուչուկ, Յագո – Ա. Սաչատուրով, Հ. Քաջբերունի, Էմիլյա – Մ. Գյուրջյան, Ելենա Պավլիդի, Կասիո – Ջ. Հարությունյան, Ռոդրիգո – Կ. Մուրադյան, Բրաբանցիո – Ա. Սմբատյան:

Հայաստանի Հանրապետություն, № 125: Ներկայացման ծրագիրը:

1997, օգոստոսի 31. – Բալետի երեկոյին ներկայացվել է Հ. Պյորսելի «Օթեյլո կամ Մավրի Պավանա» բալետը. պարադիր՝ Ն. Ռիժենկո, դիրիժոր՝ Վ. Չարչոյցյան:

Օթեյլո – Հովհաննես Դիվանյան, Դեզդեմոնա – Մարիա Դիվանյան, Յագո – Ռ. Տոնոյան, Էմիլյա – Ելենա Պավլիդի:

Ներկայացման ծրագիրը:

2005. – Ն. Ռիժենկոյի նոր բեմադրությամբ ներկայացվել է Հ. Պյորսելի «Օթեյլո կամ Մավրի Պավանա» բալետը: Թեև ներկայացման ծրագրում նշված է, որ «Վարիացիաներ

Օթեյլոյի թեմայով» ենթավերնագիրը չի նշանակում թե խոսքը Շեքսպիրի ողբերգութեան բեմականացման մասին է», բայց և այնպես, նյութն ընդհանրացված է շեքսպիրյան չորս գլխավոր հերոսների հոգեբանութեան և գործողութիւններէ մեկնաբանութեան հիմքի վրա:

Դիրիժոր՝ Վիլեն Զարչոյցյան, նկարիչներ՝ Ս. և Ա. Արուտչյաններ:

Օթեյլո – Զավեն Հարութչունյան, Դեզդեմոնա – Ժակելինա Սարխոչյան, Յագո – Ա. Գևորգյան, Էմիլյա – Մարիա Դիվանյան:

Երկրորդ կազմ՝

Օթեյլո – Կ. Մաճկայան, Դեզդեմոնա – Մարիա Դիվանյան, Յագո – Վ. Նաչատրյան, Էմիլյա – Ք. Ավագյան, Ի. Մկրտումյան, Ա. Դալլաքյան, Ն. Վարդանյան:

Ներկայացման ծրագիրը

ՕՊԵՐԱՆԵՐ

Ռոմեո և Զուլիետ

1955, Հունիսի 19. – Թատրոնի ռեժիսոր Վավիկ (Անուշավան) Վարդանյանի բեմադրութեամբ ներկայացվել է Շառլ Գունոյի «Ռոմեո և Զուլիետ» 4 գործողութեամբ օպերան: Դիրիժոր՝ Սուրեն Զարեքյան, ռեժիսոր՝ Արաքսյա Անանյան, պարադիր՝ Զարե Մուրադյան, նկարիչ՝ Կարո Մինասյան, խմբավար՝ Կարո Կարապետյան:

Ռոմեո – Ա. Կովալյով, Գալուստ Գարրիեյան, Զուլիետ – Գոհար Գասպարյան, Լյուբով Լազարևա, Մանկլավիկ Ստեֆանո – Վիտլետա Վարդանյան, Ելենա Վարդանյան, Արաքսյա Ստեփանյան, Գերտրուդ – Անատոլյա Ղարիբյան, Սեդա Վանիկյան, Տիրալտ – Սերգեյ Բարխուդարյան, Ա. Պերճյան, Բենվոլիո – Գևորգ Իվանյան, Ա. Քեչիչյան, Մերկուտիո – Վահրամ Գրիգորյան, Սերգեյ Գալստյան, Պարիս – Էդվարդ Բաղդասարյան, Գ. Կիրակոսյան, Դուքս – Կարլոս Մարկոսյան, Սերգեյ Շախի-

Ջանյան, Ն. Ֆոմին, Գրեգորիո – Գ. Իվանյան, Ս. Կորժենյան, Կապուլետտի – Կ. Մարկոսյան, Ս. ՇախիՋանյան, Դավիթ Պողոսյան, Հայր Լորան – Նար Հովհաննիսյան, Ս. ՇախիՋանյան, Կ. Մարկոսյան: Մասնակցել են նաև բալետի արտիստներ:

Սովետական Հայաստան, № 176: Ներկայացման ազդագիրը:

Օթեյլո

1942, Հունիսի 21. – Թատրոնի ռեժիսոր Արմեն Գուլակյանի բեմադրութեամբ ներկայացվել է Զ. Վերդիի 4 գործողութեամբ «Օթեյլո» օպերան: Դիրիժոր՝ Միքայել Թավրիզյան, հարակից ռեժիսոր՝ Գոհարինե Մելքունյան, նկարիչ՝ Աշոտ Միրզոյան, պարադիր՝ Լեոնիդ Լավրովսկի:

Օթեյլո – Վ. Սավելև-Դամուրին, Դեզդեմոնա – Հայկանուշ Դանիբեյան, Կասիո – Յա. Դորբյանսկի, Յագո – Մ. Դենիսով, Էմիլյա – Թամար Շահնազարյան, Զարուհի Դուլիսանյան, Ռոդրիգո – Գևորգ Բաղդասարյան, Լոդովիկո – Կարլոս Մարկոսյան, Ա. Ցեսեիչ, Մոնտանո – Ն. Սմորոդին, Ի. Գրեկով, Մունեստիկ – Ա. Կասպերովիչ:

Սովետական Հայաստան, № 146, 150:

1944, ապրիլի 29. – «Օթեյլո» ներկայացումով թատրոնը մասնակցել է Շեքսպիրի ծննդյան 380-ամյակին նվիրված Շեքսպիրյան 6-րդ Համամիութենական գիտահետազոտական կոնֆերանսին և թատերական փառատոնին:

Փառատոնի ծրագիրը:

1959, մարտի 17. – Ներկայացվել է Ա. Գուլակյանի բեմադրութեամբ: Դիրիժոր՝ Յուրի Դավթյան, նկարիչ՝ Աշոտ Միրզոյան, պարադիր՝ Զարե Մուրադյան:

Օթեյլո – Սերգեյ Դանիբեյան, Կասիո – Սերգեյ Բարխուդարյան, Յագո – Միհրան Երկաթ, Դեզդեմոնա – Անժելա Հարութչունյան, Էմիլյա – Մարիա Չաչկյան, Ռոդրիգո – Էդվարդ Բաղդասարյան, Լոդովիկո – Կարլոս Մար-

կոսյան, Մոնտանո – Հարություն Քարաջյան, Մունետիկ – Ա. Կասպերովիչ:

Այլ դերակատարներ՝

Դեզդեմոնա – Գոհար Գասպարյան, Սեդա Քալան-Թարյան, Էմիլյա – Մարգարիտ Զալալյան, Կասիո – Ա. Պերճյան, Ռոդրիգո – Գ. Կիրակոսյան, Միրիճ Դավթյան, Լոդովիկո – Վիկտոր Շորոխով, Մոնտանո – Ն. Ֆոմին, Մունետիկ – Արշավիր Կարապետյան:

Սովետական Հայաստան (ամսագիր), № 6, էջ 31–33:

1959, Հոկտեմբեր. – Ռումինահայ երգիչ Դավիթ Հովհաննիսյանի ելույթը Յագոյի դերում:

1961, Հուլիս-օգոստոս. – Սոչիում, Սպենդիարյանի անվան օպերայի և բալետի թատրոնի հյուրախաղերին:

1961, դեկտեմբերի 20. – Ռումինահայ երգիչ Դավիթ Հովհաննիսյանի ելույթը Յագոյի դերում:

1962, դեկտեմբերի 1. – Ռումինահայ երգիչ Կարպիս Զոբյանի ելույթը Օթեյլոյի դերում:

1963, Հունիսի երկրորդ կես. – Թբիլիսիի Զ. Պալիաշվիլու անվան օպերայի և բալետի պետական ակադեմիական թատրոնում, Ալ. Սպենդիարյանի անվան թատրոնի հյուրախաղերին:

1968, մարտի 23. – Սփյուռքահայ երգչուհի Լուիզա Պոզապալյանի (Փարիզ) ելույթը Դեզդեմոնայի դերում:

1970, Հունվարի 10. – Հայկական օպերայի 100-ամյակի առթիվ, թատրոնի մենակատար Միհրան Երկաթի ստեղծագործական երեկոյին:

Օթեյլո – Մ. Դանիելյան, Յագո – Մ. Երկաթ, Դեզդեմոնա – Ա. Հարությունյան:

Սովետական Հայաստան, № 5:

1970, փետրվարի 20. – Թատրոնի մեներգիչ Տ. Լևոնյանի առաջին ելույթը Օթեյլոյի դերում:

Օթեյլո – Տիգրան Լևոնյան, Կասիո – Մ. Բարխուդարյան, Յագո – Մ. Երկաթ, Դեզդեմոնա – Գոհար Գասպար-

յան, Էմիլյա – Արաքսյա Ստեփանյան, Ռոդրիգո – Գ. Կիրակոսյան, Լոդովիկո – Բորիս Գրեկով, Մոնտանո – Հարություն Քարաջյան, Հերոլդ – Գ. Դավթյան:

1970, փետրվարի 27. – Ռումինահայ երգիչ Դավիթ Հովհաննիսյանի ելույթը Յագոյի դերում:

1970, մայիսի 16. – Փարիզահայ երգչուհի Աստղիկ Անդրեասյան-Տետեյանի ելույթը Դեզդեմոնայի դերում:

Սովետական արվեստ, № 7, էջ 60–61:

1970, սեպտեմբերի 24. – Թատրոնի մեներգիչ Հարություն Քարաջյանի առաջին ելույթը Յագոյի դերում:

1995, Հոկտեմբերի 15. – Թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր Տիգրան Լևոնյանի (Օթեյլո) բեմադրությամբ ներկայացվել է Վերդիի «Օթեյլո» օպերան (լիբրետտոն՝ Ա. Բոյտոյի): Դիրիժոր՝ Յուրի Դավթյան, պարադիր՝ Վիլեն Գալստյան, նկարիչ՝ Եվգենի Սաֆրոնով, զգեստների նկարիչ՝ Մ. Սարգսյան:

Դեզդեմոնա – Հասմիկ Հացագործյան, Կասիո – Եղիշե Մանուչարյան, Յագո – Կոստանդին Սիմոնյան, Ռոդրիգո – Մ. Թորոսյան, Լոդովիկո – Վահան Մակվեցյան, Մոնտանո – Միքայել Հովակիմյան, Էմիլյա – Գրիգորյան, Մունետիկ – Է. Մխիթարյան:

Հոկտեմբերի 21. – Երկրորդ կազմ՝

Օթեյլո – Ռազմիկ Պապիկյան, Դեզդեմոնա – Անահիտ Մխիթարյան, Էմիլյա – Ռաիսա Շիրինյան, Լ. Օվչյան, Յագո – Ա. Մուրադյան, Ա. Մարտիրոսյան, Ռոդրիգո – Ռուբեն Կուրեյան, Լոդովիկո – Ռուբեն Թելունց, Հակոբյան, Վալերի Հարությունյան, Մոնտանո – Գագիկ Շիրինյան:

Ներկայացման ծրագիրը:

**ՀԱՅԵՐԻ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀԱՄԱՇՈՒՐ ՀԱՅԻՆ
ԹԱՏՐՈՆՆԵՐԻ ՇԵՔՍՊԻՐՑԱՆ ԲԵՄԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ**

ԱԴՐԲԵԶԱՆԱԿԱՆ ԹԱՏՐՈՆՈՒՄ

Համլետ

1926, դեկտեմբերի 23. — Բաքվի Բունիաթզադեի անվան դրամատիկական թատրոնում (Թարգմ. Ջ. Ջաբարլի), առաջին անգամ ադրբեջաներեն՝ արևելյան երանգավորումով: Բեմադրությունը՝ Ալ. Տուգանովի, նկարիչ՝ Ն. Ե. Կուլեչ, արևելյան մոտիվներով երաժշտությունը՝ Անտոն Մայկլյանի:

Գերտրուդ — Ելիզավետա Մելիք-Շահնազարյան:

Եքսպիրն ադրբեջանական թատրոնում, այլոմ (ադրբեջաներեն և ռուսերեն), Բաքու, 1964:

1929. — Թիֆլիսի ադրբեջանական թատրոնում, բեմադրությունը՝ Իբրահիմ Իսֆահանյու (Համլետ):

Օֆելյա — Նինա Օպինսկայա (Քնարիկ Բասմաչյան),

Գերտրուդ — Նվարդ Ալիխանյան:

Ն. Օպինսկայայի հաղորդումը:

1932. — Թիֆլիսի ադրբեջանական թատրոնում, բեմադրությունը՝ Արչակ Բուրջայանի:

Գրական թերթ, № 9:

Օթելլո

1904, օգոստոսի 22. — Շուշիի Նանդամիրյանի թատրոնում, առաջին անգամ թուրք-ադրբեջաներեն, հայ դերասանուհիների և ադրբեջանցի թատերասերների մասնակցու-

թյամբ (Թարգմանիչ և Օթելլոյի դերակատար՝ Հաչիմբեկ Վեզիրով), բեմադրությունը՝ Հովհաննես Աբեյանի, իր խմբի զգեստներով:

Դեզդեմոնա — Արաքս Զարիֆյան, Էմիլյա — Ազնիվ Անդրանիկ («Նրանք երկուսն էլ իրենց դերերը լիովին հաջող կատարեցին»):

Կառույթ, № 197.

1910, հոկտեմբերի 29. — Բաքվի Թադիևի թատրոնում, Մուսուլմանական «Նիջաթ» լուսավորական ընկերության դերասանական խումբը (Թարգմ. Հ. Վեզիրով), բեմադրիչ և Օթելլոյի դերակատար՝ Հյուսեյն Արաբլինսկի (Ոսլաֆով):

Դեզդեմոնա — Ելիզավետա Մելիք-Շահնազարյան:

Կառույթ, № 247, 249.

1926, դեկտեմբերի 7. — Թիֆլիսի ադրբեջանական թատրոնում (Թարգմ. Գ. Սաբրի), փորձավար՝ Իբրահիմ Իսֆահանյի (Ցագո):

Օթելլո — Վահրամ Փափազյան (թուրք-ադրբեջաներեն):

Մարտակոչ, դեկտեմբերի 7: Ն. Օպինսկայայի վկայությունը:

1931, մարտ. — Թիֆլիսի Ռուսթավելու անվան թատրոնում, ադրբեջանական թատրոնի ներկայացումը:

Օթելլո — Վ. Փափազյան, Դեզդեմոնա — Նինա Օպինսկայա (Ք. Բասմաչյան): Փափազյանից բացի, Օպինսկայան խաղացել է նաև Ուլվի Ռաջարի (Օթելլո) հետ: Դեզդեմոնայի դերում մինչև 1955-ը հանդես է եկել Կիրովաբադի (Գյանջա) Ջաբարլու անվան ադրբեջանական թատրոնում:

Նինա Օպինսկայայի հաղորդումը:

1932, դեկտեմբերի 26. — Բաքվի Բունիաթզադեի անվան թուրք գեղարվեստական թատրոնում. բեմադրությունը՝ Ս. Մա-

յորովի, ռեժիսոր՝ Զ. Զարարլի, նկարիչ՝ Ս. Եֆիմենկո, երաժշտությունը՝ Սերգեյ Փանյանի:

Օթելլո - Վ. Փափազյան (Թուրք-աղբբջաներեն), Յազո - Ռզա Աֆղանլի, Դեզդեմոնա - Մարզիա Դավուդովա:

ԳԱՔ, Վ. Փափազյանի ֆոնդ:

1933, նոյեմբեր. - Շուշիում, Ստեփանակերտի Հայպետթատրոնի ներկայացումը:

Օթելլո - Վ. Փափազյան (տեղացիների խնդրանքով՝ Թուրքերեն):

Վանյա Հովհաննիսյանի Հաղորդումը:

1935, ապրիլի 21. - Բաքվի Բունիաթզադեի անվան թատրոնում, Հայ և աղբբջանցի դերասանների մասնակցությամբ:

Օթելլո - Հովհաննես Աբեյան, Դեզդեմոնա - Ժամեն (Մարիամ Գրիգորյան - Հայերեն), Յազո - Ռզա Աֆղանլի:

Կոմունիստ, ապրիլի 21: Ռ. Աֆղանյու Հաղորդումը:

1938, մայիսի 19. - Երևանի Զ. Զարարլու անվան աղբբջանական թատրոնում. բեմադրությունը՝ Վաղարշ Վաղարշյանի, ռեժիսոր՝ Բախչի Քալանթարլի, նկարիչ՝ Արմեն Զիլինգարյան, երաժշտությունը՝ Աշոտ Սաթյանի:

Օթելլո - Իսմայիլ Դադաստանլի, Դեզդեմոնա - Զարիկ Տերյան, Էմիլյա - Ազրիկ Դերձակյան (նույն թատրոնի դերասանուհիներ):

Խորհրդային արվեստ, № 4: Ի. Դադաստանլու Հաղորդումը:

1944, ապրիլի 27. - Երևանի Զարարլու անվան աղբբջանական թատրոնում, Շքսպիրի ծննդյան 380-ամյակի առթիվ գիտական կոնֆերանսի և թատերական փառատոնի առթիվ. բեմադրությունը՝ Բախչի Քալանթարլու:

Օթելլո - Ալի Զեյնալով, Դեզդեմոնա - Զարիկ Տերյան, Էմիլյա - Ազրիկ Դերձակյան:

1946, փետրվարի 4-6. - Երևանի Զարարլու անվան աղբբջանական թատրոնում:

Օթելլո - Վ. Փափազյան (Հայերեն), Կասիո - Գևորգ Աշուղյան (Սունդուկյանի անվան թատրոնից):

Սովետական Հայաստան, № 28:

1953. - Բաքվի Ազիզբեկովի անվան աղբբջանական թատրոնում:

Օթելլո - Վ. Փափազյան (Թուրք-աղբբջաներեն), Յազո - Աղասաղըխ Գերայբեյլի:

Շքսպիրական, Գիրք 4, Եր., 1974, էջ 407:

ԱՄԵՐԻԿՑԱՆ (ԱՆԳԼԵՐԵՆ) ԹԱՏՐՈՆՈՒՄ

1920, ապրիլի 6. - Նյու Յորքի Ուոլտորֆ էսթորիա Հյուրանոցի երաժշտական սրահում, բարիտոն Ֆիլիպ Պեննելյանը Համլետի տարազով երգել է «Պրինտիգի» գինու գովաբան Ա. Թոմայի «Համլետ» օպերայից:

Կոչնակ, № 17, էջ 537:

1950-ական թթ. - Նյու Յորքի Մետրոպոլիտեն օպերային թատրոնի մենբրգչուհի Լ. Ամարայի բազմակի ելույթներն «Օթելլո» օպերայում:

Դեզդեմոնա - Լուսին Ամարա (Քազուհի Արմաղանյան):

1964-1969 թթ. - Նյու Յորքի և ամերիկյան այլ թատրոնների դերասան և ռեժիսոր Էդուարդ Սեդրակյանը Հանդես է եկել շքսպիրյան Հետևյալ դերակատարումներով՝

Մոնտանո (Օթելլո)

Բանկո (Մակբեթ)

Կլավդիոս (Համլետ)

<1960-1970-ական թթ.>. - Ամերիկահայ կոմպոզիտոր Ալան Հովհաննեսը գրել է «Անտոնիոս և Կլեոպատրա» օպերան:

1977, ապրիլի 27. — Կահիրեի Ամերիկյան Համալսարանի ուսանողական թատերախմբի «Չափի դեմ չափ» ասմունքային եղանակով (բեմադրող՝ Դեյվիդ Վուտման) ներկայացմանը Հանդես են եկել՝

Անջելո — Ժիրայր Բարազյան, Իզարեյլա — Նորա Արմանի:

Արև, № 17671:

1970—1980-ական թթ. — Ամերիկյան թատրոնում, ամերիկահայ դերասանուհի և ռեժիսոր **Լեսլի Այվազյանը** մասնակցել է «Կամակոր կնոջ սանձահարումը» պիեսի բեմադրությունը:

2000, ապրիլ. — Վաշինգտոնի Քենեդիի կենտրոնում, երևանցի պարադիր Ռուդոլֆ Նառատյանի բեմադրությամբ. մի երեկոյում ներկայացվել են «Համլետ» և «Օթելլո» մեկական գործողությամբ բալետները:

Համլետ — Հակոբ Նառատյան, Օֆելյա — Ժանետ Հանլի:

2009. — Վաշինգտոնում, Ռ. Նառատյանի բեմադրությամբ ներկայացվել է «Համլետ» բալետը:

Ռ. Նառատյանի Հաղորդումը:

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ (ԱՆԳԼԵՐԵՆ) ԹԱՏՐՈՆՈՒՄ

1946, Հունիսի 29. — Կահիրեի Գալուստյան վարժարանի տարեվերջի գեղարվեստական Հանդեսի ավարտին, աչակերտները ներկայացրել են մի տեսարան «Համլետից»:

1961. — «Լոնդոնում», Լոնդոնի Օլդ Վիք թատերական դպրոցի շրջանավարտ Վիքի Սահակյանը բացօթյա (բեմով ու հանդիսատեսով) բեմադրել է «Ամառնային գիշերվան մը երազը»:

Հիպոլիտա — Վիքի Սահակյան:

Մարմարա, № 6265:

1963. — Թեհրանում, Անգլիական դեսպանատան ամառանոցի այգում, ամերիկացի թատերագետ և ռեժիսոր՝ պրոֆ.

Ջորջ Քուինբրիի բեմադրած «Ասսանձ կնոջ սանձահարումը» բեմադրության ու զգեստների ձևավորումները կատարել է երիտասարդ թատերական գործիչ Արբի Հովհաննիսյանը:

Հանդես գրականության և արվեստի, 2002, № 2:

1966. — Լոնդոնի Դը Բրիսթոլ Օլդ Վիք թատերական դպրոցի ուսանող Վարուժան Նտրչյանն ավարտական ներկայացումների ժամանակ մասնակցել է Լոնդոնի մերձակայքում, ամֆիթատրոնում, Երիտասարդական միության նախաձեռնությամբ տրված ներկայացմանը:

Օթելլո — Վարուժան Նտրչյան, Յագո — Ջոն Քենթ, Դեզդեմոնա — Լյուզիլա Բուլովկա, Էմիլյա — Սյուզան Ռոյթ:

Վ. Նտրչյանի Հաղորդումը:

1964—1968. — Լոնդոնի Դը Բրիսթոլ Օլդ Վիք թատերական դպրոցի ուսանող Գրիգոր Սաթամյանը մասնակցել է Շեքսպիրյան մի քանի պիեսի բեմադրությունների:

Միակ Հակոբ Վարժապետյան, Հայերը Լիբանանի մեջ, Հ. Գ., Բեյրութ, 1981, էջ 344:

1967, մարտ. — Լոնդոնի Արքայական օպերային թատրոնում, Վերդիի «Ֆալստաֆ» օպերայում:

Միստրիս Տորդ — Լուիզա Գոզապայան:

Ադարատ, 1967, № 7603:

1971, մայիս. — Երևանի № 78 անգլիական թեքումով դպրոցում, «Համլետ» (կրճատումներով), բեմադրությունը՝ ուսուցչուհի Մելսիդա Քոչարյանի:

Համլետ — Մերի Հակոբյան, Օֆելյա — Սիրվարդ Հոկտանյան, Հորացիո — Մարինե Ժամկոչյան:

Ավանդարդ, № 63:

<1978>. — Լոնդոնում, Գիլդ Հոլի երաժշտության և դրամայի դպրոցի շրջանավարտ Սաբրինա Գրիգորյանը խաղացել

է Հիպոլիտայի և Հերմիայի («Միջամատնային գիշերվա երազ»), Էմիլյայի («Օթելլո») ղերերը:

Երևանի Միջին Արևելքի (Մարկո Գրիգորյանի) Թանգարանի նյութեր:

1985, Հոկտեմբեր. – Լոնդոնի «Օդիոն» թատրոնում բեմադրվել է Մանչեստրի «Պրիթիչ Նորթըն Պալե թեատրի» առաջարկով՝ Լորիս Ճզնավորյանի գրած (1984) «Օթելլո» բալետը: Պարագիր՝ Ռոբերտ Դավորնի:

Աշխարհ, 1988, № 1514:

1986. – Էդինբուրգում, դերասան և ռեժիսոր Ժ. Բարազյանը բեմադրել է «Ձմեռային պատմությունը» (Ձմեռային հեքիաթ):

Ծեր Հովիվ – Ժիրայր Բարազյան:

1993. – Լոնդոնում, թատրոնի տեսաբան և ռեժիսոր Հ. Փիլիկյանը բեմադրել է «Համլետը»:

Համլետ – Հովհաննես Փիլիկյան:

1995. – Լոնդոնի Դը Բրիսթոլ Օլդ Վիք թատերական դպրոցի շրջանավարտ, լոնդոնահայ դերասան և երգիչ Ստեփան Սևանը ուսման տարիներին մասնակցել է Շեքսպիրի, Դիկենսի, Չեխովի և ուրիշների պիեսների բեմադրություններին: Փոքրիկ թատերախմբերի հետ մի շարք քաղաքներում մասնակցել է «Բազում աղմուկ վասն ոչնչի», իսկ Ստրեստֆորդի Շեքսպիրյան Մեմորիալ թատրոնում՝ «Ձմեռային հեքիաթ» պիեսների բեմադրություններին:

Հատաջ, 1999, № 10886:

ԱՎՍՏՐԻԱԿԱՆ ԹԱՏՐՈՆՈՒՄ

1970-ական թթ. – Վիեննայի օպերային թատրոնում, մեներգչուհի Սոնա Ղազարյանը հանդես է եկել Վերդիի «Ճալստաֆ» և Վ. Բելլինիի «Կապուլետտի և Մոնտեկի» (Զուլիետի դերով) օպերաներում:

Ասպարեզ, 1980, № 258:

2000–2001 թթ. – Վիեննայի Ֆոլքս (Ժողովրդական) օպերային թատրոնի մեներգչուհի Գարին Օհանյանը հանդես է եկել «Ամառնային գիշերվա երազ» օպերայում:

Հատաջ, 2001, № 20021:

ԱՐԱԲԱԿԱՆ ԹԱՏՐՈՆՈՒՄ

1964. – Ռաչանայի (Լիբանան) թատերական փառատոնին Պերճ Ֆազլյանի բեմադրությամբ ներկայացվել է «Մխալների կատակերգությունը»:

Թորոս Թորանյան, Պերճ Ֆազլյան կամ այսպես կնվիրվեն թատրոնին, Հալեպ, 1989–1990, էջ 188:

1996. – Բեյրութում, մենաթատրոնում:

Օթելլո – Հովհաննես Հելվաճյան:

ԱՐԳԵՆՏԻՆՑԱՆ ԹԱՏՐՈՆՈՒՄ

<1960-ական թթ.>. – Բուենոս Այրեսի «Կոլոն» օպերային թատրոնում, երգիչ Լևոն Պողոսյանը հանդես է եկել Վ. Բելլինիի «Ի Կապուլետտի է ի Մոնտեկի» օպերայում:

Ալիք, 1971, № 195:

ԲԵԼՈՒՈՒՍԱԿԱՆ ԹԱՏՐՈՆՈՒՄ

1946. – Վիտեբսկի Ցակուբ Կոլասի անվան բելոռուսական դրամատիկական թատրոնում Վալերի Բերուտովի բեմադրությամբ ներկայացվել է «Համլետը»: Նկարիչ՝ Ելենա Բերուտովա: 1955-ին ևս բեմադրվել է նույն կազմով:

Театральная энциклопедия, М., т. 1, 1961, էջ 477:

1983–1986 թթ. – Մինսկի օպերայի և բալետի պետական թատրոնում, թատրոնի մենակատար Մարիա Գուլեգինան (Մուրադյան) հանդես է եկել «Մակբեթ» օպերայում:

Урагу, 2003, № 18.

ԲՈՒԼՂԱՐԱԿԱՆ ԹԱՏՐՈՆՈՒՄ

1912, փետրվարի 15. – Սոֆիայում, Վաչրամ Փափազյանը Բուլղարական թատրոնի դերասանների հետ հանդես է եկել Օթեյլոյի դերում, հայերեն: Դեզդեմոնա – Պետկովա:
Արև, 1944, № 7740:

1924, մարտի 26. – Ռուսեում, բուլղար դերասանների հետ, Ա. Շահխաթունու բեմադրությամբ:
Համլետ – Արչավիր Շահխաթունի (հայերեն), Օֆելյա – Տինկա Պոպովա, Յագո – Պյոտր Դիմիտրով:
Васка Мавродиев, Шекспир на български език и на българска сцена, Սոֆյա, 1964, էջ 231:

1926, հունվարի 12. – Սոֆիայում, Ն. Բալաբանովի (Բալաբանյան) մասնակցությամբ «Տասներկուերորդ գիշեր»:
Մալվոլիո – Նիկոլայ Բալաբանով:
Васка Мавродиев, էջ 245:

1930, ապրիլի 10. – Սոֆիայի ժողովրդական թատրոնում, Ն. Բալաբանովի մասնակցությամբ «Հենրիխ Չորրորդ թագավորը»:
Поиск – Ն. Բալաբանով:
Васка Мавродиев, էջ 248:

1931, մարտի 3. – Սոֆիայում, Ն. Բալաբանովը խաղացել է «Կորիոլանի» բեմադրության մեջ:
Васка Мавродиев, էջ 248:

1935, հունվարի 25. – Սոֆիայում, Ն. Բալաբանովի մասնակցությամբ՝ «Բազում աղմուկ վասն ոչնչի»:
Борачио – Ն. Բալաբանով:
Васка Мавродиев, էջ 249:

1938, դեկտեմբերի 13. – Սոֆիայում, Ն. Բալաբանովի մասնակցությամբ՝ «Ձմեռային հեքիաթ»:

ՕՎՇԱՐԵԿ – Ն. Բալաբանով:

Васка Мавродиев, էջ 251:

1940–1950-ական թթ. – Բուլղարական թատրոնում Գրիգոր Ազարյանի բեմադրությամբ ներկայացվել է «Արքա Լիրը»:

1970–1980-ական թթ. – Ռոուզի օպերային թատրոնում, դիրիժոր՝ Արթուր Չիֆթչյանի ղեկավարությամբ ներկայացվել են Վերդիի «Օթեյլո» և Օ. Նիկոլաի «Վինձորի զվարճասեր կանայք» օպերաները:

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԹԱՏՐՈՆՈՒՄ

1921, դեկտեմբեր. – Բեռլինի Արքայական թատրոնում, Ռ. Ասլանի (Տիգրան Ասլանյան) մասնակցությամբ:

Համլետ – Ռաուլ Ասլան:

Ռաուլ Ասլանը Վիննայի Արքայական թատրոնում գերմաներեն հանդես է եկել նաև Օթեյլոյի, Կորիոլանի, Բրուտոսի (Հուլիոս Կեսար), Անտոնիոսի (Անտոնիոս և Կլեոպատրա), Պետրուչիոյի (Անսանձի սանձահարումը), Մալվոլիոյի (12-րդ գիշեր) դերերում:

Վերլին լուր, № 2455:

1923, հունվարի 26. – Բեռլինի Ցենտրալ թատրոնում, Հ. Աբելյանը գերմանացի դերասանների հետ:

Օթեյլո – Հովհ. Աբելյան (հայերեն):

Մարտակոչ, № 14:

1980, հուլիսի 19. – Մյունխենի արվարձան Լյուդվիգսֆելդի թատրոնում, Օննիկ Սաատեթյանի բեմադրությամբ ներկայացվել է «Կամակոր կնոջ սանձահարումը»:

Հառաջ, № 16698:

2002–2003 թթ. – Գերմանիայի մի շարք օպերային թատրոններում Հայկ Դեհնյանը հանդես է եկել Ջ. Վերդիի «Մակբեթ» օպերայում:

Բանկո – Հայկ Դեինյան:

Урагу, 2003, № 18.

- 2005-ից հետո. – Մյունխենի օպերայի և բալետի թատրոնում, **Տ. Միքայելյանի մասնակցությունը Ս. Պրոկոֆևի «Ռոմեո և Ջուլիետ» բալետի բեմադրությունը:**
Ռոմեո – Տիգրան Միքայելյան:

ԴԱՐԳԻՆՑԱՆ ԹԱՏՐՈՆՈՒՄ

- 1961, Հունիս. – Երևանի Գեղարվեստա-Թատերական ինստիտուտի թատերական ֆակուլտետի Դարգինյան (Դաղըստան) ստուդիայի ավարտական կուրսի դիպլոմային ներկայացումը «Օթելլո» (Թարգմ. Ռ. Ռաչիդով, ռեժիսորի ասիստենտ՝ Գ. Իսաև):

Բեմադրությունը՝ Վավիկ Վարդանյանի, ռեժիսոր՝ Ռաֆայել Ջրբաչյան, նկարիչ՝ Մանյա Պետրոսյան, երաժշտությունը՝ Ալեքսանդր Սպենդիարյանի:

Օթելլո – Շ. Վալիջանով, Ցագո – Ն. Իբրահիմով, Դեզդեմոնա – Ի. Մամեդովա:

Ներկայացման ծրագիրը:

ԹԱԹԱՐԱԿԱՆ ԹԱՏՐՈՆՈՒՄ

- 1945. – Կազանի Գ. Բամալի անվան թատրոնում, ռուսական թատրոնի ռեժիսոր Վալերի Բերտուովի բեմադրությամբ ներկայացվել է «Արքա Լիրը»:

Театральная энциклопедия, М., т. 5, 1967, էջ 76:

ԹՈՒՐՔԱԿԱՆ (ԹՈՒՐՔԵՐԵՆ) ԹԱՏՐՈՆՈՒՄ

Համլետ

- 1902, նոյեմբեր. – Վառնայի թատրոնում, «Նաղեժդա» (Հույս) Հայ դերասանական խումբը (Թուրք. Թարգմ. Տիգրան

Գալեմճյան), Վ. Պապայանի բեմադրությամբ:

Համլետ – Վահան Պապայան:

Իրավունք, № 71:

- 1903, փետրվարի 6. – Ֆիլիպեի թատրոնում, նույն խումբը:

Շարժում, № 492:

- 1904, Հունվարի 22. – Ռուսչուկի Թաղապետական սրահում, Ֆիլիպեի «Նաղեժդա» խումբը Վ. Պապայանի բեմադրությամբ ու մասնակցությամբ (Համլետ):

Շարժում, № 585:

- 1907, ապրիլի 28. – Կահիրեի Շարե Աբդուլ Ազիզ եգիպտական թատրոնում, Վառնայի «Վեսելո» (Զվարթ) Հայ դերասանական խումբը:

Համլետ – Հայկ-Արամ, Պոլոնիոս – Արչակ Պենյան:

Լուսաբեր, № 361:

- 1909, սեպտեմբերի 6. – Վառնայի Կրոզդ Ամառային թատրոնում, Վ. Պապայանի (Համլետ) ղեկավարությամբ Հայկական թատերական խումբը:

ԳԱԹ, Ս. Դավթյանի ֆոնդ:

- 1912, ապրիլի 5. – Կ. Պոլսի Օզեոն թատրոնում, Թուրքական դերասանական խումբը Մուհսին էրթուղրուլի (Լաերտ) բեմադրությամբ:

Համլետ – Վահրամ Փափազյան, Գերտրուդ – Զապել Հեքիմյան, Պոլոնիոս – Երվանդ Թուրայան, Օֆելյա – Էլիզ Պինենմեճյան – բոլորը Հայերեն:

Կավուշ, № 737:

- 1913. – Վանի Սուլթանիե թուրքական վարժարանում (Թուրք. Թարգմ. Գալուստ Գալճյան և Արտաշես Սուլախյան), բեմադրությունը՝ Ա. Սուլախյանի, ձևավորումը՝ Գևորգ Գույումճիպաչյանի:

Համլետ – Արտաշես Սուխյան, Օֆելյա – Կալիպսե Սուխյան:

ԳԱՔ, Ա. Սուխյանի ֆոնդ:

1961, Հունվարի 8. – **Աուրբ Դպրեվանքի սրահում, 10–11 տարեկան աշակերտների մասնակցությամբ, թուրքերենի ու սուցիչների ղեկավարությամբ, կրճատված:**

Համլետ – Սմբատ Պչաքճյան, Կլավդիոս – Հարություն Էքմեքճյան, Գերտրուդ – Ավետիս Բոչասոյու, Պոլոնիոս – Տիգրան Պեքճիյան, Լաերտ – Գևորգ Մալիքյան, Օֆելյա – Մեսրոպ Տուման և ուրիշներ:

Մարմարա, № 6017:

Հուլիոս Կեսար

1945. – **Ստամբուլի Բաղաքապետարանի թուրքական թատրոնում:**

Գլոտիո – Պերճ Ֆազյան:

Թորոս Թորանյան, Պերճ Ֆազյան կամ այսպես կնվիրվեն թատրոնին, Հալեպ, 1989–1990, էջ 184:

1984. – **Ստամբուլում, Շեքսպիրյան ներկայացումների փառատոնին:**

Հուլիոս Կեսար – Նշան Շիրինյան:

Իսպա, № 904:

Ռոմեո և Ջուլիետ

1981, նոյեմբերի 15. – **Ստամբուլում, Շեքսպիրյան ներկայացումների փառատոնին, ներկայացվել է «Ռոմեո և Ջուլիետ» բալետը: Ռոմեո – Օննիկ Մութաֆյան, Ջուլիետ – Մելինե Աճեմյան (Հետո՝ Հելվաճյան), Հայր Լորան – Օննիկ Կյուլմեզյան:**

Մարմարա, № 9708:

1982–1983 թթ. – **Ստամբուլի օպերային թատրոնում, մեներգ-չուհի Ա. Մանուկյանի մասնակցությամբ: Ջուլիետ – Ալիս Մանուկյան:**

Սխալների կատակերգություն

1946. – **Ստամբուլի Մխիթարյան Սանուց միության թատրոնում, Պ. Ֆազյանի բեմադրությամբ:**

Տրոմիո – Պերճ Ֆազյան:

Թ. Թորանյան, Պերճ Ֆազյան..., էջ 184:

Փոթորիկ

1946. – **Ստամբուլի Բաղաքապետարանի թուրքական թատրոնում, Պ. Ֆազյանի բեմադրությամբ:**

Դրինքուլո – Պերճ Ֆազյան:

Թ. Թորանյան, Պերճ Ֆազյան..., էջ 184:

Օթելլո

1900, ապրիլի 7, Կահիրե. – **Ի նպաստ Թովմաս Ֆասուլյաճյանի կազմած խմբի, մասնակցությամբ Բուլղարիայից եկած օր. Պերճիկի և Սմբատ Թերզյանի:**

Արչալուս, № 69:

1904, փետրվարի 1. – **Ռուսչուկում, «Նադեժդա» (Հույս) Հայ դերասանական խումբը (Թուրք. թարգմ. Տիգրան Գալեմճյան), Վ. Պապայանի բեմադրությամբ:**

Օթելլո – Վահան Պապայան, Ցազո – (Երվանդ) Երամյան, Դեզդեմոնա – Վ. Հակոբյան:

1904, ապրիլի 15. – **Վառնայում, նույն խմբով:**

Շարժում, № 591, 609:

1907, գարնանը. – **Ալեքսանդրիայում, Վառնայի «Վեսելո» (Զվարթ) Հայ դերասանական խումբը (Թարգմ. Տ. Գալեմճյան), Վ. Պապայանի (Օթելլո) բեմադրությամբ:**

Բրաբանցիտ – Արչակ Գենյան, Ցագո – Հայկ-Արամ, Դեզդեմոնա – Ռոզալի (բուլղարուհի):

Ազատ խոսք, № 39:

1907, ապրիլի 2. – Կնճիրեում, Վառնայի «Վեսելո» խումբը ի նպաստ խմբի ղեկավար Վ. Պապայանի (Օթելլո): Մասնակցել են նաև՝ **Պայծառ Ցասուլյանը (Դեզդեմոնա), տիկ. Սիմոնոֆը (էմիլյա), Վարժապետյանը, Բյուրքեյանը և ուրիշներ:**

Արչալույս, № 350:

1909, օգոստոսի 6/19. – Տղամարդկանց Համար, 7/20. – Կանանց Համար, 4. Պոլսի Գատը գյուղի Մոտայի Ձմեռային թատրոնում, օսմանյան թատերախումբը:

Օթելլո – Վահրամ Փափազյան (թուրքերեն), Կասիո – Ջեմալ բեյ, Ցագո – Բյամալ էմին բեյ:

ԳԱԹ, Վ. Փափազյանի Փոնո:

1913, դեկտեմբեր. – Վանի Սուլթանիե թուրքական վարժարանում (թուրք. թարգմ. Գալուստ Գալճյան և Ա. Սոլախյան), բեմադրությունը՝ Ա. Սոլախյանի, ձևավորումը՝ Գեվորգ Գույումճիպաչյանի:

Օթելլո – Արտաշես Սոլախյան, Դեզդեմոնա – Կալիպսե Սոլախյան:

ԳԱԹ, Ա. Սոլախյանի Փոնո:

1930, սեպտեմբերից Հետո. – Կ. Պոլսի «Երիտասարդաց թատերախումբը» (թարգմ. Արչավիր Ալյանաք և Թորգոմ Սրապյան), բեմադրությունը՝ Ե. Երեցյանի:

Օթելլո – Եղվարդ Երեցյան, Բրաբանցիտ և Լոդովիկո – Աբրահամ Նտրչյան, Ցագո – Թորգոմ Սրապյան, Դեզդեմոնա – Սիսի Երեցյան:

Խրախնանքի տարեկիտք, 1932, էջ 132, 137:

<1940>, Հոկտեմբերի 1. – Ստամբուլի թուրքական թատրոնում, Մուհսին էրթուղրուլի բեմադրությունը ձևավորել է բեմանկարիչ Արամ Ալալեմճյանը:

Լրաբեր, 1941:

ԹՈՒՐԻՔՄԵՆԱԿԱՆ ԹԱՏՐՈՆՈՒՄ

1937. – Մոսկվացի կոմպոզիտոր Անդրիան Շապոշնիկովը հրավիրվելով Թուրքմենիայի մայրաքաղաք Աշխաբադ, երաժշտություն է գրել դրամատիկական թատրոններում «Արքա Լիր» և «Օթելլո» ողբերգությունների բեմադրությունների համար:

Левон Брытик, Симефоник театра, Եր., 1984, էջ 243–244:

ԻՍԼԱՆԴԱԿԱՆ ԹԱՏՐՈՆՈՒՄ

– Իսլանդիայի ազգային թատրոնում, լոնդոնահայ թատերական գործիչ Հովհաննես Փիլիկյանը բեմադրել է «Արքա Լիրը»:

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ԹԱՏՐՈՆՈՒՄ

1905, օգոստոսի 6. – Վենետիկի Միսիթարյան Միաբանության ամառանոց Ազոլո գյուղում, տոնավաճառի ժամանակ, Վենետիկից հրավիրված իտալական թատերախմբի (ղեկավար էրմեստե Նովելլի – Ցագո) Օթելլոյի դերակատար Ճակոմոյի (Գապոչելլի ?) հիվանդության պատճառով ներկայացումը չտապալելու համար, նրան փոխարինել է Մուրատ-Ռաֆայելյան վարժարանի աշակերտ Վ. Փափազյանը:

Օթելլո – Վահրամ Փափազյան (իտալերեն):

Վաղինակ Բյուրատ, Իմ կյանքի Հուշերից, Եր., 1999, էջ 24:

1958. — Իտալիայում, Սպոլետոյի միջազգային փառատոնում, սփյուռքահայ երգչուհի Շաքե Վարդենիսյանը հանդես է եկել «Մակրեթ» օպերայում:

Լեդի Մակրեթ — Շաքե Վարդենիսյան:

Հայուհիներ, 2-րդ հատոր, Եր., 2011, էջ 375:

ԻՐԱՆԱԿԱՆ ԹԱՏՐՈՆՈՒՄ

1925—1926 թթ. — Քերմանշահում, տեղի թատերական կյանքի սկզբնավորողներից մեկը՝ Համբարձում Նուբարյանը, պարսկերենի ուսուցիչ Շաքերի օժանդակությամբ թարգմանել է «Վենետիկի վաճառականը» և բեմադրել:

Շայլոկ — Համբարձում Նուբարյան:

Գևորգ Նուբարյանի հաղորդումը:

1934, փետրվարի 16. — Թեհրանի Պալաս թատրոնում, Վ. Փափազյանի բեմադրությամբ ներկայացվել է «Օթելլոն» (պարսկ. թարգմ. Նասեր օլ Մոլք):

Օթելլո — Վահրամ Փափազյան (Ֆրանսերեն), Դեզդեմոնա — Լորետա Հայրապետյան (պարսկերեն), Էմիլյա — Մարիամ Նուրի:

Ալիք, № 141: ԳԱԹ, Վ. Փափազյանի ֆոնդ:

1944, մարտի 14. — Թեհրանի «Հոնար» թատրոնում, Մ. Կոստանյանի բեմադրությամբ:

Օթելլո — Միքայել Կոստանյան (պարսկերեն):

Ալիք, 1977, № 237:

1959, օգոստոսի 28. — Թեհրանի Անահիտա թատրոնում, Մուստաֆա Օսքուի (Ցազո) բեմադրությամբ:

Օթելլո — Էդվարդ Պալասանյան, Դեզդեմոնա — Ազարմ, Էմիլյա — Մահին Օսքու: Կրկնվել է 1960-ի հունվարի 1-ին:

Ալիք, № 202:

1974, դեկտեմբերի 15. — Թեհրանի Ռուդաքի (այժմ՝ Վահրամ) օպերային թատրոնում, Վերդիի «Օթելլո» օպերայի բեմադրության մեջ:

Կասիո — Ալեք Մեյլոնյան, Լոդովիկո — Սարգիս Ղուկասյան, Էմիլյա — Մարիցա Սանոսյան:

Ալիք, 1975, № 3:

1975, փետրվարի 5. — Թեհրանի Ռուդաքի օպերային թատրոնում, Վերդիի «Ֆալստաֆ» օպերայի բեմադրության մեջ:

Ալիս — Ալենուշ Մեյլոնյան: Նաև՝ 1977-ի դեկտեմբերի 10-ին:

Ալիք, № 51:

<1976>. — Իսֆահանի թատրոնում, «Օթելլոյի» բեմադրության մեջ, բեմադրությունը՝ Ֆարահմանդի:

Էմիլյա — Քլարա Դոխանի:

Իրանի մարդաբանական և ժողովրդական մշակույթի ցուցահանդես, Իսֆահանի ժողովրդական թատրոնի ստուգատես (պարսկերեն), Իսֆահան, 1976, էջ 38:

1977, դեկտեմբերի 12. — «Ֆալստաֆ» օպերայի բեմադրության մեջ՝

Ալիս — Սոնյա Կարապետյան:

Ալիք, № 277:

2005, սեպտեմբերի 15. — Երևանի Պատանի Հանդիսատեսի թատրոնում, Շեքսպիրյան ներկայացումների «Արմանո» երրորդ միջազգային թատերական փառատոնին, դերասան և ռեժիսոր Անդրանիկ Նեչումյանի բեմադրությամբ, Թեհրանի «Արար» թատերախումբը ներկայացրել է «Համլետի դերակատարը» գործը:

Փառատոնի ծրագիրը:

ԿԱՆԱԴԱՅԻ ԹԱՏՐՈՆՈՒՄ

1970-ական թթ. — Քվեբեկի օպերային թատրոնում, դերասանուհի, երգչուհի և ռեժիսոր Սելմա Քեքլիկյանը հանդես է եկել՝

ա) Մակբեթ

բ) Ռոմեո և Ջուլիետ օպերաներում:

գ) Օթելլո

Արև, 1981, № 18568:

1991, սեպտեմբեր. — «Մոնրեալի Պլաս դ'Արտ»-ում, Լե բայե կլասիկում, Ռոլանդ Նաոատյանի բեմադրությանը ներկայացվել է «Օթելլո» բալետը:

Ռ. Նաոատյանի հաղորդումը:

2001–2002 թթ. — Տորոնտոյի օպերային թատրոնում, տարվա լավագույն երգչուհի ճանաչված Իզաբելլա Բայրադտարյանը հանդես է եկել Հենդելի «Հուլիոս Կեսար» օպերայում:

Կլեոպատրա — Իզաբելլա Բայրադտարյան:

Օրեր, 2002, № 7–8:

ՀՈՒՆԱԿԱՆ ԹԱՏՐՈՆՈՒՄ

1889, հոկտեմբերի 9. — Կ. Պոլսում, տեղի հունական թատերախմբի հետ Պ. Ադամյանը հանդես է եկել «Օթելլոյի» 3-րդ գործողության մեջ:

Օթելլո — Պետրոս Ադամյան (Հայերեն), Դեզդեմոնա — Եկատերինա Վերոնի:

1889, դեկտեմբերի 30. — Կ. Պոլսի ֆրանսիական թատրոնում, Պ. Ադամյանի (Օթելլո) բեմական գործունեության 25-ամյակի առթիվ Հայ և Հույն դերասանների հետ, 3-րդ գործողությունը:

Ցազո — Մարտիրոս Մնակյան, Դեզդեմոնա — Սեֆերյան:

ԳԱԹ, Ս. Բեսեճյանի հուշերը:

1909, ապրիլ. — Զմյուռնիայում, Վ. Փափագյանը Աթենքի Արքայական թատրոնի դերասանների հետ:

Համլետ — Վահրամ Փափագյան (Հայերեն):

Թեոդիկ, Ամենուն տարեցույցը, Կ. Պոլս, 1923, էջ 300:

ՂՐՂՋԱԿԱՆ ԹԱՏՐՈՆՈՒՄ

1950–1960-ական թթ. — Ֆրունզեի (այժմ՝ Բիշկեկ) օպերայի և բալետի թատրոնում, «Օթելլո» օպերայի բեմադրության մեջ՝

Դեզդեմոնա — Օլգա Մարտիրոսյան:

Գ. Բալաև, Армяне в Киргизии, Бишкек, 1999.

ՉԵՆԱԿԱՆ ԹԱՏՐՈՆՈՒՄ

1998–2002 թթ. — Պրագայի չեխական դրամատիկական թատրոնում, Հայաստանցի դերասան և ռեժիսոր Արտաշես Ալեքսանյանի բեմադրությանը ներկայացվել է «Մակբեթը»:

Ա. Ալեքսանյանի հաղորդումը:

ՊՈՐՏՈՒԳԱԼԱԿԱՆ ԹԱՏՐՈՆՈՒՄ

1960. — Լիսաբոնի օպերային թատրոնում, Նյու Յորքի Մետրոպոլիտեն թատրոնի մենեջերուհի Շ. Վարդենիսյանի ելույթը Զ. Վերդիի «Մակբեթ» օպերայում:

Լեդի Մակբեթ — Շաքե Վարդենիսյան:

Գուլա, № 328, էջ 22:

ՌՈՒՄԻՆԱԿԱՆ ԹԱՏՐՈՆՈՒՄ

1933. — Բուխարեստում, Վիեննայի թատրոնի դերասան Ռ. Ասլանի մասնակցությամբ, առանց գրիմի և համապատասխան տարազի:

Համլետ — Ռաուլ Ասլան (գերմաներեն):

ԳԱԹ, Գ. Տիրացյանի հուշերը:

1937. — Բուխարեստի դրամատիկական թատրոնում, ռեժիսոր Իոն Շահիկյանի բեմադրությամբ ներկայացվել է «Ամառնային գիշերվա երազը»:

Արագ, № 546:

1937. — Բուխարեստի կոնսերվատորիայի ուսանողուհի Արաքս Սվաճյանն ավարտական-քննական համերգում կատարել է մեներգեր «Օթելլո» օպերայից:

Դեզդեմոնա — Արաքս Սվաճյան:

1957. — Բուխարեստի Թեաթրոլ Արմաթեում, «Կամակոր կնոջ սանձահարումը» պիեսի բեմադրության մեջ՝

Լուչենցիո — Թոնի (Հարություն) Զաքարյան:

Նոր կյանք, № 38:

1964, փետրվար. — Բուխարեստի օպերային թատրոնում, «Օթելլոյի» բեմադրության մեջ հանդես են եկել հանրաճանաչ մեներգիչներ՝

Օթելլո — Կարպիս Զորյան, Ցագո — Դավիթ Հովհաննիսյան, Դեզդեմոնա — Արտա Տլորեսկու:

Նոր կյանք, № 12:

1964. — Բուխարեստի Կ. Ի. Նոտտարի թատրոնում, Իոն Շահիկյանի բեմադրությամբ ներկայացվել է «Ռիչարդ Երրորդը»:

— Ռումինական թատրոններում Իոն Շահիկյանը բեմադրել է նաև՝

ա) Արքա Լիր

բ) Տասներկուերորդ գիշեր

գ) Փոթորիկը (իր թարգմանությամբ)

դ) Օթելլո — պիեսները:

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԹԱՏՐՈՆՈՒՄ

Ամառնային գիշերվա երազ

1900. — Յարոսլավլում, հայազգի դերասան և ռեժիսոր Միխայիլ Դարսկին (Պսարյան) իր կազմակերպած թատերա-

խմբի թատերաշրջանը բացել է «Ամառնային գիշերվա երազ» պիեսով:

Театр и искусство, № 40, էջ 708:

1983. — Մոսկվայի Լուինաչարսկու անվան թատերական արվեստի պետական ինստիտուտի դերասանական բաժնի շրջանավարտների դիպլոմային բեմադրության մեջ.

Ֆիլես (կանացի դեր) — Միխայիլ Բոգդասարով:

Экспр., 2012, № 2.

Անտոնիո և Կլեոպատրա

1920. — Ռոստով Դոնի վրա, ռուսական դրամատիկական թատրոնում, Արչակ Բուրջայանի բեմադրությամբ:

1968, մայիսի 25. — Երևանի Ստանիսլավսկու անվան ռուսական դրամատիկական թատրոնում, բեմադրությունը Ալեքսանդր Գրիգորյանի, նկարիչ՝ Վասիլ Վարդանյան, երաժշտությունը՝ Ա. Սաթյանի:

Անտոնիոս — Գ. Կորոտկով, Կլեոպատրա — Յուլիա Կոլեսնիչենկո, Լեպիդ — Լևոն Զիզարյան, Սկար — Եվգենի Ներսիսյան, Դերկետ — Ռ. Սահակյան, Դեմետրիոս — Լ. Նազարյան, Ագրիպա — Իվան Գրիկուրով, Մենաս — Գուրգեն Գեն (Մելիք-Շահնազարյան), Մարդիան — Վլադիմիր Մսրյան, Դիոմեդ — Վ. Մկրտչյան, Ռարիմանա — Ասյա Սուջյան, Պալատական կին — Մ. Շահվերդյան:

<1970>. — Մոսկվայի Վախթանգովի անվան ակադեմիական թատրոնում, Եվգենի Սիմոնովի բեմադրությամբ:

Театральная Москва, М., 1974, № 30.

1981, նոյեմբերի 25-26. — Երևանի Սունդուկյանի անվան թատրոնում, Շեքսպիրյան ներկայացումների փառատոնին, Մոսկվայի Վախթանգովի անվան թատրոնի ներկայացումը, բեմադրիչ՝ Եվգենի Սիմոնով:

Фестиваль шекспировских спектаклей, Ер., 1981, էջ 54:

Արքա Լիր

1888, Հունվար. — Ելիզավետգրադում (Կիրովոգրադ, Ուկրաինա), ռուսական դերասանական խմբի Հետ:
Արքա Լիր — Պետրոս Աղամյան (Հայերեն):

1896, Հունիսի 11. — Աստրախանի Օտրադինյան թատրոն-կրկեսում, ռուս դերասանների Հետ:
Արքա Լիր — Գևորգ Պետրոսյան:
Театрал, № 74, книга 24, էջ 36:

1944, Հունիսի 13. — Լենինգրադի Գորկու անվան դրամատիկական Մեծ թատրոնում:
Արքա Լիր — Վահրամ Փափազյան:
1950, Հունվար. — Պետրովսկ-Չաբայկալսկի (Չիտայի մարզ, Ռուսաստան), ռուս դերասանների Հետ:
Արքա Լիր — Վ. Փափազյան:
Забайкальские рабочие, № 8.

1950, դեկտեմբերի 10. — Մոսկվայի Հայկական մշակույթի տանը, Վ. Փափազյանի ղեկավարությամբ ռուսական դրամատիկ դերասանական խումբը:
Արքա Լիր — Վ. Փափազյան:
1957, Հունիսի 14. — Բրյանսկի ռուսական դրամատիկ թատրոնում, խմբի դերասան Գ. Հակոբյանի մասնակցությամբ:
Արքա Լիր — Գուրգեն Հակոբյան:
Գ. Հակոբյանի Հաղորդումը:

Բազում աղմուկ վասն ոչնչի

1936. — Մոսկվայի Վախթանգովի անվան ակադեմիական թատրոնում, բեմադրիչ՝ Ի. Մ. Ռապոպորտ, նկարիչ՝ Ռինդին:
Բենեդիկտ — Ռուբեն Միմոնով:
Театральная энциклопедия, М., т. 4, 1965, էջ 939:

1983. — Քիչինևի (Մոլդավիա) Պուչկինի անվան երաժշտադրամատիկական ակադեմիական թատրոնում, Հրաչյա Ղափլանյանի բեմադրությամբ:
Թատերական Երևան, 1984, № 14:

— Մոսկվայում, «Բազում աղմուկ վասն ոչնչի» կինոնկարի Համար երաժշտություն է գրել Իգոր Ելիկովը:
Новое время, 2007, № 1549.

Կամակոր կնոջ սանձահարումը

1957. — Մոսկվայի Սովետական բանակի Կենտրոնական թատրոնում:
Լուչենցիո — Գ. Ա. Բայան:

Համլետ

1883, փետրվարի 22. — Մոսկվայի Արտիստական կրուժոկում, դերասան Ի. Վ. Վարչավսկու բենեֆիտին, տեսարան:
Համլետ — Պետրոս Աղամյան (Հայերեն), Օֆելյա — Մ. Վ. Մոզուրովսկայա:
ԳԱԹ, Գ. Աղամյանի ֆոնդ:

1883, մարտի 11. — Մոսկվայում, գրական երեկոյին, «Լինե՞լ, թե՞ չլինե՞լ» մենախոսությունը և տեսարան Օֆելյայի Հետ:
Համլետ — Գ. Աղամյան (Հայերեն), Օֆելյա — Արտեմևա:
ԳԱԹ, Թատերական բաժնի ազդագրերի ֆոնդ:

1883, նոյեմբերի 18. — Նիժնի Նովգորոդի Քաղաքային թատրոնում, ռուս դերասանական խմբի Հետ:
Համլետ — Գ. Աղամյան (Հայերեն):

1885, նոյեմբերի 28. — Բաքվում, Ա. Կ. Գոնչարովի ղեկավարությամբ ռուսական դերասանական խմբի Հետ:

- Համլետ — Պ. Աղամյան (Հայերեն):**
Պ. Աղամյան, Նամակներ, Եր., 1959, էջ 129:
- 1887, օգոստոսի 17. — **Թեոդոսիայի Քաղաքային այգու Ամառային թատրոնում, ռուս դրամատիկ դերասանական խմբի Հետ:**
Համլետ — Պ. Աղամյան (Հայերեն), Օֆեյլյա — Լեդուկալայա:
ԳԱԹ, Թատերական բաժնի ծրագրերի ֆոնդ:
- 1887, նոյեմբերի սկիզբ. — **Օդեսայի Հյուրանոցում, Հյուրերի Համար Պ. Աղամյանը արտասանել է "О, есля вы, дущи моеѣ оковы" մենախոսությունը (ռուսերեն): (Ա գործ., Բ տես.):**
«Ռուսերեն բավականին մաքուր և ճիշտ ընթերցված»:
Одесский вестник, № 301.
- 1888, Հունվարի կեսերին. — **Ելիզավետպոլում (Կիրովոպոլում), Կ. Գ. Լելև-Վուչետիչի ղեկավարությամբ ռուս դրամատիկ դերասանների խմբի Հետ:**
Համլետ — Պ. Աղամյան (Հայերեն), Օֆեյլյա — Զարել:
Елизаветградский вестник, № 10.
- 1888, փետրվարի 22. — **Պոլտավայում, նույն խմբով:**
Պ. Աղամյան, Նամակներ, Եր., 1959, էջ 177:
- 1888, մայիսի 22-ից մինչև Հունիսի 7-ը. — **Կրեմննչուկում Կ. Գ. Լելև-Վուչետիչի խմբի Հետ:**
Համլետ — Պ. Աղամյան (Հայերեն), Օֆեյլյա — Սոֆյա Վոլզինա:
Южнѣй край, № 2559.
- 1888, Հունիսի 10-17-ը. — **Կիևում, նույն խմբով:**
Киевское слово, № 408.
- 1888, Հուլիսի 6. — **Կազանի Պանսկյան այգու թատրոնում, Հայազգի դերասան Վ. Բ. Սերբերյակովի ղեկավարությամբ ռուս դերասանական խմբի Հետ:**
Համլետ — Պ. Աղամյան (Հայերեն):
Казанский вестник, № 147.
- 1891, ամառը. — **Պետերբուրգի Օրիննբաումի թատրոնում, ռուսական խմբի Հետ:**
Համլետ — Միխայիլ Դարսկի (Պսարյան):
Артист, № 15, էջ 152:
1891. — **Տվերի ռուսական թատրոնում:**
Համլետ — Մ. Դարսկի:
Артист, № 16.
- 1892, Հուլիս. — **Նիժնի Նովգորոդում, Մոսկվայի Փոքր թատրոնի դերասան Ա. Ի. Սումբատով-Յուժինի Հյուրախաղային ներկայացմանը:**
Ա. դերասան — Քրիստափոր Պետրոսյան:
Артист, 1893, № 27.
- 1892, նոյեմբեր. — **Պետերբուրգի ռուս վաճառականների ժողովարանում, Մ. Դարսկու ղեկավարությամբ դերասանական խումբը:**
Համլետ — Մ. Դարսկի:
Театрал, 1893, № 26.
- 1893, Հունվար. — **Աստրախանում:**
Համլետ — Մ. Դարսկի:
- 1894, Հունիսի սկզբներին. — **Աստրախանի «էրմիտաժ» այգու թատրոնում:**
Համլետ — Մ. Դարսկի:
Артист, № 39.
- 1895, փետրվարի 4. — **Բաքվի Վ. Ի. Վասիլև-Վյատսկու ղեկավարությամբ ռուսական խմբի Հետ:**

Համլետ – Մ. Դարսկի:

Каспи, № 28.

1895, մարտի 20. – Թիֆլիսի Արտիստական ընկերության թատրոնում, գրական-թատերական երեկոյին, «Քին» ներկայացման մեջ:

Համլետ – Մ. Դարսկի:

Кавказ, № 77.

1895, ամռանը. – Կուրսկում, Ե. Ն. Գորևայի ղեկավարությամբ դերասանական խմբի հյուրախաղերին:

Համլետ – Մ. Դարսկի:

Театрал, № 37.

1899, աշնանը. – Մոսկվայում, դրամատիկ կուրսերի ուսանող՝ Նիկողայոս Հովհաննիսյանը – Համլետ:

Сарма, № 44:

1907, փետրվարի 26. – Բաքվի Թաղիեի թատրոնում, Ա. Ն. Կրուչինինի ղեկավարությամբ դրամատիկական խմբի հետ:

Համլետ – Սիրանուշ (Հայերեն):

Հուշարար, № 1, 15 էջ:

1907, ապրիլի 23. – Նոր Նախիջևանում, ուսուցչական խմբի հետ «Քին» ներկայացման մեջ.

Համլետ – Վարդան Միրզոյան (Հայերեն):

ԳԱԹ, Թատերական բաժնի ծրագրերի ֆոնդ:

1908. – Պետերբուրգում, ուսական թատրոնում, Ալեքսանդր Տաիրովի բեմադրությամբ:

Театральная энциклопедия, т. 5, М., 1967, էջ 24:

1911, դեկտեմբերի 12. – Մոսկվայի Գեղարվեստական թատրոնում, բեմադրությունը՝ Գորգոն Կրեգի (Անգլիա), ռեժիսորներ՝ Կ. Ս. Ստանիսլավսկի, Լ. Ա. Սուլբերժիցկի:

Համլետ – Վասիլի Կաչալով, Երկրորդ դերասան – Եվգենի Վախթանգով:

Московский Художественный театр в иллюстрациях и документах, М., 1938, էջ 291:

1916, օգոստոսի 28. – Պետրովսկի (այժմ՝ Մախաչկալա, Դաղըստան) Հասարակական ժողովարանի դահլիճում, մի տեսարան:

Համլետ – Արչակ Գրիգորյան:

Театр и искусство, № 34.

1931, Հունիս-Հուլիս. – Լենինգրադի Պավլովսկ (Գատչինա) և Սեստրորեցկ ամառանոցներում, Վահրամ Փափազյանի ղեկավարությամբ ուսուցչական խումբը: Կլավդիոսի դերակատարի հիվանդության պատճառով ներկայացումը չհետաձգելու համար դերակատարների որոշ փոփոխություն է կատարվել, Վ. Փափազյանի բեմադրությամբ:

Կլավդիոս – Վահրամ Փափազյան:

Համլետ – Գեղամ Աֆրիկյան (Երևանի Սունդուկյանի անվան թատրոնի դերասան), Հայերեն, Ս. Արծրունու թարգմանությամբ:

Գ. Աֆրիկյանի հաղորդումը:

1932. – Մոսկվայի Վախթանգովի անվան ակադեմիական թատրոնում:

Կլավդիոս – Ռուբեն Միմոնով:

Фестиваль Шекспировских спектаклей, Եր., 1981, էջ 56:

1940. – Վորոնեժի դրամատիկական թատրոնում, Վալերի Բեռնտովի բեմադրությամբ:

Театральная энциклопедия, т. 1, М., 1961, էջ 477:

<1955>. – Մոսկվայի Մայակովսկու անվան թատրոնում, բեմադրությունը՝ Ն. Օխլոպկովի, ռեժիսորի ասիստենտ՝ Մ. Ռ. Տեր-Ջախարովա:

Բեռնարդո – Կարպ Մուկասյան:

Հուլիոս Կեսար

1903, Հոկտեմբերի 2. — Մոսկվայի Գեղարվեստական թատրոնում, Վլ. Ի. Նեմիրովիչ-Պանչենկոյի և Գեորգի Բուրջալովի բեմադրությամբ:

Լուցիոս — Նիկոլայ Ասլանով:

П. Марков, Н. Чухачев, Московский Художественный театр, М.-Л., 1950, էջ 90:

Մակբեթ

1880-ական թթ. — Մոսկվայի կոնսերվատորիայի պրոֆեսոր, կոմպոզիտոր Նիկիտա Մորոզովը (Մկրտիչ Մորոզյան) ձեռքի տակ ունենալով լիբրետտո, մտադիր է եղել գրելու «Լեդի Մակբեթ» օպերան:

Левон Брутян, Симфония театра, Եր., 1984, էջ 42:

1955. — Մոսկվայի Փոքր թատրոնում, Կ. Ա. Զուբովի և Ե. Պ. Վելեխովի բեմադրությամբ, նկարիչ՝ Վոլկով: Երաժշտությունը — Արամ Նաչատրյանի:

Մենտեյս (Մենտեթ) — Կ. Ի. Միխիտարով:

Программы Московских театров, М., 1956, № 11а.

1970-ական թթ. կեսերին. — Նարկովի Պուչկինի անվան ռուսական դրամատիկական թատրոնում, Ալեքսանդր Բարսեղյանի բեմադրությամբ:

Ա. Բարսեղյանի հաղորդումը:

1977, մայիսի 20. — Երևանի Ստանիսլավսկու անվան ռուսական դրամատիկական թատրոնում, Ալեքսանդր Գրիգորյանի բեմադրությամբ, նկարիչ՝ Սարգիս Արուտչյան, զգեստները՝ Անահիտ Արուտչյանի, կոմպոզիտոր՝ Մարտին Վարդազարյան, բեմական շարժում՝ Մ. Սահակյան:

Մակբեթ — Գեներալի կորոտկով:

Քատերական Երևան, 1978, № 22:

1986, Հունիսի 1. — Երևանի Սունդուկյանի անվան թատրոնում, Մինսկի (Բելոռուսիա) Գորկու անվան ռուսական դրամատիկական թատրոնի Հյուրախաղային ներկայացումը: Բեմադրությունը՝ Բորիս Լուցենկոյի:

Մակբեթ — Ռ. Յանկովսկի, Պալատական տիկին — Օլիմպիադա Շաչ-Պարոն:

Ներկայացման ծրագիրը:

Ռիչարդ Երրորդ

1965, դեկտեմբերի 29. — Երևանի Ստանիսլավսկու անվան ռուսական դրամատիկական թատրոնում, Օֆեյյա Ավետիսյանի բեմադրությամբ, նկարիչ՝ Ալեքսանդր Շաքարյան, երաժշտական ձևավորումը՝ Ռոբերտ Շիրինյանի, մարտերը՝ Հենրիկ Հարությունյանի:

Ռիչարդ Երրորդ — Արմեն Զիգարխանյան:

1976, սեպտեմբերի 25. — Մոսկվայի Վախթանգովի անվան ակադեմիական թատրոնում, Հրաչյա Ղափլանյանի բեմադրությամբ:

Ռիչարդ Երրորդ — Միխայիլ Ուլյանով:

Երեկոյան Երևան, № 275:

1984, նոյեմբերի 24, 25. — Երևանի Սունդուկյանի անվան թատրոնում, Շեքսպիրյան ներկայացումների փառատոնին, Մոսկվայի Վախթանգովի անվան թատրոնի ներկայացումը, Հրաչյա Ղափլանյանի բեմադրությամբ:

Փառատոնի ծրագիրը:

Ռոմեո և Զուլիետ

1881, Հոկտեմբերի 15. — Մոսկվայի Փոքր թատրոնում: Մերկուտիո — Ալեքսանդր Դավիդով (Կարապետյան):

Б. Зограф, Малый театр второй половины XIX века, М., 1960, էջ 386:

1890, սեպտեմբեր. — Եկատերինսուլավ (Ռուսաստան), պետերբուրգյան թատրոնների դրամատիկ դերասանների Հետ: **Ռոմեո — Միխայիլ Դարսկի (Պսարյան), Զուլիետ — (Դազմարովա):**

Театрал, № 86.

1897—1898 թթ. — Թիֆլիսի Արքունական (օպերային) թատրոնում, Շ. Գունոյի օպերայում:

Զուլիետ — Նադեժդա Պապայան:

1899, օգոստոսի 11. — Պետերբուրգի «Արկադիա» այգու փակ թատրոնում, օպերային արտիստների ընկերակցությունը, օպերային արտիստ Մ. Կ. Մակսակովի ղեկավարությամբ ներկայացրել է Շ. Գունոյի 3 գործողությամբ օպերան:

Զուլիետ — Նադեժդա Պապայան:

Վարդան Սամվելյան, Նադեժդա Պապայան, Եր., 1955, էջ 92:

1910-ական թթ. — Պետերբուրգի Մարինյան օպերայի և բալետի թատրոնում, թատրոնի մենեջերի Մ. Կարակաչի (Գարազաչ) մասնակցությամբ:

Մերկուտիո — Միքայել Կարակաչ:

1920—1921 թթ. — Բաքվի ռուսական օպերային թատրոնում, բեմադրությունը Դ. Դունայի, ռեժիսոր՝ Փիլիսոպով, պետ-թատրոնի ղեկավար՝ Պավել Ամիրազո (Պողոս Ամիրազյան): **Տիրալտ — Եղիշե Շխինյան:**

Ներկայացման ծրագիրը:

1921. — Մոսկվայի Կամերային թատրոնում, **Ալեքսանդր Տալրովի** բեմադրությամբ:

Театральная энциклопедия, т. 5, М., 1967, էջ 25:

— Աստրախանի թատրոնում, բեմադրությունը՝ **Ա. Կարատովի** (Կարապետյան):

Ռոմեո — Ալեքսանդր Կարատով:

1926—1927 թթ. — Բաքվի օպերայի և բալետի պետական թատրոնում:

Ռոմեո — Ալեքսանդր Կարատով:

Վազդիկ Բալյան, Ալեքսանդր Կարատով, Եր., 1962, էջ 48:

1937. — Ուրյուպինսկի (Ռուսաստան) պետական թատրոնում, **Առնոլդ Մարտիրոսյանի** բեմադրությամբ:

1965. — Ցելինոգրադի (Ղազախստան) մարզային դրամատիկ թատրոնում, Երևանցի բեմանկարիչ **Ալեքսանդր Շաքարյանը** ձևավորել է «**Ռոմեո և Զուլիետի**» բեմադրությունը:

2000—2010-ական թթ. — Կիևի Շևչենկոյի անվան օպերայի և բալետի թատրոնում:

Զուլիետ — Սուսաննա Զախոյան:

Վենետիկի վաճառականը

1892, տարեվերջին. — Պետերբուրգում, ռուս վաճառականների ժողովարանում, Մ. Դարսկու ղեկավարությամբ դերասանական խումբը:

Շայլոկ — Միխայիլ Դարսկի (Պսարյան):

Артист, 1893, № 27.

1894, Հունիսի 12. — Աստրախանի «Էրմիտաժ» այգու թատրոնում:

Շայլոկ — Մ. Դարսկի:

Артист, № 39.

1898, Հոկտեմբերի 21. — Մոսկվայի Գեղարվեստական թատրոնում, Կ. Ս. Ստանիսլավսկու և Ա. Ա. Սանինի բեմադրությամբ:

Շայլոկ — Միխայիլ Դարսկի, Լանսլոտ Գոբզո — Գեորգի Բուրջալով (Բուրջալյան):

Московский Художественный театр в иллюстрациях и документах, М., 1938.

1900. — Յարոսլավլի դրամատիկական թատրոնում, Մ. Դարսկու բեմադրությամբ:

Շայլոկ — Մ. Դարսկի:

Театр и искусство, № 48, էջ 879:

1907. — Պետերբուրգի Ալեքսանդրինյան թատրոնում:
Շայլոկ — Մ. Դարսկի:

Сто лет Александринский театр-театр госдрамы, Ленинград,
1932, էջ 321:

1940, դեկտեմբերի 9. — Երևանի Ստանիսլավսկու անվան ռուսական թատրոնում, Լևոն Քալանթարի բեմադրությունը,
նկարիչ՝ Կարո Մինասյան:

1941, ապրիլի 26. — Երևանի Ստանիսլավսկու անվան ռուսական դրամատիկական թատրոնի բեմադրության մեջ:
Շայլոկ — Արմեն Արմենյան (Հայերեն):

Սովետական Հայաստան, № 98:

Վերոնայի երկու ազնվականները

1952. — Մոսկվայի Վախթանգովի անվան ակադեմիական թատրոնում, Եվգենի Սիմոնովի բեմադրությամբ, երաժշտությունը՝ Կարեն Նաչատրյանի: Կ. Նաչատրյանը երաժշտություն է գրել նաև Մոսսոփետի անվան թատրոնի «Վինձորի զվարճասեր կանայք» ներկայացման համար (1957):

Театральная энциклопедия, т. 4, М., 1965, էջ 935:

Տասներկուերորդ զինչեր

1899, Հոկտեմբերի 3. — Մոսկվայի Գեղարվեստական թատրոնում, Կ. Ս. Ստանիսլավսկու և Վ. Լուժսկու բեմադրությամբ:

Սըր Էնդրյու Էյուլիկ — Գեորգի Բուրջալով:

Московский Художественный театр в иллюстрациях и документах, М., 1938, էջ 79:

1919. — Մոսկվայի Գեղարվեստական թատրոնի Երկրորդ ստուդիայում:

Մադրածու — Եվգենի Վախթանգով (Վախթանգյան):

Театральная энциклопедия, т. 1, М., 1961, էջ 859:

1947. — Մոսկվայի Փոքր թատրոնում:
Կուրիտ — Կ. Ի. Միխիտարով:

1970-ական թթ. կեսերին. — Նարկովի Պուչկինի անվան ռուսական դրամատիկական թատրոնում, Ալեքսանդր Բարսեղյանի բեմադրությամբ:

Ա. Բարսեղյանի Հաղորդումը:

1982, մարտի 7. — Երևանի Ստանիսլավսկու անվան ռուսական դրամատիկական թատրոնում, Ալեքսանդր Գրիգորյանի բեմադրությամբ, զգեստները՝ Եվգենյա Սարգսյանի:

Коммунист, № 54.

Օթելլո

1885, նոյեմբերի 29. — Բաքվի Թադիևի թատրոնում, Աֆանասի Գոնչարովի ղեկավարությամբ ռուսական դերասանական խմբի հետ:

Օթելլո — Պետրոս Աղամյան, Կասիո — Հովհաննես Աբեղյան (երկուսն էլ Ս. Սուլխանյանի Հայերեն թարգմանությամբ):

Նոր-Դար, № 209:

1887, նոյեմբերի 3. — Օդեսայում, ռուսական դերասանական խմբի հետ:

Օթելլո — Գ. Աղամյան (Հայերեն):

Գ. Աղամյան, Նամակներ, Եր., 1959:

1888, Հունվարի 31. — Ելիզավետգրադի (Ուկրաինա) ռուսական դերասանական խմբի հետ:

Օթելլո — Գ. Աղամյան (Հայերեն):

Елизаветградский вестник, № 155.

1888, փետրվարի 4. — Բաքվի Թադիևի թատրոնում, ռուսական թատրոնի դերասան Կ. Ի. Վոլսկու (Կասիո) բեմադրությամբ:

Օթելլո – Ստեփան Սաֆրազյան (Հայերեն):
Սաֆրազյանին մատուցվել է ուղերձ և Շեքսպիրի երեք
Հատորը, փառակազմ:

Նոր-Դար, № 22:

1888, փետրվարի 25. – Պոլտավայում, Կ. Գ. Լելև-Վուչետիչի
ղեկավարությամբ ռուսական դերասանական խմբի Հետ:
Օթելլո – Գ. Աղամյան (Հայերեն):

Գ. Աղամյան, Նամակներ, Եր., 1959, էջ 177:

1888, մարտի 19. – Օդեսայում, ռուսական խմբի Հետ:
Օթելլո – Գ. Աղամյան (Հայերեն):

Театр и музыка, № 80.

1888, մայիս. – Կրեմենչուկում, Կ. Գ. Լելև-Վուչետիչի ղեկավար-
ությամբ ռուսական դերասանական խմբի Հետ:
Օթելլո – Գ. Աղամյան (Հայերեն):

Նոր-Դար, № 99:

1888, Հուլիսի (9). – Կազանի Պանսևյան այգու ամառային
թատրոնում, Հայազգի դերասան Վ. Բ. Սերեբրյակովի ղե-
կավարությամբ ռուսական դերասանական խմբի Հետ:
Օթելլո – Գ. Աղամյան (Հայերեն):

Казанский листок, № 151.

1890, սեպտեմբեր. – Եկատերինոսլավ, Պետերբուրգյան դերա-
սանական խմբի Հետ:

Օթելլո – Միխայիլ Դարսկի (Պսարյան), Դեզդեմոնա –
Դազմարովա:

Театрал, № 86.

1891, ամռանը. – Տվերում, ռուսական խմբի Հետ:

Օթելլո – Մ. Դարսկի:

Артист, № 16.

1892, նոյեմբեր. – Պետերբուրգում, Ռուս վաճառականների ժո-
ղովարանում, Մ. Դարսկու ղեկավարությամբ ու բեմադ-
րությամբ:

Օթելլո – Մ. Դարսկի:

Артист, 1893, № 27.

1893, նոյեմբեր. – Աստրախանում, ռուսական խմբի Հետ:

Օթելլո – Քրիստափոր Պետրոսյան:

Артист, 1893, № 29, книга 4, էջ 188:

1894, Հունիս. – Աստրախանի «էրմիտաժ» այգու թատրոնում,
Մ. Դարսկու բեմեֆիսին:

Օթելլո – Մ. Դարսկի:

Артист, 1895, № 39.

1895, ամռանը. – Կուրսկում, Ե. Ն. Գորևայի դերասանական
խմբի Հյուրախաղերին:

Օթելլո – Մ. Դարսկի:

Театрал, № 37.

1896, Հունվարի 12. – Մոսկվայում, Որսորդական ակումբում,
Գրականության և արվեստի ընկերության խումբը Կ. Ս.
Ստանիսլավսկու (Ալեքսեև) բեմադրությամբ:

Օթելլո – Կոնստանտին Ստանիսլավսկի:

**Յագո – Քրիստափոր Պետրոսյան, Մադրաժու և Սևա-
մորթ – Գեորգի Բուրջալով:**

О Станиславском, Сборник воспоминаний, Մոսկվա, 1948, էջ
215–217:

1905, Հունվարի 16. – Բաքվում, Ա. Ն. Կրուչինինի ղեկավարու-
թյամբ դերասանական խմբի Հետ:

Օթելլո – Քրիստափոր Պետրոսյան:

Каспий, № 13.

1915, ապրիլի 9. – Թիֆլիսի Արտիստական ընկերության թատ-
րոնում, Վահրամ Փափազյանը (**Օթելլո**, Հայերեն, առա-

Ջին անգամ Անդրկովկասում), Ռուսաց դրամատիկական ընկերության հրավերով, Բարատովի ղեկավարությամբ խմբի հետ:

Հորիզոն, № 67, 77:

1917, փետրվարի 16. — Թիֆլիսի Արտիստական ընկերության թատրոնում, Վ. Փափազյանը (Օթելլո, Հայերեն), Բարատովի ղեկավարությամբ խմբի հետ: Բեմադրությունը՝ Ալ. Ալ. Տուգանովի:

1928, մարտի 26. — Մոսկվայի Մեծ թատրոնում, Փոքր թատրոնի ղերասանների հետ, Ս. Ի. Լանսկոյի բեմադրությամբ: Օթելլո — Վ. Փափազյան (Հայերեն), Ցագո — Ս. Գոլովին, Դեզդեմոնա — Ելենա Գոգոլևա:

Известия, № 83.

1929, մարտի 3. — Արխանգելսկի քաղաքային թատրոնում: Օթելլո — Վ. Փափազյան (ռուսերեն):

ԳԱՔ, Վ. Փափազյանի ֆոնդ:

Սեպտեմբերի 6. — Տալլինի (էստոնիա) ռուսական թատրոնում, Վ. Փափազյանը (Օթելլո, ռուսերեն), Ռիգայի ռուսական թատրոնի ղերասանների հետ:

1930—1950-ական թթ. — Վ. Փափազյանը (Օթելլո) ռուս ղերասաններից կազմած իր խմբով հանդես է եկել Մոսկվայից մինչև Հեռավոր Արևելքի բազմաթիվ քաղաքներում, մասնակի տեսարաններով նաև՝ Անդրկովկասում:

1935, մայիսի 17. — Լենինգրադի Մ. Գորկու անվան Մշակույթի տանը, տեղական ղերասանների հետ Վ. Փափազյանը խաղացել է իր 1500-րդ Օթելլոն: Ներածական խոսքով հանդես է եկել Յու. Ցա. Վոյնկոպը:

Ներկայացման ազգագրի լուսանկար-պատճեն:

1935. — Մոսկվայի Փոքր թատրոնում, բեմադրությունը՝ Ս. Ռադչովի, նկարիչ՝ Բատով:

Օթելլո — Ալեքսանդր Օստուժև (Հուշարար — Թինա-Թինա Սունդուկյան):

1940, Հոկտեմբերի 22. — Բաքվի օպերայի և բալետի թատրոնում:

Դեզդեմոնա — Քնարիկ Գրիգորյան:

Ваканский рабочий, № 246.

1944. — Մոսկվայի Մոսսովետի անվան թատրոնում, Յու. Զավադսկու բեմադրությամբ:

Օթելլո — Նիկոլայ Մորզովինով, Էմիլյա — Թամարա Օզանեզովա:

Программа Московских театров, М., 1956, № 11а.

1953. — Բրյանսկի (Ռուսաստան) թատրոնում, նույն թատրոնի ղերասան Գ. Հակոբյանի մասնակցությամբ:

Օթելլո — Գուրգեն Հակոբյան, Դեզդեմոնա — Վ. Կ. Սուրուդինա: Հուլիսին նույն խմբով հանդես է եկել նաև Գոմելում և Օրյոլում:

Գ. Հակոբյանի հաղորդումը:

1962. — Բաքվի Մ. Ֆ. Ախունդովի անվան օպերայի և բալետի (նախկին՝ Մայիլյանների) թատրոնում, Զ. Վերդիի «Օթելլո» օպերան, ղիրիժոր՝ Դ. Ռիսման, բեմադրիչ՝ Ա. Ազրիկան:

Կասիո և Ռոդրիգո — Արտաշես Հայրյան:

Ներկայացման ծրագիրը:

<1962>. — Մոսկվայի Մեծ թատրոնում, Վերդիի «Ֆալստաֆ» օպերայում, ղիրիժոր՝ Ալեքսանդր Մելիք-Փաչաև: Տորդ — Պավել Լիսիցյան:

Театральная Москва, М., 1962, № 43.

1966, դեկտեմբերի 12. — Բաքվի Ախունդովի անվան օպերայի և բալետի թատրոնում, Երևանի Ալ. Սպենդիարյանի անվան օպերայի և բալետի թատրոնի մենեջրիչ՝ Միհրան Երկաթի ելույթը Ցագոյի դերում:

Կոմունիստ, դեկտեմբերի 14:

1972. — *Տաչքենդի (Ուզբեկստան) Գորկու անվան ռուսական ակադեմիական թատրոնում:*

Սենատոր — Վ. Արզումանով, Ռոդրիգո — Յու. Բոգդասարով:

1974, նոյեմբերի 30. — *Օրյոլի (Ռուսաստան) մարզային Փիլ-հարմոնիայում, Փիլհարմոնիայի արտիստ Վիկտոր Արտեմի Մովսիսյանի ծննդյան 60 և բեմական գործունեության 40-ամյակի առթիվ ստեղծագործական երեկոյին, մենախոսություններ, տեսարաններ:*

Օթելլո — Վիկտոր Մովսիսյան:

ԳԱՔ, Բ. Ներսիսյանի ֆոնդ:

ՎՐԱՑԱԿԱՆ ԹԱՏՐՈՆՈՒՄ

<1880>-ական թթ. — *Թիֆլիսի վրացական թատերախմբի դերասանուհի Մակո (Մարիամ) Սափարովա-Աբաչիձեի մասնակցությամբ (Համլետ):*

Օֆելյա — Մակո Սափարովա-Աբաչիձե:

1930-ական թթ. — *Թբիլիսիի Պալիաչվիլու անվան օպերայի և բալետի թատրոնում, բեմանկարիչ Իվան Փարաջանովը ձևավորել է «Օթելլոյի» բեմադրությունը:*

1960. — *Թբիլիսիի Ռուսթավելու անվան ակադեմիական թատրոնում, «Համլետի» բեմադրության մեջ:*

Գիլդենշտերն — Ս. Իսնելի (Ապրեսյան):

Որտեղ, ինչ, երբ? (վրացերեն), 1961, № 20, էջ 21:

— *Թբիլիսիի Ռուսթավելու անվան ակադեմիական թատրոնում, «Արքա Լիրի» բեմադրության մեջ:*

Կուրան — Ս. Իսնելի (Սարգիս Ապրեսյան):

ՌԻԿՐԱԻՆԱԿԱՆ ԹԱՏՐՈՆՈՒՄ

2000-ական թթ. — *Ուկրաինայի օպերային թատրոնի մենեջերուհի Ս. Չախոյանը հանդես է եկել Շ. Գունդի «Ռոմեո և Ջուլիետ» օպերայում:*

Ջուլիետ — Սուսաննա Չախոյան:

Հայուհիներ, 2-րդ հատոր, Եր., 2011, էջ 337:

ՖՐԱՆՍԻԱԿԱՆ (ՖՐԱՆՍԵՐԵՆ) ԹԱՏՐՈՆՈՒՄ

Համլետ

1882, նոյեմբերի 14. — *Դոնի Ռոստովում, Մելնիկովի ղեկավարությամբ ռուսական դերասանական խմբի հետ:*

Համլետ — Պետրոս Աղամյան (Փրանսերեն):

Պ. Աղամյան, Նամակներ, Եր., 1959, էջ 36:

1884, Հունիս. — *Աստրախանի Պլոտնիկովի թատրոնում, Պ. Մեդվեդևի ռուսական դրամատիկական խմբի հետ:*

Համլետ — Պետրոս Աղամյան (Փրանսերեն):

1885, փետրվարի 22. — *Դոնի Ռոստովում, Վ. Ի. Ասմոլովի թատրոնում, երաժշտա-դրամատիկական երեկոյին «Լինե՞լ, թե՞ չլինե՞լ» մենախոսությունը և Օֆելյայի հետ տեսարանը:*

Համլետ — Պետրոս Աղամյան (Փրանսերեն), Օֆելյա — Բլոխինա:

ԳԱՔ, Թատերական բաժնի ծրագրերի ֆոնդ:

1885, ապրիլի 21. — *Նարկովում, Տիմկովսկու ժողովրդական թատրոնում, Օֆելյայի հետ տեսարանը:*

Համլետ — Պետրոս Աղամյան (Փրանսերեն), Օֆելյա — Կոսիցկայա:

Театр в жизни, № 120.

1887, Հոկտեմբերի 29. — *Օդեսայի Նոր թատրոնում (Արհեստավորաց ակումբ), ռուսական դրամատիկական ընկերության դերասանական խմբի առաջին ներկայացումը:*

Համլետ — Պետրոս Աղամյան (Փրանսերեն):

ОДЕССКИЙ АКТОР, № 291.

— *(Աղամյանի Համլետի մասին «Օդեսակի վեստնիկ» (Օդեսայի լրագրեր) թերթի թատերախոս Ֆ.-ն գրել է. «Ո՛չ Սալվինին, ո՛չ Ռոսսին, ո՛չ Պոսսարտը, ո՛չ Բառնայը, Օդե-*

սա այցելած մյուս հոչակավոր արտիստներից ոչ մեկը չի տվել մեզ այնպիսի ամբողջական, գեղարվեստորեն ավարտված Համլետ, ինչպես պ. Ադամյանը: Նրա խաղի գլխավոր արժանիքը հոյակապ պարզութունն ու ռեալիզմն է, ազատ ամեն տեսակի ավելորդություններից»:

ОДЕССКИЕ ВЕСТНИК, № 293.

1887, դեկտեմբերի 11. — Օղեսայում, Գ. Ա. Արբենինի ղեկավարությամբ դերասանական խմբի հետ:

Համլետ — Պետրոս Ադամյան (Ֆրանսերեն):

ОДЕССКИЕ ВЕСТНИК, № 304.

1900, մայիսի 31. — Փարիզի «Լե ժուրնալ» թերթի սրահում, «Լինե՛լ, թե՛ չլինել» մենախոսությամբ և Համլետի ու մոր հետ տեսարանում հանդես է եկել՝

Համլետ — Կարապետ Գալֆայանը:

Նոր-Դար, № 109:

1921. — Ժնևի «Կոմեդի դե ժենեվա» թատրոնում, Ժորժ Փիթոնը բեմադրել է «Համլետը»:

Համլետ — Ժորժ Փիթոն:

Ժնևի թատրոնում Ժ. Փիթոնը բեմադրել է նաև «Մակբեթը», խաղացել Ռոմեոյի («Ռոմեո և Զուլիետ») դերը:

1928, հուլիսի 3. — Կիևի «Ինտիմնի» թատրոնում:

Համլետ — Վահրամ Փափազյան (Ֆրանսերեն):

ԳԱՔ, Վ. Փափազյանի ֆոնդ:

1929. — Լենինգրադի «Կոմեդիա» թատրոնում:

Համլետ — Վ. Փափազյան (Ֆրանսերեն):

Рабочий и театр, № 5.

<1943>. — Փարիզի թատրոնում, «Համլետի» բեմադրությանը մասնակցել է նաև Ալիս Մափրիչ(յանը):

Գերտրուդ — Ալիս Մափրիչ:

Օթելլո

1858—1862 թթ. — Կ. Պոլսի ֆրանսիական թատրոնում, ամերիկյան նեգր ողբերգակ Այրա Օլդրիջի հյուրախաղերին:

Օթելլո — Այրա Օլդրիջ (անգլերեն), Ցազո — Ստեփան Էքչյան (ֆրանսերեն):

Նեքսպիրական, դիրք 2, Եր., 1966, էջ 241:

1899, մայիսի 1. — Փարիզի Քառթիե Լուիսենի սրահում, Կ. Գալֆայանի փորձնական ելույթը ֆրանսիացի դերասանների հետ, 3—5 գործողությունները:

Օթելլո — Կարապետ Գալֆայան (ֆրանսերեն), Դեզդեմոնա — Մազիերա:

Անահիտ, № 7, էջ 220: Տարազ, № 34, էջ 799:

1903, աշնանը. — Փարիզում, դերասանական արվեստում կատարելագործվելու նպատակով կոնսերվատորիա ընդունվելու համար Գրիգոր Կյուլպենկյանը կատարել է խանդի սկզբնավորման տեսարանը Ցազոյի հետ:

Օթելլո — Գրիգոր Կյուլպենկյան (ֆրանսերեն):

Անահիտ, 1904, № 4—5:

1912. — Սոֆիա, բուլղարական թատրոնում:

Օթելլո — Վահրամ Փափազյան (ֆրանսերեն):

ԳԱՔ, Վ. Փափազյանի ֆոնդ:

1928, մայիսի 2. — Մոսկվայի Գեղարվեստական Երկրորդ թատրոնում, Փոքր թատրոնի դերասանների հետ:

Օթելլո — Վահրամ Փափազյան (ֆրանսերեն):

Вечерняя Москва, № 89.

1928, հունիսի 27. — Նարկոլի Շևչենկոյի անվան թատրոնում, ռուսական խմբի հետ:

Օթելլո — Վահրամ Փափազյան (ֆրանսերեն):

1928, հունիսի 30. — Կիևի «Ինտիմնի» թատրոնում:

Օթելլո — Վ. Փափազյան (ֆրանսերեն):

- 1928, Հուլիսի 5. — Օդեսայում, ռուսական խմբի հետ:
Օթեյլո — Վ. Փափազյան (Փրանսերեն):
Вечерние известия, № 1650.
- 1928, դեկտեմբերի 26. — Էնինգրադի «Կոմեդիա» թատրոնում:
Օթեյլո — Վ. Փափազյան (Փրանսերեն):
Красная газета (երեկոյան), № 354:
- 1929, մարտի 5. — Արխանգելսկում, տեղի ռուս դերասանների հետ:
Օթեյլո — Վ. Փափազյան (Փրանսերեն):
Волеа, № 57.
- 1932, Հունիսի 12. — Փարիզի Մոնմարտրի թատրոնի Աթելիե սրահում, Վ. Փափազյանը «Օդեոն» թատրոնի Փրանսիացի և հայ դերասանների հետ:
Օթեյլո — Վ. Փափազյան, Սենատորներ — Արման Կոթիկյան, Արտաշես Գմբեթյան, Սարիմ Մաքսուտյան, Կասիո — Ռայմոն Ժիրար, Յազո — Ժոզե Սկենկել, Դեզդեմոնա — Իվոն Թրամոն, Էմիլյա — Մադլեն Դյուրե:
Կավուշ, № 24:
2001. — Մոնպելիեի օպերային թատրոնում:
Յազո — Էդվարդ Թումազյան:
Урагу, 2003, № 18.
- 2003, փետրվար. — Փարիզի «Գրանդ» օպերայում, «Օթեյլո» օպերայում:
Էմիլյա — Ելենա Կասյան:
Урагу, 2003, № 18.
- Այլ բեմադրություններ**
1922. — Փարիզի Շան դ'Էլիզեի թատրոնում, Ժորժ Փիթուկի (Փիթոյան) բեմադրությամբ ներկայացվել է «Չափի դեմ չափ» պիեսը:
Ճակատամարտ, № 1085:

- 1933, նոյեմբեր. — Փարիզի «Ատեյե» թատրոնում, Լ. Հարու-թ(յունյան)ի մասնակցությամբ բեմադրվել է «Ռիչարդ Նորրորդ»:
Էդվարդ Չորրորդ — Լևոն Հարուկ:
Կավուշ, № 49:
1949. — Փարիզի Շան դ'Էլիզեի թատրոնում, Լ. Կարինի (Հյուկեթ Իչգալացյան) առաջին ելույթը «Ամառնային գիշերվա երազ» օպերայում:
Հելեն — Լիդիա Կարին:
- 1950-ական թթ. — Փարիզում, Սաշա Փիթուկը բեմադրել է «Հենրի Չորրորդ»:
1989. — Փարիզում, Ժ. Բաբազյանի թարգմանությամբ ու բեմադրությամբ ներկայացվել է «Ձմեռային պատմությունը» (Ձմեռային հեքիաթ):
Մեր Հովիվ — Ժիրայր Բաբազյան:
- 1992, Հուլիս. — Փարիզի Atelier international e' Actor թատերախմբի հրավերով Ժ. Բաբազյանը մասնակցել է «Օրենքի դեմ օրենք» ներկայացմանը:
Դուքս — Ժիրայր Բաբազյան:
Հառաջ, № 17844:
- 2005, Հունիս. — Երևանի Մեսրոպ Մաշտոցի անվան միջնակարգ դպրոցում, Փրանսերեն լեզվի դասատու Ռիտա Զախարովայի բեմադրությամբ, աչակերտության ուժերով ներկայացվել է «Ռոմեո և Ջուլիետ» մուզիքը:
Голос Армении, Հունիսի 11:
- <2007>. — Փարիզում, Իրինա Բրուքի բեմադրությամբ ներկայացվել է «Ամառնային գիշերվա երազը»:
Դեմետրիոս և Բոթոմի — Ժիրայր Բաբազյան:
Ազգ. № 64:

ԱՆՎԱՆԱՑԱՆԿ

- Աբաջյան Գևորգ - 40, 79, 289
 Աբարյան Ալեքսանդր - 439
 Աբգարյան Սիմոն - 42, 331
 Աբեյան Հովհաննես - 17, 42, 58, 71, 73-76, 79, 83, 130-138, 150-152, 169, 171, 185, 192, 201, 276, 304, 306, 341-344, 346-352, 354, 355, 358, 365, 367, 369, 370, 372-376, 379, 382, 384, 388, 390, 395, 399, 401, 406-409, 412, 413, 415, 468, 469, 476, 500
 Աբեյան Ներսես - 42
 Աբովյան Բարսեղ - 76, 389, 398
 Աբրորյան Մեսրոպ - 293
 Աբրահամյան Գրիգոր - 304
 Աբրահամյան Լևոն - 412
 Աբրահամյան Պորեն - 73, 79, 160, 162, 245, 272, 288, 289, 454, 456
 Աբրահամյան Նորիկ - 249
 Ադամյան Արշակ - 92
 Ադամյան Պետրոս - 1-5, 8, 9, 73, 74, 77, 81, 82, 89, 128, 163-166, 168-170, 179, 181, 194, 202, 224, 238, 243, 250, 335-337, 354, 388, 485, 489-492, 500, 501, 506, 507
 Ադամյան Սաթենիկ - 19, 284
 Ազարյան Գրիգոր - 476
 Ազիզյան Հակոբ - 8
 Ազիմի Հասան - 108, 110
 Ազնաուրյան Սոֆա - 106
 Ազնիվ Անդրանիկ - 468
 Ազնիվ Հրաչյա - 74, 180
 Ազրիկան Ա. - 504
 Աթայան Ռաֆայել - 81, 209
 Ալալեմճյան Արամ - 482
 Ալայան Աղասի - 429, 443
 Ալան Հովհաննես - 470
 Ալաջայան Սիմոն - 215, 313, 391
 Ալաջաջյան Ստեփան - 25, 42, 56, 257, 258
 Ալավերդյան Լևոն - 393
 Ալեքսանդրյան Վարանդ - 94
 Ալեքսանյան Արտաշես - 270, 457, 486
 Ալեքսանյան Հասմիկ - 81
 Ալիխանյան Իսահակ - 17, 214, 307, 308, 312
 Ալիխանյան Նվարդ - 263, 467
 Ալիշան Ղևոնդ - 16, 304
 Ալյանաքյան Արշավիր - 49, 481
 Ալոյան Լևոն - 78
 Ալվարյան Կարո - 228, 409, 411, 448
 Ալտման Իոսիֆ - 422
 Ահարոնյան Ավետիս - 82
 Ահրարի Լաթեֆա - 108
 Աղաբաբյան Սուրեն - 61
 Աղայան Ղազարոս - 16
 Աղայան Մաթևոս - 74, 168-171, 181, 182
 Աղանյան Վարդգես - 64
 Աղասյան Աստղիկ - 125
 Աղասյան Վարսենիկ - 138
 Աղբալյան Նիկոլ - 32, 42
 Աճեմյան Մելինե - 287
 Աճեմյան Մկրտիչ - 308
 Աճեմյան Սիրարփի - 247
 Աճեմյան Վարդան - 60, 72, 79, 139, 288, 289, 325
 Աճեմյան Տիրան - 450
 Աճեմյան Տորք - 247

- Աճինյան Թեմուր - 107
 Ամատունի Նապոլեոն - 13, 128, 163
 Ամարա Լուսին - 470
 Ամերիկյան Յուլիա - 316, 381
 Ամիրազո Պավել - 497
 Ամիրբեկյան Դորի - 231
 Ամիրխանյան Ռոզ - 327
 Ամիրյան Սեյադ - 34
 Ամրիկյան Միհրդատ - 146
 Այվազյան Լեսլի - 471
 Այվազյան Հ. - 94
 Այվազովսկի Հովհաննես - 335
 Անանյան Արաքսյա - 463
 Անանյան Պատվական - 421
 Անդրանիկ (Սողոմոնյան) - 17, 372
 Անդրեասյան Բյուրակն - 3, 4, 30, 40, 89, 96
 Անդրեասյան-Տետեյան Աստղիկ - 466
 Անտոնյան Գ. - 60
 Անտոնյան Հակոբ - 34
 Աչուրյան Գևորգ - 80, 470
 Առաքատ Դանիել - 104
 Առաքելյան Առաքել - 60
 Առաքելյան Հակոբ - 285
 Առաքելյան Սասուն - 332
 Առաքելյան Վարազ - 87
 Ասատրյան Աբրահամ - 84
 Ասատրյան Ջոն - 268
 Ասատուր Հրանտ - 353
 Ասլան Ռաուլ - 476, 486
 Ասլանյան Արա - 270
 Ասլանյան Գևորգ - 80
 Ասլանյան Էդիկ - 84, 270
 Ասլանով Նիկոլայ - 495
 Ասմուլով Վ. Ի. - 506
 Աստղիկ (Գանթարճյան) - 13
 Աստվածատրյան Ռ. - 143
 Ավազյան Ա. - 85
 Ավազյան Գ. - 434
 Ավազյան Հայկ - 459
 Ավազյան Մկրտիչ - 42
 Ավետիսյան Ալլա - 110
 Ավետիսյան Ավետ - 21, 440, 441
 Ավետիսյան Ժիրայր - 427
 Ավետիսյան Տեղեմակ - 125
 Ավետիսյան Օֆելյա - 496
 Ավետիքյան Հակոբ - 245
 Ավետյան Գրիգոր - 192, 357, 372
 Ավետյան Մարիամ - 341
 Ավերկիև Դ. - 17, 181
 Արաբլինսկի Հյուսեյն - 468
 Արազյան Ամալյա - 21
 Արազյան Վ. - 323
 Արամյան Ֆելիքս - 160, 248, 258, 279, 299, 454
 Արապյան Ժ. - 286
 Արասխանյան Ավետիք - 16
 Արարատյան Վահրամ - 325
 Արաքսմանյան Ալեքսանդր - 79, 289
 Արաքսյան Պողոս - 347
 Արբատով Իլյա - 322
 Արբենին Գ. Ա. - 507
 Արեշյան Սալոմեա - 60
 Արեշատյան Արևիկ - 333
 Արզաքանյան Մազդա - 89
 Արզումանյան Արզո - 387
 Արզումանյան Գրիգոր - 16, 71
 Արզումանյան Կիմ - 297, 320, 321
 Արզումանյան Վ. - 505
 Արծրունի Գրիգոր - 16, 71
 Արծրունի Սենեքերիմ - 13, 27, 42, 128, 163, 173, 494
 Արծրունի Վահե - 83
 Արմանի Նորա - 471
 Արմենյան Արմեն - 19, 42, 71, 131,

179, 200, 217, 252, 284, 316, 325,
 358, 373, 379-381, 389, 394, 399-
 402, 411, 419, 441, 499
 Արմատրոնգ Գարեթ - 101
 Արչակունի Արչակ - 411
 Արչարունի Արչալույս - 83, 378
 Արտամեստյան Մանուել - 10
 Արուտչյան Անահիտ - 143, 280, 299,
 461, 463, 495
 Արուտչյան Գայանե - 143
 Արուտչյան Միքայել - 265, 420, 421
 Արուտչյան Սարգիս - 295, 320, 321,
 454, 461-463, 495
 Արուտչյան Սերգեյ - 322, 430
 Աքթերյան Հայկ - 37
 Աքմաքչյան Սուկրատ - 79
 Աֆղանի Ռզա - 469
 Աֆրիկյան Գեղամ - 494
 Բաբազյան Գարեգին - 27, 42, 58,
 172, 211
 Բաբազյան Ժիրայր - 50, 145, 471,
 473, 510
 Բաբախանյան Հովհաննես - 101
 Բաբայան Ա. Ա. - 258
 Բաբայան Արամ Կ. - 42
 Բաբայան Ռուբեն - 100, 112, 297
 Բաբայան Արթուր - 424
 Բաբուրյան Գ. - 36
 Բագունց Այոշա - 297
 Բաղալրեյի Ու. - 99
 Բաղայան Մ. - 456
 Բաղայան Մարտիրոս - 297
 Բաղայան Նորա - 114
 Բաղայան Վահան - 111, 271
 Բալաբանով Նիկոլայ - 475, 476
 Բալակիրև Ն. - 139
 Բայան Գ. - 490
 Բայան Կարապետ - 110, 112
 Բայան Վլադիլեն - 497
 Բախչինյան Հենրիկ - 82
 Բաղդասարյան Էդվարդ - 288
 Բաղդասարյան Հովհաննես - 378,
 394
 Բայաթյան Արմեն - 297
 Բայանդուրյան Արմեն - 458
 Բայրաղտարյան Իզաբելլա - 485
 Բաշինջաղյան Գևորգ - 74
 Բաշինջաղյան Նաթելլա - 99
 Բառնայ - 506
 Բասով - 503
 Բաստամյան Եղիա - 36
 Բարատով - 503
 Բարիլուսյան Գաննիկ - 22, 385
 Բարխուղարյան Գևորգ - 14, 31, 43,
 303, 304
 Բարսեղյան Ալեքսանդր - 495, 500
 Բարսեղյան Գագիկ - 330
 Բարսեղյան Սերգեյ - 79, 289, 495
 Բարտոչևիչ Ալեքսեյ - 107, 108
 Բարրի Ֆրանկ - 101
 Բերուտով Վալերի - 474, 477, 494
 Բերուտովա Ելենա - 474
 Բեգյան Վարդան - 453
 Բեղեյան Ա. - 43
 Բեժանյան Սերինե - 268
 Բելինսկի Վ. Գ. - 11
 Բելլինի Վ. - 78, 473, 474
 Բեյլան Յուրի - 103
 Բեյլերյան Հայկ - 435, 442
 Բերբերյան Թադևոս - 257
 Բերլիոզ - 99
 Բերոյան Արտեմ - 199, 208, 416
 Բժիկյան Բենիկ - 402
 Բժիկյան Ֆերդինանդ - 72, 327, 432,
 447
 Բյուրատ Վադիմակ - 482

Բոբլովա - 180
 Բոգդասարով Միխայիլ - 488
 Բոգդասարով Յու. - 505
 Բոյաջիև Գրիգոր - 77, 86
 Բոյտո Ա. - 466
 Բորիսովա Տ. - 99
 Բրայս (Լորդ) - 75
 Բրուտյան Աբրահամ - 309
 Բրուտյան Գևորգ - 86
 Բրուտյան Լևոն - 482
 Բրուք Իրինա - 110, 510
 Բրուք Փիթեր - 111
 Բուկայտիս Է. - 160
 Բունիաթյան Օրի - 414
 Բուտուտով Յուրի - 109
 Բուրժե Պոլ - 401, 409
 Բուրջայան Արչակ - 213, 215, 231,
 286, 313, 314, 391, 397, 407, 410,
 467, 488
 Բուրջալով Գեորգի - 494, 498, 499,
 502
 Բուրսայան Սուրեն - 320
 Գաազ Էրվին - 106
 Գաբրիելյան Արմինե - 293
 Գաբրիելյան Գրիգոր - 255
 Գաբրիելյան Գուրգեն - 72, 295, 322,
 410
 Գաբրիելյան Սեդա - 62
 Գազազյան Լևոն - 402
 Գալեմճյան Տիգրան - 43, 49, 283,
 477, 480
 Գալեմճյարյան Հակոբ - 309
 Գալճյան Գալուստ - 49, 478, 481
 Գալստյան Անժելա - 112, 298
 Գալստյան Արամ - 43
 Գալստյան Սիլվիա - 380
 Գալստյան Վիլեն - 461, 462, 466
 Գալուստյան Նաչիկ - 229, 253

Գալֆայան Ա. - 351
 Գալֆայան Նորեն - 30, 43, 49
 Գալֆայան Կարապետ - 18, 82, 172,
 174-185, 187, 189, 194, 199, 200,
 203, 283, 342, 344-351, 366, 369,
 507
 Գաղտալյան Նուպար - 30
 Գամյան Լևոն - 83
 Գամրեկելի Ի. - 314
 Գանգրունի Մինաս - 143
 Գապարաճյան Գևորգ - 22, 236, 240,
 243, 455
 Գապոչեյլի (Ճակոմո) - 482
 Գասարճյան Լի - 233, 235
 Գասպարյան Ա. - 323
 Գասպարյան Գոհար - 78, 79, 466
 Գասպարյան Հակոբ - 459
 Գասպարյան Հմայակ - 371
 Գասպարյան Սեդա - 62
 Գասպարյան Տիգրան - 274
 Գարազաչ Եավարչ (Պողոս) - 220,
 349, 389
 Գարազաչ Սյուզան - 21, 419
 Գարազաչյան Օլին - 143
 Գարսևանյան Հ. - 456
 Գարտաչյան Արտաշես - 315, 317
 Գեոկչակյան Գ. - 442
 Գևորգյան Արա - 292
 Գևորգյան Գրադեոն - 142, 156
 Գևորգյան Ժասմեն - 19, 89, 140, 248,
 250
 Գլադկով - 180
 Գմբեթյան Արտաշես - 508
 Գյուլբուրդյան Նիկոլ - 158
 Գյուլիջանյան Լարիսա - 80
 Գյուլիջանյան Հայկ - 92, 266
 Գնդունի Կայծակ - 244
 Գոգոլ Ն. Վ. - 14

Գողել Վահե - 39
 Գուղչմիդո Միրիամ - 111
 Գուլուբենցե Ա. - 158
 Գոյան Գևորգ - 60, 91
 Գոնչարով Աֆանասի - 490
 Գորգոն Բչիչտոֆ - 102, 105
 Գորևա Ե. Ն. - 493
 Գվեսելիանի Ա. - 314
 Գրաչի Աշոտ - 34
 Գրաչենկո Գեննադի - 332
 Գրիբոյեդով Ա. Ս. - 14
 Գրիգ-Արյան Էդո - 458
 Գրիգորյան Ալեքսանդր - 80, 488, 495, 500
 Գրիգորյան Անելկա - 88-90, 96, 99
 Գրիգորյան Արա - 61
 Գրիգորյան Արամ - 248
 Գրիգորյան Արշակ - 494
 Գրիգորյան Լևոն - 245, 269
 Գրիգորյան Կարեն - 251, 254-256, 270, 291
 Գրիգորյան Հրայր - 421
 Գրիգորյան Նարինե - 112
 Գրիգորյան Շ. - 245
 Գրիգորյան Ռուբեն - 333
 Գրիգորյան Սաբրինա - 472
 Գրիգորյան Սամվել - 138
 Գրիգորյան Վարսիկ - 41
 Գրիգորյան Վուրդյա - 81, 268, 452
 Գրիգորյան Քնարիկ - 504
 Գրիգորյան Ֆելիքս - 462
 Գրիգորյանց Արմեն - 288
 Գուլազյան Օլգա - 19, 253
 Գուլակյան Արմեն - 93, 138, 265, 278, 287, 320, 420, 421, 435, 464
 Գուլակյան Սյուզաննա - 40
 Գուլամիրյան Աբգար - 10
 Գուլեզինա Մարիա - 474

Գուլումճիպաչյան Գևորգ - 363, 478, 481
 Գունո Շարլ - 78, 463, 497, 505
 Գուցկով Կարլ - 14
 Դադաստանլի Իսմայիլ - 454, 469
 Դանթե - 39
 Դանիելյան Հայկանուշ - 93
 Դանիելյան Սերգեյ - 464
 Դանիլչուկ Լիդիա - 105, 108
 Դաչտենց (Տոնոյան) Նաչիկ - 21, 25, 26, 28, 29, 43, 56, 58, 61, 87, 102, 112, 141, 147, 156, 158, 160, 254, 272, 274, 275, 279, 288, 291, 294-297, 320, 321, 323, 325, 327, 328
 Դավթյան Բ. - 287
 Դավթյան Դավիթ - 34
 Դավթյան Յուրի - 464
 Դավթյան Հարություն - 329
 Դավթյան Ն. - 287
 Դավթյան Պետրոս - 64
 Դավիդով Ալեքսանդր - 496, 497
 Դավիդով Նիկոլայ - 193
 Դավորնի Ռոբերտ - 473
 Դարչիա Դավիդ - 103, 105
 Դարսիկ (Պսարյան) Միխայիլ - 487, 492, 493, 497-499, 501, 502
 Դարֆի (Հովհաննիսյան) Գևորգ - 28, 38, 44, 56, 84
 Դեինյան Հայկ - 476
 Դերձակյան Ադրիկ - 469
 Դիլանյան Արթուր - 270
 Դիկկենս - 473
 Դիվանյան Հովհաննես - 462
 Դյակոնովա Ն. - 95
 Դյուսիս Ժան-Ֆրանսուա - 9, 71, 88, 252, 260
 Դոբնեբովա Սլավկա - 108
 Դոիաշվիլի Դավիթ - 114

Դուրխանյան Աելիտ - 62
 Դոխանի Քլարա - 484
 Դոննեկան Դեքլան - 113
 Դորնո Աննա Դորո - 112
 Դունայ Դ. - 497
 Դուրյան Պետրոս - 9, 10
 Դուրյան ՕՀան - 462
 Դուրյան-Արմենյան Եկատերինա - 19, 76, 253, 256, 368
 Եղիզարյան Էդիկ - 127, 330
 Եզեկյան Ավետիք - 31, 32, 44, 58
 Եղիազարյան Գրիգոր - 316
 Եղիկով Իգոր - 490
 Ենգիբարյան Գարեգին - 16
 Ենովք - 31, 44
 Եսայան Նաչատուր - 39, 76
 Երամյան Երվանդ - 480
 Երանոսյան Հայկազ - 82
 Երեմյան Սուրեն - 60
 Երեցյան Եղուարդ - 235, 481
 Երզնկյան Դավիթ - 156, 323
 Երիցյան Գարեգին - 152
 Երկաթ Միհրան - 465, 504
 Երկաթ Պայծառ - 223
 Երնջակյան Արա - 62, 250
 Եֆիմենկո Ս. - 469
 Եֆիմով Ե. - 325
 Զաբել - 165, 168-170
 Զադայան Սոնա - 41
 Զախարովա Ռիտա - 510
 Զավադսկի Յու. - 504
 Զարգարյան Սեդրակ - 292
 Զարդարյան Սիրուն - 405
 Զաքարյան Արփի - 328
 Զարիֆյան Արաքս - 253, 286, 468
 Զարիֆյան Հովհաննես - 20-22, 82, 135, 137, 154, 155, 188, 195-201, 203, 206-211, 213-215, 217-219,

222-224, 226, 227, 253, 284, 286, 309, 352, 365, 367, 370, 372, 375, 377, 380, 386, 387, 395-398, 403, 406
 Զարիֆյան Յողիկ - 44, 154, 155, 286
 Զարյան Արմեն - 39
 Զարյան Նաիրի - 86
 Զարյան Ռուբեն - 22, 38-40, 60, 76, 77, 79-81, 83, 85-89, 95, 99, 111, 455
 Զաքարյան Ալմաստ - 61
 Զաքարյան Թոնի - 487
 Զեյթադյան Հայկանուշ - 204
 Զեյնալով Ալի - 92
 Զեյվա (Զեյթադյան Վաղինակ) - 81, 204
 Զոբյան Կարպիս - 465, 487
 Զոգրաֆ Բ. - 496
 Զոհրաբյան Լևոն - 87, 316
 Զորիկյան Էդվարդ - 106
 Զորիկյան Հայկ - 106
 Զուբով Կ. Ս. - 495
 Էլբակյան Աննա - 113, 160, 293
 Էլբակյան Լիլի - 113, 160, 293
 Էլոյան Ժան - 440
 Էհլերս Բեատե - 103
 Էմին Գևորգ - 95
 Էմին Թանգուս - 7
 Էմին Հովսեփ - 6, 7
 Էմին Մկրտիչ - 7, 31, 44
 Էմիրխանյան Պոստոլ - 191
 Էմմիլյան Վահե - 457
 Էպով Նիկոլայ - 268
 Էրթուղրով Մուհսին - 478, 482
 Էքմեքճյան Ավետիս - 232
 Էքմեքճյան Հարություն - 479
 Էքչյան Ստեփան - 508
 Թադիադյան Մետրուդ - 30

Քամրազյան Հարսիկ - 84
 Քաչճյան Աստղիկ - 77
 Քաչճյան Մկրտիչ - 44, 378
 Քաչճյան Վահրամ - 316
 Քավրիզյան Գուրգեն - 412
 Քավրիզյան Միքայել - 446, 464
 Քարազճյան Օննիկ - 224
 Քեռղիկ (Լապճիհնճյան Քեռղոս) - 12
 Քևանյան Վահագն - 274
 Քերզիբաչյան Վահրամ - 26, 28, 38, 44, 58, 59, 84, 92, 142, 157, 327
 Քերզիբաչյան Վարդան - 87
 Քերզյան Սմբատ - 480
 Քերլեմեզյան Արշալույս - 76
 Քեքելյան Վահան - 34
 Քոզզոնմազյան Անդրանիկ - 317
 Քոթովենց Վահան - 28, 32, 44, 56, 61, 82
 Քոչայան Երվանդ - 478
 Քոմա Ա. - 179, 470
 Քոմպուլյան Էոսեֆ - 268
 Քոմպուլյան Պերճ - 241-243, 245-247, 254, 268, 269, 446, 454
 Քորանյան Քորոս - 76, 232, 267, 398, 414, 447, 474, 479, 480
 Քորիկյան Գասպար - 459
 Քորոսյան Լևոն - 44, 56, 126
 Քորոսյան Ծնավոն - 87
 Քորոսյան Սեդրակ - 372, 381, 396, 399
 Քորոսյան Ստեփան - 251
 Քրազոչ (Քրազոչյան Հարություն) - 229, 235, 240, 415, 431, 447
 Քուխիկյան Լևոն - 279
 Քուխիկյան Նարինե - 290
 Քումադյան Էդվարդ - 509
 Քումանյան Հովհաննես - 34, 39, 75, 82

Չասմեն (Գրիգորյան Մարիամ) - 19, 408, 419, 469
 Չելդին Կոնստանտին - 102
 Չուլպակի Անջեյ - 103
 Չուրովակի Անջեյ - 105, 108, 111
 Չզիթյան Սիլվա - 293
 Չլանճյան Սամվել - 77
 Խսակ Գ. - 477
 Խսնելի (Ապրեսյան) Ս. - 505
 Խսֆահանլի Իսմայիլ - 467, 468
 Իվանյան Լևոն - 103, 106, 127, 144, 294
 Իվանով Ի. - 216
 Իվանովա Իրինա - 321
 Իփեկյան Գասպար - 35, 44, 82
 Լալայան Հովհաննես - 27, 44, 142
 Լանգ Ջեննի - 35
 Լանսկոյ Ս. Ի. - 503
 Լավրովսկի Լեոնիդ - 464
 Լարոչ - 334
 Լեբեդև Ա. - 142, 156, 323
 Լելև-Վուչետիչ Կ. Գ. - 491, 501
 Լեմեր Չարլզ և Մերի - 35, 36
 Լենսկի Ա. Պ. - 15
 Լևին Յուրի - 95, 96
 Լևոնյան Տիգրան - 465, 466
 Լերմոնտով Մ. Յու. - 14
 Լեփեճյան Կարպիս - 285, 383
 Լիխնիցկայա Մ. - 454
 Լիսիցյան Պավել - 77, 504
 Լիվենտալ Վ. - 460
 Լոոյան Նաչիկ - 292
 Լուսակի Վ. - 499
 Լուսիկյան Ստեփան - 333
 Լուսինյան Արտեմ - 431, 433, 440, 443
 Լուցենկո Բորիս - 495
 Նաժակ Եղիա - 358

Նալաթյան Աշոտ - 127
 Նալաթյան Գրիգոր - 33
 Նալաթյան Լևոն - 38, 84, 85, 87
 Նալաթյան Սամվել - 102, 147
 Նանդիկյան Արմեն - 8, 12, 106, 108, 111, 248, 254-256, 270, 291, 299
 Նաչատրյան Աննա - 41, 62
 Նաչատրյան Արամ - 78, 265, 495
 Նաչատրյան Կ. - 323
 Նաչատրյան Կարեն - 499
 Նաչիկյան Հրանտ - 106
 Նաչիկյան Յակով - 33
 Նաչուճյան Հովհաննես - 73
 Նառատյան Հակոբ - 471
 Նառատյան Ռուզոլֆ - 114, 272, 459, 460, 471, 485
 Նարազյան Ամո - 19, 44, 71, 132, 189-191, 194, 198, 214, 219, 278, 342, 353, 354, 356-361, 363, 364, 366, 371, 385-387, 394, 396
 Նարազյան Աշխես - 424
 Նեչուճյան Անդրանիկ - 102, 484
 Նիմեթյան Եղիա - 193, 285
 Նչտոյան Վ. - 443
 Նոդիկյան Կարինե - 101, 105
 Նոջակուլի Օվլակուլի - 102, 104, 113
 Նոջոյան Գեորգի - 101, 102
 Նոսե Լիմոն - 461
 Նոսրուկ Ռազմիկ - 81, 275
 Նվիչա Լևան - 114
 Նաղչյան Վարուժան - 22, 76, 318, 472
 Նրեննիկով Տիմոն - 142
 Մատուրյան Գրիգոր - 258, 448
 Մատուրյան Երվանդ - 245
 Մուլիկյան Հակոբ - 89, 95, 99
 Կաբալակի Դ. - 77
 Կազարլինսկի Յու. - 95
 Կադիրովա Լարիսա - 105
 Կադիրբեկովա Նատաչա - 275
 Կայազին Ալեքսանդր - 110
 Կամոյան Ռոբերտ - 332
 Կայսերյան Սամուել վարդ. 9, 71, 260
 Կառվարենց Գևորգ - 44, 205
 Կասրաձե Նինո - 105
 Կասյան Ելենա - 509
 Կարակաչ Միքայել - 497
 Կարապետյան Արթուր - 101, 105, 251
 Կարապետյան Գ. - 429
 Կարապետյան Գազիկ - 105, 251
 Կարապետյան Կարո - 463
 Կարապետյան Պերճ - 222
 Կարապետյան Ռուբեն - 412
 Կարապետյան Սոնյա - 484
 Կարապետյան Օննիկ (Հովհաննես) - 156, 257, 258, 434
 Կարատով Ալեքսանդր - 497
 Կարին (Իջգալացյան) Լիդիա - 510
 Կարինյան Արտաշես - 87
 Կեղրին - 163
 Կիսասաչվիլի Ն. - 95, 96
 Կիտաո Հիրոյո - 103
 Կիրակոսյան Օ. 286
 Կլետնիսես Կրիստինիա - 107
 Կլիչևսկայա Իրինա - 107
 Կյուլպենկճյան Թ. - 285
 Կյուլպենկյան Գրիգոր - 508
 Կյուրճյան Մելքոն - 33, 44
 Կոթիկյան Արման - 97, 509
 Կոլմանյան Մկրտիչ - 167
 Կողպետեյան Եմեյան - 166
 Կոմասա Վիեսլավ - 104
 Կոմարովա Վալենտինա - 96
 Կոմիտաս - 306
 Կոնդրատ Պիտոբ - 109

Կոստանյան Ասյա – 21
 Կոստանյան Արչակ – 74
 Կոստանյան Մարգո (Մարգարիտ) – 21
 Կոստանյան Միքայել – 17, 18, 21, 209, 227, 372, 388, 396, 397, 399–401, 404, 417, 423, 425, 426, 441, 483
 Կոստանյան Յուրի – 112
 Կոստանյան Վոլոդյա – 21
 Կոստանյան Տիրուհի – 35
 Կոտոյան Գայանե – 292
 Կոտոյան Միքայել – 292
 Կորեյի – 457
 Կորոբչենկո Տ. – 96
 Կրեզ Գորգոն – 493
 Կրուչինին Ա. Ն. – 19, 493, 502
 Կուլեչ Ն. Ե. – 467
 Կուլոսայտե Է. – 96
 Հակոբյան Կարո – 382
 Հախվերդյան Լևոն – 40, 79, 85, 289
 Հախվերդյան Ռուբեն – 127, 143, 294
 Հախումյան Սիմոն – 16, 305, 339
 Հախումյան Տիգրան – 44, 58, 268, 322
 Հակոբյան Արտաշես – 45, 146, 147
 Հակոբյան Գրիգոր (Ջմյունիա) – 172
 Հակոբյան Գրիգոր – 283, 350, 354
 Հակոբյան Գուրգեն – 489, 504
 Հակոբյան Դավիթ – 105
 Հակոբյան Լևոն – 131
 Հակոբյան Լյուսի – 283
 Հակոբյան Մերի – 472
 Հակոբյան Պիոն – 89
 Հակոբյան Վ. – 480
 Հակոբյան Վազգեն – 330
 Համբարգարծան Արթուր – 26, 31,

34, 45, 283
 Համբարձումյան Արմեն – 250
 Համբարձումյան Դիանա – 62
 Համբրիկյան Գրիգոր – 48, 353
 Հայդըն – 457
 Հայկ–Արամ – 478, 481
 Հայկ–Արծիվ (Սարգսյան) – 227, 230
 Հայկ Հրաչ – 311
 Հայկազյան Վիլյամ – 399
 Հայրապետյան Էդուարդ – 274
 Հայրապետյան Լորետա – 483
 Հայրյան Արտաշես – 504
 Հապեչյան Վահան – 315
 Հասմիկ (Հակոբյան) – 153
 Հատտեճյան Ռուպեր – 290
 Հարութ Լևոն – 76, 434, 510
 Հարությունյան Արծրունի – 87
 Հարությունյան Արչակ – 253, 362, 374
 Հարությունյան Արտեմ – 61, 62
 Հարությունյան Բաբկեն – 60, 79
 Հարությունյան Գեղամ – 287, 445
 Հարությունյան Զավեն – 463
 Հարությունյան Լեոնիդ – 269, 289
 Հարությունյան Նորեն – 419, 427
 Հարությունյան Հ. – 39
 Հարությունյան Հենրիկ – 288, 496
 Հարությունյան Հրաչյա – 251, 256, 291
 Հարությունյան Ն. – 62
 Հարությունյան Ռոբերտ – 270, 289
 Հարությունյան Սարգիս – 110
 Հարությունյան Սուրեն – 249
 Հարությունյան Սուրեն Ս. – 85, 86, 92
 Հացունի Վարդան վարդ. – 37
 Հելվաճյան Հովհաննես – 474
 Հենդել – 78
 Հեքիմյան Զապել – 478

Հեքիմյան Սրապիոն – 9
 Հովակիմյան Բախտիար – 41, 79–82, 89, 90, 147
 Հովակիմյան Հրայր – 456
 Հովակիմյան Վ. – 245
 Հովհաննիսյան Աբգար – 14
 Հովհաննիսյան Ալեքսանդր – 85, 204, 373, 393, 405, 409, 420
 Հովհաննիսյան Արամ – 102, 107, 113
 Հովհաննիսյան Արբի – 76
 Հովհաննիսյան Արսեն – 419, 427
 Հովհաննիսյան Արտաշես – 102, 147, 279
 Հովհաննիսյան Դավիթ – 465, 466, 487
 Հովհաննիսյան Ժանեստ – 270
 Հովհաննիսյան Լ. – 85
 Հովհաննիսյան Լ. – 298
 Հովհաննիսյան Լյուդմիլա – 41, 61, 62
 Հովհաննիսյան Լյուսյա – 22, 162, 236
 Հովհաննիսյան Լուսաննա – 270
 Հովհաննիսյան Համլետ – 272
 Հովհաննիսյան Հենրիկ – 62, 82, 90
 Հովհաննիսյան Հրաչյա – 86
 Հովհաննիսյան Հովհաննես (բանաստեղծ) – 34, 39
 Հովհաննիսյան Հովհաննես (գերասան) – 103, 109
 Հովհաննիսյան Մարտիրոս – 82, 132
 Հովհաննիսյան Նիկողայոս – 18, 19, 174, 183, 185, 188, 191, 351, 359, 493
 Հովհաննիսյան Շահեն – 186
 Հովհաննիսյան Ս. – 451
 Հովհաննիսյան Սուրեն – 421
 Հովհաննիսյան Վանյա – 469
 Հովհաննիսյան Վարդան – 332
 Հովնան Գուրգեն – 85

Հովսեփյան Ալեքսանդր – 106
 Հովսեփյան Արմեն – 87, 89, 99
 Հովսեփյան Արտաշես – 269, 289
 Հովսեփյան Դավիթ – 106
 Հովսեփյան Լորիկ – 85
 Հուսեյն Ֆարուխ – 113, 114
 Հուրյան (Ուաչատրյան) Թաթուլ – 34, 45
 Ղազանչյան Երվանդ – 73, 82, 108, 111, 127, 143, 328, 329, 454
 Ղազանչյան Հակոբ – 101, 103–105, 250, 294
 Ղազանչյան Մարիամ – 101, 103, 105
 Ղազարյան Հովհաննես – 286
 Ղազարյան Հրաչյա – 101, 107, 110, 114
 Ղազարյան Մանյա – 96
 Ղազարյան Սիրուչ – 286
 Ղազարյան Սոնա – 473
 Ղազարյան Վիգեն – 90
 Ղամազյան Մաթևոս – 33, 50
 Ղարաբեկյան Ուաչատուր – 275
 Ղարիբյան Իշխան (ավագ) – 290, 456
 Ղարիբյան Իշխան (կրտսեր) – 105, 321
 Ղարիբյան Վ. – 257
 Ղարիբջանյան Գևորգ – 89
 Ղափլանյան Հրաչյա – 80, 160, 162, 279, 281, 299, 454, 490, 496
 Ղուկասյան Սարգիս – 484
 Ճապյան Ա. – 402
 Ճաֆերյան Ա. – 402
 Ճգնավորյան Լորիս – 462, 473
 Ճեպեճյան Եփրոս – 285
 Մազմանյան Արամ – 250
 Մաթևոսյան Մաթենիկ – 247
 Մալիկյան Մինաս – 216
 Մալիքյան Գևորգ – 479

- Մալխասյան Ստեփան - 26, 27, 45, 261
 Մայրան Դավիթ - 21, 77, 86, 244, 419
 Մարունցյան Կարեն - 159
 Մակարյան Ռուբեն - 254, 267
 Մակարյան Տրդատ - 102
 Մակսակով Մ. Կ. - 497
 Մաղալյան Սեդրակ - 388
 Մաղաք-Թեոփիլյան Մատթեոս - 8
 Մաղաքյան Պետրոս - 170, 334, 336, 337
 Մաճավարիանի Դավիթ - 327
 Մաճկալյան Կ. - 463
 Մամիկոնյան Հովհաննես - 25, 34, 37, 84-86
 Մամուլյան Ռուբեն - 39
 Մայիլյան Անտոն - 419, 427, 467
 Մայրով Ս. - 468
 Մայսուրյան Օլգա - 19, 264
 Մանարյան Երվանդ - 297
 Մանդինյան Ամիրան - 14, 45, 58, 148
 Մանդինյան Սեդրաք - 45, 57
 Մանսուրյան Տիգրան - 272
 Մանվելյան Լևոն - 71, 339
 Մանվելյան Միքայել - 19, 308, 311, 313, 317, 318
 Մանուկզադե (Դաշտոյան) - 228, 409, 411
 Մանուկյան Ալիս - 480
 Մանուկյան Արա - 290
 Մանուկյան Արտակ արքեպ. - 84
 Մանուկյան Գուժ - 102
 Մանուկյան Թորգոմ արքեպ. - 34
 Մանուկյան Մամիկոն - 162
 Մանուկյան Սարգիս - 292
 Մանուչար (Մանուչարյան Մ.) - 45, 151
 Մանուչարյան Էմ. - 142
 Մասեհյան Հովհաննես - 17, 18, 25, 26, 28, 29, 33, 34, 45, 57, 58, 76-80, 83, 84, 88, 112, 129, 134, 139-141, 143, 171, 173, 174, 176, 180, 181, 189, 196, 206, 209, 215, 240, 241, 245, 248, 264, 265, 268, 270, 271, 284, 286, 307, 312, 315, 316, 318, 332, 368, 420, 423, 452, 455, 457
 Մավյան Վահրամ - 93
 Մավրոդիև Վասիլ - 475, 476
 Մատաթյան Աշոտ - 204, 205, 373, 375, 377
 Մատինյան Կարապետ - 164
 Մարգարյան Դավիթ - 291
 Մարգունի Ռուզան - 61, 62, 88-90, 96, 99
 Մարկով Պ., Չուչկին Ն. - 16, 495
 Մարտիրոսյան Ալեքսանդր - 73, 453
 Մարտիրոսյան Առնոլդ - 430, 498
 Մարտիրոսյան Մաքսիմ - 288
 Մարտիրոսյան Օլգա - 486
 Մարության Մանվել - 20, 206, 223, 225, 266, 403, 406, 410, 411, 415-419, 426, 430, 439, 450
 Մարության Մանվել և Ռոզա - 84, 419, 430, 449
 Մացակյան Արմինե - 107
 Մաքսուսյան Սարիմ - 234, 509
 Մեղվեղև Պ. - 506
 Մեյբ Աննա - 102, 104, 113
 Մելեքյան Ե. - 34
 Մելքոնյան Հովսեփ - 173
 Մելիք-Շահնազարյան Ելիզավետա - 467, 468
 Մելիքսեթյան Սարգիս - 40, 79, 85, 91, 92
 Մելիք-Վրթանեսյան Կ. - 267
 Մելիք-Փաշաև Ալեքսանդր - 504
 Մելնիկով - 506
 Մելնիկովա Ս. - 96
 Մելքոն Մ. - 46, 131, 136, 262
 Մելքոնյան Ալենուչ - 484
 Մելքոնյան Ալեք - 484
 Մելքոնյան Մարտին - 141, 160, 248, 272, 291
 Մելքոնյան Մխիթար - 102
 Մելքունյան Գոհարինե - 464
 Մենտիխանյան Ժ. - 240
 Մենհարթյան Արմեն - 291
 Մենհարթյան Նորայր - 127, 144
 Մենհարավարան Էզաթուլա - 102, 103, 106
 Մեչիկյան Թորգոմ - 375
 Մեջլունյան Գրետա - 81
 Մեսսերեր Բ. - 459
 Միեղձիկսակի Ստանիսլավ - 105
 Միլտոն - 7
 Միխիտարով Կ. Ի. - 495, 500
 Միկոյան Նամի - 96
 Մինասյան Գազիկ - 249
 Մինասյան Եվա - 62
 Մինասյան Կարո - 91, 316, 445, 463, 499
 Մինասյան Հարություն - 78, 85
 Մինասյան Նեկտար - 192
 Միտչևա Նեվենա - 108, 321
 Միրաքյան Միհրան - 355
 Միրզայան Մարիամ - 410
 Միրզոյան Աշոտ - 125, 464
 Միրզոյան Լյուսյա - 80
 Միրզոյան Վարդան - 206, 207, 345, 384, 493
 Միքայելյան Արմինե - 297
 Միքայելյան Սիմոն - 49
 Միքայելյան Տիգրան - 477
 Մկրտչյան Արմեն - 102
 Մկրտչյան Գրիգոր - 140, 330
 Մկրտչյան Մարտիրոս - 6, 29
 Մկրտչյան Նիկիտա - 327
 Մկրտչյան Սամվել - 29, 46
 Մկրտչյան Սուսաննա - 35
 Մնակյան Մարտիրոս - 172, 303, 485
 Մնացականյան Արշակ - 46, 58
 Մնացականյան Մարկ - 459
 Մոլիեր - 39
 Մոճոպյան Մարիամ - 231
 Մովսիսյան Վիկտոր - 505
 Մորոզով Մ. Մ. - 91, 93
 Մորոզով (Մորոզյան) Նիկիտա - 495
 Մարյան Վլադիմիր - 255
 Մութաֆյան Լևոն - 90
 Մութաֆյան Օնիկ - 287
 Մուկասյան Կարպ - 494
 Մուհամմետ Հիլալ Դամլախի - 102, 229
 Մուղալյան Մուշեղ - 328
 Մուղալյան Վազգեն - 328
 Մունզուկ Գալինա - 113
 Մուրադյան Զարե - 268, 295, 321, 463, 464
 Մուրադյան Զարուհի - 272
 Մուրադյան Լաուրա - 90
 Մուրադյան Մարգո - 22
 Մուրադյան Նշան - 87, 88, 95, 269, 299
 Յակովլև Գ. - 96
 Յակովլով Գեորգի - 313
 Յաղուրյան Գևորգ - 322, 421
 Յարիշկին Ա. - 37
 Յարոսլավսկի Յա. - 419
 Յուզեպպիչյուս Դավիդաս - 96
 Յուզովսկի Յուզեֆ - 40, 93

Յուսկեիչ Իոլանտա - 106
 Յուրցեր Մոյսինա - 103, 106
 Յուրցեր Սաշո - 106
 Նազարեթյան Արամ - 132
 Նազարեթյան Ռաչիկ - 162
 Նազարյան Գմիտրի - 61
 Նազարյան Տիգրան - 75
 Նալբանդյան Ռոբերտ - 158, 238, 327, 432, 439, 447
 Նահապետյան Հարություն - 35
 Նառնյան Ա. - 46
 Նասեր-օլ Մուլք - 483
 Նարդուխտի Շավարշ - 94
 Նարյան Մուշեղ - 87
 Նեմիրովիչ-Գանչենկո Վ. - 494
 Ներսիսյան Ա. - 439
 Ներսիսյան Բաբկեն - 237
 Ներսիսյան Զարուհի - 329
 Ներսիսյան Ժենյա - 105
 Ներսիսյան Հրաչյա - 21, 89, 92, 215, 265, 420, 435, 438, 440, 442, 444-446
 Ներսիսյան Նարեկ - 329
 Նիկողաի Օ. - 78, 476
 Նշանյան Սիրուհի - 409
 Նշանյան Տրդատ - 21, 46, 138, 226, 228, 262, 267, 373, 375, 392, 398, 403-405, 407, 409
 Նովեյի Էրմետե - 482
 Նորիկյան Նորեն - 409
 Նուբարյան Գևորգ - 483
 Նուբարյան Համբարձում - 49, 483
 Նուպարյան Մեսրոպ - 27, 46
 Նուրիկյան Բենիամին - 32, 46
 Նուրյան Մկրտիչ - 253
 Շալճյան Սեպուհ - 317
 Շահբաղյան Գուրգեն - 238, 432, 447
 Շահեն Ենովք - 196, 198, 252, 353,

362
 Շահեն Հմայակ - 371, 383, 415
 Շահիկյան Իոն - 49
 Շահինյան Ս. - 251
 Շահխաթունի Արշավիր - 19, 187, 209, 377, 422, 425, 475
 Շահնազար Գիվի - 105
 Շահ-Պարոն Օլիմպիադա - 496
 Շահվերդյան Վահե - 112, 141, 275
 Շահումյան Ստեփան - 64
 Շամիրխանյան Տիգրան - 72, 125
 Շապուղնիկով Անդրիան - 482
 Շարբաբյան Գիգո - 210, 212, 213, 263, 264, 312, 379, 391, 395, 397
 Շաքարյան Ալեքսանդր - 496, 498
 Շաքեր - 49, 483
 Շաքյան Ալեքսանդր - 64
 Շելլ Գաբրիել - 106
 Շեխյան Վարդան - 112
 Շեոհմեյան Հովհաննես - 253, 315
 Շեպկա Մոնիկա - 102
 Շեքերճյան Պոլ - 36
 Շիրինյան Գուհարիկ - 169
 Շիրինյան Նշան - 479
 Շիրինյան Ռոբերտ - 496
 Շիրինյան Տիգրան - 318
 Շիրվանզադե - 16, 64, 82
 Շխինյան Եղիշե - 497
 Շոստակովիչ Գ. - 99, 459
 Շվեցով Առնոլդ - 101, 103
 Շուման - 314
 Շուտովա Լյուդմիլա - 279
 Ոսկանյան Արուս - 19, 230, 263, 286, 353, 394, 398, 408, 421
 Ոսկանյան Էլեոնորա - 78
 Ոսկանյան Հակոբ - 98, 460, 461
 Ոսկանյան Հովսեփ - 72, 135, 199, 202, 204, 206, 213, 311, 368, 370-

372, 374, 386, 394, 399
 Ոսկանյան Նազելի - 74, 179
 Ոսկանյան (Ղահրամանյան) Ներսես - 445
 Ոսկերչյան Հայկ - 85
 Չալիկյան Նաչատուր - 246
 Չախոյան Սուսաննա - 498, 505
 Չայկովսկի Պ. - 231
 Չարենց Եղիշե - 46, 57
 Չարեքյան Սուրեն - 463
 Չարչոլյան Լալա - 41, 61
 Չարչոլյան Վիլեն - 462, 463
 Չաքրլյան Հ. - 286
 Չեխով Ա. Պ. - 473
 Չիլինգարյան Արմեն - 139, 469
 Չիլինկիրյան Սեդա - 94, 245
 Չիֆթչյան Արթուր - 476
 Չմշկյան Գևորգ - 11-13, 46, 58, 71, 80, 81, 146, 169, 301-304, 334, 335
 Չմշկյան Մարիա - 81
 Չոլաքյան Արմենուհի - 233, 425
 Չոպանյան Արշակ - 46
 Չրչյան Սարգիս - 247
 Չուրենկո Վսեվոլոդ - 113
 Չուլակյան Միհրան - 275
 Չուպկո Վ. Վ. - 15
 Պալասանյան Էդուարդ - 483
 Պալեոզյան Լոդոֆեստ - 31, 46
 Պալմ - 15
 Պաղտասարյան Մաթիլդ - 27, 36, 46
 Պապայան Նադեժդա - 497
 Պապայան Վահան - 338, 345-347, 478, 480, 481
 Պապիկյան Ռազմիկ - 466
 Պապոյան Արտաշես - 61, 62
 Պապուհաչվիի Զազա - 103
 Պատկանյան Գաբրիել - 32, 46
 Պատկանյան Ռափայել - 12

Պատմագրյան Աշոտ - 17, 18, 197
 Պարոնիկյան Մայրանուշ - 21
 Պարոն-Սարգսյան Գևորգ - 168
 Պարտիզոնի Վաչե - 60
 Պենյան - 282
 Պենյան Արշակ - 345, 349, 478, 481
 Պենկյան Սերովբե - 261
 Պեննեյան Ֆիլիպ - 470
 Պետրեքճյան Հակոբ - 387
 Պետիկյան Վարուժան - 32, 47, 143
 Պետրարկա - 39
 Պետրոսյան Գևորգ - 18, 129, 130, 149, 150, 173, 261, 305, 306, 338-344, 489
 Պետրոսյան Մանյա - 477
 Պետրոսյան Նարինե - 104
 Պետրոսյան Պետրոս - 378
 Պետրոսյան Սերգեյ - 459
 Պետրոսյան Վարդան - 103
 Պետրոսյան Բրիստափոք - 492, 502
 Պերճիկ - 480
 Պերպերյան Ռեթեոս - 36
 Պեքճիկյան Տիգրան - 479
 Պիննեմեճյան Էլիզ - 478
 Պիսարևսկի Բ. - 37
 Պյորսել Հենրի - 99, 461, 462
 Պոդպոմոգովա Եվգենյա - 101
 Պոզապայան Լուիզա - 465, 472
 Պոդոսյան Գրիգոր - 309
 Պոդոսյան Լևոն - 474
 Պոդոսյան Մովսես - 292
 Պոդպատ Տիգրան - 286
 Պոյաճյան Զապել - 76
 Պոյաճյան Վահե - 317, 318
 Պոսսարտ - 506
 Պովոզո Նատալյա - 462
 Պչաքճյան Սմբատ - 479
 Պսակ սրբազան - 94

Պրոկոֆև Ա. - 460, 477
Զաբար Միքայել - 181
Զաբարլի Զ. - 467, 469
Զալայան Կարապետ - 47
Զակոմեստի Պաոլո - 14
Զամայան Աթանես - 381
Զանան Մկրտիչ - 34, 76, 265, 266, 379
Զանգիրյան Կարեն - 269
Զանելիձե Դմիտրի - 60
Զանիրեկյան Գուրգեն - 21, 86, 91-93, 232-234, 242, 370, 410-414, 416, 418, 424, 427-429, 434, 441, 445
Զանիրեկյան Կարեն - 101
Զանիրեկյան Մուրադ - 101
Զանչյան Զ. - 204
Զանջուղազյան Կարինե - 105
Զիգարխանյան Արմեն - 270, 457, 496
Զիվանյան Ալվարդ - 61, 62
Զիվելեզով Ալեքսեյ - 91-93
Զրբաչյան Երվանդ - 61
Զրբաչյան Ռաֆայել - 140, 158, 254, 267-269, 477
Ռադլով Ա. - 503
Ռաչիդով Ռ. - 477
Ռապոպորտ - 489
Ռաջար Ուլվի - 468
Ռասին - 7
Ռաֆիլի Միքայիլ - 93
Ռիզակ Սաբիր - 79, 289
Ռիժենկո Ն. - 461, 462
Ռինդին - 489
Ռիսման Դ. - 504
Ռոզկովսկի Մարկ - 102
Ռոսսել Դեննի - 102
Ռոսսի էոնեստո - 506
Ռուբինովա Ալեքսանդրա - 104

Ռուբինովա Ստանիսլավա - 104
Սաատեթյան Օննիկ - 476
Սաբանցևա Մ. - 96, 99
Սաբրի Գ. - 468
Սազանդարյան Տաթևիկ - 446
Սաթամյան Գրիգոր - 22, 76, 143, 243, 472
Սաթն Փիթր - 104
Սաթյան Աշոտ - 469, 488
Սաթունց Արամ - 321
Սալվինի Թոմազո - 15, 344, 506
Սահակյան Ալլա - 106
Սահակյան Արթուր - 106, 110, 251
Սահակյան Գրիգոր - 141, 294
Սահակյան Մ. - 495
Սահակյան Մ. Յու. - 60
Սահակյան Մեսրոպ - 85
Սահակյան Վ. - 33
Սահակյան Վիքի - 471
Սաղյան Մուշեղ - 137
Սաղրյան Հարություն - 145
Սամոյլով Վ. Վ. - 15
Սամվելյան Լուիզա - 38, 40, 59, 60, 89, 95, 258, 289
Սամվելյան Նաչիկ - 38
Սամվելյան Վարդան - 497
Սանամյան Անահիտ - 287
Սանամյան Մաթևոս - 375, 383, 393
Սանդուրյան Մինաս - 216
Սանթոյան Մելս - 81
Սանթրոսյան Արմեն - 104, 109
Սանին Ա. Ա. - 498
Սանոսյան Մարիցա - 484
Սառկա Բենաս - 107
Սավելև-Դամուրին Վ. - 93
Սավինա Մարիա - 15
Սարաֆյան էրոլ - 445
Սարաֆյան Սարգիս - 380

Սարաֆով Կրիստյո - 409
Սարգիսյան Թորոս - 452
Սարգիսյան Ղևոնդ - 133, 225, 315, 369
Սարգսյան Ադրիկ - 221, 397
Սարգսյան Արա - 231
Սարգսյան Գևորգ - 147
Սարգսյան Գրիշա - 250
Սարգսյան Դանիել - 64
Սարգսյան Եվգենյա - 500
Սարգսյան Լևոն - 421, 432
Սարգսյան Մերի - 111, 271, 274, 329, 466
Սարգսյան Սոս - 22, 90, 141
Սարդարյան Միրզաջան - 166
Սարինյան Սերգեյ - 61
Սարյան Անդրանիկ - 417
Սարյան Թաթևիկ - 251
Սափարովա-Աբաշիձե Մակո - 505
Սափրիչ Ալիս - 507
Սաֆարյան Դավիթ - 140, 246
Սաֆարյան Սուրեն - 111
Սաֆրազբեկյան Իրմա - 39
Սաֆրազյան Ալմա - 164
Սաֆրազյան Ստեփան - 129, 164, 282, 337-340, 501
Սաֆրաստյան Արչակ - 75
Սաֆրոնով Եվգենի - 160, 162, 248, 329, 466
Սեդրակյան էրվարդ - 470
Սեթյան է. Ն. - 32, 47
Սեթյան Հովհաննես - 32, 47
Սեյրանյան Գառնիկ - 102, 104
Սևակ Պարույր - 34
Սևակ Ռուբեն - 353
Սևան Հենրիկ - 29, 47, 57, 127, 299, 330
Սևան Ստեփան - 473

Սևումյան Լյուսի - 19
Սևումյան Օվի - 198-200, 202, 309, 310, 357, 369
Սերբերյակով Վ. Բ. - 491, 501
Սեֆերյան - 485
Սեֆերյան Սոնա - 33, 41, 61, 62
Սիլվեն - 172
Սիմոնյան Ա. - 312
Սիմոնյան Գրիգոր - 142
Սիմոնյան Մ. - 323
Սիմոնյան Մետաքսյա - 22, 288
Սիմոնով Եվգենի - 488, 499
Սիմոնով Ռուբեն - 489, 494
Սիմոնով (տիկ.) - 481
Սիմեոնյան Եղուարդ - 47, 290
Սիպիլ - 353
Սիրանույշ (Գանթարճյան) - 12, 13, 17, 18, 21, 72, 74, 80, 130, 132, 176-181, 184, 186-191, 193-199, 204, 209, 212, 227, 261, 282, 357, 493
Սիրվանյան Տիգրան - 112
Սիրվարդ (Գրիգորյան Եղիա) - 371
ՍՀոյան Ստեփան - 62
Սյուլե Ֆրանսուա - 349
Մնարյան (Նարինյան) Մնար - 83
Սոլախյան Արտաշես - 49, 189, 192, 356, 363, 478, 481
Սոլախյան Կալիպետ - 479, 481
Սոլարես Աբել - 103
Սողոմոնյան Սողոմոն - 39, 60, 85
Սոսյան Մ. - 432
Սպանդարյան Սպանդար - 16
Սպենդիարյան Ալեքսանդր - 391, 397, 420, 421, 445, 477
Սվախչյան Մելիքսեթ - 325
Սվաճյան Արաքս - 487
Սվաճյան Վահրամ - 48, 353

Ստանիսլավսկի Կ. Ս. – 493, 498, 499, 502
 Ստավցևա Սվետլանա – 268
 Ստեփանյան Ալեքսանդր – 74
 Ստեփանյան Աստղիկ – 460
 Ստեփանյան Գառնիկ – 37, 38, 40, 84, 85
 Ստեփանյան Լիլիթ – 103, 105, 112
 Ստեփանյան Հովհաննես – 307
 Ստեփանյան Ջուլիետա – 106
 Ստեփանյան Սամսոն – 333
 Ստեփանյան Վիգեն – 106
 Ստուրուա Ռոբերտ – 101, 103, 107, 110
 Սրապյան Թորգոմ – 240, 297, 318, 455, 491
 Սուլբերժիցկի Լ. Ա. – 493
 Սուլխանյան Ստեփան – 26, 47, 335, 338, 341, 344, 360, 366, 368, 382, 384, 410, 427, 500
 Սուճրատով-Ցուժին Ա. – 492
 Սունդուկյան Գաբրիել – 10, 13
 Սունդուկյան Թինաթինա – 504
 Սովորին – 15
 Սուրենյան Կարալիս – 95
 Սուրենյանց Վարդգես – 12, 25, 27, 34, 47, 57, 125
 Սուրխաթյան Հարություն – 37
 Սուքիասյան Աշոտ – 50
 Սուքիասյան Արինես – 106
 Սուքիասյան Արտաշես – 11, 146
 Սուքիասյան Սաքո – 33
 Վախթանգով Եվգենի – 493
 Վաղարշյան Վաղարշ – 21, 38, 84, 91, 93, 231, 233, 238, 419, 469
 Վայման Ռ. – 8
 Վանզո Անդրեա – 112
 Վաչչենկո Ալեքսանդր – 46, 96

Վաչյան Արշավիր – 430
 Վասիլև-Վյատուկի Վ. Ի. – 492
 Վարդ Պատրիկ – 217, 218, 228, 389, 390
 Վարդազարյան Մարտին – 141, 454, 495
 Վարդազարյան Տաճատ – 142, 323
 Վարդանյան Ա. – 298
 Վարդանյան Արմեն – 112, 143, 144
 Վարդանյան Գ. – 143
 Վարդանյան Զավեն – 91
 Վարդանյան Էլեոնորա – 60, 89, 95, 99
 Վարդանյան Լուիզա – 141
 Վարդանյան Ռուզաննա – 21
 Վարդանյան Վասիլ – 435, 488
 Վարդանյան Վավիկ – 60, 85, 86, 383, 427, 463, 477
 Վարդանյան Վարազդատ – 60
 Վարդապետյան Ժիրայր – 385
 Վարդենիսյան Եաքե – 486
 Վարդիվառյան Հակոբ – 126
 Վարդովյան Գրիգոր – 261
 Վարդովյան Հակոբ – 12, 260, 282
 Վարդուկյան Լ. – 94
 Վարդուհի (Նամուրազյան Աննա) – 168, 282
 Վարժապետյան Կարլեն – 267, 290
 Վարժապետյան Սիսակ – 472
 Վարչավսկի Ի. Վ. – 490
 Վեգիրով Հաչիմբեկ – 468
 Վելեխով Ե. Պ. – 495
 Վեյլնբերգ Պ. – 17, 171, 334
 Վեսելովսկի Ցուրի – 10
 Վերածին (Գասպարյան) Մինաս – 35
 Վերդենե Մարիո – 39
 Վերդի Զ. – 78, 464, 466, 472, 473, 484, 486, 504

Վերմիլյան Արմինե – 292
 Վինոգրադով Օ. – 460
 Վոլթեր Պետրիս – 402
 Վոլթեր (Գալֆայան) Օննիկ – 32, 383, 402, 429
 Վոլիցկա Իրինա – 105, 108
 Վոլկով – 495
 Վոլսկի Կ. Ի. – 500
 Վոյնկոպ Ցու. Ցա. – 503
 Վրույր Արամ – 37, 168, 305
 Վուստման Դեյվիդ – 471
 Տաիրով Ալեքսանդր – 493, 497
 Տարոնցի Սողոմոն – 34
 Տետյան Արամ – 8, 9, 26, 31, 47
 Տետյան Նորեն – 83
 Տեր-Անդրեասյան Երվանդ – 34
 Տեր-Գաբրիելյան Գ. – 37
 Տեր-Գրիգորյան Արա – 269
 Տեր-Գրիգորյան Էմին – 146, 147
 Տեր-Գրիգորյան Զալալ – 45, 58, 152
 Տեր-Եղիայան Կարալիս – 145
 Տեր-Զախարովա Մ. Ռ. – 494
 Տեր-Կարապետյան Հասմիկ – 104
 Տեր-Հովհաննիսյան Հակոբ – 48, 282
 Տեր-Ղազարյան Հարություն – 371
 Տեր-Ղևոնդյան Հովսեփ – 307
 Տեր-Մարուքյան Անդրեաս – 34
 Տեր-Մինասյան Եամիր – 458
 Տերյան Զարիկ – 469
 Տեր-Նիկողոսյան Շուշանիկ – 34
 Տեր-Սարգսյան Արուսյակ – 192
 Տեր-Ստեփանյան Հովսեփ – 35, 48
 Տեր-Ստեփաննոսյան Թ. – 35
 Տեր-Վարդանյան Ալեքսանդր – 48, 59
 Տերտերյան Արսեն – 91
 Տեր-Օհանյան Վարդան – 307
 Տիգրանյան Սարգիս – 7, 8
 Տոլապճյան Եղիա – 48

Տոմա Ա. – 74, 78
 Տոնապետյան Պետրոս – 37
 Տուգանով Ալեքսանդր – 467, 503
 Տուման Մեսրոպ – 479
 Բաֆֆի Արամ – 5, 76
 Ցուլաձե Լևան – 110
 Ուզունյան Հայկաչեն – 64
 Ուզունյան Հովսեփ – 392
 Ութմազյան Արթուր – 106, 108, 256, 270, 271
 Ութունյան արքեպ. – 76
 Ուլմեր Կոնստանց – 106
 Ուղուրեկյան Նաչատուր – 12, 48, 260
 Ումիկյան Հայկ – 158, 238
 Փալավանդաչվիլի Քեթիան – 458
 Փաղավա Ա. – 93
 Փանյան Սարգիս (Սերգեյ) – 215, 314, 469
 Փանոսյան Անուշ – 103
 Փանոսյան Փանոսիկ – 156, 157
 Փաչյան Արտավազդ – 439
 Փարաշանյան Իվան – 505
 Փարթամյան Սամվել – 272
 Փափազյան Աշոտ – 251, 255, 270, 291
 Փափազյան Նորեն – 22, 220, 234, 287, 393
 Փափազյան Մ. Բ. – 48
 Փափազյան Մեսրոպ քահ. – 36
 Փափազյան Վահրամ – 16, 19–21, 23, 38–40, 48, 57, 59, 72, 76, 77, 85, 86, 89, 185, 189, 191, 209–213, 218–222, 224–231, 235–240, 242, 252, 253, 262–264, 267, 276, 286, 312, 353, 355, 362, 365–369, 378, 381–385, 388–391, 394–396, 399, 400, 402–405, 407, 408, 410, 415, 416, 420, 428, 429, 432, 433, 435,

439-446, 448-453, 468-470, 475, 478, 481-483, 485, 489, 494, 502, 503, 507-509

Փափազյան Վրթանես - 36
 Փիթոև Ժորժ - 507, 509
 Փիթոև Սաշա - 510
 Փիլաֆյան Հ. - 205
 Փիլիկյան Հովհաննես - 38, 473, 482
 Փիլիսուղով - 497
 Փոթեյան Սիլվա - 81
 Փուրցելաձե Կոտե - 105
 Քալանթար Լևոն - 92, 152, 164, 316, 445, 499
 Քալանթարի Բախչի - 469
 Քալաչյան Նաիրա - 81
 Քալմին Հ. - 48
 Քաճվեճյան Մովսիս - 318
 Քաջվորյան Աշոտ - 231, 413, 431
 Քասզանտիլյան Արիստակես - 30, 48
 Քարաջյան Հարություն - 466
 Քարտայան Ա. - 250
 Քափանակյան Ստեփան - 48, 59, 188, 216
 Քելեչյան Հովհաննես - 33
 Քեսեճյան Սմբատ - 73
 Քեքիկյան Սելմա - 484
 Քոչարյան Մելսիդա - 472
 Քոչարյան Սուրեն - 33
 Քոչասողու Ավետիս - 479

Քվրիվիչվիլի Մալխաս - 105
 Քուինբի Ջորջ - 472
 Քուչյան Սառա - 94
 Օգանեզովա Թամարա - 504
 Օլդրիջ Այրա - 508
 Օխլուպկով Ն. - 494
 Օհանյան Աշոտ - 8, 89
 Օհանյան Ասատուր - 94, 245, 317
 Օհանյան Արաքսի - 19, 22, 241, 246
 Օհանյան Գարին - 474
 Օ'Ռեզան - 94
 Օսլինսկայա Նինա - 467, 468
 Օստրովսկի Ա. Ն. - 11, 14
 Օսքու Մուստաֆա - 483
 Օրդոյան Գրիգոր - 62
 Օրմերոզ Նիք - 113
 Ֆազյան Հարութ - 457
 Ֆազյան Պերճ - 126, 236, 287, 296, 298, 457, 474, 479, 480
 Ֆազյան Սիրվարդ - 126, 457
 Ֆասուլյանյան Թովմաս - 261, 343, 480
 Ֆասուլյանյան Պայծառ - 481
 Ֆարահմանդի - 484
 Ֆարուխ Հուսեյն - 113, 114
 Ֆեդորիչին Ցարոսլավ - 112
 Ֆնտքյան Գառնիկ - 27, 34, 49, 61
 Ֆրուզին Անատոլի - 106
 Ֆրունջյան Աիդա - 89, 96, 99

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Եքսպիրը Հայ Թատրոնում	5
Եքսպիրը Հայերեն	26
Եքսպիրյան գրականություն	37
Եքսպիրի Հայ Թարգմանիչները ու նրանց Թարգմանությունները	42
Օթելլոյի և Համլետի դերակատարների առաջին ելույթները	65
Եքսպիրյան Հոբեյանական բեմադրություններ, միջոցառումներ, զեկուցումներ, փառատոներ	71
Եքսպիրյան պիեսների Հայերեն առաջին բեմադրությունների վայրերն աշխարհում	115
Օգտագործված մամուլ	122
Ամանային գիշերվա երազ	125
Ամեն ինչ լավ է, թե լավ վերջանա	127
Արքա Լիր	128
Բազում աղմուկ վասն ոչնչի	142
Թիմոն Աթենացի	146
Կամակոր կնոջ սանձահարումը	148
Կորիոլան	160
Համլետ	163
Հուլիոս Կեսար	252
Ջմեռային Հեքիաթ	257
Մակբեթ	260
Ջոն Արքա	272
Ռիչարդ Երկրորդ Թագավոր	275
Ռիչարդ Երրորդ	278
Ռոմեո և Ջուլիետ	282
Սիրո ապարդյուն ճիգերը	294
Սխալների կատակերգություն	295
Սպիտակ և կարմիր վարդերի պատերազմը (Հենրի VI)	299
Վենետիկի վաճառականը	301
Վերոնայի երկու ազնվականները	320
Վինձորի զվարճասեր կանայք	322
Տասներկուերորդ գիշեր կամ ինչ որ կամենայք	325
Տիտոս Անդրոնիկոս	330
Փոթորիկ	332
Օթելլո Վենետիկի մավրը	334
Անվանացանկ	512

ԲԱՆՏԻԱՐ ՄԱՐԴԱՆԻ ՀՈՎԱԿԻՄՅԱՆ

ՇԵՔՍՊԻՐԸ ՀԱՅ ԹԱՏՐՈՆՈՒՄ

Կազմի ձևավորումը՝ Ա. Բաղդասարյանի
Սրբազրիչ՝ Վ. Դերձյան
Համակարգչային շարվածքը
և ձևավորումը՝ Թ. Վարդանյանի
Լուսանկարների մշակումը՝ Ա. Աղուզումցյանի

Պատվեր՝ 57:

ԵՊՀ հրատարակչություն, Երևան, Ալեք Մանուկյան 1

ԵՊՀ տպագրատուն, Երևան, Արուստյան 52

ԲԱՆՏԻԱՐ ՄԱՐԴԱՆԻ ՀՈՎԱԿԻՄՅԱՆ

Թատերագետ, բանասեր: Ծնվել է 1926-ի մայիսի 1-ին ՀՀ Շամշադինի շրջանի Թովուզ (այժմ Տավուշի մարզի Տավուշ) գյուղում: 1932-ից ապրել ու սովորել է Բաքվում: Մասնագիտական կրթություն է ստացել Բաքվի Լ. Երամյանի անվան հայպետթատրոնին կից դրա մա տի կկան ստուդիայում (1944–1947) և Երևանի Թատերական ինստիտուտի թատերագիտական ֆակուլտետում (1947–1952):

1953–1958 թթ. աշխատել է Բաքվի «Կոմունիստ» (հայերեն) թերթի խմբագրությունում, իսկ 1958–2008 թթ.՝ Երևանի Չարենցի անվան գրական նության և արվեստի թանգարանում, 1963-ից եղել է թատերական բաժնի վարիչ:

Թանգարանային աշխատանքից դուրս զբաղվել է թատերագիտությամբ և բանասիրությամբ: Նախասիրությունը հայ թատրոնի պատմու թյունն է, նրա գործիչները, գրական-թատերական կապերը, սփյուռքահայ թատրոնը: Տպագրվում է 1949-ից, աշխատակցել է շուրջ 80 անուն գիտական և պարբերական մամուլի:

Հրատարակել է 22 անուն գիրք՝ «Հայոց ծածկանունների բառարան» (XVI–XX դդ., 8 հազար հեղինակի 25 հազար ծածկանուն 17 լեզվով), «Հայկական թատերական ընկերության 120-ամյակը» (ռուսերեն), «Թատերական օրացույց»-ներ (1997–2011 թթ., 6 գիրք), «Ցեղասպանության թեման հայ թատրոնում, 1895–1995», «Պետրոս Աղամյանի «Շեքսպիր և յուր Համ լեթ...» գրքի ստեղծման պատմությունը», «Պուշկինը հայ թատրոնում», «Պեպոյի» ժամանակագրությունը», «Թունանյանը և թատրոնը» և ուրիշներ: Կազմել է 4 ժողովածու: Ձեռագիր վիճակում են Սիրանուշի կյանքի և գործունեության, Նոր Ջուղայի թատրոնի, «Պատվի համարի» տարեգրությունները, «Գևորգ Պետրոսյան» և «Քրիստափոր Պետրոսյան» մենագրությունները, «Մոսկվայի Փոքր թատրոնը և հայ թատերական կյանքը», «Թունանյանի թատրոնը», «Իրանահայ թատրոնը և նրա գործիչները» և այլ գործեր:

**«Գալուստ Կյուլպենկյան» հիմնարկության հովանավորությամբ
Երևանի համալսարանի հրատարակչությունը
լույս է ընծայել հետևյալ գրքերը**

1. **Թ. Չակոբյան, Ստ. Մելիք-Քախչյան, Յ. Բարսեղյան** - Հայաստանի և հարակից շրջանների տեղանունների բառարան, հատոր 3, 1998:
2. **Թ. Չակոբյան, Ստ. Մելիք-Քախչյան, Յ. Բարսեղյան** - Հայաստանի և հարակից շրջանների տեղանունների բառարան, հատոր 4, 1998:
3. **Թ. Չակոբյան, Ստ. Մելիք-Քախչյան, Յ. Բարսեղյան** - Հայաստանի և հարակից շրջանների տեղանունների բառարան, հատոր 5, 2001: (Բառարանը 2002 թ. արժանացել է ՀՀ նախագահի մրցանակին՝ «Մարդկային զարգացման և հումանիտական արժեքների, այդ թվում՝ հումանիտար գիտությունների զարգացման բնագավառում ձեռք բերված նվաճումների համար»):
4. **Ստեփանոս Տարոնեցի Ասողիկ** - Տիեզերական պատմություն (աշխարհաբարի վերածեց Վ. Վարդանյանը), 2000 թ.:
5. **Հրաչյա Գարրիեյան** - Հայկական լեռնաշխարհը, 2000 թ.:
6. **Ալեքսանդր Մարգարյան** - Հայերենի հոլովները, 2000 թ.:
7. Նահապետ Քուչակի բանաստեղծական աշխարհը, աշխատասիրությամբ ակադեմիկոս Հրանտ Թամրազյանի, Եր., 2001 թ.:
8. Շարական (ժողովածու) - Աշխարհաբարի վերածեցին **Ա. Մադոյանը** և **Գ. Մադոյանը**, 2001 թ.:
9. **Հրաչյա Միրզոյան** - Հովհաննես Մրջուզ Ջուղայեցի, 2001 թ.:
10. **Ռուբեն Ղազարյան** - Միջին գրական հայերենի բառապաշարը, 2001 թ.:
11. **Բարկեն Հարությունյան** - Մեծ Հայքի վարչա-քաղաքական բաժանման համակարգն ըստ «Աշխարհացոյցի», 2001 թ.:
12. **Վարդան Արևելցի** - Տիեզերական պատմություն (աշխարհաբարի վերածեց Գ. Թոսունյանը), 2001 թ.:
13. **Գևորգ Մադոյան** - Գրիգոր Անավարզեցին շարականագիր, 2001 թ.:
14. **Գևորգ Արզարյան** - Հայ տպագրության նախապատմություն, 2001 թ.:
15. **Փայլակ Անթապյան** - Հովհաննես սարկավագ Իմաստասեր, 2001 թ.:

16. **Յոզեֆ Կարստ** - Կիլիկյան հայերենի պատմական քերականություն, 2001 թ.:
17. **Ռաֆայել Մաթևոսյան** - Կուբան ապագայի որոնումներում. իրադարձություններ և դասեր, 2001 թ.:
18. **Խաչիկ Բադիկյան** - Ուսումնական դարձվածաբանական բառարան, 2002 թ.:
19. **Հրաչյա Գարրիեյան** - Հայոց բնաշխարհը (դասագիրք), 2002 թ.:
20. **Էդուարդ Աղայան** - Լեզվաբանական հետազոտություններ, 2003 թ.:
21. **Արտակ Մովսիսյան** - Նախամաշտոցյան Հայաստանի գրավոր մշակույթը, 2003 թ.:
22. **Հրաչյա Աճառյան** - Քննություն Կիլիկիայի բարբառի, 2003 թ.:
23. **Պիոն Հակոբյան** - Գիտական ուսումնասիրություններ, 2003 թ.:
24. **Աշոտ Սուքիասյան** - Հայոց լեզվի հոմանիշների բացատրական բառարան (2004 թ. արժանացել է ՀՀ նախագահի մրցանակին՝ «Մարդկային զարգացման և հումանիտական արժեքների, այդ թվում՝ հումանիտար գիտությունների զարգացման բնագավառում ձեռք բերված նվաճումների համար»), 2003 թ.:
25. **Երջանիկ Գևորգյան** - Հայոց շարժումային լեզվի բացատրական բառարան (Շարժութարան), 2003 թ.:
26. **Հայրիխ Հյուրշման** - Հայերենի քերականություն, առաջին մաս, Հայերենի ստուգաբանություն, 2003 թ.:
27. **Հայրիխ Հյուրշման** - Հայագիտական ուսումնասիրություններ, 2004 թ.:
28. **Ալեքսանդր Մարգարյան** - Հայոց լեզվի քերականություն (Ձևաբանություն) 2004 թ.:
29. **Ռամզա Գորգաձե** - Հայերեն-վրացերեն զրուցարան, 2004 թ.:
30. «Ժուռնալ Ազիատիկ» հանդեսի հայագիտական նյութերի ծանոթագրված մատենագիտություն, 2004 թ. (ռուսերեն):
31. **Հրաչյա Աճառյան** - Հայոց պատմություն, հյուսված ընդհանուր պատմության հետ, 2004 թ.:
32. **Յովհաննես Մարկուազ Իմաստասեր** - Լուծմունք «Սահմանաց գրոց», 2004 թ.:
33. **Սանդրո Մարդարյան** - Հայաստանը քաղաքակրթության օրրան, 2004 թ.:
34. **Կարեն Իզրաշեան** - Աւարայրի ճակատամարտից դեպի Նուարսակի պայմանադրութիւնը, 2005 թ.:
35. **Հարություն Դելլայան** - ժողովածու, 2005 թ.:

36. **Բախտիար Հովակիմյան** - Հայոց ծածկանունների բառարան, 2005 թ.:
37. **Գառնիկ Անանյան** - Ակնարկներ հայոց հին և միջնադարյան հրապարակախոսության, 2005 թ.:
38. **Վահան Տեր-Ղևոնդյան** - Կիլիկյան Հայաստանը և Մերձավոր Արևելքի արաբական երկրները (1145-1226 թթ.), 2005 թ. (ֆրանսերեն):
39. **Գառնիկ Ստեփանյան** - Երզնկա (Հնագույն դարերից մինչև մեր օրերը), 2005 թ.:
40. **Հրաչյա Անառյան** - Լիակատար քերականություն հայոց լեզվի համեմատությամբ 562 լեզուների. Իմաստաբանություն, Բառաքնություն, Շարահյուսություն, 2005 թ.:
41. **Օտար աղբյուրները Հայաստանի և հայերի մասին. 16-րդ հատոր:** Արաբ մատենագիրներ Թ-Ժ դարեր: Ներածությունը և բնագրերից թարգմանությունները **Արամ Տեր-Ղևոնդյանի**, 2005 թ.:
42. **Սահակ Բազյան** - Խաչատուր Աբովյանը առակախոս-բանաստեղծ և դրամատուրգ, 2005 թ.:
43. **Ռամազ Գորգածե** - Վրացերեն-հայերեն բառարան, 2005 թ.:
44. **Պավել Շարաբխանյան** - Հանգաբանություն, 2005 թ.:
45. **Ռուբեն Ղազարեան** - Գրաբարի հոմանիշների բառարան, 2006 թ.:
46. **Գրիգոր Զօհրապը** ժամանակակիցների յուշերում եւ վկայութիւններում: Աշխատասիրութեամբ **Ալբերտ Շարուրեանի**, 2006 թ.:
47. **Նիկողայոս Աղոնց** - Երկեր, հինգ հատորով, հատոր Ա, Պատմագիտական ուսումնասիրություններ, 2006 թ.:
48. **Յ. Պողոս Գոճանեան** - Ուղեցոյց դասական ուղղագրութեան, 2006 թ.:
49. **Հայկազ Ժամկոչյան** - Հայ ժողովրդի պատմություն, 2006 թ.:
50. **Հայ հնայական և ժողովրդական աղոթքներ:** Աշխատությամբ **Ս. Հարությունյանի**, 2006 թ.:
51. **Սաթենիկ Գեջյան** - Անի: Մատենագիտություն, 2006 թ.:
52. **Հարություն Մ. Վենետիկյան, Ջերալդ Ա. Ուորֆիլդ** - Համաշխարհային առևտրի ֆինանսավորում, 2006 թ.:
53. **Շահե Արքեպիսկոպոս Աճեմեան**, **Հայերեն Աստուածաշունչը**, 2006 թ.:
54. **LA MINIATURE ARMENIENNE** - Collection du Matenadaran, 2006 թ., «Նաիրի» հրատարակչության հետ համատեղ
55. **Արևելագիտության հարցեր (Հոդվածների ժողովածու, հատոր VI)**, 2006 թ.:

56. **Հակոբ Սիմոնյան** - Վերին մավեր, գիրք Ա, (1976-1990 թթ. պեղումների արդյունքները), 2006 թ.:
57. **Նիկողայոս Աղոնց** - Երկեր, հինգ հատորով, հատոր Բ, Պատմաբանասիրական ուսումնասիրություններ, 2006 թ.:
58. **Լիլիթ Զաքարյան** - Աղջոց սուրբ Ստեփանոս, 2007 թ.:
59. **Ալբերտ Խառատյան** - Կոստանդնուպոլսի հայ գաղթօջախը (XV-XVII դարեր), 2007 թ.:
60. **Մատենագիրք Հայոց** - մատենաշար, Զ հատոր, Ը դար, տպագրվել է Անթիլիասում (Լիբանան), 2007 թ.:
61. **Մատենագիրք Հայոց** - մատենաշար, Է հատոր, Ը դար, տպագրվել է Անթիլիասում (Լիբանան), 2007 թ.:
62. **Մատենագիրք Հայոց**, մատենաշար, Ը հատոր, Շարական, տպագրվել է Անթիլիասում (Լիբանան), 2007 թ.:
63. **Հայ ժողովրդի պատմության քրեստոմատիա (Հնագույն ժամանակներից մինչև Բ. հ. 298 թվականը)**, հատ. 1, 2007 թ.:
64. **Ռուբեն Ղազարեան, Հենրիկ Ավետիսեան** - Նորայայտ բառեր գրաբարում, 2007 թ.:
65. **Ֆելիքս Հայրապետյան** - Ֆենոլոգիայի հայերեն-ռուսերեն-անգլերեն բացատրական բառարան, 2007 թ.:
66. **Արմեն Մալխասեան (կազմող)** - Ցուցակ ձեռագրաց Մաշտոցի անուան Մատենադարանի, հատոր Գ, 2007 թ.:
67. **Դենի դը Ռուժմոն** - Սերը և Արևմուտքը (թարգմ. Ալ. Թովչյանի), 2007 թ.:
68. **Սերոբ Ղազարյան** - Հայոց լեզվի պատմություն, 2007 թ.:
69. **Լարենտի Յովիաննիսեան** - Հայ թարգմանական գրականութեան բառապաշարը (V դար), Ազգային Մատենադարան, հ. ՄԽ, 2007 թ.:
70. **Համաստեղ** - Մոռացված էջեր, հատոր Դ, 2007 թ.:
71. **Գրիգոր Միքայելյան** - Կիլիկիայի հայկական պետության պատմություն, 2007 թ.:
72. **Նիկողայոս Աղոնց** - Երկեր, հինգ հատորով, հատոր Գ, Հայերենագիտական ուսումնասիրություններ, 2008 թ.:
73. **Անլիտա Դուլուխանյան** - Ֆրեդերիկ Ֆեյդին հայագետ, 2008 թ.:
74. **Ստեփան Պողոսյան** - Պատմագիտական ուսումնասիրություններ, 2008 թ.:
75. **Ժիրայր Անանյան** - Պիեսներ, Ընտրանի, 2008 թ.:
76. **Մատենագիրք Հայոց** - մատենաշար, Թ հատոր, Թ դար, տպագրվել է Անթիլիասում (Լիբանան), 2008 թ.:
77. **Մատենագիրք Հայոց** - մատենաշար, ԺԲ հատոր, Ժ դար Գրիգոր Նարեկացի, տպագրվել է Անթիլիասում (Լիբանան), 2008 թ.:

78. Մատենագիրք Հայոց - մատենաշար, ԺԳ հատոր, Գանձեր I մաս, տպագրվել է Անթիլիասում (Լիբանան), 2008 թ.:
79. Մատենագիրք Հայոց - մատենաշար, ԺԴ հատոր, Գանձեր II մաս, տպագրվել է Անթիլիասում (Լիբանան), 2008 թ.:
80. Խաչիկյան Լևոն - Աշխատություններ, հատոր Գ, («Նաիրի» հրատարակչության հետ համատեղ), 2008 թ.:
81. Հարությունյան Հ. Մ. - Նոր Բայազետի գավառը 1828-1913 թթ., 2008 թ.:
82. Գրիգոր Ղափանցյան - Արմատական բառարանի առթիվ դիտողություններ, *Ара Препрасныхъ мѣфотворческихъ образъ у армянъ*, 2008 թ.:
83. Բարկեն Հարությունյան - Խորհրդահայ թատրոնի տարեգրություն, հատոր III, 2008 թ.:
84. Վահրամ Ղարախանյան - «Գալուստ Կյուլպենկյան» հիմնարկության հայանպաստ գործունեությունը. 1956-2006 թթ., 2008 թ.:
85. Ավետիք Իսահակյան - Երկերի լիակատար ժողովածու, հատոր IV - Պոեմներ, 2008 թ.:
86. Հրաչյա Հարությունյան - Շուշի, XVIII-XIX դդ. տապանագրեր, 2008 թ.:
87. Գառնիկ Ստեփանյան - Ակնարկներ սփյուռքահայ թատրոնի պատմության, Գիրք 2, Ամերիկահայ թատրոնի պատմություն, 2008 թ.:
88. Մայր ցուցակ հայերեն ձեռագրաց Մաշտոցի անուան Մատենադարանի, հատոր Դ., 2008 թ.:
89. Ալեմեզեան Նարեկ եպս. - Հայաստանեայց առաքելական եկեղեցւոյ պատասխանները ոչ-ուղղափառ առարկութիւններու, 2009 թ.:
90. Հրաչիկ Սիմոնյան - Հայերի զանգվածային կոտորածները Կիլիկիայում (1909 թ. ապրիլ), 2009 թ.:
91. Ստեփան Տ. Մելիք-Քախչյան - Հայոց պաշտամունքային վայրեր, 2009 թ.:
92. Աշոտ Սուքիասյան - Հայոց լեզվի հոմանիշների բացատրական բառարան (2004 թ. արժանացել է ՀՀ նախագահի մրցանակին՝ «Մարդկային զարգացման և հումանիտական արժեքների, այդ թվում՝ հումանիտար գիտությունների զարգացման բնագավառում ձեռք բերված նվաճումների համար»), երկրորդ հրատարակություն, 2009 թ.:
93. Ստեփան Պողոսյան - Հայոց ցեղասպանության պատմություն, հ. 2, 2009 թ.:
94. Պերճ Զեյթունցյան - Ապրենք տասը պատվիրամներով, 2009 թ.:
95. Հակոբ Չոլաքյան - Զեսապի բարբառը, 2009 թ.:

96. Հրանտ Թամրազյան - Երկեր, հ. 2, 2009 թ.:
97. Արամ Բարլեզիզյան - Հայերեն - ֆրանսերեն բառարան, 2009 թ.:
98. Հրաչիկ Սիմոնյան - Ազատագրական պայքարի ուղիներում, 2009 թ.:
99. Գառնիկ Ստեփանյան - Մղձավանջային օրեր, 2009 թ.:
100. Արամ Սիմոնյան - Զանգեզուրի գոյամարտը, 2009 թ.:
101. Հիլտա Գալֆայեան-Փանոսեան - Արեւմտահայ գրական լեզուի ուսումնական ձեռնարկ, 2009 թ.:
102. Գուրգեն Մահարի - Սիրիրական, 2009 թ.:
103. Ռուբեն Ղազարյան, Հենրիկ Ավետիսյան - Միջին հայերենի բառարան, երկրորդ հրատարակություն, 2009 թ.:
104. Հրաչյա Աճառյան - Պոլսահայ անգիր բանահյուսություն, 2009 թ.:
105. Մատենագիրք Հայոց - մատենաշար, Ժ հատոր, Նարեկյան դպրոց, տպագրվել է Անթիլիասում (Լիբանան), 2009 թ.:
106. Նիկողայոս Աղոնց - Երկեր հինգ հատորով, հատոր Դ, 2009 թ.:
107. Մայր ցուցակ հայերեն ձեռագրաց Մաշտոցի անուան Մատենադարանի, հատ. Ե, «Նաիրի» հրատարակչության հետ համատեղ, 2009 թ.:
108. Հակոբ Մամանդյան - Երկեր, Բանասիրական ուսումնասիրություններ, հատոր Է, 2010 թ.:
109. Արման Եղիազարյան - Արաբական խալիֆայության Արմինիա վարչական շրջանը (Պատմաշխարհագրական ուսումնասիրություն), 2010 թ.:
110. Ռուբեն Ղազարյան - Լեզվաբանական ուսումնասիրություններ, 2010 թ.:
111. Ստեփան Մալխասեանց - Հայերեն բացատրական բառարան, չորս հատորով, հատոր I (Ա-Ե), 2010 թ.:
112. Ստեփան Մալխասեանց - Հայերեն բացատրական բառարան, չորս հատորով, հատոր II (Զ-Կ), 2010 թ.:
113. Ստեփան Մալխասեանց - Հայերեն բացատրական բառարան, չորս հատորով, հատոր III (Զ-Ո), 2010 թ.:
114. Ստեփան Մալխասեանց - Հայերեն բացատրական բառարան, չորս հատորով, հատոր IV (Չ-Ֆ), 2010 թ.:
115. Համակուրսեցի բանասերներ. Վաթսունականների հիսնամյակը (հրատ. պատրաստեց Վ. Գաբրիելյանը), 2010 թ.:
116. Հրանտ Թամրազյան - Երկեր, հատոր 3, 2010 թ.:
117. Հրաչիկ Սիմոնյան - Ազատագրական պայքարի ուղիներում, հատոր 4, 2010 թ.:
118. Մատենագիրք Հայոց - մատենաշար, ԺԱ հատոր, X դարի պատմիչներ, տպագրվել է Անթիլիասում (Լիբանան), 2010 թ.:

119. Մատենագիրք Հայոց - մատենաշար, ժե հատոր, X դարի պատմիչներ, տպագրվել է Անթիլիասում (Լիբանան), 2010 թ.:
120. Էդուարդ Աթայան - Նշան, համակարգ, հաղորդակցում. Հոդվածների ժողովածու՝ նվիրված էդ. Աթայանի հիշատակին, 2011 թ.:
121. Ստեփան Պողոսյան - Հայոց ցեղասպանության պատմություն, III հատոր, 2011 թ.:
122. Վանիկ Սանթրյան - Չեր ընծայագրի հետքերով, ինքնալրագիտարան երկու հատորով, հատոր I (Ա-Կ), պատվակալ խմբագիր՝ Ջավեն Եկավյան, 2011 թ.:
123. Ավետիք Իսահակյան - Երկերի լիակատար ժողովածու, Անտիպ և հետմահու տպագրված բանաստեղծություններ, հատ. II, 2011 թ.:
124. Արման Եղիազարյան - Հայ Բագրատունիների տերությունը (885-908 թթ.), Պատմաաշխարհագրական ուսումնասիրություն, 2011 թ.:
125. Հակոբ Մանանդյան - Երկեր, հատոր Ը, Բնագրագիտական աշխատություններ, 2011 թ.:
126. Պետրոս Ա. Բեդիրյան - Հայերեն դարձվածքների ընդարձակ բացատրական բառարան, 2011 թ.:
127. Հայ ժողովրդի պատմության քրեստոմատիա (III դարի վերջերից մինչև IX դարի կեսերը), հատ. 2, 2011 թ.:
128. Նոր Բայազետի գավառը 1914-1920 թթ., 2012 թ.:
129. Hrachik Simonyan - The Destruction of Armenians in Cilicia, April 1909, London, 2012.
130. Ռուբեն Ղազարեան - Գրաբարի դարձուածաբանական բառարան, 2012 թ.:
131. Հասմիկ Ստեփանյան - Հայերի ներդրումը Օսմանյան կայսրությունում, 2012 թ.:
132. Նիկողայոս Աղոմց - Երկեր հինգ հատորով, հատոր Ե, Հայ-բյուզանդական ուսումնասիրություններ (հրատ. պատրաստեց Պ. Հովհաննիսյանը), 2012 թ.:
133. Բարկեն Հարությունյան - Վահրամ Փափազյան. կյանքի և ստեղծագործության տարեգրություն 1888-1968, 2012 թ.:
134. Բախտիյար Հովակիմյան - Շեքսպիրը հայ թատրոնում, 2012 թ.: